

Holy Bible

Aionian Edition®

Муқеддес Қалам (кирил йазық)
Uyghur Bible (cyrillic script)
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Мукеддес Калам (кирил йезик)

Uyghur Bible (cyrillic script)

New Testament

Language: Uyghur

China (East Turkestan), Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 12/11/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 5.3.12 (Pro) on 12/13/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

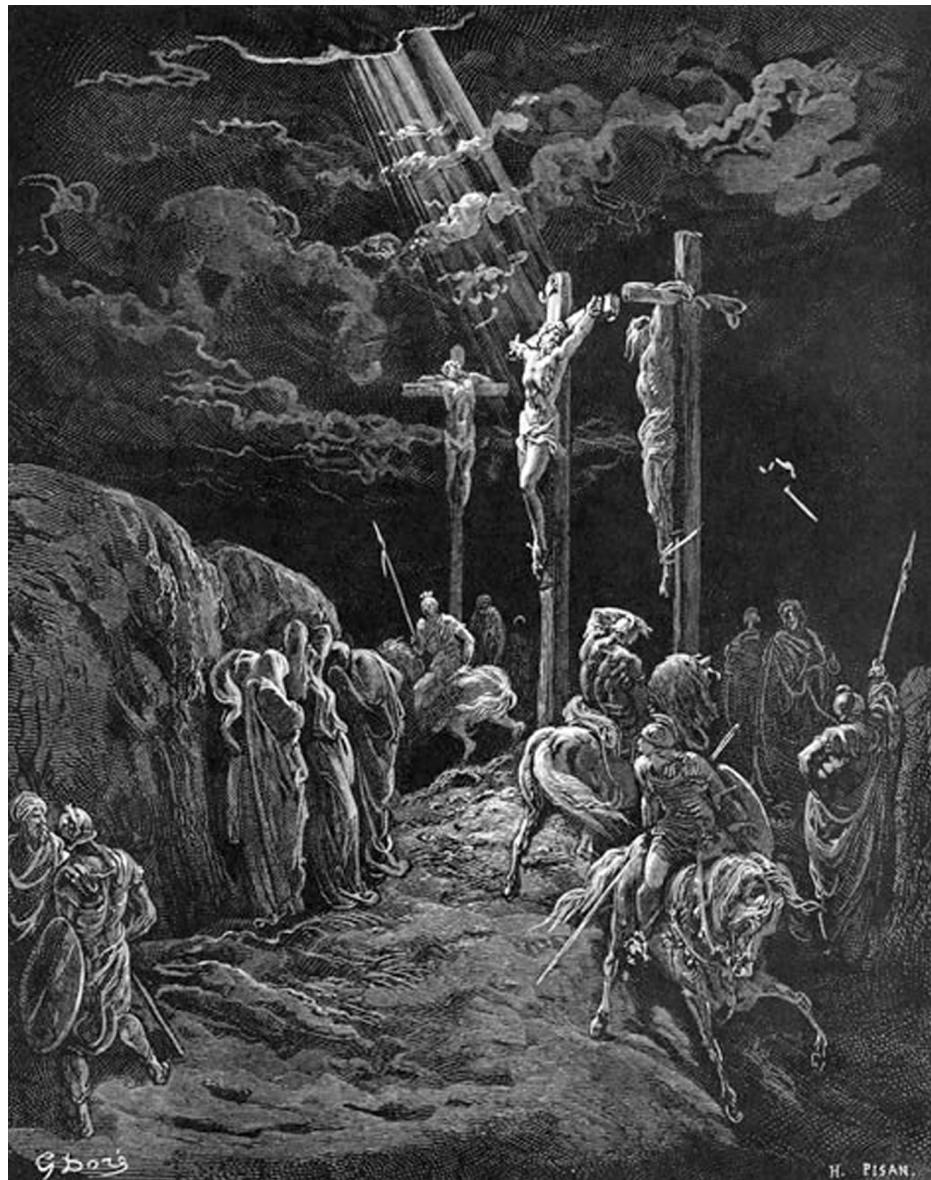
NEW TESTAMENT

Матта	1
Маркус	39
Лука	64
Юханна	106
Паалийэтлири	138
Римлиқларға	180
Коринтлиқларға 1	199
Коринтлиқларға 2	217
Галатиялиқларға	229
Әфәсуслуқларға	236
Филиппилиқларға	242
Колоссиликләргә	247
Тесалоникалиқ 1	251
Тесалоникалиқ 2	255
Тимотийға 1	258
Тимотийға 2	263
Титусқа	267
Филемонға	269
Ибранийларға	270
Якуп	284
Петрус 1	289
Петрус 2	294
Юханна 1	298
Юханна 2	303
Юханна 3	304
Йәһуда	305
Вәхий	307

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Әйсә: — И Ата, уларни кәчүргин, чүнки улар өзиниң немә қиливатқанлигини билмәйдү,

— деди. [Ләшкәрләр] чек ташлан, униң кийимлирини бөлгүшүвалди.

Лука 23:34

Матта

1 Бу Ибраһимниң оғли вә Давутниң оғли болған Әйса Мәсиһниң нәсәбнамә китавидур: — **2** Ибраһимдин Иshaқ төрәлди, Иshaқтун Яқуп төрәлди, Яқуп Йәһуда вә униң ака-уқилириниң атиси болди; **3** Йәһудадин Тамар арқилиқ Пәрәз вә Зәраһ төрәлди; Пәрәздин һәэрән төрәлди, һәэрондин Рам төрәлди, **4** Рамдин Амминадаб төрәлди, Амминадабдин Наһшон төрәлди, Наһшондин Салмон төрәлди, **5** Салмондин Раhab арқилиқ Боаз төрәлди, Боаздин Рут арқилиқ Обәд төрәлди, Обәдтин Йәссә төрәлди, **6** Йәссәдин Давут падиша төрәлди. Давуттын Урияниң аялы арқилиқ Сулайман төрәлди, **7** Сулаймандин Рәһобоам төрәлди, Рәһобоамдин Абия төрәлди, Абиядин Аса төрәлди, **8** Асадин Йәһошафат төрәлди, Йәһошафаттин Йәһорам төрәлди, Йәһорамдин Уззия төрәлди, **9** Уззиядин Йотам төрәлди, Йотамдин Ahaz төрәлди, Ahаздин һәзәкия төрәлди, **10** һәзәкиядин Манассәһ төрәлди, Манассәһдин Амон төрәлди, Амондин Йошия төрәлди; **11** Бабилға сүргүн қилинғанда Йошиядин Йәконияһ вә униң ака-уқилири төрәлди. **12** Бабилға сүргүн болғандин кейин, Йәконияһдин Шеалтиәл төрәлди, Шеалтиәлдин Зәруббабәл төрәлди, **13** Зәруббабәлдин Абиүд төрәлди, Абиүддин Елиәким төрәлди, Елиәкимдин Азор төрәлди, **14** Азордин Задок төрәлди, Задоктун Ақим төрәлди, Ақимдин Әлиһуд төрәлди, **15** Әлиһудтун Әлиазар төрәлди, Әлиазардин Маттан төрәлди, Маттандин Яқуп төрәлди, **16** Яқуптун Мәрйәмниң ери болған Йұсуп төрәлди; Мәрйәм арқилиқ, Мәсиһ аталған Әйса туғулди. **17** Шундақ болуп, Ибраһимдин Давутқычә болған арилиқта жәмий он төрт әвлат болған; Давуттын Бабилға сүргүн қилингічә жәмий он төрт әвлат болған; вә Бабилға сүргүн қилиништин Мәсиһ кәлгічә жәмий он төрт әвлат болған. **18** Әйса Мәсиһниң дүнияға келиши мундақ болди: — Униң

аниси Мәрійәм Йұсупқа ятлиқ болушқа вәдә қилинған еди; лекин техиникалар қилинмайла, униң Мұқәддәс Роһтин һамилдар болғанлиги мәлум болди. **19** Лекин униң [болғуси] ери Йұсуп, дурус киши болуп, уни жәмийәт алдыда хижалатқа қалдурушни халимай, униндей астиртинг ажришип кетишни нийәт қилди. **20** Амана у мошу ишларни ойлап жүргинидә, мана Пәрвәрдигарниң бир пәриштиси униң чүшидә көрүнгөп униңға: — Эй Давутниң оғли Йұсуп, аялин Мәрійәмни өз әмриңгә елиштин қорқма; чүнки унинде болған һамилә Мұқәддәс Роһтин кәлгән. **21** У бир оғул туғиду, сән униң исимини Эйса дәп қойғин; чүнки у өз хәлқини гуналиридин күткүзиду» — деди. **22** Мана буларниң һәммиси Пәрвәрдигарниң пәйғәмбәр арқилиқ дегәнлириниң әмәлгә ашурулуш учун болған, демәк: — **23** «Пак қызы һамилдар болуп бир оғул туғиду; улар униң исимини Иммануел (мәнаси «Худа биз билән биллә») дәп атайду». **24** Йұсуп ойғинип, Пәрвәрдигарниң шу пәриштисиниң дегини бойичә қилип, Мәрійәмни әмригә алди. **25** Лекин Мәрійәм бошанғычә у униңға йеқинлашмиди. Бу Мәрійәмниң тунжиси еди; Йұсуп униңға Эйса дәп исим қойди.

2 Эйса һерод падиша һәкүм сүргән қүнләрдә Йәһудий әлкисиниң Бәйт-Ләһәм йезисида дунияға кәлгәндін кейин, мана бәзи данишмәnlәр мәшриқтін Йерусалимға йетип келип, пухралардин: **2** Йәһудийларниң [Йеңидин] туғулған падишаси қәйәрдә? Чүнки биз униң юлтузиниң көтирилгәнлигини көрдүк. Шуңа, униңға сәжә қылғили кәлдүк, — дейиши. **3** Буни аңлиған һерод падиша, шуниндәк пүткүл Йерусалим хәлқиму алақаздилликкә чүшти. **4** У пүткүл баш қаһинлар вә хәлиқиң Тәврат устазлирини чақырип, улардин «Мәсих қәйәрдә туғулуши керәк?» — дәп сориди. **5** Улар: «Йәһудийәдикі Бәйт-Ләһәм йезисида болуши керәк, — чүнки пәйғәмбәр арқилиқ шундақ пүтүлгән: — **6** «И Йәһудийә

зиминидики Бәйт-Ләһәм, Хәлқиң Йәһүдийә пигани аңлинар, Бу Раһиләниң балилири йетәкчилириниң арисида әң кичиги үчүн көтәргән аһ-зарлири; Балилириниң болмайды; Чүнки сәндін бир йетәкчи йоқ қиливетилгини түпәйлидин, Тәсәллини чиқиду, У хәлқим Израилларниң бақұчуси қобул қылмай пиган кетириду». 19 Әнди болиду» — дейишти. 7 Буниң билән, һерод һерод өлгәндін кейин, Худаниң бир данишмәләрни мәхпий чақыртип, юлтузниң пәриштиси Мисирда турған Йұсупниң қаған пәйда болғанлиғини сұруштыруп چүшидә көрүнүп униңға: — 20 Орнуңдин биливалди. 8 Андин: «Берип балини сұрушта тур! Бала вә анисини елип Израил зимиңиға қилип төпнұлар. Тапқан һаман қайтип қайт! Чүнки балиниң женини алмақчи маңа хәвәр қилиңлар, мәнмұ унің алдыға болғанлар өлди, — деди. 21 Буниң билән берип сәждә қилип келәй» — дәп, уларни Йұсуп орнидин туруп бала вә анисини елип Бәйт-Ләһәмгә йолға салди. 9 Данишмәнләр Израил зимиңиға қайтти. 22 У Архелаусниң падишаниң сезини аңлап йолға чиқти; вә атиси һерод падишаниң орниға тәхткә мана, улар шәриқтә көргән һелиқи юлтуз олтирип Йәһүдийә өлкисиге һөкүмрәнлиқ уларниң алдида йол башлап маңды вә бала қиливатқиңидин хәвәр төпип, у йәргә турған йәргә келип тохтиди. 10 Улар һелиқи қайтиштин қорқти; вә چүшидә униңға бир юлтузни көргинидин интайин қаттиқ вәһий келип, Галилийә зимиңиға берип, шатлиништи 11 һәм өйгә кирип, балини 23 Насарәт дәп атилидиган бир йезида аниси Мәрйәм билән көрүп, йәргә жиқилемп олтирақлашти. Шунин් билән пәйғәмбәрләр униңға сәждә қилишти. Андин, ғәзнилирины арқилюқ: «У Насарәтлиқ дәп атилиду» ечип, алтун, мәстикі, мурмәккі қатарлық дейилгини әмәлгә ашурулди.

соғатларни сунушти. 12 Уларға چүшидә һеродниң йениңиң бармаслиқ тоғрисидиң вәһий қәлгәнлиги үчүн, улар башқа йол билән өз жутиға қайтишти. 13 Улар йолға кәткәндін кейин, Пәрвәрдигарниң бир пәриштиси Йұсупниң چүшидә көрүнүп: Орнуңдин тур! Бала вә аниси иккисини елип Мисирға қач. Мән саңа уқтүргиңе у йәрдә турған. Чүнки һерод балини үоқитишиңа издәп келиуди — деди. 14 Шунин් билән у орнидин туруп, шу кечила бала вә аниси иккисини елип Мисирға қарап йолға чиқти. 15 У һерод өлгічә шу йәрдә турди. Шундақ болдикі, Пәрвәрдигарниң пәйғәмбәр арқилюқ алдин-ала ейтқан: «Оғлумни Мисирдин Мән чақырдым» дегән сези әмәлгә ашурулди. 16 һерод болса данишмәнләрдин алданғанлигини билип, қаттиқ ғәзәпләнди. У данишмәнләрдин ениқлиған вақытқа асасән, адәмләрни әвәтип Бәйт-Ләһәм йезиси вә әтрапидиқи иккі яш вә униңдин төвән яштики оғул балиларниң һәммисини өлтүргузди. 17 Шу чағда Йәрәмия пәйғәмбәр арқилюқ ейтилған муну сөз әмәлгә ашурулди: — 18 «Рамаһ шәһиридә бир сада, Аччиқ жига-зериниң

3 Шу чағларда, өмүлдүргүчі Йәһя Йәһүдийәдикі чөл-баяванға келип 2 кишиләрге: — Товва қилиңлар! Чүнки әрш падишалиғи йеқинлишип қалди! — дәп жакалашқа башлиди. 3 Чүнки [өмүлдүргүчі Йәһя] болса илгири Йәшәя пәйғәмбәр бешаритидә көрсәткән кишиниң дәл өзи болуп: — «Баяванды төвлайдиган бир кишиниң Рәбниң йолини тәйярлаңлар, Униң чиғир йоллирини түптүз қилиңлар! — дегән авази аңлиниду». 4 Йәһя [пәйғәмбәр] төгә жуңидин қилинған кийим кийгән, белигә көн тасма бағлиған еди. Йәйдифини болса чекәткіләр билән явайи һәрә һәсili еди. 5 Әнди Йерусалим шәһири, пүтүн Йәһүдийә өлкиси вә пүткүл Иордан дәрия вадисиниң әтрапидиқи кишиләр униң алдыға келишип, 6 гуналирини иқрап қилишти вә униң өзлирини Иордан дәриясида өмүлдүрүшини қобул қилишти. 7 Лекин Пәрисий вә Садуций мәзһипидикиләрдин көплириниң униң өмүлдүрүшини қобул қылғиلى қәлгәнлигини көргинидә у уларға: — әй иланларниң балилири! Ким силәрни шәһиридә бир сада,

[Худаниң] құшұш алдида турған ғәзивидин униңға: — Әгәр сән растина Худаниң Оғли қечиңлар дәп ағаһланадурди?! 8 Әнді болсаң, мошу ташларни нанға айлинишқа товига лайиқ мевини қәлтүрүнлар! 9 буйругин! — деди. 4 Лекин у жававән: Вә өз ичинларда: «Бизниң атимиз болса — [Тәвратта]: «Инсан пәкәт нан биләнә Ибраһимдур!» дәп хиял қилип жүрмәңлар; әмәс, бәлки Худаниң ағзидин чиққан һәр чүнки мән шуни силәрге ейтип қояйки, бир сөз биләнму яшайду» дәп пүтүлгән, Худа Ибраһимға мошу ташлардинму — деди. 5 Андин Иблис уни муқәддәс пәрәнталәрни апиридә қилалайду. 10 Палта шәһәргә елип берип, ибадәтханиниң әң егиз аллиқачан дәрәкәләрниң йилтизига тәңләп җайыға турғузуп униңға: 6 — Худаниң Оғли қоюлды; яхши мева бәрмәйдиган һәр қайсы болсаң, өзүңни пәскә ташлап бақын! Чүнки дәрәкәләр кесилип отқа ташлиниду. 11 [Тәвратта]: «[Худа] Өз пәриштилиригә сениң Мән дәрвәқә силәрни товва қилишиңлар һәққинде әмир қилиду»; вә «путунғин් үчүн суга чөмүлдүримән. Лекин мәндин ташқа урулуп кәтмәслиги үчүн, улар сени кейин қәлгүчи зат мәндин құдрәтликтүр. қоллирида көтирип жүриду» дәп пүтүлгән Мән һәтта униң қәшини көтиришкиму — деди. 7 Әйса униңға: «Тәвратта йәнә, лайиқ әмәсмән; у силәрни Муқәддәс Рөһіңа «Пәрвәрдигар Худайиңни синиғучи болма!» һәм отқа чөмүлдүриду. 12 Униң соруғучи дәпми пүтүлгән — деди. 8 Андин, Иблис күрики қолида туриду; у өз хаминини [топа- уни наһайити егиз бир таққа чиқирип, самандин] тәлтөкүс тазилайду, сап бүгдайни униңға дүниядики барлық падишиләрларни амбарға жиғиду, амма топа-саманни өчмәс шәрәплири билән көрситип: 9 Йәргә отта көйдүрүветиду, — деди. 13 Шу вақитта, жиқирип маңа ибадәт қылсан, буларниң Әйса Йәһәдин чөмүлдүрүлүшни қобул һәммисини саңа бериветимән, — деди. 10 қилиш үчүн Галилийә өлкисидин Иордан Андин Әйса униңға: — Йоқал, Шәйтән! Чүнки дәрияси бойыға, униң үениңға кәлди. 14 [Тәвратта]: «Пәрвәрдигар Худайиңғыла Бирақ Йәһә чөмүлдүрүшкә унимай уни ибадәт қыл, пәкәт Униңла ибадәт-хизметидә тосуп: — Әсли чөмүлдүрүлүшни мән сәндин бол!» дәп пүтүлгән, — деди. 11 Буниң қобул қилишим керәк еди, бирақ сән мениң билән Иблис уни ташлап кетип қалди, вә алдымға кәпсәнғу? — деди. 15 Лекин Әйса мана, пәриштиләр келип униң хизметидә униңға жававән: — һазирчә шуниңға йол болди. 12 Әнді [Әйса] Йәһәянин тутқун қойғын; чүнки һәкәннийлиқниң барлық қилинғанлигини аңлат, Галилийәгә йол [тәләплирини] әмәлгә ашуруш үчүн, шундақ алди. 13 У Насарәт үезисини ташлап, қилишимизға төгрек келиду, — деди. Шуниң Зәбулун вә Нафтали районидики [Галилийә] билән, Йәһә униңға йол қойди. 16 Вә Әйса деңизи бойидики Кәпәрнаүум шәһиригә чөмүлдүрүлүп болупла, судин чиқти; у келип орунлаشتы. 14 Шундақ қилип, Йәшәя судин чиқиши билән мана, әршләр униңға пәйғәмбәр арқилюқ ейтилған шу бешарәт ечилип, Худаниң Рөһи кәптәр қияптидә әмәлгә ашурулди, демәк: — 15 «Зәбулун әрштин құшуп, үстигә қонуватқанлигини зимины вә Нафтали зимины, Иордан көрди. 17 Вә мана, әрштин бир аваз: — «Бу дәриясиниң нериқи тәрипидики «деңиз Мениң сөйүмлүк оғлум, Мән униңдин толук йоли» бойида, «Ят әлләрниң макани» хүрсәнмән!» — дәп аңланди.

4 Андин Әйса Рөһниң йетәкчилегидә Иблисниң синақ-аздурушлириға үйзлиниш үчүн чөл-баяванға елип берилди. 2 У қириқ кечә-күндүз роза тутқандин кейин, униң қосығи ечип кәткән еди. 3 Әнді аздурғучи униң үениңға келип

болған Галилийәдә, 16 Қараңғулуқта яшиған хәлиқ парлақ бир нүрни көрди; Йәни өлүм көләңгисиниң жутида олтарғучиларға, Дәл уларниң үстигә нур құшты». 17 Шу вақиттин башлап, Әйса: «Товва қилиңлар! Чүнки әрш падишилиги йекинлишип қалди!» — дәп жар қилишқа башлиди. 18 [Бир күни], у Галилийә деңизи бойида кетиветип,

икки ака-ука, йәни Петрус дәпмұ атилған һәкәнайлиқ йолида зиянкәшликкә Симон исимлиқ бир кишини вә униң иниси учриғанлар! Чүнки әрш падишлиғи Андириясни керди. Улар белиқчі болуп, уларға тәвәдур. 11 Мубарәк, мән үчүн деңизға тор ташлаваттат; 19 у уларға: башқиларниң һақарәт, зиянкәшлик вә — Мениң кәйнимдин мәңіндер — Мән һәртүрлүк төһимитиге учрисаңлар; 12 шат-силәрни адәм тутқучи белиқчі қилимән! хурам болуп яйраңлар! Чүнки әршләрдә — деди. 20 Улар шуан белиқ торлирини катта инъам силәр үчүн сақланмақта; ташлап, униңға әгишип маңди. 21 У шу чүнки силәрдин илгәрки пәйғәмбәрләргимү йәрдин өтүп, иккінчи бир ака-уқини, улар мөшүндақ зиянкәшликләрни қылған. Йәни Зәбәдийниң оғуллари Яқуп вә иниси 13 Силәр йәр йүзидики туздурсиләр. Юханнани керди. Бу иккиси кемидә атиси һалбуки, әгәр туз өз тәмини йоқатса, униңға Зәбәдий билән торлирини оңшаваттат. У қайтидин туз тәмини қандакму киргүзгили уларнemu чакырди. 22 Улар дәрһал кемини болиду? У чағда, у ھеч немигә яrimас атиси билән қалдуруп униңға әгишип болуп, ташлинип кишиләрниң айғиғ астида маңди. 23 Вә Әйса Галилийәниң һәммә дәссилиштин башқа ھеч ишқа яrimайду. 14 йерини кезип, уларниң синағолирида Силәр дунияниң нуридурсиләр. Тағ үстігә тәлим берип, Худаниң падишилигиниң селинған шәһәр йошуруналмайду. 15 ھеч хуш хәвирини жәкалайтти, хәлиқ арисида ким чирақни йеқип қоюп, үстігә севәтни ھәр хил кесәлләрни вә ажыз-мәйипларни көмтүрүп қоймас, балқи чиракданниң сақайтти. 24 У тогрилиқ хәвәр пүткүл Сурийә үстігә қойиду; буниң билән, у өй ичидики өлкисигә тарқалди; у йәрдики халайиқ һәммә адәмләргә йоруқлуқ бериду. 16 Шу ھәр хил бемарларни, йәни һәртүрлүк тәриқидә, силәр нуруңларни инсанлар кесәлләр вә ағриқ-силақларни һәмдә жән алдида шундақ чақнитин්ларки, улар яхши чаплашқанларни, тутқақлиқ вә паләч әмәллириңларни көрүп, әрштики атаңларни кесилигә гириптар болғанларни униң улуқлусун. 17 Мени Тәврат қанунини алдига елип келишти; вә у уларни сақайтти. яки пәйғәмбәрләрниң язғанлирини бекар 25 Галилийә, «он шәһәр» райони, Йерусалим, қылғили қәлди, дәп ойлап қалмаңлар. Йәһудийә вә Иордан дәриясиниң у қетидин Мән уларни бекар қылғили әмәс, бәлки кәлгән топ-топ адәмләр униңға әгишип әмәлгә ашурғили қәлдим. 18 Чүнки мән маңди.

5 Мошу топ-топ адәмләрни көрүп у бир таққа чиқти; у у йәрдә олтарғинида, муҳлислири униң юениға қәлди. 2 У ағзини ечиp уларға тәlim беришкә башлиди: — 3 Мубарәк, роһта намрат болғанлар! Чүнки әрш падишилиғи уларға тәвәдур. 4 Мубарәк, пиған чәккәнләр! Чүнки улар тәсәлли тапиду. 5 Мубарәк, мұлайым-мөмінләр! Чүнки улар йәр йүзигә мирасхордур. 6 Мубарәк, һәкәнайлиққа ач вә тәшналар! Чүнки улар толуқ тоюниду. 7 Мубарәк, рәһимдиллар! Чүнки улар рәһим көриду. 8 Мубарәк, қәлби пак болғанлар! Чүнки улар Худани көриду. 9 Мубарәк, течлиқ тәрәпдәрлири! Чүнки улар Худаниң пәрзәнтири дәп атилиду. 10 Мубарәк,

силәргә шуни бәрһәк ейтип қояйки, асман-зимин յоқимиғичә, униңда пүтүлгәнләр әмәлгә ашурулмиғичә Тәвраттики «Йод» бир һәрип, һәтта бирәр чекитму бекар қилинмайду. 19 Шу сәвәптин, Тәврат қануниниң әқидилиригә, һәтта униң әң кичиқлиридин бирини бекар қилип, вә башқиларға шундақ қилишни үгитидиган ھәр ким әрш падишилиғида әң кичик неспалиниду. Амма әксичә, Тәврат қануни әқидилиригә әмәл қылғанлар вә башқиларға шундақ қилишни үгәткүчиләр болса әрш падишилиғида улуқ неспалиниду. 20 Чүнки мән силәргә шуни ейтип қояйки, һәкәнайлиғиңлар Тәврат устазлири вә Пәрисийләрниңкидин ашмиса, әрш падишилиғиға ھеч қачан кирәлмәйсиләр. 21 Бурунқиларға «Қатиллик қылма, қатиллиқ

құлған һәр қандақ адәм сораққа тартилиду» құлған болиду. 33 Силәр йәнә бурунқыларға дәп буйрулғанлигини аңлиғансиләр. 22 Бирақ мән өзүм шуни силәргә ейтип қояйки, өз қериндишиға бекардин-бекар аччиқланғанларниң һәр бириму сораққа тартилиду. Өз қериндишини «ахмақ» дәп тиллиған һәр ким алий кеңашмидә сораққа тартилиду; амма қериндашлирини «тәлвә» дәп һақарәтлигән һәр ким дозақниң отига лайик болиду. (Geenna g1067) 23 Шуниң үчүн, сән курбанға алдига келип [Худага] һәдийә атимақчи болғининда, қериндишиниң шаһиридур. 24 һәдийәнің қурбанға алдига қоюп силәрниң چечиңларниң бир телиниму ақ туруп, авал қериндишиң билән яришивал, яки қара рәңгә өзгәртиш қолуңлардин андин келип һәдийәні ата. 25 Әгәр кәлмәйду. 37 Пәкәт дегиниңлар «Болиду», үстүндін дәва құлмақчи болған бириси «болиду», яки «Яқ, яқ, болмайду» болсун. болса, униң билән биргә йолда болғининда Буниңдин зиядиси рәзил болғучидин униң билән тездин яришип, дост болғин. келиду. 38 Силәр «Көзгә кәз, чишқа чиш» дәп Болмиса, у сени сорақчига, сорақчи болса буйрулғанлигини аңлиғансиләр. 39 Бирақ гундипайға тапшуриду, сән зинданға мән өзүм шуни силәргә ейтип қояйки, солитиветилисән. 26 Мән саңа шуни бәрхәк әски билән тәң болмаңлар. Кимдәким оң ейтип қояйки, [қәрзиңниң] әң ахирқи мәңзингә урса, сол мәңзиніму тутуп бәр; 40 бир тийининиму қоймай төлимигичә, вә бириси үстүндін дәва қилип, кейнигиңни шу йәрдин чиқалмайсән. 27 Силәр алмақчи болса, чапиниңиму бәр. 41 Бириси «Зина құлмаңлар» дәп буйрулғанлигини саңа [Йүк-тақиңиң йүдкүзүп] миң қәдәм аңлиғансиләр. 28 Бирақ мән өзүм шуни йол жүрүшкә зорл иса, униң билән иккى силәргә ейтип қояйки, бирәр аялға мин қәдәм маң. 42 Бириси сәндін тилисә, шәһваний нийәт билән қарыған киши униңға бәр. Бириси сәндін өтнә-йерим көңлиләд у аял билән аллиқачан зина құлмақчи болса, униңға бойнүңи толғима. құлған болиду. 29 Әгәр әнди оң көзүң сени гунаға аздурса, уни оюп ташливәт. Чүнки пүтүн бәдиниңниң дозаққа ташланғинидин көрә, бәдиниңдикі бир әзайиң йоқ құлинғини көп әвзәл. (Geenna g1067) 30 Әгәр оң қолуң сени гунаға аздурса, уни кесип ташливәт. Чүнки пүтүн бәдиниңниң дозаққа ташланғинидин көрә, бәдиниңдикі бир әзайиң йоқ құлинғини көп әвзәл. (Geenna g1067) 31 Йәнә: — «Кимдиким аяlinи талақ құлса, униңға талақ хетини бәрсүн» дәпмү шеңбердеги чүшүриду, ямғурниму буйрулған. 32 Бирақ мән өзүм шуни силәргә һәкқанийларгиму, һәкқанийәтсизләргиму ейтип қояйки, кимдиким өз аяlinиң яғдуриду. 46 Әгәр силәр өзүңларға бузуклуқ құлмишидин башқа [һәр қандақ муһәббәт көрсәткәнләрги] мәнир-ишини банә қилип] уни талақ құлса, әнди муһәббәт көрсәтсәңлар, буниң қандақыму уни зинаға тутуп бәрген болиду; талақ инъамға еришкичиліги болсун? һәтта құлинған аялни әмригә алған кишиму зина бажғирларму шундақ қиливатмамду?

47 Әгәр силәр пәкәт қериндашлириңлар кәчүргәйсән. **13** Бизни аздуруулушларға биләнла салам-сәһәт қилишсанылар, буның учратқұзмигайсән, Бәлки бизни рәзил немә пәзилити бар? һәтта ят әлликләрмү болғучидин күтулдурғайсән». **14** Чүнки шундақ қилидигү! **48** Шуңа, әрштики силәр башқыларниң гуна-сәһвәнликлирини Атаңлар мукәммәл болғаниндәк, силәрмү кәчүрсәңлар, әрштики Атаңларму силәрни мукәммәл болуңлар.

6 Нези болуңларки, хәйр-сахавәтлик ишилириңларни башқыларниң алдида көз-көз қылмаңлар. Бундақ қылсаңлар, әрштики Атаңларниң инъамиға еришәлмәйсиләр. **2** Шуңа хәйр-сахавәт қылғининда, давраң салма. Сахтипәзләрла синагогларда вә кочиларда адәмләрниң маҳтишиға еришиш үчүн шундақ қилиду. Мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип қояйки, улар көзлигән инъамиға еришкән болиду. **3** Лекин сән, хәйр-сахавәт қылғининда оң қолуңниң немә қиливатқинини сол қолуң билмисун. **4** Шуниң билән хәйр-сахавитиң йошурун болиду вә йошурун ишларни көргүчи Атаң саңа буни қайтуриду. **5** Дуа қылған вақтиңда, сахтипәзләрдәк болма; чүнки улар башқыларға көз-көз қилиш үчүн синагоглар яки төрт коча еғизизде турувелеп дуа қилишқа амрақтур. Мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип қояйки, улар көзлигән инъамиға еришкән болиду. **6** Лекин сән болсаң, дуа қылған вақтиңда, ичкери өйгә кирип, ишикни йепип, йошурун турғучи Атаңға дуа қилинлар; вә йошурун көргүчи Атаң буни саңа қайтуриду. **7** Дуа-тилавәт қылғанда, [бутпәрәс] ят әлликләрдикидәк қуруқ гәпләрни тәкәрарлавәрмәңлар. Чүнки улар дегәнлиrimiz көп болса [Худа] тилигинимизни чокум ижабәт қилиду, дәп ойлайду. **8** Шуңа, силәр уларни доримаңлар. Чүнки Атаңлар силәрниң еһтияҗиңларни силәр тилимәстин бурунла билиду. **9** Шуниң үчүн, мундақ дуа қилинлар: — «И асманларда турғучи Атимиз, Сениң намиң мүқәддәс дәп улуқланғай. **10** Падишаһиғиң кәлгәй, Ирадәң әрштә ада қилинғандәк йәр йүзидиму ада қилинғай. **11** Бүгүнки ненимизни бүгүн бизгә бәргәйсән. **12** Бизгә қәризدار болғанларни кәчүргинимиздәк, Сәнму қәризлиrimizни

кәчүриду. **15** Бираң башқыларниң гуна-сәһвәнликлирини кәчүрмисәңләр, әрштики Атаңларму гуна-сәһвәнликлириңларни кәчүрмәйду. **16** Роза тутқан вақтиңларда, саҳтипәзләрдәк татираңғы қияпәткә киривалмаңлар. Улар роза тутқинини көз-көз қилиш үчүн чирайлирини солғун қияпәттә көрситиду. Мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип қояйки, улар көзлигән инъамиға еришкән болиду. **17** Әнди сән, роза тутқининда, чачлириңи майлап, йүзүңни жууп жүр. **18** Шу чағда, роза тутқинин жууп жүр. **19** Йәр йүзидә өзүңларға байлиқларни топлимаңлар. Чүнки бу йәрдә я күйә йәп кетиду, я дат басиду яки оғрилар там тешип оғрилап кетиду. **20** Эксичә, әрштә өзүңларға байлиқлар топлаңлар. У йәрдә күйә үемәйду, дат басмайду, оғриму там тешип оғрилимайду. **21** Чүнки байлиғиң қәйәрдә болса, қәлбиңму шу йәрдә болиду. **22** Тәнниң чириғи көздур. Шуңа әгәр көзүң сап болса, пүтүн вужудуң йортулиди. **23** Лекин әгәр көзүң яман болса пүтүн вужудуң қараңғы болиду. Әгәр вужудуңдики «Йоруқлуқ» әмәлийәттә қараңғулуқ болса, у қараңғулуқ немидегән қорқунучлуқ-һә! **24** Неч ким [бирла вақитта] иккى ғожайинниң қуллуғида болмайду. Чүнки у яки буни яман көрүп, уни яхши көриду; яки буниңға бағлинип, униңға етиварсиз қарайду. [шуниңға охшаш], силәрниң һәм Худаниң, һәм мал-дунияниң қуллуғида болушуңлар мүмкін әмәс. **25** Шуңа мән силәргә шуни ейтип қояйки, наятыңларға көрәклик үемәк-ичмәк яки уаңларға кийидиган кийим-кечәкниң ғемини қылмаңлар. Һаятлиқ озуқтит, тән кийим-кечәктин әзиз әмәсму? **26** Асмандики учар-қанатларға қараңлар! Улар теримайду,

ормайду, амбарларға жиғмайду, лекин нәрсини иштларға бәрмәңлар, яки үнчә-әрштики Атаңлар уларниму озуқландауды. мәрвайитлириңларни тоңғузларниң алдига Силәр әшу қушлардин көп әзиз әмәсмұ? ташлап қоймаңлар. Болмиса, улар буларни 27 Араңларда қайсиңлар ғәм-қайғы билән пүтирида дәссәп, андин буруулуп силәрни өмрүңларни бирәр saat үзарталайсиләр? талайду. 7 Тиләңлар, силәргә ата қилиниду; 28 Силәрниң қийим-кечәкниң ғемини издәңлар, таписиләр; ишикни чекиңлар, қилишиңларниң немә наҗити?! Даладики ечилиду. 8 Чүнки һәр бир тилигүчи нелупәрләрниң қандақ өсидиғанлиғига тилигинигә еришиду; издигүчи издигинини қарап бекиңлар! Улар әмгәкмү құлмайду, тапиуду; ишикни чәккүчиләргә ишик чақ әегімәйду; 29 лекин силәргә шуни ечилиду. 9 Араңларда өз оғли нан тәләп ейтайки, һәттә Сулайман толуқ шан- қылса, униңға таш беридиғанлар барму?! 10 шәрәптә турғандimu унин қийиниши Яки белиқ тәләп қылса, илан беридиғанлар нилупәрләрниң бир гүличиликмұ йоқ барму? 11 Әнді силәр рәзил турупмұ өз еди. 30 Әнді Худа даладики бүгүн ечилса, пәрзәнтириңларға яхши илтипатларни әтиси қуруп очаққа селинидиган әшу ғүл- беришни билгән йәрдә, әрштики Атаңлар гияларни шунчә безигән йәрдә, силәрни Өзидин тилиғәнләргә яхши нәрсиләрни техиму қийиндүрмәсму, әй ишәши ажызлар! техиму илтипат қылмасму? 12 Шуңа һәр 31 Шуңа «немә йәймиз», «немә ичимиз», ишта башқиларниң өзүңларға қандақ «немә қийимиз?» дәп ғәм құлмаңлар. муамилә қилишини үмүт қылсаңлар, 32 Чүнки ят әлдикиләр мана шундақ силәрму уларға шундақ муамилә қилиңлар; һәммә нәрсигә интилиду, амма әрштики чүнки Тәврат қануни вә пәйғәмбәрләрниң Атаңлар силәрниң бу һәммә нәрсиләргә тәlimатлири мана шудур. 13 Тар дәрвазидин мұнтаҗлиғиңларни билиду; 33 шундақ кириңлар. Чүнки кишини һалакәткә елип екән, һәммидин авал Худаниң падишилиғи баридиған дәрваза кәң болуп, йоли қәңташа вә һәкәнйилиғига интилиңлар. У ғағда, вә дағдамдур, вә униңдін киридиғанлар буларниң һәммиси силәргә қошуулуп несип көптүр. 14 Бирақ һаятлиққа елип баридиған болиду. 34 Шуниң үчүн, әтиниң ғемини дәрваза тар, йоли қистаң болуп, уни құлмаңлар. Әтиниң ғеми әтигә қалсун. һәр тапалайдиғанларму аз. 15 Алдинларға қой күнниң дәрди шу құнға тушлуқ болиду.

7 Башқиларниң үстидин һәкүм қилип жүрмәңлар. Шундақта [Худаниң] һәкүмігә учримайсиләр. 2 Чүнки силәр башқилар үстидин қандақ баһа билән һәкүм қылсаңлар, [Худаму] силәрниң үстүңлардин шундақ баһа билән һәкүм чиқириду. Силәр башқиларни қандақ өлчәм билән өлчисәңлар, [Худаму] силәрни шундақ өлчәм билән өлтәйду. 3 Әнді немә үчүн бурадириңниң көзидики құлни көрүп, өз көзүңдіки лимни байқалмайсән?! 4 Сән қандақму бурадириңгә: «Кени, көзүңдіки құлни еливетәй!» дейәләйсән? Чүнки мана, өзүңниң көзида лим туриду?! 5 Әй саҳтипәз! Авал өзүңниң көзидики лимни еливат, андин ениң көрүп, бурадириңниң көзидики құлни еливетәләйсән. 6 Муқәддәс терисигә оринивелип кәлгән, ичи житқүч чилбөридәк болған сахта пәйғәмбәрләрдин һошияр болуңлар. 16 Силәр уларни мевилиридин тонувалалайсиләр. Тикәндін Үзүмләр, қамғақтын әнжирләр алғили боламду? 17 Шунинға охаш, һәр яхши дәрәқ яхши мевә бериду, пор дәрәқ начар мевә бериду. 18 Яхши дәрәқ начар мевә бәрмәйду, пор дәрәқ яхши мевә бәрмәйду. 19 Яхши мевә бәрмәйдиған һәр бир дәрәқ кесилип отқа ташлиниду. 20 Шуниндәк, мошундақ кишиләрни мевилиридин тонувалалайсиләр. 21 Маңа «Рәббим, Рәббим» дегенләрниң һәммисила әрш падишилиғига кирәлмәйду, бәлки әрштә турғучи Атамниң ирадисини ада қылғанларла кирәләйду. 22 Шу күнидә нурғун кишиләр маңа: «Рәббим, Рәббим, биз сениң намиң билән вәний-

бешарәтләрни йәткүздуқ, сениң намиң Чүнки мәнмұ башқа бирисиниң һоқуқи билән жынларни қоғлидуқ вә намиң астидикі адәммән, мениң қол астимда билән нурғун мәжизиләрни көрсәттуқ» ләшкәрлирим бар. Биригә бар десәм бариду, дәйду. 23 Һалбуки, у чагда мән уларға: биригә кәл десәм, келиду. Қулумға бу ишни «Силәрни әзәлдин тонумаймән. Көзүмдин қыл десәм, у шу ишни қилиду, — деди. 10 Йоқилиңлар, әй итаәтсизләр!» дәп елан Әйса бу гәпләрни аңлат, һәйран болди. Өзи қилимән. 24 Әнді һәр бири бу сөзлиримни биллә кәлгәнләргә: — Мән силәргә шуни аңлат әмәл қылған болса, у өз өйини қорам бәрһәк ейтеп қояйки, бундақ ишәшни һәтта таш үстигә салған пәм-парасәтлик кишигә Исаиллар арисидиму тапалмиған едим. охшайду. 25 Ямғур жегип, кәлкүн келип, 11 Силәргә шуни ейтайки, нурғун кишиләр боран чиқип соқсими, у өй өрүлмиди; құнчиқиши вә құнпетишин келип, әрш чүнки униң ули қорам ташниң үстигә падишаһиғида Ибраһим, Ишак вә Яқуплар селинған. 26 Бирақ сөзлиримни аңлат билән бир дәстиханда олтириду. 12 Лекин бу туруп, әмәл қылмайдыған һәр бири өйини падишаһиңиң өз пәрзәнтири болса, сиртта құмниң үстигә құрған ахмақақ охшайду. қараңғулуққа ташлинип, у йәрдә жига- 27 Ямғур яққанда, кәлкүн кәлгәнә, боран зерәлар көтирилиуду, чишлири ғұчурлайду, чиққанда шу өй өрүлүп кәтти; униң — деди. 13 Андин, Әйса йұз бешиға: — Өйүңгә өрүлүши интайин дәһшәтлик болди! 28 қайт, ишәнгининдәк сән үчүн шундақ Вә шундақ болдики, Әйса бу сөзлирини қилиниду, деди. һелиқи чакарниң кесили ахирлаштурғандын кейин, бу топ-топ шу пәйттә сақайтилди. 14 Әйса Петрусниң халайиқ униң тәлимлиригә һәйрануғас өйигә барғанда, Петрусниң қейиннанисиниң болушти. 29 Чүнки униң тәлемлири Тәврат қызып орун тутуп յетип қалғинини көрди. устазлириниңкігә охшимайтты, бәлки 15 У униң қолини тутувиди, униң қызитмиси янди. [Аял] дәрһал орнидин туруп, Әйсаны күтүшкә башлиди. 16 Қәч киргәндә, кишиләр жын чаплашқан нурғун адәмләрни униң алдига елип келишти. У бир еғиз сөз биләнла жынларни һайдивәтти вә барлық кесәлләрни сақайти. 17 Бунин билән, Йәшшая пәйғамбәр арқиلىқ йәткүзүлгән: «У өзи ағриқ-силақлиримизни көтәрди, кесәлләримизни үстига алди» дегән сөз әмәлгә ашурулди. 18 Әйса өзини оривалған топ-топ кишиләрни көрүп, [мухлислириға] деңизнин ү қетиға етүп кетишни әмир қилди. 19 Шу чағда, Тәврат устазлиридин бири келип, униңға: — Устаз, сән қәйәргә барсаң, мәнмұ саңа әгишип шу йәргә баримән, — деди. 20 Әйса униңға: — Түлкіләрниң өңкүрлири, асмандикى құшларниң угилири бар; бирақ Инсаноғлиниң бешини қойғидәк йериму йоқ, — деди. 21 Мухлислиридин йәнә бири униңға: — Рәб, мениң авал берип атамни йәрликкә қоюшумға ижазәт бәргәйсән, — деди. 22 Бирақ Әйса униңға: — Маңа әгәшкин, вә өлүккләр өз өлүклирини йәрликкә қойсун, — деди. 23 У кемигә чүшти, мухлислириму

8 У тағдин чүшкәндә, топ-топ кишиләр униңға әгишип маңди. 2 Вә мана, мохокесили бар болған бир киши униң алдига келип, бешини йәрғә уруп тиэлинип: — Тәхсир, әгәр халисиңиз, мени кесилимдин пак қылалайсиз! — деди. 3 Әйса униңға қолини тәккүзүп туруп: — Халаймән, пак болғин! — девиди, бу адәмниң мохокесили шуан пак болуп сақайды. 4 Әйса униңға: — һазир бу ишни һеч кимгә ейтма, бәлки удул берип қаһинға өзүңни көрситип, уларда бир гувалиқ болуш үчүн, Муса бу ишта әмир қылған һәдийә-құрбанлиқни сунғин, — деди. 5 У Кәпәрнаһұм шәһиригә барғанда, [римлиқ] бир йұз беши униң алдига келип, униңдин йелинип: 6 — Тәхсир, чакирим паләч болуп қелип, бәк азаплининп өйдә ятиду, — деди. 7 Мән берип уни сақайтип қояй, — деди Әйса. 8 Йұз беши жававән: — Тәхсир, торусумниң астиға киришиңизә лайиқ әмәсмән. Пәқәт бир еғизла сөз қилип қойсисиз, чакирим сақиийип кетиду. 9

чүшүп биллә манди. 24 Вә мана, деңиз үстидә мана, Тәврат устазлиридин бәзилири қаттиқ боран чиқип кәтти; шунин ғылән көңлидә: «Бу адәм құпурлук қиливатиду!» долкунлар кемидин һалқип кемини ғәриқ дәп ойлиди. 4 Уларниң көңлидә немә қиливетәй дәп қалди. Лекин у ухлавататти. ойлаватқанлигини билгән Әйса уларға: — 25 Мухлислар келип уни ойғитип: — И устаз, Немә үчүн көңлүнларда рәэзил ойларда бизни қутулдургайсән! Биз һалакәт алдида болисиләр? 5 «Гуналириң кәчүрүм туримиз — деди. 26 — Немишкә қорқисиләр, қилинди» дейиш асанму яки «Орнуңдин иишәши ажизлар! — деди у вә орнидин тур, маң!» дейишму? — деди вә йәнә уларға: туруп, боран-чапқунға вә деңизға тәнбін — 6 Амма һазир силәрниң Инсаноғлинин беривиди, һәммиси бирдинла тиничланди. Йәр йүзидә гуналарни кәчүрүм қилиш 27 Мухлислар интайин һәйран болуп, һоқуқыра егә екәнлигини билишиңлар үчүн, бир-биригә: — Бу зади қандак адәмдү? — у паләч кесәлгә: — Орнуңдин тур, орун-һәтта боран-чапқунлар вә деңизму униңға көрпәңни жигиштуруп өйүңгә қайт, — деди. бойсунидикән-һә! — дәп кетиши. 28 Әйса 7 ھелиқи адәм орнидин туруп ейигә қайтти. деңизниң у қетидики Гадаралиқларниң 8 Буни қөргән топ-топ адәмләр қорқушуп, жутиға барғинида, жын чаплашқан икки инсанларға бундақ һоқуқни бәргән Худани киши ғәрлиридин чиқип униңға алдиға улуқлашти. 9 Әйса у йәрдин чиқип алдиға кәлди. Улар шунчә вәһший едики, неч ким кетиветип, баж жигидиған орунда олтарған, бу йәрдин өтүшкә жүррәт қиласалмайтты. 29 Матта исимлиқ бир [бажғирни] қөрди. У Уни қөргәндә улар: — И Худаниң Оғли, сениң униңға: — Маңа әгәшкін! — деди. Вә Матта биз билән немә карин! Сән вақит-сайти орнидин туруп, униңға әгәшти. 10 Вә шундақ кәлмәйла бизни қийниги кәлдиңмү? болдики, Әйса [Маттаниң] өйидә меһман — дәп товлиди. 30 Шу йәрдин хелә болуп дәстиханда олтарғанда, нурғун жирақта чоң бир топ тоңғуз падиси отлап бажғирлар вә гунакарларму кирип, Әйса жүррәтти. 31 Жинлар әнді униңға: — Әгәр вә униң мухлислири билән һәмдәстихан сән бизни қоғливәтмәкчи болсаң, бизни болди. 11 Буни қөргән Пәрисийләр униң тоңғуз падиси ичигә киргүзүвәткәйсән, — мухлислириға: — Устазиңлар немишкә дәп яловурушти. 32 У уларға: — Чиқыңлар! бажғир вә гунакарлар билән бир дәстиханда — девиди, жинлар чиқип, тоңғузларниң үйәп-ичип олтириду?! — деди. 12 Бу гәпни тенигә киривалди. Мана, пүткүл тоңғуз аңлиған Әйса: — Сағлам адәмләр әмәс, падиси тик ярдин етилип чүшүп, суларда бәлки бемарлар тевипқа мұхитаждур. 13 ғәриқ болди. 33 Лекин тоңғуз баққучилар Силәр берип [муқәддәс язмилардикү]: бәдәр қечип, шәһәргә кирип, бу ишниң «Издәйдигиним құрбанлиқлар әмәс, баш-ахирини, жүмлидін жын чаплашқан бәлки рәһим-шәпкәт» дейилгән шу кишиләрниң кәчүрмишлирини халайикқа сөзниң мәнасини үгинин්лар; чүнки мән ейтип бериши. 34 Вә мана, пүтүн һәкәнәйларни әмәс, бәлки гунакарларни шәһәрдикиләр Әйса билән қөрүшкүли чақырғылар кәлдим, деди. 14 Шу вақитларда, чиқти. Улар уни қөргәндә, униң өзлириниң Үйәһа [пәйғәмбәрниң] мухлислири Әйсаниң шу районидин айрилип кетишини өтүнди. Йениға келип униңға: — Немишкә биз вә Пәрисийләр пат-пат роза тутимиз, лекин сизниң мухлислириң тутмайду? — дәп сораشتы. 15 Әйса жававән: — Тойи болуватқан жигит теки тойда һәмдәстихан олтуған чағда, той мәһманлири наза тутуп олтарса қандак болиду?! Амма шу қүнләр келидүки, жигит улардин елип кетиши, улар шу қүндә роза тутиду.

9 Шунин ғылән у кемигә чүшүп деңиздин өтүп, өзи турған шәһәргә қайтип кәлди. 2 Вә мана, кишиләр зәмбілгә ятқузулған бир паләчни униң алдиға елип кәлди. Әйса уларниң ишәшини қөрүп ھелиқи паләчке: — Оғлум, жүрәклик бол, гуналириң кәчүрүм қилинди, — деди. 3 Андин

16 ھеч ким кона көйнәккә йеңи рәхттин бойичә болсун! девиди, 30 Уларниң көзлири ямақ салмайду. Үндақ қылса, йеңи ямақ ечилди. Әйса уларға: Бу ишни ھеч кимгә [киришип], кийимни тартып житиветиду. ейтмаңлар! дәп қаттиқ тапилиди. 31 Нәтижидә, житиқ техиму йогинап кетиду. Лекин улар у йәрдин чиқипла, униң нам-
17 Шуниңдәк, ھеч ким йеңи шарапни кона шөһритини пүткүл жутқа йейиветти. 32 тулумларға қачилимайду. Әгәр үндақ Улар чиқип кетиватқанда, кишиләр жин қылса, [شاрапниң ечиши билән] тулумлар чаплашқан бир гачини униң алдига елип йерилip кетиду-дә, шарапму төкүлүп кәлди. 33 Униңға чаплашқан жинниң кетиду ھәм тулумларму кардин чиқиду. ھайдилиши биләнла, ھелиқи адәм зуванға Шуниң үчүн кишиләр йеңи шарапни йеңи кәлди. Халайиқ интайин ھәйрануңас тулумларға қасылайду; шундақ қылғанда, болуп: — Бундақ иш Исраилда зади ھәр иккиси сақлининг қалиду. 18 У көрүлүп бақмиян, — дейишти. 34 Лекин [Йәһяниң мухлислириға] бу сөзләрни Пәрисийләр: — У жинларни жинларниң қиливатқан вактида, мана бир ھөкүмдар әмригә тайинип қоғлайдыкән, дейишти. 35 келип, униң алдига баш уруп: — Мениң Вә Әйса барлық шәһәр вә йеза-қишилақларни қизим һазирла өлүп кәтти; амма сиз берип кезип, уларниң синагоглирида тәлим униңға қолиңизни тәккүзүп қойсисиз, у берип, әрш падишлиғидиқи хуш хәвәрни тирилиду, деди. 19 Әйса орнидин туруп, җакалиди вә ھәр хил кесәлләрни вә ھәр хил мухлислири билән билән униң қәйнидин мәйип-ажиزلарни сақайтти. 36 Лекин у топманди. 20 Вә мана, йолда хун тәврәш топ адәмләрни көрүп уларға ич ағритти, кесилигә гириптар болғиниға он иккى жил чүнки улар харлиниң падишиңиз қой болған бир аял Әйсаниң арқисидин келип, падиридәк панаһисиз еди. 37 Шуниң билән униң тониниң пешини силиди. 21 Чүнки у мухлислириға: — ھосул дәрвәқә көп екән, у ичида «Униң тонини силисамла, чокум бирақ [ھосул елиш үчүн] ишләйдиганлар сақыйип кетимән» дәп ойлиған еди. 22 Амма аз екән. 38 Шуңа ھосулниң Егисидин, Өз Әйса қәйнигә бурулуп, уни көрүп: — Қызим, ھосулиңни жиғивелишқа ишләмчиләрни жүрәклик бол, ишәшиң сени сақайтти! деди. җиддий әвәткәйсән, дәп тиләңлар, — деди. Шуниң билән у аял шу сааттә сақайди.

23 Әнді Әйса ھелиқи ھөкүмдарниң өйигә киргендә, нәй челиватқан вә һаза тутуп вайсаватқан кишиләр топини көрүп, 24 уларға: — Чиқип кетиңлар, бу қыз өлмиди, бәлки ухлаватиду, деди. [Шуни аңлап] көпчилик уни мәсқирә қылди. 25 Кишиләр чиқириветилгәндін кейин, ү қызниң өйениңа кирип, униң қолини тутувиди, қыз орнидин турди. 26 Бу тоғрисидиң хәвәр пүтүн жутта пур кәтти. 27 Әйса у йәрдин чиққанда, иккى қаригу униң қәйнидин келип: — И Давутниң оғли, бизгә рәһим қылғайсиз! — дәп ніда қишишти. 28 У өйгә киргендін кейин, шу иккى қаригу униң алдига кәлди. Әйса улардин: — Силәр мениң бу ишқа қадир екәнлигимгә ишинәмсиләр? — дәп сориди. — И Рәббим, ишинимиз, — дәп жәвап бәрди улар. 29 У қолини уларниң көзлиригә тәккүзүп туруп: — Ишәшиңлар

10 У он иккى мухлисини өйениңа چақирип, уларға напак роһларни қоғлаш вә ھәр бир кесәлликни ھәм ھәр бир мәйип-ажиznи сақайтиш ھоқуқини бәрди. 2 Он иккى расулниң исимлири төвәндикічә: Авал Петрус дәпмұ атилидиган Симон вә униң иниси Андирияс, андин Зәбәдийниң оғли Якуп вә униң иниси Юханна, з Филип вә Бартоломай, Томас вә бажғир Матта, Алфайиң оғли Якуп вә Ләббаус дәпмұ атилидиган Тадай, 4 милләтпәрвәр дәп аталған Симон вә кейин Әйсаға сатқунлуқ қылған Йәһуда Ишқарийот. 5 Әйса бу он иккисини [хәлиқниң арисиға] мундақ тапилап әвәтти: — Ят әлликләрниң йоллириға чиқмаңлар, яки Самарийәликләрниң шәһәрлиригиму кирмәнләр, 6 бәлки тенигән қой падирии болған Исраил

жәмәтидикиләр арисиға беріңлар. 7 Атаңларниң роһи силәр арқылың сөзләйдү. Барған йеринде: «Әрш падишилиги 21 Қериндаш қериндишига, ата балисига йеқинлишип қалди!» дәп жақалаңлар. 8 хайнлиқ қилип, елумгә тутуп бериду. Африқ-силақтарни сақайтынлар, елүккәрни Балиларму ата-анисига қарши чиқип, тирилдүрүңлар, мохο кесәллирини уларни өлүмгә мәһкүм қилдуриду. 22 сақайтынлар, жынларни һайдиветиңлар. Шундақла силәр мениң намим түпәйлидин Силәргә шапаэт халис берилгендүр, силәрмү һәммә адәмниң нәпритигә учрайсиләр. халис илтипат қилиңлар. 9 Бәлвегиңларға Лекин ахирғиң бәрдашлиқ бәргәнләр болса алтун, күмүч вә мис пулларни бағлап құтқузулиду. 23 Улар силәргә бу шәһәрдә елип жүрмәңлар. 10 Сәпәр үчүн бирла зиянкәшлик қылса, йәнә бир шәһәрғә қечип йәктәктин башқа нә хүржүн, нә кәш, нә беріңлар. Чүнки мән силәргә шуни бәрһәк һаса еливалмаңлар. Чүнки хизмәткар ейтип қояйки, Инсаноғли қайтип кәлгичә өз иш һәккүни елишқа һәкликтүр. 11 силәр Исраилниң барлық шәһәрлирини һәр қайси шәһәр яки үезиға барған арилаш [вәзириңлар] түгимәйду. 24 вақтиңларда, алди билән шу йәрдә кимниң Мухлис устазидин, күл ғожайинидин үстүн һөрмәткә лайиқ мәтивәр екәнлигини турмайду. 25 Мухлис устазига охаш болса, соранлар; шундақ кишини тапқанда, у қүл ғожайинига охаш болса рази болсун. йәрдин кәткічә униң өйидила туруңлар. 12 Улар өйниң егисини «Бәэлзибул» дәп Бирәр өйгө киргиниңларда, уларға салам тиличиги турмайду. 26 Мухлис устазига охаш болса, топини қекибелтиңлар. 13 Әгәр у аилидикиләр [һөрмәткә] техиму қаттиқ һақарәтлимәмдү? лайиқ мәтивәр кишиләр болса, тилигән Шуңа улардин қорқмаңлар; чүнки неч аманлиғиңлар уларға ижабәт болсун; әгәр қандақ үеңиң қоюлған иш ашқарыланмай улар лайиқ болмиса, тилигән аманлиғиңлар қалмайду, вә неч қандақ мәхпий иш өзүңларға қайтсун. 14 Силәрни қобул аян болмай қалмайду. 27 Мениң силәргә құлмиған, сөзлириңларни аңлимиған қараңғуда ейтидиғанлиримни йоруқта кимдәким болса, уларниң өйидин яки шу ейтиверинеңлар. Қулиқиңларға пичирлап шәһәрдин кәткениңларда, айғиңлардики ейтилғанларни өғүзләрдә жақалаңлар. топини қекибелтиңлар. 15 Мән силәргә 28 Тәнни өлтүрсими, лекин адәмниң шуни бәрһәк ейтип қояйки, қиямәт күнінде жан-роһини өлтүрәлмәйдиганлардин Содом вә Гоморра зимиңдикиләрниң қорқмаңлар; әксичә, тән вә жан-роһини һали шу шәһәрдикиләрниңкідін йеник дозақта налак қишишқа қадир болғучидин болиду. 16 Мана, мән силәрни қойларни қорқуңлар. (Geenna g1067) 29 Иккى құшқачни бериләрниң арисиға әвәткәндәк әвәтимән. бир тийингә сетивалғили болидуғу? Шуңа, иландақ сәзгүр, пахтәктәк сап Лекин улардин бириму Атаңларсиз йәргә диллиқ болуңлар. 17 Инсанлардин пәхәс чүшмәйду. 30 Амма силәр болсаңлар, һәтта болуңлар; чүнки улар силәрни тутувелеп һәр бир тал чечиңларму санағандур. 31 сот мәһкимилирига тапшуруп бериду, Шуңа, қорқмаңлар. Силәр нурғунылиған синагоглирида қамчилайду. 18 Улар вә құшқачтинму қиммәтликтүрсиләр! 32 шундақла ят әлликләр үчүн бир гувалиқ Шуңа, мени инсанларниң алдида етирап болушқа, силәр мениң сәвәвимдин әмирләр қылғанларниң һәр бирини мәнмұ әрштиki вә падишелар алдиға елип берилип сораққа Атамниң алдида етирап қилимән; 33 тартилисиләр. 19 Лекин улар силәрни Бирақ инсанларниң алдида мәндин сораққа тартқан вақтида, қандақ жавап танғанларниң һәр биридин мәнмұ әрштиki бериш яки немә жавап бериштин әнсирәп Атам алдида танимән. 34 Мениң дүнияға кәтмәңлар. Чүнки шу вақти-сайтидә ейтиш келишимни течлиқ елип келиш үчүндуr, тегишлик сөзләр силәргә тәмінлиниду. дәп ойлап қалмаңлар. Мән течлиқ әмәс, 20 Чүнки сөзлигүчи өзүңлар әмәс, бәлки бәлки қилични жүргүрүшкә кәлдим. 35

Чүнки мениң келишім «Оғулни атисиға, «Мәндін гуманланмай путлишип кәтмиғән қызни анисиға, келинни қейиннанисиға киши болса бәхитликтүр!» дәп қоюңлар, қарши чиқириш үчүн болиду. **36** — деди. **7** Улар кәткәндә, Әйса топ-Шуниң билән «Адәмниң дүшмәнлири өз топ адәмләргә Йәһія тогрилиқ сөзләшкә аилисидики кишиләр болиду». **37** Ата-башлиди: — «Силәр әсли [Йәһіяни издәп] анисини мәндінму әзиз көридиганлар маңа чөлгө барғиниңларда, зади немини көргили мунасип әмәстүр. Өз оғул-қызини мәндінму бардинлар? Шамалда йәлпүнүп турған әзиз көридиганларму маңа мунасип қомушниму? **8** Яки есил кийингән бир әмәс. **38** Өзиниң крестини көтирип, маңа әрбабниму? Мана, есил кийимләрни әгешмігәнләрму маңа мунасип әмәс. **39** Өз кийгәнләр хан ордилиридин тепилидиғу! наягини аяйдиган киши униңдин мәһрум **9** Әнді силәр немә көргили бардинлар? болиду; мән үчүн өз наятидин мәһрум Бир пәйғәмбәрниму? Дұрус, амма мән болған киши униңға еришиду. **40** Силәрни шуны силәргә ейтип қояйки, [бу болса] қобул қылғанлар мениму қобул қылған пәйғәмбәрдинму үстүн бир болғучидур. болиду; мени қобул қылғанлар болса мени **10** Чүнки [муқәддәс язмилардиңи]: — әвәткүчиниму қобул қылған болиду. **41** Бир «Мана, йүз алдинға әлчимни әвәтимен; пәйғәмбәрни пәйғәмбәрлик салаһийитидә У сениң алдинда йолуңни тәйярлайду» қобул қылған киши пәйғәмбәргә хас болған — дәп пүтүлгән сөз дәл униң тогрисида инъамға еришиду. Һәкқаний адәмни у пүтүлгәндүр. **11** Мән силәргә шуни һәкқаний екән дәп билип қобул қылғанлар бәрһәк ейтип қояйки, аяллардин һәкқаний адәмгә хас болған инъамға туғулғанлар арисида чөмүлдүргүчи еришиду. **42** Мән силәргә шуны бәрһәк ейтип Йәһіядынму улуғи турғузулғини йок; қояйки, мениң бу шакичиклиримдин әң амма әрш падишалиғидиқи әң кичик кичиги бирини мениң мухлисім дәп билип болғиниму униңдин улуқ туриду. **12** униңға ھәтта пәкәт бирәр чинә соғ су бәргән Амма чөмүлдүргүчи Йәһія оттуриға кишиму жәэмән өзігә лайиқ инъамдин чиққан құнләрдин бүткүнки құнгичә, мәһрум болмайду.

11 Әйса он икки мухлисиға бу ишларни тапилап болғандын кейин, өзимү шу йәрдики ھәр қайси шәһәрләрдә тәlim бериш вә [Худаниң каламини] жақалаш үчүн у йәрдин кәтти. **2** Зинданға соланған Йәһія [пәйғәмбәр] Мәсиһниң қылған әмәллирини аңлат, мухлисирини әвәтип, улар арқиلىқ Әйсадын: **3** «Келиши мұқәррәп зат өзүнүмү, яки башқа биришини күтүшимиш керәкмү?» — дәп сориди. **4** Әйса уларға жаۋап берип мундақ деди: — Йәһіянин үйениға қайтип берип, өз аңлаватқанлириңларни вә көрүватқанлириңларни баян қилип — **5** Корлар көрәләйдиган вә токурлар маңалайдиган болди, моҳо кесишли болғанлар сақайтилди, гаслар аңлалайдиган болди, өлгәнләрму тирилдүрүлди вә қәмбәғелләргә хуш қәвәр жақаланды» — дәп ейтىңлар **6** вә [униңға йәнә]:

билән ечилиді вә кишиләр уни шиддәт билән тутувалиду. **13** Чүнки барлық пәйғәмбәрләрниң бешарәт бериш хизмети, шундақла Тәвраттиқи язмилар арқиلىқ бешарәт йәткүзүлүш хизмети Йәһія билән ахирлишиду. **14** Вә әгәр шу сөзни қобул қылалисаңлар, «[қайтип] келиши мұқәррәп болған Иляс [пәйғәмбәр]» болса, [Йәһіянин] өзиidor. **15** Аңлиғидәк қулиқи барлар буни аңлусун! **16** Лекин бу дәвирдики кишиләрни зади кимләргә охшитай? Улар худди рәстә-базарларда олтарвельп, бир-биригә: **17** «Биз силәргә сүнай челип бәрсәкмү, уссул ойнимидиңлар», «Матәм пәдисигә челип бәрсәкмү, жиға-зерә қылмидиңлар» дәп [қақшайдиган тутуруқсиз] балиларға охшайду. **18** Чүнки Йәһія келип зияпәттә олтармайтты, [шарарап] ичмәйтти. Шуниң билән, улар: «Униңға жин чаплишипту» дейишиду. **19** Инсаноғли болса келип ھәм

йәйду һәм ичиду вә мана, улар: «Таза бир Қосиги ечип кәткән мухлислири тоймас вә бир мәйхор екән. У бажғирлар вә башақларни үзүп, йейишкә башлиди. 2 гунакарларниң дости» дейишиду. Лекин Лекин буни қөргән Пәрисийләр униңға: даналиқ болса өз пәрәнәтилири арқиلىқ — Қара, мухлислириң шабат күни дурус дәп тонулиду». 20 Андин у өзи Тәвратта чәкләнгән ишни қиливатиду, көп мәжизиләрни көрсәткән шәһәрләрдә дейиши. 3 Бирақ у уларға: — Давут вә туруватқанларни товва қылмиғанлығы үчүн унин һәмраһлириниң ач қалғанда немә әйипләп, мундақ деди: — 21 налиңларға вай, қылғанлығини [муқәддәс язмилардин] әй Қоразинликлар! налиңларға вай, әй Бәйт- оқумиғанмусиләр? 4 У Худаниң өйигә Саидалиқлар! Чүнки силәрдә көрситилгән кирип, [Худага] аталған, шундақла мәжизиләр Тур вә Зидон шәһәрлиридә өзи вә һәмраһлириға нисбәтән Тәврат көрситилгән болса, у йәрләрдикиләр хелә қануни бойичә йейишкә болмайдиган бурунла бөз кийимигә йөгинип, күлгә «тәқдим нанлар»ни [сорап елип], уларни милинип товва қылған болатти. 22 Мән [һәмраһлири] билән биллә йегән. Әслидә бу силәргә шуны ейтип қояйки, қиямәт күнидә нанларни пәқәт қаһинларниң үйешишигилә Тур вә Зидондикиләрниң көридиғини болатти. 5 Силәр Тәвраттин шуны силәрниңкедин үеник болиду. 23 Әй оқуп бақмиғансиләрки, ибадәтханида әршкә көтирилгән Кәпәрнаұмлуклар! ишләйдиган қаһинлар шабат күнлири Силәр тәһитисарға чүшүрүлесиләр. Чүнки араңларда яритилған мәжизиләр Содомда яритилған болса, у шәһәр бүгүнгичә һалак ишләп шабат тәртивини бузсиму, гунаға буйрулмайду. 6 Бирақ мән шуны силәргә яритилған болатти. 24 Амма мән улуқ бириси бар. 7 Әндиликтә әгәр силәргә шуны ейтип қояйки, қиямәт күнидә силәр [Худаниң] «[муқәддәс язмиларда]: Содом зимиnidикиләрниң көридиғини «Издәйдигиним курбанлиқлар әмәс, бәлки силәрниңкединму үеник болиду. 25 рәһим-шәпкәт» дейилгән шу сөзинин් Шу вақитларда, әйса бу ишларға қарап мәнасини билгән болсаңлар, бегуна мундақ деди: — Асман-зимин Егиси и кишиләрни гунакар дәп бекитмәйттиңлар. 8 Ата! Сән бу [іншатларни] данишмән вә Чүнки Инсаноғли шабат күниниң Егисидур. әқилюлардин йошуруп, себий балиларға 9 У үйәрдин айрилип, уларниң синагогига ашқарылғанлығын үчүн Саңа мәдһийиләр кирди. 10 Вә мана, у үйәрдә бир қоли оқуымән! 26 Бәрһәк, и Ата, нәзириңдә йегиләп қалған бир адәм бар еди. Улар бундақ қилиш рава еди. 27 Һәммә маңа унин үстидин әрз қилишкә сәвәп тапмақчи Атамдин тәқдим қилинди; Оғулни Атидин болуп униңдин: — Шабат күни кесәл башқа неч ким тонумайду, вә Атиниму сақайтиш Тәврат қануниға үйғунму? — дәп Оғул вә Оғул ашқарылашни лайиқ қөргән сориди. 11 Лекин у уларға мундақ жавап кишиләрдин башқа неч ким тонумайду. бәрди: — Бирәрсіңларниң қойи шабат күни 28 әй жапакәшләр вә еғир жүк жүкленгән ориға чүшүп кәтсә, уни дәрһал тартип һәммиңлар! Мениң үенимға келиңлар, чиқиривалмайдиган адәм бармиду? 12 мән силәргә арамлиқ берәй. 29 Мениң Инсан болса қойдин шунчә этибарлықтур! боюнтуруғумни кийип, мәндін үгінинлар; Шуңа, шабат күни яхшилиқ қилиш Тәврат чүнки мән мәмин вә кәмтәрмән; шундақ қануниға үйғундур. 13 Андин у һеликү қылғанда, қөңлүңлар арам тапиду. 30 Чүнки кесәлгә: — Қолуңни узат, — деди. У мениң боюнтуруғумда болуш асан, мениң қолини узитиши биләнла қоли иккинчи артидиган жүкүм үениктүр.

12 Шу чағларда бир шабат күни, әйса буғдайлиқлардин өтүп кетивататти.

қолиға охшаш әслигә кәлтүрүлди. 14 Бирақ Пәрисийләр ташқириға чиқип, уни қандақ йоқитиши һәкқидә мәслинәт қилишти. 15 Амма әйса буни биливелеп у үйәрдин

айрилди. Топ-топ кишиләр униңға әгишип Мән тәрәптә турмифанлар маңа қарши мәнди. У уларниң һәммисини сақайтти; тургучидур. Мән тәрәпкә [адәмләрни] 16 андин уларға өзиниң салаһийитини жигмиғүчилар болса тозутувәткүчидур. ашқарилимаслиқни қаттиқ тапилиди. 17 31 Шуның үчүн мән силәргә шуни ейтип Буниң билән Йәшәя пәйғәмбәр арқылы қояйки, инсанларниң еткүзгән һәртүрлүк йәткүзүлгән муну сөзләр әмәлгә ашурулди: гуналири вә қылған күпүрлүклириниң 18 — «Қараңлар, мана Мән таллиған Өз һәммисини кәчүрүшкә болиду. Бирақ қулум! Мениң сөйүмлүгүм, дилимниң Мұқәддәс Роһқа күпүрлүк қилиш неч сөйүнгини! Мән Өз Роһумни униң вужудыға кәчүрүлмәйду. 32 Инсаноғлиға қарши қондуримән, Шуның билән у әлләргә һәкүм- 19 У нә талаш- сөз қылған кимдәким болса кәчүрүмгә һәкүкәтни җакалайды. 20 Таки у ғәлибә билән 9165 33 Дәрәк яхши болса, мевисиму яхши тоғра һәкүмләрни чиқарғичә, Яңжылған болиду — яки дәрәк пор болса, мевисиму қомушни сундурмайды, Тұтәп өчәй дәп начар болиду; чүнки һәр қандақ дәрәк өз қалған пиликни өчүрмәйду; 21 Вә әлләр мевисидин билиниду. 34 Әй иланларниң униң намыға үмүт бағлайды». 22 Шу пәрзәнтлири! Силәр рәэзил турсаңлар, чағда, униң алдыға жын чаплишивалған ағзиңлардин қандақму яхши сөз чиқсын? кор вә гача бири елип келинди. У уни Чүнки адәмниң қәлбидә немә толуп ташқан сақайтти, кор гачини сөзләләйдиган вә болса еғиздин шу чиқиду. 35 Яхши адәм көрәләйдиган қылди. 23 Барлық халайиқ өз яхши ғәзинисидин яхши нәрсиләрни һәйран болушуп: — Әжәба, бу Давутниң чиқириду. Яман адәм яман ғәзинисидин яман оғлимиду? — дейиши. 24 Лекин Пәрисийләр нәрсиләрни чиқириду. 36 Мән силәргә шуни бу сөзни аңлап: — У пәкәт жынларниң әмри ейтип қояйки, инсанлар қылған һәр бир еғиз болған Бәэлзибубқа тайинип жынларни қуруқ сөзи үчүн сорақ құни һесап бериду. қоғливетидикән, дейиши. 25 Лекин у 37 Чүнки өз сөзлириң билән я һәкәнаний уларниң немә ойлаватқанлигини билип испатлинисән, я сөзлириңлар билән гунакар уларға мундақ деди: — Өз ичидин бөлүнүп өз дәп бекитилисән. 38 Шу чағда бәзи Тәврат ара соқушқан һәр қандақ падишлиқ вәйран устазлири вә Пәрисийләр униңға жаававән: болиду; һәр қандақ шәһәр яки айлә өз Устаз, сәндін бир мәжизиilik аламәт ичидин бөлүнүп өз ара соқушса заваллиқта көргүмиз бар, — деди. 39 Лекин у уларға йыз тутиду. 26 Әгәр Шәйтантан Шәйтантан мундақ жаавап бәрди: — Рәэзил һәм зинахор қоғлиса, у өз-өзигө қарши чиққан болиду. бу дәвир бир «аламәт»ниң көристилишини Үндақта, униң падишлиғи қандақму пут истәп жүриду. Бирақ бу дәвирдикиләргә тирап туралысун? 27 Әгәр мән жынларни «Юнус пәйғәмбәрдә көрүлгән мәжизиilik Бәэлзибулға тайинип қоғлисам, силәрниң аламәт»тин башқа неч қандақ мәжірилилк пәрзәнтлириңлар кимгә тайинип жынларни аламәт көрситilmәйду. 40 Чүнки Юнус қоғлайды?! Шунца улар силәр тогрилиқ пәйғәмбәр йоған беликниң қосигида һәкүм чиқарсун! 28 Лекин мән Худаниң уч кечә-қүндүз ятқандәк, Инсаноғлиму Роһиға тайинип жынларни қоғлиған болсам, охшашла үч кечә-қүндүз йәрниң бағрида ундақта Худаниң падишлиғи дәрвәқә ятиду. 41 Сорақ құни Нинәвә шәһиридикиләр үстүнләрча үшүшп һамайән болди. 29 Бир бу дәвирдикиләр билән тәң қопуп, бу киши күчтүңгүр бирисиниң өйигө кирип, дәвирдикиләрниң гуналирини бекитиду. униң мал-мүлкини қандақ булат кетәлисүн? Чүнки улар Юнус [пәйғәмбәр] жәкалиған Пәкәт у шу күчтүңгүрни авал бағлалиса, хәвәрни аңлап, [яманлиғидин] товва андин өйини булаң-талаң қилалайды. 30 қылған; вә мана, мошу йәрдә Юнус

[пәйғәмбәр]динму улуқ бириси туриду! 42 чүшүпту. Туприги чоңкур болміғачқа, тезла Сорақ күни «Жәнуптики аял падиша»му үнүп чиқипту, 6 лекин күн чиқиши биләнла бу дәвирдикиләр билән тәң тирилип, аптапта көйүп, йилтизи болміғачқа қуруп уларниң гуналирини бекитиду. Чүнки у кетипту. 7 Бәзилири тикәнләрниң арисига Сулайманнинң дана сөзлирини аңлаш үчүн чүшүпту, тикәнләр есүп майсиларни йәр йүзиниң четидин кәлгән; вә мана, бөгүвапту. 8 Бәзилири болса яхши тупраққа һазир мөшү йәрдә Сулаймандинму улуқ чүшүпту. Уларниң бәзилири йүз һәссә, бириси туриду. 43 Напак роһ биравнин әзилири атмиш һәссә, йәнә бәзилири оттuz тенидин чиқириветилгәндін кейин, у һәссә һосул берипту. 9 Кулиқи барлар құргақ далаларни чөргиләп жүрүп, бирәр буни аңлышун! 10 Мұхлислири келип, арамғаһни издәйду, бирақ тапалмайды 44 униңдин: — Сән немә үчүн уларға тәмсилләр вә: «Мән чиқан маканимға қайтай» дәйду. арқиلىқ тәлім берисән? — дәп сориди. Шунин ң билән қайтип келип, шу маканиниң 11 У уларға мундақ жавап бәрди: — Силәр йәнила баш турғанлигини, шундақла пакиз әрш падишалигиниң сирлирини билишкә тазиланғанлигини вә рәтләнгәнлигини мүйәссәр қилиндиңлар, лекин уларға несип байқайды-дә, 45 берип өзидинму бәттәр қилинмиди. 12 Чүнки кимдә бар болса, йәттә жинни башлап келиду; улар кирип униңға техиму көп берилди, униңда биллә туриду. Буниң ң билән һелиқи адәмниң молчилик болиду; амма кимдә йоқ болса, кейинки һали бурунқидинму техиму яман һәтта униңда бар болғанлириму униңдин болиду. Бу рәзил дәвирдикиләрниң һалиму мәһрум қилиниду. 13 Уларға тәмсил билән мана шундақ болиду. 46 У топлашқан сөзлишимниң сәвәви шуки, улар қарисиму халайиққа давамлиқ сөзләвәтқанда, мана, көрмәйду, аңлышиму тиңшилмайды һәм аниси билән инилири келип, униң ң билән һәқиқий чүшәнмәйду. 14 Буниң ң билән сөзләшмәкчи болуп ташқирида турушти. 47 Йәшәя пәйғәмбәр ейтқан бешарәттики муны Шунин ң билән бирәйлән униңға: — Аниңиз сөзләр әмәлгә ашурулди: — «Силәр аңлашни вә инилириңиз сиз билән сөзлишимиз дәп аңлайсиләр, бирақ чүшәнмәйсиләр; ташқирида туриду, — деди. 48 Лекин у Қарашни қарайсиләр, бирақ көрмәйсиләр. жававән шу хәвәрни йәткүзгән кишидин: 15 Чүнки мөшү хәлиқниң жүргигини «Ким мениң анам, ким мениң инилирим?» май қаплап кәткән, Улар аңлиғанда — дәп сориди. 49 Андин ү қолини созуп қулақлирини еғир қиливалған, Улар мұхлислирини көрситип: — Мана мениң көзлирини ухлиғандәк жумувалған; Үндақ анам, мана мениң инилирим! 50 Чүнки ким болмисиди, улар көзлири билән көрүп, әршисти Атамниң ирадисини ада қылса, шу Қулиқи билән аңлап, Көңли билән чүшинип, мениң ака-иним, ача-сиңлим вә анамдур, — Өз йолидин яндурулуши билән, Мән деди.

13 Шу күни Әйса өйдин чиқип, деңиз бойида олтиратти. 2 Әтрапиға топ-топ адәмләр олишивалғачқа, у бир кемигә чиқип олтарди. Пүткүл халайиқ болса деңиз бойида турушатти. 3 У уларға тәмсилләр билән нурғун һекмәтләрни ейтип бирип, мундақ деди: — Мана, уруқ чачкучи уруқ чачқили [етизға] чиқипту. 4 Уруқ чачқанда уруқлардин әзилири чиғир йол үстигә чүшүпту, қушлар келип уларни йәп кетипту. 5 Бәзилири теши көп, тописи аз йәрләргә

чүшәнмисә, Шайтан келип униң көңлигә қича уруғига охшайду. **32** Қича уруғи чечилған сөзни елип кетиду. Бу дәл дәрвәә барлық уруқларниң ичидә әң кичик чигир йол үстігә чечилған уруқлардур. **20** болсыму, у һәр қандак зираәттин егиз өсүп, Ташлиқ йәрләргә чечилған уруқлар болса, дәрәә болиду, һәтта асмандикى құшларму улар сөз-каlamни аңлап, хошаллиқ билән келип униң шахлирида угилайду. **33** У дәрһал қобул қылғанларни көрситиду. **21** уларға йәнә бир тәмсилни ейтти: — Әрш һалбуки, қәлбидә һеч йилтіз болмиғачқа, падишлиғи худди бир аял қолига елип пәкәт вақитлиқ мәвжут болуп туриду; үч җавур унниң арисиға йошуруп, таки сөз-каlamниң вәкәдін қийинчилик яки пүтүн хемир болғичә сақлиған ечиткуға зиянкәшликкә учриғанда, улар шuan йолдин охшайду. **34** Әйса бу ишларниң һәммисини чәтнәп кетиду. **22** Тикәнләрниң арисиға тәмсилләр билән көпчиликкә баян қилди. У чечилғини шундак адәмләрни көрсатқанки, тәмсилсиз һеч қандак тәлим бәрмәйтти. **35** улар сөз-каlamни аңлиғини билән, лекин **g165** Буниң билән пәйғәмбәр арқилиқ алдин-ала бу дунияниң әндишилири вә байлиқниң ейтилған муны сөзләр әмәлгә ашурулди: езиқтуруushi [қәлбидики] сөз-каlamни — «Ағзимни тәмсил сөзләш билән ачимән, боғуветиду-да, улар һосулсиз қалиду. (aiōn Аләм апириә болғандин бери йошурунуп **g165**) **23** Лекин яхши йәргә чечилған уруқлар кәлгән ишларни елан қилимән». **36** болса — сөз-каlamни аңлап чүшәнгән Шуниңдин кейин, у көпчиликни йолға адәмләрни көрситиду. Бундақ адәмләр селиветип өйрә кирди. Мұхлислири йенина һосул бериду, бириси йүз һәссә, бириси келип униндин: — Етизлиқтика күрмәк атмиш һәссә, йәнә бириси оттуз һәссә һосул тоғрисидиқи тәмсилни бизгә шәрһләп бериду. **24** У уларниң алдидә йәнә бир бәрсән, — дәп өтүнди. **37** У әнди уларға тәмсилни баян қилди: — Әрш падишлиғи җавап берип мундақ деди: — Яхши уруқни худди етизиге яхши уруқни чачқан бир чачқан киши Инсаноғлидур. **38** Етизлиқ адәмгә охшайду. **25** Амма кишиләр үйқиға болса — дуния. Яхши уруқ болса [әрш] чөмгән чағда, дүшмини келип буғдай падишлиғиниң пәрзәнтириду, лекин арисиға күрмәк уруқлирини чечиветип, күрмәк рәзил болғучиниң пәрзәнтириду. кетипту. **26** Әнди майсилар өсүп, башақ **39** Күрмәк чачқан дүшмән — Иблистур. Орма чиқарғанда, күрмәкмү ашқарланишиңқа оруш вақти — заман ахиридур. Ормичилар башлапту. **27** Ғожайинниң чакарлири келип — пәриштиләрдур. (aiōn **g165**) **40** Күрмәкләр унинға: — «Әпәнди, сиз етизиңизға яхши жулуунуп, отта көйдүрүветилгинидәк, заман уруқ чачқан әмәсмидиңiz? Күрмәкләр ахиридиму әнә шундақ болиду. (aiōn **g165**) нәдин келип қалди?» дәпту. **28** Ғожайин: **41** Инсаноғли пәриштилирини әвәтип, «Буни бир дүшмән қылған» — дәпту. улар инсанларни гунаға аздурғучиларниң Чакарлар униндин: «Сиз бизни берип һәммисини, шундақла барлық итаәтсизлик уларни отиветиңлар демәкчиму?» — қылғучиларни өз падишлиғидин шаллап дәп сорапту. **29** «Як,» — дәпту ғожайин, чиқип, **42** хұмданниң лавулдан турған «ундақ қылғанда күрмәкләрни юлғанда, отиға ташлайду. У йәрдә жиға-зәрәлар бугдайларниму жулуветишиңлар мүмкін. көтирилиду, чишлири ғучурлайду. **43** У **30** Бу иккиси орма вақтиғиңа билә өссүн, чағда һәққанийлар Атисиниң падишлиғида орма вақтида, мән ормичиларға: — Алди худди қуяштәк жулалиниду. Аңлиғидәк билән күрмәкләрни айрип жиғип, бағлап кулиқи барлар буни аңлисун! **44** — Әрш көйдүрүшкә қоюңлар, андин бугдайларни падишлиғи худди етизда йошурулған жиғип амбиримға әқириңлар, дәймән» бир ғәзнигә охшайду. Уни тепивағучи — дәпту ғожайин. **31** У уларға йәнә бир ғәзнини қайтидин йошуруп, ғәзниниң шат-тәмсилни ейтти: — Әрш падишлиғи худди хурамлиғи ичидә бар-йоқини сетиветип, бир адәм қолига елип етизиге чачқан шу етизни сетивалиду. **45** Йәнә келип, әрш

падишилиғи есил үнчә-мәрвайитларни 14 У чағларда, һерод һаким Әйсаниң издигән содигәргә охшайды. 46 Содигәр нам-шөһритидин хәвәр тегип, 2 наһайити қиммәт баһалиқ бир мәрвайитни хизмәткарлириға: — Бу адәм чөмүлдүргүчі тапқанда, қайтип берип бар-йоқини Йәһя болиду, у өлүмдин тирилгән болса сетиветип, у мәрвайитни сетивалиду. керәк. Шунин үчүн мөшү алаһидә құдратлар 47 — Йәнә қелип, әрш падишилиғи унинде күчини көрсәтмәктә, — деди. 3 деңизға ташлининп һәр хил белиқларни һеродниң бундақ дейишиниң сәвәви, у тутидиған торға охшайды. 48 Тор [өгәй] акиси Филиппиң аяли һеродийәниң тошқанда, [белиқчилар] уни қыргаққа вәжидин Йәһяни тутқун қилип, зинданға тартип чиқириду. Андин олтирип, яхши ташлиған еди. 4 Чүнки Йәһя һеродқа [тәнбиһ белиқларни илгивелип, қасыларға қасылап, берип]: «Бу аялни тартивелишиң Тәврат әрзимәсләрни ташливетиду. 49 Заман қануниға хилаптур» дәп қәлгән еди. 5 ахирда шундақ болиду. Пәриштиләр һерод [шу сәвәптин] Йәһяни өлтүрмәкчи чиқип, рәзил кишиләрни һәкәнаный кишиләр болған болсими, бирақ халайиқтың қорқан арисидин айрийду (*aiōn g165*) 50 вә хұмданниң еди, чүнки улар Йәһяни пәйғәмбәр, дәп лавулдап турған отиға ташлайду. У биләтти. 6 Амма һеродниң туғулған йәрдә жиға-зәрәләр көтирилиду, чишлири күни тәбрикләнгендә, аяли һеродийәниң ғучурлайду. 51 Эйса улардин: — Бу ишларниң қизи оттуриға чиқип уссул ойнап бәрди. һәммисини чүшәндиңларму? дәп сориди. Бу һеродқа бәк яқти; 7 шунин үчүн Чүшәндуқ, — дәп җавап бәрди улар. 52 Андин у унинға: — һәр немә тилисән шуни у уларға: — Шуңа, әрш падишилигиниң саңа берәй, дәп қәсәм қилди. 8 Лекин тәлимиға мүйәссәр болуп мухлис болған қызы анисиниң күшкүртүші билән: — һәр бир Тәврат устази худди ғәзнисидин Чөмүлдүргүчі Йәһяниң каллисими елип, йеңи һәм кона нәрсиләрни елип чиқип бир тәхсигә қоюп әкәлсилә, — деди. 9 Падиша тарқатқуучи өй ғожайиниға охшайду, — буниңға һәсрәт чәккән болсими, қәсәмлири деди. 53 Эйса бу тәмсилләрни сөзләп түпәйлидин вә дәстиханда олтарғанлар болғандын кейин, шундақ болдикі, у вәжидин, [каллисими] елип келиндер, дәп йәрдин айрилип, 54 өз жутиға кәтти вә өз буйруди. 10 У адәм әвәтип, зинданда жутидики синағогта хәлиқә тәлим беришке Йәһяниң каллисими алдурди. 11 Шунин қиришти. Буни аңлиған халайиқ интайин билән каллиси бир тәхсигә қоюлуп, қызниң һәйран болушуп: — Бу адәмниң бунчывала алдига елип келинди. Қызы буни анисиниң даналиғи вә мәжизә-карамәтлири нәдин алдига апарди. 12 [Йәһяниң] мухлислири кәлгәндү? 55 У пәкәт һелиқи яғаччиниң болса берип, җәсәтни елип дәпнә қилди; оғли әмәсму? Униң анисиниң исми Мәрйәм, андин берип әйсага бу ишларни хәвәр қилди. Яқуп, Йұсуп, Симон вә Йәһудалар униң 13 Эйса бу хәвәрни аңлат, өзи ялғуз пинһан инилири әмәсму? 56 Униң сициллириниң бир җайға кетәй дәп бир кемигә олтирип у һәммиси бизниң аримизиди? Шундақ екән, йәрдин айрилди. Халайиқ буниң хәвирини униндики бу ишларниң һәммиси зади тапқанда, атраптики шәһәрләрдин келишип, нәдин кәлгәндү? — дейишэтти. 57 Шунин, униң кәйнидин пияздә мәнди. 14 У [қыргаққа] билән улар униңға һәсәт-бизар билән чиқип кәткенидә, зор бир топ адәмләрни қариди. Шуңа Эйса уларға мундақ деди: көрүвиди, уларға ич ағритип, уларниң — һәр қандақ пәйғәмбәр башқа йәрләрдә ағриқлирини сақайтты. 15 Кәч киргәндә, һөрмәтсиз қалмайду, пәкәт өз жути вә мухлислири униң йениға қелип: — Бу чөл өз өйидә һөрмәткә сазавәр болмайду. 58 бир җай екән, вақитму бир йәргә берип Уларниң иман-ишәшсизлигидин у у йәрдә қалди. Халайиқни йолға селивәткән болсан, көп мәжизә көрсәтмиди.

андин улар кәнтләргә берип өзлиригә озуқ сетивалсун, — деди. 16 Лекин Эйса уларға: —

Уларниң кетишиниң һажити йоқ, өзүңлар Бәрһәк, сән Худаниң Оғли екәнсән, — уларга озуқ беріңлар, — деди. 17 Лекин дейишти. 34 Улар деңизниң қарши тәрипигә мухлислар:— Биздә баш нан билән икки данә өткәндә, Гиннисарәт жутида [куруқлуққа] беликтиң башқа һеч нәрсә йоқ, — дейишти. чиқти. 35 У йәрдики адәмләр уни тонуп 18 У: — Уларни маңа елип келиңлар, деди. 19 қелип, әтраптика барлық жайларга хәвәр У халайиқни чөплүкниң үстидә олтиришқа әвәтти; шуниң билән кишиләр барлық буйругандын кейин, бәш нан билән икки бемарларни униң алдига елип кәлди; 36 беликни қолиға елип, асманға қарап улар униңдян бемарларниң һеч болмғанда [Худага] тәшәккүр ейтти. Андин нанларни униң тониниң пешигә болсумы қолини уштуп мухлислириға бәрди, мухлислири тәккүзүвелишиға йол қоюшини өтүнди. халайиққа үләштүрүп бәрди. 20 һәммәйлән Униңға қолини тәккүзгәнләрниң һәммиси йәп тоюнди. [Мухлислар] ешип қалған салимаза сақайди.

парчиларни лиқ он икки севәткә теривалди.

21 Озықланғанларниң сани аяллар вә балилардин башқа тәхминән бәш миң

киши еди. 22 Арқидилна, у мухлислирини олтиргизип: Өзүм бу халайиқни йолға

селиветимән, силәр аңғичә деңизниң қарши қыргиқиға өтүп туруңлар, дәп буйруди. 23

Халайиқни йолға селивәткәндян кейин, у дуа қилиш үчүн өзи хилвәт таққа

чиқти. Кәч киргәндиму у йәрдә ялғуз қалди. 24 Бу чағда, кемә қирғақтын хелә

көп чақирим жүргән еди, лекин шамал қарши йөнилишидин чиқиватқачқа, кемә

долқунлар ичида чайқилип туратти. 25 Кечә төртінчә жесәк вақтида, у деңизниң

үстидә меңип, мухлислири тәрәпкә кәлди. 26 Мухлислар униң деңизниң үстидә меңип

келиватқанлигини көрүп, алақаздә болуп: — Алвасты екән! — дәп қорқуп чуқан

селиши. 27 Лекин Әйса дәрһал уларға: — Жүрәклик болуңлар, бу мән, қорқмаңлар!

— деди. 28 Петрус буниңға жававән: — И Рәб, бу сән болсаң, су үстидә меңип йениңға

беришимға әмир қылғайсән, — деди. 29 Кәл, — деди у. Петрус кемидин чүшүп, су

үстидә меңип, Әйсаға қарап кетивататти; 30

лекин боранниң қаттиқ чиқиватқанлигини көрүп қорқуп, сұға чөкүшкә башлиди:

— Рәб, мени құтқузыувалғайсән! — дәп вақириди. 31 Әйса дәрһал қолини узитип,

уни тутувалди вә униңға: — Әй ишәши ажиз бәндә, немишкә гуман қылдиң?

— деди. 32 Улар кемигә чиққанда, шамал тохтиди. 33 Кемидә олтарғанлар

униң алдига келип сәждә қилип: —

15 Бу чағда, Тәврат устазлиридин вә Пәрисийләрдин бәзилири

Йерусалимдин келип Әйсаниң алдига берип: 2 — Мухлислириң немишкә атабовиличимизниң әнъәнилиригә хилаплиқ қилиду? Чүнки улар қоллирини жуймай

тамақ үйәдикәнғу, — деди. 3 Лекин у уларға мундақ жавап бәрди: — Силәрчү,

силәр немишкә әнъәнилизни сақтаймиз дәп Худаниң әмригә хилаплиқ қилисләр?

4 Чүнки Худа: «Ата-анаңни һөрмәт қил» вә «Атиси яки анисини һақарәтлигәнләр

елүмгә мәнкүм қилинсүн» дәп әмир қилған. 5 Лекин силәр: — Һәр қандақ

киши «Атиси яки анисиға: — Мән силәргә ярдәм бәргидәк нәрсиләрни аллиқастан [Худага] ативәттим — десила, 6 униң ата-анисиға һөрмәт-вападарлық қилиш мәжбурийити қалмайду, — дайындар. Буниң билән әнъәнәнәларни дәп, Худаниң әмрини

йоққа чиқиривәттиңлар. 7 Әй саҳтипәзләр!

Иәшәя пәйғәмбәр бәргән мөшү бешарәт топтогра силәр тогрилиқ екән: — 8 «Мошу

хәлиқ ағзида мени һөрмәтлигини билән, Бирақ қәлби мәндин жирақ. 9 Улар маңа

бенүдә ибадәт қилиду. Уларниң үгәткән тәлимлири пәкәт инсанлардин чиққан

пәтиваларла, халас». 10 Андин у халайиқни йениңға чақирип, уларға: — Қулақ селиңлар

һәм шуни чүшиниңларки, 11 Инсанни напак қилидиғини ағзидин киридиғини әмәс,

бәлки ағзидин чиқидигинидур, — деди. 12 Кейин мухлислири униң алдига келип:

— Сениң бу сөзүңни Пәрисийләр аңлап,

униңдин бизар болуп рәнжигәнлигини болсун! — деди. У аялниң қизи шуан билдиңмү? — деди. 13 Лекин у мундақ сақиип кәтти. 29 Эйса у йәрдин чиқип, жавап қайтуреди: — Эрштики Атам тикмігән Галилийә деңизиниң бойидин өтүп, таққа ләр қаңдақ есүмлүк йилтизидин жуулунуп чиқип олтарди. 30 Униң алдига топ-топ ташлиниду. 14 Силәр уларға писәнәт халайиқ жигилди. Улар токур, қарығу, гача, құлмаңлар; улар корларға йол башлайдын чолақ вә нурғун башқа хил кесәлләрнимү корлардур. Эгәр кор корға йол башлиса, елип келип, униң айиги алдига қоюшти; у ләр иккиси ориға чүшүп кетиду. 15 Уларни сақайтты. 31 Шунинң билән халайиқ Лекин Петрус униңға: — Бая ейтқан гачиларниң сөзләләйдиган болғанлигини, тәмсилни бизгә чүшәндүрүп бәргәйсән, чолақларниң сақайғинини, токурларниң — деди. 16 Лекин у: — Силәрму техичә маңғанлигини вә қарыгуларниң көридиған чүшәнчигә еришимидиңлар?! — деди. болғанлигини керүп, һайран болди вә 17 Еғизға киргән барлық нәрсиләрниң Исраилниң Худасини улуқлиди. 32 Андин аш қазан арқылық тәрәт болуп чиқип Эйса мухлислирини йениңға қақырип: кетидиғанлигини техи чүшәнмәмсиләр? — Бу халайиқта ичим ағрийду; чүнки 18 Лекин еғиздин чиқидигини қәлбтин улар үч күндин бери йенимда болди, чиқиду, инсанни напак қилидигиниму йегидәк бир нәрсисиму қалмиди. Уларни шудур. 19 Чүнки яман ойлар, қатиллиқ, өйлиригә ач қайтурушни халимаймән, зинахорлық, бузукчилік, оғрилиқ, ялған йолда һалидин кетиши мүмкін, — деди. 33 гувалиқ вә төһімәт қатарлықлар қәлбтин Мухлислар униңға: — Бу чөлдә бунчивала чиқиду. 20 Инсанни напак қилидиганлар адәмни тойғузғидәк көп нанни нәдін мана шулардур; жуюлміған қоллар билән тапимиз? — дейиши. 34 Эйса улардин: тамақ йейиш инсанни напак қилмайду. Қанчә нениңлар бар? — дәп сориди. — Йәттә 21 Эйса у йәрдин чиқип, Тур вә Зидон нан билән бир нәччә тал кичик белиқ бар, — шәһәрлириниң әтрапидики жутларға дейиши улар. 35 Буниң билән у халайиқни барди. 22 Мана, у өтә йәрләрдин қәлгән йәрдә олтиришқа буйруди. 36 Андин, қананий бир аял униң алдига келип: — Йәттә нан билән белиқларни қолиға елип И Рәб! Давутниң оғли, һалимға рәһим [Худаға] тәшәккүр ейтип, уларни уштуп қылғайсиз! Қизимға жин чаплишивалған мухлислириға бәрди, мухлислар халайиқа екән, қыйнилип кетиватиду! — дәп униңға үләштүрди. 37 Һәммәйлән тойғиҷә йеди; нида қилип зарлиди. 23 Лекин у аялға бир андин [мухлислар] ешип қалған парчиларни еғизум жавап бермиди. Мухлислири униң жигип йәттә соң севәтни тошқузыди. 38 Тамақ йениңға келип: — Бу аялни йолға салсаң! Йегенләрниң сани балилар вә аяллардин Чүнки у кәйнимиздин әгишип ялвуруп башқа төрт миң киши еди. 39 У халайиқни нида қиливатиду, — деди. 24 Әнди у жавап йолға салғандын кейин, кемигә чүшүп, берип: — Мән пәкәт йолдин тенигән қой Магадан жутиниң өтә йәрлиригә барди. падиалири болған Исраил жәмәтидиқиләргә өвәтилгәнмән, — деди. 25 Амма һелиқи аял униң алдига келип сәждә қилип: — Рәб, маңа ярдәм қылғайсән! — дәп ялвурди. 26 У униңға: — Балиларниң ненини кичик иштларға ташлап бериш яхши әмәс, — деди. 27 Лекин һелиқи аял: — Дурус, и Рәб, бирақ һәттә иштларму рөжайининиң дәстихинидин чүшкән увақларни йәйидиғу, — деди. 28 Шунинң билән Эйса униңға: — Эй әнди, ишәшиң күчлүк екән! Тилигининдәк

16 Әнди пәрисийләр билән Садуқийлар уни синаш мәхситидә йениңға келип, униңдин бизгә асмандин мәжизилик бир аламәт көрсәтсәң, дәп тәләп қилиши. 2 Бирақ Эйса уларға мундақ деди: — Кәңқурун силәр қызил шәпәкни көргиниңларда, «һава әтә очуқ болиду» дәйсиләр 3 вә әтигәндә: «Бүгүн боран чиқыду, чүнки асманниң рәнги қызил һәм тутуқ», дәйсиләр. Асман рәнги-ройини пәриқ етәләйсиләр-ю, лекин ханим, ишәшиң күчлүк екән!

бу заманда йұз бериватқан аламәтләрни әмәс, бәлки әрштики Атамдур. **18** Мән саңа пәрик етәлмәйсиләр! **4** Рәзил һәм зинахор шуны ейтайки, сән болсаң Петрусадурсән. бу дәвир «мәжізилик бир аламәт»ниң **Мән жамаитимни** бу уюлташ үстігә көристилишини истәп жүриду. Бирақ қуrimән. Униң үстидин тәһитисараниң бу [дәвирдикиләргә] «Юнус пәйғәмбәрдә дәрвазилириму ғалип келәлмәйдү. (*Hadès* көрүлгән мәжізилик аламәт)дин башқа неч **986** **19** Әрш падишилигиниң ақчұчилирини қандақ мәжізилик аламәт көрситилмәйдү. саңа тапшуримән; сән йәр йұзыдә немини Андин у үларни ташлап чиқип кәтти. **5** бағлисанқ әрштиму бағланған болиду, сән йәр Мұхлислири [деңизниң] у қетиға өткінідә, йұзыдә немини қоюп бәрсәң, әрштиму қоюп нан еливелишни унтуған еди. **6** Әйса берилгән болиду, — деди. **20** Бу сөзләрни үларға: — Һошияр болуңлар, Пәрисийләр ейтип болуп, у мұхлислириға өзиниң билән Садуқийларниң ечитқусидин еһтият Мәсиһ еканлыгини неч кимгә тинмаслиқни қилинлар, — деди. **7** [Мұхлислар] өз ара тапилиди. **21** Шу вақиттин башлап, мұлаһизилишип: — Нан әкәлмігәнлигимиз Әйса мұхлислириға өзиниң Йерусалимға үчүн буни дәватса көрәк, — дейишти. **8** кетиши, ақсақаллар, баш қаһинлар вә Әйса үларниң немә [дейишиватқанлығини] Тәврат устазлири тәрипидин көп азап-билип мундақ деди: — Эй ишәши ажызлар! окубәт тартиши, өлтүрүлүши мүкәррәр Немә үчүн нан әкәлмігәнлигиңлар болғанлыгини, шундақла үчинчи күни тогрисида мұлаһизә қилисиләр? **9** Техічә тирилдүрүлидиганлыгини аян қилишқа чүшәнмидиңларму? Бәш нан билән бәш башлиди. **22** Шуниң билән Петрус уни бир миң кишиниң [тойғузулғанлығи], қанчә өткөт тартип, уни әйипләп: — Я Рәб, саңа севәт озуқ жиғивалғанлығиңлар есиңлардин рәһим қилинғай! Бешінға бундақ ишлар чиқтиму? **10** Йәттә нан билән төрт миң қәтъий чүшмәйдү! — деди. **23** Лекин у кишиниң [тойғузулғанлығи], йәнә қанчә бурулуп Петрусқа қарап: — Арқамға өт, соң севәт озуқ жиғивалғанлығиңларму Шәйтән! Сән маңа путликашаңсән, сениң есиңлардин чиқтиму? **11** Силәр қандақыу ойлиғанлириң Худаниң ишлири әмәс, мениң силәргә: «Пәрисийләр билән инсанниң ишлиридур, — деди. **24** Андин Садуқийларниң ечитқусидин еһтият Әйса мұхлислириға мундақ деди: Кимдәким қилинлар» дегинимниң нан тогрилиқ маңа әғишишни халиса, өзидин ваз кечип, әмәслигини чүшәнмәйсиләр? **12** Мұхлислар өзиниң крестини көтирип маңа әгәшсүн! **25** шундила униң нандиқи ечитқудин әмәс, Чүнки өз женини күткүзмақчи болған киши бәлки Пәрисийләр билән Садуқийларниң қоқум женидин мәһрүм болиду, лекин мән тәлимидин еһтият қилишни ейтқанлығини үчүн өз женидин мәһрүм болған киши чүшинип йәтти. **13** Әйса Қәйсәрийә-Филиппи униңға еришиду. **26** Чүнки бир адәм пүтүн райониға кәлгинидә, у мұхлислиридин: дүнияға ега болуп женидин мәһрүм қалса, Кишиләр мән Инсаноғлини ким дәп буниң немә пайдиси болсун?! У немисини билидикән? — дәп сориди. **14** Мұхлислири: — женинға тегишсүн?! **27** Чүнки Инсаноғли Бәзиләр сени чөмүлдүргүчи Йәһія, бәзиләр Атисиниң шан-шәриви ичидә пәриштилири Иляс [пәйғәмбәр] вә йәнә бәзиләр Йәрәмия билән келиш алдида туриду; вә у һәммә яки башқа пәйғәмбәрләрдин бири дәп адәмниң өз әмәллиригә тушлуқ жавап билидикән, — дәп жавап бәрди. **15** У үлардин: қайтуриду. **28** Мән силәргә шуны бәрһәк — әнді силәрчү? Силәр мени ким дәп ейтип қояйки, бу йәрдә турғанларниң билисиләр? — дәп сориди. **16** Симон Петрус: арисидин өлүмниң тәмини тетишистан бурун — Сән Мәсиһ, мәңгүлүк наят Худаниң жәзмән Инсаноғлиниң өз падишилиғи Оғли екәнсән, — дәп жавап бәрди. **17** Әйса билән кәлгәнлигини көридиғанлар бардур. униңға: — Бәхитликсән, и Юнус оғли Симон!

Буни саңа аян қылғучи неч әт-қан егиси

17 Вә алтә күндин кейин, Эйса Петрус, 17 Эйса жававән: — Эй етиқатсиз вә тәтүр Якуп вә Якупниң иниси Юханнани дәвир, силәр билән қачанғыча турай?! Мән айрип елип, егиз бир таққа чиқти. 2 У силәргә йәнә қачанғыча сәвир қиласай? — Йәрдә униң сияқи уларниң көз алдицила Балини алдимға елип келиңдерлар — деди. 18 өзгирип, йүзи қүаштәк парлиди, кийимлири Шуниң билән Эйса [җинға] тәнбиһ беривиди, нурдәк аппақ болуп чақниди. 3 Вә мана, жын балидин чиқип кәтти, балиму шуан [мұхлисларға] Муса вә Иляс [пәйғәмбәрләр] сақайды. 19 Кейин, Эйса айрим қалғанда, униң билән сөзлишиватқан һалда көрүнди. мұхлислар униң йениға келип: — Биз 4 Шуниң билән Петрус Эйсаға: — И немә үчүн жинни қоғливетәлмишүк? — Рәб, бу йәрдә болғинимиз немидегән дәп сорашти. 20 У уларға: — Ишәшиңлар яхши! Халисан, бирини саңа, бирини болміғанлығы үчүн. Мән силәргә шуни Мусаға, йәнә бирини Илясқа атап бу бәрһәк ейтип қояйки, силәрдә қича уругидәк йәргә үч кәпә ясайли! — деди. 5 Униң зәррича ишәш болсила, силәр аву таққа: гепи түгимәйла, мана нурлуқ бир булут «Бу йәрдин у йәргә көч» десәнлар, көчиди; уларни қапливалди. Мана, булуттинг: «Бу шундақла силәргә мүмкін болмайдын неч Мениң сейүмлүк Оғлумдур, Мән униңдин иш болмайду. 21 Бирақ, бундақ жынларни хүрсәнмән. Униңға қулақ селиңлар!» дегән дуа қилиш вә роза тутуш билән болмиса аваз аңланди. 6 Мұхлислар буни аңлат һайдығы болмайду — деди. 22 Улар өзлирини йәргә ташлап дүм йетип вәһимигә Галилийә өлкисидә айлинип жүргинидә, үштүш. 7 Бирақ Эйса келип, уларға қолини Эйса уларға: — Инсаноғли [сатқунлуқтын] тәккүзүп: Қопуңлар, қорқмаңлар, — деди. 8 инсанларниң қолиға тапшурулиди; 23 Улар бешини көтирип қаривиди, Эйсадин улар уни өлтүриду, лекин үчинчи күни у башқа неч кимни көрмиди. 9 Тағдин тирилиди, — деди. Буни аңлат мұхлислар үшүшүетип, Эйса уларға: — Инсаноғли егер ғәм-қайғуға чөмүп кәтти. 24 Андин өлүмдин тирилдүрүлмігічә, бу аламәт улар Кәпәрнаұм шәниригә қәлгинидә, қөрүнүшни неч кимгә ейтмаңлар, — дәп [ибадәтхана] «икки драқма» [бәжини] тапилиди. 10 Андин мұхлислири униңдин: жиққучилар Петrusниң йениға келип: — Тәврат устазлири немә үчүн: «Иляс Устазиңлар «икки драқма»ни төләмдү? — [пәйғәмбәр Мәсіні қелиштин] авал қайтип дәп сориди. 25 Төләйди, — деди Петрус. келиши керәк» дейишиду? — дәп сорашти. Лекин у өйгә киргишигиле, техи бир немә 11 У уларға жававән: — Иляс [пәйғәмбәр] демәстила Эйса униңдин: — Симон, сениңчә дәрәвәқә [Мәсінін] авал келиду, һәммә бу дуниядикі падишелалар кимләрдин ишни орниға қалтүриду. 12 Амма мән баж алиду? Өз пәрзәнтиридинму, яки силәргә шуни ейтип қояйки, иляс аллиқачан ятлардинму, — дәп сориди. 26 Петрус қәлди, лекин кишиләр уни тонумиди, бәлки униңға: Ятлардин, — девиди, Эйса униңға: униңға халиғанчә муамилә қилди. Шуниңға — Ундақта, пәрзәнләр [баждин] халий охшаш, Инсаноғлиму уларниң қоллирида болиду. 27 Бирақ [баж жиққучиларға] азап чекиши алдида туриду, — деди. 13 Шу путликашаң болмаслиғимиз үчүн, деңизға ҹагда мұхлислар униң чөмүлдүргүчүи Йәһія берип қармақни ташла. Тутқан биринчи тоғрисида сөзләвательниғини үшәнди. 14 белиқни елип, ағзини ачсан, төрт драқмилік Улар халайиқниң йениға барғинида, бир бир тәңгә пул чиқиду. Уни елип мән вә киши униң алдига келип, тизлинип: 15 Рәб, сән иккимизниң [бәжі] үчүн уларға бәр, — оғлумға ичиңи ағрітқайсән! Чүнки униң деди.

тутқақлиқ кесили бар болғачқа, зор азап чекиватиду; чүнки у дайим отниң яки сунин ичигә үшүп кетиду. 16 Уни мұхлислириңға елип кәлгән едим, сақайталмиди, — деди.

18 Бу чағда, мұхлислар Эйсаниң йениға келип: Әрш падишилиғида ким ән улуқ? — дәп сориди. 2 Эйса йениға кичик бир

балини чақырип, уни оттурида турғузуп, гуна қылса, униң йениға берип иккиншілар мундақ деди: 3 — Мән силәргә шуни бәрһәқ халий чагда сәхвәнлигини көрситип қой. ейтип қояйки, өз йолуңлардин йенип, Қериндишиң сөзүнді аңл иса, уни [езиштин] кичик балилардәк сәбий болмисаңлар, әрш қайтурувалған болисән. 16 Лекин аңлимиса, падишишалиғиға һәргиз кирәлмәйсиләр. 4 йәнә бир-икки [гувачини] елип, униң йениға Әнди ким өзини бу кичик балидәк кичик барғин. Шундақ қилип, һәммә иш иккитеил тутса, у әрш падишишалиғида әң улуқ үч гувачиниң сөзи билән қилинсун. 17 болиду. 5 Бундақ кичик бир балини Лекин әгәр [қериндишиң] уларниң сөзигиму мениң намимда қобул қылса, у мени қобул қулақ салмиса, әһвальні жамаәткә йәткүзүп қылған болиду. 6 Лекин маңа етиқат ейтқин. Әгәр у жамаәттиклирә қулақ қылған бундақ кичикләрдин бирини [гұнаға] салмиса, уни ят әллик яки бажғир қатарида путлаштурған һәр қандақ адәмни, у бойниға көрүңлар. 18 Мән силәргә шуни бәрһәқ йоған түгмән теши есилған һалда деңизниң ейтип қояйки, силәр йәр йұзидә немини тегигә чектүрүветилгини әвзәл болатти. 7 бағлисаңлар, әрштиму шу бағланған болиду Инсанни гұнаға путлаштуридиған ишлар вә силәр йәр йұзидә немини қоюп бәрсәңлар, түпәйлидин бу дуниядикиләрниң һалиға әрштиму қоюп берилгән болиду. 19 Мән вай! Путлаштуридиған ишлар муқәррәр йәнә шуни силәргә бәрһәқ ейтип қояйки, болиду; лекин шу путлаштурғучи адәмниң йәр йұзидә араңлардин иккиси өзлири һалиға вай! 8 Әгәр әнди қолуң яки путун сени тилигән бир иш тоғрилиқ қәлби бир гұнаға путлаштурса, уни кесип ташливәт. Чүнки икки қолуң яки икки путун бар һалда дозақтика отқа ташланғининдін көрә, чолақ яки токур һалда наятылқа киргиниң әвзәлдур. (aiōnios g166) 9 Әгәр қозын сени гұнаға путлаштурса, уни оюп һалда дозақтика отқа ташланғининдін көрә, бирла қозын билән болсыму наятылқа көчүрүшүм керәк? Йәттә қетиммү? — деди. киргиниң әвзәлдур. (Geenna g1067) 10 — 22 Әйса униңға мундақ деди: — Мән саңа шуни Бу сәбий кичикләрниң һеч биригиму ейтип қояйки, йәттә қетим әмәс, йәтмиш сәл қараштын һези болуңлар. Чүнки һәссә йәттә қетим! 23 Әрш падишишалиғи шуни силәргә ейтайки, уларниң әрштичи чакарлири билән несап-китап қылмақчи пәриштилири әрштичи Атамниң жамалини болған бир падишаға охшайду. 24 Не сап-һәрдайим көрүп туриду. 11 Чүнки Инсаноғлы китапни башлиғинида, униңға он миң һалакәткә азғанларни құтқузғили қәлди. талант пул қәриздар болған бир чакар 12 Қандақ қарайсиләр? Бирәвниң йұз түяқ қәлтүрүлүпту. 25 Чакарниң төлигидәк һеч қойи болуп, униңдин бири езип топтити һәрсиси болмғағча, ғожиси чакарниң چүшүп қалса, у тохсән тоққуз қойни өзини, хотун бала-жәқиси вә бар-йоқини тағларға қоюп қоюп, һелиқи азған қойини сетип, қәрзини төләшини буйрупту. 26 Шуңа издәйдигү? 13 Вә әгәр уни тепивалса, чакар униң алдидә йәргә жиқилип баш мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип қояйки, уруп: «Фожам, маңа кәңчилік қылғайла, у қой үчүн болған хошаллиғи азміған мән пүтүн қәрзимни чоқум төләймән» дәп тохсән тоққузининқидин зор болиду. 14 Ялвурупту. 27 Чакарниң ғожиси униңға ич Шуниңға охшаш, бу сәбий кичикләрниң ағритип, уни қоюп берип, қәрзини көчүрүм һәр қандиқиниң һалакәткә езип қелиши қипту. 28 Лекин чакар у йәрдин чиқип, өзигә әрштичи Атаңларниң ирадиси әмәсттур. 15 Йұз динар қәриздар болған йәнә бир чакар — Әнди әгәр қериндишиң саңа зиян селип бурадирини учритипту. Уни тутувелип,

бойнини боғуп туруп: «Қәризни төлә!» болиду, дәп буйруған? — дәп сорашти. 8 дәпту. 29 Бунин билән бу чакар бурадири У уларға: — Таш жүрәклигиңлардин Муса йәргә жиқилип униңдин: «Маңа кәңчилик [пәйғәмбәр] аяллириңларни талақ қилишқа қыл, қәризни чоқум қайттуримән» дәп рухсәт қылған; лекин аләмниң башлимида ялавурутту. 30 Лекин у унимапту вә: «Пұтун бундақ әмәс еди. 9 Әнді шуни силәргә ейтип қәризни төлимигичә зинданда ятисән» қояйки, аялини бузуқлықтын башқа бирәр дәп уни зинданға ташлитипту. 31 Бундақ сәвәп билән талақ қилип, башқа бирини ишниң үйз бәргәнлигини көргән башқа әмригә алған һәр қандақ киши зина қылған чакарлар интайин азаплинип ғожисиниң болиду. 10 Мұхлислар униңға: — Әгәр әр алдига берип, әһвални баштинге сөзләп билән аяли оттүрисидики әһвал шундақ берипту. 32 Бунин билән ғожиси һелиқи болса, ундақта өйләнмәслик яхши екән, чакарни чақыртип: «Әй рәзил чакар! Маңа — деди. 11 У уларға: — Бу сөзни һәммила йеллинғанлиғиң үчүн шунчә көп қәрзиңниң адәм әмәс, пәқәт несип қилинғанларла һәммисини қәчүрдүм. 33 Мән саңа ич қобул қылалайды. 12 Чүнки анисиниң ағритқинимдәк, сәнму чакар бурадириңгә балиятқусидин туғма бәзи ағватлар бар; ич ағритишиңға тоғра кәлмәмдү?!

 дәпту. 34 вә инсан тәрипидин ахта қилинған бәзи Бунин билән ғожиси ғәзәплинип уни пұтун ағватларму бар; вә әрш падишалиғи үчүн қәрзини төләп болғычә адәм қийниғучи өзини ағват қылғанларму бар. Бу сөзни гүндіпайларниң қолида түрушқа тапшуруп қобул қылалайдығанлар қобул қылсун! — берипту. 35 Шунинға охшаш, әгәр һәр деди. 13 Қолунғы тәккүзүп дуа қылғайсән бириңлар өз қериндашлириңларни чин дәп, бәзиләр кичик балилирини униң дилиңлардин кәчүрмисәнлар, әрштики алдига елип кәлди. Бирақ мұхлислар елип Атамму силәргә охшаш муамилә қилиду.

19 Шундақ болдикі, әйса бу сәзләрни ейтип болғандын кейин, Галилийә өлкисидин айрилип, Йәһүдийә өлкисиниң чәт йәрлиригә, йәни Иордан дәриясиниң у қетидики жутларға барди. 2 Топ-топ адәмләр униңға әғишип кәлгән болуп, у уларни шу йәрдила сақайтти. 3 Әнді бәзи Пәрисийләр униң үйениға келип уни қылтаққа чүшүрүш мәхситидә униңдин: — Бир адәмниң һәр қандақ сәвәптин аялини қоюветиши Тәврат қанунига үйғунму? — дәп сориди. 4 Шунин билән у жававан мундақ деди: — [Тәвраттин] шуни оқумидиңларму, муқәддәмдә инсанларни Яратқучи уларни «әр вә аял қилип яратти» вә 5 «Шу сәвәптин әр киши ата-анисидин айрилиду, аяли билән бирлишип иккиси бир тән болиду». 6 Шундақ екән, әр-аял әнді иккі тән әмәс, бәлки бир тән болиду. Шунин үчүн, Худа қошқанни инсан айримисун. 7 Пәрисийләр униңдин үәнә: — Ундақта, Муса [пәйғәмбәр] немә үчүн [Тәврат қанунида] әр киши өз аялиға талақ хетини бәрсила андин уни қоюветишка

— Балилар мениң алдымға кәлтүрүлсун, уларни тосмаңлар. Чүнки әрш падишалиғи дәл мөшундақларға тәвәдур, — деди. 15 Вә қоллирини уларға тәккүзгәндін кейин, у йәрдин айрилди. 16 Мана, бир күни бириси униң алдига келип: — Устаз, мән қандақ яхши ишни қылсам, мәңгүлүк наятыңа еришимән? — дәп сориди. (aiōnios g166) 17 У униңға: — Немишкә мәндін яхшилиқ тоғрисида сорайсән? «Яхши болғучилар» болса пәқәт бирила бар. Амма наятыңқа киримән десен, әмирләргә әмәл қыл, — деди. 18 Қайсы әмирләргә дәйсән? — дәп сориди у. Әйса униңға: — «Қатиллик қылма, зина қылма, оғрилиқ қылма, ялған гувалиқ бәрмә, 19 ата-анаңға һөрмәт қыл вә хошнаңни өзүнің сөйгәндәк сей» — деди. 20 Яш жигит униңға: — Буларниң һәммисигә әмәл қилип келиватимән. Әнді маңа йәнә немә кәм? — деди. 21 Әйса униңға: — Әгәр мүкәммәл булушни халисаң, берип бар-йоқуңни сетип, пулини кәмбәфәлләргә бәргин. Шунин билән әрштә ғәзәнә болиду. Андин келип маңа әгәшкін, — деди. 22 Жигит мошу сөзни

аңлап, қайғуға чөмүп у йәрдин кетип у йәрдә турған йәнә башқиларни көрүп, қалди. Чүнки униң мал-мұлқи наһайити көп улардин: «Немә үчүн бу йәрдә күн бойи еди. **23** Эйса мухлислириға: — Мән силәргә бекар турислар?» дәп сорапту. **7** Улар: шуны бәрһәк ейтип қояйки, байларниң әрш «Бизни неч ким яллимиди» дәп жавап падишилигига кириши тәслитила болиду. қайтурупту. У уларға: «Ундақта, силәрмү **24** Вә йәнә шуны силәргә ейтайды, төгинин үзүмзарлығымға берип ишләңлар» — дәпту. **8** Йиңниниң көзидин өтүши бай адәмниң Кәч болғанда, үзүмзарлық егиси ғожидарыға: Худаниң падишилигига киришидин асандур! «Ишләмчиләрни чақирип, әң ахирида — деди. **25** Мухлислар буни аңлап интайин қәлгәнләрдин башлап әң авал қәлгәнләргиче бәк һәйран болушуп: — Ундақта, ким һәммисиниң иш һәққини бәр» дәпту. **9** нижатқа еришәләйдү? — дәп сорашти. **26** Авап қачқурун saat бәштә ишқа қәлгәнләр Амма Әйса уларға қарап: — Бу иш инсан келип, һәр бири бир күмүч динардин билән вүждүдә чиқиши мүмкін әмәс, апту. **10** Әң авал яллап келингәнләрниң лекин Худага нисбәтән һәммә иш мүмкін һөвите қәлгәндә, улар: Техиму көп иш болиду, — деди. **27** Бунин билән Петрус һәққи алимизғы, дәп ойлишипту; бирақ униңдин: — Мана, биз һәммидин ваз кечип уларму бир күмүч динардин апту. **11** Улар саңа әгәшту! Биз бунин үчүн немигә иш һәққини алғини билән йәр егисидин еришимиз? — дәп сориди. **28** Эйса уларға ағринип: **12** «Бу ахирда қәлгәнләр пәкәт мундақ деди: — Мән силәргә шуны бәрһәк бир саатла ишлиди, бирақ сиз уларни күн ейтип қояйки, аләмдик һәммә қайтидин бойи жапалиқ вә қаттиқ иссиқни әккән үециланғинида, Инсаноғли шанлық тәхтидә биләр билән баравәр һесаплидицизғу, олтарған вактида, маңа әгәшкән силәр он дәп ғудуришипту. **13** Лекин [Йәр егиси] икки тәхттә олтирип, Исарайлларниң он уларниң биригә жавап қайтуруп: «Бурадәр, икки қабилисигә һөкүм чиқирисыләр. **29** саңа наһәқлиқ қылғиним йоқ! Сән билән Мениң намам дәп өйләр, ақа-ука, ача-сицил **30** қериндашлири, ата-аниси, аяли, балилири яки йәр-зиминлардин ваз қәкәнләрниң һәммиси уларға йыл һәссә артуқ еришиду вә мәңгүлүк һаятқа мирас болиду. (αἰστος γ166)

20 — Чүнки әрш падишилиги бир йәр егисиге охшайду. Егиси үзүмзарлығыда ишләшкә адәмләрни яллаш үчүн таң сәһәрдә сиртқа чиқипту. **2** У ишләмчиләр билән қүнлүкі үчүн бир күмүч динардин беришкә келишип, уларни үзүмзарлығыға әвәтипту. **3** Саат тоққуздарда у йәнә сиртқа чиқип, базарда бекар турған башқа кишиләрни көрүпту. **4** Уларға: «Силәрмү үзүмзарлығымға беринлар, һәққиңларға тегишлигини беримән» — дәпту. **5** Улар үзүмзарлыққа берипту. Чүштә вә saat үчтиму у йәнә чиқип йәнә шундақ қипту. **6** Лекин [кәчқурун] saat бәшләрдә чиққанда

көп, амма талланғанлар аз болиду. **17** Эйса Йерусалимға чиқиветип, йолда он икки мухлисини бир чәткә тартип, уларға мундақ деди: **18** — Мана биз назир Йерусалимға чиқип кетиватимиз. Инсаноғли баш қаинилар вә Тәврат устазлирига тапшурулиду. Улар уни өлүмгә мәңкүм қилиду **19** андин уни мәсқиရ қилип, қамчилап вә крестләшкә ят әлликләргә тапшуриду. Лекин у үчинчи күни қайта тирилиди. **20** Шу чағда, Зәбәдийниң оғуллириниң аниси икки оғлинин елип, Эйсаниң алдига келип униңдин бир ишни тәләп қилмақчи болуп сәжәдә қилди. **21** Немә тәливиң бар? — дәп сориди у.

Аял униңға: — Шуни әмир қылғайсәнки, көзлири шуан әслигә келип қөридиған сениң падишалиғиңда бу иккі оғлумдин болди; улар дәрһал униңға әгишип маңди. бири оң йенинда, бири сол йенинда олтарсун, — деди. **22** Эйса уларға жақаваң: — Силәр немә тәләп қиливатқиниңдарни билмәйватисиләр. Мән ичишкә тәмшәлгән қәдәһни ичәләмсиләр? — деди. Ичәләймиз, — дейиши улар. **23** У уларға: — Силәр һәкүкәтәнму мениң қәдәһимдин ортақ ичисиләр. Бирақ оң яки сол йенимда олтириш несивиси мениң ихтияримда әмәс, бәлки Атам кимләргә тәйярлиған болса, шуларға несип болиду. **24** [Қалған] он мухлис буниңдин ҳәвәр тапқанда, иккى қериндишидин хапа болди. **25** Лекин Эйса уларни йениңға чақирип, мундақ деди: — Силәргә мәлүмки, әлләрдики һөкүмранлар қол астидикидикиләр үстидин буйруқвазлиқ қилип һакимийәт жүргүзиду, вә уларниң һоқуқдарлири уларни ғожайынларчә идарә қилиду. **26** Бирақ силәрниң араңларда шундақ болмисун; бәлки силәрдин ким үстүн болушни халиса, силәрниң хизметиңдарда болсун; **27** вә ким араңлардикиләрниң алдинқиси болушни халиса, силәрниң қулуңлар болсун. **28** Инсаноғлому дәрвәқә шу йолда көпчилик хизметитімдә болсун демәй, бәлки көпчиликниң хизметидә болай вә жәнимни пида қилиш бәдилігә нурғун адәмләрни һөрлүкә ериштүрәй дәп кәлди. **29** Улар Йерихо шәһиридин чиққанда, зор бир топ адәмләр униңға әгишип маңди. **30** Вә мана, йол бойида олтарған иккى әма Эйсаниң у йәрдин өтүп кетиватқинини аңлат: — И Рәб, Давутниң оғли, бизгә рәһим қылғайсән, — дәп товлиди. **31** Көпчилик уларни «Үн чиқармаңлар!» дәп әйиплиди. Лекин, улар: — Я Рәб, и Давутниң оғли, бизгә рәһим қылғайсән! — дәп техиму қаттиқ товлиди. **32** Эйса қедимини тохтитип, уларни чақирип: — Силәр үчүн немә иш қилип беришмни халайсиләр? — дәп сориди. **33** Я Рәб, көзлиrimiz ечилсун! — дейиши улар. **34** Эйса уларға ич ағритип, қолини уларниң көзлиригә тәккүзүвиди,

21 Улар Йерусалимға йеқинлишип, Зәйтун тегиниң етигидики Бәйт-Фаги йезисига қөлгинидә, Эйса иккى мухлисига мунауларни тапилап алдин әвәтти: **2** — Силәр удулуңлардыki йезига бериңлар. Барсаңларла, бағлақлиқ бир ешәк вә униң йенидикі бир тәхәйни көрисиләр. Уларни йешип алдымға йетиләп келиңлар. **3** Әгәр бириси силәргә бир немә десә, «Рәбниң булағра һажити чүшти» дәңлар, у дәрһал уларни қоюп бериду. **4** Бу пүтүн вакиә пәйғәмбәр арқиلىқ ейтилған муну сөзләрни әмәлгә ашуруш үчүн болди: — **5** «Зион қызыға ейтиңлар: — Мана, Падиасиң қеливатиду, Кәмтәр-мәмін болуп, минип бир ешәккә, Боюнтуруқлук өшәкниң тәхийигә, Келиватиду йениңға сениң». **6** Әнді һелиқи иккى мухлис берип Эйсаниң тапилиғинидәк қилди. **7** Ешәк билән тәхәйни йетиләп келип, Үстиға йепинча-чапанлирини салди вә у Үстиға минди. **8** Әнді топ-топ кишиләр йепинча-чапанлирини йолға паяндағ қилип салди; үәнә бир қисми дәрәқ шахлирини кесип йолға ятты. **9** Алдида маңған вә кәйнидин әгәшкән топ-топ халайиқ: — «Давутниң оғлиға һосанна болгай! Пәрвәрдигарниң намыда қалғычигә мубарәк болсун! Әршиәлада тәшкүр-һосанналар оқулусун!» — дәп вакиришатти. **10** У Йерусалимға киргәндә, пүткүл шәһәр ләрзигә қәлди. Кишиләр: — Бу зади кимдү? — дейишәтти. **11** Халайиқ: — Бу Галилийә өлкисидики Насарәтлик пәйғәмбәр Эйса, дәп жақап бериштәтти. **12** Әнді Эйса ибадәтхана нойлилириға кирип, у йәрдә елим-сетим қиливатқанларниң һәммисини һайдап чиқарди. Пул тегишкүчиләрниң ширәлирини вә пахтәк-кәптәр сатқучиларниң орундуқлирини өрүп, **13** уларға: — [Мұқәддәс язмиларда] [Худаниң]: «Мениң өйүм дуа-тилавәтхана дәп атилиду» деген сөзи пүтүлгән; лекин силәр уни булаңчиларниң угисига

айландуруватсыләр! — деди. 14 Ибадәтхана кәлгән? Әрштинму, яки инсанлардинму? һойилирида болғанда қаригу вә токурлар — дәп сориди. Улар өз ара мұлаһизә унин алдига кәлди, у уларни сақайты. 15 қилишип: — Эгәр «Әрштин кәлгән» десәк, Лекин баш қаинилар билән Тәврат устазлири у бизгә: «Ундақта, силәр немә үчүн унин яратқан мәжизилирини көрүп вә униңға ишәнмидиңлар?» дәйду. 26 Эгәр: балиларниң ибадәтханида: «Давутниң «Инсанлардин кәлгән» десәк, хәлиқтин оғлиға һосанна-тәшәккүрләр болғай!» қорқимиз, чүнки улар һәммиси Йәһяни дәп товлигинини аңлат ғәзәпләнді. 16 пәйғәмбәр дәп билиду — дейиши. 27 Буниң Улар униңға: — Бу балиларниң немә билән, улар Әйсаға: Билмәймиз, — дәп жавап дәвәтқанлигини аңлаватамсән? — дәп беришти. — Ундақта, мәнму бу ишларни сориди. У уларға: — Аңлаватимән! қайси һоқуққа тайинип қиливатқанлиғимни Силәр [муқәддәс язмилардин] шуни оқуп ейтмаймән, — деди у уларға. 28 Әнди бу бақмифанки, «Өзүңгә кичик балилар ишқа қаңдақ қарайсиләр? Бир адәмниң иккى вә бовақларниң тиллиридин мәдһийә оғли бар екән. У биринчи оғлинин йениға сөзлирини мүкәммәл қылдиң» деди. 17 келип: «Оғлум, бүгүн үзүмзарлығимға Андин у улардин айрилип, шәһәрдин берип ишлигин» дәпту. 29 «Бармаймән» чиқип Бәйт-Ания йезисига берип, шу йәрдә дәпту у, лекин кейин пушайман қилип қонди. 18 Әнди сәһәрдә, шәһәргә қайтип йәнила берипту. 30 У иккинчи оғлинин кетиватқанда, униң қосиги ачқан еди. 19 йениға келип униңиму шундақ дәпту. У йол бойидики бир түп әнжир дәригини У: «Хоп әпәндим, барай» дәпту-ю, лекин көрүп, униң йениға барди. Лекин дәрәктиң бармапту. 31 Бу иккиләнниң қайсиси йопурмақтın башқа һеч нәрсә тапалмай, атисиниң ирадисини ада қылған болиду? униңға қарап: — Һазирдин башлап сәндин — Биринчи оғли, — дәп жавап бәрди улар. мәңгү мева болмисун! — девиди, әнжир Әйса уларға мундақ деди: — Мән силәргә дәриги шуан қуруп кәтти. (аіðн 9165) 20 шуни бәрһәк ейтип қояйки, бажғирлар Мухлислар буни көрүп тәэжүплинип: — билән паңишиләр Худаниң пәдишалиғыға Әнжир дәриги неманчә тезла қуруп кәтти! силәрдин бурун кирмәктә. 32 Чүнки гәрчә — деди. 21 Әйса уларға жавап бәрди: — Йәһя [пәйғәмбәр] силәргә һәкәннийәт Мән силәргә шуни бәрһәк ейтип қояйки, йолини аян қылғили кәлгән болсиму, силәр әгәр һеч гуман болмай ишәшиңлар бар униңға ишәнмидиңлар; лекин бажғирлар болса, әнжир дәригидә болған ишлар билән паңишиләр униңға ишәнди. Силәр болупла қалмай, бәлки силәр һәтта бу буни көрүп түрүп, һәтта кейинки вақытларда таққа: «Бу йәрдин көтирилип деңизға йолуңлардин пушайман қылмай униңға ташлан!» десәңлар, у шундақ болиду. 22 ишәнмидиңлар. 33 Йәнә бир тәмсилни Дуа қилип немини тилисәңлар, ишәшиңлар аңлаңлар: Бир йәр егиси бир үзүмзарлық болсила, шуларға еришиләр, деди. 23 бәрпа қилип, әтрапини читлапту. У унинда У ибадәтхана һойилириға киргәндін бир шарап көлчиги қезипту вә бир күзәт кейин, кишиләргә тәлим бериватқанда, мунари ясалпту. Андин у үзүмзарлықни баш қаинилар вә ақсақаллар униң алдига бағвәнләргә ижаригә берип, өзи яқа жутқа келип: — Сән қиливатқан бу ишларни кетипту. 34 Үзүм пәсли 耶қинлашқанда, қайси һоқуққа тайинип қиливатисән? Саңа өзигә тегишилик һосулни еливеши үчүн бу һоқуқни ким бәргән? — дәп сорашти. күллирини бағвәнләрниң йениға әвәтипту. 24 Әйса уларға жавап берип: — Мән авал 35 Лекин бағвәнләр қүллирини тутуп, силәргә бир соал қояй. Әгәр силәр жавап бирини думбалапту, бирини өлтүрүветипту, бәрсәңлар, мәнму бу ишларни қайси һоқуққа йәнә бирини чалма-кесәк қипту. 36 У йәнә тайинип қиливатқанлиғимни ейтимән. бир қетим алдинқидинму көп қүллирини 25 Йәһя жүргүзгән чөмүлдүрүш нәдин әвәтипту, бирақ бағвәнләр уларғиму охшаш

муамилә қипту. 37 Ахирда, у «Оғлумниғу алмай, бириси етизлиғига кәтсә, йәнә һөрмәт қилар» дәп, оғлини әвәтиптү. бири содисига кетипту. 6 Қалғанлири 38 Лекин бағвәнләр оғулни көрүп, өз болса [падишиниң] чакарлирини тутувелип, ара: «Бу болса мирасхор; келиңлар, уни хорлап өлтүрүветипту. 7 Падиша буни аңлап өлтүрүветип мирасини егиливалайли» қаттық гәзәплинип, эскәрлирини чиқирип, дейишипту. 39 Шуның билән улар уни у қатилларни йоқитип, уларниң шәһиригә тутуп үзүмзарлиқниң сиртиға ташлап от қюветипту. 8 Андин у чакарлириға: «Той өлтүрүветипту. 40 Энди үзүмзарлиқниң зияпити тайяр болди, лекин чақирилғанлар егиси кәлгәндә, шу бағвәнләрни қандақ [мәһманилиққа] мунасип кәлмиди. 9 Энди қилар? 41 Улар униңға: — Бу рәзил адәмләрни силәр һәдә йолларға берип, удул кәлгән вәһшийлик билән үоқитиду. Үзүмзарлиқни адәмләрниң һәммисини той зияпитигә болса мевилирини өз вақтида өзигә тәклип қилинлар» дәпту. 10 Буниң билән тапшуридиған башқа бағвәнләргә ижарига чакарлар йолларға чиқип, яхши болсун, бериду, — дәп жавап беришти. 42 Әйса яман болсун, удул кәлгәнлиги адәмләрниң улардин сориди: — Муқәддәс язмилардики һәммисини жиғип әкәпту. Той соруни муну сөзләрни окуп бақмиғанмусиләр?: меһмандар билән лиқ толупту. 11 Падиша — «Тамчилар ташливәткән таш болса, меһмандар билән көрүшкили киргәндә, Бужәк теши болуп тикләнди. Бу иш у йәрдә зияпәт кийими киймігән бир Пәрвәрдигардиндур, Бу кәзимиз алдида кишини көрүпту. 12 Падиша униңдин: карамәт бир иштур». 43 Шу сәвәптин «Бурадәр, зияпәт кийими киймәй, бу йәргә силәргә шуни ейтип қояйки, Худаниң қандақ кирдиң?» дәп сорапту, бирақ у падишлиғи силәрдин тартивелинип, киши жавап берәлмәй қапту. 13 Падиша униңға мувапиқ мевиләрни беридиған чакарлириға: «Уни пут-қоллиридин бағлап, башқа бир әлгә ата қилиниду. 44 Бу «таш»қа тешидики қараңғулуққа ачиқп ташлаңлар! жиқиған киши парә-парә болуп кетиду; У йәрдә жига-зәрәләр көтирилиду, чишили лекин бу таш һәр кимниң үстигә чүшсә, ғұчурлайду» дәпту. 14 Чүнки чақирилғанлар уни қукум-талқан қиливетоди. 45 Баш көп, лекин талланғанлар аздур. 15 Буниң қаһинлар вә Пәрисийләр униң ейтқан билән Пәрисийләр у йәрдин чиқип, қандақ тәмсиллирини аңлап, уларни өзлириға қилип уни өз сөзи билән қапқанقا қаритип ейтқанлигини чүшәнди. 46 Уни чүшүрүш һәккідә мәслихәтләшти. 16 Улар тутуш йолини издигән болсими, лекин мухлислирини һеродниң тәрәпдарлири халайиқ уни пәйғәмбәр дәп қаригачқа, билән биллә униң үениңға әвәтип: — улардин қорқушти.

22 Әйса уларға йәнә тәмсилләр билән мундақ деди: 2 Әрш падишлиғи худди өз оғли үчүн той зияпитини тәйярлиған бир падишаға охшайду. 3 У чакарлирини той зияпитигә тәклип қилинғанларни чақиришқа әвәтипту, лекин улар келишкә унимапту. 4 У йәнә башқа чакарлирини әвәтип, уларға тапилап: «Чақирилғанларға: — Мана, мән зияпитимни тәйяр қылдым; мениң топақлирим, бордақ маллирим союлди, һәммә нәрсә тәйяр. Зияпәткә мәрһәмәт қылғай, дәйду, дәп ейтнілар, — дәпту. 5 Бирақ улар тәкливини етиварға

Устаз, силини сәмимий адәм, кишиләргә Худаниң йолини садиқлық билән үгитип келиватиду вә адәмләргә қэтъий йүз-хатире қилмай неч кимгә ян басмайду, дәп билимиз. 17 Қени, қандақ ойлайла? [Рим императори] Қайсәргә баж-селиқ тапшуруш Тәврат қанунига уйғунму-йоқ? — дейиши. 18 Лекин Әйса уларниң рәзил нийитини билип: — Эй саҳтипәзләр, мени немишкә синимақчисиләр? 19 Қени, бажға тапшурулидиған бир тәңгә маңа көрситиңлар, — деди. Улар бир динар пулини әкәлди. 20 У улардин: — Буниң үстидики сүрәт вә нам-исим кимниң? — дәп сориди. 21 Қәйсәрниң, — дәп жавап

бәрди улар. У уларға: — Ундақ болса, Тәврат қануни вә пәйғәмбәрләрниң сөзлири Қәйсәрниң һәккини Қәйсәргә, Худаниң бү икки әмиргә есилған һалда маңиду. **41** һәккини Худаға тапшуруңлар, — деди. **22** Пәрисийләр жәм болуп турған вақитта, Әйса Улар бү сөзни аңлат, һәйран болуп қелиши- улардин: **42** — Мәсиң төгрисида қандақ дә, униң йенидин кетип қалди. **23** Шу ойлаватисиләр? У кимниң оғли? — дәп күни, «Өлгөнләр тирилмәйдү» дәйдиган сориди. Давутниң оғли, — дейишти улар. **43** Садуқийлар униң алдига келип қистап У уларға мундақ деди: Ундақта, немә үчүн соал қойди: **24** — Устаз, Муса [пәйғәмбәр [Зәбурда] Давут уни Роһта «Рәббим» дәп Тәвратта]: «Бир киши пәрзәнтисиз өлүп кәтсә, атап, — **44** «Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә униң ака яки иниси тул йәңгисини әмригә ейттики: — «Мән сениң дүшмәнлирицини елип, қериндиши үчүн нәсил қалдуруши айиғин астида дәссәткічә, Оң йенимда лазим» дәп тапилиған. **25** Бурун аримизда олтарғын! — дайду? **45** Давут [Мәсиңни] йәттә ака-ука бар еди. Чоңи өйләнгәндін шундақ «Рәббим» дәп атиған турса, әнди кейин өлүп кәтти. Пәрзәнт қөрмігәнликтін, у қандақму Давутниң оғли болиду? **46** Вә аялини иккінчи қериндишиниң әмригә heч ким униңға жававән бир еғизму сөз қалдуруди. **26** Бирақ иккінчисидиқи әһвальму қайтуралмиди; шу күндин етиварән, heч ким униңкігә охшаш болди, андин бү иш униндин соал сорашқыму петиналмиди.

үчинчисидә таки йәттинчи қериндашқичә **27** Ахирда, у аялму өлүп кәтти. **28** Әнди тирилиш күніндә бү аял йәттә ака-уқиниң қайсисиниң аяли болиду? Чүнки уни һәммиси әмригә алған-дә? **29** Әйса уларға мундақ жавап бәрди: — Силәр нә муқәддәс язмиларни нә Худаниң құдритини билмігәнлигінәр үчүн азғансиләр. **30** Чүнки өлүмдин тирилгәндә инсанлар өйләнмәйдү, әргә тәғмәйдү, бәлки Худаниң әрштики пәриштилиригә охшаш болиду. **31** Әнди өлүмдин тирилиш мәсилиси һәккіде Худаниң силәрғә ейтқан: **32** «Мән Ибраһим, Иshaқ вә Яқупларниң Худасидурмән!» деген шу сөзини оқумидиңларму? Худа өлүкләрниң әмәс, бәлки тирикләрниң Худасидур!. **33** Бү сөзни аңлиған хәлиқ униң тәлимидин һәйрануңас қелиши. **34** Пәрисийләр униң Садуқийларниң ағзини тувақлиғанлигини аңлат, бир йәргә жәм болушти. **35** Уларниң арисидиқи бир Тәврат-қанун устази уни синаш мәхситидә униндин: **36** — Устаз, Тәврат қанунидики әң муňим әмир қайси? — дәп қистап сориди. **37** У униңға мундақ деди: — «Пәрвәрдигар Худайиңиң пүтүн қәлбин, пүтүн жениң, пүтүн зеһниң билән сөйгін» **38** — ән улук, бириңчи орунда туридиган әмир мана шу. **39** Униңға охшайдиган иккінчи әмир болса «Хошнаңы өзүңни сөйгәндәк сөй». **40** Пүтүн

23 Бү сөзләрдин кейин, Әйса топ-топ халайиққа вә муҳлислириға мундақ деди: **2** — Тәврат устазлири вә Пәрисийләр Муса пәйғәмбәрниң [Іөкүм чиқириш] орнида олтарған болиду. **3** Шуңа, уларниң силәрғә ейтқан һәммә сөзлиригә көңүл қоюп, дегәнлирини қилиңлар. Лекин уларниң қылғанлиридәк қылмаңлар; чүнки улар өзлириниң дегинигә өзлири әмәл қылмайду, **4** Бәлки улар көтирәлмиғидәк егир жүқләрни бағлап адәмләрниң зиммисигә артип қойиду. Амма өзлири бү жүқләрни көтиришкә бирму бармиғини мидирлітишни хушяқмайду. **5** Улар һәммә әмәллирини инсанларға көз-көз қилиш үчүнла қилиду; чүнки улар «айәт қаплири»ни кәң қилип чигивелип, тоңлириниң чучилирини узун саңғилитип қойиду; **6** улар зияпәтләрдә төрдә, синагогларда алдинқи орунларда олтиришқа, **7** базарларда кишиләрниң уларға болған [узун] саламлириға вә өзлирини «Устаз, устаз» дәп аташлириға амрақ келиду. **8** Бирақ силәр болсаңлар «Устаз» дәп атилишни қобул қылмаңлар; чүнки силәрниң ялғуз бирла устазиңлар бар вә һәмминдер қериндаштурсыләр. **9** Йәр йүзидә heч қандақ кишини «Атам» демәңлар, чүнки пәкәт бирла Атаңлар, йәни

әрштә Турғучи бардур. 10 Силәр «муәллим» қәсәм қылған болиду. 22 Әршни тилға елип дәп атилишнимү қобул қылмаңлар, чунки қәсәм қылғучи Худаниң тәхти вә тәхттә пәкәт бирла муәллим, йәни Мәсиһниң өзи олтарғучиниң нами билән қәсәм қылған бардур; 11 бәлки араңларда әң мәртивилик болиду. 23 Һалиңларға вай, әй Тәврат болған киши силәрниң хизмитиңларда устазлири вә Пәрисийләр, саҳтипәзләр! болиду. 12 Өзини жуқури тутмаңғы Чүнки силәр һәтта ялпуз, арпидәдиян вә болғини төвән қилиниду, өзини төвән зирләрниң ондин бир үлүшини өшрә тутқини жуқури қилиниду. 13 Бирақ қилип Худаға атайсиләр-ю, бирақ Тәврат һалиңларға вай, әй Тәврат устазлири қануниниң техиму вәзинлик тәрәплири вә Пәрисийләр, саҳтипәзләр! Силәр әрш болған адәләт, рәһимдиллик вә садиқлиқни падишилигиниң ишигини инсанларға тақап етиварға һеч алмайсиләр. Авал мөшү келиватисиләр! Я өзүңләр кирмәйсиләр, ишларни орундишиңлар керәк, андин шу я киришни истигәнләрниң киришигә йол ишларниму ада қылмай қоймаслиғиңлар қоймайсиләр. 14 Һалиңларға вай, әй Тәврат керәк. 24 Әй қарифу йолбашчилар! устазлири вә Пәрисийләр, саҳтипәзләр! Силәр [чинәнләрдиң] пашини сүзүп Силәр тул аялларниң мал-дунясины еливетисиләр, лекин бирәр төгини пүтүн йәватисиләр, шундақтиму башқилар алдида пети жутуветисиләр! 25 Һалиңларға вай, тәқвадар көрүңсәк дәп, узундин-узун дуа әй Тәврат устазлири вә Пәрисийләр, қилисиләр. Шуңа, силәр техиму егир җазага саҳтипәзләр! Силәр чинә-қачиларниң тартилисиләр. 15 Һалиңларға вай, әй Тәврат устазлири вә Пәрисийләр, саҳтипәзләр! Силәр бирла адәмни етиқатиңларға киргүзүш үчүн, деңиз вә куруқлуқни кезип чиқисиләр. Бирақ у киши киргүзүлгәндін кейин, силәр уни өзлириңлардин иккى һәссә бәттәр болған дозакниң пәрзәнти қилип йетиштүрүп чиқисиләр. (Geenna g1067) 16 Һалиңларға вай, әй қарифу йолбашчилар! Силәр: «Һәр қандақ киши ибадәтхана хил напак һәрсиләргә толған қәбиrlәргә билән қәсәм қылса, һеч немиси йоқ, бирақ охшайсиләр. 28 Шуниндәк тешиңләрдин ибадәтханидике алтунни тилға елип қәсәм инсанларниң алдида һәкәнәй адәмләрдәк қылғанлар қәсимида турушқа қәризدار көрүнисиләр, лекин ичинлар саҳтипәзлик болиду» дәйсиләр. 17 Әй ахмақлар, корлар! вә итаәтсизлик билән толған. 29 Һалиңларға Алтун улуқму яки алтунни мүкәддәс қылған вай, әй Тәврат устазлири вә Пәрисийләр, ибадәтханимү? 18 Силәр йәнә: «Һәр ким саҳтипәзләр! Чүнки силәр пәйғәмбәрләрниң қурбанғаһ билән қәсәм қылса, һеч немиси қәбиrlирини ясал келиватисиләр, йоқ, бирақ қурбанғаһ үстидике һәдийәни һәкәнәйларниң мазарлирини безәп тилға елип қәсәм қылғанлар қәсимида келиватисиләр 30 вә силәр: «Ататурушқа қәриздар болиду» дәйсиләр. 19 бовилиримизниң заманида яшиған болсақ Әй корлар! һәдийә улуқму яки һәдийини едуқ, уларниң пәйғәмбәрләрниң қенини мүкәддәс қылған қурбанғаһму? 20 Шуңа, төкүшлиригә шерик болмайттуқ» — қурбанғаһни тилға елип қәсәм қылғучи дәйсиләр. 31 Шуңа силәр өз сөзүллар болса һәм қурбанғаһ билән һәм униң билән өзүңларниң пәйғәмбәрләрни үстидике барлиқ һәрсиләр билән қәсәм өлтурғәнләрниң әвлатлири екәнлигиңларға қылған болиду. 21 Ибадәтханини тилға гувалиқ бәрдинлар. 32 Үндақта, атап елип қәсәм қылғучимү һәм ибадәтханини, бовилириңлар башлиған қылмишлирини һәм «ибадәтханида Турғучи»ни тилға елип толуқлаңлар! 33 Әй иланлар! Зәһәрлик

иланларниң нәсиллири! Дозақ жазасидин нурғун кишиләр мениң намимда келип: қандақму қутулаларсылар? (Geenna g1067) «Мәсиһ мән болимән» дәп, көп адәмләрни 34 Шуңа мана, силәргә пәйғәмбәрләр, аздуриду. 6 Силәр уруш хәвәрлири вә данишмәнләр вә алимларни әвәтип уруш шәпилирини аңлайсылар, булардин туримән. Силәр уларниң бәзилирини алаңзадә болуп кәтмәңлар; чүнки бу крестләп өлтүрисиләр, бәзилирини ишларниң йүз бериши муқәррәр. Лекин синагоглириңларда дәрригә басисиләр, булар ахирәт әмәс. 7 Чүнки бир милләт шәһәрдин шәһәргә қоғлайсылар. 35 Шундақ йәнә бир милләт билән урушқа чиқиду, қилип, һәкәнний һабилниң қан қәрзидин бир падишалиқ йәнә бир падишалиқ тартип таки силәр ибадәтханидике билән урушқа чиқиду. Жай-жайларда муқәддәс җай билән курбангаһниң ачарчилиқ, вабалар вә йәр тәврәшләр йүз арилиғида өлтүргән Бәрәкияниң оғлы бериду. 8 Лекин бу ишларниң йүз бериши Зәкәрияниң қан қәрзигичә, һәкәннийларниң «тугутниң толғишиниң башлиниши» болиду, йәр йүзидә еқитилған барлиқ қан қәризлири халас. 9 Андинаң кишиләр силәрни тутуп силәрниң бешиға чүшүргүлиди. 36 Мән азап-окубәткә селип, өлтүриду, мениң силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, шу намим вәжидин пүткүл әлләр силәрдин қылмишларниң жазасиниң һәммиси мөшү нәпәрәтлиниду. 10 Шунинң билән нурғунлар дәвирниң бешиға чүшиду. 37 Эй Йерусалим, етиқатидин таниду, бир-бирини тутуп Йерусалим! Пәйғәмбәрләрни өлтүридиған, бериду вә бир-биригә өчманлық қилиду. өзигә әвәтилгән әлчиләрни чалма-кесәк 11 Нурғун саҳта пәйғәмбәрләр мәйданға қилидиған шәһәр! Мекиян жүжүлирини чиқип, нурғун кишиләрни аздуриду. 12 қанат астиға жиққандәк пәрзәнтириңи Итаәтсизлик-рәзилликләрниң көпийиши қанчә қетим қойнумға алмаңчи болдум, түпәйлидин, нурғун кишиләрдике мәнирлекин силәр унимидинлар! 38 Мана, әнді мұhabбәт совуп кетиду. 13 Лекин ахирғиңе өйүңлар силәргә ҳарабә болуп қалиду! 39 бәрдашлиқ бәргәнләр қутқузулиди. 14 Чүнки мән шуни силәргә ейтип қояйки, Барлық әлләрғә ағаһ-гувалиқ болсун үчүн, силәр: «Пәрвәрдигарниң намидә қәлгүчигә [Худаниң] падишалиғи һәкәнидике бу мубарәк болсун!» демигичә, силәр мени хуш хәвәр пүткүл дунияға жәкалиниду; қайтидин һеч көрәлмәйсыләр.

24 Эйса ибадәтханидиган чиқип, алдиға кетиватқанда, мухлислири йениға келип унин диққитини ибадәтхана беналириға тартмаңчи болди. 2 У уларға: — Мана буларниң һәммисини көрүватамсиләр? Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, бу йәрдә бир тал ташму таш үстидә қалмайду, һәммиси қалдурулмай гүмран қилиниду, — деди. 3 У Зәйтун тегида олтарғанда, мухлислири астиғина унин йениға келип: — Бизгә ейткінчү, бу дегәнлириң қастан йүз бериду? Сениң [қайтил] келишиң вә заманниң ахирини көрситидиган қандақ аламәт болиду? — дәп сорашти. (aión g165) 4 Эйса уларға жааваң мундақ деди: — һези болуңларки, һеч ким силәрни аздуруп кәтмисүн. 5 Чүнки

нурғун кишиләр мениң намимда келип: қандақму қутулаларсылар? (Geenna g1067) «Мәсиһ мән болимән» дәп, көп адәмләрни 34 Шуңа мана, силәргә пәйғәмбәрләр, аздуриду. 6 Силәр уруш хәвәрлири вә данишмәнләр вә алимларни әвәтип уруш шәпилирини аңлайсылар, булардин туримән. Силәр уларниң бәзилирини алаңзадә болуп кәтмәңлар; чүнки бу крестләп өлтүрисиләр, бәзилирини ишларниң йүз бериши муқәррәр. Лекин синагоглириңларда дәрригә басисиләр, булар ахирәт әмәс. 7 Чүнки бир милләт шәһәрдин шәһәргә қоғлайсылар. 35 Шундақ йәнә бир милләт билән урушқа чиқиду, қилип, һәкәнний һабилниң қан қәрзидин бир падишалиқ йәнә бир падишалиқ тартип таки силәр ибадәтханидике билән урушқа чиқиду. Жай-жайларда муқәддәс җай билән курбангаһниң ачарчилиқ, вабалар вә йәр тәврәшләр йүз арилиғида өлтүргән Бәрәкияниң оғлы бериду. 8 Лекин бу ишларниң йүз бериши Зәкәрияниң қан қәрзигичә, һәкәннийларниң «тугутниң толғишиниң башлиниши» болиду, йәр йүзидә еқитилған барлиқ қан қәризлири халас. 9 Андинаң кишиләр силәрни тутуп силәрниң бешиға чүшүргүлиди. 36 Мән азап-окубәткә селип, өлтүриду, мениң силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, шу намим вәжидин пүткүл әлләр силәрдин қылмишларниң жазасиниң һәммиси мөшү нәпәрәтлиниду. 10 Шунинң билән нурғунлар дәвирниң бешиға чүшиду. 37 Эй Йерусалим, етиқатидин таниду, бир-бирини тутуп Йерусалим! Пәйғәмбәрләрни өлтүридиған, бериду вә бир-биригә өчманлық қилиду. өзигә әвәтилгән әлчиләрни чалма-кесәк 11 Нурғун саҳта пәйғәмбәрләр мәйданға қилидиған шәһәр! Мекиян жүжүлирини чиқип, нурғун кишиләрни аздуриду. 12 қанат астиға жиққандәк пәрзәнтириңи Итаәтсизлик-рәзилликләрниң көпийиши қанчә қетим қойнумға алмаңчи болдум, түпәйлидин, нурғун кишиләрдике мәнирлекин силәр унимидинлар! 38 Мана, әнді мұhabбәт совуп кетиду. 13 Лекин ахирғиңе өйүңлар силәргә ҳарабә болуп қалиду! 39 бәрдашлиқ бәргәнләр қутқузулиди. 14 Чүнки мән шуни силәргә ейтип қояйки, Барлық әлләрғә ағаһ-гувалиқ болсун үчүн, силәр: «Пәрвәрдигарниң намидә қәлгүчигә [Худаниң] падишалиғи һәкәнидике бу мубарәк болсун!» демигичә, силәр мени хуш хәвәр пүткүл дунияға жәкалиниду; қайтидин һеч көрәлмәйсыләр.

15 Даниял пәйғәмбәр қәйт қылған «вәйран қылғучи жиркиничлик номуссизлиқ»ниң муқәддәс җайда турғинини қөргиниңларда (китапхан бу сөзниң мәнасини чүшәнгәй), 16 Йәһүдийә өлкисидә туруватқанлар тағларға қаңсун; 17 өгүздә турған киши өйидике нәрсә-кәрәклирини алғили чүшмәйла [қаңсун]. 18 Етизликта турған кишимү чапинини алғили өйигә янымисун. 19 У күнләрдә һамилдар аяллар вә бала емитиватқанларниң һалиға вай! 20 Қачидиган вактиңларниң қиши яки шабат қүнігә тоғра келип қалмаслиғи үчүн дуа қилиңлар. 21 Чүнки у чағда дуния апиридә болғандин мөшү чаққиңе көрүлүп бақмифан һәм кәлгүсидиму көрүлмәйдиган дәһшәтлик азап-окубәт болиду. 22 У күнләр азайтилмиса, һеч қандақ эт егиси қутулалмайтты; лекин [Худаниң]

Өз таллиғанлири үчүн у күнләр азайтилиду. билмәйду – һәтта әрштики пәриштиләрму 23 Әгәр у өзгә бириси силәргә: «Қараңлар, билмәйду, уни пәкәт Атамла билиду. бу йәрдә Мәсих бар!» яки «[Мәсих] әнә 37 Әнди Нуһ пәйғәмбәрниң күнлиридә у йәрдә!» десә, ишәнмәңлар. 24 Чүнки қандак болған болса, Инсаноғлы [қайтип] саҳта мәсиһләр вә саҳта пәйғәмбәрләр кәлгәндиму шундақ болиду. 38 Чүнки топан мәйданға чиқиду, қалтис мәжизилик келишидин илгәрки күнләрдә, Нуһ кемигә аламәтләр вә қарамәтләрни көрситиду; кирип олтарған күнгичә, [шу замандики] шунинң билән әгәр мүмкін болидиган кишиләр йәп-ичип, өйлинип вә ятлиқ болса, һәтта [Худа] таллиғанларниму болуп кәлгән еди. 39 Топан туюқсиз келип аздуратти. 25 Мана, мән бу ишлар йүз һәммисини ғәриқ қылгичә, кишиләр бу бериштин бурун силәргә үктуруп қойдум. ишниң униңдин хәвәрсиз болуп турғанға 26 Шунин үчүн, бириси силәргә: «Қараңлар, охаш, Инсаноғлиниң қайтип келишиму у чөл-баявандада!» десә, у йәргә барманлар. шундақ болиду. 40 У күни, етизда иккى «Қараңлар, у ичкиридики өйләрдә!» десә, киши турған болиду; улардин бири елип ишәнмәңлар. 27 Чүнки чақмақ шәриқтин кетилиду, йәнә бири қалдурулиду; 41 иккى ғәрипкә ялт-юлт қилип қандак чақдан болса, аял түгмән бешида туруп ун тартиватқан Инсаноғлиниң келиши шундақ болиду. 28 болиду; улардин бири елип кетилиду, йәнә Чүнки жәсәт қайси йәрдә болса, у йәрдиму бири қалдурулиду. 42 Шунин үчүн, һошияр құзғулар топлишиду! 29 У күнләрдикى болуңлар, чүнки Рәббиңларниң қайтип азап-оқубәтләр өтүп кәткән һаман, қуаш келидиган вақти-сайтими билмәйсиләр. қарийиду, ай йоруқлугини бәрмәйду, 43 Лекин шуни билинларки, әгәр өй юлтузлар асмандын тәкүлүп чүшиду, егиси оғриниң кечиси қайси жесәктә асмандиқи күчләр ләрзигә келиду. 30 Андин келидиганлигини билгән болса, сәгәк Инсаноғлиниң аламити асмандын қөрүниду; туруп оғриниң өйни тешип киришигә йәр үзидики пүткүл қәбилиләр жига- һәргиз йол қоймайтти. 44 Шуниңға охаш, зерә көтиришиду. Улар Инсаноғлиниң күч- силәрму тәйяр туруңлар. Чүнки Инсаноғли құдрат вә улуқ шан-шәрәп ичидә асмандиқи силәр ойлимиган вақит-сааттә қайтип булатулар үстидә келиватқанлигини қөриду. келиду! 45 Гожайини өз өйидикиләргә 31 У пәриштилирини зор жараңлық бир мәстүл қилип, уларға озуқ-түлүгини вақти-канай садаси билән әвәтиду, улар униң вақтида тәқсүм қилип беришкә тайинлиған таллиғанлирини дүнияниң төрт булуңидин, ишәшлик вә пәмлик чакар ким болиду? асманниң бир четидин йәнә бир четигича 46 Гожайин [өйигә] қайтқанда, чакириниң һәрйәрдин жигип бир йәргә жәм қилиду. шундақ қиливатқининиң үстигә қәлсә, 32 Әнжир дәриғидин мундақ тәмсилни бу чакарниң бәхитидур! 47 Мән силәргә биливельиңлар: — Униң шахлири көкирип бәрһәк шуни ейтип қояйки, ғожайин уни йопурмақ чиқарғанда, язниң үйекинлап пүтүн егилигини башқурушқа қойиду. қалғанлигини билисиләр. 33 Худди 48 Лекин мабада шу чакар рәзиү болуп шуниндәк, [мән бая дегенлиримниң] көңлиде: «Гожайиним һаял болуп қалиду» һәммисини көргиниңларда, униң үйекинлап дәп ойлап, 49 башқа чакар бурадәрлирини қалғанлигини, һәтта ишик алдида бозәк қилишқа вә һараққәшләргә һәмраһ туруватқанлигини биливельиңлар. 34 Мән болуп йәп-ичишкә башлиса, 50 шу силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, бу чакарниң ғожайини күтүлмігән бир күни, аламәтләрниң һәммиси әмәлгә ашурулмай ойлимиган бир вақитта қайтип келиду туруп, бу дәвир өтмәйду. 35 Асман- 51 вә уни кесип иккى парчә қилип, униң зимин үйекилиду, бирақ мениң сөзлирим несивисини саҳтипәзләр билән охаш һәргиз үйекилимайду. 36 Лекин шу күни вә тәғдирдә бекитиду. Шу йәрдә жига-зәрәлар вақит-сайтимиң хәвирини болса, неч ким көтирилиду, чишлири ғұчурлайду.

25 У вақитта, әрш падишлиғи худди қайтип келип, улар билән һесаплишипту. **20** қоллириға чирақларни елип тойи Бәш талант тәңгә алғини йәнә бәш талант болған жигитни қарши елишқа чиққан он тәңгини қошуп елип келип: «Рожам, сили қыз қолдашқа охшайду. **2** Бу қызларниң маңа бәш талант тәңгә тапшурғандила. бәши пәмлик, бәши болса пәмсиз. **3** Қарсила, йәнә бәш талант тәңгә пайда Пәмсиз қызлар чирақлирини алған болсими, алдим» дәпту. **21** Рожайини униңға: Убдан йениға май еливалмапту. **4** Пәмлик бопту! Яхши вә ишәшлик чакар екәнсән! қызлар болса чирақлири билән биллә Мән саңа һавалә қылған кичиккинә ишта қачилирида майму еливалпту. **5** Жигит ишәшлик болуп чиқтиң, сени көп ишларға кечигип кәлгәчкә, уларниң һәммисини уйқа қойимән. Кәл, ғожайиниңниң ҳошаллиғиға бесип ухлап қапту. **6** Йерим кечидә: «Мана, ортақ бол!» дәпту. **22** Икки талант тәңгә жигит кәлди, қарши елишқа чиқынлар!» алғиниму келип: «Рожам, сили маңа икки дегән аваз аңлинипту. **7** Буниң билән талант тәңгә тапшурғандила. Қарсила, бу қызларниң һәммиси орнидин туруп йәнә икки талант тәңгә пайда алдим» чирақлирини пәрләпту. **8** Пәмсиз қызлар дәпту. **23** Рожайини униңға: «Убдан бопту! пәмлик қызларға: «Чирақлиrimiz өчүп Яхши вә ишәшлик чакар екәнсән! Мән саңа қалғиливатиду, мейиңлардин бериңларчу» һавалә қылған кичиккинә ишта ишәшлик дәпту. **9** Бирақ пәмлик қызлар: «Яқ, болуп чиқтиң, сени көп ишларға қойимән. болмайду! Бәрсәк, бизгиму һәм силәргиму Кәл, ғожайиниңниң ҳошаллиғиға ортақ йәтмәслиги мүмкін. Яхшиسى, өзүңлар бол!» дәпту. **24** Андин, бир талант тәңгә [май] сатқучиларниң йениға берип алғиниму келип: «Рожам, силиниң чиң адәм сетивелиңлар!» дәпту. **10** Лекин улар май екәнликлирини биләттим, чүнки өзлири сетивалғили кетиватқанда, жигит келип теримиган йәрдин һосулни орувалалайла, қапту, тәйяр болуп болған қызлар униң һәмдә уруқ чачмиган йәрдиниму хаман билән бирликтә той зияпитигә кирипту. алила. **25** Шуңа қорқуп, силиниң бәргән Ишик тақиپту. **11** Кейин қалған қызлар бир талант тәңгилирини йәргә көмүп қайтип келип: «Рожам, рожам, ишикни йошуруп қойған едим. Мана пуллирини ечивәткәйла!» дәпту. **12** Бирақ у: «Силәргә алсила» дәпту. **26** Рожиси униңға: «Әй, рәзил, бәріңең ейттайки, мән силәрни тонумаймән» һорун чакар! Сән мени теримиган йәрдин дәп жавап берипту. **13** Шуниң үчүн орувалидиган, уруқ чачмиган йәрдин хаман сәгәк болуңлар, чүнки нә Инсаноглиниң алидиган адәм дәп билип, **27** һеч болмиданда келидиган күнини нә саитини билмәйсиләр. пулумни жазанихорларға аманәт қоюшун **14** [әрш падишлиғи] худди яқа жутқа көрәк едиғу! Шундақ қылған болсаң мән чиқмаңчи болуп, өз чакарлирини чақирип қайтип кәлгәндә пулумни өсүми билән дуниясини уларға тапшурған адәмгә алған болмамтим?! **28** Шуңа, униң қолидики охшайду. **15** У адәм һәр бир чакарниң талант тәңгини елип, он талант тәңгә бар қабилийитетигә қарап, бирисигә бәш талант, болғанға бериңлар! **29** Чүнки кимдә бар бирисигә икки талант, йәнә бирисигә бир болса, униңға техиму көп берилиду, униңда талант күмүч тәңгә берип, яқа жутқа йол молчлиқ болиду; амма кимдә йоқ болса, апту. **16** Бәш талант тәңгә алған чакар берип һәтта униңда бар болғанлириму униңдин оқәт қиалип, йәнә бәш талант тәңгә пайда мәһрум қишиниду. **30** Бу ярамсиз чакарни тепипту. **17** Шу йолда икки талант тәңгә тешидики қараңгулуққа ачиқп ташлаңлар! алғиниму йәнә икки талант тәңгә пайда У йәрдә жиға-зәрәлар көтирилиду, чишлири апту. **18** Лекин бир талант тәңгә алғини болса ғүчурлайду» дәпту. **31** Инсаногли өз берип йәрни колап, ғожайини бәргән пулни шан-шәриви ичидә барлық пәриштилири көмүп йошуруп қоюпту. **19** Әнди узун вақит билән биллә қәлгинидә, шәрәплик тәхтидә өткәндін кейин, бу чакарларниң ғожиси олтириду. **32** Барлық әлләр униң алдиға

жиғилиду. Падиғи қойларни өшкіләрдин 26 әйса бу сөзләрни қилип болғандын айригинидек у үларни айрийду; 33 у кейин, мухлислириға: 2 — Силәргә қойларни оң йениға, өшкіләрни сол мәлүмки, иккі күндин кейин «өтүп йениға айрийду. 34 Андин Падиша оң кетиш һefti» болиду, шу чағда Инсаноғли йенидикиләрғе: «Әй Атам бәхит ата крестлиниш учун тутуп берилдиу, — деди. 3 қылғанлар, келиңлар! Аләм апиридә Баш қаһинлар вә ақсақаллар Қаяфа исимлиқ болғандын бери силәр үчүн тәйярланған баш қаһиннин сарийда жәм болушти. 4 падишилиққа варис болуп ега болуңлар! 35 Улар Әйсани қандақ қилип һейлә-нәйрәң Чүнки ач қалғинимда силәр маңа йемәклик билән тутуп өлтүрүш тоғрисида мәслинәт бәрдинлар, уссуз қалғинимда уссулуқ қилишти. 5 Бирақ улар: — Бу иш һейт-бәрдинлар, мусапир болуп жүргинимдә өз айәм күнлири қилинмисун. Болмиса, хәлиқ өйүнларға алдинлар, 36 ялаңач қалғинимда арисида малиманчилик чиқиши мүмкин, — кийдүрдүңлар, кесәл болуп қалғинимда дейишти. 6 Әнді Әйса Бәйт-Ания йезисида, һалимдин хәвәр алдинлар, зинданда «Симон моҳо»ниң өйидә болғинида, 7 бир ятқинимда йоқлап турдуңлар» — дәйду. 37 аял униң йениға кирди. У ақ қаштеши У чағда, һәкәнний адәмләр униңға: «И Рәб, шешидә наһайити қиммәтлик әтири елип биз Сени қачан ач көрүп озуқ бәрдүқ яки кәлгән болуп, Әйса дәстиханда олтарғанда, уссуз көрүп уссулуқ бәрдүқ? 38 Сени қачан әтирины униң бешига қуиди. 8 Лекин мусапир көрүп өйүмизгә алдуқ яки ялаңач мухлислар буни көрүп хана болушуп: — Зади көрүп кийгүзүдүк? 39 Сениң қачан кесәл немишкә бундақ исрапчилиқ қилиниду? 9 болғиниңни яки зинданда ятқиниңни көрүп Чүнки бу әтири көп пулға сетип, пулинин йоқлап бардуң?» дәп сорайду. 40 Вә Падиша кәмбәғәлләргә сәдиқә қылса болаттигу! уларға: «Мән силәргә бәрһәк шуни ейтайки, — дейишти. 10 Лекин Әйса уларниң мөшү қериндашлиримдин әң кичигидин көңлидикини билип уларға: — Бу аялниң бирәрсигә шуларни қылғиниңларму, көңлини немә дәп ағритисиләр? Чүнки у дәл маңа қылған болдуңлар» дәп жавап мән үчүн яхши бир ишни қилди. 11 Чүнки бериду. 41 Андин у сол йенидикиләрғе: кәмбәғәлләр дайым силәрниң араңларда «Әй ләнитиләр, көзүмдин йоқилиңлар! болиду, лекин мениң араңларда болушум Шәйттан билән униң пәриштилириға силәргә дайым несип болувармәйду! 12 Бу һазирланған мәңгү өчмәс отқа кириңлар! аялниң бу әтири бәдинимгә қуюши мениң (aiōnios g166) 42 Чүнки ач қалғинимда маңа дәпнә қилинишимға тәйяр болушум үчүн озуқ бәрмидиңлар, уссуз қалғинимда болди. 13 Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип уссулуқ бәрмидиңлар; 43 мусапир болуп қояйки, бу хуш хәвәр пүткүл дунияниң жүргинимдә өз өйүнларға алмидиңлар, қәйерида жақаланса, бу аял әслинин, ялаңач қалғинимда кийдүрмидиңлар, униң қылған бу иши тәриплениду, — кесәл болғинимда вә зинданда ятқинимда деди. 14 Бу иштин кейин, он иккиләндін йоқлимидиңлар» дәйду. 44 У чағда, улар: Йәһуда Ишқарийот исимлиқ бири баш «И Рәб, Сени қачан ач, уссуз, мусапир, қаһинларниң алдига берип: 15 — Уни ялаңач, кесәл яки зинданда көрүп туруп тутуп бәрсәм, маңа немә берисиләр? — хизметитңдә болмидуң?» дәйду. 45 Андин деди. Улар униң алдига оттuz күмүч тәңгә падиша уларға: «Мән силәргә бәрһәк қойди. 16 Йәһуда шуниңдин етиварән уни шуни ейтайки, мoshулардин әң кичигидин тутуп беришкә мувапиқ пурсәт издәшкә бирәрсигә шундақ қылмигиниңлар мациму башлиди. 17 Петир нан һейтиниң биринчи қылмиган болдуңлар» дәп жавап бериду. 46 күни, мухлислар Әйсаниң йениға келип: — Буниң билән улар мәңгүлүк жазаға кирип Өтүп кетиш һейтиниң тамигини йейишиң кетиду, лекин һәкәннийлар болса мәңгүлүк үчүн қәйәрдә тәйярлишимизни халайсән? һаятқа кириду. (aiōnios g166)

— дәп сориди. 18 У уларға: — Шәһәргә

кирип паланчиниң өйигә берип унинға: пүтүлгән. 32 Лекин мән тирилгәндін «Устаз: — Вақит-сайтим یеқінлишип қалди, кейин Галилийәгә силәрдин бурун баримән, өтүп кетиш һейтини мұхлислирим билән — деди. 33 Петрус унинға жававән: — бирликтә сениң өйүндә өткүзәй — дәйду» һәммәйлән сениң түпәйлиниң тандуруулуп дәп ейтиңдар, — деди. 19 Мұхлислар әйсаниң puttлашсиму, мән һәргиз puttлашмаймән, тапилиғинидәк өтүп кетиш һейтиниң деди. 34 Әйса унинға: — Мән саңа тамигини шу йәрдә тәйярлиди. 20 Қәчкурун, бәрһәқ шуны ейтип қояйки, бұғын кечә у он иккилән билән дәстиханда олтарди. 21 ғораз чиллаштын бурун, сән мәндін Улар ғизалиниватқанда у: — Мән силәргә үч қетим танисән, — деди. 35 Петрус бәрһәқ шуны ейтип қояйки, араңлардики унинға: — Сән билән биллә өлүшүм керәк бирәйлән маңа сатқунлуқ қилиду, — деди. болсими, сәндін һәргиз танмаймән, — 22 [Буни аңлат] улар интайин қайғуға деди. Қолған мұхлисларниң һәммисиму чөмүп, бир-бирләп униндин: — Я Рәб, шундақ дейишти. 36 Андин Әйса улар билән мән әмәстимән? — дәп сораşқа башлиди. биллә Гетсиманә дегендә йәргә қелди. У 23 У жававән: — Қолидики нанни мән мұхлисларға: «Мән у яққа берип дуа-тилавәт билән тәң таваққа төгүргән киши, маңа қилип кәлгичә, мошу җайда олтирип сатқунлуқ қылғучи шу болиду. 24 Инсаноғли турұңлар» деди. 37 У Петрусни, шундақла дәрвәқә [муқәддәс язмиларда] өзи тоғрисида Зәбәдийниң икки оғлини биргә елип маңды puttulgинидәк [өлүмгә] кетиду; бирақ вә қаттық азаплинип, көңли толиму паришен Инсаноғлиниң тутуп берилишигә васитичи болушқа башлиди. 38 У уларға: — Женім болған адәмниң һалиға вай! У адәм өлидиғандәк бәкмұ азапланмақта. Силәр туғулміған болса яхши болатти! — деди. бу йәрдә қелип, мән билән бирликтә ойғақ 25 Унинға сатқунлуқ қилидиган Йәһуда: — турұңлар, — девиди, 39 Вә сәл нерирақ Устаз, мән әмәстимән? — дәп сориди. У берип, өзини йәргә етип дүм йетип дуа унинға: — Өзүң дедиң жұму, — деди. 26 қилип: — И Атам, мұмкин болса, бу қәдәһ Улар ғизалиниватқанда, Әйса бир нанни мәндін өтүп көтсүн! Лекин бу иш мән қолиға елип [Худаға] тәшәккүр-һәмдусана халиғандәк әмәс, сән халиғандәк болсун, ейтқандын кейин, уни уштуп, мұхлислириға — деди. 40 У мұхлисларниң йениға қайтип үләштүрүп бәрди вә: — Елиңлар, йәңлар, бу кәлгинидә, уларниң ухлап қалғанлигини мениң теним, — деди. 27 Андин, қолиға көрүп, Петрусқа: — Мән билән биллә жәмни елип [Худаға] тәшәккүр-һәмдусана бирәр saatmu ойғақ туралмидиңларму?! етип, уни мұхлислириға тутуп: — 41 Езиқтурулуштын сақлиниш үчүн, ойғақ һәммәйлән буниндин ичиндер. 28 Бу мениң туруп дуа қилиңлар. Роh пидакар болсими, нурғун адәмләрниң гуналириниң кәчүрүм лекин кишиниң әтлири ажыздур, — деди. қилиниши үчүн төкүлидиган, йеңи әңдіни 42 У иккінчи қетим берип, йәнә дуа түзидиган қенимдур. 29 Лекин мән шуны қилип: — И Атам, әгәр мән бу қәдәһни силәргә ейтайды, Атамниң падишлиғыда ичмисәм у мәндін кәтмисә, ундақта сениң силәр билән бирликтә йенидин шараптін ирадәң ада қилинсун, — деди. 43 У ичмігічә, үзүм телиниң шәрбітіни һәргиз уларниң йениға [қайтип] кәлгинидә, йәнә ичмәймән, — деди. 30 Улар мәдхійә қүйини ухлап қалғанлигини көрди, چұнки уларниң ейтқандын кейин талаға чиқип, Зәйтун көзлири уйқыға илинған еди. 44 Шуниң тегіға қарап кетишти. 31 Андин Әйса уларға: билән у улардин айрилип үчинчи қетим — Бұғын кечә силәр һәммиңлар мениң берип, йәнә шу сөзләр билән дуа қилди. 45 түпәйлимин тандуруулуп puttлиши силәр, Андин у мұхлисларниң йениға келип уларға: چұнки [муқәддәс язмиларда]: — «Мән — Силәр техічә ухлаватамсиләр, техічә падишини урүветимән, Падидики қойлар дәм еливатамсиләр? Мана, вақит-сайты патипарақ болуп тарқитиветилиду» дәп үеқінлашти; Инсаноғли гунакарларниң

қолиға тапшуралыду. 46 Қопуңлар, кетәйли; ичкіригә кирип, қараулларниң арисида мана, маңа сатқунлуқ қилидиган киши олтарди. 59 Баш қаһинлар, ақсақаллар йеқин көлди! — деди. 47 Униң сөзи техи вә пүтүн алий кеңәшмә әзалири Әйсаны түгимәйла, он иккиләндін бири болған өлүм жазасиға мәһкүм қилиш үчүн, ялған Йәһуда көлди; униң йенида баш қаһинлар гува-испат издәйтти. 60 Нурғұн ялған вә хәлиқ ақсақаллири тәрипиңдин әвәтилгән, гувачилар оттуриға чиққан болсимиу, улар қилич-тоқмақларни көтәрген зор бир топ булардин һеч қандақ испатқа еришәлмиди. адәм бар еди. 48 Униңға сатқунлуқ қылғучи Ахирда, икки ялған гувачи оттуриға улар билән аллибурун ишарәтни бекитип: чиқип: 61 — Бу адәм: «Мән Худаниң «Мән кимни сөйсәм, у дәл шудур. Силәр ибадәтханисини бузуп ташлап, үч күн уни тутуңлар» дәп келишкән еди. 49 У ичида қайта қуруп чиқалаймән» дегән, удул Әйсаның алдиға берип: — Салам, деди. 62 Баш қаһин орнидин туруп, устаз! — дәп уни сөйүп көтти. 50 Әйса униңға: — Қени, жавап бәрмәмсән? Булар униңға: — Ағинәм, немә дәп көлдиң? — деди. сениң үстүндін зади қандақ гувалиқларни Шунин ғилән, һелиқи адәмләр йопурулуп бериватиду? — деди. 63 Лекин Әйса сүкүт келип, Әйсаға қол селип, уни тутқун қилип туривәрди. Баш қаһин униңға: — қылди. 51 Вә мана, Әйсаның йенидикиләрдин [Мәңғұ] наят болғучи Худа билән сениң бирәйлән қиличини суғуруп, баш қаһинниң қәсәм қилишиңни буйруймәнки, бизгә чакириға урувиди, униң қулиқини шишлип ейт, Худаниң Оғли Мәсін әснүм?» — چүшүрүвәтти. 52 Әйса униңға: — Қиличини деди. 64 Әйса мундақ жавап қайтуруди: — қиңига сал, қилич көтәргәнләр қилич Шундақ, сениң дегининдәк. Лекин шунимү астида һалак болиду. 53 Яки мени силәргә ейттайки, буниңдин кейин силәр Атисиға ныда қылалмайдыған болди, дәп Инсаноғлиниң Қадир Болғучиниң оң йенида ойлап қалдинму? Шундақ қылсамла У олтиридиғинини вә көктүки булатлар маңа шуан он икки қысимдін артуқ үстида келидигинини көрисиләр. 65 Шунин ғарыштә маңдурмамдым? 54 Бирақ мән билән баш қаһин тонлирини житип ташлап: ундақ қылсам, мүқәддәс язмилардики бу — У күпүрлүк қылди! Әнді башқа һәр қандақ ишлар мүқәррәр болиду дегән бешарәтләр гувачиниң немә һаҗити? Мана, өзүңлар қандақмұ әмәлгә ашурулсун? — деди. 55 бу күпүрлүкни аңлидиңлар! 66 Буниңға Шу пәйттә Әйса топлашқан адәмләргә немә дәйсиләр? — деди. — У өлүм жазасиға қарап: — Бир қараңчини тутидигандәк лайиқтур! — дәп жавап қайтурушты улар. қилич-тоқмақларни көтирип мени тутқили 67 Буниң билән улар униң йүзигө түкүрүп, қәпсиләрғу? Мән һәр күни ибадәтхана униңға мушт атқили турди. Бәзилири уни һойлилирида силәр билән биллә олтирип качатлад: 68 — Әй Мәсін, пәйғәмбәрчилік тәлім берәттим, лекин силәр у чағда мени қылмамсән, ейтип бақына, сени ким урди? тутмидиңлар. 56 Лекин бу пүтүн ишларниң — дейишти. 69 Әнді Петрус сарайниң йүз бериши пәйғәмбәрләрниң мүқәддәс ташқириқи һойлисида олтиратти. Бир дедәк язмилерди алдин-ала ейтқанлириңиң униң йениға келип: — Сән Галилийәлик әмәлгә ашурулуши үчүн болди, — деди. Әйса билән биргә единғу, — деди. 70 Лекин Бу чағда, муҳлисларниң һәммиси уни у һәммәйләнниң алдида инкар қылип: — ташлап қечип кетишти. 57 Әнді Әйсаны Сениң немә дәвәтқанлиғиңи чүшәнмидим! тутқун қылғанлар уни баш қаһин Қаяфаниң — деди. 71 Андин у даланға чиққанда, уни алдиға елип бериши. Тәврат устазлири көргөн йәнә бир дедәк у йәрдә турғанларға: билән ақсақалларму у йәрдә жәм болушқан — Бу адәммү Насарәтлиқ Әйса билән биргә еди. 58 Петрус униңға таки баш қаһинниң еди, — деди. 72 У йәнә инкар қылип: сарийиниң [һойлисигичә] жирақтн әтишип — Мән у адәмни тонумаймән! — дәп келип, ишниң ақиветини көрүш үчүн қәсәм ичти. 73 Бир аздин кейин, у йәрдә

турғанлар Петрусин үениңа келип униңға: униң үстидин әрз-шикайәт қилғанда, у — Шұбхисизки, сән уларниң бири екәнсән, бир еғизму жавап бермиди. 13 Буниң чүнки тәләпзузың сени паш қилиду, — билән Пилатус униңға: — Уларниң сениң дейиши. 74 [Петрус] қаттиқ қарғашлар үстүндін қылған шунчә көп шикайәтлирини билән қәсәм қилип: — У адәмни зади аңлимайватамсән? — деди. 14 Бирақ у тонумаймән! — дейишигила ғораз чиллиди. [Пилатусқа] жававән [шикайәтләрниң] 75 Петрус Әйсаниң: «Фораз чиллаштын бурун, бирисигиму жавап бермиди. Валий буниңға сән мәндин үч қетим танисән!» дегән сезини интайин һәйран қалди. 15 Һәр қетимлиқ есигә алди. У ташқириға чиқип, қаттиқ [өтүп кетиш] һеңтида, валийниң халайиқ жиға-зэрә көтәрди.

27 Таң атқандила, пүтүн баш қаһинлар

билән хәлиқ ақсақаллари Әйсани өлүмгә мәһікүм қылдуруш үчүн мәслиһәтләшти. 2 Улар уни бағлап апирип, валий Понтиус Пилатусқа тапшуруп берди. 3 Униңға сатқунлуқ қылған Йәһуда униң өлүмгә һөкүм қылинғанлыгини көрүп, бу ишларға пушайман қылди вә баш қаһинлар билән ақсақалларға оттuz күмүч тәңгини қайтуруп берип: 4 — Мән бегуна бир җанниң қени төкүлүшкә сатқунлуқ қилип гуна өткүздүм, — деди. Буниңға бизнин немә каримиз? Өз ишиңни бил! — дейиши улар. 5 Йәһуда көмүш тәңгиләрни ибадәтханиниң ичиғә чөрүвәтти вә у йәрдин кетип, талаға чиқип, есилип өлүвалди. 6 Баш қаһинлар көмүш тәңгиләрни жиғивелип: — Бу хун төлими болған [тәңгиләрдүр], уларни ибадәтханиниң ғәзәнисига қоюш һарам, — дейиши. 7 Улар өз ара мәслиһәтлишип, бу пуллар билән яқа жутлуқларға йәрлик болсун дәп, сапалчиниң бир парчә етилизигини сетивалди. 8 Шуңа бу йәр назирғича «қанлиқ етиз» дәп атилип кәлмәктә. 9 Шу иш билән Йәрәмия пәйғәмбәр тәрипидин бурун ейтилған муну бешарәт әмәлгә ашуруулди: — «Исраил хәлқи унин үчүн баһалап бекиткән баһасини, Йәни оттuz күмүч тәңгини улар елишти, 10 Вә Пәрвәрдигар маңа көрсәткәндәк, Сапалчиниң етизини сетивелишқа хәжләшти». 11 Энди Әйса валийниң алдига турғузулди. Валий униңдиң: — Сән Йәһудийларниң падишасиму? — дәп сориди. Ейтқининдәк, — деди Әйса. 12 Лекин баш қаһинлар вә ақсақаллар

тәләп қылған бир мәһбусни уларға қоюп бериш адити бар еди. 16 Әйни вақитта, [римлиқларниң] Бараббас исимлиқ атиқи чиққан бир мәһбуси [зинданда] еди. 17 Халайиқ җәм болғанда, Пилатус улардин: — Кимни силәргә қоюп беришимни халайсиләр? Бараббасниму яки Мәсиң дәп аталған Әйсаним? — дәп сориди 18 (чүнки у [баш қаһин қатарлиқларниң] һасәтхорлуғи түпейлидін уни тутуп бәргәнлигини биләтти). 19 Пилатус «сорақ тәхти»дә олтарғанда, аяли униңға адәм әвәтип: — У һәкәнәй кишиниң ишиға арилашмугин. Чүнки түнүгүн кечә униң сәвәвидин үүшүмдә көп азап чәктим, — дәп хәвәр յәткүзди. 20 Лекин баш қаһинлар вә ақсақаллар болса халайиқни мақул қылип, Бараббасни қоюп беришини вә Әйсани յоқитиши тәләп қылдуруди. 21 Валий жававән улардин йәна: — Силәргә бу иккисиниң қайсисини қоюп беришимни халайсиләр? — дәп сориди. Бараббасни, — дейиши улар. 22 Пилатус әнди: — Үндақ болса, Мәсиң дәп аталған Әйсани қандақ бир тәрәп қиласай? — деди. Һәммәйлән: — У крестләнсүн! — дейиши. 23 Пилатус: — Немишкә? У зади немә яманлиқ өткүзүпте? — дәп сориди. Бирақ улар техиму қаттиқ вақиришип: У крестләнсүн! — дәп түрүвелиши. 24 Пилатус сөзләверишиңиң беңудә екәнлигини, бәлки буниң орниға малиманчилиқ чиқидиганлыгини көрүп, су елип, көпчиликниң алдида қолини жүйғач: — Бу һәкәнәй адәмниң қениңға мән жавапқар әмәсмән, буниңға өзүңлар мәсъул болуңлар! — деди. 25 Пүтүн хәлиқ жававән: — Униң қени бизнин үстимизгә вә балилиrimизниң үстигә

чүшсүн! — дейишти. 26 Буниң билән Пилатус қилимиз. 43 У Худаға таянған! Худа уни Бараббасни уларға чиқырған бәрди. Эйсаны әзизлісә, һазир қутқузуп баққай! Чүнки болса қаттиқ қамчилатқандын кейин, у: «Мән Худаниң Оғли» деген еди, — крестләшкә [ләшкәрлиргә] тапшурди. 27 дейишти. 44 Униң билән тәң крестләнгән Андин валийнин ләшкәрлири Эйсаны униң қарақчыларму уни шундақ һақарәтләшти. 45 ордисига елип кирип, пүтүн ләшкәрләр Әнді күнниң алтинчи саитидин тоққузинчи топини бу йәргә униң әтрапиға жиғди. саитигичә пүткүл зиминың қараңғулуқ 28 Улар Эйсаны ялаңчалап, учисига пәрәң басты. 46 Тоққузинчи саатләрдә Эйса рәнелик тон кийдүрүшти. 29 Тикәнлик жукуру авазда: «Ели, ели, ләма савақтани?» шахчиларни өрүп бир таж ясап, бешига йәни «Худайим, Худайим, мени немишкә кийдүрди вә оң қолиға бир қомушни ташливетти?» дәп қаттиқ нида қилди. 47 У туткүзди. Андин униң алдиға тизлинип: йәрдә турғанларниң бәзилири буни аңлап: «Яшиғайла, Йәһүдийларниң падишаси!» Бу адәм Иляс [пәйғәмбәр]ғә мұражқиет дәп мазақ қилишти. 30 Униңға түкүрүшти, қиливатиду, — дейишти. 48 Уларниң ичидин қомушни елип униң бешига урушты. 31 бирәйлән дәрһал жүгүрүп берип бир Уни шундақ мазақ қылғандын кейин, парчә булутни әкелип, уни аччиқ шарапқа тонни салдуруп, учисига өз кийимлирини чилап, қомушниң учига селип униңға кийдүрди вә крестләш үчүн елип меништи. ичкүзүп қойди. 49 Бирақ башқилар: — Тохта! 32 Улар ташқириға чиққинида, Курини Қарап бақайлы, Иляс [пәйғәмбәр] келип шәһирилик Симон исимлиқ бир кишини уни қутқузуп қалармекин? — дейишти. учритип, уни тутуп келип Эйсаның крестини 50 Эйса жукуру аваз билән йәнә бир униңға мәжбүрий көтәргүзди. 33 Улар вакириди-дә, рохини қоювәтти. 51 Вә мана, Голгота, йәни «Баш сүйәк» деген йәргә шу дәқиқидә ибадәтханиниң [ичкири] кәлгәндә, 34 [Эйсаға] ичиш үчүн кәкәре сүйи пәрдиси жукуридин тәвәнгә икки парчә арилаштурулған аччиқ шарап бәрди; лекин бөлүп житилди. Йәр-зимин тәвринип, у уни тетип баққандын кейин, ичкили ташлар йерилип, 52 Қәбирләр ечилиди (У униими). 35 Ләшкәрләр уни крестлигәндін тирилгәндін кейин, [өлүмдә] ухлаватқан кейин, чәк ташлишип кийимлирини нурғун мүқәддәс бәндиләрниң тәнлириму өз ара бөлүшүвалди. 36 Андин у йәрдә тирилди; улар қәбирләрдин чиқти вә олтирип униңға күзәтчилик қилди. 37 мүқәддәс шәһәргә кирип, у йәрдә нурғун Улар униң бешиниң жукуру тәрипиге «Бу кишиләргә көрүнди). 54 Әнді Эйсаны Эйса, Йәһүдийларниң падишасидур» дәп күзәт қиливатқан йүз беши һәм йенидики йезилған шикайәтнамә тахтийини бекитти. ләшкәрләр йәрниң тәвришини вә башқа 38 [Эйса] билән тәң икки қарақчыму кресткә йүз бәргән һадисиләрни көрүп, интайин миқланған болуп, бири оң тәрипида, йәнә қорқушуп: — У һәқиқәтән Худаниң Оғли бири сол тәрипида еди. 39 Бу йәрдин екән! — дейишти. 55 У йәрдә йәнә бу өткәнләр башлирини чайқишип, уни ишларға жирақтын қарап турған нурғун һақарәтләп: 40 — Қени, сән ибадәтханини аялларму бар еди. Улар әслидә Эйсаның бузуп ташлап, үч күн ичидә қайтидин ясап хизметидә болуп, Галилийәдин униңға чиқидиган адәм, әнді өзүңни қутқузә! әгишип кәлгән еди. 56 Уларниң арисида Худаниң Оғли болсаң, кресттін чүшүп Магдаллиқ Мәрйәм, Якуп билән Йұсупниң баққина! — дейишти. 41 Баш қаһинларму, аниси Мәрйәм, Зәбәдийниң огуллириниң Тәврат устазлири вә ақсақаллар билән анисиму бар еди. 57 Қәчкүрун, Аrimатиялиқ биргә уни мәсқиә қилип: 42 — Башқиларни Йұсуп исимлиқ бир бай кәлди. Уму Эйсаның қутқузуптикән, өзини қутқузалмайду. У мухлислиридин еди. 58 У Пилатусниң Исраилниң падишасимиш! Әнді кресттін алдиға берип, Эйсаның жәситини тәләп чүшүп бақсунчу, андин униңға етиқат қилди. Пилатус жәсәтни униңға тапшурушқа

әмир қилди. 59 Йұсуп жәсәтни елип, пакиз силәргә ейтип бәрдим, — деди. 8 Шуңа канап рәхт билән орап кепәнлиди 60 вә аяллар һәм қорқунуч һәм зор хошаллиқ уни өзи үчүн қияда ойдурған йеңи қәбригә ичида қәбирдин дәрһал айрилип, униң қойди. Андин қәбирниң ағзига йоған бир мухлислириға хәвәр беришкә жүгүрүшти. ташни домилитип қоюп, кетип қалди 61 9 Улар мухлислирини хәвәрләндүрүшкә (шу чағда Магдаллиқ Мәрйәм билән йәнә манғанда, мана Әйса уларниң алдига бир Мәрйәммү у йәрдә, қәбирниң удулида чиқип: — Салам силәргә! — деди. Уларму олтиратти). 62 Әнді әтиси, йәни «Тәйярлаш алдига берип, униң путиға есилип, униңға құны» өткәндін кейин, баш қаһинлар билән сәждә қилди. 10 Андин Әйса уларға: Пәрисийләр җәм болушуп Пилатусин — Қорқманылар! Берип қериндашлиримға: алдига келип: 63 — Жанаблири, нәлиқи Галилийәгә беріңлар, дәп уқтуруңлар, алдамчиниң һаят вақтида: «Мән өлүп улар мени шу йәрдә көриду, — деди. 11 үчинчи құни тирилимән» дегини есимиздә Аяллар техи йолда кетиватқанда, мана бар. 64 Шуниң үчүн, қәбир үчинчи құнигиң құзәтчиләрниң бәзилири шәһәрге кирип, мәһкәм қоғдилиши үчүн әмир бәргәйсиз. болған вақиәләрниң һәммиси тоғрисида баш Үндақ қилинмиса, мухлислири келип қаһинларға хәвәр қилди. 12 [Баш қаһинлар] жәсәтни оғрилап кетип, андин хәлиққа: ақсақаллар билән бир йәргә жиғилип «У өлүмдин тирилди» дейиши мүмкін. мәслиһәтләшкәндін кейин, ләшкәрләргә Бундақ алдамчилық алдинқисидинму бәк көп пул берип: 13 — Силәр: «Униң бәттәр болиду, — дейиشتі. 65 Пилатус мухлислири кечиси келип, биз ухлаватқанда уларға: — Бир гуруппа құзәтчи ләшкәрни униң жәситини оғрилап әкетиптү» — дәнлар. силәргә тапшурдым. Қәбирни құрбинаңларниң 14 Әгәр бу хәвәр валийниң қулиқиға йетип үетишичә мәһкәм қоғданылар, — деди. 66 қалса, биз уни қайил қилип силәрни Шуниң билән улар [құзәтчи ләшкәрләр] аваричиликтин сақтаймиз — деди. 15 билән биллә берип, ташни печәтләп, Шундақ қилип, ләшкәрләр пулни алди вә қәбирни муһаппазәт астиға қойди.

28 Шабат құни өтүп, һәптиниң биринчи құни таң атайды дегендә, Магдаллиқ Мәрйәм билән йәнә бир Мәрйәм қәбирни қөрүшкә кәлди. 2 Вә мана, йәрләр тууқсиз қаттиқ тәврәп кәтти; чүнки Пәрвәрдигарниң бир паришисти асмандын қышуп, [қәбиргә] берип, ташни бир чәткә домилитип, үстидә олтарған еди. 3 Пәриштиниң қияпити чақмақтәк, кийимлири қардәк аппақ еди. 4 Құзәтчиләр униңдин шунчә қорқуштики, титришип, өлүктәк қетипла қалди. 5 Пәриштә аялларға қарап: — Қорқманылар! Силәрниң крестләнгән Әйсаны издәватқиңиңларни билимән. 6 У бу йәрдә әмес; у өзи ейтқандәк тирилдүрүлди. Келиңлар, Рәб ятқан жайни қөрүңлар; 7 андин дәрһал берип униң мухлислириға: «У өлүмдин тирилипту. Вә мана, у силәрдин авал Галилийәгә баридикән, уни шу йәрдә қөридиқән силәр» дәнлар. Мана мән буларни

билән бу гәп бүгүнгічә Йәһудийлар арисида тарқилип көлмәктә. 16 Он бир мухлис Галилийәгә берип, Әйса уларға бекіткән таққа чиқиши. 17 Улар уни қөргинидә униңға сәждә қилишти; лекин бәзилири гуманлинип қалди. 18 Әйса уларниң үениға келип, мундақ деди: — Әрштә вә йәр йүзидә барлық һоқуқ маңа берилди. 19 Шуниң үчүн, берип пүткүл әлләрни [өзүмгә] мухлис қилип үетиштүрүңлар, шундақла уларни Ата, Оғул вә Муқәддәс Роһиниң намига тәвә қилип чөмүлдүрүп, 20 уларға мән силәргә тапилиған барлық әмирләргә әмәл қилишни угитиңлар. Вә мана, мән заман ахиригичә һәр құни силәр билән биллә болимән. (аіðп 9165)

Маркус

падишалиғи йекінлашти! Товва қилиңлар, хуш хәвәргә ишининдер!» дәп Худаниң

1 Худаниң оғли Эйса Мәсиһниң хуш падишалиғиниң хуш хәвирини жақалашақа хәвириниң башлиниши: **2** Йәшай башлиди. **16** [Шу күнләрдә] у Галилийә пәйғембәрниң язмисида хатириләнгәндәк: деңизи бойида кетиветип, Симон билән — «Мана, алдинда әлчимни әвәтимән. у иниси Андриясни көрди. Улар белиқчи сениң йолуңни алдин-ала тәйярлайды. **3** болуп, деңизға тор ташлавататти. **17** Эйса Аңланңлар, далада бирисиниң товлиған уларға: — Мениң кәйнимдин мениңлар, мән авазини! У: «Пәрвәрдигарниң йолини силәрни адәм тутқучи белиқчи қилимән! тәйярлаңлар, Униң үчүн чиғир йоллирини — деди. **18** Улар шуан торлирини ташлап, түптүз қилиңлар! — дәйдү». **4** Кишиләрни униңға әгишиб маңди. **19** У шу йәрдин чөмүлдүрүш елип баридиган Йәһя бир аз өтүп Зәбәдийниң оғли Яқупни [пәйғембәр] чөл-баяванда пәйда болуп, иниси Юханна билән көрди. Бу иккиси гуналарға кәчүрүм елип келидиган, кемидә туруп торлирини оңшавататти. **20** товва қилишни билдүридиған [суға] У шуан уларнаму чақирди. Улар атиси «чөмүлдүрүш»ни жақалашқа башлиди. Зәбәдийни мәдикарлар билән биллә **5** Пүтүн Йәһүдийә өлкисидиқиләр вә кемидә қалдуруп, өзлири униң билән пүткүл Йерусалим шәһиридиқиләр униң маңди. **21** Улар КәпәрНаһум шәһиригә алдига чиқип, гуналирини иқрап қилиши кирди. Шабат күни у удул синагогқа билән униң тәрипиңдин Иордан дәриясида кирип, тәлим беришкә башлиди. **22** чөмүлдүрүлді. **6** Йәһя болса төгә жуңидин Халайиқ униң тәлимігә һәйрануһас қилингандай кийим кийгән, белигә көн тасма болушти. Чүнки униң тәлимлири Тәврат бағлиған еди; үемәклиги чекәткә билән устазлириниңкігә охшимайтти, бәлки явайи һәр һәсилі еди. **7** У мундақ дәп толиму нопузлуқ еди. **23** Синағогта напак жақалайтти: — Мәндин құдрәтлик болған роһ чаплашқан бир адәм бар еди. У: **24** бири мәндин кейин келиди. Мән һәттә — И Насарәтлик Эйса, биз билән кариң енишиб қәшлириниң бокучини йешишкиму болмисун! Сән бизни йоқатқылы қәлдиңү? лайиқ әмәсмән! **8** Мән силәрни суғила Мән сениң кимлигиниң билимән, сән чөмүлдүримән, лекин у силәрни Муқәддәс Худаниң Муқәддәс болтуғисисән! — дәп Роһқа чөмүлдүриду. **9** Шу күнләрдә товлайтти. **25** Лекин Эйса [жынға] тәнбиң шундақ болдики, Эйса Галилийә өлкисиниң берип: — Ағзиңни юм, бу адәмдин чиқ! Насарәт шәһиридин келип, Йәһя тәрипиңдин — деди. **26** Напак роһ һелиқи адәмниң Иордан дәриясида чөмүлдүрүлді. **10** У тенини тартиштуруп, қаттиқ вакириғиничә судин чиққандила, асманларниң йерилип, униңдин чиқип кәтти. **27** Халайиқ һәммиси Роһниң кәптәр қияппитидә чүшүп, өз үстігә буниндин интайин һәйран болуп, өз ара гул-қонуватқанлиғини көрди. **11** Шуниң билән гула қилишиб: — Бу қандак иш? Йеңи бир асманлардин: «Сән Мениң сәйүмлүк Оғлум, тәлимғу! Чүнки у һоқуқ билән һәттә напак Мән сәндин толуқ хүрсәнмән!» дегән бир роһларғыму бүйрүк қылалайдикән, уларму аваз аңланди. **12** Вә Роһ дәрһал униң чөл-униң сөзиге бойсунидикән, — дейиши. **28** баяванға сүйләп чиқарди. **13** У чөлдә қириқ Буниндин униң шөһрити шу һаман пүтүн күн туруп, Шәйтән тәрипиңдин синилип Галилийә өлкисиниң әтрапиға пур кәтти. **29** туратти. У шу йәрдә явайи һайванлар Улар синағогтын чиқипла, Яқуп вә Юханна билән Симон вә Андриясни өйігә барди. **30** Амма Симонниң қейиннаниси қызитма униң хизметини қылди. **14** Энди Йәһя ичидә йетип қалған еди. Улар дәрһал униң әһвалини [Эйсаға] ейтти. **31** У аялниң кешіға берип, қолидин тутуп, йөләп өрә

турғузди. Униң қызитмиси дәрһал янди вә **2** Бир нәччә құндин кейин у қайтидин у уларни күтүшкә киришти. **32** Кәчқурун Кәпәрнаұмға кирди. У өйдикән, дегән күн патқанда, кишиләр барлық ағриқларни хәвәр тарқиливиди, **2** шунчә көп адәм у вә жин چаплашқанларни униң алдига йәргә жиғилдики, һәтта ишик алдидиму пут елип келишти. **33** Пүтүн шәһәрдикиләр дәссигидәк йәр қалмиған еди. У уларға сөзишишкі алдига топлашқан еди. **34** Шуниң қалам йәткүзұваттати. **3** Мана шу әснада, билән у һәр түрлүк кесәлләргә гириптар бир нәччә адәм униң алдига бир паләчни болған нурғун кишиләрни сақайтти вә елип кәлди; уни улардин төрти көтирип нурғун жүнларни кишиләрдин һайдиветті. әкәлгән еди. **4** Адәмниң көплүгидин униңға Лекин у жүнларниң гәп қилишақа йол յекінлишалмай, улар униң үстидин өғүзни қоймиди, чүнкі улар униң ким екәнлигини тешип, тәшүк ачқандин кейин паләчни билишетті. **35** Әтиси әтигән таң теки зәмбіл билән [Әйсаның алдига] чүшүрди. **5** атмастинла, у орнидин туруп, [шәһәрдин] Әнди Әйса уларниң ишәшини көрүп паләчкә: чиқип, хилвәт бир жайға берип дуа-тилавәт — Балам, гуналириң кәчүрүм қилинди, — қилди. **36** Симон билән униң һәмраһири деди. **6** Лекин у йәрдә олтарған бәзи Тәврат уни издәп чиқты. **37** Уни тапқанда: — һәммә устазлири көңлидә гуманий соалларни адәм сени издишиватиду! — дейишти. **38** қоюп: **7** «Бу адәм немә үчүн мундақ дәйдү? У уларға: — Башқа йәрләргә, әтраптики У күпүрлүк қиливатидигү! Худадин башқа йезиларгыму сөз-каlamни жақалишим киммү гуналарни кәчүрүм қиласын?» үчүн барайли. Чүнкі мән дәл мөшү дейишти. **8** Әйса шуан роһида уларниң иш үчүн келишим, — деди. **39** Шундақ көңүллиридә шундақ гуманий соалларни қилип, у пүткүл Галилийә өлкисини қоюватқанлигини билип йетип, уларға айлинип, синагоглирида сөз-каlamни мундақ деди: — Силәр көңүлдә немишкә жақалайтти һәмдә жүнларни кишиләрдин шундақ соалларни қойисиләр? **9** Мөшү һайдиветтәти. **40** Мохο кесили бар бир киши паләчкә: «Гуналириң кәчүрүм қилинди!» униң алдига келип йелинип, тизлинип дейиш асанму, яки «Орнуңдин тур, зәмбілтуруп: — Әгәр халисиңиз, мени кесилімдин көрпәні жиғиштуруп маң!» дейиш асанму? пак қиласыңыз! — дәп өтүнди. **41** Әйса **10** Амма һазир силәрниң Инсаноғлиниң ичи ағриғач қолини созуп униңға тәккүзып йәр йүзидә гуналарни кәчүрүм қилиш туруп: — Халаймән, пак қилинғин! — һоқуқиға егер екәнлигини билишиңлар девиди, **42** шу сөз биләнла моҳо кесили үчүн, — У паләч кесәлгә: **11** — Саңа дәрһал бемардин кетип, у пак қилинди. **43** У ейтайки, орнуңдин тур, зәмбіл-көрпәнни униңға: — һазир бу ишни һеч кимгә ейтма, жиғиштуруп өйүңгә қайт! — деди. **12** бәлки удул берип [мәсъул] қаһинға өзүнни У дәрһал орнидин дәс туруп, зәмбіл-көрситип, қаһинларда гувалиқ болуш керпісіни жиғиштурди вә һәммәйләнниң үчүн, Муса бу кесәлдин пакланғанларға көз алдиди [Әйдин] чиқип кәтти. һәммәйлән әмир қылған [құрбанликларни] сунғин, қаттиқ һәйран қелип Худани улуқлишип: — дәп уни қаттиқ агаһландуруп йолға Мошундақ ишни әзәлдин көрүп бақмиған салди. **45** Бирақ у адәм чиқип, бу ишни едуқ, — дейишти. **13** У йәнә деңиз бойига көп йәрләрдә жәр селип, кәң жейиветті. қарап маңди. Кишиләр топи униң әтрапиға Шуниң билән Әйса һеч қандақ шәһәргә олишивалди. У уларға тәлим бәрди. **14** У очуқ-ашкарә кирәлмәй, бәлки шәһәрләр йолдин өтүп кетиватқанда, баж алидиган сиртидикі хилвәт жайларда турушқа орунда олтарған Алфайиниң оғли Лавийни мәжбур болди; халайиқ һәр тәрәптин униң көрүп, униңға: — Маңа әгәшкін, — деди. йениға топлишатти.

У орнидин туруп, униңға әгәшти. **15**

Вә шундақ болдикі, у [Лавийниң] өйидә дәстиханда олтарғанда, нурғун бажғирлар

вә гунакарлар Әйса вә униң мухлислири вақтида, у Худаниң өйигә кирип, Худаға билән һәмдәстихан болди. Бундақ кишиләр аталған, Тәвратта пәкәт қаһинларниң хелә көп еди, уларму униңға әгәшкән еди. Йейишигила болидиган нанларни [сорап] 16 Әнді Тәврат устазлири вә Пәрисийләр үегән, шундақла һәмраһлириғиму бәргән? униң гунакарлар вә бажғирлар билән — деди. 27 У уларға йәнә: — Инсан шабат бир дәстиханда олтарғанлиғини көрүп, күни үчүн әмәс, шабат күни инсан үчүн мухлислириға: — У немишкә бажғир вә яритилди. 28 Шунин үчүн, Инсаноғли шабат гунакарлар билән бир дәстиханда йәп- күниниңмұ Егисидур, — деди.

иичип олтириду?! — дейиши. 17 Буни аңлиған Әйса уларға: — Сағлам адәм әмәс, бәлки бемарлар тевипқа мұхтаждур. Мән һәкканийларни әмәс, бәлки гунакарларни чақырғили кәлдим, — деди. 18 Әнді Йәһяниң мухлислири билән Пәрисийләр роза туутвататти. Бәзиләр униң алдига келип: — Немишкә Йәһяниң мухлислири вә Пәрисийләрниң мухлислири роза тутиду, лекин сениң мухлислириң тутмайды? — дәп сорашти. 19 Әйса жағававән мундақ деди: — Тойи болуватқан жигит техи тойда һәмдәстихан олтарған чағда, меһманлири роза туутуп олтарса қандақ болиду! Тойи болуватқан жигит тойда болсила, улар неч қандақ роза туталмайду. 20 Амма шу күнләр келидүки, жигит улардин елип кетилиди, улар шу күндә роза тутиду. 21 Нең ким кона кейнәккә йеңи рәхттин ямақ салмайду. Үндақ қылса, йеңи ямақ [киришип], кона кийимни тартиштуруп житиветиди. Нәтижидә, житиқ техиму йогинап кетиди. 22 Нең ким йеңи шарапни кона тулумларға қачилимайду. Эгәр ундақ қылса, шарапниң [ечиши билән] тулумлар йерилип кетиду-да, шарапму төкүлүп кетиду һәм тулумларму кардин чиқиду. Шунин үчүн йеңи шарап йеңи тулумларға қачилиниши керәк. 23 Бир шабат күни шундақ болдики, у бүгдайлиқлардин етүп кетивататти. Униң мухлислири йолда меңиватқанда башақларни үзүшкә башлиди. 24 Пәрисийләр униңға: — Қара, улар немишкә шабат күни [Тәвратта] чәкләнгән ишни қилиди? — дейиши. 25 У уларға: — [Падишаһ] Давуттин өзи вә һәмраһлири наҗәтмән болғанда, йәни ач қалғанда немә қылғанлиғини [муқәддәс язылардин] оқумиғанмусиләр? 26 — Демәк, Абиятар баш қаһин болған

3 У йәнә синагогқа кирди. Шу йәрдә бир қоли йигиләп кәткән бир адәм бар еди. 2 [Пәрисийләр] Әйсаниң үстидин әрз қилайли дәп шабат күнидә кесәл сақайтидиган-сақайтмайдиганлиғини пайлап жүрәтти. 3 Әйса қоли йигиләп кәткән адәмгә: — Орнуңдин туруп, оттуриға чиққин! — деди. 4 Андин, синагогдикиләрдин: — Тәврат қануниға уйғун болғини шабат күни яхшилиқ қилишму, яки яманлық қилишму? Жанни күткүзушму яки налак қилишму? — дәп сориди. Лекин улар зуван сүрүшмиди. 5 У ғәзәп билән әтрапиға нәзәр селип уларға көз жүгүртүп, уларниң таш жүрәклигидин қайғурди. Андин у кесәлгә: — Қолуңни узат, — деди. У қолини узитивиди, қоли әслигә қәлтүрүлди. 6 Әнді Пәрисийләр дәрһал сиртқа чиқип, уни қандақ йоқитиши тоғрисида һерод [падишаниң] тәрәпдарлири билән мәслиһәт қилишқа башлиди. 7 Андин Әйса мухлислири билән биллә у йәрдин айрилип деңиз бойиға кәтти; Галилийә өлкисидин соң бир топ адәмләр униңға әгишип барди; шундақла униң қылған әмәллирини аңлиған һаман, пүтүн Йәһүдийә өлкисидин, Йерусалим шәһиридин, Идумия өлкисидин, Иордан дәриясиниң қарши тәрипидин, Тур вә Зидон шәһәрлириниң әтрапидики җайлардин зор бир топ адәмләрму униң йениға келиши. 9 У адәмләрниң көплігидин өзини қыстап қоймисун дәп мухлислириға кичик бир кеминиң униңға йекин турушини тапилиди. 10 Чүнки у нурғун бемарларни сақайтқини түпәйлидин һәр қандақ ваба-кесәлликләргә гириптар болғанларниң һәммиси униңға [қолумни] бир тәккүзүвалсам дәп қистишип келишкән

еди. 11 Напак роһлар [чаплишивалғанлар] гуналириниң һәммисини, шундақла улар қачаңла уни көрсө, униң алдига жиқилип: қылған күпүрлүклириниң һәммисини «Сән Худаниң Оғл исен!» дәп вақиришатти. 12 Лекин у [напак роһларға] өзиниң ким екәнлигини ашқарилымаслиққа қаттық тәнбіх берип агаһландуратти. 13 У таққа бир гунаниң һөкүми астида туриду. (aiōn чиқип, өзи халиған кишиләрни йениға g165, aiōnios g166) 30 [Әйсаның бу сөзи] уларниң чақырди; улар униң йениға келишти. 14 «Униңға напак roh чаплишишту» дегини У улардин он иккисини өзи билән биллә үчүн [ейтилған еди]. 31 Шу вақитта униң болушқа, сөз-каламни жақалашқа, 15 аниси билән инилири кәлди. Улар сиртида кесәлләрни сақайтиш вә жынларни найдаш туруп, уни чакиришқа адәм киргүзди. 32 һоқуқиға егә болушқа таллап бекитти. Бир топ халайық униң әтрапида олтиратти. 16 У [бекиткән он икки киши]: Симон Улар: — Мана, анициз, инилирициз сизни (у униңға Петрус дәп исим қойған), 17 издәп сиртта туриду, — дейишти. 33 Әйса Зәбәдийниң оғлы Якуп вә униң иниси уларға җававән: — Ким мениң анам, ким Юһанна, (у уларни «Бинни-Рәгаз», йәни мениң инилирим? — деди. 34 Андин, у «Гүлдүрмама оғуллири» дәпму атиған), 18 өпчүрисидә олтарғанларға қарап мундақ Андрияс, Филип, Бартоломай, Матта, Томас, деди: Мана булар мениң анам вә инилирим! Алфайниң оғлы Якуп, Тадай, милләттөрвәр 35 Чүнки кимки Худаниң ирадисини ада дәп аталған Симон 19 вә униңға сатқунлуқ қылса, шу мениң ака-иним, ача-синжим вә қылған Йәһуда Ишқарийотлардин ибарәт. анамдур.

20 У өйгә қайтип кәлгәндін кейин, у йәргә йәнә шунчә нурғун адәмләр топландикі, уларниң һәтта гизаланғидәкмү вақти чиқмиди. 21 [Әйсаның] айлисидикиләр буни аңлап, уни тутуп келишкә беришти. Чүнки улар уни «Әқлини йоқитипту» дегән еди. 22 Йерусалимдин чүшкән Тәврат устазлири болса: «Унинда Бәэлзибү бар», вә «У пәкәт жынларни әмригә тайинип жынларни қоғливетидикән», дейишәтти. 23 Шуниң үчүн у [Тәврат устазлирини] йениға чақырип, уларға тәмсилләрни ишлитип мундақ деди: — Шәйтанд Шәйтандың қандақму қоғлисун? 24 Әгәр падишлиқ өз ичидин бөлүнүп өз ара соқушқан болса шу падишлиқ пут тирәп туралмайду; 25 шуниңдәк әгәр бир айлә өз ичидин бөлүнүп өз ара соқушса шу айлә пут тирәп туралмайду. 26 Әгәр Шәйтанд өз-өзигә қарши чиқип бөлүнсә, у пут тирәп туралмай, йоқалмай қалмайду. 27 неч ким күчтүңгүр биришиниң өйигә кирип, униң мал-мұлқини булат кетәлмәйдү — пәкәт у шу күчтүңгүрни авал бағлалиса андин өйини булаң-талаң қылалайду. 28 Шуни силәргә бәрһәк ейтип қояйки, инсан балилири өткүзгән түрлүк

4 У йәнә деңиз бойида [хәлиққә] тәлим беришкә башлиди. Униң әтрапиға зор бир топ адәмләр олишивалғачқа, у бир кемигә чиқип деңизде олтарди; пүткүл халайық болса деңиз қириқида турушатти. 2 У уларға тәмсил билән нурғун ишларни үгәтти. У тәlim берип мундақ деди: 3 — Кулақ селиңлар! Уруқ чачқучи уруқ чачқили [етизға] чиқипту. 4 Уруқ чачқанда уруқлардин бәзилири чиғир йол бойында чүшүпту, қушлар келип уларни йәп кетипту. 5 Бәзилири туприги аз ташлиқ йәргә чүшүпту. Тописи өңқур болмиғанлиқтін, тезла үнүп чиқипту, 6 лекин күн чиқиши биләнла аптапта көйүп, 7 ийлitzи болмиғачқа қуруп кетипту. 8 Бәзилири тикәнләрниң арисиға чүшүпту, тикәнләр өсүп майсиларни боғувелип, улар неч һосул бәрмәпту. 9 Бәзилири болса, яхши тупракқа чүшүпту. Улар өсүп көпийип өң болғанда һосул берипту. Уларниң бәзилири оттуз һәссә, бәзилири атмиш һәссә, йәнә бәзилири йүз һәссә һосул берипту. 9 — Аңлиғидәк қулиқи барлар буни аңлисун! — деди у. 10 У

униң әтрапидикиләр һәм он иккилән билән иш йүз бәргәндін кейин аян болмай ялғуз қалғанда, улар униңдин тәмсилләр қалмайды. 23 Аңлигидәк қулиқи барлар тогрилик сорашти. 11 У уларға мундақ буни аңлисун! 24 Аңлиғанлириңларға деди: — Худаниң падишилигиниң сирини көңүл бөлүңләр! Ҙұнки силәр [башқиларға] билишкә силәр несип болдуңлар. Лекин қандақ өлчәм билән өлчисәңлар, силәргиму сирттиклиләргә һәммә иш тәмсилләр билән шундақ өлчәм билән өлчәп берилди, уқтурулиду; 12 буниң билән: «Улар қарашиның һәттә униңдинму көп қошуп берилди. 25 қарайду, бирақ көрмәйду; Аңлашни аңлады, Ҙұнки кимдә бар болса, униңға техиму көп бирақ чүшәнмәйду; Шундақ болмисиди, берилди; амма кимдә йоқ болса, һәттә улар йолидин яндурулуши билән, Кәчүрүм униңда бар болғанлириму униңдин мәһрум қилиннатты» [дегән сөз әмәлгә ашурулиди]. қилиниду. 26 У йәнә мундақ деди: — Худаниң 13 Аңдин у уларға: — Силәр мошу падишилиги йәна бирисиниң тупракқа уруқ тәмсилниму чүшәнмидиңларму? Ундақта, чачқиниға охшайды: 27 у ухлайды, орундин қандақму башқа һәр хил тәмсилләрни туриду, кечә-күңдүзләр өтүверип, уруқ чүшиналәйсиләр? — деди. 14 Уруқ бих уруп өсиду. Лекин чачқучи қандақ чачқучи сөз-каlam чачиду. 15 Үстігә йол билән өсиидиғанлигини билмәйду. 28 сөз-каlam чечилған чигир йол бойи Тупрақ өзлүгидин һосул бериду; уруқ авал шундақ адәмләрни көрсәткәнки, улар сөз- бих уриду, кейин баш чиқириду, ахирда каламни аңлиған һаман Шәйтән дәрәнәл башақлар толук даң тутиду. 29 Дан пишқанда, келип уларниң қәлбигә чечилған сөз- [чачқучи] дәрәнәл оғақ салиду, Ҙұнки һосул каламни елип кетиду. 16 Буниңға охшаш, вақти қәлгән болиду. 30 У йәнә мундақ ташлиқ йәрләргә чечилған уруқлар болса, деди: — Худаниң падишилигини немигә сөз-каlamни аңлиған һаман хошаллиқ охшитимиз? Яки қандақ бир тәмсил билән билән қобул қылғанларни көрситиду. 17 сүрәтләп берәләймиз? 31 У гоя бир тал қича һалбуки, қәлбидә һеч йилтиз болмigaчқа, уруғига охшайду. У йәргә терилғанда, гәрчә пәкәт вақитлиқ туриду; сөз-каlamниң үәр үйзидики барлық уруқларниң ичиә вәжидин қийинчилик яки зиянкәшликкә әң кичиги болсими, 32 терилғандин кейин, учриғанда, улар шуан йолдин өтәнәп һәр қандақ зираәттин егиз өсүп шундақ өң кетиду. 18 Тикәнләрниң арисига чечилғини шахлайдуки, асмандики қушларму униң шундақ бәзи адәмләрни көрсәткәнки, бу сайисига қониду. 33 У шуниңға охшаш адәмләр сөз-каlamни аңлиғини билән, 19 ҳалайиқ аңлап чүшиналәгидәк нурғун лекин көңлигә бу дунияниң әндишилири, тәмсилләр билән сөз-каlamни йәткүзди. 34 байлиқларниң езиқтуруushi вә башқа 35 Шу күни кәч тупраққа чечилған уруқлар болса — сөз- киргәндә, у уларға: — Деңизниң у қетиға каламни аңлиши билән уни қобул қылған өтәйли, — деди. 36 Улар ҳалайиқни йолға адәмләрни көрситиду. Бундақ адәмләр селивәткәндін кейин, уни кемидә олтарған һосул бериду, бириси оттuz һәссә, бириси пети елип жүрүп кетишти. Улар билән билә атмиш һәссә, йәнә бириси йүз һәссә һосул маңған башқа кемиләрму бар еди. 37 Вә мана, бериду. 21 У уларға йәнә мундақ деди: — әшәддий қара қуюн чиқип қәтти; шуниң Чирақ севәт яки кариват астиға қоюлуш билән долқунлар кемини уруп, су һалқип үчүн қәлтүрүләмдү? У чирақданниң үстігә кирип, кемигә тошай дәп қалған еди. 38 қоюлуш үчүн қәлтүрүләмдү? 22 Ҙұнки Лекин у кеминиң аяқ тәрипиә ястуққа баш йошурулған һеч қандақ иш ашқарыланмай қоюп уйқыға қәткән еди. Улар уни ойғитип: қалмайду, шуниңдәк һәр қандақ мәхпий — И устаз, һалак болуватқинимизға кариң

йоқму? — деди. 39 У орнидин туруп, боранға шәһәр-йезиларда бу ишларни пур қилди. тәнбін берип, деңизга: «Тиничлан! Жим Шу йәрдикиләр немә иш йүз бәргәнлигини бол!» девиди, боран тохтап, өңкүр бир жим- көргили чиқиши. 15 Улар Әйсаниң йениға жиғитлиқ һәкүм сүрди. 40 — Немишкә шунчә кәлди вә илгири жынлар чаплишивалған қорқисиләр? Силәрдә қандақсигә техічә һелиқи адәмниң кийимләрни кийип, ес- ишәш болмайду? — деди у уларға. 41 Уларни һоши жайида олтарғинини — йәни «қошун интайин зор бир қорқунуч басты, улар бир- жынлар» чаплашқан шу адәмни көрүп, бириғе: — Бу адәм зади кимду? һәтта шамал қорқуп кетиши. 16 Бу вақиәни қөргәнләр вә деңизму унинға итаёт қилидикән-һә! — жынлар чаплашқан адәмдә немә йүз дәп кетиши.

5 Улар деңизниң у қетиға,
Гадаралиқларниң жутиға йетип барди.

2 У кемидин чұшушы биләнла, напак роһ чаплашқан бир адәм гәр өңкүрлиридин чиқип, униң алдига кәлди. 3 У адәм өңкүрләрни макан қылған болуп, уни неч ким һәтта зәңжирләр биләнму бағлалмайты. 4 Чүнки көп қетим пут-қоллири кишән-зәңжирләр билән бағланған болсыму, у зәңжирләрни үзүветип, кишәнләрни чеківәткән еди; неч ким уни бойсундуралиған еди. 5 У кечә-құндұз мазарлиқта вә тағлар арисида тохтавсиз вакырап-жақырап жүрәтти, өз-өзини ташлар билән кесип яриландурағатты. 6 Лекин у Әйсаны жирақтын көрүп, униң алдига жүгүрүп берип, сәждә қалды 7 вә қаттық авазда вақырап: — ھәммидин алий Худаниң Оғли Әйса, сениң мениң билән немә карин! Худа һәкқи, сәndин өтүнүп қалай, мени қийним! — деди 8 (чүнки Әйса унинға: «Һәй напак роһ, униңдин чиқ!» деген еди). 9 У униңдин: — Испиң немә? — дәп сориди. — Испим «қошун» — чүнки санимиз көп, — дәп жавап берди у. 10 Вә у Әйсадин уларни бу жуттин һайдивәтмігәйсән, дәп көп өтүнүп яловуруди. 11 Тағ бағрида өң өң топ тоңғуз падиси отлап жүрәтти. 12 Жынлар унинға: — Бизни мөшү тоңғузларға әвәткін, уларниң ичиғә кирип кетишкә йол қойғайсән, — дәп яловурушти. 13 Әйса дәрһал йол қойди. Шунинң билән напак роһлар чиқип, тоңғузларниң тенигә кириши биләнла, тоңғузлар тик ярдин етилип чұшуп, деңизға ғәриқ болди. Улар иккى миңға йеқин еди. 14 Тоңғуз бақкучилар болса у йәрдин қечип,

хәлиққа баян қылип бәрди. 17 Буниң билән халайиқ Әйсаға: Жүтлиримиздин чиқип кәткәйсән, дәп яловурушқа башлиди. 18 У кемигә чиқиватқанда, илгири жынлар чаплашқан һелиқи адәм униңдин: Мәнмұ сән билән биллә барай, дәп өтүнди. 19 Лекин у буниңға унимай: — Өз өйдикилириң вә жүтдашлириңниң йениға берип, уларға Пәрәрдигарниң саңа шунчилік улуқ ишларни қылип бәргәнлигини, Униң саңа рәһим-шәпқәт көрсөткәнлигини қәвәрләндүргин, — деди. 20 У қайтип берип, Әйсаның өзигә қандақ улуқ ишларни қылғанлигини «Он шәһәр райони»да жар қилишқа башлиди. Буни аңлиғанларниң ھәммиси толиму һәйран қелиши. 21 Әйса қайтидин кемә билән деңизниң у қетиға өткәндә, зор бир топ халайиқ униң йениға жигилди; у деңиз бойида туратти. 22 Мана, мәлум бир синагогинң өзи Яирус исимлиқ бир киши кәлди. У уни көрүп айигиға жиқишип: — Кичик қызим өләй дәп қалди. Берип униңға қоллириңизни тәккүзүп қойсисиз, у сақийип яшиғай! — дәп қаттиқ йелинди. 24 Әйса униң билән биллә баради. Зор бир топ халайиқму олишип қысташқан налда қәйнидин меңиши. 25 Хун тәврәш кесилигә гириптар болғиниға он иккى жил болған бир аял бар болуп, 26 у нурғун тевиiplарниң қолида көп азап тартип, барьоқини хәжләп түгәткән болсыму, неч қандақ үнүми болмай, техиму еғиришип кәткән еди. 27 Бу аял Әйса һәкқидики ғәпіләрни аңап, халайиқниң оттурысидин қистилип келип, арқа тәрәптиң униң тонини силиди. 28 Чүнки у көңлиди: «Униң тонини силисамла сақаймай қалмаймән» дәп

ойлиған еди. 29 Хун шуан тохтап, аял кесәл барди. 2 Шабат күни қәлгәндә, у синагогта азавидин сақайтылғанлигини өз тенидә тәlim беришкә киришти. Тәlimини сәзди. 30 Әйса дәрһал вужудидин күдрәтниң аңлиғанлардин көп адәм интайин һәйран чиққанлигини сезип, халайиқниң ичидә болушуп: — Бу адәм буларға нәдин кәйніг бурулуп: — Кийимимни силиған еришкәндү? Униңға мошундақ даналиқ ким? — дәп сориди. 31 Мухлислири қандақ берилгән? Униң қолида мошундақ униңға: — Халайиқниң өзүңни қистап мәжизиләр қандақ яритилидиганду? 3 меңиватқанлигини көрүп туруқлуқ, йәнә: У һелиқи яғаччи әмәсму, Мәрійәмниң «Мени силиған ким?» дәп сорайсәнгү? — оғли, шундақла Яқуп, Йосә, Йәһуда вә дейиши. 32 Бирақ Әйса өзини силиғучини Симонларниң акисиғу? Униң сицилириуму төпиш үчүн технич әтрапиға қараваттатти. бу йәрдә аримизда туруватмамду? — 33 Өзиңдә немә ишнин, йыз бәргәнлигини дейиши. Шуниң билән улар униңға һәсәт-сәзгән аял қорқуп-титригән налда келип бизарлық билән қариди. 4 Шуниң билән униң алдига жиқилди вә униңға һәкүкүй Әйса уларға: — Һәр қандақ пәйғәмбәр әһвални пүтүнләй ейтти. 34 У униңға: башқа йәрләрдә һөрмәтсiz қалмайду, пәкәт — Қизим, ишәшиң сени сақайтти! өз жути, өз урук-туққанлири арисида вә Тинич-хатиржәмликтә қайт! Кесилиңиң өз өйидә һөрмәткә сазавәр болмайду, — азавидин сақайғин, — деди. 35 У бу сөзни деди. 5 Шуниң билән қоллирини бир қиливатқанда, синагогниң чоңиниң өйидин қанчә бемарниң үстүгө тәккүзүп, уларни бәзиләр келип униңға: Қизиңиз өлди. Әнди сақайтқандин башқа, шу йәрдә у һеч қандақ устазни немишкә йәнә аварә қилисиз?! — мәжизә яриталмиди. 6 Вә у уларниң дейиши. 36 Лекин Әйса бу сөзләрни аңлап иман-ишәшсизлигидин һәйран қалди. 7 дәрһал синагогниң чоңиға: Қорқмидин! Андин у әтраптики йеза-кәнтләрни айлинип Пәкәт ишәштә бол! — деди. 37 У пәкәт тәлим бәрди. У он иккиләнни йениниға Петрус, Яқуп вә Яқупниң иниси Юханна чақырди вә [хәлиқ арисиға] икки-иккидин билән йолға чиқти; башқа һеч кимниң өзи әвәтишкә башлиди. У уларға напак роһларни билән биллә беришиға йол қоймиди. 38 У һайдаш һоқуқини бәрди; 8 вә уларға: синагогниң чоңиниң өйи алдига қәлгәндә, — Сәпәрдә йениңларға насидин башқа қийқас-чүкәнни, халайиқниң қаттиқ налә- нәрсә еливалмаңлар, нә хуржун нә нан пәряд вә ah-зар көтәргәнлигини көрүп, 39 еливалмаңлар, бәлваққа пулму салмаңлар, 9 өйгә кирип уларға: — Немишкә қийқас- пүтүнларға кәшләрни кийиңлар, бирақ иккى чуқан вә ah-зар көтирисыләр? Бала өлмәпту, йәкәтәк кийивалмаңлар, — дәп тапилиди. ухлап қапту, — деди. 40 Улар уни мәсқирә 10 У йәнә: — [Бир жутқа баргининларда], қилишти; лекин у һәммәйләнни ташқириға кимниң өйигә [қобул қилинип] кирсәңлар, чиқириветип, балиниң ата-анисини вә өз у жуттин қәткىчә шу өйдиле туруңлар. 11 һәмраһирини елип, бала ятқан өйгә кирди. Қайси йәрдикиләр силәрни қобул қылмиса, 41 У балиниң қолини тутуп, униңға: «Талита шундақла сөзүңларни аңлимиса, у йәрдин күми» деди. Бу сөзниң мәнаси «Қизим, саңа қәткениңларда, уларға агаһ-гува болсун ейтимәнки, орнундин түр» дегәнлик еди. 42 үчүн айигынлардики топини қеңиветиңлар! Қиз дәрһал орnidин туруп маңди (у он икки — деди. 12 Шуниң билән улар йолға чиқип, яшта еди). Улар бу ишқа мутләк һәйран кишиләрни гуналириға товва қилишқа жар қелишти. 43 У уларға бу ишни һеч кимгә селип үндиди. 13 Улар нурғун жынларни ейтмаслиқни қаттиқ тапилиди, шундақла һайдиди, нурғун бемарларни зәйтүн мейи қызға йегидәк бир немә беришни ейтти. билән мәсін қилип сақайтти. 14 Униң нами мәшһүр болғачқа, һерод падиша униң һәкүкідә аңлап: «Бу адәм [чоқум] өлүмдин тирилгән Чөмүлдүргүчү Йәһидүр.

6 У у йәрдин кетип, өз жутиға қәлди. Униң мухлислириуму униңға әгишип

Шуниң үчүн мөшү алаһидә қудрэтләр каллисини елип келишни әмир қилди. унинда күчини көрситиду» дәйтти. 15 Жаллат зинданга берип Йәһяниң каллисини Башқылар: «У Иляс [пәйғәмбәр]» десе, йәнә елип, 28 уни бир тәхсигә қоюп, қизниң бәзиләр: «Бурунқи пәйғәмбәрләрдәк бир алдига елип келип унинға бәрди. Қыз уни пәйғәмбәр болса керәк» дейиштetti. 16 анисиға тапшурди. 29 Бу ишни аңлиған Бирақ буларни аңлиған һерод: — Мән Йәһяниң мухлислири келип, жәсәтни елип каллисини алған Йәһяниң өзи шу — у кетип бир қәбиргә қойди. 30 Қайтип кәлгән өлүмдин тирилипту! — деди. 17 һеродниң расуллар Эйсаниң йениға жиғилди, немә бундақ дейишиниң сәвәви, у [өгәй] ақиси қылғанлири һәм немә тәлим бәргәнлирини Филиппиң аяли һеродийәниң вәжидин адәм унинға мәлум қилишти. 31 Келип-әвәтип Йәһяни тутуп, зинданга ташлиған кетиватқанлар наһайити көплігидин уларға еди. Чүнки у шу аял билән никәһланған тамақлининшىмү вақыт чиқмиди. Шуңа еди; Йәһя һеродқа [тәнбиһ берип]: «Акаңниң у уларға: — Жүргүңлар, мән билән хилвәт аялини тартивелишиң Тәврат қанунуға бир җайға берип, бирдәм арам елиңлар, — хилап» дәп қайта-қайта дегән еди. 19 Шуниң деди. 32 Буниң билән улар кемигә чүшүп, үчүн һеродийә Йәһяға адавәт сақлайтти; хилвәт бир чөл йәргә қарап маңди. 33 Бирақ уни өлтүрмәкчи болған болсими, лекин нурғун кишиләр уларниң кетиватқанлигини шундақ қиласламайтти. 20 Чүнки һерод байқап, уларни тонувеливиди, әтраптика Йәһяни диянаттлик вә мүкәддәс адәм дәп барлық шәһәрләрдин пияда йолға чиқип, билип, униңдин қорқатти, шуңлашқа уни жүгүрүп, улардин бурун у йәргә берип қоғдайтти; у униң сөзлирини аңлиған жиғилишти. 34 Әйса кемидин чүшүп, зор бир чағлирида алақаздә болуп кетәтти, лекин топ адәмни көрүп, уларниң падиқисиз қой йәнила сөзлирини аңлашқа амрақ еди. Падиқидәк болғанлиғига ич ағритти. Шуңа 21 Амма [һеродийә құтқән] пәйт ахир у уларға көп ишларни үгитишкә башлиди. йетип кәлди; һерод туғулған құнидә өз 35 Қәч кирип қалғанда, мухлислири униң әмәлдарлири, миң бешилири вә Галилийә йениға келип: — Бу чөл бир җай екән, кәч өлкисидики катта әрబабларни зияпәт билән кирип кәтти. 36 Халайиқни йолға селивәткән құтұвалди; 22 ھелиқи һеродийәниң қизи болсан, улар әтраптика кәнт-қишлақларға сорунға чүшүп уссул ойнап бәрди. Бу берип, өзлиригә нан сетивалсун; чүнки һерод вә һәмдәстихан болғанларға бәкмү уларда йегидәк һәрсә йоқ, — деди. 37 Лекин ярап кәтти. Падиша қызға: — Мәндін у уларға жававән: — Уларға өзүңлар озуқ немә тәләп қылсан, шуни беримән, — берин්лар, — деди. Мухлислар униңдин: деди. 23 Андин у қәсәм қилип йәнә: — Икки йүз күмүч динарға уларға нан — Мәндін немә тәләп қылсан, һәттә әкелип уларни озуқландумадук? — дәп падишиғимниң йеримини десәңму шуни сориди. 38 Әйса уларға: — Қанчә нениңлар беримән, — деди. 24 Қыз сиртқа чиқип, бар? Берип қарап беқиңлар, — деди. Улар анисидин: — Немә тәләп қилай? — дәп қарап баққандын кейин: — Бәши бар соривиди, аниси: — Чөмүлдүргүчі Йәһяниң екән, йәнә икки белиқму бар екән, — каллисини тәләп қил, — деди. 25 Қыз дейишти. 39 У уларға кишиләрни топ-дәрһал падишиңиң алдига алдираپ кирип: — топ қилип йешил чимәндә олтарғузушни Чөмүлдүргүчі Йәһяниң каллисини назирла буйруди. 40 Халайиқ үздин, әлликтин сәп-бир тәхсигә қоюп әкилиширини халаймән, сәп болуп олтиришти. 41 У бәш нан билән — деди. 26 Падиша буниңға наһайити һәсрәт икки белиқни қолиға елип, асманға қарап چәккән болсими, қәсәмлири түпәйлидин вә [Худага] тәшәккүр-мәдһийә ейтти, андин дәстиханда олтарғанлар вәҗидин, униңға нанларни уштуп, көпчилликкә тутуп бериш бәргән сөзидин янғуси қалмиди. 27 Шуңа үчүн мухлислириға берип туратти; икки падиша дәрһал бир җаллат әвәтип, униң белиқниму һәммәйләнгә тарқитип бәрди.

42 һәммәйлән йәп тоюнди. 43 [Мухлислар] 7 Бу чағда, Пәрисийләр вә Тәврат ешип қалган нан вә белик парчилирини лиқ устазлиридин бәзилири Йерусалимдин он икки севәткә териwalди. 44 Нанларни келип униң алдига жигилди; 2 шу йегән әрләрниң санила бәш миңчә еди. Пәрисийләр вә Тәврат устазлири 45 Бу иштин кейинла, у мухлислирини униң мухлислиридин бәзилириниң кемигә олтиргизип: Әзүм бу халайиңи тамаңни қолини жуймай, йәни йолға селиветимән, силәр аңғычә деңизниң «напак» һалда йәватқанлигини көрүп, қарши қирғицидик Бәйт-Саида йезисига униндин: — Мухлислириң немишкә ата-өтүп туруңлар, дәп бүйруди. 46 Уларни бовилиримизниң әнъәнилиригә риайә йолға селивәткәндін кейин, у дуа-тилавәт қымай, бәлки жуюлмиган қоллири билән қилиш учун таққа чиқти. 47 Кәч киргәндә, тамаң йәйдү? — дәп сорашти (чүнки кемә деңизниң оттурисига йәткән еди, у ези Пәрисийләр вә пүтүн Йәһүдийлар ата-ялғуз қуруқлуқта еди. 48 У мухлислириниң бовилири тәрипидин қалдурулған әнъәнини палаңиң күчәп уруватқанлигини көрди; чиң тутқачқа, авал қоллирини әстайидиллиқ чүнки шамал тәтүр йөнилиштә чиққан еди. билән юмиса, тамаң йемәйдү. Шуниңдәк Кечә төртинчи жесәк вақтида, у деңизниң базардин қайтип кәлгәндиму, улар қол үстидә меңип, мухлислири тәрәпкә кәлди жуймай бир нәрсә йемәйдү. Униндин башқа, вә уларниң йениндин өтүп кетидигандәк пиялә-қәдәһ, дас-чөгүн вә мис қачилар вә қылатти. 49 Лекин улар униң деңизниң диванларни жуюш тоғрисида ташшурулған үстидә меңип келиватқанлигини көрүп, уни нурғунлиған әнъәниләрдиму чиң туриду). 6 алвасти охшайды, дәп ойлан чуқан селишти. У уларға жавап берип мундақ деди: — Йәшәя 50 Чүнки уларниң һәммиси уни көрүп пәйғәмбәр силәр саҳтиපәзәләр тограңларда сарасимигә чүшти. Лекин у дәрһал уларға: алдин-ала топтоғра бешарәт бәргән! [унин] — Жүрәклик болуңлар, бу мән, қорқмаңлар! язмисида пүтүлгәндәк: — «Мошу хәлиқ — деди. 51 У кемигә, уларниң йенинга ағзиза Мени һөрмәтлигини билән, Бираң чиққандила, шамал тохтиди. Улар буниңдин қәлби Мәндин жираң; 7 Улар Маңа беңүдә һошидин қәткىдәк дәрижидә қаттиқ һәйран ибадәт қилиду. Уларниң үгәткән тәлимлири қелишип, немини ойлашни билмәйтти; 52 пәкәт инсанлардин чиққан пәтиваларла, чүнки улар нан бериш [мәҗәзисини] техичә халас». 8 Чүнки силәр Худаниң әмрини чүшәнмигән еди, уларниң қәлби биҳуд ташлап қоюп, инсанларниң әнъәнисини һаләттә туратти. 53 Улар деңизниң қарши чиң тутувалидикәнсиләр — дас-чөгүн, тәрипигә өтүп, Гиннисарәт дегән жутта пиялә-қәдәһләрни жуюш вә шуниңға охшап [куруқлуққа] чиқип, кемини бағлагап қойди. кетидиган нурған башқа ишларни әнъәнә 54 Улар кемидин чүшүши биләнла, [халайиң] қилип жүрисиләр. 9 У уларға йәнә мундақ уни дәрһал тонувелип, 55 әтраптики һәммә деди: — Силәр өзлириңларниң әнъәнисини жайларга жүгүрүшүп барди вә «У паланчи чиң тутимиз дәп Худаниң әмрини әтчиликтүрә чүшүпту» дәп аңлиши биләнла, билән бир чәткә қайрип қойдуңлар! 10 бемарларни зәмбильгә селип, шу йәргә [унин] Чүнки Муса [пәйғәмбәр]: «Ата-анаңни алдига] елип беришти. 56 У мәйли йеза, һөрмәт қил» вә «Атиси яки анисини мәйли шәһәр яки қишилаңларга барсун, һақарәтлигәнләр өлүмгә мәһкүм қилинсун» хәлиқ африқларни базарларға елип чиқип дәп әмир қылған. 11 Лекин силәр: — Бириси ятқузаатти; улар униндин африқлар һеч «Атиси яки анисига: — Мән силәргә ярдәм болмифанда сениң йепинчаңиң пешига бәргидәк нәрсиләрни аллиқастан «қурбан болсумы қолини тәккүзүвалсақ дәп өтүнди. қилип» Худага ативәттим — десила, 12 Униңға қолини тәккүзгәнләрниң һәммиси шу кишиниң ата-анисиниң налидин хәвәр әлишқа болмайду, дәп үгитисиләр. 13 Шундақ қилип, силәр [әвлатлириңларға]

тапшурған әнъәнәңләрни дәп Худаниң Лекин у буниңға жававән: — Дурус, и әмрини йоққа чиқыривәттиңлар, вә шунинға Рәб, бирақ һәтта иштларму үстәл астида охшаш көп ишларни қилисиләр. 14 Андин туруп балилардин чүшкән нан увақлирини халайиқни йәнә үениға чақирип, уларға: Йәйдигү, — деди. 29 Эйса униңға: — Сениң — һәммиңлар маңа қулақ селиңлар мөшү сөзүң түпәйлидин йолуңға қайт, жин вә шуни чүшиниңларки, 15 инсанниң қизиңдин чиқип кәтти, — деди. 30 Аял өйигә сиртидин ичигә киридиган нәрсиләрниң қайтип кәлгәндә, мана қызы кариватта ятатти, нечқандиқи уни напак қылмайду, бәлки жин униндин чиқип кәткән еди. 31 Эйса өз ичидин чиқыдиган нәрсиләр болса, йәнә Тур вә Зидон шәһириниң әтрапидики улар инсанни напак қилиду. 16 Аңлиғидәк районлардин чиқип, «Он шәһәр» райони қулиқи барлар буни аңлисун! — деди. 17 оттурисидин өтүп, йәнә Галилийә деңизиға У халайиқтин айрилип өйгә киргәндә, қалди. 32 Халайиқ униң алдыға тили мухлислири униндин бу тәмсил һәкүмдә еғир, гас бир адәмни елип келип, униң сориди. 18 У уларға: — Силәрму техничә учисиға қолуңни тәккүзүп қойсан, дәп чүшәнмәй жүрүватамсиләр?! Сирттин өтүнүшти. 33 У адәмни халайиқтин айрип инсанниң ичигә киридиган һәр қандақ бир чәткә тартип, бармақлирини униң нәрсиниң уни напак қылалмайдиганлыгини қулақлириға тиқти, түкүрүп, [бармигини] тонуп йәтмәйватмамсиләр? 19 [Сирттин униң тилиға тәккүзди. 34 Андин у асманға киргән нәрсә] инсанниң қәлбигә әмәс, қарап уң тартип хорсингандын кейин, ашқазиниға кириду, андин у йәрдин тәрәт у адәмгә: «Әффата» (мәнаси «ешил») болуп ташлиниду, — деди (у бу гәпни деди. 35 У адәмниң қулақлири дәрhal дейиш билән, һәммә ယемәкликләрни һалал ечилип, тилимү ечилип раван гәп қилишқа қиливәтти). 20 У йәнә сөз қилип мундақ башлиди. 36 Эйса уларға буни һеч кимгә деди: — Инсанниң ичидин чиқыдигинила, ейтмаслиқни тапилиди. Лекин уларға һәр инсанни напак қилиду. 21 Чүнки шулар қанчә тапилиған болсими, бу хәвәрни — яман нийәтләр, зинахорлуқ, жинсий йәнила шунчә қән тарқитивәтти. 37 Халайиқ бузуклуқтар, қатиллик, оғрилиқ, ачкөзлүк, [бу ишқа] мутләк һәйран қелишип: — рәзилликләр, алдамчилик, шәһванийлик, У һәммә ишларни қалтис қилидикән! һәсәтхорлуқ, тил-аһанәт, тәкәббурлуқ вә һәтта гасларни аңлайдиган, гачиларни һамақәтликләр инсанниң ичидин, йәни сөзләйдиган қилидикән, — дейишти.

уин қәлбидин чиқыду 23 — бу рәзил ишларниң һәммиси инсанниң ичидин чиқип, өзини напак қилиду. 24 У орнидин туруп у йәрдин айрилип, Тур вә Зидон әтрапидики районларға барди вә бир өйгә кири. Гәрчә у буни һеч ким билмисун дегән болсими, лекин йошуруп қалалмиди. 25 Дәрвәқә, напак роһ чаплашқан кичик бир қызниң аниси униң тогрисидики хәвәрни аңлиған һаман йетип келип, униң айиғига жиқилди 26 (аял Юнанлиқ болуп, Сурийә өлкесидики Фәникий миллитидин еди). У униндин қызидин жинни һайдиветишни өтүнди. 27 Лекин Эйса униңға: — Алди билән балилар қосиғини тойғузсун; чүнки балиларниң ненини кичик иштларға ташлап бериш төгра әмәс, — деди. 28

8 Шу күнләрдә, йәнә зор бир топ халайиқ жигилған еди. Уларниң үегидәк һеч немиси болмғаңқа, у мухлислирини үениға чақирип: 2 — Бу халайиқта ичим ағрийду. Чүнки улар мениң үенимдә түргили үч күн болди, уларда үегидәк һеч нәрсими қалмиди. 3 Уларни өйлиригә ач қосақ қайтурсым, йолда һалидин кетиши мүмкін. Чүнки бәзилири жирақтын кәлгән екән, — деди. 4 Мухлислири буниңға жававән: — Бундақ хилвәт бир жайда бу кишиләрни тойдүргидәк нанни нәдин тапқили болсун? — дейишти. 5 — Қанчә нениңлар бар? — дәп сориди у. Йәттә, — дейишти улар. 6 Буниң билән у хәлиқни йәрдә олтиришқа буйруди. Андин йәттә

нанни қолиға алди вә [Худага] тәшәккүр- У уларға: — Ундақта, қандақсигә силәр техи мәдһийә ейтип уштуп, көпчиликкә тутушқа чүшәнмәйсиләр? — деди. 22 Улар Бәйт-Саида мухлислириға бәрди. Улар халайиққа йезисиға көлди; халайиқ бир кор адәмни үләштүрүп бәрди. 7 [Мухлислар]да йәнә униң алдига елип келип, униңға қолуңни бир қанчә кичик белиқму бар еди. У тәккүзүп қойсан, дәп өтүнди. 23 У кор Худага тәшәккүр ейтип уларни бәрикәтләп, адәмниң қолидин тутуп йезиниң сиртиға мухлислириға үләштүрүп беришиň ейтти. 8 йетиләп барди; униң көзлиригә түкүрүп, Халайиқ тойғиңа жеди; улар ешип қалған үстігә қоллирини тәккүзүп: — Бирәр нәрсә парчиларни йәттә севәткә теривалди. 9 көрүватамсән? — дәп сориди. 24 У бешини Йегәнләр төрт миңчә киши еди. У уларни көтирип: — Кишиләрни көрүватимән; улар йолға салди, 10 андин мухлислири билән худди менип жүрүватқан дәрәкләрдәк биллә дәрһал кемигә чүшүп, Дағманута көрүнүватиду, — деди. 25 Андин у қайтидин тәрәплиригә барди. 11 Пәрисийләр қоллирини у адәмниң көзлиригә тәккүзди. чиқип, уни синаш мәхситидә униндин У көзлирини ечивиди, көзлири аслигә бизгә асмандин бир мәжизилик аламәт келип, һәммә нәрсини ениң көрди. 26 Эйса көрсәтсән, дәп тәләп қилишип, униң билән уни өйигә қайтуруп: — Йезигиму кирмә, муназириләшкили турди. 12 У ичидә бир яки йезидики һеч кимгә бу ишни уқтурма, улуқ-кичик тинип: — Бу дәвир немишкә — дәп тапилиди. 27 Эйса мухлислири бир «мәжизилик аламәт»ни истәп жүриду? билән чиқип Қәйсәрийә-Филиппи районига Шуни силәргә бәрһәк ейтип қояйки, бу қарашибиң кәнт-йезиларға барди. Йолда у дәвиргә һеч қандақ мәжизилик аламәт мухлислиридин: — Кишиләр мени ким көрситilmәйдү, — деди. 13 Андин улардин дәйдү? — дәп сориди. 28 Улар униңға: — айрилип, йәнә кемигә чиқип, денизниң у Бәзиләр сени Чөмүлдүргүчи Йәһя, бәзиләр четигә өтүп кәтти. 14 Мухлислар нан елип Иляс [пәйғәмбәр] вә йәнә бәзиләр илгәрки келишни унтуған болуп, кемидә бир тал пәйғәмбәрләрдин бири дәп қарайдикән, — нандин башқа йәйдигини йоқ еди. 15 У дәп жавап беришти. 29 У улардин: — Энди уларни ағаһландуруп: — Еңтият қилиңлар, силәрчү, силәр мени ким дәп билисиләр? Пәрисийләрниң ечиткүси вә һеродниң — дәп сориди. Петрус жававән: — Сән ечиткүсидин һези болуңлар, — деди. 16 Мәсиһидурсән, — деди. 30 У уларға өзи Мухлислар өз ара мұлаһизилишип: — Униң тогрилиқ һеч кимгә тинмаслиқни жыддий бундақ дейиши нан әкәлмигәнлигимиздин тапилиди. 31 Шуниң билән у Инсаноғлиниң болса керәк, — дейиши. 17 Эйса уларниң нурғун азап-оқубәт тартиши, ақсақаллар, немә [дайишиватқанлигини] билип: — баш қаһинлар вә Тәврат устазлири Немишкә нан йоқлуғи тоғрисида мұлаһизә тәриpidин чәткә қекилиши, өлтүрүлүши вә қилисиләр? Силәр техічә пәм-парасәт үч құндин кейин тирилдүрүлүши мүқәррәр яки чүшәнчигә егә болмидиңларму? екәнлигини [мухлислириға] үгитишкә Қәлбилириңлар техиму бихудлишип башлиди. 32 У бу ишни очуқ-ашкарә кетиватамду? 18 Көзүңлар турup сөзләп бәрди. Буниң билән Петрус уни бир көрмәйватамсиләр? Қулиқиңлар турup чәткә тартип, уни әйипләшкә башлиди. аңлимайватамсиләр? Есіңларда йоқум? 19 33 Лекин у буруулуп мухлислириға қарап, Бәш миң кишигә бәш нанни уштуғинимда, Петрусни әйипләп: — Арқамға өт, Шәйтән! парчиларға лиқ толған қанчә кичик севәтни Сениң ойлиғанлириң Худаниң ишлири жигивалдиңлар? — деди. — Он иккини, — әмәс, инсанниң ишлиридур, — деди. 34 жавап бәрди улар. 20 — Йәттә нанни төрт Андин мухлислири билән халайиқниму миң кишигә уштуғинимда, парчиларға лиқ чақирип мундак деди: — Кимдәким маңа толған қанчә севәтни жигивалдиңлар? — әгишишни нийәт қылса, өзидин кечип, деди у. — Йәттини, — Жавап бәрди улар. 21 өзиниң крестини көтирип маңа әгәшсүн!

35 Чүнки кимдәким өз женини қутқузай һәккідә өз ара мұлаһизиләшти. **11** десә, чоқум уніңдин мәһрум болиду; лекин Улар уніңдин йәнә: — Тәврат устазлири кимдәким мән үчүн вә хуш хәвәр үчүн өз немә үчүн: «Иляс [пәйғәмбәр Мәсін женидин мәһрум болса, уни қутқузиду. келиштин] авал қайтип келиши керәк» **36** Чүнки бир адәм пүткүл дунияга егер дейишиду? — дәп сорашти. **12** У уларға болуп, женидин мәһрум қалса, буниң немә жававән: — Иляс [пәйғәмбәр] дәрвәқә пайдиси болсун?! **37** У немисини жениға [Мәсінтиң] авал келиди, андин һәммә тегишсүн?! **38** Чүнки кимдәким зинахор вә ишни орниға кәлтүриду; әнді немишкә гунакар бу дәвир алдида мәндін вә мениң мүқәддәс язмиларда Инсаноғлы көп азап-сөзлиримдин номус қылса, Инсаноғлиму оқубәт чекиду вә хорлиниду, дәп пүтгүлгән? атисиниң шан-шәриви ичідә мүқәддәс **13** Лекин мән силәргә шуни ейтайки, пәриштиләр билән билә кәлгинидә, Иляс [пәйғәмбәр] дәрхәқиқәт қалди вә дәл муқәддәс язмиларда у һәккідә пүтгүлгәндәк, униңда қишиләр уніңға немини халиса шундақ қылди. **14** Улар мухлисларниң йениға қайтип барғинида, зор бир топ адәмләрниң уларниң әтрапиға олишивалғанлигини, бир нәччә Тәврат устазлириниң улар билән мұназирә қилишиватқанлигини көрди. **15** Уни қөргән пүтүн халайиқ интайин һәйран болушти вә жүгүрүп келип униң билән саламлаشت. **16** У улардин: — Улар билән немә тогрилик мұназирә қилишиватисиләр, — дәп сориди. **17** Халайиқтін бирәйлән униңға: — Устаз, мән оғлумни сениң алдинға елип кәлдим, чүнки униңға гача қылғучи бир роһ чаплишивалған. **18** Һәр қетим роһ уни чирмивалса, уни тартиштуруп жиқитиду, шуниң билән балиниң ағзи көпүклишип, чишлири киришип кетиду; қақшал болуп қалиду. Мухлислириңдин жинниң һайдивәткәйсиләр дәп тилидим, бирақ улар қылалмиди, — деди. **19** У жававән: — Эй етиқатсиз дәвир, силәр билән қастангичә турай?! Мән силәргә йәнә қастангичә сәвир қиласай? — Балини алдымға елип келиңдер — деди. **20** Улар балини униң алдига елип кәлди. Эйсани көрүш биләнла роһ балиниң пүтүн бәдинини тартиштуруватти. Бала жиқилип, ағзидин көпүк чиққан пети йәрдә жумилап кәтти. **21** У балиниң атисидин: — Бу иш бешиға қалгинигә қанчә узун болди? — дәп сориди. У: — Кичигидин тартип шундақ, **22** жин уни налак қилиш үчүн көп қетим отқа вә суға ташлиди. Әнді бир амал қиласан, бизгә ич ағритип шапаәт қылғайсән! — деди. **23** Эйса

9 Уларға йәнә: — Мән силәргә шуни бәрһәк ейтип қояйки, бу йәрдә турғанларниң арисидин өлүмниң тәмими тетишистан бурун жәзмән Худаниң падишалиғиниң күч-құдрат билән қалғанлигини көридиғанлар бардур. **2** Вә алтә күндин кейин, Эйса Петрус, Якуп вә Юханнаны айрип елип, егиз бир таққа чиқти. У йәрдә униң сияқи уларниң көз алдидила өзгиріп, **3** кийимлири йәр үйзидики неч бир ақартқучиму ақарталмғидәк дәрижидә пақирап қардәк аппақ болди. **4** Уларниң көз алдида Муса вә Иляс [пәйғәмбәрләр] туюқсиз көрүнди; улар Эйса билән сөзлишиватқан еди. **5** Петрус бу ишқа жававән Эйсаға: — Устаз, бу йәрдә болғинимиз интайин яхши болди! Бирини саңа, бирини Мусаға, йәнә бирини Илясқа атап бу йәргә үч кәпә ясайли! — деди **6** (чүнки Петрус немә дейишини билмәй қалған еди, чүнки улар қорқунучқа чөмүп кәткән еди). **7** Туюқсиз бир парчә булут уларни қапливалди вә булуттинг: «Бу Мениң сөйүмлүк Оғлумдур; униңға қулақ селиңлар!» деген аваз аңланди. **8** Улар лаппидә әтрапиға қаришибиди, лекин йәнә неч кимни көрмиди, өз йенида пәкәт Эйсанила көрди. **9** Улар тағдин чүшшуватқанда, Эйса уларға, Инсаноғли өлүмдин тирилдүрүлмігічә, көргәнлирини неч кимгә ейтмаслиқни әмир қилип тапилиди. **10** Улар униң бу сезини көңлигә пүкүп, «өлүмдин тирилиш» дегәнниң зади немә екәнлиги

униңға: — «Қилалисаң!» дәйсәнғу! Ишәштә 38 Юһанна униңға: — Устаз, сениң намиң болған адәмгә һәммә иш мүмкіндур! билән жынларни һайдаватқан биригини — деди. 24 Балиниң атиси дәрһал: — көрдүк. Лекин у биз билән биргә саңа Мән ишинимән; ишәшсизлигимгә мәдәт әгәшкәнләрдин болмиғачқа, уни тостуқ, — құлғайсән! — деди жиғлап нида қилип. деди. 39 Лекин Әйса: — Уни тосмаңлар. Чүнки 25 Әнди Әйса көпчиликниң жүгүрүшүп мениң намим билән бир мәжизә яратқан кәлгәнлигини көрүп, ھелиқи напак роһқа бириси арқидинла мениң үстүмдин яман тәнбін берип: — Эй адәмни гас вә гача гәп қилиши мүмкін әмәс. 40 Чүнки бизгә құлғучи роһ! Бүйрүк қилимәнки, униндин қарши турмифанлар бизни қоллиғанлардур. чиқ, иккінчи киргүчі болма! — деди. 41 Чүнки мән силәргә шуны бәрһәк ейтип 26 Шу һаман жын бир чирқириди-дә, қояйки, Мәсихә мәнсүп болғанлиғиңлар балини дәһшәтлик тартиштуруп, униндин үчүн, мениң намимда силәргә һәтта бирәр чиқип кәтти. Бала өлүктәк йетип қалди, пиялә су бәргән кишиму өз инъамиға халайиқниң көпинчеси «У өлди!» дейишти. еришмәй қалмайду. 42 Лекин маңа етиқат 27 Лекин Әйса балини қолидин тутуп қылған бундақ кичикләрдин бирини гунаға йөлиди, бала орнидин турди. 28 Әйса путлаштурған һәр қандақ адәмни, у бойниға өйгә киргәндин кейин, мухлислири униң йоган түгмән теши есилған һалда деңизға билән ялғуз қалғанда униндин: — Биз ташливетилгини әвзәл болатти. 43 Әгәр немә үчүн жынның һайдиветелмидүк? — дәп әнди қолуң сени гунаға путлаштурса, сорашти. 29 У уларға: — Бу хил [жын] дуа уни кесип ташливәт. Чүнки иккى қолуң вә розидин башқа йол билән чиқирилмас, бар һалда дозаққа, йәни өчүрүлмәс — деди. 30 Улар шу йәрдин айрилип, отқа киргининдин көрә, чолақ һалда Галилийәдин өтүп кетивататти. Бирақ у наятлиққа киргиниң әвзәлдүр. (Geenna g1067) буни ھеч кимниң билишини халимайтти. 44 Чүнки дозақта шуларни [Йәйдиган] қурут- 31 Чүнки у мухлислириға: — Инсаноғлы қоңғузлар өлмәйду, ялқунлуқ от өчмәйду. 45 инсанларниң қолиға тапшурулуп, улар Әгәр әнди путүң сени [гунаға] путлаштурса, уни өлтүриду. Өлтүрүлүп үч құндин уни кесип ташливәт. Чүнки иккى путүң кейин у тирилиду, — дегән тәлимни бар һалда дозаққа, йәни өчүрүлмәс беривататти. 32 Лекин [мухлислар] бу сөзни отқа ташланғининдин көрә, токур һалда чүшәнмиди һәмдә униндин сорашқыму наятлиққа киргиниң әвзәл. (Geenna g1067) петиналмиди. 33 У КәпәрНаһүм шәһиригә 46 Чүнки дозақта шуларни [Йәйдиган] қәлди. Өйгә киргәндә у улардин: — Йолда қурут-қоңғузлар өлмәйду, ялқунлуқ от немә тоғрисида мұлаһизиләштиңлар? — өчмәйду. 47 Әгәр көзүң сени [гунаға] дәп сориди. 34 Лекин улар шүк турди, путлаштурса, уни оюп ташливәт. Иккى көзүң чүнки улар йолда қайсимиız әң улуқ дәп бар һалда отлуқ дозаққа ташланғининдин бир-бири билән мұлаһизиләшкән еди. 35 У көрә, сиңар көзлүк болуп Худаниң олтирип, он иккәйләнниң үениға чақирип, падишлиғыға киргиниң әвзәл. (Geenna g1067) уларға: — Ким бириңчи болушни истигән 48 Чүнки дозақта шуларни [Йәйдиган] қурут- болса, шу һәммәйләнниң әң ахиркиси вә қоңғузлар өлмәйду, ялқунлуқ от өчмәйду. һәммәйләнниң хизметкәри болсун, — деди. 49 һәммә адәм от билән түзлиниду вә 36 Андин у кичик бир балини оттурида һәр бир қурбанлиқ түз билән түзлиниду. турғуди вә уни күчиғиға елип туруп, 50 Туз яхши нәрсидур. һалбуки, әгәр туз уларға мундақ деди: 37 — Ким мениң өз түзлүғини йоқатса, униңға қайтидин намимда мошундақ кичик балини қобул туз тәмини қандақму киргүзгили болиду? құлса, мени қобул құлған болиду. Ким Өзүңларда туз тепилсүн вә бир-бириңлар мени қобул құлса, у мени әмәс, бәлки билән енақлиқта өтүңлар. мени әвәткүчини қобул құлған болиду.

10 У у йәрдин қозғилип, Йәһүдийә Мени немишкә яхши дәйсән? Пәкәт биридин, өлкиси тәрәглиридин өтүп, Иордан йәни Худадин башқа һеч ким яхши эмәстур. дәриясиниң у қетидики районларғыму **19** Сән Тәвраттики «Зина құлма, қатиллиқ барди. Топ-топ адәмләр йәнә униң әтрапиға құлма, оғрилиқ құлма, ялған гувалиқ бәрмә, олишивалған еди. У адити бойичә уларға хиянәт құлма, ата-анаңны һөрмәт құл» тәлим беришкә башлиди. **20** Бәзى Пәрисийләр дегән пәрхиз-пәрзләрни билисән, — деди. униң йениға келип уни құлтаққа чүшүрүш **21** У адәм жававән: — Устаз, буларниң мәхситидә униндин: — Бир адәмниң аялини һәммисигә кичигимдин тартип әмәл қилип талақ қилиши Тәврат қануниға үйгүнму? келиватимән, — деди. **22** Эйсаниң униңға — дәп сориди. **3** Лекин у жававән: — Муса қарап муһәббити қозғалди вә униңға: — [пәйғәмбәр] силәргә немә дәп буйруган? — Сәндә йәнә бир иш кәм. Берип пүтүн деди. **4** Улар: — Муса [пәйғәмбәр] кишиниң мал-мұлқиңи сетип, пулини йоқсулларға аялини бир парчә талақ хети йезипла талақ бәргин вә шундақ қылсаң, әрштә ғәзәнәң қилишиға рухсәт қылған, — дейишти. **5** болиду; андин келип крестни көтирип маңа Әйса уларға: — Таш жүрәклигинәлардин у әгәшкін! — деди. **22** Лекин мөшү сөзни силәргә бу әмирни пүткән; **6** лекин Худа аңлап, униң чирайи тутулуп, қайғура чөмүп аләм апиридә болғинида [инсанларни] «Әр у йәрдин кәтти. Чүнки униң мал-дунияси вә аял қилип яратти». **7** «Шу сәвәптин әр наһайити көп еди. **23** Андин Әйса чөрисигә киши ата-анисидин айрилиду, аяли билән сәпселип қарап, мұхлислириға: — Мал-бирилишип **8** иккиси бир тән болиду». дуняси көпләрниң Худаниң падишлиғыға Шундак екән, әр-аял әнди иккі тән әмәс, кириши немидегән тәсликтә болиду-һә! бәлки бир тән болиду. **9** Шунин үчүн, Худа — деди. **24** Мұхлислар униң сөзлиригә қошқанни инсан айримисун, — деди. **10** Улар интайин һәйран болушти, лекин Әйса уларға өйгә қайтип келип киргәндә, мұхлислири йәнә жававән: — Балилирим, мал-мұлуккә униңдин бу һәкәтә сориди. **11** У уларға: таянғанлар үчүн Худаниң падишлиғыға — Аялини талақ қилип, башқа бирини кириш немидегән тәс-һә! **25** Төгиниң әмригә алған киши аялиға гуна құлип зина йинңиниң көзидин өтүши бай адәмниң қылған болиду. **12** Ерини қоюветип, башқа Худаниң падишлиғыға киришидин асандур! әргә тәkkән аялму зина қылған болиду, — деди. **26** Улар буни аңлап интайин бәк — деди. **13** Қолуңни тәккүзгәйсән дәп, һәйран болушуп, бир-биридин: Ундақта, кишиләр кичик балилирини униң алдига ким нижатқа еришәләйдү? — дәп сорашти. елип келивататти. Бирақ мұхлислар елип **27** Әйса уларға қарап: — Бу иш инсан кәлгәнләрни әйиплиди. **14** Буни көргән билән вужудқа чиқиши мүмкін әмәс, Әйса аччиқлинип, мұхлислириға: Балилар лекин Худа үчүн мүмкін әмәс болмайду; алдымға кәлсүн, уларни тосмаңдар. Чүнки чүнки Худаға нисбәтән һәммә иш мүмкін Худаниң падишлиғи дәл мөшүндақларға болиду, — деди. **28** Буниң билән Петрус тәвәдур. **15** Мән силәргә шуни бәрһәк униңға: — Мана, биз болсақ, һәммини ейтип қояйки, Худаниң падишлиғини ташлап саңа әгәштүқ!? — дегили турди. сәбий балидәк қобул қылмиса, униңға **29** Әйса униңға жававән мундақ деди: — һәргиз кирәлмәйдү, — деди. **16** Шуниң Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, билән у балиларни қүчиғиға елип, уларға мән үчүн вә хүш хәвәр үчүн өйи, ака-қоллирини тәккүзүп бәхит тилиди. **17** уқилири, ача-сициллири, атиси, аниси, У йолға чиққанда, бириси униң алдига аяли, балилири яки йәр-зиминлиридин жүгүрүп келип, униң алдида тизлинип ваз кәчкәнләрниң һәммиси **30** бу заманда униңдин: — И яхши устаз, мән қандақ қылсам буларниң йүз һәссисигә, йәни өй, ака-ука, мәңгүлүк һаятқа мираслиқ қилимән? — дәп бу заманда ача-сицил, ана, балилар вә йәр-зиминларға сориди. (aiōnios g166) **18** Лекин Әйса униңға: — (зиянкәшликләр қошулыған һалда) муйәссәр

болжай қалмайду вә келидиган замандиму жүргүзиду, вә һоқуқдарлири уларни мәңгүлүк һаятқа еришмәй қалмайду. ғожайынларча идарә қилиду. 43 Бирақ (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Лекин шу чағда силәрниң аранларда бундақ иш болмайду; нурғун алдида турғанлар арқыға өтиду, бәлки силәрдин ким мәртвилик болушни нурғун арқыда турғанлар алдиға өтиду. халиса, у силәрниң хизметитіларда болсун; 32 Улар Йерусалимға чиқидиган йолда 44 вә ким араңларда биринчи болушни еди, Әйса һәммиңиң алдида кетивататты. истисә, у һәммә адәмниң қули болсун. [Мухлислири] бәк һәйран еди һәмдә 45 Чүнки Инсаноғлиму дәрвәқә шу йолда униңға әғешкәнләрму қорқунуч ичидә көпчилик мениң хизметитімдә болсун демәй, кетивататты. Әйса он иккәйләнни үйнә бәлки көпчиликниң хизметидә болай вә өз үйениң тартип, уларға өз бешіға жәнимни пида қилиш бәдилігә нурғун чүшидиганлирины үқтурушқа башлап: 33 адәмләрни һөрлүккә чиқирай дәп қалди. — Мана биз һазир Йерусалимға чиқип 46 Улар Йерихо шәһиригә қалди. [Әйса] кетиватимиз. Инсаноғли баш қаһинлар вә мухлислири вә зор бир топ адәмләр билән Тәврат устазлирига тапшурулиду. Улар уни биллә Йериходин чиқдан вақитта, Тимайниң өлүмгә мәһкүм қилиду вә ят әлликләргә Бартимай исимлиқ қарығу оғли Йол бойида тапшуриду. 34 Улар болса уни мәсқирә олтирип, тилемчилик қиливататти. 47 У қилип, қамчилап, униң үстигә түкүриду «Насарәтлик Әйса»ниң у йәрдә екәнлигини вә уни өлтүриду. Лекин үч күндін аңлат: — И Давутниң оғли Әйса, маңа рәһим кейин у қайта тирилиду, — деди. 35 қылғайсән! — дәп товлашқа башлиди. 48 Зәбәдийниң оғулири Якуп билән Юханна Нурғұн адәмләр уни «Үн чиқарма» дәп униң алдиға келип: — Устаз, сәндін немә әйиплиди. Лекин у: — И Давутниң оғли, тилицәк орундал бәрсәң, дәп өтүнимиз, маңа рәһим қылғайсән, — дәп техиму үнлүк — дейишти. 36 У уларға: — Силәргә товлиди. 49 Әйса тохтап: Уни чақирилар, — немә қилип беришимни халайсиләр? — деди. Шуның билән улар қарынуни чақирип деди. 37 — Сән шан-шәривинде болғининде, униңға: — Жүрәклик бол! Орнундян тур, биримизни оң үйениңда, биримизни сол у сени чақириватиду! — дейишти. 50 У үйениңда олтарғузғайсән, — дейишти улар. адәм чапинини селип ташлап, орнидин 38 Әйса уларға җававән: — Немә тәләп дәс туруп Әйсаниң алдиға қалди. 51 Әйса қылғанлиғиңларни билмәйватисиләр. Мән җававән униңдин: — Сән мени немә қыл ичидиган қәдәһни ичәләмсиләр? Мән қобул дәйсән? — дәп сориди. Қарығу: — И егәм, қилидиган чөмүлдүрүшни силәрму қобул қайта көридиган болсамиди! — деди. 52 қылаламсиләр? 39 — Қылалаймиз, — Әйса униңға: — Йолуңға қайтсаң болиду, дейишти улар. Әйса уларға: — Дәрвәқә, мән етиқатиң сени сақайтты, — девиди, у шуан ичидиган қәдәһимни силәрму ичисиләр көрәләйдиган болди вә йол бойи Әйсаға вә мән қобул қилидиган чөмүлдүрүлүш әгишип мәнди.

билән чөмүлдүрүлисиләр. 40 Бирақ он яки сол үйенимда олтиришқа несип болуш мениң илигимдә әмәс; бәлки кимләргә тәйярланған болса, шуларға берилиду, — деди. 41 Буниндян хәвәр тапқан [қалған] он [мұхлис] Якуп билән Юханнадин хапа болушқа башлиди. 42 Лекин Әйса уларни үйениң чакирип, мундақ деди: — Силәргә мәлумки, ят әлләр үстидикі һөкүмран дәп һесапланғанлар қол астидикі хәлиқ үстидин буйруқвазлиқ қилип һакимийт

11 Улар Йерусалимға йеқинлишип, Зәйтун тегиниң етигидики Бәйт-Фаги вә Бәйт-Ания یезилирига йеқен кәлгинидә, у иккى мұхлисиға алдин маңдуруп уларға: — Силәр удулуңлардикі یезига берицілар. Үзінші кирипла, адәм балиси минип бақмиған, бағлақлиқ бир тәхәйини көрисиләр. Уни үешип бу йәргә үетиләп келинлар. 3 Әгәр бириси силәрдин: «Немишкә бундақ қилисиләр?» дәп сорап

қалса, «Рәбниң буниңға һажити чұшти вә дәп атилиду» дәп пүтүлгән әмәсму? у хелила уни бу йәргә әвәтип бериду» — Лекин силәр уни булаңчиларниң угисига дәңлар, — дәп тапилиди. 4 Улар кетип айландурувттыңлар! — дәп тәлим башлиди. һәдә йол үстиди өйниң дәрвазиси 18 Баш қаһинлар вә Тәврат устазлири буни сиртида бағлағлиқ турған бир тәхәйни аңлап, уни յоқитишиңиң чарисини издәшкә көрди. Улар танини йәшти. 5 У йәрдә башлиди; пүткүл халайиқ униң тәлимиңгә турғанлардин бәзиләр: — Тәхәйни йешип тәәжжуплинин қалғачқа, улар униңдин немә қилисиләр? — дейишти. 6 Мухлислар қорқатти. 19 Кәчкурун, у [мухлислири] Әйсаның бүйругинидәк жавап бәрди, хелиқи [билән] шәһәрниң сиртиға чиқип кәтти. кишиләр уларға йол қойди. 7 Мухлислар 20 Әтиси сәһәрдә, улар әнжир дәрифиниң тәхәйни Әйсаның алдыға йетиләп келип, йенидин өтүп кетиветип, дәрәқниң үстига өз йепинча-чапанлирини ташлиди; йилтизиңдин қуруп кәткәнлигини байқашти. у үстигә минди. 8 Энди нурғун кишиләр 21 [Дәрәқни һалитини] есигә кәлтүргән йепинча-чапанлирини йолға паяндаz Петрус: — Устаз, қара, сән қарғиған әнжир қилип салди; башқилири дәрәқләрдин шах- дәриғи қуруп кетипту! — деди. 22 Әйса шумбилиарни кесип йолға яйди. 9 Алдида уларға жававән мундақ деди: — Худаниң маңған вә кәйнидин әгәшкәнләр: «hosanna! ишәшидә болуңлар. 23 Мән силәргә шуни Пәрвәрдигарниң намыда қәлгүчигә мубарәк бәрһәк ейтип қояйки, кимдәким бу таққа: болсун! 10 Атимиз Давутниң келидиган Бу йәрдин көтирилип деңизға ташлан!» падишилигига мубарәк болсун! Әршиәлада десә вә шундақла қәлбидә неч гуман тәшәккүр-hosанналар оқулусун! — дәп қилмай, бәлки ейтқининиң әмәлгә ешишиға вақириштатты. 11 У Йерусалимға берип ишәш бар болса, у ейтқан иш униң үчүн ибадәтхана һойлилириға кирди; вә әмәлгә ашиду. 24 Шу сәвәптин мән силәргә әтрапиди һәмминиң көздин қәчүргәндін шуни ейтимәнки, дуа билән тилигән һәр кейин, вақит бир йәргә берип қалғачқа, бир нәрсә болса, шуниңға ериштим, дәп он иккәйлән билән биллә йәнә Бәйт-Аниядин ашиду. 25 Вә орнуңлардин туруп дуа чиққанда, униң қосиги ечиp кәткән еди. 13 қылғиниңларда, бирәрсигә гумиңлар болса, Жирақтика йопурмақтың бир түп әнжир уни қәчүрүңлар. Шуниң билән әрштики дәриғини байқап, униңдин бирәр мевә Атаңларму силәрниң гуналириңларни тапалармәнмекин дәп йениға барди; лекин қәчүрүм қилидү. 26 Лекин силәр башқиларни түвигә қәлгәндә йопурмақтың башқа қәчүрүм қылымсаңлар, әрштики Атаңларму неч нәрсә тапалмиди. Чүнки бу әнжир силәрниң гуналириңларни қәчүрүм пишидиган пәсил әмәс еди. 14 У дәрәққа қилмайду. 27 Улар Йерусалимға қайтидин сөз қилип: — Буниңдин кейин мәңғу кирди. У ибадәтхана һойлилирида айлинип неч ким сәндін мевә йемигәй! — деди. жүргәндә, баш қаһинлар, Тәврат устазлири Мухлислириму буни аңлиди. (aiōn g165) 15 вә ақсақаллар униң йениға келип: 28 Улар Йерусалимға кәлди; у ибадәтхана — Сән қиливатқан бу ишларни қайси һойлилириға кирип, у йәрдә елим-сетим һоқуққа тайинип қиливатисән? Саңа бу қиливатқанларни һайдашқа башлиди вә пул ишларни қилиш һоқуқини ким бәрген? тегишкүчиләрниң ширәлирини, паҳтәк- — дәп сориди. 29 Әйса уларға жававән: кәптер сатқучиларниң орундуқлирини — Мәнму силәрдин бир соал сорайды. өрүвтәти; 16 вә неч кимниң неч қандақ Силәр униңға жавап бәрсәңлар, мәнму мал-буюмларни ибадәтхана һойлилиридин бу ишларни қайси һоқуққа тайинип көтирип өтүшигә йол қоймиди. 17 У қиливатқанлигимни ейтип беримән: 30 хәлиққа: — Мұқәддәс язмиларда: «Мениң — Йәһія жүргүзгән чөмүлдүрүш болса, өйүм барлық әлләр үчүн дуа-тилавәтхана әрштинму, яки инсанлардинму? Маңа

жавап бәрсәнларчы! 31 Улар өз ара мұлаһизә Бужқәк теші болуп тикләнди. 11 Бү қилишип: — Әгәр «Әрштин кәлгән» десәк, иш Пәрвәрдигардиндур, Көзимиз алдида у бизгә: «Үндақта, силәр немә үчүн карамәт бир иштур» 12 Улар униң үйеңяға ишәнмидиңлар?» дәйду. 32 Әгәр: тәмсилни өзлиригә қаритип ейтқанлигини «Инсанлардин кәлгән» десәк, ... болмайду! чүшәнді; шуңа улар уни тутуш йолини — дейиши (чүнки барлық хәлиқ Йәһәни издәشتі; һалбуки, халайиқтің қорқушуп, пәйғәмбәр дәп қарығачқа, улар хәлиқтің уни ташлап кетип қалди. 13 Шуниндін қорқатти). 33 Буниң билән, улар Әйсаға: кейин, улар бир нәччә Пәрисий вә һеродниң — Билмәймиз, — дәп жавап беришти. — тәрәпдарлирини уни өз сөзи билән қылтакқа Үндақта, мәнму бу ишларни қайси һоқуққа чүшүрүш мәхситидә униң алдига әвәтти. тайинип қиливатқанлиғимни ейтмаймән, 14 Улар келип униңға: — Устаз, силини сәмимий адәм, адәмләргә қәтъий йүзхатирә қылмайду, неч кимгә ян басмайду, бәлки кишиләргө Худаниң йолини садиқлиқ билән үгитип келиватиду, дәп билимиз. [Силичә], [Рим императори] Қәйсәргә баж-селиқ тапшуруш Тәврат қануниға үйғунму-йоқ? 15 Зади баж тапшурамдуқ-тапшурмамдуқ? — дейиши. Лекин у ularниң саҳтипәзлигини билип уларға: — Немишкә мени синимақчисиләр? Маңа бир «динар» пулни әкелиңлар, мән көрүп бақай, — деди. 16 Улар пулни елип кәлди, у ularдин: — Буниң үстидики сүрәт вә намисим кимниң? — дәп сориди. — Қәйсәрниң, — дейиши улар. 17 Әйса уларға жававен: — [Үндақ болса], Қәйсәрниң һәккіни Қәйсәргә, Худаниң һәккіни Худага тапшуруңлар, — деди. Шуниң билән улар униңға интайин һәйран қелиши. 18 Андин «Өлгәнләр тирилмәйду» дәйдиган Садуқийлар униң алдига келип қистап соал қойди: 19 — Устаз, Муса [пәйғәмбәр] Тәвратта бизгә: «Бир киши өлүп кетип, аяли тул қелип, пәрзәнт көрмігән болса, униң aka яки ииниси тул қалған йәңгисини әмригә елип, қериндиши үчүн нәсил қалдуруши лазим» дәп язған. 20 Бурун йәттә aka-ука бар еди. Җоңи ойлинип пәрзәнт қалдурмайла өлди. 21 Иккінчи қериндиши йәңгисини әмригә елип, уму пәрзәнт көрмәй өлди. Үчинчисиниң әһвалимү униңқигә охшаш болди. 22 Шу тәриқидә йәттиси охшашла уни елип пәрзәнт көрмәй кәтти. Ахирда, у аялму аләмдин өтти. 23 Әнди тирилиш қүнидә улар тирилгәндә, бу аял қайсисиниң аяли болиду? Чүнки йәттисиниң һәммиси

12 Андин, у ularға тәмсилләр билән сөзләшкә башлиди: — Бир киши бир үзүмзарлық бәрпа қилип, әтрапини читлапту; у бир шарап көлчиги қезипту вә бир күзәт мунарини ясапту. Андин у үзүмзарлықни бағвәнләргә ижәригә берип, өзи яқа жутқа кетипту. 2 Үзүм пәсли кәлгәндә, бағвәнләрдин үзүмзарлықтика мевиләрдин [тегишлигини] әкелиш үчүн бир кулини уларниң йенинга әвәтипту. 3 Лекин улар уни тутувелип думбалап, қуруқ қол қайтурупту. 4 Рожайин йәнә бир құлни уларниң йенинга әвәтипту. Уни болса улар өттүрүпту. У йәнә тола кулларни әвәтипту, лекин улар бәзилирини думбалап, бәзилирини өттүрүпту. 5 Рожайин йәнә бирисини әвәтипту. Лекин уни улар өттүрүпту. У йәнә тола кулларни әвәтипту, лекин улар бәзилирини думбалап, бәзилирини өттүрүпту. 6 Рожайинниң йенинда пәкәт униң сөйүмлүк бир оғлила қалғачқа, улар оғлумнигу һөрмәт қилас дәп, у уни әң ахири болуп бағвәнләрниң йенинга әвәтипту. 7 Лекин шу бағвәнләр өз ара: «Бу болса мирасхор; келиңлар, уни өттүрүветәйли, шуниң билән мираси бизниңкі болиду!» дейишипту. 8 Шуңа улар уни тутуп өттүрүп, үзүмзарлықниң сиртиға ташливетипту. 9 Әнди үзүмзарлықниң рожайини қандак қилидү? У өзи келип бағвәнләрни өттүриду вә үзүмзарлықни башқиларға бериду. 10 Әнди силәр мүқәддәс язмилардин муну айәтни оқуп бақмиянмусиләр? — «Тамчилар ташливәткән таш болса,

уни хотунлуққа алған-дә! — дейишти. 24 Чүнки Давут өзи Мұқәддәс Роһта мундақ Әйса уларға мундақ жағап бәрди: — Силәр нә дегәнгү: — «Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә мұқәддәс язмиларни нә Худаниң күдритини ейттики: — «Мән сениң дүшмәнлириңни билмиғәнлигиндерлар сәвәвидин мошундақ тәхтипәриң қылғичә, Мениң оң йенимда азған әмәсмусиләр? 25 Чүнки өлүмдин олтарғын!». 37 Давут [Мәсиһи] шундақ тирилгәндә инсанлар ейләнмәйду, әргे «Рәббим» дәп атиған турса, әнди [Мәсиһи] тәғмәйду, бәлки әрштики пәриштиләргә қандақму [Давутниң] оғли болиду? У охашаш болиду. 26 Әнди өлгәнләрниң йәрдики топ-топ хәлиқ униң сөзини тирилиши мәсиси һәккүдә [Тәвратта], хүрсәнлик билән аңлайтти. 38 У уларға йәни Мусаға چүшүрүлгән китаптика тәлим бәргинидә мундақ деди: — Тәврат «тикәнлик» вақиәсідә, Худаниң униңға устазлиридин һошияр болуңлар. Улар қандақ ейтқинини, йәни: «Мән Ибраһимниң, узун тонларни кийивалған һалда керилип Худаси, Ишақниң Худаси вә Якупниң жүрүшкә, базарларда кишиләрниң уларға Худасидурмән!» дегинини оқумидиңларму? болған [узун] саламлириға, 39 синаогларда 27 У өлүккләрниң Худаси әмәс, бәлки алдинқи орунларда, зияпәтләрдә төрдә тирикләрниң Худасидур! Шуңа силәр олтиришқа амрақ келиду. 40 Улар қаттиқ езип кәткәнсиләр! 28 Уларға йекин тул аялларниң барлық өй-бесатлирини қәлгән, муназирләшкәнлирини аңлиған вә йәвалиду вә көз-көз қилип ялғандың Әйсаниң уларға яхши жағап бәргәнлигини узундин-узун дуалар қилиду. Уларниң көргән бир Тәврат устази униңдин: — Пұтын тартидиган жағаси техиму еғир болиду! 41 У әмирләрниң ичидә әң муһими қайси? — ибадәтханидикі сәдиқә сандуғиниң удулида дәп сориди. 29 Әйса мундақ жағап бәрди: олтирип, униңға пуллирини ташлаватқан — әң муһим әмир шуки, «Аңлиғин, әй халайиққа қарап туратти. Нурғун байлар Исраил! Пәрвәрдигар Худайимиз болған униңға хелә көп пул ташласти. 42 Рәб бирдур. 30 Пәрвәрдигар Худайиңиң Намрат бир тул аялму келип, тийинниң пұтын қәлбиң, пұтын женің, пұтын зеһиңиң төрттін бири құммитидики иккі ләптонни вә пұтын құчың билән сөйгін». Мана бу әң ташлиди. 43 У мухлислирини йениға муһим әмир. 31 Униңға охшайдиган иккінчи чақирип, уларға мундақ деди: — Мән әмир болса: — «Хошнаңның өзүңниң сөйтгәндәк силәргә бәріңәк шуни ейтип қояйки, бу сөй». Хечқандақ әмир булардин үстүн намрат тул аялниң сәдиқә сандуғига турмайду. 32 Тәврат устази униңға: — Тогра ташлигини башқыларниң һәммисиниң ейттициз, устаз, һәқиқат бойичә сөзлидициз; ташлиғанлиридин көптүр. 44 Чүнки чүнки У бирдур, Униңдин башқиси йоқтур; башқылар өзлириниң ешип ташқанлиридин 33 инсанниң Уни пұтын қәлби, пұтын сәдиқә қилди; лекин бу аял намрат әқли, пұтын жени вә пұтын қучи билән түрүпму, өзиниң бар-йоқини — тирикчилик сөйгүши һәм хошнисиниму өзиниң сөйтгәндәк қилидигиниң һәммисини сәдиқә қилип сөйгүши барлық көйдүрмә курбанлиқлар ташлиди.

һәм башқа қурбанлиқ-һәдийәләрдинму артуқтур. 34 Әйса униң ақыланилық билән жағап бәргинини көрүп: — Сән Худаниң падишлиғидин жирақ әмәссән, — деди. Шуниңдин кейин, һеч ким униңдин соал сорашқа петиналмиди. 35 Ибадәтхана һойилирида тәлим бәргәндә, Әйса буларға жағавән мундақ соални оттуриға қойди: Тәврат устазлириңиң Мәсиһиңиң «Давутниң оғли» дегинини қандақ чүшинисиләр? 36

13 У ибадәтханидин чиқиватқанда, мухлислиридин бири униңға: — Устаз, қара, бу немидегән һәйвәтлик ташлар вә имарәтләр-һә! — деди. 2 Әйса униңға жағавән: — Сән бу һәйвәтлик имарәтләрни көрдүңү? Бир тал ташму таш үстидә қалмайду, һәммиси қалдурулмай гүмран қилиниду, — деди. 3 У Зәйтун тегида, йәни ибадәтханиңиң удулида олтарғанда, Петрус,

Яқуп, Юhanна вә Андрияслар униндин өлкисидә туруватқанлар тағларға қачсун. астигина: 4 — Бизгә ейтқинчу, бу ишлар 15 Өгүзә турған киши өйигө чүшмәй яки қачан йұз бериду? Бу барлық вақиәләрниң өйидики бирәр немине алғили ичигө йұз беридіғанлигини көрситидіған немә кирмәй [қачсун]. 16 Етизларда туруватқан аламәт болиду? — дәп сорашти. 5 Әйса киши болса чапинини алғили өйигө уларға жағавән сөз башлап мундақ деди: — янмисун. 17 У күнләрдә һамилдар аяллар һези болуңларки, неч ким силәрни аздуруп вә бала емитиватқанларниң һалиға вай! кәтмисун. 6 Чүнки нурғун кишиләр мениң 18 [Қачидиған] вақтиңларниң қишиқа тоғра намимда келип: «Мана өзүм шудурмән!» келип қалмаслиғи үчүн дуа қилинлар. дәп, көп адәмләрни аздуриду. 7 Силәр 19 Чүнки у өлеңде Худа яратқан дунияниң уруш хәвәрлири вә уруш шәпилирини апиридә қылинғандын буян мөшү чаққычә анығининдерда, булардин алақаздә болуп көрүлүп бақмиған һәм қалғысидиму кәтмәңлар; чүнки бу ишларниң йұз бериши көрүлмәйдіған зор азап-оқубәт болиду. 20 муқәррәп. Лекин бу заман ахыри йетип Әгәр Пәрвәрдигар у күнләрни азайтмиса, кәлгәнлиги әмәс. 8 Чүнки бир милләт һеч қандақ әт егиси қутулалмайду. Лекин У йәнә бир милләт билән урушқа чиқиду, Өз таллиғанлири үчүн у күнләрни азайтиду. бир падишалиқ йәнә бир падишалиқ 21 Әгәр у өлеңде бириси силәргә: «Қараңлар, билән урушқа чиқиду. Жай-жайларда бу йәрдә Мәсиһ бар!» яки «Қараңлар, у йәр тәвәрәшләр йұз бериду, ачарчилиқтар әнә у йәрдә!» десә, ишәнмәңлар. 22 Чүнки вә қалаймиқанчилиқтар болиду. Мана саҳта мәсиһләр вә саҳта пәйғәмбәрләр бу ишларниң йұз бериши «түгүтниң мәйданға чиқиду, мәжизилик аламәтләр толғиғиниң башлининиши» болиду, халас. 9 вә карамәтләрни көрситиду; шуниң билән Силәр болсаңлар, өзүңларға пәхәс болуңлар; әгәр мүмкін болидиған болса, улар һәтта чүнки кишиләр силәрни түткүн қилип [Худа] таллиғанларни һәм аздуриду. 23 сот мәхкимилиригә тапшуруп бериду, Шуниң үчүн, силәр һошияр болуңлар. Мана, синагогларда қамчилинисиләр. Силәр мән бу ишларниң һәммисини силәргә мениң сәвәвимдин әмирләр вә падишалар алдин-ала уқтуруп қойдым. 24 Әнді шу алдига елип берилип, улар үчүн бир гувалиқ күнләрдә, шу азап-оқубәт өтүп кәткән болсун дәп сораққа тартылышылар. 10 Лекин һаман, қуаш қарийиду, ай йоруқлугини булардин авал хуш хәвәр пүткүл әлләрғә бәрмәйду, 25 үолтузлар асмандин төкүлүп жәкалиниши керәк. 11 Әнді улар силәрни чүшиду, асмандықи күчләр ләрзигә келиди. апирип [сораққа] тапшурғанда, немә дейиш 26 Андин кишиләр Инсаноғлиниң улук һәккідә нә әндишә нә мұлаһизә құлмаңлар, күч-кудрәт вә шан-шәрәп билән булатлар бәлки шу вақит-сайтидә силәргә қайси гәп ичидә келиватқанлигини көриду. 27 берилсә, шуны ейтىңлар; чүнки сөзлигүчі У өз пәриштилирини әвәтиду, улар силәр әмәс, Муқәддәс Роһтур. 12 Қериндаш унин таллиғанлирини дунияниң тәрт қериндишиға, ата балисига хаинлик қилип тәрипидин, зиминниң чәтлиридин өлүмгә тутуп бериду. Балиларму ата-аниси асманниң чәтлиригичә жигип жәм қилиду. билән зитлишип, уларни өлүмгә мәһікүм 28 — Әнжир дәригидин мундақ тәмсилни құлдуриду. 13 Шундақла силәр мениң намим биливельиңлар: — Унин шахлири қөкирип түпәйлидин һәммә адәмниң нәпритигә йопурмақ чиқарғанда, язниң 耶қинлап учрайсиләр, лекин ахиргичә бәрдашлық қалғанлигини билисиләр. 29 Худди бәргәнләр қутқузулиду. 14 «Вәйран шуниңдәк, [мән бая дегэнлиримниң] йұз қылғучи жиркиничлик номуссизлик»ниң бериватқанлигини көргиниңларда, унин өзи турушқа тегишлиқ болмиған йәрдә 耶қинлап қалғанлигини, һәтта ишик алдидә турғинини көргиниңларда, (китапхан бу туруватқанлигини биливельиңлар. 30 Мән сөзниң мәнасини чүшәнгәй) Йәһудийә силәргә бәрһәк шуны ейтип қояйки, бу

аламәтләрниң һәммиси әмәлгә ашурулмай ағритисиләр? У мениң үстүмгә яхши туруп, бу дәвир өтмәйдү. **31** Асман-зимин иш қилди. **7** Чүнки кәмбәгәлләр дайым йоқилиду, бирақ мениң сөзлирим һәргиз араңларда болиду, халиган вақитинларда йоқалмайду. **32** Лекин шу күни яки вақыт- уларға хәйр-саҳавәт көрситәләйсиләр; лекин саити тоғрилиқ хәвәрни һеч ким билмәйдү мениң араңларда болушум силәргә дайым — һәтта нә әрштиki пәриштиләрму несип болувәрмәйдү! **8** Аял чаминиң билмәйдү, нә оғул билмәйдү, уни пәкәт йетишичә қилди; у мениң бәдинимниң Атила билиду. **33** Һошияр болуңлар, сәгәк дәпнә қилинишиға алдин-ала тәйярлиқ болуп дуа қилинлар, чүнки у вақыт-саатниң қилип, унинға әтир-май қуюп қойди. **9** қачан келидиганлигини билмәйсиләр. Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, **34** Бу худди яқа жутқа чиқмақчи болған бу хуш хәвәр пүткүл дунияниң қәйеридә адәмниң әһвалиға охшайду. Йолға жакаланса, бу аял әслинип, униң қилған бу чиқидиган чағда, у қуллириға өз һоқуқини иши тәриплениду, — деди. **10** Шу вақитта, он беқитип, һәр биригә өз вәзипини иккиләндін бири болған Йәһуда Ишқарийот тапшуриду вә дәрвазивәнниңмұу сәгәк уни уларға тутуп бериш мәхситидә баш болушини тапилайду. **35** Шуниндәк, қаһинларниң алдига барди. **11** Улар буни силәрму сәгәк болуңлар; чүнки өйниң аңлат хошал болуп кәтти вә униңға пул егисиниң [қайтип] келидиган вақтiniң беришкә вәдә қилишти. Йәһуда уни тутуп — қәчкурунму, түн үеримиму, ғораз беришкә мувапиқ пурсат издәп жүрәтти. **12** Чиллиған вақитму яки сәһәр вақтиму — Петир наң һейтиниң биринчи күни, йәни уни биләлмәйсиләр; **36** у туюқсиз кәлгәндә, өтүп кетиш һейтиниң курбанлик [қозиси] силәрниң ухлаватқиңиңларниң үстигә союлидиған күни, мұхлислар униндин: چүшмисун! **37** Силәргә ейтқиним мән — Өтүп кетиш һейтиниң [тамигини] һәммәйләнгә ейтимән: Сәгәк туруңлар!

14 «Өтүп кетиш» һейти вә «Петир наң һейти»ға иккى күн қалған еди. Баш қаһинлар вә Тәврат устазлири уни һейләнәйрәц билән тутуп өлтүрүшниң қарисини издәйтти. **2** Чүнки улар: — Бу иш һейт-айәм құнлири қилинмисун. Болмиса, хәлиқ арисида малиманчилиқ чиқиши мүмкін, — дейишәтти. **3** Әнди у Бәйт-Ания йезисида, «Симон мохο»ниң өйида дәстиханда олтарғанда, ақ қаштеши шишидә наһайити құммәтлик сап сумбул әтирни көтирип кәлгән бир аял униң үенинга кирди. Аял ақ қаштеши шешини чеқип, әтирни Әйсаның бешига қүйди. **4** Лекин бәзиләр буниңға хана болушуп, бир-биригә: — Бу әтир немә дәп шундақ исрап қилиниду? **5** Чүнки бу әтирни үч йүз динардин артуқ пулға сатқили болатти, пули кәмбәгәлләргә сәдиқә қилинса болмамти! — дейишти. Улар аялға шундақ тапа-тәнә қылғили турди. **6** Лекин Әйса уларға: — Унин үхтияриға қоюңлар, немә дәп униң көңлини

йейишиң үчүн бизниң қәйәрәгә берип тәйярлишимизни халаисән? — дәп сориди. **13** У мұхлислиридин иккиләнни алдин манғузуп уларға: — Шәһәргә кириңлар, у йәрдә козида су көтиривалған бир әр киши силәргә учрайду. Униң кәйнидин мениңлар. **14** У адәм нәгә кирсә шу өйниң егисига: «Устаз: Мұхлислирим билән өтүп кетиш һейтиниң тамигини йәйдидан мемманхана қәйәрдә? — дәп сораватиду» — дәңлар. **15** У силәрни башлап үстүнки қәвәттиki рәтләнгән сәрәмжәнлаштурулған соң бир егиз өйни көрситиду. Мана шу йәрдә бизгә тәйярлиқ қилип туруңлар, — деди. **16** Мұхлислар йолға чиқип шәһәргә кирип, йолуққан ишларниң һәммиси у ейтқандәк болди. Шу йәрдә улар өтүп кетиш һейтиниң тамигини тәйярлаشتı. **17** Кәч киргәндә, у он иккәйлән билән өйгә кәлди. **18** Улар дәстиханда олтирип ғизаланғанда Әйса: — Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, араңлардики бирәйлән, мән билән биллә ғизалиниватқан бириси маңа сатқунлуқ қилиду, — деди. **19** Улар

[бу сөздин] қайғуға чөмүп, бир-бирләп Яқуп вә Юханнани биргә елип манди вә униңдин: — Мән әмәстимән? — дәп сориди. сүр бесип, роһ-қәлбидә толиму пәришан Йәнә бириسى: — Мән әмәстимән? — деди. болушқа башлиди. 34 У уларға: — Жәним 20 Лекин у уларға: — [Шу киши] он өлидигандәк бәкму азапланмақта. Силәр бу иккәйләнниң бири, йәни қолидики нанни йәрдә қелип, ойғақ турұңлар, — деди. 35 У сәл мән билән тәң таваққа төгүргүчі болиду. 21 нерирақ берип, өзини йәргә етип дүм ятты Инсаноғлы дәрвәқә өзи тоғрисида [муқәддәс вә мүмкін болса, у дәқиқиниң өз бешига язмиларда] пүтүлгәндәк аләмдин кетиду; чүшмәй өтүп кетиши учын дуа қилип: 36 бирақ Инсаноғлинин туруп берилишигә — И Абба Ата, Саңа һәммә иш мүмкіндүр; васитичи болған адәмниң һалиға вай! бу қәдәһни мәндин өткүзүвәткәсән! У адәм туғулымиған болса унинға яхси Лекин бу иш мән халиғандәк әмәс, болатти! — деди. 22 Улар ғизалиниватқанда, сән халиғандәк болсун, — деди. 37 У Эйса бир нанни қолига елип тәшәккүр [ұғайләнниң] йениға қайтип қәлгинидә, ейтқандин кейин, уни уштуп, мухлислириға уларниң ухлап қалғанлиғини көрүп, үләштүрүп бәрди вә: — Елиңлар, бу мениң Петрусқа: — Эй Симон, ухлаватамсән?! теним, — деди. 23 Андин у қолига Бир saatmu ойғақ туралмидиңү? 38 жәмни елип [Худаға] тәшәккүр ейтқандин Езиқтурулуштын сақлинин үчүн, ойғақ кейин, уни мухлислириға сунди. Уларниң туруп дуа қилиңлар. Roһ пидакар болсыму, һәммиси униндин ичишти. 24 У уларға: лекин кишиниң әтлири ақыздур, — деди. — Бу мениң қеним, нурғун адәмләр 39 Андин у йәнә берип, охшаш сөзләр үчүн төкүлидиган, йеңи әһдини түзидиган билән қайтидин дуа қилди. 40 У уларниң қенимдүр. 25 Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип йениға қайтип қәлгинидә, уларниң йәнә қояйки, Худаниң падишлиғида йеңидин ухлап қалғанлиғини көрди, чүнки уларниң шараптин ичиғидан құнгичә, үзүм телиниң көзлири уйқыға илинған еди. Улар унинға шәрбитетини һәргиз ичмәймән, — деди. 26 немә дейишини билмәй қалди. 41 У Улар бир мәдһийә қүйини ейтқандин кейин үчинчи қетим уларниң йениға қайтип талаға чиқип, Зәйтун тегиға қарап кетишти. уларға: — Силәр техічә ухлаватамсиләр, 27 Андин Эйса уларға: Силәр һәммиңлар техічә дәм еливатамсиләр? Энди болди тандурулуп пүтлишиシリәр, чүнки [муқәддәс бәс! Вақит-саити қәлди; мана, Инсаноғлы язмиларда]: «Мән падичини урүветимән, гунакарларниң қолига тапшурулди! 42 Қойлар патипарақ болуп тарқитиветилиду» Қопуңлар, кетәйли; мана, маңа сатқунлуқ дәп пүтүлгән. 28 Лекин мән тирилгәндін қилидиган киши йеқин қәлди! — деди. кейин Галилийәгә силәрдин бурун баримән, 43 Вә шу дәқиқидә, униң сөзи техи — деди. 29 Лекин Петрус унинға: — түгимәйла, мана, он иккәйләндин бири һәммәйлән тандурулуп пүтлашсыму, мән болған Йәһуда қәлди; униң йенида баш һәргиз пүтлашмаймән, деди. 30 Эйса қаһинлар, Тәврат устазлири вә ақсақаллар унинға: — Мән саңа бәрһәк шуни ейтип тәрипидин әвәтилгән қилич-тоқмақларни қояйки, бұғын, йәни бұғын кечә ғораз икки көтәрғән зор бир топ адәм бар еди. 44 Унинға қетим чиллигичә, сән мәндин үч қетим сатқунлуқ қылғучи улар билән аллибурун танисән, — деди. 31 Лекин Петрус техиму ишарәтни бекитип: «Мән кимни сейсәм, қәтъйиллик билән унинға: — Сән билән биллә у дәл шудур. Силәр уни туруп, ялап елип өлидиган иш керәк болсыму, сәндин һәргиз кетиңлар» дәп келишкән еди. 45 У келип танмаймән, — деди. Қалған һәммисиму удул [Әйсаниң] алдига берип: — Устаз, устаз! шундақ дейиши. 32 Андин улар Гетсиманә — дәп уни сөйүп кәтти. 46 Улар унинға дегән бир җайға қәлди. У мухлисларға: қол селип, уни тутқун қилди. 47 Вә униң — Мән дуа-тилавәт қилип қәлгичә, мошу йенида турғанлардин бирәйлән қиличини йәрдә олтирип турұңлар, деди. 33 У Петрус, суғуруп, баш қаһинниң чакириға урувиди,

уиниң қулиқини шилип чүшүрүвэtti. 48 олтиридиғанлиғини вә асмандикى булутлар Әйса жававән уларға: — Бир қарақчини билән келидиганлиғини көрисиләр. 63 тутидиғандәк қилич-тоқмақларни көтирип Шуның билән баш қаһин тонлирини житип мени тутқили қәпсиләрғү? 49 Мән һәр күни ташлап: — Энди башқа һәр қандақ гувачиниң ибадәтхана нойлилирида силәр билән биллә немә нақжити? 64 Өзүңлар бу күпүрлүкни болуп тәлим берәттим, лекин силәр у чағда аңдицилар! Энди буниңға немә дәйсиләр? мени тутмидиңлар. Лекин бу ишларниң — деди. Уларниң һәммиси у өлүм жазасиға йүз бериши мүқәddәс язмиларда алдин буйрулсун, дәп һөкүм чиқириши. 65 Андин пүтүлгәнләрниң әмәлгә ашурулуши үчүн бәзилири униңға түкүрүшкә башлиди, болди, — деди. 50 Бу чағда, һәммәйлән уни йәнә униң көзлирини тенип, муштлап: ташлап қечип кетиши. 51 Пәкәт учисиға «Қени, [пайғамбәрчилик] [қилип] бешарәт канап рәхт юепинчақливалған бир жигит берә!» дейишти. Қаравулларму уни шапилақ униң кәйнидин әгишип маңди. Яш әскәрләр билән качатлиди. 66 Петрус сарайниң уни тутувелевиди, 52 лекин у канап рәхттин төвәнки нойлисисе турғанда, баш қаһинниң бошинип, яланча пети улардин қечип дедәклиридин бири келип, 67 иссинип кәтти. 53 Энди улар Әйсани баш қаһинниң олтарған Петрусни көрүп, униңға тикилип алдига елип бериши. Баш қаһинлар, барлық қарап: — Сәнми Насарәтлик Әйса билән ақсақаллар билән Тәврат устазлириму у биллә едиңғу, — деди. 68 Лекин у йәргә униң үениңа жигилди. 54 Петрус тенипп: — Сениң немә дәватқанлиғиңи униңға таки баш қаһинниң сарайидики билмидим һәм чүшәнмидим, — деди-дә, нойлиниң ичигичә жирақтың әгишип кәлди; ташқириға, дәрвазиниң айваниңа чиқип у қаравуллар билән биллә отниң нурида турди. Шу әснада гораз бир чиллиди. 69 отсинип олтарди. 55 Баш қаһинлар вә Уни йәнә көргән һелиқи дедәк йәнә у йәрдә пүтүн алий кеңәшмә әзалири Әйсани өлүмгә турғанларға: — Бу улардин бири, — дегили мәһкүм қилиш үчүн, гува-испат издиidi, турди. 70 [Петрус] йәнә инкар қилди. Бир амма тапалмиди. 56 Чүнки нурғун кишиләр аздин кейин, у йәрдә турғанлар Петрусқа уни әрз қилип ялған гувачилиқ бәргән йәнә: — Бәрһәк, сән уларниң бирисән. Чүнки болсуму, уларниң гувалиқлари бир-биригә сәнми Галилийәлик екәнсәнғу?! — дейишти. удул кәлмәйтти. 57 Бәзи адәмләр орнидин 71 Лекин у қаттиқ қарғашлар билән қәсәм туруп, униң үстидин әрз қилип ялған қилип: — Силәр дәватқан һелиқи адәмни гувалиқ берип: 58 — Биз униң: «Инсан тонумаймән! — деди. 72 Дәл шу чағда гораз қоли билән ясалған бу ибадәтханини бузуп иккинчи қетим чиллиди. Петрус Әйсаниң ташлап, инсан қоли билән ясалмған өзигә: «Гораз икки қетим чиллигичә, сән башқа бир ибадәтханини үч күн ичидә мәндин үч қетим танисән» дегән сөзини ясал чиқимән» дегәнлигини аңлидуқ, есигә алди; вә буларни ойлап жиғлап кәтти. — деди. 59 Һәтта уларниң бу һәктики гувалиқлirimу бир-биригә мас кәлмиди. 60 Андин баш қаһин һәммәйләнниң алдиди орнидин туруп, Әйсадин: — Қени, жавап бәрмәмсән? Булар сениң үстүндин зади қандақ гувалиқларни бериватиду? — дәп сориди. 61 Лекин Әйса шүк туруп, неч қандақ жавап бәрмиди. Баш қаһин уни қистап йәнә униңдин: — Сән Мубарәк Болғучиниң Оғли Мәсиһмусән? — дәп сориди. 62 Шундак, мән өзүм, — деди Әйса, — вә силәр кейин Инсаноғлиниң Кудрәт Егисиниң оң йенида

15 Әтиси таң етиши биләнла, баш қаһинлар ақсақаллар, Тәврат устазлири вә пүткүл алий кеңәшмидикиләр билән мәслиһәтлишип, Әйсани бағлагап апирип, [валий] Пилатусқа тапшуруп бәрди. 2 Пилатус униңдин: — Сән Йәһүдийларниң падишаһасыму? — дәп сориди. У жававән: — Ейтқиниңдәк, — деди. 3 Баш қаһинлар униң үстидин қайта-қайтидин әрз-шикайтәтләрни қилиши. 4 Пилатус униңдин йәнә: — Жавап бәрмәмсән? Қара, улар үстүндин

шунчивала шикайэт қиливатиду!? — дәп Курини шәһиридин болған, Симон исимлиқ сориди. 5 Бирақ Әйса йәнила heч жавап бир киши йезидин келип, у йәрдин өтүп бәрмиди; Пилатус буниңға интайин һәйран кетивататти (бу киши Искәндәр билән қалди. 6 hәр қетимлиқ [өтүп кетиш] һейтида, Руфусниң атиси еди). [Ләшкәрләр] уни халайиқ қайсибир мәһбүсни тәләп қылса, тутуп келип, [Әйсаның] крестини униңға валий уни қоюп берәтти. 7 Әйни вақитта, мәжбuriй көтәргүзди. 22 Улар Әйсаны зинданда Бараббас исимлиқ бир мәһбүс Голгота (тәржимиси, «баш сүйәк») дегән бар еди. У өзи билән биллә топилаң йәргә елип кәлди; 23 андин улар униңға көтәргән һәмдә топилаңда қатиллиқ қылған ичиш үчүн мурмәкки арилаштурулған нәччәйлән билән тәң соланған еди. 8 аччиқ шарап бәрди; лекин у уни қобул Халайиқ чуқан-сүрән селип валийдин бурун қылмиди. 24 Улар уни крестлигәндін кейин, һемиша уларға қылғинидәк йәнә шундақ кийимлирини өз ара бөлүшүвелиш үчүн, қилишини тиләшти. 9 Пилатус уларға: — hәр қайсисиниң үлүшини бекитишкә hәр Силәр Йәһудийларниң падишасини қоюп бир кийимниң үстүгә чәк ташлиди. 25 Уни беришмни халамсиләр? — деди 10 (чунки у крестлигән вақит күнниң үчинчи сайти баш қаһинларниң һәсәтхорлуғи түпәйлидин еди. 26 Уни әйиплигән шикайәтнамидә уни тутуп бәргәнлигини биләтти). 11 Лекин «Йәһудийларниң падишаси» дәп пүтүлгән баш қаһинлар халайиқни: «Буниң орниға, еди. 27 Улар униң билән тәң икки Бараббасни қоюп бәр» дәп тәләп қилишқа қарағчынуму крестлиди, бири оң тәрипида, күшкүртти. 12 Пилатус жававән улардин йәнә бири сол тәрипида еди. 28 йәнә: — Үндақ болса, силәр «Йәһудийларниң Шундақ қылип, муқәддәс язмилардик: «У падишаси» дәп атиған кишини қандак бир жинайәтчиләрниң қатарида санауди» дегән тәрәп қыл дәвatisilәр? — деди. 13 — Улар сөз әмәлгә ашурулди. 29 У йәрдин өткәнләр йәнә авазини көтирип: — Уни крестлигин! башлирини чайқишип, уни һақарәтләп: — дәп вақиришатти. 14 Пилатус уларға: — — Үнүй, сән ибадәтханини бузуп ташлап, Немишкә? У немә рәзиллик өткүзүпту? — үч күн ичидә қайтидин ясап чиқидиган деди. Бирақ улар техиму ғалжирлишип: адәм, 30 әнді өзүңни құтқузуп кресттин — Уни крестлигин! — дәп вақиришти. 15 چүшүп баққина! — дейиши. 31 Баш Шуңа Пилатус, халайиқни рази қылмақчи қаһинлар билән Тәврат устазлириму өз ара болуп, Бараббасни уларға чиқирип бәрди. шундақ мәсқиရ қылип: — У башқиilarни Әйсаны болса қамчилатқандын кейин, құтқузуптикән, өзини құтқузалмайду. 32 крестләш үчүн [Ләшкәрлиригә] тапшурди. 16 Исраилниң падишаси болған Мәсін әнді Андин ләшкәрләр Әйсаны валий ордисиди қресттин чүшүп бақсунчы, шуни көрсәклә сәйнаға елип кирип, пүтүн ләшкәрләр униңға етиқат қилимиз! — дейиши. Униң топини бу йәргә жәм болушқа чақырди. билән тәң крестләнгәнләрму уни шундақ 17 Улар униң учисиға сөсүн рәңлик һақарәтләшти. 33 әнді [күнниң] алтинчи тон кийдүрүшти, андин улар тикәнлик сайти кәлгәндә, пүткүл зиминың қараңгулук шахчилардин тоқуған бир тажни бешиға қаплиди вә тоқузынчы сайтигичә давам кийгүзди. 18 Андин уни мубарәкләп: қылди. 34 Тоқузынчы сайтта Әйса жуқури «Яшиғайла, и Йәһудийларниң падишаси!» аваз билән: «Елои, Елои, лама шавақтани?», дейиши. 19 Андин бешиға қомуш билән мәнаси: — «Худайим, Худайим, мени hәдәп уруп, униңға қарап түкүрүшти вә немишкә ташливәтти?» дәп қаттиқ нида униң алдида тиз пүкүп, сәждә қилишти. 20 қылди. 35 У йәрдә туруватқанларниң Улар уни шундақ мазақ қылғандын кейин, бәзилири буни аңлап: — Мана, у Иляс униңдин сөсүн тонни салдуруветип, учисиға пәйғәмбәргә нида қиливатиду, — дейиши. өз кийимлирини кийдүрди; андин улар 36 Улардин бирәйлән жүгүрүп берип, бир уни крестләш үчүн елип чиқиши. 21 парчә булутни аччиқ шарапқа чилап,

қомушниң учиға селип унинға ичкүзүп: «Бизгә қәбирниң ағзидики ташни ким — Тохтап туруңлар! Қарап бақайли, иляс домилитишип берәр?» дейишти. 4 Лекин [пәйғәмбәр] уни чүшүргили келәрмекин? — улар башлирини көтирип қаривиди, ташниң деди. 37 Эйса қаттиқ вақыриди-дә, роһини бир янға домилитиветилгинини көрди — қоювәтти. 38 Вә [шу әснада] ибадәтханиниң әслидә у таш наһайити йоған еди. 5 Улар ичкири пәрдиси жуқуридин төвәнгә икки қәбиргә киргәндә, оң тәрәптә олтарған, парчигә бөлүп житилди. 39 Әнди униң ақ тон кийгән, яш бир адәмни көрди, удулида турған йұз беши униң қандак ныда вә қаттиқ дәккә-дүккигә чүшти. 6 Лекин қилип роһини қоювәткәнлигини көрүп: — у уларға: — Дәккә-дүккигә чүшмәңлар. Бу адәм һәқиқәтән Худаниң оғлы екән! — Силәр крестләнгүчи Насарәтлик Әйсани деди. 40 У йәрдә йәнә бу ишларға жирақтын издәватисиләр. У тирилди, у бу йәрдә қарап туруватқан бир нөчә аялларму бар әмәс. Мана улар уни қойған жай! 7 Лекин еди. Уларниң арисида Магдаллиқ Мәрйәм, беринлар, униң мухлислириға вә Петрусқа: кичик Яқуп билән Йосәниң аниси Мәрйәм «У Галилийәгә силәрдин авал бариликән; у вә Саломилар бар еди. 41 Улар әслидә Эйса силәргә ейтқинидәк, силәр уни шу йәрдә Галилийә өлкисидә турған вақитта униңка қеридикәнсиләр» дәңлар, — деди. 8 Улар әгишип, униң хизметидә болғанлар еди; қәбиридин чиқипла бәдәр қачти. Уларни булардин башқа униң билән Йерусалимға титрәк бесип һошини йоқитай дегән еди; биргә көлтән йәнә нурғун аялларму [униң бәк қорқуп кәткәчкә, неч кимгә неч немини әһвалиға] қарап туратти. 42 Кәчкүрүн ейтмиди. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts кирип қалғанда («тәйярлаш күні», йәнәи do not include Mark 16:9-20.) Эйса һәптиниң биринчи шабат күниниң алдинқи күни болғақça), 43 күни таң сәһәрдә тирилгәндін кейин, авал алий кеңәшминиң толиму мәтивәр әзаси, Магдаллиқ Мәрйәмгә көрүнди. У әслидә Ариматиялиқ Йұсуп бар еди. Уму Худаниң униңдин йәттә җинни һайдивәткән еди. падишилигини күтүватқан болуп, жүръәт 10 Мәрйәм чиқип, матәм тутуп жиғлишип қилип [валий] Пилатусниң алдига кирип, турған, бурун униң билән биллә болғанларға униңдин Эйсаниң жәситини беришни тәләп хәвәр бәрди. 11 Униң тирик екәнлигини қылди. 44 Пилатус Эйсаниң аллиқастан вә Мәрйәмгә көрүнгәнлигини аңлиғанда, өлгәнлигигә һәйран болди; у йұз бешини улар ишәнмиди. 12 Бу ишлардин кейин, чақирип, униңдин Эйсаниң өлгінің әхелә у уларниң ичидики йезига кетиватқан вақит болдыму, дәп сориди. 45 Йұз бешидин иккіләнгә башқа сияқта көрүнди. 13 әһвални үққандын кейин, Йұсупқа жәсәтни Буларму қалғанларниң үениға қайтип, бәрди. 46 Йұсуп есил канап рәхт сетивелип, уларға хәвәр қылған болсими, лекин улар жәсәтни [кресттин] чүшүрүп канап рәхттә буларғиму ишәнмиди. 14 Андин он бирәйлән кепәнлиди вә уни қияда оюлған бир қәбиргә дәстиханда олтирип ғизалиниватқанда, у қойди; андин қәбирниң ағзига бир ташни уларға көрүнди вә уларниң етиқатсизлиги домилитип қойди. 47 Вә Магдаллиқ Мәрйәм вә таш жүрәклиги үчүн уларни тәнбиһ билән Йосәниң аниси Мәрйәм униң қоюлған берип әйиплиди; чүнки улар өзиниң үерини көрүвалди.

16 Шабат күни өтүши биләнла, Магдаллиқ Мәрйәм, Яқупниң аниси Мәрйәм вә Саломилар берип Эйсаниң жәситигә сүрүш үчүн хушпұрақлиқ буюмларни сетивалди. 2 Һәптиниң биринчи күни улар бәк балдур, таң сәһәрдә орнидин туруп, күн чиқиши билән қәбиргә барди. 3 Улар өз ара:

15 У уларға мундақ деди: — Пүткүл жаһанға берип, яритилғучиларниң һәр биригә хуш хәвәрни җакалаңлар. 16 Етиқат қилип, чөмүлдүрүшни қобул қылғанлар күткүзулиду. Етиқат қылмиғанлар болса гунаға бекитилиду. 17 Етиқат қылғанларниң излириға мөшүндақ мәжизилик аламәтләр әгишип һәмраһ болиду: — улар Мениң

намим билән жынларни һайдиветиду; улар йеци тилларда сөзләйдү, 18 улар иланларни қоллирида тутиду, һәр қандаң зәһәрлик нәрсини исчиму, уларға зәрәр йәткүэмәйдү; қоллирини бемарларға тәккүзүп қойса, кесәллири сақыйип кетиду. 19 Шунца Рәб уларға бу сөзләрни қилип болғандин кейин, асманга көтирилди, Худаниң оң йенида олтарди. 20 Мұхлислар чиқип, һәр йәргә берип хуш хәвәрни жақалап жүрди. Рәб улар билән тәң ишләп, сөз-каламиға һәмраһ болуп әгәшкән мәжизилик аламәтләр билән униңға испат бәрди.

Лука

1 Гәрчә нурғун адәмләр аримизда мутләк ишәшлик дәп қарапан ишларни топлап йезишкә киришкән болсуму, **2** (худди сөз-каламға баштингәхир өз көзи билән гувачи болғанлар, шундақла уни сақлап йәткүзгүчиләрниң бизгә аманәт қылған баянлиридәк), **3** мәнму барлық ишларни баштингә тәпсилій тәкшүрүп ениқлиғандын кейин, и һөрмәтлик Теофилус жәнаблири, силигә бу ишларни тәртиви бойичә йезишни лайиқ таптим. **4** Буниңдин мәхсәт, сили қобул қылған тәлимләрниң мутләк һәқиқәт екәнлигигә жәэм қилишлири үчүндүр. **5** Йәһүдийә өлкисигә падиша болған һерод сәлтәнәт қылған күнлирида, «Абия» қаһинлиқ нөвитетидин бир қаһин бар болуп, исми Зәкәрия еди. Униң аялиму нарунның әвләдидин болуп, исми Елизабит еди. **6** Улар иккиси Худаниң алидида һәкәнлий кишиләр болуп, Пәрвәрдигарниң пүтүн әмир-бәлгүлимилири бойичә әйипсиз маңатты. **7** Амма Елизабит туғмас болғачқа, улар пәрзәнәт көрмігән еди. Униң үстигә улар иккиси хеләла яшинип қалған еди. **8** У өз түркүмидиқи қаһинлар арисида [ибадәтханыда] нөвәтчилик вәзиписини Худа алдида ада қиливатқанда, **9** [шу чағдик] қаһинлиқ адити бойичә, улар Пәрвәрдигарниң «мұқәддәс жай»иға кирип хушбүй селишкә шундақ болушқа чәк ташлиғанда шундақ болдик, чәк униңға чиқти. **10** Әнди у хушбүй селиватқан вақтида, жамаәт ташқирида туруп дуа қилишивататти. **11** Туюқсиз Пәрвәрдигарниң бир пәриштиси униңға хушбүйғаһниң оң тәрипидә қөрүнди. **12** Уни қөргән Зәкәрия нодуқуп қоркунучқа чөмүп кәтти. **13** Бирақ пәриштә униңға: — Эй Зәкәрия, қорқымиғи! Чүнки тилигиң ижабет қилинди, аялиң Елизабит саңа бир оғул туғуп бериду, пәриштә җәбраил Худа тәрипидин Галилийә сән униң исмимиң Йәһя қойғин. **14** У өлкисидиқи Насарәт дегән бир шәһәргә, пак саңа шат-хурамлиқ елип келиду, униң дүнияға келиши билән нурғун кишиләр шатлиниду. **15** Чүнки у Пәрвәрдигарниң анисиниң қосиғидиқи вақтидин тартипмү Мұқәддәс Роһқа толдурулған болиду. **16** У Исаиллардин нурғунлирини Пәрвәрдигар Худасиниң йениңға қайтуриду. **17** У [Рабнин] алдида Илияс пәйғәмбәргә хас болған роһ вә күч-кудреттә болуп, атиларниң қәлбилирни балиларға майил қилип, итаәтсизләрни һәкәнлийларниң ақыланилигигә киргүзүп, Рәб үчүн тәйярланған бир хәлиқни һазир қилиш үчүн униң алдида маниду, — деди. **18** Зәкәрия болса пәриштидин: Мәнму қерип қалған, аялымму хелә яшинип қалған турса, бу ишни қандақ жәэм қилалаймән? — дәп сориди. **19** Пәриштә җававән: — Мән Худаниң һозурида турғучи Жәбраилмән. Саңа сәз қилишкә, бу хуш хәвәрни саңа йәткүзүшкә мән әвәтилдим. **20** Вақит-сайти қәлгендә чокум әмәлгә ашурулидиган бу сөзлиримгә ишәнмигәнлигидиң түпәйлидин, бу ишлар әмәлгә ашурулған күнигичә маңа сән тилиң тутулуп, зуванға қеләлмәйсән, маңатты. **21** Әнди жамаәт Зәкәрияни күтүп — деди. **22** У чиққанда уларға гәп қилалмиди; унин үларға қол ишарәтлирини қилишидин, шундақла зуван сүрәлмігәнлигидин улар туратти; улар у мұқәддәс жайда немә үчүн үниң мұқәддәс жайда бирәр аламәт бунчывала һаял болди, дәп һайран қалғили турди. **23** Шундақ болдик, униң [ибадәтханидиқи] қорынушни қөргәнлигини чүшинип йәтти. **24** Шундақ болдик, униң қайтти. **25** Дәрвәқә, бир нәччә қүндин кейин унин аяли Елизабит һамилдар болди; у бәш айғича тала-түзгә чиқмай: **26** «Әнди Пәрвәрдигар мениң һалимға нәзирини чүшүрүп, мени халайиқ арисида номусқа қелиштин халас қилип, маңа бу күнләрдә хизмет муддити тошуши биләнла, у өйигә қайтти. **27** Дәрвәқә, бир нәччә қүндин кейин унин аяли Елизабит һамилдар болуп, алтә ай болғанда, Елизабит һамилдар болуп] алтә ай болғанда, Елизабит саңа бир оғул туғуп бериду, пәриштә җәбраил Худа тәрипидин Галилийә сән униң исмимиң Йәһя қойғин. **28** У өлкисидиқи Насарәт дегән бир шәһәргә, пак саңа шат-хурамлиқ елип келиду, униң дүнияға келиши билән нурғун кишиләр шатлиниду. **29** Чүнки у Пәрвәрдигарниң қизниң исми болса Мәрійәм еди.

униң алдига кирип униңға: — Салам саңа, ай сөйүнүп ойнақлап кәтти. **45** Ишәнгән шәпкәткә муйәсස болған қыз! Пәрвәрдигар қиз нақәдәр бәхитликтүр; чунки униңға саңа ярдур! — деди. **29** У пәриштини Пәрвәрдигар тәрипидин ейтилған сөз көргәндә, униң сөзиңдин бәк һодукуп кәтти, жәзмән әмәлгә ашурулиди! **46** Мәрйәммү қөңлидә бундақ салам сөзи зади немини хуш болуп мундақ деди: — «Женим көрситидиғанду, дәп ойлап қалди. **30** Рәбни улуқлайду, **47** роһым Күткүзғучим Пәриштә униңға: — Эй Мәрйәм, қорқмифин. Худадин шатланди, **48** Чүнки У дедигиниң Сән Худа алдиди шәпкәт тапқансән. **31** Мана, мискин һалиға нәзәр салди; Чүнки мана, сән һамилдар болуп бир оғул түгисән, сән шундин башлап барлық дәвирләр мени униң исмини Әйса дәп қойисән. **32** У улуқ бәхитлик дәп атайду; **49** Чүнки Қадир болиду, һәммидин Алий Болғучиниң оғли Болғучи мән үчүн улуқ ишларни әмәлгә дәп атилиди; вә Пәрвәрдигар Худа униңға ашуруди; Муқәддәстүр Униң нами. **50** атиси Давутниң тәхтини ата қилиду. **33** Униң рәһим-шәпкити дәвиридин-дәвиригичә У Яқупниң жәмәті үстигә мәңгү сәлтәнәт Өзидин қорқидиғанларниң үстидидур, **51** қилиду, униң падишилиғи түгимәстүр, — У билиги билән күч-кудритини намайән деди. (aiōn g165) **34** Мәрйәм әнди пәриштидин: қилди, У тәкәббурларни қөңлидикى нийәт— Мән техи әр кишигә тәгмигән турсам, хияллири ичилила тар мар қилди. **52** У бу иш қандақым мүмкін болсун? — дәп күчлүк һөкүмдарларни тәхтидин чүшүрди, сориди. **35** Пәриштә униңға жағавән: — Пеқирларни егиз көтәрди. **53** У ачларни Муқәддәс Роһ сениң вужудунға чүшиду вә нази-немәтләр билән тоюндуруди, Лекин һәммидин Алий Болғучиниң күч-кудрити байларни қуруқ қол қайтуруди. **55** У атасаңа сайә болуп йеқинлишиду. Шуңа, бовилиримизға ейтқинидәк, Йәни Ибраһим сәндин туғулидиган муқәддәс [пәрзәнт] һәм униң нәслигә мәңгү вәдә қылғинидәк, Худаниң Оғли дәп атилиду. **36** Вә мана, У Әз рәһим-шәпкитини есида тутуп, Қули туққиниң Елизабитму яшинип қалған **Израилға ярдәмгә қалди».** (aiōn g165) **56** Мәрйәм болсими, оғулға һамилдар болди; туғмас Елизабитниң йенида үч айчә туруп, өз дейилгүчиниң қосақ көтәргинигә һазир өйигә қайтти. **57** Елизабитниң туғутиниң алтә ай болуп қалди. **37** Чүнки Худа ай-күни тошуп, бир оғул туғди. **58** Әнди билән һеч қандақ иш мүмкін болмай униң қолум-хөшнилири вә уруқ-туққанлири қалмайды, — деди. **38** Мәрйәм: — Мана Пәрвәрдигарниң униңға қөрсәткән мәһир-Пәрвәрдигарниң дедигимән; маңа сөзүң шәпкитини шунчә улғайтқанлиғини аңлап, бойичә болсун, — деди. Шуниң билән униң билән тәң шатланди. **59** Вә шундақ пәриштә униң йенидин кәтти. **39** Мәрйәм болдики, бовақ туғулуп сәккиз күн болғанда, шу құнләрдә орнидин қопуп алдирап халайиқ балиниң хәтнисини қылғили кәлди. Йәһудийә тағлиқ районидики бир шәһәрге Улар униңға Зәкәрия дәп атисиниң исмини барди. **40** У Зәкәрияның өйигә кирип, қоймақчи болушти. **60** Лекин аниси жағавән: Елизабитқа салам бәрди. **41** Вә шундақ — Яқ! Исми Йәһія аталсун — деди. **61** Улар болдики, Елизабит Мәрйәмниң салимини униңға: — Бирақ уруқ-жәмәтиңиз ичида аңлиғандила, қосигидики бовақ ойнақлап бундақ исимдикиләр йоқку! — дейишти. кәтти. Елизабит болса Муқәддәс Роһқа **62** Шуниң билән улар балиниң атисидин толдуруулуп, жуқури аваз билән тәнтәнә пәрзәнтиңизгә немә исим қоюшни халайсиз, қилип мундақ деди: — Қиз-аяллар ичида дәп ишарәт билән сораشتы. **63** У бир парчә бәхитликтүрсән, қосигидики мевиму [мом] тахтайни әқилишни тәләп қилип: бәхитликтүр! **43** Маңа шундақ [шәрәп] нәдин «Униң исми Йәһіядур» дәп язди. һәммәйлән кәлдикин, Рәббимниң аниси болғучи мени интайин һәйран қелишти. **64** Шуан униң ағзи йоқлап кәлди! **44** Чүнки мана, салимиң ечили, униң тили йешилип, зуванға кәлди қулиқимға киргәндила, қосигимдики бовақ вә шуниң билән Худаға тәшәккүр-мәднийә

ейтти. 65 Уларниң өпчүрисидиқиләрниң елиш үчүн уларниң ройхети тизимлансун һәммисини қорқунуч басты; Йәһудийә дәп пәрман чүстү. 2 Тунжы қетимлиқ тағлиқ районлирида бу ишларниң һәммиси бу нопус тизимлаш Кириниюс Сурийә әл ағзидა пур кәтти. 66 Бу ишлардин хәвәр өлкисини идарә қилип турған вақтида тапқучиларниң һәммиси уларниң көңлигә елип берилған еди. 3 Шуниң билән пүкүп: «Бу бала зади қандақ адәм болар?» һәммә адәм нопусқа тизимлиниш үчүн дейишти. Чүнки Пәрвәрдигарниң қоли өз жутлириға қайтиш керәк болди. 4 дәрвәқә униңға яр еди. 67 Шу чағда балиниң Йұсупмұ Давут [падишаниң] жәмәтидин атиси Зәкәрия Мұқәддәс Роһің толдуруулуп, болғачқа, шундақла униң беваситә әвләди вәһий-бешарәтни йәткүзүп, мундақ деди: болғачқа, Галилийә өлкисидиқи Насарәт — 68 «Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарға шәниридин айрилип, Йәһудийә өлкисидиқи, тәшәккүр-мәдһийә оқулусун! Чүнки У Өз Давутниң жути Бәйт-Ләһәм деген шәһәргә хәлқини йоқладап, улардин хәвәр елип, бәдәл кәтти. 5 Нопусқа тизимлиниш үчүн төләп уларни һәр қилди. 70 У қедимдин лайиқи, болғуси аяли Мәрйәммү биллә бери мұқәддәс пәйғәмбәрлириниң ағзи барди. Мәрйәм һамилдар болуп, қосиғи арқилиқ вәдә қылғинидәк, Кули болған хеләла йофинап қалған еди. 6 Вә шундақ Давутниң жәмәти ичидин биз үчүн бир болдикі, улар Бәйт-Ләһәмдә турған вақтида нижат мұңгузини өстүрүп турғузди; Бу Мәрйәмниң туғутиниң ай-күни тошуп зат бизни дүшмәнлиримиздин вә бизни қалди. 7 Бирақ сарайда уларға орун өч көридиғанларниң қолидин құтқазғучи болмиғачқа, Мәрйәм шу йәрдә тунжы оғлини нижаттур. (aiōn g165) 72 У шу йол билән ата-туққанда уни закилап, еғилдиқи оқурға бовилиримизға илтипат әйләп, Мұқәддәс ятқузды. 8 Шу йәрниң әтрапидиқи бәзи әһдисини әмәлгә ашуруш үчүн, Йәни падичилар далада туратти; улар кечичә атимиз Ибраһимға болған қәсимини есідә түнәп, падисиға қарайтти. 9 Вә мана, тутуп, Бизни дүшмәнлириниң қолидин Пәрвәрдигарниң бир пәриштиси уларниң азат қилип, Барлық құнлиримиздә неч алдидә туратти; Пәрвәрдигарниң парлақ кимдин қорқмай, Өз алдидә ихласмәнлик шәриви уларниң әтрапини йорутуватты. вә һәкәнаныйлиқ билән, Хизмәт-ибадитидә Улар интайин бәк қорқуп кәтти. 10 Бирақ болидиган қилди. 76 Энді сән, и балам, пәриштә уларға: — Қорқмаңдар! Чүнки мана, һәммидин Алий Болғучиниң пәйғәмбири пүтүн хәлиқә хошаллиқ болидиган бир дәп атилисән; Чүнки сән Рәбниң йоллирини хүш хәвәрни силәргә елан қилимән. 11 тәйярлаш үчүн Униң алдидә мәнисән. Чүнки бүгүн Давутниң шәниридә силәр 77 Вәзипәң униң хәлқигә гуналириниң үчүн бир Құтқазғучи туғулди. У — Рәб кәчүрүм қилиниши арқилиқ болидиган Мәсиһдур! 12 [Уни] тепишиңдар [үчүн] шу нижатниң хәвирини билдүрүштүр; 78 аламәт болидуки, бовақни закиленған һалда Чүнки Худайимизниң ичи-бағридин ургуп бир оқурда ятқан петидә таписиләр, — чиққан шәпкәтләр вәҗидин, Қараңғулуқ деди. 13 Бирдинла, пәриштиниң әтрапида вә өлүм көләнгиси ичида олтарғанларни зор бир топ самави қошуңдикиләр пәйда йорутуш үчүн, Путлиримизни аманлық болуп, Худани мәдһийиләп: 14 «Әршиәлада йолига башлаш үчүн, Әрштин таң шәпки Худаға шан-шәрәпләр болғай! Йәр йүзидә үстимизгә چүшүп йоқлади. 80 Бала болса болса у сөйүндиған бәндилиригә арам-есүп, роһта күчләндерүүлди. У Исаил хатиржәмлик болсун!» дейишти. 15 жамаитиниң алдидә намайән қилингичә Пәриштиләр улардин айрилип асманға чөлләрдә яшап кәлди.

2 Энді шу қүнләрдә, [Рим императори] Кәйсәр Августустин барлық хәлиқтін бајқ

чиқип кетивиди, падичилар бир-биригә: — Бәйт-Ләһәмгә йол елип, Пәрвәрдигар бизгә уқтурған, әмәлгә ашурған бу ишни көрүп келәйли, — дейишти. 16 Шуниң билән

улар алдирап шәһәргә берип, Мәрйәм билән барлық хәлиқләр алдида һазирлиғансән; Йұсупни вә окурда ятқан бовақни издәп 32 У әлләргә вәһний болидиган нур, тапти. 17 Падичилар [бовақни] көргәндін Вә хәлқың Исраилниң шан-шәривидур!» кейин, өзлиригә униң һәкүмдә ейтилған 33 Балиниң ата-аниси бала һәкүмдә сөзләрни кәң тарқитиветти. 18 Буни ейтилғанлириға интайин һәйран қелиши. аңлиғанларниң һәммиси падичиларниң 34 Симеон уларға бәхит тиләп, аписи дегәнлиригә интайин һәйран қелиши. 19 Мәрйәмгә мундақ деди: — Мана! Бу бала Мәрйәм болса бу ишларниң һәммисини Исраилдики нурғун кишиләрниң жиқилиши көңлигә пүкүп, өңқур ойланип жүрәтти. вә нурғун кишиләрниң көтирилиши 20 Падичилар көргән вә аңлиғанлириниң үчүн тайинланды, шундақла кишиләр һәммиси үчүн Худани улуқлап, мәдһийә қарши чиқип һақарәтләйдиган, [Худаниң] оқушқан пети қайтишти; барлық ишлар бешарәтлик аламити болиду. 35 Шуның дәл уларға хәвәрләндүргүлгәндәк болуп билән нурғун кишиләрниң көңлидики чиққан еди. 21 Бовақни хәтнә қилиш ғәрәзлири ашқарилиниду — вә бир қиличуму вақты, йәни сәkkизинчү күни тошқанда, сениң көңлүңгә санжилиду! 36 Шу йәрдә униңға Әйса дәп исим қоюлди. Пәриште Ашир қабилисидин болған Фануилниң бу исимни у техи анисиниң балиятқусида қизи Анна исимлиқ хелә яшанған бир аял апиридә болмайла қойған еди. 22 Әнди пәйғәмбәрму бар еди. У қиз вақтида әргә Муса [пәйғәмбәргә] чүшүрүлгән қанун тәккәндін кейин униң билән йәттә жил бойичә Үйсүп билән Мәрйәмниң паклиниш биллә яшап, 37 андин сәксән төрт жил тул вақти тошқанда улар балини Пәрвәрдигарға турған еди. У ибадәтхана һойлилиридин атап тапшуруш үчүн Йерусалимға елип чиқмай, кечә-куңдۇз роза тутушлар вә барди 23 (Пәрвәрдигарниң Тәврат қанунида: дуалар билән Худаға ибадәт қылатти. 38 У «Барлық тунжә оғул Пәрвәрдигарға муқәддәс дәл шу пәйттә йетип келип Пәрвәрдигарға мәнсүп атилиши керәк» дәп Үйезилғинидәк) тәшеккүр ейтти, һәмдә Йерусалимда нижат-24 вә шундақла Пәрвәрдигарниң Тәврат һөрлүкни күтүватқан барлық халайиққа қанунида дейилгини бойичә, бир жүп паҳтәк бала тоғрисида сөз қылди. 39 [Йұсуп] яки икки кәптәр балисини құрбанлиққа билән [Мәрйәм] Тәвратта бекитилгән барлық сунуш керәк еди. 25 Вә мана шу ишларни ада қылғандын кейин, Галилийәгә, чағларда, Йерусалимда Симеон исимлиқ өз шәһири Насарәткә қайтти. 40 Бала бир киши туратти. У һәм һәкәнний вә болса өсүп, дана-ақыланилил билән толуп, ихласмән адәм болуп, «Исраилға Тәсәлли роһта күчләндүрүлди, Худаниң менир-Бәрғучи»ни интизарлиқ билән күткән еди. шәпқитиму униң үстидә еди. 41 Униң ата-Муқәддәс Роһ униң вұжудиға яр еди. 26 У аниси һәр жили «өтүп кетиш һәйти»да Муқәддәс Роһтин кәлгән вәһнийдін өзиниң Йерусалимға баратти. 42 Әйса он икки Пәрвәрдигарниң Мәсихини көрмігічә яшқа киргән жили, улар уни елип, һәйтниң өлүм көрмәйдиганлигини билгән еди. адити бойичә йәнә чиқип барди. 43 һәйт 27 У Муқәддәс Роһниң башлиши билән құнлирини өткүзгәндін кейин, улар өйігә ибадәтханиниң [Нойлилириға] кирди; ата- қарап кетиватқанда, бала Әйса Йерусалимда аниси Тәвратта бекитилгән адәтни бежириш қалди. Ата-анисиниң бу иштин хәвири йоқ үчүн бовақ Әйсани көтирип киргәндә, 28 еди, 44 бәлки уни сәпәрдаш-һәмраһири Симеон бовақни құчиғига елип, Худаға билән биллә келиватиду, дәп ойлап, бир тәшәккүр-мәдһийә оқуп мундақ деди: — құн йол жүрди. Андин улар уни уруқ-29 «Әнди, и Егем, һазир сөзүң бойичә туққанлари вә дост-бурадәрлири арисидин қулуңниң бу аләмдин хатиржәмлик билән издәшкә башлиди; 45 издәп тапалмай, улар кетишигә йол қойғайсән; 30 Чүнки өз кәйнигә йенип Йерусалимға берип үәнә көзүм Сениң нижатиңни көрди, 31 Уни издиidi. 46 Вә шундақ болдики, үчинчи

күни улар уни ибадәтхана һойлисида барлық әт егилири Худаниң нижатини Тәврат устазлириниң арисида олтирип, көрәләйдиган болиду! — дәп товлады». 7 уларниң тәлимлирини аңлаватқан һәм Йәһә әнди алдига чөмүлдүрүшни қобул улардин соал сораватқанниң үстидә тапти. қилишқа чиққан топ-топ халайиқа: — Эй 47 Униң сөзлирини аңлиғанларниң һәммиси зәһәрлик илан балилири! Ким силәрни униң чүшәнчисигө вә бәргән жағаплириға [Худаниң] чүшүш алдидә турған ғәзивидин интайин һәйран қелишти. 48 Ата-аниси уни қечинелар дәп агаһландурды?! 8 Әнди көрүп наһайити һайрануһас болушти, униң товифа лайик мевиләрни қалтүрүңлар! аниси униңға: — Вай балам! Немишқа бизгө Вә өз ичиңларда: «Бизниң атимиз болса шундақ муамилә қылдин? Атаң иккимиз Ибраһимдур!» дәп хиял әйлимәңлар; паракәндә болуп сени издәп қәлдуң! — деди. чүнки мән шунни силәргә ейтип қояйки, 49 У уларға: — Немишқа мениң издициңлар? Худа Ибраһимға мөшү ташлардинму Әжәба, мениң Атамниң ишлирида болушум пәрзәнтләрни яритип берәләйдү. 9 Палта керәклигимни билмәмтиңлар? — деди. аллиқачан дәрәқләрниң үйлтизига тәңләп 50 Лекин улар униң үларға ейтқинини қоюлди; яхши мөвә бәрмәйдиган һәр қандақ чүшәнмиди. 51 Андин у улар билән дәрәқләр кесип отқа ташлиниду!» — деди. Насарәткә қайтти вә уларниң гепигә изчил 10 [Униң әтрапиға] топлашқан кишиләр бойсунатти. Лекин аниси бу ишларниң әнди униңдин: — Ундаңта, биз қандақ һәммисини қөңлигә пүкүп қойди. 52 қилишимиз керәк? — дәп сориди. 11 У Шундақ қилип, Әйса ақыланилил-даналиқта жағавән: — Иккى құр чапини бар киши вә қамәттә йетилип, Худа вә кишиләр алдидә бирини йоқ кишигә бәрсүн, үйәйдигини барғансері сөйүлмәктә еди.

3 Рим императори Тибериус Қәйсәрниң сәлтәнитиниң он бәшинчи жили, Понтиус Пилатус Йәһүдийә өлкисиниң валиси, һерод хан Галилийә өлкисиниң һакими, һерод ханниң иниси Филип хан Итурийә вә Трахонитис өлкисиниң һакими, Лисаняс хан Абилиний өлкисиниң һакими болғанда, 2 һаннас һәм Қаяфа баш қаһинлик қиливатқанда, Худаниң сөз-калами чөлдә яшаватқан Зәкәрияниң оғли Йәһәға қәлди. 3 У Иордан дәрияси вадисидики барлық районларни кезип, кишиләргө гуналарға кәңүрүм елип келидиган, товва қилишни билдүридиган [суға] «чөмүлдүрүш»ни жакалашни башлиди. 4 Худди Тәвраттың Йәшәя пәйғәмбәрниң сөзлири хатириләнгән қисимда пүтүлгәндәк: «Баяванда товлиғучи бир кишиниң: Рәбниң йолини тәйярләнләр, Униң йоллирини түз қилиңлар! — дегән авази аңланди. 5 Барлық жиһилар толдурулиду, Барлық тағ-дөңләр пәслитилиду; Әгир-тоқай җайлар түзлиниду, Оңғул-доңғул йәрләр тәкши йоллар қилиниду. 6 Шундақ қилип,

бар кишиму шундақ қилсун, — деди. 12 Бәзи бажғирларму чөмүлдүрүшни қобул қилғили униң алдига келип: — Устаз, биз қандақ қилимиз? — дәп сориди. 13 У уларға: — Бәлгүләнгәндін артуқ баж алмаңлар, — деди. 14 Андин бәзи ләшкәрләрму униңдин: — Бизчу, қандақ қилишимиз керәк? — дәп сораشتы. У уларға: — Башқиларниң пулинин зораванлиқ билән еливалмаңлар, неч кимгә ялғандын шикайәт қилмаңлар вә иш һәккіндерға рази болуңлар, — деди. 15 Әнди хәлиқ тәқәzzалиқта болуп һәммәйлән көңлидә Йәһә тогрилиқ «Мәсиң мөшү кишиими?» дәп ойлаشتы. 16 Йәһә һәммәйләнгә жағавән: — Мән силәрни дәрвәқе суға чөмүлдүримән. Лекин мәндин күдрәтлик болған бириси келидү; мән һәттә кәшлириниң бокучини йешишкиму лайик әмәсмән! У силәрни Муқәддәс Роһқа һәм отқа чөмүлдүриду. 17 Униң соруғучи күрики қолида туриду; у өз хаминини топа-самандың тәлтөкүс тазилайду, сап буғдайни амбарға жигиду, амма топа-саманни өчмәс отта көйдүрүветиду, — деди. 18 Әнди шундақ көп башқа несиһәтләр билән Йәһә хуш хәвәрни хәлиққа йәткүзди. 19 [Кейин], һаким

һерод [өгэй] акисиниң аяли һеродийәни Яқупниң оғли, Якуп Иshaқниң оғли, Иshaқ [тартивалғанлиғи] түпәйлидин вә шуниндәк Ибраһимниң оғли, Ибраһим Тәраһиниң оғли, униң барлық башқа рәзил құлмишилири Тәраһ Нахорниң оғли, 35 Нахор Серугниң үчүн Йәһя тәриpidин әйипләнгән, 20 оғли, Серуг Рағуниң оғли, Рағу Пәләгниң һерод бу барлық рәзиллигиниң үстігә оғли, Пәләг Ебәрниң оғли, Ебәр Шеләниң йәнә шуни құлдыки, Йәһяни зинданға оғли, 36 Шеләһ Қаинанниң оғли, Қаинан ташлиди. 21 Шундақ болдикі, һәммә хәлиқ Арпахшадниң оғли, Арпахшад Шәмниң оғли, Йәһядин чөмүлдүрүшни қобул қылғанда, Шәм Нуһниң оғли, Нуһ Ләмәхниң оғли, Әйсаму чөмүлдүрүшни қобул қылди. У 37 Ләмәх Мәтүшәлаһниң оғли, Мәтүшәлаһ дуа қиливатқанда, асманлар йериліп, 22 һанохниң оғли, һанох Ярәдниң оғли, Ярәд Муқәддәс Роһ кәптәр сияқида чүшүп униң Maһalалилниң оғли, Maһalалил Қенанниң үстігә қонди. Шуниң билән асмандин: «Сән оғли, 38 Қенан Еношниң оғли, Енош Сетниң Мениң сөйүмлүк Оғлум, Мән сәндін толук оғли, Сет Адәм атиниң оғли, Адәм ата болса, хұрсәнмән!» дегән бир аваз аңланди. 23 Худаниң оғли еди.

Әйса өз [хизметини] башлиғанда, оттұзға кирип қалған еди. У (хәкниң нәзиридә) Йұсупниң оғли еди; Йұсуп Хеләйниң оғли, 24 Хеләй Маттатиниң оғли, Маттат Лавийниң оғли, Лавий Мәлкүйниң оғли, Мәлкүй Яннайниң оғли, Яннай Йұсупниң оғли, 25 Йұсуп Маттатияниң оғли, Маттатия Амосниң оғли, Амос Наһумниң оғли, Наһум һеслининиң оғли, һесли Наггайниң оғли, 26 Наггай Maһатниң оғли, Maһat Маттатияниң оғли, Маттатия Семәйниң оғли, Семәй Йұсупниң оғли, Йұсуп Юданиң оғли, 27 Юда Йоананниң оғли, Йоанан Ресаниң оғли, Реса Зәрубабәлниң оғли, Зәрубабәл Салатийәлниң оғли, Салатийәл Нерийниң оғли, 28 Нерий Мәлкүйниң оғли, Мәлкүй Аддиниң оғли, Адди Қосамниң оғли, Қосам Елмадамниң оғли, Елмадам Ерниң оғли, 29 Ер Йосәниң оғли, Йосә Әлиеziәрниң оғли, Әлиеziәр Йоримниң оғли, Йорим Маттатиниң оғли, Маттат Лавийниң оғли, 30 Лавий Симеонниң оғли, Симеон Йәһуданиң оғли, Йәһуда Йұсупниң оғли, Йұсуп Йонанниң оғли, Йонан Әлиақимниң оғли, 31 Әлиақим Мелеаһниң оғли, Мелеаһ Мәннаниң оғли, Мәнна Маттатаниң оғли, Маттата Натанниң оғли, Натан Давутниң оғли, 32 Давут Йәссәниң оғли, Йәссә Обәдниң оғли, Обәд Баазниң оғли, Бааз Салмонниң оғли, Салмон Наһшонниң оғли, Наһшон Амминадабниң оғли, 33 Амминадаб Арамниң оғли, Арам һезронниң оғли, һезрон Пәрәзниң оғли, Пәрәз Йәһуданиң оғли, 34 Йәһуда

4 Андин Әйса Муқәддәс Роһқа толуп, Иордан дәриясидин қайтип келип, Роһ тәрипидин чөл-баяванға елип берилди. 2 У үйәрдә қириқ күн Иблис тәрипидин синалди. У бу күнләрдә һеч нәрсә йемиди. Күнләр аяқлашқанда, униң қосиги таза ачқан еди. 3 Әнді Иблис униңға: — Сән әгәр Худаниң Оғли болсан, мошу ташқа: «Нанға айлан!» дәп буйругин — деди. 4 Әйса униңға жағававән: — [Тәвратта]: «Инсан пәкәт нан биләнла әмәс, бәлки Худаниң һәр бир сөзи биләнму яшайду» дәп йезилған, — деди. 5 Иблис йәнә уни егиз бир тақға башлап чиқип, бир дәқиқә ичидә дуниядики барлық дөләтләрни униңға көрсәтти. 6 Иблис униңға: — Мән бу һакимиyәтниң һәммисини вә униңға тәвә барлық шану-шәвкәтләрни саңа тәқдим қилимән; үчүнки булар маңа тапшурулған, мән уни кимгә беришни халисам, шуниңға беримән. 7 Әгәр баш қоюп маңа сәждә қылсаң, буларниң һәммиси сениңки болиду, — деди. 8 Әйса униңға жағав берип: — [Тәвратта]: «Пәрвәрдигар Худайиңғила ибадәт қыл, пәкәт Униңла күллүгіда бол!» дәп йезилған, — деди. 9 Андин Иблис уни Йерусалимға елип барди вә уни ибадәтханиниң әң егиз җайига турғузуп: — Худаниң Оғли болсан, өзүңни пәскә ташлап бақын! 10 Үчүнки [Тәвратта]: «[Худа] Өз пәриштилиригә сени қоғдаш һәккідә әмир қилиду»; 11 вә, «Путуңниң ташқа урулуп кәтмәслиги үчүн,

улар сени қоллирида көтирип жүриду» үч жил алтә ай етилип, дәһшәтлик бир дәп йезилған, — деди. 12 Әйса унциға: қәһәтчилик барлық зимиңни басқанда, — «[Тәвратта]: «Пәрвәрдигар Худайиңиң Исаилда нурғун тул аяллар бар еди; синиғучи болма!» дәпмиу йезилған, — 26 бирақ Иляс уларниң һеч қайсисиниң деди. 13 Иблис барлық синашларни қешиға әмәс, бәлки Зидонниң Зарәфат ишлитет чиққандын кейин, уни вақтингә шәһиридики бир тул аялниң қешиғила ташлап кетип қалды. 14 Әйса Роһниң күч- әвәтилгән. 27 Вә [шунинға охшаш], Елиша құдрити ичидә Галилийә өлкисигә қайтип пәйғәмбәрниң вақтида, Исаилда моҳо кәлди. Шуниң билән униң хәвәр-шәһрите кесилигә гириптар болғанлар нурғун әтраптикаи һәр бир жутларға тарқалди. 15 болсиму, лекин Сурийәлик Наамандын У уларниң синағоглирида тәлим бергили башқа, һеч қайсиси сақайтилған әмәс! турди вә уларниң улуқлашырыға сазавәр — деди. 28 Синағодикиләр бу сөзләрни болди. 16 У өзи беқип соң қилинған жути аңлап, һәммиси қаттиң ғәзәпләнди; 29 Насарәткә келип, шабат күни адәттикидәк орнидин турушуп, уни шәһәрдин һайдап синағогқа кирди вә шундақла [муқәддәс чиқирип, шу шәһәр жайлышқан тағниң язмиларни] окушқа өра турди 17 вә левигә әчиқип, тик ярдин ташливәтмәкчи Тәвраттики «Йәшәя» дегән қисим унциға болушти. 30 Лекин у уларниң арисидин тапшурулди. У орам язмини ечиپ, муну бемалал өтүп, өз йолига чиқип кәтти. 31 У сөзләр йезилған йәрни төпип окуди: 18 — Галилийә өлкисиниң Қәпәрнаүм дегән бир «Пәрвәрдигарниң Роһи мениң вужудумда, шәһиригә құшты, у йәрдә шабат құнлиридә Чүнки У мени йоқсууларға хүш хәвәрләр хәлиққә тәлим берәтти. 32 Улар униң йәткүзүшкә мәсиң қилды. Тутқунларға тәлимігә һәйран қелишти, чүнки униң сөзи азатлиқни, Вә корларға көруш шипасини толиму нопузлук еди. 33 Әнди синағогта жақалашқа, Езилгәнләрни халас қилишқа, напак жинниң роһи чаплашқан бир киши Пәрвәрдигарниң шапаәт көрситидиган болуп, [униндики жин] қаттиң авазда: 34 жилини жақалашқа мени әвәтти». 20 У — Әй Насарәтлик Әйса, сениң биз билән язмини түрүветип, синағог хизмәтчисигә немә кариң?! Бизни йоқатқиңи қәлдиңүм? қайтуруп берип, олтарди. Синағогта Мән сениң кимлигиңиң билимән, Худаниң олтарғанларниң һәммисиниң көзлири Муқәддәс Болгучисисән! — дәп товлап кәтти. униң тикилип туратти. 21 У қөпчиликкә: 35 Лекин Әйса жынға тәнбиң берип: — — Мана бу айәт бүгүн қулиқиңларға Ағзиңни юм! Униндин чиқ! — девиди, аңланғинида әмәлгә ашурулмақта, — жын һелиқи адәмни халайиқ оттурисида деди. 22 һәммиси униң яхши гепини жиқитиветип, униңдин чиқип кәтти. Лекин қилишип, униң ағзидин чиқиватқан униңға һеч зәрәр йәткүзмиди. 36 һәммәйлән шапаәтлик сөзлиригә һәйран қелишип: — буниндин қаттиң һәйран болушуп, бир-Бу Йұсупниң оғли әмәсмү? — дейишти. биригә: — Бу зади қандақ иш! У дәрвәқә 23 У уларға: — Шұбениңизки, силәр маңа һоқуқ вә қудрат билән напак роһларға әмир «Әй төвип, авал өзүңни сақайт!» дегән қилсila, улар чиқип кетидикән, — дейишти. тәмсилни қәлтүргүп, «Хәвәр тапқынимиздәк, 37 Шуниң билән униң хәвәр-шәһрите Қәпәрнаүм шәһиридә немә ишлар йүз әтраптикаи һәр бир жутларға тарқалди. 38 бәргән болса, мөшү йәрдиму, өз жутундыму Әйса синағогтин чиқип, Симонниң өйигә шуларни көрсәтмәмәсән?» дәватисиләр, — кирди. Лекин Симонниң қейиннаниси еғир деди. 24 — Бирақ шуни силәргә бәрһәк тәп кесили болуп қалған еди; улар Әйсадин ейтип қояйки, һеч қандақ пәйғәмбәр өз униң наҗитидин чиқишини өтүнди. 39 жути тәриpidin қобул қилинған әмәс. 25 У аялниң бешида туруп, тәпкә тәнбиң Мән силәргә шу һәқиқәтни әслитимәнки, беривиди, тәп шуан униңдин кәтти. У дәрһал Иляс [пәйғәмбәр]ниң вақтида, асман уда орнидин туруп, уларни күтүшкә башлиди.

40 Күн петиши биләнла, кишиләр һәр хил мән гунакармән! — деди. **9** Чүнки бунчә көп кесәлләргә гириттар болған йеқинлири белик тутулғанлигидин у вә униңға һәмраһ болсila, уларни униң алдига елип келишти. болғанлирини һәйранлиқ басқан еди. **10** У уларға бир-бирләп қолини тәккүзүп, Вә Симонниң шериклири — Зәбәдийниң уларни сақайтти. **41** Кишиләргә чаплашқан оғуллири Якуп билән Юһаннаму һәм шундақ нурғун жынлар улардин чиқип: «Сән һәйран қалди. Әнді әйса Симонға: — Худаниң Оғлы!» дәп товлап кетәтти. Лекин Қорқын, буниндин кейин сән адәм у уларға тәнбиһ берип, сөз қилишиға тутқучи болисән — деди. **11** Улар кемиләрни йол қоймиди; чүнки улар униң Мәсиһ қырғақça чиқирип, һәммә нәрсини ташлап екәнлигини биләтти. **42** Күн чиқиши билән, қоюп, униңға әгишип маңди. **12** Шундақ у шәһәрдин чиқип, пинһан бир җайға кәтти. болдики, у шәһәр-йезиларниң биридә Бирақ топ-топ халайиқ уни издәп жүрәтти; болғанда, мана шу йәрдә, пүтүн бәдинини улар уни тапқанда алдига келип, уни мохो бесип кәткән бир адәм бар еди; у аrimизда қалсун дәп кетишидин тосмақчи әйсани көрүпла униң айғыға өзини етип болушти. **43** Лекин у уларға: — Худаниң униңдин: — Тәхсир, әгәр сән халисан, падишилигиниң хүш хәвирини башқа шәһәр- мени сақайтип пак қылалайсән! — дәп йезиларғиму йәткүзүшүм көрәк; чүнки мән ялвурди. **13** Әйса қолини созуп униңға дәл бу ишқа әвәтилгәнмән, — деди. **44** Шуниң тәккүзүп туруп: — Халаймән, пакланғын! билән у Галилийәдикى синаhogларда тәlim — девиди, бу адәмниң мохо кесили дәрһал берип жүрүвәрди.

5 Шундақ болдики, у Гиннисарәт көлинин

бойида турғанда, халайиқ Худаниң сөз-каlamини аңлаш үчүн униң әтрапиға олишип қыстилишип туратти. **2** У көл бойида турған икки кемини көрди. Белиқчилар болса кемидин чүшүп, [қырғақта] торлирини жуюшуваттати. **3** У кемиләрдин биригә, йәни Симонниңкигә чиқип, униңдин кемини қырғақтын сәл жираклиташины илтимас қилди. Андин у кемидә олтирип топ-топ халайиқça тәlim бәрди. **4** Сөзи түгигәндін кейин, у Симонға: — Кемини чоңқуррақ йәрәгә һайдап берип, белиқларни тутушқа торлириңларни селиңлар, — деди. **5** Симон униңға жааваң: — Устаз, биз пүтүн кечичә жапа тартып неч нәрсә туталмидуқ. Бирақ сениң сөзүң билән торни салсам салай, деди. **6** Улар шундақ қиливиди, нурғун белиқлар торға чүшти; тор сөкүлүшкә башлиди. **7** Шуниң билән улар башқа кемидики шериклирини ярдәмгә келишкә ишарәт қилишти. Улар келип, [белиқларни] икки кемигә лиқ қачиливиди, кемиләр чөкүп кетәй дәп қалди. **8** Симон Петрус бу ишни көрүп, әйсаниң тизлири алдидә жиқилип: — Мәндин жираклашқайсән, и Рәб! Чүнки

униндин кәтти. **14** Әйса униңға: — һазир бу ишни неч кимгә ейтма, бәлки удул берип қаһинга өзүңни көрситип, уларда бир гувалиқ болуш үчүн, Муса бу ишта әмир қылғандәк өзүңниң сақайтилғиниң үчүн бир [курбанлиқни] сунгын, — деди. **15** Лекин у тогрисидики хәвәр техиму тарқылип пур кәтти; шуниң билән топ-топ хәлиқ униң сөзини аңлаш вә өз ариқ-кесәллирини сақайтиши үчүн униң алдига жиғилип келәтти. **16** Һалбуки, у пат-пат улардин чекинип чөллүк йәрләргә берип дуа қылатти. **17** Шу қүнләрниң биридә шундақ болдики, у тәlim бериватқанда, йенида Пәрисийләр вә Тәврат әhliliри олтиратти. Улар Галилийә, Йәһүдийә өлкилириниң һәр қайси йеза-қишилақлири вә Йерусалимдин кәлгән еди. Пәрвәрдигарниң кесәлләрни сақайтиш күч-құдрити униңға яр болди. **18** Шу пәйттә, мана бир қанчә киши зәмбىлгә ятқузылған бир паләнни көтирип кәлди. Улар уни униң алдига әкиришкә интилишти. **19** Бирақ адәмләрниң толилиғидин кесәлни әкиришкә амал тапалмай, улар өгүзгә елип чиқип, өгүздики қаһишларни ечиp, кесәлни өйниң ичигә зәмбىлдә ятқан һалда халайиқниң оттурисиға, әйсаниң алдига чүшүрди. **20** У уларниң ишәшини көрүп

[паләчкә]: — Бурадәр, гуналириң кәчүрүм роза тутқузаламсиләр? 35 Амма шу күнләр қилинди! — деди. 21 Тәврат устазлири келидүки, жигит улардин елип кетилиду, билән Пәрисийләр көңүллирида: — Бундаң үлар шу күнләрдә роза тутиду. 36 У уларға күпүрлүк сөзлигән бу адәм кимдур?! бир тәмсилму қәлтүрди: — Неч ким йеңи Худадин башқа гуналарни кәчүрәләйдиган көйнәктин житип, уни кона көйнәккә ямақ ким бар? — дәп ойлашти. 22 Бирақ Әйса қилмайду. Үндаң қылса, йеңи көйнәкниму уларниң көңлидә әйип издәшлирини билип житқан болиду, шундақла йеңидин алған йетип, жававән: — Силәр көңлүнларда ямақму кона көйнәккә мас кәлмәйду. 37 немишкә әйип издәйсиләр? 23 «Гуналириң Шуниңдәк, неч ким йеңи шарапни кона кәчүрүм қилинди!» дейиш асанму яки тулумларға қачилимайду. Үндаң қылса, «Орнуңдин тур, маң!» дейишму? 24 Амма йеңи шарапниң [көпүши билән] тулумлар һазир силәрниң Инсаноғлиниң йәр йүзидә йерилиду-дә, шарапму төкүлүп кетиду; гуналарни кәчүрүм қилиш һоқуқыға егә тулумларму кардин чиқиду. 38 Шуңа йеңи екәнлигини билишиңлар үчүн, — У паләч шарап йеңи тулумларға қачилиниш керәк, кесәлгә: — Саңа ейтайки, орнуңдин тур, шундақта иккиси сақлинип қалиду. 39 орнуңни жигиштуруп өйүңгә қайт! — дәп Униң үстигә, неч ким кона шараптин кейин буйруди. 25 Нелиңиң адәм дәрһал уларниң йеңисини ичишни халимайду, чүнки у: алдида орнидин дәс туруп, өзи ятқан «Болди, кониси яхши!» дәйду.

Зәмбилни елип, Худани улуқлигиничә өйігә қайтти. 26 Һәммәйләнни дәһшәтлик һәйранлық басты; үлар Худани улуқлишип, қорқунучқа чөмгән һалда: — Биз бүгүн тилсимат ишларни көрдүк! — дейишти. 27 Бу ишлардин кейин, у йолға чиқип, Лавий исимлиң бир бажырни көрди. У баж жигидиган орунда олтиратти. У униңға: — Маңа әгәшкін! — деди. 28 У орнидин туруп, һәммини ташлап, униңға әгәшти. 29 Лавий өйидә униңға кагта бир зияпәт бәрди. Үлар билән зор бир топ бажырлар вә башқыларму шу йәрдә һәмдәстихан болған еди. 30 Бирақ Пәрисийләр вә уларниң екими迪ки Тәврат устазлири ғудуңшуп униң мухлислириға: — Силәр немишкә бажыр вә гунакарлар билән бир дәстиханда йәп-ичип олтирисиләр?! — дәп ағриништи. 31 Әйса уларға жававән: — Сағлам адәмләр әмәс, бәлки кесәл адәмләр тевипқа мұхтаждур. 32 Мән һәккәнйиларни әмәс, бәлки гунакарларни товига чақыргили кәлдим, — деди. 33 Андин үлар униңдин: — Немишкә Йәһіняң мухлислири дайим роза тутуп дуа-тилавәт қилиду, Пәрисийләрниң мухлислириму шундақ қилиду, лекин сениң мухлислириң йәп-ичипла жүридиғу! — дәп сораشتы. 34 У уларға: — Тойи болуватқан жигит тойда той мәһмәнлири билән һәмдәстихан олтарған чафда уларни

6 Иккинчи «мұһим шабат күни», у бүғдайлиқлардин өтүп кетивататти. Униң мухлислири башақларни үзүвелеп, алиқинида угулап йәвататтатти. 2 Лекин буни көргән бәзи Пәрисийләр уларға: — Силәр немишкә шабат күни Тәвратта қәкләнгән ишни қилисиләр? — дейишти. 3 Әйса уларға жававән: — Силәр һәтта Давут [пәйғәмбәр] вә униң һәмраһлириниң ач қалғанда немә қылғанлигини [муқәддәс язмилардин] оқумиғанмусиләр? 4 Демәк, у Худаниң өйігә кирип, [Худаға] аталған, [Тәвратта] канинлардин башқа һәр қандақ адәмниң үйеши қәкләнгән «тәқдим нанлар»ни [сорап] елип йеген вә һәмраһлириғиму бәргән — дәп жавап бәрди. 5 Ахирида у уларға: — Инсаноғли шабат күниниң Егисидур, — деди. 6 Йәнә бир шабат күни шундақ болдикى, у синағогқа кирип тәлим беривататти. Синағогта оң қоли йигиләп кәткән бир адәм бар еди. 7 Әнді Тәврат устазлири билән Пәрисийләр униң үстидин әрз қылғидәк бирәр ишни издәп тапайли дәп, униң шабат күниму кесәл сақайтидиған-сақайтмайдиганлигини пайлас жүрүштәтти. 8 Бирақ Әйса уларниң көңлидикини билип, қоли йигиләп кәткән адәмгә: — Орнуңдин тур, оттуриға чиққин!

— девиди, һелиқи адәм орнидин қопуп вәжіпидин силәрдин нәпрәтләнсә, силәрни шу йәрдә турди. 9 Андин Әйса уларға: — өзлиридин чәткә қаңса, силәргә төһмәт-Силәрдин сорап бақайчу, Тәвратқа үйғун һақарәт қылса, наминделарни рәзил дәп болғини шабат күни яхшилиқ қилишму, қарғиса, силәргә мубарәк! 23 Шу күни яки яманлиқ қилишму? Жанни қутқузушму шатлинип тәнтәнән қилип сәкрәңлар. Чүнки яки җанға замин болушму? — дәп сориди. мана, әрштә болған инъамиңлар зордур. 10 Әтрапидикиләрниң һәммисигә нәзәр Чүнки уларниң ата-бовилири [бурунки] салғандин кейин, у һелиқи адәмгә: — пәйғәмбәрләргиму охшаш ишларни қылған. Қолунчын узат, — деди. У шундақ қилиши 24 — Лекин һалиңларға вай, әй байлар! Чүнки биләнла қоли әслигә кәлтүрүлүп иккинчи силәр аллиқачан раһәт-парағитиңларға егә қолиға охшаш болди. 11 Лекин улар ғәзәптин болдуңлар! 25 һалиңларға вай, әй қарни һошини йоқитип, Әйсаға қандақ тақабил тоюнғанлар! Чүнки силәр ач қалисиләр. туруш тоғрисида мәслиһәтлишишкә һалиңларға вай, әй құлғуватқанлар! Чүнки башлиди. 12 Шу күнләрдә шундақ болдик, һаза тутуп жиғлайсиләр. 26 һәммәйлән у дуа қилишқа таққа чиқти вә у йәрдә силәрни яхши дегендә, һалиңларға вай! Худага кечичә дуа қилди. 13 Таң атқанда, Чүнки уларниң ата-бовилируму [бурунки] мухлислирини алдиға чақырıp, уларниң саҳта пәйғәмбәрләргә шундақ қылған». ичидин он иккиләнни таллап, уларни расул 27 — Бирақ маңа қулақ салған силәргә дәп атиди. 14 Улар: Симон (Әйса уни Петрус шуни ейтип қояйки, дүшмәнлириңларға дәпмү атиған) вә униң иниси Андирияс; меһир-муһәббәт көрситиңлар; силәргә Яқуп вә Юһанна, Филип вә Бартоломай, өч болғанларға яхшилиқ қилиңлар. 28 15 Матта вә Томас, Алфайниң оғли Яқуп Силәрни қарғығанларға бәхит тиләңлар; вә милләтпәрвәр дәп атальған Симон, 16 силәргә яман муамилидә болғанларғиму Яқупниң оғли Йәһүда вә кейин униңға дуа қилиңлар. 29 Бириси мәңзингә сатқунлуқ қылған Йәһүда Ишқарийтлар урса, иккинчи мәңзинқому тутуп бәр; еди. 17 Әйса [расуллири] билән тағдин бириси чапиниңни еливалимән десә, ҹүшүп, бир түзләнликтә туратти. Шу көйнигиңнуму аймай бәргин. 30 Бириси йәрдә нурғун мухлислири һәмдә пүткүл сәндін бир немә тилисә, униңға бәргин. Йәһүдийә өлкисидин вә йерусалимдин, Тур Бириси сениң бирәр нәрсәнни елип вә Зидон шәһәрлиригә қарайдиган деңиз кәтсә, уни қайтуруп беришни сорима. 31 бойидики жутлардин топ-топ кишиләр Башқыларниң өзүңларға қандақ муамилә жиғилишти. Улар униң тәлимлирини қилишини үмүт қылсаңлар, силәрмү аңлаш вә кесәллиригә шипалиқ издәш уларға шундақ муамилә қилиңлар. 32 үчүн кәлгән еди. 18 Напак роһлардин Әгәр силәр өзүңларни яхши көргәнләргиля азапланғанларму шипалиқ тепиши. 19 Бу меһир-муһәббәт көрсәтсәңлар, ундақта топ-топ адәмләрниң һәммиси қоллирини силәрдә немә шапаәт болсун? Чүнки һәтта униңға тәккүзүвешлишқа интиләтти; гунакарларму өзини яхши көргәнләргә чүнки күч-құдрәт униң вужудидин меһир-муһәббәт көрситидигү. 33 Әгәр чиқип уларниң һәммисигә шипалиқ силәр өзүңларға яхшилиқ қылғанларғиля бериваттати. 20 Шуниң билән у бешини яхшилиқ қылсаңлар, ундақта силәрдә көтирип мухлислириға қарап мундақ немә шапаәт болсун? Чүнки һәтта деди: — «Мубарәк, әй йоқсууллар! Чүнки гунакарларму шундақ қилидигү! 34 Әгәр Худаниң падишлиғи силәрниңкүдур. силәр қәризни «чоқум қайтуруп бериду» 21 Мубарәк, әй назир ач қалғанлар! дәп ойлиғанларға бәрсәңлар, ундақта Чүнки силәр толук тоюнисиләр. Мубарәк, силәрдә немә шапаәт болсун? Чүнки һәтта әй жиғлаватқанлар! Чүнки құлидиган гунакарларму әйнән қайтуруп алимиз дәп болисиләр. 22 Кишиләр Инсаноғлиниң башқа гунакарларға қәриз беридигү! 35

Лекин силәр болсаңлар, дүшминиңларғы Силәр немишкә мени «Рәб! Рәб!» дәйсиләр-мәһир-мухәббәт көрситиңлар, яхшилиқ ю, бирақ силәргә ейтқанлиримга әмәл қилинлар, башқиларға өтнә бериңлар құлмайсиләр? 47 Әмисә, мениң алдымға вә «Улар бизгә бернемә қайтуриду» келип, сөзлиримни аңлат әмәл қылған һәр дәп ойлимаңлар. Шу чафда, инъамиңлар кимниң кимгә охшиғанлигини силәргә зор болиду вә силәр Һәммидин Алий көрситип берәй. 48 У худди чоңқур колап, Болғучиниң пәрзәнтилири болисиләр. улини қорам ташниң үстигә селип өй Чүнки у тузкорларға вә рәзилләргиму салған кишигә охшайду. Кәлкүн кәлгәндә, су меһриванлық қилиду. 36 Атаңлар меһриван еқими у өйниң үстигә зәрб билән урулғини болғинидәк силәрму меһриван болуңлар. билән, уни мидир-сиدير қиласламиди, чүнки 37 — Башқиларниң үстидин һәкүм қилип у пухта селинған. 49 Лекин сөзлиримни жүрмәңлар. Болмиса, силәр [Худаниң] аңлат туруп, әмәл қылмайдыған киши һәкүмігә учрайсиләр. Башқиларни болса, куруқ йәрниң үстигә улсиз өй салған гунаға бекитмәңлар вә силәрму гунаға кишигә охшайду. [Кәлкүн] еқими шу өйниң бекитилмәйсиләр. Башқиларни кәчүрүңлар үстигә урулуши билән у өрүлүп кәтти; униң вә силәрму кәчүрүм қилинисиләр. 38 өрүлүши интайин дәһшәтлик болди!

Бериңлар вә силәргиму берилиду — һәтта чоң өлчигүчкә лиқ чиндал, силкіп толдурулуп үстидин тешип чүшкідәк дәрижидә қойнунұларға тәкүп берилиду. Силәр башқиларға қандак өлчәм билән өлчәп бәрсәңлар, силәргиму шундақ өлчәм билән өлчәп берилиду. 39 Андин у уларға тәмсил ейтип мундақ деди: — Қаригу қаригуни йетиләп маңаламду? Үндақ қылса, һәр иккиси ореккә чүшүп кәтмәмдү? 40 Мухлис устазидин үстүн турмайду; лекин такамуллаштурулғини устазига охшаш болиду. 41 Әнді немә үчүн бурадириңниң көзидики қылни көрүп, өз көзүңдикі лимни байқалмайсән?! 42 Сән қандакму өз көзүңдә турған лимни көрмәй туруп бурадириңға: «Қени, көзүңдикі қылни еливетәй!» дейәләйсән?! Әй сахтипәз! Авал өзүңниң көзидики лимни еливәт, андин ениң көрүп, бурадириңниң көзидики қылни еливетәләйсән. 43 Чүнки һеч қандак яхши дәрәк яман мевә бәрмәйду, һеч қандак яман дәрәкму яхши мевә бәрмәйду. 44 һәр қандак дәрәкни бәргән мевисидин пәриң әткili болиду. Чүнки тиқәндін әнжирни үзгили болмас, янтақтын үзүм үзгили болмас. 45 Яхши адәм қәлбидики яхшилиқ ғәзнисидин яхшилиқ чиқириду; рәзил адәм қәлбидики рәзиллик ғәзнисидин рәзилликни чиқириду. Чүнки қәлб немигә толдурулған болса, еғиздин шу чиқиду. 46 —

7 Эйса көпчиликкә бу сөзләрниң һәммисини қилип болғандын кейин, Кәпәрнаһум шәһиригә [қайта] кирди. 2 У йәрдә мәлүм бир йүз бешиниң әтиварлиқ кули егир кесәл болуп, сәкратта ятатти. 3 Йүз беши Эйсаниң хәвирини аңлат, бир наччә Йәһүдий ақсақални униң йениға берип, униң келип қулини күткүзуши үчүн өтүнүшкә әвәтти. 4 Улар Эйсаниң алдига кәлгәндә униңға: — Бу ишни тилигүчи болса, тилигини ижабәт қилишиңизға һәқиқәтән әрзийдиган адәм. 5 Чүнки у бизниң [Йәһүдий] елимизни яхши көриду вә һәтта биз үчүн бир синағогму селип бәрди, — дәп жиңдий қияпеттә өтүнүشتі. 6 Эйса улар билән биллә барди. Бирақ өйнегә аз қалғанда, йүз беши Эйсаниң алдига бир нәччә достини әвәтип униңға мундақ дегүзди: — «Тәхсир, өзлирини аварә қылмисила, өзлириниң торусумниң астиға келишлиригә әрзимәймән. 7 Шуңа өзүмніму силиниң алдилириға беришқа лайиқ һесаплимидим. Сили пәкәт бир еғиз сөз қилип қойсила, чакирим сақиийип кетиду. 8 Чүнки мәнму башқа биришиниң һоқуқи астидикі адәммән, қол астимдиму ләшкәрлирим бар. Бириғә бар десәм бариду, бириғә кәл десәм, келиду; қулумға бу ишни қыл десәм, у шу ишни қилиду». 9 Эйса бу гәпни аңлат [йүз бешига]

тәәжжүпләнди. У буруулуп кәйнигә әгәшкән болғанлар сақайтилди, гаслар аңлалайдыган халайиққа: Дәрвәқә, һәтта Исаилдиму болди, өлгәнләрму тирилдүрүлди вә бундақ зор ишәшни тапалмиған едим! кәмбәғелләргә хуш хәвәр жакаланди» — — деди. 10 Йұз беши әвәткән кишиләр дәп ейтиңлар. 23 [Униңға йәнә]: «Мәндін қайтип барғанда, кесәл болған күлниң гуманланмай пүтлишип кәтмігән киши сәллимаза сақайғанлигини көрди. 11 Бу болса бәхитликтур!» дәп қоюңлар, — деди. иштин кейин у Наин дегән бир шәһәрге 24 Йәһяниң әлчилири кәткәндін кейин, барди. Униң мухлислири вә йәнә топ-топ у топ-топ адәмләргә Йәһя тогрилиқ сөз кишиләр униңға әгишип маңди. 12 У шәһәр ечип: — «Силәр [бурун Йәһяни издәп] қовуқиға йеқинлашқанда, мана кишиләр чөлтә барғиниңларда, зади немини көргили жиназа көтирип чиқиватқан еди. Өлгүчи бардиңлар? Шамалда йәлпүнүп турған анисиниң йәкә—йеганә оғли еди, униң қомушниму? 25 Яки есил кийим кийгән үстигә аниси тул аял еди. Шәһәрдин чоң бир бир әрбабниму? Мана, есил кийимләрни топ адәм аялға һәмраһ болуп чиқкан еди. кийгән, әйш-ишрәт ичидә яшайдығанлар 13 Рәб уни көрүп, униңға ичини ағритип: падиshalарниң ордилиридин тепилидиғу! — Жиғлимиғин, — деди. 14 Шуниң билән у 26 Әнди силәр немә көргили бардиңлар? өтүп, тавутқа қолини тәккүзүвиди, тавут Бир пәйғәмбәрниму? Дурус, амма мән көтәргәнләр тохтиди. У: — Жигит, саңа шуни силәргә ейтип қояйки, [бу болса] ейтимән, ойған! — деди. 15 Өлгүчи болса пәйғәмбәрдинму үстүн бир болғучидур. руслинип тик олтарди вә гәп қилишқа 27 Чүнки [муқәддәс язмилардиқи]: — башлиди. [Әйса] уни анисиға тапшуруп «Мана, йұз алдиңға әлчимни әвәтимән; бәрди. 16 Һәммәйләнни қоркунуч бесип, У сениң алдинда йолуңни тәйярлайду» улар Худани улуқлап: — «Аrimизда улуқ — дәп йезилған сөз мана дәл униң бир пәйғәмбәр турғузулди!» вә «Худа Әз тогрисида йезилғандур. 28 Чүнки мән хәлқини йоқлап кәлди!» — дейиши. 17 силәргә шуни ейтип қояйки, аяллардин Униң тогрисидику бу хәвәр пүтүн Йәһүидіә туғулғанлар арисида Йәһядинму улуғи зимины вә әтраптикаи районларға тарқылип йоқ; амма Худаниң падишлиғидику кәтти. 18 Йәһяниң мухлислири әнди әң кичик болғиниму униңдин улуқ бу барлық ишларниң хәвирини униңға туриду 29 (әнди [Йәһяни] аңлиған йәткүзді. Йәһя мухлислиридиң иккиләнни пухралар, һәтта бажирларму Худаниң өзигә чақырип, 19 Уларни Әйсаның алдига йолини тогра дәп Йәһяниң чөмүлдүрүшү әвәтип: «Келиши муқәррәр зат өзүңмү, яки билән чөмүлдүрүлгән еди. 30 Лекин башқа биришини күтүшимиз керәкмү?» дәп Пәрисийләр вә Тәвратшунаслар Йәһяниң сорап келишкә әвәтти. 20 Улар Әйсаның чөмүлдүрүшини қобул қымай, Худаниң алдига берип: — Чөмүлдүргүчи Йәһя бизни өзлириға болған мәхсәт-ирадисини чәткә сәндин: «Келиши муқәррәр зат өзүңмү, яки қақкан еди). 31 Лекин бу заманниң башқа биришини күтүшимиз керәкмү?» кишилирини зади кимләргә охшитай? дәп сорап келишкә йениңға әвәтти — Улар кимләргә охшайду? 32 Улар худди деди. 21 Дәл шу вақытта [Әйса] ағриқ- рәстә-базарларда олтиривелип, бир-биригә: силақ вә кесәл-ваба басқан вә яман роһлар «Биз силәргә сұнай челип бәрсәкмү, чаплашқан нурғун кишиләрни сақайтты вә уссул ойнимидиңлар», «Матәм пәдисигә нурғун қарыгуларни көридиган қылди. 22 челип бәрсәкмү, жиға-зэрә қылмидиңлар» Шуниң билән у [Йәһяниң мухлислириға]: дәп [қақшайдыған тутуруқсиз] балиларға — Силәр қайтип берип, Йәһяға өз аңлиған охшайду. 33 Чүнки Чөмүлдүргүчи Йәһя вә көргәнлириңлар тогрилиқ хәвәр келип зияпәттә олтармайтти, [шарап] йәткүзүп — «Корлар көрәләйдиган вә ичмәйтти. Шуниң билән силәр: «Униңға жин токурлар маңалайдыған болди, моҳо кесили чаплишипту» дейиши силәр. 34 Инсаноғли

болса келип һәм йәйду һәм ичиду вә мана Шуңа шуни саңа ейтип қояйки, униң нурғун силәр: «Таза бир тоймас вә мәйхор екән, гуналири қәчүрүм қилинди. Чүнки мана, У бажғирлар вә гунакарларниң достидур» униң көрсәткән меһир-муһаббити чоңкур дейишиシリләр. 35 Лекин даналиқ болса әмәсму? Амма қәчүрүми аз болғанларниң өзиниң барлық пәрзәнтири арқылың меһир-муһаббәтни көрситишими аз дурус дәп тонулиду». 36 Пәрисийләрдин болиду, — деди. 48 Андин у аялға: — бири униндигүйән өйүмдә меһман болсиңиз Гуналириң қәчүрүм қилинди, — деди. дәп өтүнди. Әндигүйән у Пәрисийниң өйигә 49 Улар билән һәмдәстикан олтарғанлар кирип дәстиканда олтарди. 37 Вә мана, көңлидә: «Кишиләрниң гуналириниму у шәһәрдә бузук дәп тонулған бир аял қәчүрүм қилғучи бу адәм зади кимдү?» Эйсаниң бу Пәрисийниң өйидә дәстиканда дейиши. 50 Әйса һелиқи аялға: — Етиқатиң олтарғанлиғини аңлат, ақ қаштешидин сени құтқұзды; аман-хатиржәмлик билән ясалған бир кутида мурмәккى елип кәлди. қайтқин! — деди.

38 У жиғлиған пети унин кәйнидә, путыға үеқин туруп, көз яшлири қилип, путлирини һәл қиливәтти; андин чачлири билән унин путлирини ертип қурутти һәм путлирини тохтимай сәйүп, үстигә этир сурди. 39 Әндигүйән уни чақырган Пәрисий бу ишни көрүп, ичидә: «Бу адәм раст пәйғәмбәр болған болса, өзигә тегиватқан бу аялниң ким вә қандақ екәнлигини биләтти. Чүнки у бир бузук!» дәп ойлиди. 40 Шуңа билән Әйса унинға җававән: — Симон, саңа дәйдиган бир гепим бар, — деди. — Ейтисиң, устаз, — деди Симон. 41 — Икки адәм мәлүм бир қәриз егисигә қәриздар екән. Бири бәш йүз күмүч динарға, йәнә бири болса әллик күмүч динарға қәриздар екән. 42 Лекин һәр иккисиниң қәризни қайтурғили неч нәрсиси болмугаң, қәриз егиси меһриванлиқ қилип һәр иккисиниң қәрзини қәчүрүм қипту. Сениңчә, уларниң қайсиси уни бәкәрәк сәйиду? — дәп сориди Әйса. 43 Симон җававән: — Мениңчә, [қәрзи] көпрәк қәчүрүм қилинған киши, — деди. — Тогра һөкүм қилинди, — деди Әйса. 44 Андин һелиқи аялға буруулуп, Симонға: — Бу аялни көрдүңмү? Мән өйүңгә киргіним билән, сән путлиримни жуюшқа су бәрмігән един; лекин у көз йеши билән путлиримни жүйди вә чечи билән ертип қурутти. 45 Сән мени салам берип сәймидиң; лекин у мән киргәндін тартып путлиримни сәйүштін тохтимиди. 46 Сән бешимғиму май сүркимигән един; бирақ у мениң путлиримға мурмәккүни сүркәп қойди. 47

8 Кейин, [Әйса] шу жутларни кезип, шәһәрмү-шәһәр, йезиму-йеза Худаниң падишлиғиниң хуш хәвирини елан қилип жәкалиди; он иккиләнму унин билән биргә барди. 2 Униң билән биләр барғанлардин йәнә яман роһлардин вә ағриқ-силақлардин сақайтилған бәзи аялларму бар еди; уларниң арисида өзидин йәттә жын һайдап чиқырилған Мәрйәм (Магдаллиқ дәп аталған), 3 Нерод [хан]ниң сарай ғожидары Хузаниң аяли Йоанна, Сузанна вә башқа нурғун аялларму бар еди. Булар өз мал-мұлұклири билән у [вә униң мухлислириниң] нақәтлиридиң чиқатти. 4 Чоң бир топ адәмләр жигилғанда, шундақла һәр қайси шәһәрләрдин кишиләр униң йениңе қәлгәндә, у уларға бир тәмсил сөзләп бәрди: 5 — «Уруқ чачқучи уруқ чачқили [етизға] чиқипту. Уруқ чачқанда, уруқлардин бәзилири чиғир йол үстигә чүшүп, дәссилип кетипту вә асмандикү учар-қанатлар келип уларни йәп кетипту. 6 Башқа бәзилири ташлиқ йәргә чүшүпту. Йәрдә нәмлиқ болмугаң, үнүп чиққини билән қуруп кетипту. 7 Башқа бәзилири тикәнләрниң арисиға чүшүпту, тикәнләр майсилар билән тәң өсүп майсиларни боғувалту. 8 Башқа бәзилири болса яхши тупраққа чүшүпту. Үнгәндін кейин, йүз һәссә һосул берипту». Буларни дегәндін кейин у жуқури аваз билән: — Аңлиғидәк кулиқи барлар буни аңлисун! дәп товлиди. 9 Кейин униң мухлислири униндин: — Бу

тәмсилниң мәнаси немә? — дәп сориди. сиртта туриду, — деди. 21 Лекин у жағаваң: 10 У уларға мундақ деди: — Худаниң — Мениң анам вә ақа-ука қериндашлирим падишилигиниң сирлирини билиш силәргә болса Худаниң сөзини аңлат, униңға әмәл несип қилинди. Бирақ бу ишлар қалған қылғучилардур, деди. 22 Вә шундақ болдики, башқиларға тәмсилләр биләнла ейтилиду. шу күнләрдин бири, у мухлислири билән Мәхсити шуки, «Улар қарисиму көрмәйду, бир кемигә чұшұп, уларға: — Көлниң у аңлисиму чұшәнмәйду». 11 Әнди тәмсилниң қетиға барайли, — деди. Шуниң билән улар мәнаси мундақ: — Уруқ болса, Худаниң йолға чиқти. 23 Кемә кетиватқанда у үйқиға сөз-каламидур. 12 Чигир йол бойидикиләр кәткән еди. Көлгә туоқсиз қара боран келип, болса мешулар: Улар сөз-каламни аңлады; кемигә су тошуп кетип, улар хәвптә қалди. лекин Иблис келип, уларниң ишинип 24 Мухлислар келип уни ойғитип: — Устаз, құтқузулушиниң алдими елиши үчүн устаз, тұғишидиған болдуқ! — деди. Лекин уларниң қәлбидики сөзни елип кетиду. 13 у орнидин туруп, боранға вә давалғуған Ташлиқ йәргә чүшкән уруқтар сөз-каламни долқунларға тәнбиһ бәрди; һәммиси тоxтап, аңлиған һаман хошаллық билән қобул тинич болди. 25 У мухлислириға қарап: қылғанларға тәмсил қилинған. Уларда — Ишәшиңлар нәгә кәтти? — деди. Улар йилтіз болміғачқа, пәкәт бир мәһәл һәм қоркушуп, һәм бәкму һәйран болуп, ишинип, андин синақ-мүшкүллүк вақти бир-биригә: — Бу адәм зади кимду, буйруқ қәлгәндә, [етиқаттін] тейілип кетиду. қылса, һәттә шамаллар вә долқунлармы 14 Тикәнликкә чүшкән уруқтар болса униңға бойсунидикән-һе! — дәп кетиши. 26 шундақ адәмләрни көрсәткәнки, сөзни Шуниң билән улар Галилийәниң удулидики аңлиған болсуму, йолға чиққандын кейин Герасалиқларниң жутиға жетип барди. 27 У бу паний наятынни әндишиләр, байлиқлар қырғаққа чиқиши биләнла, узундин бери вә һалавәтләрниң езиқтурушлири билән жынлар чаплашқан, шәһәрдин қалғән мәлүм bogулуп, уруқ пишмай һосул бәрмәйду. 15 адәм униң алдыға қәлди. Бу адәм кийим Лекин яхши тупраққа чечилған уруқтар киймәй, һеч өйдә турмай, гөрләр арисида болса — сөз-каламни аңлат, сәмимий вә яшайтти. 28 Лекин у Әйсани қөрүпла яхши қәлби билән уни тутидиганларни вақырап, униң айығыға жиқилип қаттиқ көрситиду; бундақ адәмләр сәвирчанлық аваз билән: — Һәммидин Алий Худаниң билән һосул бериду. 16 һеч ким чирақни Оғли Әйса, сениң мән билән немә карин! йеқеп қоюп үстігә идишни көмтүрүп Сәндин өтүнимәнки, мени қийнимә! — дәп қоймас яки кариват астиға турғузмас, товлап кәтти. 29 Чүнки Әйса напак роһниң бәлки чирақданниң үстігә қойиду; бунин униңдин чиқишини буйрувататти (чүнки билән өйгә киргәнләр йоруқлуқни көриду. жын нурғун қетим уни тутувалған еди; у 17 Чүнки йошуруулған һеч қандақ иш чағларда кишиләр униң пут-қоллирини ашқарыланмай қалмайду, вә һеч қандақ кишән-зәнжирләр билән бағлап уни қамап мәхпий иш аян болмай, йоруқлуққа чиқмай қойған болсуму, у зәнжирләрни үзүп қечип қалмайду. 18 Шуниң үчүн, аңлишиңларниң чиққан вә жын тәрипидин чөл-баяванларға қандақ екәнлигигә қоңыл қоюңлар! Чүнки һайдиветилгән еди). 30 Әйса бу адәмдин: — кимдә бар болса, униңға техиму көп Исмиң немә? — дәп соривиди, у: — Исмим берилиду; амма кимдә йоқ болса, һәттә «Қошун», — деди. Чүнки нурғун жынлар бар дәп несаблиғиниму униңдин мәһрүм униң ичиғә кирип чаплишивалған еди. қылниду. 19 Әнди униң аниси вә инилири 31 Әнди улар Әйсадин өзлирини теги йоқ униң билән көрүшкили қалди. Лекин адәм һаңға кәткүзмәсликни өтүнүп ялверди. нурғун болғачқа, йениға келәлмігән еди. (Abyssos §12) 32 Шу йәрдә тағ бағрида соң 20 Шуниң билән бириси униңға: — Аниңиз бир топ тоңғуз падиси озуқлиниваттати. вә инилириңиз сиз билән көрүшимиз дәп, Жынлар Әйсаға ялвуруп, тоңғузларниң

тенигэ киришкэ ижазэт беришини өтүнди. У тохтиди. **45** Эйса: — Маңа қол тәккүзгән ким? уларга ижазэт бәрди. **33** Жынлар шу адәмдин — дәп сориди. һәммәйлән инкар қылғанда, чиқип, тоңғузларниң тенигэ киривалди; Петрусму вә униң билән болғанларму: шунинң билән пүткүл тоңғуз падиси тик — Устаз, халайиқ топ-топ болуп төрт ярдин етилип чүшүп, көлгә ғәриә болди. әтрапицни олишип, сени қистишиватқан **34** Тоңғузларни бақучиларму бу вақиәни йәрдә, сән «Маңа тәккән ким?», дәп көрүп у йәрдин қечип, шәһәр-йезиларда сорайсәнгү? — деди. **46** Лекин Эйса: — Яқ! бу хәвәрни тарқатти. **35** Халайиқ зади Бириси маңа тәгди; чүнки вуждуудын немә иш болғанлигини көргили чиқти; күдрәтниң чиқип кетиватқинини сәздим, Эйсаның алдиға кәлгәндә, шу йәрдә өзидин — деди. **47** ھелиқи аял өзиниң йошуруп жынлар чиққан ھелиқи адәмниң кийим- қалалмайдиганлигини билип, титригән кечәкни кийип, әс-ноши җайида һалда һалда униң алдиға жиқилди вә көпчилик Эйсаның айиги алдида олтарғинини көрди; алдида өзиниң немә сәвәптин Эйсаға улар қорқуп кетишти. **36** Бу вақиәни қол тәккүзгәнлигини, шундақла шуан көргәнләрму жынлар чаплашқан адәмниң қандақ сақайғанлигини ейтти. **48** Эйса қандақ сақайтилғинини көпчиликкә унинға: — Жүрәклик бол, қизим, ишәшиң тәсвиirlәп бәрди. **37** Андин Герасалиқларниң сени сақайтти! Аман-хатиржәмлик билән жутидикиләр вә әтрапидики барлық маңғин! — деди. **49** У сөз қиливатқанда, кишиләр униң уларниң арисидин кетишини синағог чоңиниң өйидин чиққан бирәйлән өтүнүшти. Чүнки дәһшәтлик қорқунуч келип синағог чоңыға: — Қизиңиз жан үзди. уларни басқан еди. Шуңа у кемигә чүшүп, әнді устазни кайтмиғин, — деди. **50** Лекин қайтишқа йол алди. **38** Амма жынлар өзидин Эйса буни аңлап унинға: — Қорқымғин! чиқип кәткән ھелиқи адәм унинға, Мән Пәкәт ишәштә бол, у сақијип кетиду, — сән билән биллә кетәй, — дәп ялвурди. деди. **51** У өйгә барғанда Петрус, Юханна, Лекин у уни йолға селип: **39** — Өйүңгә Якуп вә қизниң ата-анисидин башқа ھеч қайтип берип, Худаниң саңа шунчә соң кимниң өзи билән биллә өйгә киришигә ишларни қилип бәргәнлигини йәткүзгин, рухсәт қылмиди. **52** У йәрдикиләр хәммиси — деди. У адәм қайтип берип, пүткүл қызға матәм тутуп жиға-зәрә көтиривататти. шәһәрни арилап, Эйсаның өзигә шунчә Лекин у: — Болди, жиглимәнлар! Чүнки соң ишларни қилип бәргәнлигини елан қызы өлмиди, пәкәт ухлап қапту! — деди. **53** қилди. **40** Эйса қайтип кәлгинидә, шундақ Улар болса қизниң аллиқачан жан үзди болдики, халайиқ уни хошаллиқ билән дәп билгәчкә, уни мәсқирә қилди. **54** Лекин қарши елишти; чүнки һәммәйлән униң уларни чиқириветип, қизниң қолидин қайтип келишини күтүп туратти. **41** Вә тартип: — Балам, орнуңдин тур, — дәп мана, бир киши, синағониң соңи болған чақырди. **55** [Қизниң] роһи қайтип келип, у Яируз исимлиқ кишиму Эйсаның алдиға дәрһал орнидін турди. У қызға йегидәк бир келип айиғыға өзини етип, униң өйигә немә беришни ейтти. **56** Қизниң ата-аниси беришини өтүнди. **42** Чүнки униң он иккى интайин һәйран қелишти. Лекин у уларға яшлик ялгуз қызы сәкратта еди. Эйса у йәргә бу ишни ھеч кимгә ейтмаслиқни тапилиди. барғинида, топ-топ кишиләр униң әтрапиға зич олишип уни қистишини. **43** Арисида хун тәврәш кесилигә гириптар болғиниға он иккى жил болған бир аял бар еди; у бар-йоқини тевипларға хәжүләп түгәткән болсуму, ھеч қайсисидин шипа тапмиған екән. **44** У [Эйсаның] арқисидин келип, униң тониниң пешини силивиди, шуан хун

9 Эйса он иккиләнни чақырип, уларға барлық жынларни һайдиветиш вә кесәлләрни сақайтишқа күдрәт вә нокуқ бәрди. **2** Андин уларни Худаниң падишилиғини жар қилиш вә кесәлләрни сақайтишқа әвәтти. **3** У уларға: — Силәр сәпәр үчүн ھеч нәрсә алмаңлар, нә hasa, нә

хуржун, нә нан, нә пул еливалмаңлар; бирәр буларни бәрикәтлиди. Андин уларни уштуп, артуқ йәктәкмү еливалмаңлар. 4 Вә қайси халайиққа сунуп бериш үчүн мухлислириға өйгә [қобул қилиніп] кирсәнлар, у жуттін бәрди. 17 Һәммәйлән йәп тоюнди. Андин кәткіч шу өйдә туруңлар. 5 Әнди қайси шулардин ешип қалған парчилирини йәрдики кишиләр силәрни қобул қилмиса, он икки севәткә жиғип қашилиди. 18 У шәһәрдин чиққиниңларда уларға ағаһ- Вә шундақ болди, у өзи ялғуз дуа гува болсун үчүн айғындардыки топиниму қиливатқанда, мухлислири йенида туратти. қеңиветиңлар! — деди. 6 Мухлислар У улардин: — Халайиқ мени ким дәйду? — йолға чиқип, йеза-қишақларни арилап дәп сориди. 19 Улар жававән: — Бәзиләр хуш хәвәрни елан қилип, һәммә йәрдә сени Чөмүлдүргүчи Йәһя, бәзиләр Иляс кесәлләрни сақайтти. 7 Әнди һерод һаким [пәйғәмбәр], вә йәнә бәзиләр қедимки униң барлық қылғанлиридин хәвәр тепип, пәйғәмбәрләрдин бири тирилипту дәйду, — қаймукуп қалди. Чүнки бәзиләр: «Мана Йәһя деди. 20 У улардин: — Силәрчү? Силәр мени өлүмдин тирилипту!» десә, 8 йәнә бәзиләр: ким дәп билисиләр? — дәп сориди. Петрус «Иляс пәйғәмбәр [қайта] пәйда болди» вә жавап берип: — Сән Худаниң Мәсиhiдүрсән, йәнә башқилар: «Қедимки пәйғәмбәрләрдин — деди. 21 У уларға қаттиқ жекиләп, бу бири қайтидин тирилипту!» дәйтти. 9 ишни һеч кимгә тинманылар, дәп тапилиди. һерод: «Мән Йәһяниң каллисини алдурған 22 — Чүнки Инсаноғлиниң нурғун азап-едим, әнди мән мөшү гепини аңлаватқан оқубет тартиши, ақсақаллар, баш қаһинлар зат зади кимдү?» — деди. Шуниң билән у вә Тәврат устазлири тәрипидин чәткә уни көрүш пурситини издиди. 10 Расуллар қеңишлиши, өлтүрүлүшү вә үч күндөн кейин болса қайтип келип, өзлириниң қылған тирилдүрүлүшү мүкәррәп, — деди. 23 Андин ишлириниң һәммисини Әйсаға мәлум у уларниң һәммисигә мундақ деди: — қилди. У уларни елип, хупиянә налда Бәйт- Кимдәким маңа әгишишни нийәт қылса, Саида деген шәһәрдики хилвәт бир йәргә өзидин кечип, һәр күни өзиниң крестини кәлди. 11 Бирақ халайиқ буниңдин хәвәр көтирип маңа әгәшсүн! 24 Чүнки кимдәким төпип униңға әгишип қәлди. У уларни өз һаятини күткүзимән дәйдикән, чокум қарши елип, уларға Худаниң падишалиғи униңдин мәһрум болиду, лекин мән үчүн тоғрисида сезлиди вә шипага муһитажларни өз һаятидин мәһрум болған киши һаятини сақайтти. 12 Күн олтирай дегендә, он қүткүзиди. 25 Чүнки бир адәм пүтүн иккилән униң алдиға келип униңға: — дунияға егә болуп, өзини налак қылса яки Халайиқни йолға салсан, улар әтраптики өзидин мәһрум қалса, буниң немә пайдиси йеза-қишақларға вә етизларға берип болсун?! 26 Чүнки кимдәким мәндин қонғидәк жайлар вә озук-түлүк тапсун; вә мениң сөзлиримдин номус қылса, чүнки мөшү йәр чөллүк екән, — деди. 13 Инсаноғли өзиниң шан-шәриви ичидә, униң Лекин у уларға: — Уларға өзүңлар озук Атисиниң вә мүқәддәс пәриштиләрниң беринлар, — деди. — Биздә пәкәт бәш нан шан-шәриви ичидә қайтип қәлгинидә билән икки беликстин башқа нәрсә йоқ. униңдинму номус қылиду. 27 Лекин мән Бу барлық хәлиққә озук-түлүк сетивелип дәрһәкиңтә силәргә шуни ейтип қояйки, келәмдүк?! — дейиши үлар. 14 Чүнки бу йәрдә турғанларниң арисидин өлүмниң шу йәрдә жиғилған әрләрниңла сани бәш тәмини тетиштин бурун жәзмән Худаниң миңчә еди. У мухлисларға: — Халайиқни падишалиғини көридиғанлар бардур. 28 әлликтін-әлликтін бөлүп олтарғузуңлар, Бу сезләрдин тәхминән сәккиз күн кейин — деди. 15 Улар униң дегиничә қилип шундақ болди, у Петрус, Юханна вә һәммәйләнни олтарғузди. 16 Әйса бәш Якупни елип, дуа қилиш үчүн бир тақа наң билән икки беликни қолиға елип, чиқти. 29 У дуа қиливатқинида, униң асманға қарап [Худаға] тәшәккүр ейтип йүзиниң қияппити өзгәрди вә кийимлири

аппақ болуп чақмақтәк чақниди. 30 Вә роһқа тәнбиһ берип, балини сақайтти вә мана, икки адәм пәйда болуп униң билән уни атисига қайтуруп бәрди. 43 һәммәйлән сөзлишишиватқан еди; улар Муса вә Иляс Худаниң шәрәплик күч-құдритигә қин- [пәйғәмбәрләр] еди. 31 Улар парлақ жұла қінинг патмай тәэжжүпләнди. һәммиси ичида аян болуп, униң билән Йерусалимда Әйсаның қылғанлириға һәйран қелишип ада қилидиган «дуниядин өтүп кетиши» турғанда, у мухлислириға муңдақ ейтти: тоғрисида сөһбәтләшти. 32 Әнди Петрус вә 44 — Бу сөзләрни қулақлириңларға убдан униң һәмраһирины хел үгидәк басқан синдуруп қоюңлар. Чүнки Инсаноғли пат еди; лекин уларниң үйқиси толуқ ешилғанда арида [сатқунлуктың] инсанларниң қолиға улар униң шан-шәривини вә униң билән тапшуруп берилиду, — деди. 45 Бирақ улар биллә турған икки адәмзатни көрди. 33 бу сөзни чүшинәлмиди. Буниң мәнаси Вә шундақ болдикі, бу иккиси Әйсадин улар чүшинип йәтмисун үчүн улардин айриливатқанда, Петрус өзиниң немини йошурулған еди. Улар униңдин бу сөз дәватқанлигини билмігән һалда Әйсаға: тоғрилиқ сорашқыму петиналмиди. 46 — Устаз, бу йәрдә болғинимиз интайин Әнди мухлислар арисида улардин кимниң яхши болди! Бирини саңа, бирини Мусаға, әң улуқ болидиганлиғи тоғрилиқ талаш-йәнә бирини Илясқа атап бу йәргә үч кәпә тартиш пәйда болди. 47 Амма Әйса уларниң ясайли, — деди. 34 Лекин у бу гәпләрни көңлидики ойларни көрүп йетип, кичик бир қыливатқанда, бир парчә булат пәйда балини елип йенида турғузуп, 48 уларға: болуп уларни қапливалди; улар булат — Ким мениң намимда бу кичик балини ичиға кирип қалғинида қорқушуп кәтти. 35 қобул қылса, мени қобул қылған болиду вә Булуттин тууқызыз бир аваз аңлинип: — Бу ким мени қобул қылса, мени әвәткүчини Мениң сеййұмлық Оғлумдур. Униңға қулақ қобул қылған болиду. Араңларда өзини селиңлар! — деди. 36 Аваз аңланғандын әң төвөн тутқини болса улуқ болиду, — кейин, қариса, Әйса өзи ялғуз қалған деди. 49 Юханна жаававән униңға: — Устаз, еди. Улар сүкүт қылип қелишти вә шу сениң намиң билән жиңиларни һайдаватқан күнләрдә өзлири көргән ишлардин неч биришини көрдүк. Лекин у биз билән биргә қайсисини неч кимгә ейтими. 37 Әтиси, саңа әгәшмігәнлиги түпәйлидин, уни улар тағдин чүшкән вақтида, зор бир тостук, — деди. 50 Лекин Әйса униңға: — топ кишиләр уни қарши алди. 38 Мана, Уни тосмаңлар. Чүнки ким силәргә қарши топниң арисидин бирәйлән вақырап: — турмиса силәрни қоллиғанлардиндур, — Устаз, өтүнүп қалай, оғлумға ичиңи деди. 51 Вә шундақ болдикі, униң асманға ағритип қарап қойғайсән! Чүнки у мениң елип кетилидиган күнлириниң тошушиға бирла балам еди. 39 Мана, уни дайим аз қалғанда, у қәтъийлик билән йүзини бир роһ тутувелип, у өзичила вақырап- Йерусалимға беришқа қаратти. 52 [Шуниң жақырап кетидиган болуп қалди; у униң үчүн] у алдин алчиләрни әвәтти. Улар йолға бәдинини тартиштуруп, ағзидин ақ көпүк чиқип, униң келишигә тәйярлиқ килиш үчүн кәлтүрүветиду. [Жин] уни дайим дегидәк Самарийә өлкисидики бир йезиге кирди. 53 қийнап, униңға неч арам бәрмәйду. 40 Мән Бирақ у йүзини Йерусалимға қаратқанлиғи мухлислириңдин роһни һайдиветишни түпәйлидин йезидикиләр Әйсаны қобул өтүнүвидим, бирақ улар ундақ қылалмиди, қылмиди. 54 Униң мухлислиридин Яқуп — деди. 41 Әйса жаававән: — Эй етиқатсиз билән Юханна бу ишни көрүп: — И Рәб, вә тәтүр дәвир, силәр билән қаочанғычә уларни көйдүруп йоқитиши үчүн Илияс туруп, силәргә сәвир қылай? — Оғлунғы пәйғәмбәрдәк асмандин от йеғишини алдимға елип кәлгин — деди. 42 Бала техи чиқиришимизни халамсән? — деди. Йолда келиватқанда, жин уни жиқитип, 55 Лекин у буруулуп уларни әйипләп: пүтүн бәдинини тартиштурди. Әйса напак «Силәр қандақ роһтин болғанлиғиңларни

билмәйдикәнсиләр» — деди. 56 Андин шуни йәңлар. 9 У йәрдики кесәлләрни улар башқа бир йезига өтүп кәтти. 57 Вә сақайтип, уларға: «Худаниң падишилиги шундаң болдики, улар йолда кетиватқанда, силәргә йеқинлашти!» дәңлар. 10 Бирақ бириси унниңға: — И Рәб, сән қәйәргә барма, силәр қайси шәһәргә кирсәңлар, улар мән саңа әгишип маңимән, — деди. 58 силәрни қобул қылмиса, уларниң рәстә-Әйса унниңға: — Түлкүләрниң өңкүрлири, кочилириға чиқип көпчиликкә: 11 «Силәргә асмандики күшларниң угилири бар. Бирақ ағаһ болсун үчүн һәтта шәһириңларниң Инсаноғлиниң бешини қойғидәк йериму айиғимизға чаплашқан тописиниму қекип йоқ, — деди. 59 У йәнә башқа бирисигә: — чүшүрүветимиз! һалбуки, шуни билип Маңа әгәшкін! — деди. Лекин у: — Рәб, авал қоюңларки, Худаниң падишилиги силәргә берип атамни йәрликкә қойғили ижазет [растинла] йеқинлашти! — дәңлар. 12 бәргәйсән, — деди. 60 Лекин Әйса унниңға Мән силәргә ейтип қояйки, шу күни һәтта — Өлүккләр өз өлүклирини көмсүн! Бирақ Содом шәһириңдикиләрниң көридиғини бу сән болсаң, берип Худаниң падишилигини шәһәрдикиләрниңкідін йеник болиду. Жакалиғин, — деди. 61 Йәнә бириси: — Әй 13 һалиңларға вай, әй қоразынлиқлар! Рәб, мән саңа әгишимән, лекин авал өйүмгә һалиңларға вай, әй Бәйт-Саидалиқлар! берип, өйдикилирим билән хошлишишмә Чүнки силәрдә көрситилгән мәҗизиләр Тур ижазет бәргәйсән, — деди. 62 — Ким қолида вә Зидон шәһәрлиридә көрситилгән болса, у хошиңиң тутқучини туруп түрүп кәйнигә йәрләрдикиләр хелә бурунла бәзәг әйгәнинп, қариса, у Худаниң падишилиғиға лайиқ құлғә милинип товва қылған болатты. 14 әмәстур, — деди.

10 Бу ишлардин кейин, Рәб мухлислардин йәнә йәтмишини тайинлап, өзи бармақчи болған барлық шәһәр-йезиларға икки-иккисін өзидин бурун әвәтти. 2 У уларға мундаң тапилиди: — Жиғилидиган һосул дәрвәқә кеп, лекин һосулни жиққучи ишләмчиләр аз екән. Шуңа һосул Егисидин көпрак ишләмчиләрни Өз һосулуңни жиғишиңа әвәткәйсән, дәп тиләңлар. 3 Меңиңлар! Мән қозиларни бәриләрниң арисига әвәткәндәк силәрни әвәтимән. 4 һәмян, хүржүн вә кәшләр алмаңлар; йолда кишиләр билән саламлишишқа [тохтимаңлар]. 5 Қайси өйгә кирсәңлар, алди билән: «Мошу өйдикиләргә арамлиқ болғай!» дәңлар. 6 У өйдә «арамлиқ егиси» болса, тилигән арамлиғиңлар шу өйгә қониду; әгәр болмиса, у арамлиқ өзүңларға яниду. 7 Андин чүшкән өйдә туруп йәткәлмәңләр, шу өйдикиләрниң бәргинини йәп-ичиңлар, чүнки ишләмчى өз иш һәққини елишқа һәкلىктүр. У өйдин бу өйгә йәткiliп жүрмәңлар. 8 Силәр қайси шәһәргә кирсәңлар, улар силәрни қобул қылса, улар алдиңларға немә қойса

Киямет күнидә Тур вә Зидондикиләрниң көридиғини силәрниңкідін йеник болиду. 15 Әй әршкә көтирилгән Кәпәрнаүмлуклар! Силәр тәһтисараға чүшүрүлісиләр! (Hadès g86) 16 [У мухлислириға йәнә]: — Кимдәким силәрни тиңшиса, менимү тиңшиған болиду; кимдәким силәрни чәткә қақса, менимү чәткә қақсаң болиду; ким мени чәткә қақса болса, мени әвәткүчинимү чәткә қақсаң болиду, — деди. 17 Йәтмиш мухлис хошал-хурамлиқ ичидә қайтип келип: — И Рәб! Һәтта жынларму сениң намиң билән бизгә бойсунидикән! — дәп мәлүм қилди. 18 У уларға: — Мән Шәйтаниң асмандин чақмақтәк чүшүп кәткәнлигини көргәнмән. 19 Мана, мән силәргә илан-чаянларни дәссәп янжишқа вә дүшмәнниң барлық күч-қудритини бесип ташлашқа һокуқ бәрдим. һеч қачан һеч қандаң һәрсә силәргә зәрәр үткүзәлмәйдү. 20 Лекин силәр роһларниң силәргә бойсунғанлиғи түпәйлидин шатланмаңлар, бәлки намиңларниң әршләрдә пүтүлгәнлиги түпәйлидин шатлинин්лар, — деди. 21 Шу вақитта, Әйса роһта хошаллинип мундаң деди: «Асман-зимин Егиси и Ата! Сән бу һәқиқәтләрни

данишмән вә әқиүллиқлардин йошуруп, кәлгәндә, уни көрүпта ич ағритипту 34 сәбий балиларға ашқарылығанлыгың үчүн вә алдига берип, жараһәтлиригә май вә сени мәдһийиләймән! Бәрһәк, и Ата, шарап қуюп, теңіп қоюпту. Андин уни нәзириңдә бундақ қилиш рава еди. 22 өз улиғиқа миндүрүп, бир сарайға елип һәммә маңа Атамдин тәкдим қилинди; берип, у йәрдә һалидин хәвәр апту. 35 Әтиси Оғулниң кимлигини Атидин башқа неч йолға чиққанда, икки күмүч динарни елип ким билмәйду, вә Атиниңму кимлигини сарайвәнгә берип: «Униңға қарап қоюң, Оғул вә Оғул ашқарылашни лайиқ қөргән буниңдин артуқ чиқым болса, қайтишимда кишиләрдин башқа неч ким билмәйдү». сизгә төләймән» дәпту. 36 [Әнди Әйса һелиқи 23 Андин у муҳлислириға буруулуп, уларға устаздин]: — Сениңчә, бу үч адәм ичиðә астиғина: Силәр көрүватқан ишларни қөргән қайсиси қарақчиларниң қолиға чүшкән көзләр нәқәдәр бәхитликтүр! 24 Чүнки һелиқи кишигә [һәкүкүй] хошна болған? мән силәргә шуны ейтеп қояйки, нурғун — дәп сориди. 37 — Униңға меһриванлиқ пәйғәмбәрләр вә падишалар силәр қөргән көрсәткән киши, — дәп жавап бәрди у. ишларни қөрүшкә интизар болғини билән Әйса униңға: — Ундақ болса, сән һәм берип уларни қөрмігән; вә силәр аңлаватқан шуниңға охшаш қылғин, — деди. 38 Вә ишларни аңлашқа интизар болғини билән, шундақ болдик, у [муҳлислири билән уларни аңлат бақмиған, — деди. 25 Вә биллә] йолда кетиветип, мәлум бир йезига мана, Тәврат устазлиридин бири орнидин кирди. У йәрдә Марта исимлиқ бир аял туруп Әйсани синимақчи болуп: — Устаз, уни өйигә чақырип меһман қилди. 39 мәңгүлүк һаятқа варис болмақ үчүн немә ишни қилишим керәк? — дәп сориди. (aiōtios g166) 26 У жававән: — Тәврат қанунида униң сөз-каламини тиңшивататти. 40 немә пүтүлгән? Буниңға өзүң қандак Әнди меһманларни күтүш ишилириниң қарайсән? — деди. 27 һелиқи киши жававән: көплүгидин көңли бөлүнүп кәткән Марта — «Пәрвәрдигар Худайиңни пүтүн қәлбиң, Әйсаниң алдига келип: — И Рәб, сиңлимниң пүтүн жениң, пүтүн күчүң вә пүтүн зеһниң мени меһман күткили ялғуз ташлап билән сөйгин»; вә «Хошнаңни өзүңни қойғиниға кариң болмамду? Уни маңа сөйгәндәк сей» — деди. 28 Әйса униңға: — ярдәмлишишкә буйругин! — деди. 41 Тоғра жавап бәрдин. Мана шундақ қылсаң Лекин Әйса униңға жававән: — Әй Марта, һаят болисән, — деди. 29 Лекин өзини Марта, сән көп ишларниң ғемини йәп һәкәний дәп испатлимақчи болуп, Әйсадин аварә болуп жүрүватисән. 42 Бирақ бирла йәнә сорап: — Әнди «Мениң, хошнам» иш зөрүрдүр; вә Мәрйәм шуниңдин өзигә кимдур? — деди. 30 Әйса жававән мундақ несивә болидиган яхши үлүшни таллиди; бу деди: — Бир адәм Йерусалимдин Йерихо һәргиз униңдин тартивелинмайду — деди. шәһиригә чүшүветип, йолда қарақчиларниң қолиға чүшүп қапту. Қарақчилар униң кийим-кечәклирини салдурувелеп, уни яриландуруп, чала өлүк һалда ташлап кетипту. 31 Вә шундақ болдик, мәлум бир қаһин шу йолдин чүшүветип, һелиқи адәмни көрүп, йолниң у чети билән мәңип өтүп кетипту. 32 Шуниңдәк бир Лавийлик [роһаний] бу йәргә кәлгәндә, йениға келип қарап қоюп, йолниң у чети билән мәңип өтүп кетипту. 33 Лекин сәпәрдә болған бир Самарийәлик һелиқи адәмниң йениға

11 Әнди шундақ болдик, у бир йәрдә дуа қиливататти; дуа аяқлашқанда, муҳлислиридин бири униңдин: — И Рәб, Йәһія өз муҳлислириға үгәткенидәк, сәнму бизгә дуа қилишни үгәтсәң, — деди. 2 У уларға мундақ дәңлар: — Дуа қылғиниңларда, мундақ дәңлар: «И Ата, Сениң намиң мұқәддәс дәп улуқланғай. Сениң падишлиғиң кәлгәй. 3 Һәр күнлүк ненимизни бизгә һәр күни бәргәйсән. 4 Бизгә қәриздар болған һәр кимни

кәчүргинимиздәк, Сәнму гуналиримизни сокушса заваллиққа йүз тутиду. **18** Шунинға кәчүргәйсән. Бизни аздурулушларға охшаш, әгәр Шәйтан өз-өзигә қарши учратқұзмігайсән». **5** У сезини [давам чиққан болса, ундақта, униң падишилиги қилип] уларға мундақ деди: — Силәрниң қандакту пүт тирәп туралысун? Үңқи силәр ичиңлардин бириңларниң бир дости болуп, мени, «Жынларни Бәәлзәбулға тайинип йерим кечидә униң қешіға берип: әй һайдайдикән» дәйсиләр. **19** Әгәр мән достум, маңа үч нан өтнә бәргин; **6** үңқи жынларни Бәәлзибулға тайинип қоғлисам, маңа сәпәрдин бир достум кәлди вә униң силәрниң пәрәнәтириңлар кимгә тайинип алдига қойғидәк бир нәрсәм қалмапту, жынларни қоғлайду?! Шуңа улар силәр десә, **7** у өйиниң ичидә туруп: «Мени тоғрилиқ һәкүм чиқарсун! **20** Лекин аварә құлміғин, ишик тақақлиқ, балилар мән Худаниң бармиғи билән жынларни орунда йенимда ятиду. Саңа елип беришкә қоғлисам, ундақта Худаниң падишилиги қопалмаймән», дейиши мүмкін. **8** Силәргә үстүнларға چүшүп намайән болған болиду. шуны ейтимәнки, гәрчә у униң дости **21** Толуқ қуралланған құчтұңғұр өз өйини болуш сүпитети билән беришкә орнидин қоғдан турғанда, униң мал-мұлқи аман түрмисиму, униң хиқиқ болмай қайта- қалиду; **22** лекин униңдин құчтұңғұр бири қайта ялвуруши билән у чоқум орнидин униң үстігә һүжүм қилип уни йәңсә, униң туруп, қанчә лазим болса униңға бериду. **9** таянған қураллирини тартивалиду вә мал-Шүнин үчүн мән силәргә ейтайки, тилемәлар, мұлұқлирини олжә қилип өзидикиләргә силәргә ата қилиниду; издәңлар, таписиләр. тәкәсім қилип бериду. **23** Мән тәрәптә Ишикни чекиңлар, ечилиду. **10** Үңқи түрміғанлар маңа қарши түрғучидур. Мән һәр бир тиилигүчі тиилигинің еришиду; тәрәпка [адәмләрни] жиғміғүчилар болса издигүчі издигинини тапиду; ишикни тозутувәткүчидур. **24** Напак роһ бирәвниң чәккүчиләргә ишик ечилиду. **11** Араңларда тенидин чиқириветилиши билән, у қурғақ ата болғучилар өз оғли нан тәләп қылса, жайларни өөрғиләп жүрүп бирәр арамғаһни униңға таш беридиганлар барму?! Яки белиқ издәйдү; бирақ тапалміғандын кейин, «мән тәләп қылса, илан беридиганлар барму? чиққан маканимға қайтай!» дәйду. **25** Шунин **12** Тухум тәләп қылса, чаян беридиганлар билән қайтип келип, шу маканиниң пакиз барму? **13** Әнді силәр рәзил туруп өз тазиланғанлигини вә рәтләнгәнлигини пәрәнәтириңларға яхши илтипатларни байқайду-дә, **26** берип өзидинму бәттәр беришни билгән йәрдә, әрштики Ата Өзидин йәттә роһни башлап келиду; улар кирип тиилигәнләргә Муқәддәс Роһни техиму ата биллә туриду. Буниң билән һелиқи адәмниң қылмасму? **14** Әнді у бир кишидин «адәмни кейинки һали бурунқидинму техиму яман гача қылғучи» жынни һайдивәткәндә, болиду. **27** Вә шундақ болдик, у бу гәпләрни шундақ болдик, жын униңдин чиққанда, қиливатқанда, көпчилик арисида бир аял гача зұванға кәлди. Халайиқ буниңға авазини көтирип: — Сени көтәрғән қосақ интайн һайран болушти. **15** Бирақ улардин вә емиткән әмчәк бәхитликтур! — деди. бәзилири: «У жынларни жынларниң әмри **28** Бирақ у жававән: — Бәлки Худаниң болған Бәәлзәбулға тайинип һайдиветиду» сезини аңлат, Униңға итаәт қилидиганлар — деди. **16** Вә башқа бәзиләр уни синаш бәхитликтур! — деди. **29** Шу чағда, топ-мәхситидә униңдин бизгә асмандин бир тап адәмләр униң әтрапиға олашқанда, мәжизиilik аламәт көрсөтсән, дәп тәләп у мундақ сөзләшкә башлиди: — Бу дәвир қылғили турди. **17** Лекин уларниң немә дәрвәқә рәзил бир дәвирдур; у мәжизиilik ойлаватқанлигини билип уларға мундақ бир аламәтниң көристилишни истәп деди: — Өз ичидин бөлүнүп өз ара сокушқан журиду. Бирақ буниңға «Юнус пәйғәмбәрдә һәр қандақ падишилиқ вәйран болиду; вә көрүлгән мәжизиilik аламәт»тін башқа неч һәр қандақ айлә өз ичидин бөлүнүп өз ара қандақ иккінчи бир аламәт көрситилмәйдү.

30 Чүнки Юнус пәйғәмбәрниң өзи өшрә қилип Худаға атайдылар-ю, бирақ Нинәвә шәһиридикиләргә аламәт-карамәт адәләт вә Худаниң муһәббәтины неч болғинига охшаш, Инсаноғлиму бу етиварға алмай кетиверисиләр. Дәрвәқә, дәвиргә йәнә шундақ болиду. 31 Қиямәт авал мөшү ишларни орундишиңлар күни «Жәнуптин кәлгән аял падиша»мұ қерәк, андин шу ишларниму ада қылмай бу дәвирикүләр билән тәң тирилип, қоймаслиғиңлар қерәк. 43 Һалиңларға вай, уларниң гуналирини бекитиду. Чүнки у әй пәрисийләр! Чүнки силәр синағогларда Сулайманниң дана сөзлирини аңлаш үчүн алдинқи орунларда олтиришқа, базарларда йәр йүзиниң четидин кәлгән; вә мана, кишиләрниң силәргә болған [һөрмәтлик] Сулаймандынму улук бириси мөшү йәрдә саламлириға амрақсиләр. 44 Силәргә вай! туриду. 32 Қиямәт күни Нинәвәлигиләр Чүнки силәр худди кишиләр кетиветип, бу дәвирикүләр билән тәң, қопул, бу үстигә дәссәп селипмү сәзмәй өтүп кәткән дәвирикүләрниң гуналирини бекитиду. Гөрләргә охшайсиләр! — деди. 45 Тәврат Чүнки Нинәвәликләр Юнус пәйғәмбәр әhliliyidiң бири униңға: — Устаз, жәкалиған хәвәрни аңлат товва қылған; буларни ейтқиниң бизгимү һақарәт болди! вә мана, Юнус пәйғәмбәрдинму улук — деди. 46 У униңға мундақ жавап берди: бириси мөшү йәрдә туриду! 33 Неch ким — Силәргимү вай, әй Тәврат әhliliyiri! чирақни үеқип қоюп, уни йошурун жайда Чүнки силәр көтирәлмиғидәк еғир қоймас, яки үстигә севәтни көмтүрүп жүкләрни адәмләрниң зыммисигә артип қоймас, бәлки чирақданниң үстигә қойиду; қойсиләр-ю, амма өзүңлар бу жүкләрни буниң билән ейгә киргәнләр йоруқлуқни көтиришкә бирму бармиғиңларни көриду. 34 Тәнниң чириғи көздүр. Шуңа тәккүзмәйсиләр! 47 Силәргә вай! Чүнки әгәр көзүң сап болса, пүтүн вужудун пәйғәмбәрләрниң қабирлирини ясап йортулиди. Лекин әгәр көзүң хүнүк келиватисиләр, лекин ата-бовилириңлар болса пүтүн вужудун қараңғу болиду. 35 уларни өлтүрди. 48 Шуниң билән силәр Шуниң үчүн һези болғинки, вужудундиди ата-бовилириңлар қылғанлириға рази «йоруқлуқ» қараңғулуқ болмисун! 36 болғанлиғиңларға гувалиқ берисиләр. Әнди әгәр барчә вужудун йоруқ болса вә Чүнки улар пәйғәмбәрләрни өлтүрди вә униң неch йери қараңғу болмиса, вужудун силәр уларниң қабирлирини ясайсиләр. худди чирақ парлақ нури билән сени 49 Бу сәвәттинму Худаниң даналиғи йорутқандәк тамамән айдиң болиду. 37 дәйдүки: «Мән уларға пәйғәмбәрләр Әйса сөз қиливатқанда, бир Пәрисий уни вә расулларни әвәтимән вә булардин ейигә ғизага тәклип қилди. Шуниң билән бәзилирини улар өлтүриди вә бәзилирини у ейгә кирип, дәстиханда олтарди. 38 зиянкәшлик билән қоғливетиду». 50 Шуниң Лекин һелиқи Пәрисий униң тамақтын билән дуния апиридә болғандын буяңқи илгири қол жуймегинини көрүп, интайин барлық пәйғәмбәрләрниң төкүлгән қан һәйран болди. 39 Лекин Рәб униңға: — Әнди қәризлири, йәни һабилниң төкүлгән силәр әй Пәрисийләр, чинә-қачиларниң қенидин тартып таки [ибадәтханиди] тешинила жу涓 пакизлигиниңлар билән курбанға билән муқәддәс жай арилиғида ичиңлар һәртүрлүк һерислик вә рәзилликә қатт қилинған [каһин] Зәкәрияниң төкүлгән толғандур. 40 Әй наданлар, тешини Яратқучи қениғиңе барлық қан қәризләр үчүн ичиниму яратқан әмәсму?! 41 Әнди өз мөшү дәвирикүләрдин һесап елиниду. ич-ичиңлардин хәйрхәлиқ қилиңлар вә Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, мана, һәммә нәрсә силәргә пакиз болиду. буларниң һәммиси мөшү дәвиридин 42 Һалиңларға вай, әй Пәрисийләр! Чүнки елинидиган болиду! 52 Һалиңларға вай, әй силәр һәттә ялпуз билән сузапниң вә һәр Тәврат әhliliyiri! Чүнки һекмәт ғәзнисиниң хил дора-дәрманларниң ондин бирини ачқучини елип туруп, өзүңлар униң ичигә

кирмидиңлар вә кирәй дегәнләрниму бәрсәм?» яки «Немә десәм болар?» дәп киргүзмидиңлар. 53 У шу йәрдин чиққандың әндишә құлмаңлар. 12 Чүнки немә дейиш кейин, Тәврат устазлири билән Пәрисийләр керәклигини шу вақти-саитидә Муқаддәс униң билән қаттық қаршилишип, униңға Роһ силәргә үгитиду. 13 Көпчилик арисидин көп ишларни музакирилишишкә қистиди 54 бириси униңға: — Устаз, акамға [атимиздин] вә униң үстидин шикайәт қилишқа сөзидин [қалған] мирасни мән билән тәң үлишишкә бирәр әйип тепивелишқа пайлап жүрәтти.

12 Шу чағларда, миңлиған кишиләр жиғилип, бир-бирини дәссивәткідәк қиста-қистаң болушуп кәткәндә, у авал мухлислириға сөз қилип мундақ деди: — Пәрисийләрниң ечитқусидин, йәни саҳтипәзлигидин һошияр болуңлар. 2 Чүнки йошурулған heч қандақ иш ашқариланмай қалмайду, вә heч қандақ мәхпий иш аян болмай қалмайду. 3 Шуңа силәрниң қараңғуда ейтқанлириңлар йорукта аңлиниду; өйнин ичкиридә хүпияна пичирлашқанлириңларму өғүзләрдә жакалиниду. 4 Мән силәр достлириим шуни ейтимәнки, тәнни өлтүрүп, башқа heч иш қылалмайдығанлардин қорқмаңлар. 5 Лекин мән силәргә кимдин қоркушунұлар керәклигини көрситип қояй: Өлтүргәндін кейин, дозаққа ташлашқа һоқуқлук болғучидин қорқуңлар; бәрһәк силәргә ейттай — Униңдин қорқуңлар! (Geenna g1067) 6 Бәш күшқач иккى тиийнгә сетилидиғу? Лекин уларниң heч бириму Худа тәрипидин унтулуп қалғини йоқ. 7 Лекин һәттә hәр бир тал чечиңларму саналғандур. Шундақ екән, қорқмаңлар; силәр нурғунлиған қүшқақтын қиммәтликсиләр! 8 — Бирақ мән силәргә шуни ейтип қояйки, ким мени инсанларниң алдида етирап қылса, Инсаноғлиму уни Худаниң пәриштилири алдида етирап қилиду. 9 Бирақ инсанларниң алдида мени тонумиган киши, Худаниң пәриштилири алдидimu тонулмайду. 10 Инсаноғлиға қарши сөз қылған hәр қандақ киши кәчүрүмгә еришәләйдү; лекин Муқаддәс Роһқа күпүрлүк қылғучи болса кәчүрүмгә еришәлмәйдү. 11 Лекин кишиләр силәрни синағолларға яки hәкүмдарлар вә әмәлдарларниң алдига елип берип сораққа тартқанда, «[Әрзәгә] қандақ жавап

жававән: — Бурадәр, ким мени силәрниң үстүңларға сотчи яки үләштүргүчі қилды? — деди. 15 У көпчиликкә қарап: — Пәхәс болуп өзүңларни hәр хил тамахорлуқтын сақланұлар. Чүнки инсанниң һаяти униң мал-мұлұқлириниң көплүгигә бағлиқ әмәсттур, деди. 16 Андин у уларға мундақ бир тәмсилни ейтип бәрди: — «Бир байниң иери мол һосул берипту. 17 У көңлидә «Қандақ қилай? Чүнки бунчива һосулни қойғидәк йерим йоқ» — дәп ойлапту. 18 Андун у: — «Мундақ қилай: — һазирқи амбарлиrimничувуетип, техиму өненни ясап, барлық мәһсулатлиrim вә башқа мал-мұлұқлиrimни шу йәргә жиғип сақтай! 19 Андин өз-өзүмгә: «Әй женим, жиғип сақлиған, көп жил йәткідәк немәтлириң бар, раһәт ичидә йәп-ичип хуш болғин!» дәйдиган болимән» дәп ойлапту. 20 Лекин Худа униңға: «Әй ахмақ, бүгүн кечила жениң сәндін тәләп қилип елиниду; үндақта бу топлигиниң кимгә қалиду?» дәпту. 21 Худаниң алдида дөләтмән болмай, өзиге гәзәнә жиққанниң һали шундақ болар». 22 Андин у мухлислириға мундақ деди: — Шунин үчүн мән силәргә шуни ейтип қояйки, турмушунұлар тоғрилиқ, немә әйримиз яки немә кийәрмиз, дәп әндишә құлмаңлар. 23 Чүнки һаятлиқ үемәкликтин, тән кийим-кечәктин әзиздур. 24 Құзғуларға қараңлар! Улар теримайду вә жигмайду, уларниң амбар, исқилатлиrimу йоқ. Лекин Худа уларниому озуқланудуриду. Силәр күшлардин қанчилик әзиз-hә! 25 Араңларда қайсаңлар фәм-қайғу билән өмрүңларни бирәр saat узарталайсиләр? 26 Әгәр шунчилік кичиккинә ишму қолуңлардин кәлмисә, немә үчүн қалған ишлар тоғрисида фәм-әндишә қилисиләр? 27 Нелупәрләрниң қандақ өсиғиданлиғиға

қарап бекінұлар! Улар әмгәкмұ құлмайду, һәргиз йол қоймайтты! 40 Шунин үчүн чақму егирмәйдү; лекин силәргә шуни силәрмұ һәрдайым тәйяр турұңлар; чүнки ейтайки, һәтта Сулайман толуқ шан-шәрәптә Инсаноғли силәр ойлимиған вакыт-сааттә турғандыму униң кийиниши нилупәрләнің қайтип келиди. 41 Петрус униндердин: — И бир гүличилигиму йоқ еди. 28 Эй ишәши Рәб, сән бу тәмсилни бизгила қаритип ажызлар! Әнді Худа даладики бұғұн ечилса, ейттиңүм яки һәммәйләнгә қаритипмү? — әтиси қуруп очаққа селинидиган әшу гүл- дәп сориди. 42 Рәб мундақ деди: — Фожайини гияларни шунчә безигән йәрдә, силәрни өз өйидикиләргә мәсъул қилип, уларға техиму кийиндүрмәсмү?! 29 Шундақ тегишлиқ болған ашлиқни вакыти-вакытда екән, немә йәймиз, немә ичимиз дәп тәқсім қилип беришкә тайинладыған баш қатурмаңлар, һеч немидин әндишә ишәшлик вә пәмлик ғожидар ким болиду? қилмаңлар. 30 Чүнки һәр қайси әлдикиләр 43 Фожайин өйигә қайтқанда, чакириның мана шундақ һәммә нәрсиләргә интилиди. шундақ қиливатқининиң үстігә кәлсә, Бирақ Атаңлар силәрниң бу нәрсиләргә бу чакарниң бәхитидур! 44 Мән силәргә муһтаҗлиғиңларни билиду; 31 шундақ екән, бәрінәк шуни ейтип қояйки, фожайин уни Униң падишилиғиңа интилиңлар вә у ҹағда, пүтүн егилігини башқурушқа қойиду. булырниң һәммиси силәргә қошулуп несип 45 Лекин мабада шу чакар көңлидә: болиду. 32 Қорқмаңлар, и кичик пада! Чүнки «Фожайиним наял болуп қалиду» дәп, башқа Атаңлар падишилиқни силәргә ата қилишни чакарлар вә дедәкләрни бозәк қилишқа хуш көрди. 33 Мал-мұлқұңларни сетип, вә йәп-ичип, мәс болушқа башлиса, 46 Шу [кәмбәфәлләргә] хәйрханаңың қилиңлар. чакарниң ғожайини құтулмған бир күни, Өзүңларға упрамайдыған һәмян, әршләрдә ойлимиған бир вакытта қайтип келиду һәргиз түгәп кәтмәйдиган бир ғәзінә вә уни кесип иккі парчә қилип, униң һазирланылар; — шу йәрдә оғри йеқин несивисини етиқатсизлар билән охшаш кәлмәйдү, күйә йәп յоқап кәтмәйдү. тәғдирдә бекитиду. 47 Әнді ғожайининиң 34 Чүнки байлиғиңлар кәйәрдә болса, ирадисини билип туруп, тәйярлинип қәлбиңларму шу йәрдә болиду. 35 Силәр турмиған вә ғожайининиң ирадиси бойичә белиньларни чиң бағлап, чирақлириңларни құлмифан чакар болушыға таяқ йәйдү. 48 яндуруп турұңлар; 36 худди ғожайининиң Бирақ ғожайининиң ирадисини билмәй той зияппитидин қайтип келишини құтқұп туруп, таяқ йейишкә тегишлиқ ишларни турған чакарлардәк, һәрдайым тәйяр қылған чакар азрақ таяқ йәйдү. Кимгә көп турұңлар. Шунин ғожайин келип берилсә, униңдин тәләп қилинидигини ишикни қаққанда, чакарлар дәрінал чиқип көп болиду. Чүнки адәмләр кимгә көп ишикни ачиғын болиду. 37 Ғожайин аманәт қойған болса, униңдин тәләп қайтип кәлгендә, чакарлириниң ойғақ, қилидигиниму көп болиду. 49 Мән йәр тәйяр турғанлиғини көрсә, бу чакарларниң үйзигө оташлап туташтурушқа кәлдим вә бәхитидур! Мән силәргә бәрінәк шуни ейтип бу отниң тутишишиға һәкәдәр тәқәззамен! қояйки, ғожайин өзи белини бағлап, уларни 50 Лекин мән алди билән бир чөмүлдүрүш дәстиханға олтарғузуп, уларниң алдига билән чөмүлдүрүлүшүм керәк вә бу келип шәхсән өзи уларни құтұвалиди! чымүлдүрүлүшүм әмәлгә ашурулғичә 38 Вә әгәр ғожайин иккінчи яки үчинчи интайин қийнилимән! 51 Силәр мени жәсәктә кәлсіму, чакарлириниң шундақ йәр үйзигө течлиқ елип кәлдимекин, ойғақлиғини көрсә, бу уларниң бәхитидур! дәп ойлап қалдиңларму? Яқ, мән шуни 39 Лекин шуни билип қоюңларки, әгәр силәргә ейтайки, течлиқ әмәс, бөлүнүш өй егиси оғриниң кечидә қайси вакытта елип кәлдим! 52 Чүнки буниндердин кейин, келидиганлиғини билгән болса, у ойғақ бир өйдикі бәш киши бөлүнүди; үчи туруп оғриниң өйгә тешип киришигә иккисигә қарсі вә иккиси үчигө қарши

бөлүниду. 53 Ата оғлиға вә оғул атисиға, тәмсилни сөзләп бәрди: — Мәлүм бир ана қызыға вә қыз анисиға, қейинана кишиниң үзүмзарлыгыда тикилгән бир түп келинигә вә келин қәйинанисиға қарши әнжир дәриғи бар екән. У дәрәқтін мевә туриду. 54 Әйса йәнә топлашқан адәмләргә издәп кәпту, лекин һеч мевә тапалмапту. мундақ деди: — Силәр құнпетиш тәрәптин 7 У бағвәнгә: «Қара, үч жилдин бери бу булатниң чиққинини көрсәңлар, дәрһал әнжир дәриғидин мевә издәп келиватимән, «ямғур яғиду» дәйсиләр, вә дәрвәқ шундақ бирақ бир талму мевә тапалмидим. Уни болиду. 55 Жәнуп тәрәптин шамалниң кесивәт! У немә дәп йәрни бекардин-бекар чиққинини көрсәңлар, «ħава иссийду» егиләп туриду?» дәпту. 8 Лекин бағвән: дәйсиләр вә дәрвәқ шундақ болиду. 56 «Рожайин, унциға йәнә бир жил тәгмигәйла. Әй саҳтипәзләр! Силәр йәр билән кекниң Бу вақит ичида унци түвидиқи топиларни рәнғини пәриқ етәләйсиләр-ю, қандаксига бошитип, оғутлап бақай. 9 Әтәр келәр бу заманни пәриқ етәлмәйсиләр?! 57 Әнди жили мевә бәрсә, яхши хоп! Бирақ бәрмисә, немишикә қайси ишларниң дурус екәнлигигә кесивәткәйла» дәпту бағвән. 10 Бир шабат өзүңлар һөкүм қилип бақмайсиләр?! құни, у бир синағогта тәлим бериваттати. 58 Чүнки дәвагириң билән биргә сотчи 11 Мана шу йәрдә он сәккиз жилдин бери алдига барғининде, унци билән йолда зәипләштүргүчи бир жин тәрипидин кетиватқининде, унци билән арини тутулуп, дөмчийип өрә туралмайдыған бир очуқ қилишқа интилгін; болмиса, у аял бар еди. 12 Әйса уни көргендә, йениға сени сотчиға, сотчи болса гундипайға чақырип: — Ханим, сән бу зәиплиғиңдин тапшуриду вә гундипай сени зинданға азат болдуң! — деди. 13 Андин у қолини унци ташлайду. 59 Мән саңа шуни ейтип қояйки, учисиға қоювиди, аял дәрһал руслинип [қәрзиңниң] әң ахирқи бир тиийининиму тик туруп, Худани улуқлиди. 14 Бирақ қоймай төлимиғичә, шу йәрдин һәргиз синағогниң қоңи Әйсаның шабат құни кесәл чиқалмайсән.

13 Шу чағда, бир нәчә адәм унциға [валий] Пилатусниң бир қисим Галилийәликләрниң қенини төкүп, уларниң қанлирини улар қиливатқан [ибадәтханидиқи] құрбанлиқниң қанлири билән арилаштурғанлиғини мәлүм қилди. 2 У уларға җававән мундақ деди: — Уларниң бу азапларни тартқыни үчүн бу Галилийәликләрни башқа Галилийәликләрдин гунайи еғир дәп қарамасиләр? 3 Мән силәргә ейтайки, ундақ әмәс! Бәлки силәр товва құлмисаңлар, һәммиңларму охшаш ақивәттә һалак болисиләр. 4 Силоам мәһәллисидиқи мунар өрүлүп чүшүп, он сәккиз кишини бесип өлтүрүп қойған, силәр уларни Йерусалимда туруватқан башқлардин қәбиһ, дәп қарамасиләр? 5 Мән силәргә ейтайки, ундақ әмәс! Бәлки силәр товва құлмисаңлар, һәммиңларму охшаш ақивәттә һалак болисиләр. 6 Андин у бу

сақайтқинидин ғәзәплинип, көпчиликкә: — Адәмләр иш қилиш керәк болған алтә күн бар, шу құнләрдә келип сақайтилилар; лекин шабат құнидә ундақ құлмаңлар, — деди. 15 Шуңа Рәб унциға мундақ җавап берди: — Әй саҳтипәзләр! һәр бириңлар шабат құни топақ вә ешигиңларни оқурдин йешип, суғарғили башлимамсиләр?! 16 Әнди Шәйтән мана он сәккиз жил боғуп кәлгән, Ибраһимниң бир қизи болған бу аял дәл шабат құнидә бу сиртмақтын бошитилса, бу шабат күниниң яришиқи болмамду?! 17 У мөшү сөзни қылғанда, унциға қарши чиққанлар хижаләткә қалди; бирақ халайиқ унци қиливатқан һәммә әжайип ишлиридин шатлинип яйриди. 18 У сөзини [давамлаштуруп] мундақ деди: — Худаниң падишаһиғи немигә охшайду? Мән уни немигә охшитай? 19 У гоя бир тал қича уругиға охшайду; бириси уни елип өз бегида териған еди; у өсүп йоған дәрәқ болди; асмандиқи учар-қанатлар келип униң шахлирида угулиди. 20 У

Йәнә: — Худаниң падишалиғини немигә әй Йерусалим, Йерусалим! Пәйғәмбәрләрни охшитай? У худди ечиткуға охшайду; бир өлтүридиган вә саңа әвәтилгәнләрни аял уни қолиға елип, үч жавур унниң чалма-кесәк қилидиган шәһәр! Мән қанчә арисиға йошуруп, таки пүтүн хемир болғичә қетимлап мекиян өз жүжилирины қанат сақлиди, — деди. 22 [Әйса] Йерусалимға астиға алғандәк сениң балилириңни қарап сәпирини давамлаштуруп, бесип қойнумға алмақчи болдум, лекин силәр өткән һәр қайси шәһәр-йезиларда тәлим халимидиңлар. 35 Мана өйүнлар ташлининп берип маңди. 23 Бир киши униңдин: — И вәйранә болуп қалиду; вә мән силәргә шуни тәхсир, күткүзулидиганларниң сани азму? — ейтип қояйки, силәр «Пәрвәрдигарниң дәп сориди. Әйса қәпчиликкә мундақ жавап нами билән кәлгүчигә мубарәк болғай!» бәрди: 24 — Силәр тар ишиктин киришкә демигичә, мени йәнә көрәлмәйсиләр.

күрәш қилиңлар. Чүнки мән силәргә шуни ейтайки, нурғун адәмләр кирәй дәп издәнсими, амма кирәлмәйду. 25 Өйниң егиси орнидин туруп ишикни тақиғандын кейин, силәр ташқирида туруп ишикни қеңеп: «Рәб, бизгә ачқын!» дәп ялвурғили турғиниңларда, у силәргә жававән: «Силәрниң нәлигиңларни билмәймән» — дәйду. 26 Андин силәр: «Биз сениң алдиңда йегән, ичкән, сәнму бизнин кочилиримизда тәlim бәргән» десәңлар, 27 у йәнә жававән: «Силәрниң нәлигиңларни билмәймән, мәндін нери кетиңлар, әй қәбиһлик қылғучилар!» дәйду. 28 Силәр Ибраһим, Иshaq, Якуп вә барлық пәйғәмбәрләрниң Худаниң падишалиғи ичідә екәнлигини, өзүңларниң сиртқа ташливетилгиниңларни көргиниңларда, жига-зерәлар көтирилиду, чишлар ғұчурлайду. 29 У чағда, кишиләр мәшриқ билән мәғрибтин вә шимал билән жәнуптит келишип, Худаниң падишалиғида дәстиханда олтириду. 30 Шуниң билән мана, шу чағда алдида турғанлардин арқыға өтидиганлар, арқыда турғанлардин алдиға өтидиганлар бар болиду. 31 Дәл шу вақитта бир нәччә Пәрисийләр Әйсаниң алдиға келип униңға: — Мошу йәрдин чиқып өзүңни нерига ал. Чүнки һерод сени олтурмәкчи, — деди. 32 У уларға: — Берип шу тұлкиғә ейтинләр: Мана мән жынларни һайдиветип, бүгүн вә әтә шипа берәрмән вә үчинчи құни такамуллаштурулимән, дәңелар. 33 Налбуки, бүгүн вә әтә вә өгүнлүккә менеп жүрүшүм керәктүр; чүнки һеч пәйғәмбәрниң өлтүрүлүши Йерусалимдин башқа һеч қандақ жайда мүмкін болмас. 34

14 Вә шундақ болдиқи, бир шабат құни у Пәрисийләрдин болған бир һекүмдарниң өйигә ғизага барди; әнді улар уни пайлап жүрүвататти. 2 Вә мана, у йәрдә сулуқ ишшиқ кесилигә гириптар болған бир адәм бар еди. 3 Әйса Тәврат әһлилири вә Пәрисийләрдин: — Шабат құни кесәл сақайтиш Тәврат қануниға үйғунму-йок? — дәп сориди. 4 Бирақ улар лам-жым демиди. У ھелиқи кесәлгә қолини тәккүзүп, сақайтип йолға салди. 5 Андин у улардин йәнә: — Араңлардин бириңларниң мабада шабат құнидә ешиги я калиси күдүққа чүшүп кәтсә, уни дәрһал тартып чиқармайдиган зади ким бар? — дәп сориди. 6 Вә улар униң бу сөзлиригә һеч жавап берәлмиди. 7 Әйса чақирилған мәһмандарниң өзлиригә төрдин орунларни қандақ таллиғинин көрүп, уларға мундақ бир тәмсилни ейтип бәрди: 8 — Бириси сени той зияпитигә тәклип қылса, төрдә олтарм乏ин. Болмиса, сәндин һөрмәтлиліккә бириси тәклип қилинған болса, 9 У чағда сени вә уни чақириған саһибхана келип саңа: «Бу кишиға орун бәргәйсиз» дәп қалса, сән хижаләттә қелип пәгаһға чүшүп қалисән. 10 Лекин сән чақирилғанда, берип пәгаһта олтарғин. Шуниң билән сени чақириған саһибхана келип: «Әй достум, жуқуриға чиқын» дейиши мүмкін вә шуниң билән сениң билән дәстиханда олтарғанларниң һәммисиниң алдида саңа иззәт болиду. 11 Чүнки һәр ким өзини үстүн тутса төвән қилиниду вә кимдәким өзини төвән тутса үстүн қилиниду. 12 У өзини мәһманды чақириған

саһибханиға мундақ деди: — Меһманні башта чақирилған адәмләрниң һеч қайсиси тамаққа яки зияпәткә чақыргиниңда, дәстихинимдин тетимайды», дәпту. 25 Әнді дост-бурадәр, қериндаш, уруқ-туққан яки топ-топ адәмләр униңға һәмраһ болуп бай қолум-xoшнилириңи қақырмифин. кетивататти. У бурулуп уларға қарап мундақ Чүнки уларму сени меһманға қақырип, деди: 26 — Маңа әгәшкәнләр [маңа болған мәрһәмитиңи қайтуруши мүмкін. 13 сөйүшлиридин] өз атиси вә аниси, аяли вә Шуниң үчүн зияпәт берәй десәң, ғериб- балилири, ақа-уқилири вә ача-сиңиллири, ғурва, мәйип-накар, ақсақ-чолақ, кор- һәттә өз жәниниму яман көрмисә маңа әмаларни қақыргин 14 вә бәхит-бәрикәт мухлис болалмас. 27 Кимдәким өзиниң көрисән; чүнки у кишиләрниң яхшилигиңи крестини йұдуп маңа әгәшмисә у маңа қайтурушниң амали յоқтур. Шуниң билән мухлис болалмас. 28 Араңлардин бириسى һәекәннийларниң қайта тирилған күниңдә мұнар салмақчи болса, алди билән олтирип қылғиниң өзүңгә қайтурулиду. 15 Униң бу қурулушни пұтқұзғидәк хиражәт өзүмдә билән һәмдәстикан олтарғанлардин бири барму-йоқ дәп һесап қылмасмы? 29 Үндақ бу сөзләрни аңлап, униңға: — Худаниң қылмиғанда, һүлни селип пұтқұзәлмисә, падишилиғидағы гизаланғучилар немидеген көргөнләрниң һәммиси мазақ қилип: «Бу бәхитлик-һә! — деди. 16 Бирақ у униңға адәм бенани башлап қоюп пұтқұзәлмиди» жағавән мундақ деди: — Бир киши катта — демәй қалмайду. 31 Яки бир падиша зияпәткә тутуш қилип, нүргүн меһманларни йәнә бир падиша билән жәң қылғили чиқса қақырип қоюпту. 17 Дәстикан селинған алди билән олтирип: — Мениң үстүмгә шу сааттә, қакирини әвәтип, қақырлған келидиган жигирмә миң кишилилек қошуң меһманларға: «Мәрһәмәт, һәммә нәрсә егисигә мән он миң әскерим билән тақабил тәйяр болди!» дәп ейтитпу. 18 Бирақ, туралармәнму? дәп мәлчәрләп көрмәмдү?! меһманларниң һәммиси бармаслиққа бир- 32 Әгәр у «Сокушалмаймән» дәп ойлиса, бирләп өзрә-бана қөрсәткіли турупту. дүшмән техи жирақтика чағда әлчи әвәтип, Бириңчиси униңға: «Мән һелила бир сұлт әштәрлирини сорайду. 33 Шуниңға парчә йәр сетивалған едим, берип көрүп охшаш, силәрдин кимдәким [көңлидә] қәлмисәм болмайду. Мениң әпү қылғайла, өзиниң бар-йоқи билән хошлашмиса, маңа баралмаймән» дәпту. 19 Йәнә бири: «Мән мухлис болалмас. 34 Туз яхши нәрсидур; бәш қошлуқ өкүз сетивалдим, назир һалбуки, туз өз тәмини յоқатса, униңға берип уларни синап көрүшүм керәк. Мениң қайтидин туз тәмини қандақмұ киргүзгили әпү қылғайла, баралмаймән» дәпту. 20 болиду? 35 У тупракқа ишлітишкә яки Йәнә бириسى: «Мән йеңи өйләнгән, шуңа оғутқа арилаштурушқыму яримай, талаға баралмаймән» дәпту. 21 Чакар қайтип ташлиниду. Аңлиғидәк қулиқи барлар буни келип, бу ишларни ғожайиниға мәлум аңлисун!

қипту. Ғожайин ғәзәпләнгән һалда чакириға: «Дәрһал шәһәрниң өң-кичик кочилириға кирип, ғериб-ғурва, мәйип-накар, ақсақ-чолақ вә кор-әмаларни мөшү йәргә жигип кәл» дәпту. 22 Андин чакар қайтип келип: «Ғожайин, әмир бәргиниңдәк ада қилинди, вә йәнә бош орун бар!» дәпту. 23 Шуниң билән ғожайин чакарға: — «Өйүм меһманларға толуш үчүн йезилардики өң-кичик йолларни, мәһәллиләрни арилап, удул қәлгән адимиңи зорлап елип қәлгин! 24 Чүнки мән силәргә шуни ейтайки,

15 Әнді бажғирлар вә башқа гунакарларниң һәммиси униң сөзини аңлашқа униң әтрапиға олашмақта еди. 2 Лекин Пәрисийләр билән Тәврат устазлири ғудуңшуп: — Бу адәм гунакарларни қарши алиду вә улар билән һәмдәстикан олтириду! — дейишти. 3 Шуңа у уларға муну тәмсилни сөзләп бәрди: 4 — Әгәр араңларда биәйләнниң үйү түяқ қойи болуп, улардин бири жүтүп кәтсә, тохсән тоққузини чөлдә қоюп қоюп жүтүп кәткінини тапқычә

издимәсму? 5 Уни тепивалғанда, шатланған әршниң алдиғиму вә сениң алдиндиму гуна һалда мұрисигә артиду; 6 андин өйнгә құлдим. 19 Әнди сениң оғлуң атилишқа елип келип, яр-бурадәрлири билән қолум- лайиқ әмәсмән. Мени мәдикарлириң хошнилирини чақирип, уларға: «Мән жұтқән сүпитетідә қобул қылғайсән! — дәймән» қоюмни тепивалдим, мениң билән тәң дәп ойлапту. 20 Шуниң билән орнидин шатлиниңлар!» дәйду. 7 Мән силәргә шуны туруп атисинң алдиға қайтип меңипту. ейтайки, шуниңға охаш, товва қиливатқан Лекин атиси жирақтынла уни көрүп униңға бир гунакар үчүн әрштә зор хұрсәнлик ичи ағритип, алдиға жүгүрүп чиқип, униң болиду; бу хұрсәнлик товига муһтаҗ бойниға есилип уни сөйлүп кетипту. 21 болмған тохсән тоқкүз һәкқаний кишидин Оғли: «Ата, мән әршниң алдиғиму, сениң болған хұрсәнликтын көп артуқтур. 8 — алдиндиму гуна құлдим. Әнди сениң оғлуң Яки бир аялниң он күмүч динари болуп, атилишқа лайиқ әмәсмән» — дәпту. 22 Бирақ бир динарни йоқитип қойса, чирақни атиси чакарлириға: «Дәрһал әң есил тонни йеқип, таки уни тапқычә өйни сүпүрүп, әкелип униңға кийдүрүңлар, қолиға үзүк зән қоюп издимәсму? 9 Уни тапқанда селиңлар, путлириға аяқ кийдүрүңләр; 23 яр-бурадәр, қолум-қошнилирини чақирип, вә бордақ топақни әкелип союңлар; андин уларға: «Мениң билән тәң шатлиниңлар, убдан йәп, равурус тәбрикләйли! 24 Чүнки чүнки мән йоқитип қойған динаримни мениң бу оғлум өлгән еди, тирилди, жұтуп тепивалдим» — дәйду. 10 Мән силәргә қәткән еди, тепилди!» — дәпту. Андин улар шуны ейтайки, шуниңға охаш товва тәбрикләшкіли башлапту. 25 Әнди қоң оғли қиливатқан бир гунакар үчүн Худаниң етизға қәткән екән. У қайтип келиветип өйгә пәристилириниң арисида хұрсәнлик йекін кәлгәндә һәғмә-нава билән уссулниң болиду. 11 У сөзини давам қилип мундақ авазини аңлатпу. 26 У чакарлардин бирини деди: — Мәлүм бир адәмниң иккى оғли бар чақирип, униңдин немә иш болуватқинини екән. 12 Кичик оғли атисиға: «Әй ата, мал- сорапту. 27 Чакар униңға: Укақ қәлди вә мұлуктын тегишлиқ үлгүшүмни һазирла атаң уни сақ-саламәт тепивалғанлиғи үчүн маңа бәргин» дәп ейтитпү. Вә у өз мал- бордақ топақни сойди» дәпту. 28 Лекин [коң мұлуклирини иккисигә тәқсім қилип оғли] хапа болуп, өйгә киргили унимапту. берипту. 13 Ұзун өтмәйла, кичик оғли бар- Вә атиси чиқип униң өйгә киришини йоқини жиғиштуруп, жирақ бир жутқа өтүнүпту. 29 Амма у атисиға жақап берип: сәпәр қипту. У у йәрдә әйш-ишрәтлик ичидә «Қара! Мән шунчә жилдин бери күлдәк турмуш кәчүрүп мал-дуниясини бузуп- хизметинде болдум, әsla һеч бир әмриңдин чечипту. 14 Дәл у бар-йоқини сәрп қилип чиқип бақмидим. Бирақ сән маңа әл-түгәткән вақтида, у жутта қаттиқ ачарчилиқ ағинилирим билән хуш қылғили һеч қачан болуп, у хеләла қисилчилиқта қапту. 15 бирәр оғлақмұ бәрмидиң! 30 Лекин сениң Шуниң билән у берип, шу жутниң бир мал-мұлуклириңи паһишиләргә ھәжләп пухрасиға мәдикар болуп яллинипту; у уни түгәткән бу оғлуң қайтип кәлгәндә, сән етизлиғиша чошқа бекишишқа әвәтиптү. 16 У униң үчүн бордақ топақни союспән» — һәтта қосигини чошқыларниң үеми болған дәпту. 31 Бирақ атиси йәнә униңға: «Әй почақ шакили билән тойғузушқа тәқәззә оғлум, сән һәрдайым мениң үенимдисән бопту; лекин һеч ким униңға һеч нәрсә вә мениң барлығым сениңкідур. 32 Әнди бәрмәпту. 17 Ахир берип у һошини тепип: тәбрикләп шатлинишқа лайиқтур; чүнки бу «Атамниң шунчә көп мәдикарлириниң сениң укақ өлгән еди, тирилди, йоқишип алдиғин үемәк-ичмәк ешип-тешип туриду; қәткән еди, тепилди» — дәпту.

лекин мән болсам бу йәрдә ачлиқтын 16 У мұхлислириға йәнә мундақ деди:
өләй дәп қалдим! 18 Орнумдин туруп, — Бир байниң бир ғожидари бар
атамниң алдиға берип униңға: Әй ата, мән

екән. Бириси байға: «Бу ғожидариниз мал-ғожайинга тәң хизмәт қылалмайду. Чүнки у мұлкицизни бузуп чачти» дәп шикайәт яки буни яман көрүп, уни яхши көриду; яки қипту. 2 У ғожидарни чақирип, унинға: бунинға өзини пүтүнләй бегишлап, унинға «Мениң сениң төграңда аңлиғанлириим етиварсиз қарайду. [Шунинға охшаш], зади қандақ гәп? Ғожидарлығындики несан- силәрниңмұ бирла вақитта һәм Худаниң, китапни ениң тапшур; чүнки мундин һәм мал-дунияниң құллугида болушуңлар кейин сән ғожидар болмайсән» — дәпту. 3 мүмкін әмәс. 14 Әнди Пәрисийләр (улар Ғожидар әнди өз ичиде: «Немә қилай? Чүнки пулға амрақ еди) буларниң һәммисини ғожайиним мени ғожидарлықтын мәһрум аңлат Әйсани мәсқи्रә қилишти. 15 қилиду. Кәтмән чапай десәм унчилик Вә у уларға мундақ деди: — «Силәр мағдур йоқ, тилемчилик қылай десәм номус өзүңларни адәмләрниң алдида һәққаний қилимән. 4 һә, талтим! Ғожидарлықтын қилип көрсатқұчидурсылор; лекин Худа қалғинимда кишиләрниң мени өйлиригә қәлбінұларни билиду. Чүнки адәмләрниң қарши елиши учын, немә қилишимни әнди арисида қәдирлинидигини Худаниң билдім» дәп 5 өз ғожайинига қәриздар нәзиридә жиркиничліктур. 16 Тәврат болғанларни бирдин-бирдин чақирип қануну вә пәйғәмбәрләрниң язмилири келип, бириңчисидин: «Ғожайинимға [чөмүлдүргүчі] Йәһіяғичә һидайә болуп қанчилик қәрзиниз бар?» дәп сорапту. 6 кәлди; шу вақиттін башлап Худаниң Вә қәриздар: «Йұз туң зәйтүн мейи» дәп падишалиғиниң хуш хәвири жақалинип жавап берипту. Ғожидар унинға: «Мана, келиватиду; [падишалиққа] кирмәкі несанат дәптирицизни елип, бу йәрдә болғанларниң һәр бири унинға бөсүп олтирип аллук тұнға өзгәртиветиң!» дәпту. киривелиши керектур. 17 Лекин асман билән 7 Андин у йәнә бириғе: «Сизчы, қанчилик зимиңниң йоқ қиливетилиши Тәвратниң қәріз болдиңиз?» дәп сорапту. У: «Йұз бир чекити бесар қилиништин асандур. 18 күрә буғдай» дәп жавап берипту. Ғожидар — һәр ким өз аялини талақ қилип башқа унинға: «несапат дәптирицизни елип бирини алса зина қылған болиду вә кимки сәксән құриға өзгәртиветиң!» дәпту. 8 өз еридин талақ қилинғанни алса зина Шунинң билән унин ғожайини сәмимийәтсиз қылған болиду». 19 — Бурун бир бай адәм бар еди; у сесүн рәңлік тон вә канап кийимләрни кийип, һәр күни әйш-ишрәт ичидә тәнтәнә қылатти. 20 Вә пүтүн әзайини чақа-жаһарәт бесип кәткән Лазарус исимлиқ бир йоқсул бар еди; у байниң дәрвазисиниң алдыға [һәркүни] ятқузып қоюлатти. 21 Униң дәстихинидин чүшүп қалған парчи-пуратлардин қосигини тойғузғуша тәшна еди. һалбуки, иштлар келип унин ярилирини ялайтти. 22 Әнди шундақ Ибраһимниң құчиғига апарди. Бай һәм өлүп болса, соң иштиму садиқ болиду; болдикі, йоқсул өлди вә пәриштиләр уни вә кимки кичиккинә ишта сәмимийәтсиз Ибраһимниң құчиғига апарди. Бай һәм өлүп болса, соң иштиму сәмимийәтсиз болиду. дәпнә қилинді; 23 вә тәһтисарада қаттиқ 11 Шуңа әгәр «наһәқ дунияға тәвә болған қийнилип, бешини көтирип, жирақтін мал-дуния»да садиқ болмисаңлар, ким Ибраһимни вә унин құчиғидики Лазарусни силәргә һәқиқиң байлиқларни тапшурсун? көрүп: (Hadēs g86) 24 «Әй ата Ибраһим, маңа 12 Вә башқыларниң нәрсилериңдә садиқ рәһим құлғайсән! Лазарусни әвәткәйсән, болмисаңлар ким силәргә өзүңларниң у бармиғинин учини суга чилап, тилимға нәрсисини бәрсүн? 13 Ңеч ким икки темитип советқай. Чүнки мән бу от

ялқунида қаттиқ азаплиниватимән!» дәп «Йилтизиңдин қомуруулуп, деңизға көчүп вакырап яловурди. **25** Лекин Ибраһим мундақ тикил!» десәңлар, у сөзүңларни аңдап деди: «Әй оғлум, һаят вақтінде һалавәтни кечәтти. **7** Лекин араңлардин кимниң йәткіч қөргиниңін вә Лазарусниң дәрд- йәр һайдайдиган яки мал бақидиган бала тартқинини ядиңға кәлтурғин. бир қули болса вә у етизлиқтін қайтип һазир у тәсәлли тапти, амма сән азап қалғанды, униңға: «Тезрәк келип дәстиханда тартиватисән. **26** Вә булардин башқа, биз олтарғин», дәйдиганлар барму? **8** У бәлки билән силәрниң арилиғимизда йоған бир униңға: «Мениң тамиғимни тәйяр қыл, һаң бекитилгәндүрки, бу йәрдин силәр мән йәп-ичип болғычә белиңни бағлап тәрәпкә өтәйли дегәнләр өтәләмәс вә андин мени күткін, андин өзүң үйәп-ичкин, биз тәрәпкә өтимиз дегәнләр өтәлмәс». **27** демәсму? **9** Құл әмир қилинғинидәк қылғини Әнди бай йәнә: «Ундақта, и ата, сәндин үчүн ғожайин униңға рәхмәт ейтамду? [Лазарусни] атамниң өйигә өвәтишиңи Мениңчә, ейтмайду. **10** Шуниңға охаш, өтүнимән. **28** Чүнки мениң бәш ақа-уқам силәрму өзүңларға әмир қилинғанниң бар; уларниң бу азап-օқубәтлик йәргә һәммисини ада қылғиниңлардин кейин: Биз кәлмәслиги үчүн [Лазарус] уларни қаттиқ әрзимәс қуллармиз; биз пәкәт тегишилик агаһландуруп қойсун» — деди. **29** Бирақ буржымизни ада қылдуқ, халас», дәйдиган Ибраһим жавап берип униңға: «Уларда болисиләр. **11** Вә шундақ болдики, у Муса вә [башқа] пәйғәмбәрләрниң [агаһ- Йерусалимға чиқып кетиватқанда, Самарийә гувалиғи] бар; улар шуларни аңлисун» — билән Галилийәниң оттурисидин өтүп, деди. **30** Лекин у: «Яқ, и Ибраһим ата, әгәр **12** бир қәнткә киргинидә моҳо кесилигә өлгәнләрдин бири тирилип уларниң алдига гириптар болған он адәм униңға учрап, барса, улар товва қилиду» — деди. **31** Амма жирақта тохтап, **13** авазлирини көтирип: Ибраһим униңға: «Әгәр улар Муса вә [башқа] Әй Әйса, устаз, бизгә раһим қылғайсән, пәйғәмбәрләрниң [гувалиқини] аңлимиса, дәп өтүнди. **14** Уларни қөргәндә у уларға: һәтта өлгәнләрдин бириси тирилсими, улар йәнила ишинишни рәт қилиду» — деди.

17 У муҳлислириға мундақ деди: —

Инсанни путлаштуридиған ишлар болмай қалмайду; лекин шу путлаштуруш васитичиси болған адәмниң һалиға вай!

2 Бундақ адәмниң бу кичик балилардин бирини [гунага] путлаштурған болса, бойниға түгмән теши есилған һалда деңизға ташливетилгини әвзәл болатты. **3** Өзүңларға агаһ болуңлар! Әгәр қериндишиң гуна қылған болса, униңға тәнбиһ-несиһәт қылғин. У товва қылса уни әпү қылғин.

4 Мабада у бир күн ичидә саңа յәттә мәртивә гуна қылса вә йәттә мәртивә йениңға келип: Товва қылдим, десә, уни йәнила әпү қылғин. **5** Шуниң билән расуллар Рәбғә: Ишәш-етиқатимизни ашуғин, — дейиши. **6** Вә Рәб уларға мундақ деди:

— Силәрдә қича уруғидәк зәрричә ишәш болса еди, силәр аву үжмә дәриғигә:

Берип өзүңларни қаһинларға көрситиңлар, деди. Вә шундақ болдики, улар йолда кетиватқанда, [моходин] пакланди. **15** Улардин бирәйлән өзиниң сақайғинини қөргәндә жуқури аваз билән Худани улуқлап, қәйнігә бурулуп, қайтти. **16** У келип Әйсаниң айиғифа жиқилип дүм йетип тәшәккүр ейтти. У Самарийәлик еди. **17** Әйса бу ишқа қарап: Пак қилинғанлар он киши әмәсмиди? Қалған тоққузәйлән қени? **18** Бу ят әллик мусапиридин башқа, Худаға һәмдусана оқуғили неч ким қайтип кәлмәптиғи?! — деди. **19** Андин у һелиқи адәмға: — «Орнуңдин тур, йолуңға маңғин! Етиқатиң сени сақайтти!» — деди. **20** [Бир күни] Пәрисийләр униңдин: «Худаниң падишлиғи қачан келиуди?» дәп сориганда у уларға жавап берип мундақ деди: — Худаниң падишлиғиниң келишини көз билән көргили болмас; **21** кишиләр: «Қараңлар, у мана бу йәрдә!» яки «У йәрдә!» дейәлмәйду. Чүнки мана, Худаниң

падишилиғи араңлардидур. 22 Кейин у 18 Вә у уларға, бошашмай, һәрдайим дуа мухлислириға йәнә мундақ деди: — «Шундақ қилип туруш көрәклиги тогрисида күнләр келидуки, силәр Инсаноғлиниң бир тәмсил қәлтүрүп мундақ деди: 2 — күнлиридин бирәр күнини болсыму көрүшкә «Мәлүм шәһәрдә бир сотчи бар екән. У тәшна болисиләр, лекин көрәлмәйсиләр. Худадинму қорқмайдыкән, адәмләргиму 23 Шу чағда кишиләр силәргө: «Мана у бу пәрва қылмайдыкән. 3 Шу шәһәрдә бир йәрдә!» вә яки «Мана у йәрдә!» дәйду; тул аял бар екән вә у дайим сотчиниң силәр нә барманлар нә уларниң кәйнидин алдиға келип: «Әйипкардин һәққимни жүгүрмәнлар. 24 Чүнки гоя асманниң бир елип бәргин» дәп тәләп қилидикән. 4 четидин чақмақ чекип йәнә бир четигичә У хелә вақитқычә уни рәт қипту; бирақ йорутидигандәк, Инсаноғлиниң өз күнидә кейин көңлидә: Худадинму қорқмаймән, һәм шундақ болиду. 25 Лекин у авал көп адәмләргиму парва қылмаймән, 5 лекин бу азап-оқубәтләрни тартиши бу дәвирдикиләр тул хотун мени аварә қилип кетиватиду, тәрипидин чәткә қекилиши мүқәррәрдур. униң маңа чаплишивеліп мени һалимдин 26 Вә Нуһ [пәйғәмбәрниң] күнлиридә қандақ қәткүзүвәтмәслиги үчүн һәрхалда униң болған болса, Инсаноғлиниң күнлиридә дәвайини сорап қояй!» — дәп ойлапту». 6 һәм шундақ болиду. 27 Таки Нуһ кемигә Рәб: Қараңлар, адаләтсиз бу сотчиниң немә кирип олтарған құнгичә, кишиләр йәп-ичип, дегәнлиригә! 7 У шундақ қылған йәрдә, өйлинип вә ятлиқ болуп келиватқан еди; Худа Өзигә кечә-күндүз нида қиливатқан андин топан келип һәммисини һалак қылди. таллиған бәндилиригә қандақ қылар? Гәрчә 28 һәм йәнә, Лутниң күнлиридә қандақ Худа Өз бәндилиригә һәмдәрд болуш билән болған болса шундақ болиду — кишиләр биргә [рәэзилликкә] узунгичә сәвири-тақәт йәп-ичип, сода-сетиқ қилип, териқчилиқ қылсыму, ахирауда бәндилириниң дәрдигә қиласатты вә өйләрни салатти. 29 Лекин Лут йәтмәсму? 8 Мән силәргә ейтайки: У уларниң Содом шәһиридин чиқдан күни, асмандин от дәрдигә йетип наһайити тезла һәққини билән гүңгүт үеғип, [бу шәһәрдикиләрниң] елип бериду! Лекин Инсаноғли қәлгәндә үйр һәммисини һалак қылди. 30 Әнди Инсаноғли йүзидә иман-ишәш тапаламду? — деди. 9 У ашқарә болидиган күнде әнә шундақ өзлирини һәққаний дәп қарап, башқыларни болиду. 31 Шу күни, һәр ким өгүздә көзигә илмайдиган бәзиләргә қаритип, туруп, нәрсә-көрәклири өйидә болсыму, мундақ бир тәмсилни ейтти: 10 — Иккى алғили чүшмисун; вә шуниңға охшаш кимки адәм дуа қылғили ибадәтханига берипту. етизликта болса [өйигә] һеч янмисун. 32 Бири Пәрисий, йәнә бири бажғир екән. 11 Лутниң аяlinи ядинларға қәлтүрүңлар! Пәрисий өрә туруп өз-өзигә мундақ дуа 33 Кимки өз наягини күткүзмақи болса, қипту: — «Әй Худа, мениң башқа адәмләрдек униңдин мәһрум болиду, лекин өз наятидин булаңчи, адаләтсиз, зинахор вә һәтта бу мәһрум болған киши униңға еришиду. бажғирдәк болмғиним үчүн саңа шүкүр! 34 Силәргә шуни ейтайки, у кечидә икки 12 һәр һәптидә икки қетим роза тутимен адәм бир орунда ятиду; улардин бири елип вә тапқанлиримниң ондин бир үлүшини кетилиду, йәнә бири қалдурулиду. 35 Иккى сәдиқә қилимән». 13 Бирақ һелиқи бажғир аял яргұнчақ бешида туруп ун тартиватқан жирақта туруп бешини көтирип асманға болиду; улардин бири елип кетилиду, йәнә қараашқыму петиналмай мәйдисигә уруп бири қалдурулиду». 37 Вә улар униңға турup: «Әй Худа, мән мошу гунакарға рәһим жававән: Әй Рәб, бу ишлар қәйәрдә йүз қылғайсан!» — дәпту. 14 Мән силәргә шуни бериду? — дәп сориди. У уларға: Жәсәт ейтайки, бу иккиләндин [Пәрисий] әмәс, қайси йәрдә болса, күзғунлар шу йәргә бәлки [бажғир] кәчүрүмгә еришип өйигә топлишиду!

төвөн тутса үстүн көтириләр. 15 Энди *һаятқа* еришмәй қалмайду. — деди. (aiōn қолини тәккүэсүн дәп, кишиләр кичик g165, aiōpios g166) 31 Андин у он иккәйләнни балилириниму униң алдига елип келәтти. өз йенига елип уларға мундақ деди: — Лекин буни қөргән мухлислар уларни Мана, биз *һазир* Йерусалимға чиқиватимиз эйиплиди. 16 Амма Эйса балиларни йенига вә пәйғәмбәрләрниң Инсаноғли тогрисида чақирип: Кичик балиларни алдимға кәлгиле пүткәнлириниң һәммиси [шу йәрдә] әмәлгә қоюңлар, уларни тосушманылар. Чүнки ашурулуиду. 32 Чүнки у ят әлләрниң қолиға Худаниң падишилиғи дәл мөшүндақлардин тапшурулуиду вә улар уни мәсқиရ қилип, тәркиб тапқандур. 17 Мән силәргә бәрһәк харлайду, униң үстигә түкүриду; 33 улар шуны ейтип қояйы: Кимки Худаниң уни қамчилигандин кейин өлтүрүветиду; падишилиғини сабий балидәк қобул вә у үчинчи күни қайта тирилиди, — деди. қылмиса, униңға *һарғиз* кираймайду, — 34 Бирақ улар бу сөзләрдин *hech nemini* деди. 18 Мәлүм бир һәкүмдар Эйсадин: И чүшәнмиди. Бу сөзниң мәнаси улардин яхши устаз, мәңгүлүк *һаятқа* варис болмақ йоштурулған болуп, униң немә ейтқинини үчүн немә ишни қилишим керәк, — дәп биләлмәй қалди. 35 Вә шундақ иш болдики, сориди. (aiōnios g166) 19 Лекин Эйса: Мени у Йерихо шәһиригә йеқинлашқанда, бир кор немә үчүн яхши дәйсән? Яхши болғучи киши йолниң бойида олтирип тилемчилик пәкәт бирла, йәни Худадур. 20 Эмирләрни қиливататти. 36 У көпчиликниң өтүп билисән: «Зина құлма, қатиллиқ құлма, кетиватқанлигини аңлат: — Немә иш оғрилиқ құлма, ялған гувалиқ бәрмә, атаңы болғанду? — дәп сориди. 37 Хәқ униңға: — вә анаңы һәрмәт құл» — деди. 21 — Насарәтлик Эйса бу йәрдин өтүп кетиватиду, Буларниң һәммисигә кичигимдин тартип — дәп хәвәр бәрди. 38 — И Давутниң әмәл қилип келиватимән, — деди у. 22 Эйса оғли Эйса, маңа рәһим қылғайсән! — дәп буни аңлат униңға: — Сәндә йәнә бир иш вакырап кәтти у. 39 Вә Эйсаниң алдида кәм. Пүткүл мал-мұлқиңни сетип, пулини менівкатқанлар уни: — Шұқ олтар! дәп йоқсулларға үләштүрүп бәргин вә шундақ әйипләшти. Бирақ у: — И Давутниң оғли, қылсан, әрштә ғәзәнәк болиду; андин келип маңа рәһим қылғайсән! — дәп техиму қаттиқ маңа әгәшкін! — деди. 23 Амма у бу гәпни вақыриди. 40 Эйса қедимини тохтитип, уни аңлат толиму қайғуга чөмүп кәтти; чүнки алдига башлап келишни буйруди. Қарифу у наһайити бай еди. 24 Толиму қайғуга униңға йеқин қәлгәндә у униңдин: 41 — Сән чөмүп кәткәнлигини қөргән Эйса: — Мал- мени немә қилип бәр, дәйсән? — дәп сориди. дунияси көпләрниң Худаниң падишилиғига — И Рәббим, қайта көридиған болсамиди! кириши немидегән тәс-хә! 25 Төгинин — деди у. 42 Эйса униңға: — Көридиған йиңниниң көзидин өтүши бай адәмниң болғин! Етиқатиң сени сақайтти, — деди. 43 Худаниң падишилиғига киришидин асандур! Вә униң көзи шуан ечили; у Эйсага әгишип, — деди. 26 Буни аңлиғанлар: — Ундақ болса, йол бойи Худани улуқлап маңди. Вә барлық ким нижатқа еришәлисүн? — дейишти. 27 халайиқму буни көрүп Худага мәдһийә Амма у жававән: — Инсанларға мүмкін оқуди.

болмыған ишлар Худага мүмкіндур — деди. 28 Энди Петрус: — Мана, биз бар-йоқимизни ташлап саңа әгәштуқ!? — деди. 29 У уларға: — Мән силәргә бәрһәк шуны ейтайки, Худаниң падишилиғи үчүн өй-вақ я ата-аниси я қериндашлири я аяли я балилиридин ваз кәчкәнләрниң һәр бири 30 бу заманда буларға көп һәссиләп муйәссәр болиду вә келидиған замандimu мәңгүлүк

19 У Йерихо шәһиригә кирип униңдин өтүп кетивататти. 2 Мана шу йәрдә Закай исимлиқ бир киши бар еди. У «баш бажир» болуп, интайин бай еди. 3 У Эйсаниң қандақ адәм екәнлигини керүшкә пурсәт издәвататти, лекин бойи пакар болғачқа, хәлиқниң толилиғидин уни көрәлмәйтти. 4 Шуңа у алди тәрәпкә жүгүрүп берип,

уни көрүш үчүн бир түп үжмә дәриғигә һәм бәш шәһәргә һаким болғин» дәпту. 20 Ямишип чиқти; чүнки Әйса у йол билән Лекин йәнә бириси келип: «И ғожам, мана ётәтти. 5 Вә Әйса у йәргә кәлгәндә жуқуриға сили бәргән тилла! Буни яғлиққа чигип бир қарап уни көрүп униңға: — Закай, чапсан җайда қоюп сақлидим. 21 Чүнки сили қаттиқ чүшкін! Чүнки мән бүгүн сениң өйүндә адәм екәнла, сили аманәт құлміғанлиридин қонушум керәк, — деди. 6 У алдирап чүшүп, пайда үндерүүгү, өзлири териміғанлиридин хошаллиқ билән уни [өйидә] меһман қилди. hosул жиғила. Шунин үчүн силидін 7 Бу ишни көргән халайиқнин һәммиси: қорқтум» дәпту. 22 Амма [ғожайини] У гунакар кишиниңкідә қонғили кирип униңға: «Әй әски құл, саңа өз ағзиндин кәтти! — дәп ғотулдишип кәтти. 8 Лекин чиққан сөзлириң бойичә һәкүм қилай. Сән Закай орнидин туруп Рәбгә: — И Рәббим, мениң аманәт құлмай үндерүүвалидиган, мана, мұлқымнин յеримини йоқсулларға теримай туруп жиғивалидиган қаттиқ беримән; әгәр бирәвни ялғандын шикайәт адәм екәнлигимни билип туруп, 23 немә құлип униңдин бир немә үндерүүвалған үчүн мениң пулумні ғәзничиләргә аманәт болсам биригә төртни қайтуримән, — қоймидин? Мән қайтип кәлгәндә, уни деди. 9 Буниң билән Әйса униңға [қарап]: өсүми билән алмасмидим?» — дәпту. — Бүгүн нижат бу өйгә кирди. Чүнки 24 Андин у йенидикиләргә: «Униңдикі бу киши һәм Ибраһимнин оғлиидур! 10 тиллани елип он тилла тапқан құлға Чүнки Инсаногли езип қәткәнләрни издәп бериңлар!» дәп бүйрүпту. 25 Улар униңға: қутқузғили қалди, — деди. 11 Халайиқ «И ғожа, униң он тилласи турса!» — бу сөзләрни тиңшаватқанда у йәнә сөз дәптикән, 26 [ғожайин йәнә мундақ дәпту]: құлип бир тәмсилни қошуп ейтти. Чүнки «— Чүнки мән силәргә шуни ейттайки, кимдә у Йерусалимға йеқинлашқан еди вә улар: бар болса, униңға техиму көп берилиду; «Худаниң падишлиғи дәрһал намайән амма кимдә йоқ болса, һәтта униңда бар болидигу!?» — дәп ойлашқан еди. 12 Шуңа болғанлириму униңдин мәһрум қилиниду. у мундақ деди: Бир ақсүнәк падишлиқ 27 Әнди үстүгә падиша болуп һәкүм тәхтигә еришип келиш үчүн жирақ бир сүрүшүмни халиміған дүшмәнлиримни жүтқа қарап йолға чиқипту. 13 [Авал] у болса, уларни кәлтүрүп, мениң алдимда өзиниң он қулини чақирип, уларға он қәтл қилинлар». 28 У бу ишларни ейтқандин тиллани үләштүрүп берип: «Мән қайтип кейин, Йерусалимға чиқишиң алдига қарап кәлгичә [буниң билән] оқэт қилинлар» — маңди. 29 Вә шундақ болдики, у Зәйтун дәпту. 14 Бирақ өз жут пухралыры униңға тегиниң етиги迪ки Бәйт-Фаги вә Бәйт-өч болғачқа, кәйнидин әлчиләрни әвәтип: Ания йезилириға йеқин кәлгинидә, икки «Бу кишиниң үстимизгә падиша болушини мухлисиға муналарни тапилап алдин халимаймыз!» дәпту. 15 Вә у падишлиқ әвәтти: 30 — Силәр удулуңлардики йезига мәнсивигә еришип қайтип кәлгәндә шундақ бериңлар. У йәргә кирипла һеч адәм болдики, һәр бириниң тиңжарәт билән қанча балиси минип бақмиған, бағлақлиқ бир пайда тапқинини билмәкі болуп, пулинин тәхәйни қөрисиләр. Уни йешип бу йәргә тапшурған һелиқи қулларини өз алдига йетиләп келинлар. 31 Әгәр бириси силәрдин: чақирипту. 16 Вә авалқиси келип: «И «Немишкә буни йешиシリә?» дәп сорап ғожам, сили бәргән тилла он тилла пайда қалса, силәр униңға: «Рәбниң буниңға қилди» дәпту. 17 «Ярайсән, әй яхши қул! һажити чүшти» — дәңлар. 32 Шуниң Сән киичкинә ишта ишәшлиқ чиққанлығың билән әвәтилгәнләр беривиди, иш дәл у үчүн он шәһәргә һаким болғин» — дәпту уларға ейтқандәк болди. 33 Улар тәхәйни ғожайин униңға. 18 Иккінчиси келип: «И йешиватқанда, униң егилири улардин: ғожам, сили бәргән тилла бәш тилла пайда Тәхәйни немишкә йешиシリә? — дәп сориди. қилди» дәпту. 19 Ғожайин униңға һәм: «Сән 34 Улар: — Рәбниң униңға һажити чүшти,

— деди. 35 Улар уни Эйсаниң алдига 20 Вә шу күнләрдин бир күни йетиләп кәлди; вә йепинча-чапанлирини у ибадәтханиң һойилирида тәхәйниң үстүгә селип, Эйсаны йөләп хәлиққә тәлим берип хуш хәвәрни елан үстүгә миндүрди. 36 У кетип барғинида, қиливатқанда, баш қаһинлар вә Тәврат хәлиқләр йепинча-чапанлирини йолға устазлири билән ақсақаллар униң алдига паяндаz қилип салди. 37 Вә у Зәйтун тегидин келип униңдин: 2 — Бизгә ейткін: Сән чүшүш йолиға йеқинлашқинида, пүткүл қиливатқан бу ишларни қайси һокуққа мухлислар жамаити шатлинип, өз көзи аласән қиливатисән? Саңа бу һокуқни билән көргән құдрәтлик мәжизиләр үчүн ким бәргән? — дәп сориди. 3 У уларға авазини көтирип: «Пәрвәрдигарниң намида жавап берип: — Мәнму силәрдин бир ишни кәлгән падиша мубарәктур! Асманларда сорай; силәр маңа ейтип беринчларчу, 4 — тинич-енақлиқ тикләнгәй, әршиәлада шан- Йәһя жүргүзгән чөмүлдүрүш әрштинму, шәрәп аян болғай!» дәп товлишип Худаға яки инсанлардинму? — дәп сориди. 5 мәдһийә оқушқа башлиди. 39 Лекин топниң Улар өз ара мұлаһизә қилишип: — Әгәр ичидә бәзи Пәрисийләр униңға: — Эй «әрштин кәлгән» десәк, у бизгә: «Үндақта, устаз, мухлислириңға [мошу гәплири үчүн] силәр немә үчүн [Йәһия] ишәнмидиңлар?» тәнбиһ бәр! — дейишти. 40 Бирақ у уларға дәйду. 6 Әгәр: «Инсанлардин кәлгән» десәк, жававән: — Силәргә шуны ейтайки, булар бу барлық халайиқ бизни чалма-кесәк жим түрған болса, һәтта бу ташларму қилип елтүриду. Чүнки улар Йәһияниң чуқан селишқан болатти, — деди. 41 пәйғембәр екәнлигигә ишәндүрүлгән, — Әнди у шәһәргә йеқинлишип уни көрүп, дейишти. 7 Вә улар: — [Униң] [һокуқиниң] униң үчүн жигелп мундақ деди: 42 — [И қәйәрдин кәлгәнлигини билмәймиз, — Йерусалим]! Сән бүгүн, бу күнүндә, теч- дәп жавап беришти. 8 Эйса уларға: — аманлиғиң үчүн немә керәк болғинини Үндақта, мәнму бу ишларни қайси һокуққа билсәң еди! Кашки, бу ишлар һазир аласән қиливатқанлигимни ейтмаймән, көзлириңдин йошурунду. 43 Чүнки шундақ — деди. 9 У халайиққа муну тәмсилни күнләр бешиңға келидүки, дүшмәнлириң сөзләшкә башлиди: — «Бир киши бир әтрапиңиң қаша-истиңкам билән қоршап үзүмзарлық бәрпа қилип, уни бағвәнләргә сени қамап төрт тәрәптин қистайду. 44 ижаригә берип, өзи яқа жутқа берип у Улар сени вә [сепилиң]ниң ичиндики йәрдә узун вақит турупту. 10 Үзүмләрни балилириңиң йәр билән йәкән қилип, һәтта жигидиган мәзгил кәлгәндә бағвәнләрниң ташни ташниң үстидиму қалдурмайду; үзүмзарлықти мевидин униңға беришкә чүнки [Худа]ниң сени йоқлиған пәйтини қуллиридин бирини улариниң йениға билип йәтмидиң. 45 Вә у ибадәтхана әвәтипту. Лекин бағвәнләр уни уруп-хойилириға кирип, у йәрдә елим-сетим думбалап күрүк қол яңдуруветипту. 11 У қиливатқанларни һайдап чиқирип, 46 йәнә башқа бир қулни әвәтипту. Лекин уларға: — Мұқәддәс язмиларда: «Мениң улар униму думбалап, харлап, йәнә өйүм дуа-тилавәтхана болиду» дәп пүтүлгән күрүк қол қайтуруветипту. 12 У йәнә болсими, лекин силәр уни «буланчиларниң үчинчисини әвәтипту; улар униму уруп угиси» қиливалдиңлар! — деди. 47 Шу яриландуруп, талаға һайдап чиқириветипту. вақытларда у һәр күни ибадәтханида тәлим 13 [Ахирда] үзүмзарлықниң ғожайини: берәтти. Баш қаһинлар, Тәврат устазлири вә «Қандақ қылсам болар? Сеййүмлүк оғлумни жут чоңлири уни йоқитишқа амал издиди. 48 әвәтәй; улар уни көрсә, һеч болмғанда Лекин улар қандак қол селишни билмәйтти, униң һөрмитини қилар?» дәпту. 14 Бирақ чүнки барлық хәлиқ униң сөзини тиңшаш бағвәнләр униң оғлани көрүп бир-бири үчүн униңға қаттық йепишкән еди.

билән мәслинәтлишип: «Бу болса мирасхор; келиңлар, уни җайлыветәйли, андин мирас

бизниңки болиду» дейишипту. 15 Шунин әзилири униң алдиға келип соал қоюп билән улар уни үзүмзарлиқниң сиртига мундақ деди: 28 — Устаз, Муса [пәйғембәр ачиқип елтүрүветипту. Энди бундақ әһвалда Тәвратта] бизгө: «Аяли бар, амма пәрзәнт үзүмзарлиқниң ғожайини уларни қандақ көрмігенді киши өлүп кәтсө, өлгүчинин қилиди? 16 У келип у бағвәнләрни ықыттып ака яки иниси тул қалған йәнгисини үзүмзарлиқни башқыларға тапшуриду». Әмригә елип, қериндиши үчүн нәсил Халайиқ буни аңлап: — Бундақ ишлар һәргиз қалдуруши керәк» — дәп язған. 29 Энди болмисун! — дейиши. 17 Лекин у уларға йәттә ака-ука бар еди. Чоңи өйләнгәндін көзлирини тикип мундақ деди: — Үндақ кейин пәрзәнт көрмәй аләмдин өтти. 30 болса, муқәддәс язмиларда «Тамчилар Иккінчи қериндиши аялини әмригә елип, ташливаткән таш болса, Бужәк теші болуп пәрзәнт көрмәй аләмдин өтти. 31 Андин тикләнди» дәп йезилған сез зади немини үчинчиси уни алди; шундақ қилип, йәттиси көрситиду? 18 Бу «таш»қа жиқилған киши уни әмригә елип пәрзәнт көрмәй өлди. 32 Әнди парә-парә болуп кетиду; лекин бу таш 32 һәммисидин кейин аялму өлди. 33 һәр кимниң үстигә чүшсө, уни қукум- әнди тирилиш күніндө бу аял уларниң талқан қиливетиду. 19 Баш қаһинлар қайсисиниң болар? Чүнки йәттиси уни вә Тәврат устазлири униң бу тәмсилі хотунлуққа алған-дә?! 34 Әйса уларға мундақ өзлиригә қаритип ейтқанлигини билип шу жавап берди: — Бу аләмниң пәрзәнтири һаман униңға қол селиш йолини издиди; өйлиниду, ятлиқ болиду. (аіðn g165) 35 Лекин лекин улар халайиқтн қорқушти. 20 Шуңа у аләмдин несивә болушқа, шундақла үлар униң кәйнідин марап, уни [Рим] өлүккләрдин тирилишкә лайиқ санағанлар валийисиниң һөкүмранлығыда сораққа өйләнмәйдү, ятлиқ болмайду. (аіðn g165) 36 тартишқа тапшуруш үчүн бир нәччә Чүнки улар йәнә өлмәйдү, пәриштиләргә адәмләрни сетивелип, соқунуп киришкә охшаш болиду; «өлүмдин тирилиштин әвәтти. Улар сәмимий қияптәк киривелип, туғулған пәрзәнләр» болғачқа, улар униң сөзидин йочуқ издәп жүрәтти. 21 Худаниң оғулиридур. 37 Энди өлгәнләрниң Улар униңға мундақ соал қойди: — Әй тирилдүрүлгүшини һәтта Муса [пәйғембәр] устаз, силини дурус сөз қилидиган вә дурус өзимү аян қылған; чүнки [Тәвраттики] тәлим беридиган, ھеч қандақ адәмниң йүз- «тикәнлик» дегән вақиәниң хатирисидә хатирисини [қәтгъий] қылмайдиган, бәлки у Пәрвәрдигарни: «Ибраһимниң Худаси, Худаниң йолини садиқлиқ билән үтитип Ишақниң Худаси вә Яқупниң Худаси» келиватқан адәм дәп билимиз. 22 [Рим дәп баян қылған. 38 У өлүккләрниң Худаси императори] Қәйсәргә баж-селик тапшуруш әмәс, бәлки тирикләрниң Худасидур; чүнки Тәврат қанунига уйғуным-йок?». 23 Амма у униңға нисбәтән һәммәйлән тириктүр! уларниң ھейлисими көрүп йетип уларға: 39 Шунин билән Тәврат устазлиридин — Немишкә мени синимақчисиләр? 24 бир қанчиси баһа берип: — Устаз, яхши Маңа бир күмүч динар көрситиңлар. Буниң ейттиң, — деди. 40 Чүнки улардин ھеч үстидики сүрәт вә нам-исим кимниң? — ким йәнә униңдин соал сорашқа жүръәт деди. Улар униңға: Қәйсәрниңки, — деди. қиласынди. 41 Энди у уларға соал қойди: — 25 Вә у уларға: — Үндақ болса, Қәйсәрниң Кишиләр Мәсінини қандақсига Давутниң һәккіни Қәйсәргә, Худаниң һәккіни Худага оғли дәйду? 42 Чүнки Давут өзи Зәбурда: тапшуруңлар, — деди. 26 Улар халайиқниң Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә ейттики: — алдида униң сөзлиридин уни тутувалғидәк «Мән сениң дүшмәнлириңиң тәхтипәриң ھеч қандақ йочуқ тапалмыди. Улар униң қылғичә, Мениң оң йенимда олтарғин!» бу жағавиға һәйрануһәс болуп, зувани — дегенғу? 44 Амма Давут уни «Рәббим» тутулди. 27 Вә «өлгәнләр тирилмәйдү» дәп чақирған йәрдә, ундақта у қандақмұ дәп инкар қилидиган Садуқийларниң униң оғли болиду? 45 Вә барлық халайиқ

қулақ селип аңлаватқанда, у мухлислириға кәлди, дегенлик әмәс. 10 Андин у йәнә мундақ деди: — 46 — Тәврат устазлиридин мундақ деди: — Бир милләт йәнә бир милләт һошияр болуңлар. Улар узун тонларни билән урушқа чиқиду, бир падишалиқ йәнә кийивалған һалда ғадиип жүргүшкә, бир падишалиқ билән урушқа чиқиду. 11 базарларда кишиләрниң ularға болған Жай-жайларда шиддәтлик йәр тәвәрәшләр, саламлириға, синагогларда алдинқи ачарчилиқлар вә вабалар болиду, [йәр орунларда, зияпәтләрдиму төрдә олтиришқа йүэзидә] вәһшәтләр вә асманда һәйвәтлик амрақ келиду. 47 Улар тул аялларниң аламәтләр көрүниду. 12 Бирақ бу һәр бир барлиқ өй-бесатлирини йәвалиду вә көз-вакиәләр йүз бериштин илгири, кишиләр көз қилип ялғандын узундин-узун дуалар силәргә қол селип туткун қилиду вә силәргә қилиду. Уларниң тартидиган жәзаси техиму зиянкәшлиқ қилип, силәрни синагогларниң сорақлириға тапшуриду, зинданларга егир болиду!

21 У бешини көтирип қаривиди, байларниң өз сәдиқилирини [ибадәтханидик] сәдиқә сандуғига ташлигинини көрди. 2 У йәнә сандуққа икки тиийинни ташлаватқан бир намрат тул аялниму көрди. 3 Шунин, билән у: — Мән силәргә бәрһәк шуни ейтип қояйки, бу намрат тул аялниң ташлигини һәммәйләнниңкидин көтүр. 4 Чүнки уларниң һәммиси өзлириниң ашқанлиридин сәдиқә қилип, Худаға атиған садигиләргә қошуп ташлиди; лекин бу аял намратлиғига қаримай, өзиниң тирикчилик қилидигининиң һәммисини сәдиқә қилип ташлиди. 5 Вә бәзиләр ибадәтханинин нәпис ташлар вә Худаға сунулған һәдийәләр билән қандақ безәлгәнлиги тоғрисида сөзлишивататти. У: 6 — Силәр көрүватқан бу барлиқ нәрсиләргә нисбәтән, шу күнләр келидику, һәтта бир тал ташму таш үстидә қалдурулмай, һәммиси гумран қилиниду, — деди. 7 Улар униндин: — Устаз, бу дегәнлириң қачан йүз бериду? Бу ишларниң йүз беридиганлигини аян қилидиган қандақ аламәт болиду? — дәп сориди. 8 У мундақ деди: — Аздурулуп кетиштин һези болуңлар. Чүнки тола кишиләр мениң намимни сетип: «Мана өзүм шудурмән!» вә «Әшу вақит йеқинлашти!» дәйду. Шуңа уларниң кәйнигә кирмәнлар. 9 Силәр уруш вә топилаңларниң хәвирини аңлиған вақтиңлардиму вәнимигә чүшмәнлар; чүнки бу ишларниң авал йүз бериши муқәррәр. Лекин булар, заман ахири яетип

вакиәләр йүз бериштин илгири, кишиләр силәргә қол селип туткун қилиду вә силәргә қилип, силәрни синагогларниң сорақлириға тапшуриду, зинданларга ташлайду; улар мениң намим түпәйлидин силәрни падиша вә һөкүмдарларниң алдиға елип бариду, 13 вә буниң билән [уларниң алдда] гувалиқ бериш пурситиңлар чиқиду. 14 Униң үчүн әрзә қандақ җавап бериш тоғрисида алдин-ала һеч ойланмаслиққа қалбиңларда қәтъий нийәт қилинлар. 15 Чүнки мән силәргә барлық дүшмәнлириңлар рәддийә вә рәт қиласмығидәк пасаһәтлик тил вә данишмәнлик ата қилимән. 16 һәтта ата-ана, ака-ука, уруқ-туққан вә яр-бурадәрлириңларму силәргә хайнлиқ қилип тутуп бериду вә улар араңлардики бәзилириңларни өлтүриду. 17 Силәр мениң намим түпәйлидин һәммә адәмниң нәпритигә учрайсиләр. 18 һалбуки, бешинлардики бир тал чачму һалак болмайду! 19 Сәвир-чиdamлиқ болғиниңларда, жениңларға егә болалайсиләр. 20 — Лекин Йерусалимниң [дүшмән] қошунлири тәриpidин қоршивелинғанлигини көргиниңларда, униң вәйран болуш вақти йеқинлишип қапту, дәп билинлар. 21 У чағда Йәнүдийә өлкисидә туруватқанлар тағларға қассун, шәһәр ичидә туруватқанлар униндин чиқип кәтсүн, йезиларда туруватқанлар шәһәргә кирмисун. 22 Чүнки шу чағ «интиқам жәзасини тартидиган күнләр»дур; шуниң билән [муқәддәс яэмиларда] барлиқ пүтүлгәнләр әмәлгә ашурулиду. 23 Әнди шу күнләрдә һамилдар аяллар вә бала емитидиганларниң налиға вай! Чүнки бу зиминде егир қисчилиқ болиду вә [әрштики] ғәзәп бу хәлиқниң бешиға чүшиду; 24

Улар қиличниң бисида жиқитилиду вә атальған тағда өткүзәтти. 38 Вә барлық хәлиқ тутқун қилиніп, барлық әлләргә елип унің тәlimини аңлиғили таң сәһәрдә кетилиду; «ят әлләрниң вақти» тошқичә, ибадәтханиға кирип, унің йениға келәтти. Йерусалим ят әлләрниң аяқ астида қалиду.

25 — Қуяш, ай, үолтузлардыму аламәтләр болиду; йәр йұзыдикі әлләр арисида деңиз-okeанларниң гүлдүрлишидин вә долқунларниң давалғушыридин паракәндичилік болиду. 26 Адәмләр қорқуп, йәр йұзыгә келидиган апәтләрни вәһимә ичидә құтуп әс-ношини йоқитиду; чүнки асмандикі күчләр ләрзигә келиду.

27 Андин кишиләр Инсаноғлиниң күч-қудрат вә улуқ шан-шәрәп билән бир булут ичидә келиватқанлигини көриду.

28 Лекин бу аламәтләр көрүнушкә башлиғанда, қәддиңларни руслап бешиңларни көтириңлар, чүнки бу силәрни азат қилиштиki нижат йеқинлашти, дегенліктүр. 29 У уларға мундақ бир тәмсилни сөзләп бәрди: — Әнжир дәриги вә башқа барлық дәрәкәләргә қараңлар. 30 Уларниң йеңидин бихланғанда уларға қарап, өзүңлар язниң йетип келишигә аз қалғанлигини билисиләр. 31 Шуниндәк, бая дейилгән аламәтләрниң үйз бериватқанлигини көргиниңларда, Худаниң падишаһиғиниң үеқин қалғанлигини билиңлар. 32 Мән силәргә бәріләк шуни ейтип қояйки, бу аламәтләрниң һәммиси әмәлгә ашурулмай туруп, бу дәвир өтмәйду.

33 Асман-зимин йоқилиду, бирақ мениң сөзлирим һәргиз йоқалмайду. 34 — Лекин өзүңларға ағаһ болуңларки, қөңүллириңлар әйш-ишрәт, мәйхорлуқ вә тирикчиликниң ғәм-әндишилири билән бихудлашмисун, шу күни үстүңларға туюқсиз үшмисун.

35 Чүнки у гоя қапқантәк барлық йәр йұзыда һәр бир туруватқанларниң бешига үшиду. 36 Шуңа һәр қандақ вақытларда һошияр болуңлар, йұз бериш алдидә туруватқан бу ишлардин өзүңларни қачуруп Инсаноғли алдидә һазир болуп турушқа лайиқ hesapliniș үчүн һәрдайым дуа қилиңлар, — деди. 37 Әнди у күндүзлири ибадәтханида тәлим берәтти, ахшамлири шәһәрдин чиқип, кечини Зәйтун теги дәп

22 Әнди петир нан һейти («өтүп кетиш һейти» дәпмұ атилиду) йеқинлишип қалған еди. 2 Баш қаһинлар вә Тәврат устазлири уни өлүмгә мәhkүм қилишқа амал издәп жүрәтти; чүнки улар хәлиқтін қорқатти. 3 Шу пайттә он иккіләндін бири болған, Ишқарийот дәп атальған Йәһүданиң қөңлигө Шәйттан кирди. 4 У берип баш қаһинлар вә ибадәтхана пасибан бәғлири билән әйсани қандақ қилип уларға тутуп бериш үстидә мәслиһәтләشتі. 5 Улар интайин хүш болуп, Йәһүдаға пул беришкә келишти. 6 Йәһүда мақул болуп, уни халаійқтін айрим қалғанда уларға тутуп беришкә мувалиқ пурсәт издәшқа киришти. 7 Әнди петир нан һейтиниң [бириңчи] күни йетип кәлгән еди. Шу күни «өтүп кетиш һейти»ға атап қурбанлик [қоза] союлатти. 8 Шунин ғилән Әйса Петрус билән Юһаннаға: — Берип бизгә өтүп кетиш һейтиниң [қозисини] биргә йегили тәйярланылар, — дәп уларни әвәтти. 9 — Қәйәрдә тәйярлишимизни халайсән? — дәп сориди улар. 10 У уларға мундақ деди: — Шәһәргә кирсәңлар, мана у йәрдә козида су көтиривалған бир әр киши силәргә учрайду. Униң қәйнидин мәңип у киргән өйгә кириңлар. 11 Вә өй егисигә: «Устаз: — Мұхлислирим билән өтүп кетиш һейтиниң тамиғини йәйдиган мәһманхана өй қәйәрдә? — дәп сораватиду» дәңлар. 12 У силәрни башлап үстүнки қәвәттики рәтләнгән сәрәмжәнлаштурулған чоң бир еғиз өйни көрситиду. Мана шу йәрдә тәйярлиқ қилип туруңлар. 13 Шунин ғилән иккиси беривиди, һәммә ишлар униң ейтқинидәк болуп чиқти. Улар шу йәрдә өтүп кетиш һейтиниң тамиғини тәйярлашти. 14 Әнди вақти-сайти кәлгәндә, Әйса дәстіханда олтарды; он иккі расул униң билән биллә олтиришти. 15 Андин у уларға: — Мән азап чекишин тиғири, силәр билән өтүп

кетиш һейтиниң бу тамиғига һәмдәстихан болғансыләр. 29 Вә худди Атам маңа болушқа толиму интизар болуп кәлгән падишилиқ һоқуқи бекиткәндәк, мән едим. 16 Чүнки силәргә ейтайки, бу силәргиму шундақ бекитимән. 30 Шуниң һейт зияпитиниң [әһмийити] Худаниң билән силәр мениң падишилигимда мән падишилиғида әмәлгә ашурулмифичә, мән билән бир дәстиханда йәп-ичисиләр вә буниндін қайта յемәймән, — деди. 17 тәхтләрдә олтирип, Исаилниң он иккى Андин у бир жамни қолиға елип, тәшәккүр қәбилиси үстидин һөкүм чиқирисыләр. 31 ейтти вә мухлислириға: — Буни елип Рәб йәнә [Петрусқа]: «Әй Симон, Симон! араңларда тәкссим қилип [ичиңлар]. 18 Мана, Шәйтән һәммиңларни худди буғдай Чүнки шуни ейтайки, мундин қейин тасқынданда тасқап синашни тиличән. Худаниң падишилиғи қәлмигичә, һәргиз 32 Лекин етиқатиқ йоқимисун дәп саңа үзүм шәрбитидин қәтъий ичмәймән, — дуа қылдым. Әнди сән товва қилип түз деди. 19 Андин у бир тал нанни қолиға йолға қайтқандын кейин, қериндашлириңни елип, Худага тәшәккүр ейтти вә уни уштуп, мустәхәммәлгингин» — деди. 33 — И Рәб, — деди уларға үләштүрүп берип: — Бу мениң силәр Петрус, — Мән сән билән биллә зинданға үчүн пида болидаған тенимдур. Мени әсләп ташлинип, биллә өлүмгә беришқа тәйярмән! туруш үчүн буниндін йәңлар, — деди. 34 У униңға: — И Петрус, саңа ейтайки, бүгүн 20 У шуниңдәк тамақтын кейинки жамни ғораз чиллигичә, сән «Уни тонумаймән» дәп қолиға елип мундақ деди: — Бу жамдики мәндін үч қетим танисән, деди. 35 Андин, у шарап мениң силәр үчүн төкүлидиган улардин: — Силәрни һәммәнсиз, хуржунсиз қенимдә болған йеңи әһдидур. 21 Лекин вә кәшсиз [сәпәргә] әвәткінимдә силәрниң мана, мени тутуп бәргүчиниң қоли мениң бирәр нәрсәнлар кам болуп қалғанму? — дәп билән бир дәстихандидур. 22 Вә Инсаноғли сориди. Улар: — Яқ, деди. 36 Шуниң билән у дәрвәқә өзи тоғрисида бекитилгәндәк уларға: — Лекин назир һәр кимниң һәммәни [аләмдин] кетиду; бирақ Инсаноғлинин болса, уни алсун; шундақ һәм хуржуни тутуп берилишигә васитичи болған адәмниң болса, уни алсун вә бир кимниң қиличи һалиға вай! 23 Андин мухлислар бир- болмиса, чапинини сетип бирдін қилич биридин: — Аrimизда зади ким мөшүндақ алсун. 37 Чүнки мән силәргә шуни ейтайки, ишни қилиши мүмкін? — дәп мұназыриғә [муқәддәс язмиларда]: «У жинайәтчиләр үшүп кетишти. 24 Әнди уларниң арисида қатарида санилиду» дәп пүтүлгән сөз мәндә қайсимиң әң үлүқ санилишимиз керәк чоқум әмәлгә ашурулиду. Чүнки мениң деген талаш-тартиш пәйда болди. 25 тоғрамдикі барлық ишлар толуқ әмәлгә У уларға мундақ деди: — Элләрдікі ашмай қалмайду — деди. 38 — И Рәб, падишелар қол астидики хәлиқ үстидин қарығин, бу йәрдә иккى қилич бар екән, деди буйруқвазлиқ қилип идарә қилиду, уларниң улар. — Болди, йетиду! — деди у уларға. үстидиқи һоқуқдарлири «хәлиқпәрвәр» дәп 39 Андин у чиқип, адити бойичә Зәйтун атилиду. 26 Бирақ силәр шундақ болмаңлар; тегиға йол алди; униң мухлислири униңға бәлки араңлардикі әң мәртвилиги өзини әгишип барди. 40 У йәргә йетип барғанда әң кичигидәк heсаплисын вә йетәкчи у уларға: — Аздурулмаслиғиңдар үчүн дуа болғанлар [һәммәйләнгә] хизмәткардәк қилинлар, — деди. 41 Андин, улардин бир болсун. 27 Ким мәртвилиқ, дәстиханда таш етимичә нерирақ берип, тиэлинип олтарғанму яки дәстихандиқи күткүчиму? турup: 42 — И Ата, халисаң, бу қәдәһни Дәстиханда олтарғини әмәсму? Бирақ мәндін елип қәткәйсән. Лекин мениң әмәс, мән болсам араңларда хизмитиңларда бәлки Сениң ирадәң ада қилинсун — дәп дуа болғучи күткүчидәктүрмән. 28 Силәр қилди; 43 вә асмандин бир пәриштә униңға болсаңлар, бешимға синақлар кәлгәндә көрүнүп уни қувәтләндүрди. 44 У қаттиқ баштинг-ахир мән билән биллә һәмраһ азапта толғинип техиму ихласлиқ билән

дуа қиливәрди. Буниң билән униң тәрлири чин турувалди. 60 Лекин Петрус: — Һәй йәргә төкүлгән қан тамчилариңдәк чүшүшкә бурадәр, немә дәватқиниңни билмәймән! башлиди. 45 Андин дусасини түгитип, — деди. Вә униң сөзи аяқлашмастина, орнидин туруп, мухлислириниң йениға ғораз чиллиди. 61 Әнди Рәб кәйнигә кәлди. Уларниң ғәмгә чөкүп һалсизлинин бурулуп, Петрусқа тикилип қарап қойди. үгдәп қалғанлигини көрүвиди, уларға: 46 — Шунинң билән Петрус Рәбниң сөзини, Ухлап қалғиниңлар немиси? Аздарулуштын йәни: «Бүгүн ғораз чиллаштын илгири сән сақлиниш учын қопуп дуа қилиңлар, — мәндін үч қетим танисән» дегенлигини деди. 47 Униң сөзи техи аяқлашмастина, ядига кәлтүрді. 62 Вә у ташқириға чиқип бир топ адәмләр пәйда болди. Уларни қаттиқ жиғлап кәтти. 63 Әнди Әйсаны башлап кәлгүчи он иккәйләндин бири тутуп туруватқанлар уни мәсқи्रә қилишқа болған Йәһүда дегән киши еди; у Әйсаға вә савап-думбилашқа башлиди; 64 униң [салам берип] сөйгili қешига барди. 48 көзлирини теңип униңдин: — Сени урган Әйса униңға: — Әй Йәһүда, бир сөйүш кимдү? Қени, бешарәт бәргин! — дәп сорашти билән Инсаноғлини тутуп берәрсәнму? 65 вә униңға буниңдин башқа йәнә нурғун — деди. 49 Вә Әйсаның әтрапидикиләр һақарәтләрни яғдаруди. 66 Таң атқанда, немә иш йүз беридиганлигини билип хәлиқ ақсақаллири, йәни баш қаһинлар вә йетип: — И Рәб, қилич билән урайлимү? Тәврат устазлири жиғилишти. Улар уни — деди. 50 Вә улардин бири [қиличини өз кеңәшмисигә елип берип 67 униңдин: көтирип], баш қаһинниң чакириға уруп, — Ейтә, сән Мәсиһму? — дәп сорашти. У оң қулиқини шиливәтти. 51 Бираң Әйса уларға җававән: — Силәргә ейтсамму, қәтъий буниңға җававән: — Болди, тохта! — деди; ишәнмәйсиләр. 68 Силәрдин бирәр соал у қолини узитип қулиқиға тәккүзүп, уни сорисам, неч җавап бәрмәйсиләр. 69 Лекин сақайтти. 52 Әйса өзини тутқили кәлгән баш бу вақиттин башлап Инсаноғли һәммигә қаһинлар, пасибан бәглири вә ақсақалларға Қадирниң оң йенида олтириду, — деди. 70 қарап: — Бир қарақчини тутидигандәк — Үндақта, сән Худаниң Оғли екәнсән-дә? қилич-тоқмақларни көтирип кәпсиләргү? — дейишиши улар. У: — Дегиниңлардәк мән 53 Ибадәтханыда һәр күни силәр билән шудурмән! — дәп җавап бәрди. 71 Шунинң билла едим, силәр қол салмидиңлар. һазир билән улар: — Әнди башқа гувачиликниң бу силәргә тәвә болған вақит-сааттур вә бизгә немә һажити? Чүнки өзимиз униң өз қарангулуқниң һәкүм сүрүшидур — деди. 54 ағзидин чиққинини аңлидиқ! — дейишиши. Улар Әйсаны тутувелип, баш қаһинниң өйиға елип келишти. Петрус жирақтын әгишип маңды. 55 Әнди улар һойлиниң оттурысида от йеқип чөрисидә [иссинип] олтарғанда, Петрус уларниң арисиға кирип олтардиди. 56 Андин отниң нурида униң олтарғинини көргән бир дедәк униңға тикилип қарап туруп: — Бу адәммү Әйса билән билла еди, — деди. 57 Лекин у тенип: — Әй хотун, уни тонумаймән! — деди. 58 Андин узун өтмәй, йәнә бирәйлән уни көрүп: — Сәнмү улардин екәнсән, — деди. Лекин Петрус: — Әй бурадәр, ундақ әмәсмән! — деди. 59 Андин бир saatčә өткәндә башқа бирәйлән: — Дәрхәқиқәт, бу һәм униң билән билла еди; чүнки уму Галилийәликтур, — дәп

23 Андин [кеңәшмидикиләрниң] һәммиси орнидин турушуп, уни [валий] Пилатусниң алдига елип беришти. 2 У йәрдә улар униң үстидин шикайәт қилип: — Өзини Мәсиһ, йәни падиша дәп ативелип, хәлқимизни аздаруп вә құтритип, Қәйсәргә баж-селиқ тапшурушни тосқан бу адәмни байқап уни туттуқ, — дейишиши. 3 Пилатус униңдин: — Сән Йәһүдийларниң падишасымусән? — дәп сориди. У: — Ейтқининдәк, — дәп җавап бәрди. 4 Андин Пилатус баш қаһинлар билән көпчиликке: — Бу адәмдин бирәр шикайәт қылғидәк ишни тапалмидим, — деди. 5 Лекин улар техиму қәтъий һалда: — У Галилийәдин тартип

таки бу йәргичә, пүткүл Йәһудийәдиму уни крестлигин! — дәп вақиравши. 22 тәлим бериш билән хәлиқни қутритьиду. [Пилатус] үчинчи қетим уларға: — Немишкә? 6 Пилатус «Галилийә» дегән сөзни аңлап: У зади немә яманлық қылған? Мән униңдин — Бу киши Галилийәликмү? — дәп сориди өлүмгә лайиқ һеч жинайәт тапалмидим. 7 вә униң һерод [ханнин] идарә килған Шуниң үчүн мән уни жазалап, қоюп өлкідин қәлгәнлигидин хәвәр төпип, уни беримән, — деди. 23 Бирақ улар йәнила һеродқа йоллап бәрди (у күнләрдә һеродму һә дәп чуқан селишип: «У крестләнсун!» Йерусалимда еди). 8 һерод әйсани көргәндә дәп тәләп қилип чиң турувалди. Уларниң интайин хошал болди. Чүнки уузундин бери һәмдә баш қаһинларниң чуқанлири ахир униңға даир көп ишларни аңлап, униңдин құчлук қәлди. 24 Пилатус уларниң тәливи бир мәжизә көрүш үмүтида болуп, уни бойичә ада қилинсун дәп һөкүм чиқарди. көрүш пурситини издавататти. 9 У әйсадин 25 Вә уларниң тилигинини, йәни топилаң көп соалларни сориди, лекин у һеродқа бир көтириш вә қатиљлик үчүн зинданға еғизиму жавап бермиди. 10 Баш қаһинлар ташланғанни қоюп берип, әйсани уларниң вә Тәврат устазлири йекин туруп униң ҳаңишиға тапшуруп бәрди. 26 Вә улар үстидин һә дәп әрз-шикайәт қиливататти. 11 уни елип кетиватқанда, йолда Курини һерод хан вә униң ләшкәрлири уни харлап шәнирилик Симон исимлиқ бир киши мәсқирә қилишип, униңға шаһанә тон- сәһрадин келивататти; улар уни тутувелип, кийим кийдүрүп, уни йәнә Пилатусниң крестни униңға көтәргүзүп, әйсаниң алдига қайтуруп йоллиди. 12 Мана шу қәйнидин мәндердүрди. 27 әйсаниң қәйнидә күндин башлап, Пилатус билән һерод дост зор бир топ хәлиқ, шундақла униңға ечинип болуп қалди; чүнки илгири улар арисида жиға-зэрә көтиришиватқан аялларму адавәт болған еди. 13 Валий Пилатус баш әгишип келивататти. 28 Лекин әйса қәйнигә қаһинларни, [Йәһудий] һөкүмдарларни буруулуп уларға: — Эй Йерусалимниң вә халайиқни жиғип, 14 уларға: — Силәр қызылар! Мән үчүн жиғлимаңлар, бәлки бу адәмниң үстидин «Хәлиқни аздуриду өзүңлар вә балилириңлар үчүн жиғлаңлар! вә қутритьиду» дәп шикайәт қилип уни 29 Чүнки силәргә шундақ еғир күнләр алдымға тартып қелдиңлар. Мана, мән келидүки, кишиләр: «Туғмаслар, бала силәрниң алдинларда уни сорақ қылғиним көтәрмігән қосақлар вә емитмігән билән, униңдин силәр шикайәт қылған әмчәкләр бәхитликтүр!» — дейишиду. 30 Жинайәтләрдин бириниму тапалмидим. 15 Шу чағда кишиләр тағларға: «Үстимизгә һеродму тапми; чүнки мән силәрни униң өрүл!», дөңлүкләргә: «үстимизни яп!» алдига әвәттим. Мана, униңда өлүмгә лайиқ дәп нида қилишиду. 31 Чүнки адәмләр һеч қандақ жинайәт йоқ екән. 16 Шуңа япайешил дәрәкқә шундақ ишларни қылған мән уни жазалап, андин қоюп беримән, — йәрдә, қуруп кәткән дәрәкқә немә ишлар деди 17 (униң һәр қетимлиқ [өтүп кетиш] болар?! — деди. 32 Иккى жинайәтчиму һейтида, [Йәһудий] [мәһбүслардин] бирини өлүмгә мәһкүм қилинғили униң билән уларға қоюп бериш мәжбурийити бар еди). тән елип келингән еди. 33 Вә улар «баш 18 Лекин көпчилик тәңла чуқан селишип: сүйәк» дәп аталған жайға қәлгәндә, у — Буни йоқитин! Бизгә Бараббасни қоюп йәрдә уни вә йәнә иккى жинайәтчини, берин! — дейишити 19 (Бараббас болса бирини униң оң йенида вә йәнә бирини шәһәрдә топилаң көтәргәнлиги вә қатиљлик сол йенида кресткә тартти. 34 Әйса: — И қылғанлиғи үчүн зинданға ташланған Ата, уларни қочурғын, чүнки улар өзиниң мәһбүс еди). 20 Шуниң билән Пилатус немә қиливатқанлигини билмәйди, — деди. Әйсани қоюп беришни халап, көпчиликкә [Ләшкәрләр] чәк ташлап, униң кийимлирини йәнә сөз қылғили турди. 21 Лекин улар бөлүшүвалди. 35 Халайиқ қарап туратти, жававән йәнә чуқан селишип: — Крестлигин, Йәһудий һөкүмдарларму йенида туруп

униңға димиғини қеңип мәсқирә қилип: өлкисидики Ариматия деген бир шәһердин Башқыларни құтқузуптықан! Әгәр у растин болуп, Худаниң падишалигини тәлмүрүп Худаниң Мәсиhi, Униң таллivalғини болса, құтәтти. 52 У өзи Пилатусниң алдига берип өзини құтқузуп бақсун! — дейиши. 36 Әйсаниң жәситини беришни тәләп қилды; Ләшкәрләрму уни мәсқирә қилишип, йенига 53 Вә уни кресттин чұшуруп канап билән берип униңға сиркә тәнләп: 37 — Әгәр сән кепәнләп, қорам таштин оюп ясалған, неч Йәһудийларниң Падишаси болсаң, өзүңни ким қоюлмиған бир қәбиргә дәпнә қилды. құтқузуп бақ! — дейиши. 38 Униң үстидики 54 Бу «тәйярлиқ күни» болуп, шабат күни [тахтайға] грекчә, латинчә вә ибрайнийчә йеқинлишип қалған еди. 55 Вә униң билән һәрипләр билән: «Бу киши Йәһудийларниң Галилийәдин кәлгән аяллар [Йұсұпқә] Падишасидур» дәп йезип қоюлған еди. 39 әгишип, қәбирни вә униң жәсәтиниң қандақ Униң билән биллә кресткә тартылған икки қоюлғинини көрди. 56 Андин йенип берип жинайәтчиниң бири уни һақарәтләп: — әтирләр вә хуш пурақлиқ буюмларни тәйяр Сән Мәсиhi әмәсмидиң? Әнди өзүңниму, қилди вә [Тәвраттиқ] әмир бойичә шабат бизниму құтқузә! — деди. 40 Бирақ йәнә құни арам елиши.

бири униң гепигә тәнбиһ берип: Сән өзүң охшаш һөкүмниң тегидә туруп Худадин қорқмамсән? 41 Бизниң жәзалинишизиз һәкلىқ, чүнки өз құлмишлиrimизинң тегишлиқ жәзасини тарттуқ; лекин бу киши неч қандақ натоғра иш құлмифану! — дәп жаавап бәрди. 42 Андин, у Әйсага: — И Рәб, падишалиғиң билән кәлгининде, мени яд құлғин, — деди. 43 Әйса униңға: — Бәрһәқ, мән саңа ейтайды, бұғын сән мән билән биллә жәннәттә болисән, — деди. 44 Һазир алтинчи саат болуп, пүтүн зиминни тоққузинчи сааткичә қараңғулуқ басты. 45 Күяш нурини бәрмиди вә ибадәтханиниң пәрдиси тосаттин оттурисидин житилип икки парчә болуп кәтти. 46 Әйса қаттиқ аваз билән нида құлғандын кейин: — И Ата! Роһумни қолунға тапшурдым, — дедидә, тиниқи тохтап, жан үзді. 47 У йәрдә турған йұз беши йұз бәргән ишларни көрүп: — Бу адәм һәқиқәтән дурус адәм екән! — дәп Худани улуклиди. 48 Вә бу мәнзирини көрүшкә жиғилған барлық хәлиқ йұз бәргән ишларни көрүп көкәрклириға уруп өйлиригә қайтиши. 49 Вә уни тонуйдиган барлық кишиләр вә Галилийәдин униңға әгишип кәлгән аяллар жирақта туруп, бу вақиәләргә қарап турди. 50 Вә мана шу йәрдә кеңәшмидикиләрдин Йұсұп исимлиқ бири бар еди. У өзи аққөңүл вә адил адәм болуп, уларниң мәслихәтигә вә құлғиниға қошуулған еди. Өзи Йәһудийә

24 Әнди һәптиниң биринчи күнидә таң юрай дәп қалғанда, аяллар өзлири тәйярлиған әтирләрни елип, қәбиргә кәлди. 2 Улар қәбирниң ағзидики ташниң домилитиветилгәнлигини көрди; 3 вә қәбиргә кирип қаривиди, Рәб Әйсаниң жәсити йоқ туратти. 4 Вә шундақ болдик, улар буниндин патипарақ болуп турғанда, мана, нур чақнап туридиган кийимләрни кийтән икки зат уларниң йенида туюқсиз пәйда болди. 5 Аяллар қаттиқ вәһимгә чүшүп, йұзлирини йәргә үеқиши. Икки зат уларға: — Немә үчүн тирик болгучини өлгәнләрниң арисидин издәйсиләр? 6 У бу йәрдә әмәс, бәлки у тирилди! У техи Галилийәдә турған вақтида, униң силәргә немини ейтқинини, йәни: «Инсаноғлинин ғунакар адәмләрниң қолиға тапшурулуп, крестлинип, үчинчи күни қайта тирилиши муқәррәрдур» дегәнлирини әсләп бекіндер! — деди. 8 Вә улар униң [дәл] шундақ дегинини есигә елиши; 9 вә қәбирдин қайтип, бу ишларниң һәммисини он бирәйләнгә, шундақла қалған мұхлисларниң һәммисигә йәткүзди. 10 Расулларға бу ишларни йәткүзгүчиләр болса Магдаллиқ Мәрйәм, Йоанна вә Яқуппинң аниси Мәрйәм һәмдә улар билән биллә болған башқа аяллар еди. 11 Лекин [аялларниң бейтқанлири] уларға әспанидәк билинди, улар уларниң сөзлиригә ишәнмиди. 12

Бирақ Петрус орнидин туруп, қабиргә шан-шәриvigә кириштин бурун, мөшү жүгүрүп барди. У еңишип қабир ичигә жапа-мушәкәтләрни бешидин өткүзүши қаривиди, ялгуз канап кепәнликниң тилим- муқәррәр әмәсмиди? — деди. 27 Андин пүтүн тилим парчилирини көрүп, йүз бәргән Тәврат-Зәбүрдін, Муса вә башқа барлық ишларға тәәжжүплинип өйгә қайтип пәйғәмбәрләрниң язмилиридин башлап у кәтти. 13 Вә мана, шу күндә улардин өзи һәккىдә алдин пүтүлгәнлирини уларға иккилән Йерусалимдин он бир чақирим шәрһ берип чүшәндүрди. 28 Улар баридиган жирақлиқтики Емаюс дегән кәнткә кетип кәнткә йеқинлашқанда, у жирақрақ бир баратти. 14 Улар йүз бәргән барлық йәргә баридигандәк туратти. 29 Лекин ишлар тоғрисида сөзлишип кетивататти. улар уни тутувелип: — Кәч кирип қалди, 15 Вә шундақ болдики, улар сөзлишип- һелила күн олтириду. Биз билән биллә муләнизилишип кетиватқанда, мана Әйса қонуп қалғин, — дәп өтүнди. Шунин һилән өзи уларға йеқинлишип келип, улар билән у улар билән қонғили өйгә кирди. 30 Вә биллә маңди; 16 лекин уларниң көзлири шундақ болдики, у улар билән дәстикханда уни тонуштын тутулди. 17 У улардин: — олтарғанда, нанни қолиға елип, Худаға Кетиветип немә ишлар тоғрилиқ муназирә тәшәккүр ейтти, андин нанни уштуп уларға қилишиватисиләр? — дәп сориди. Улар тутти. 31 Уларниң көзлири шуан ечилип, қайгулуқ қияпәттә тохтап, 18 улардин уни тонуди; шуниң билән у уларниң Клийопас исимлиқ бири җавап берип: — алдидин ғайип болди. 32 Улар бир-биригә: Йерусалимда турупму, мөшү күнләрдә шу — У йолда биз билән парапылышп, бизгә йәрдә йүз бәргән вақиәләрдин бирдин-бир муқәддәс язмиларға шәрһ бәргәндә, жүрек-хәвәр тапмиған мусапир сән охшимамсә?! бағримиз гоя оттәк янмидиму?! — дейишти. — деди. 19 Вә у улардин: — Немә вақиәләр 33 Вә улар шу һаман туруп Йерусалимға болди? — дәп сориди. «Насарәтлик Әйсаға қайтип кәлди. Улар иккиси он бирәйлән мұнасивәтлик вақиәләр!» — деди улар, — «У билән уларниң һәмраһириниң бир йәргә өзи Худаниң алдишиму, барлық хәлиқниң жиғилип турғининиң үстигила چүшти, алдишиму әмәлдә вә сөздә құдрәтлик бир улар: «Рәб растан тирилипту. У Симонға пәйғәмбәр болуп, 20 баш қаһинлар вә көрүнүпту!» дейишивататти. 35 Шунин һөкүмдарлиримиз уни өлүм һөкүмігә билән улар иккиләнму йолда йүз бәргән тапшуруп, крестләтти. 21 Биз әслидә уни ишларни вә у нанни уштуватқанда униң Исраилға һәмжәмәт болуп азат қилидиган өзлиригә қандақ тонулғинини көпчиликкә зат екән, дәп үмүт құлған едуқ. Лекин сөзләп бәрди. 36 Вә улар бу ишлар үстидә ишлар шундақ болди, һазир бу вақиәләр сөзлишиватқанда, [Әйса] өзи тосаттин йүз бәргинигә үчинчи күн болди; 22 йәнә уларниң оттурисида пәйда болуп: — Силәргә келип, аримиздики бир нәччә аял һәм бизни аман-хатиржәмлик болғай! — деди. 37 Улар һаң-таң қалдурувэтти. Җүнки улар бүгүн бирәр роһни учраттуқму немә, дәп хиял таң сәһәрдә қәбиргә бериптикән, 23 униң қилип, алақаздә болушуп вәһимигә چүшти. җәситини тапалмай қайтип келип: «Бизгә 38 У уларға: — Немигә шунчә алақаздә бир нәччә пәриштә ғайипанә көрүнүштә аян болуп кәттиңлар? Немишкә қәлбىңларда болуп, «У тирик!» деди» дәп ейтитпу. 24 шәк-гуман чиқип туриду? 39 Қоллиримға Буниң билән аримиздин бир нәччәйлән вә пүтлиримға қарап бекиңлар! Мениң қәбиргә берип, әһвалниң дәл аялларниң өзүм екәнлигимни билиңлар! Мени тутуп ейтқинидәк екәнлигини байқапту. көрүңлар, роһниң әт билән сүйиги йоқ, Лекин уни уларму көрмәпту». 25 Әйса лекин мәндә барлигини көрисиләр, — уларға: — Эй наданлар, пәйғәмбәрләрниң деди. 40 Вә шундақ дегәч уларға пүт-ейтқанлириниң һәммисигә ишинишкә қолини көрсәтти. 41 Улар хушлуқтын қәлби галлар! 26 Мәсиһниң өзигә хас [көзлиригә] ишәнгүсі қәлмәй һәйрануһас

турғинида у улардин: — Силәрниң бу йәрдә үегидәк нәрсәңлар барму? — дәп сориди. 42 Улар бир парчә белиқ кавиви вә бир парчә һәсәл көнигини униңға сунувиди, 43 у елип уларниң алдида йеди. 44 Андин у уларға: — Мана бу мән силәр билән болған вақтимда силәргә ейтқан: «Муса хатирилигән Тәврат қануни, пәйғәмбәрләрниң язмилири вә Зәбурда мениң төгірмада пүтүлгәнниң һәммиси чоқум әмәлгә ашурулмай қалмайды» дегән сөзлирим әмәсму? — деди. 45 Шунинң билән у мүкәддәс язмиларни чүшиниши үчүн уларниң зеһинлирини ачти 46 вә уларға мундақ деди: — [Мүкәддәс язмиларда] шундақ алдин пүтүлгәнки вә шу иш Мәсиһиниң өзигә төгра кәлдики, у азап чекип, үчинчи құнидә өлгәнләр арисидин тирилиду, 47 андин униң нами билән «Товва қилин්лар, гуналарниң кәчүрүмігә муйәссәр болун්лар» дегән хәвәр Йерусалимдин башлап барлық әлләргә жәкалиниду. 48 Силәр әнди бу ишларға гувачидурсиләр. 49 Вә мана, мән Атамниң вәдә қылғинини вұжудуңларға әвәтимән. Лекин силәр жуқуридин чүшидиган күч-кудрәт билән кийгүзүлгічә, шәһәрдә күтүп туруңлар». 50 Вә у уларни Бәйт-Ания йезисигичә башлап барди вә қоллирини көтирип уларни бәрикәтлиди. 51 Вә шундақ болдики, уларни бәрикәтлигәндә у улардин айрилип асманға көтирилди. 52 Улар униңға сәждә қилишти вә зор хошал-хурамлиқ ичидә Йерусалимға қайтип келип, 53 һәрдайым ибадәтханида туруп Худага шүкүр-санға оқушуп турди.

Юханна

1 Мұқәддәмдә «Калам» бар еди; Калам

турғучи, йәни бирдин-бир Оғул Уни аян қылди. **19** Йерусалимдикі Йәһудийлар

Йәһядин «Сән кимсән?» дәп сүрштә

Худа билән биллә еди һәм Калам Худа қилишқа қаинилар билән Лавийларни униң еди. **2** У мұқәддәмдә Худа билән биллә йениғи өвәткәндә, униң уларға жағавән еди.

3 У арқилиц барлық мәвжудатлар бәрген гувалиғи мундақ еди: **20** У етирап яритилди вә барлық яритилғанларниң һеч қилип, һеч иккіләнмәй: — «Мән Мәсиһ

бири униңсиз яритилған әмәс. **4** Униңда әмәсмән! — дәп ениқ етирап қылди. **21** Улар

наятлиқ бар еди вә шу наятлиқ инсанларға униңдин: — Үндақта өзүң ким болисән? нур елип кәлди. **5** Вә нур қаранғулуқта Иляс [пәйғәмбәр] мусән? — дәп сориди. —

парлайду вә қаранғулуқ болса нурни Яқ, мән ү әмәсмән, — деди у. — Әмисә, сән

һеч бесип чүшәлигән әмәс. **6** Бир адәм һелиқи пәйғәмбәрмусән? — дәп сориди

Худадин кәлди. Униң исми Йәһя еди. **7** У улар. У йәнә: — Яқ! — деди. **22** Шуңа улар

гувалиқ бериш үчүн, йәни һәммә инсан өзи униңдин: — Үндақта, сән зади ким болисән?

арқилиц ىшәндүрүлсүн, дәп нурға гувачи Бизни өвәткәнләргә жағап беришимиң

болушқа кәлгән еди. **8** [Йәһядин] өзи шу үчүн, [бизгә ейтқин], өзүң тогрилиқ немә

нур әмәс, бәлки пәкәт шу нурға гувалиқ дәйсән? — дәп сориди. **23** Йәһя мундақ

беришкә кәлгән еди. **9** Һәқиқиүт нур, йәни жағап бәрди: — Йәшай пәйғәмбәр бурун

пүткүл инсанни йорутқучи нур дүнияға ейтқандәк, чөлдә «Рабниң йолини түз

келиватқан еди. **10** У дүнияда болған вә қилинлар» дәп товлайдиган аваздурмән!

дүния у арқилиц барлыққа кәлтүрүлгән **24** Әнди [Йерусалимдин] өвәтилгәнләр

болсими, лекин дүния уни тонумиди. **11** У Пәрисийләрдин еди. Улар йәнә Йәһядин: —

өзиниңкүләрә кәлгән болсими, бирақ уни Сән я Мәсиһ, я Иляс яки һелиқи пәйғәмбәр

өз хәлқи қобул қылымиди. **12** Шундақтиму, болмисаң, немә дәп кишиләрни суға

у өзини қобул қылғанлар, йәни өз намыға чөмүлдүрүсән? — дәп сориди. **25** Йәһя

етиқат қылғанларниң һәммисигә Худаниң уларға мундақ дәп жағап бәрди: — Мән

пәрзәнти болуш һоқуқини ата қылди. **13** Уни кишиләрни суғила чөмүлдүримән, лекин

қобул қылған мөшүлар я қандин, я әтләрдин, араңларда турғучи силәр тонумиган бириси

я инсан ирадисидин әмәс, бәлки Худадин бар; **27** у мәндин кейин қәлгүчи болуп, мән

төрәлгән болиуду. **14** Калам инсан болди һәтта униң кәшиниң боқучини йешишкиму

һәм аримизда маканлашты вә биз униң лайиқ әмәсмән! **28** Бу ишлар Иордан

шан-шәривига қаридук; у шан-шәрәп болса, дәриясиниң шәрқий қетидики Бәйт-Ания

Атиниң үенидин кәлгән, мәһир-шәпқәт йезисида, йәни Йәһя пәйғәмбәр кишиләрни

вә һәқиқәткә толған бирдин-бир йеганә [суға] чөмүлдүрүватқан йәрдә йүз бәргән

Оғлиниңкүидур. **15** (Йәһя униңға гувалиқ еди. **29** Әтиси, Йәһя Әйсаниң өзиге қарап

берип: — Мана, мән [силәргә]: «Мәндин келиватқанлигини көрүп мундақ деди: —

кейин қәлгүчи мәндин үстүндүр, чүнки у Мана, пүткүл дүнияниң гуналирини елип

мән дүнияға келиштин бурунла болған еди» ташлайдиган Худаниң қозиси! **30** Мана,

дегиним дәл мөшү кишидүр! — дәп жар мән [силәргә]: «Мәндин кейин қәлгүчи

қылди» **16** Чүнки һәммимиз униңдикі толуп бириси бар, у мәндин үстүндүр, чүнки у

ташқанлардин илтипат үстүгә илтипат мән дүнияда болуштин бурунла болған еди»

алдук. **17** Чүнки Тәврат қануни Муса дегиним дәл мөшү кишидүр! **31** Мән бурун

[пәйғәмбәр] арқилиц йәткүзүлгән еди; уни билмисәммү, лекин уни Исраилға аян

лекин мәһир-шәпқәт вә һәқиқәт Әйса Мәсиһ болсун дәп, кишиләрни суға чөмүлдүргили

арқилиц йәткүзүлди. **18** Худаниң һеч ким қалдым. **32** Йәһя йәнә гувалиқ берип мундақ

көрүп баққан әмәс; бирақ Атиниң қучиғида деди: — Мән Роһниң пахтәк һалитидә

асмандин чүшүп, униң үстигә қонғанлигини

көрдүм. 33 Мән әслидә уни билмігән едим; — Мана, ичидә құлчә һейлә-микрости лекин мени кишиләрни сұға чөмүлдүрүшкә йоқ һәқиқиң бир Исаиалиқ! — деди. 48 Әвәткүчі маңа: «Сән Роһниц құшуп, кимниң Натанийәл: — Мени қәйеримдин билдиң? — ұстистағ қонғанлигини көрсән, у кишиләрни дәп сориди. Эйса униңға жағавап берип: — Муқәддәс Роһқа чөмүлдүргүчі болиду!» Филип сени қақириштін авал, сениң әнжір деген еди. 34 Мән дәрвәкә шу ишни дәригиниң түвидә олтарғанлиғиңиң көргән көрдүм, шуңа униң һәқиқәтән Худаниң едим, — деди. 49 Натанийәл жағававән: — Устаз, Оғли екәнлигигә гувалиқ бәрдим! 35 Әтиси, сән Худаниң Оғли, Исаилниң Падишасисән! Йәһія икки муҳлиси билән йәнә шу йәрдә — деди. 50 Эйса униңға жағававән: — Сени туратти. 36 У [ү йәрдин] меңип кетиватқан әнжір дәригиниң түвидә көргәнлигимни Әйсани көрүп: — Қараңлар! Худаниң қозиси! ейтқанлиғим үчүн ишиниватамсән? — деди. 37 Унинь бу сезини аңлиған икки Буниңдинму тоң ишларни көрисән! — деди муҳлис Әйсаниң қәйнидин мәңишти. 38 51 вә йәнә: — Бәрһәк, бәрһәк силәргә ейтип Әйса қәйнигә бурулуп, уларниң әгишип қояйки, силәр асманлар ечилип, Худаниң келиватқинини көрүп улардин: — Немә пәриштилириниң Инсаноғлиниң ұстидин издайылар? — дәп сориди. Улар: — Рабби чиқип-чұшуп жүридиганлигини көрисиләр! (бу [ибранийчә сөз болуп], «устаз» деген — деди.

мәнада), қәйәрдә турисән? — деди. 39 — 2 Учинчи күни, Галилийәдикі Кана йезисида бир той болди. Әйсаниң аниси [Мәрйәм] у йәрдә еди 2 һәм Әйса вә униң муҳлислириму тойға тәклип қилинған еди. 3 Тойда шарап түгәп қалғанда, Әйсаниң аниси униңға: — Уларниң шараплири түгәп қапту, — деди. 4 Әйса униңға: — Ханим, мениң сән билән немә карим? Мениң вақти-сайтим техи кәлмиди, — деди. 5 Аниси чакарларға: — У силәргә немә қыл десә, шуны қилиңлар, — деди. 6 Әнди шу йәрдә Йәһүдийларниң таһарәт адити бойичә ишлителидиган, һәр биригә иккүч тундин су сиғидиган алтә таш күп қоюлған еди. 7 Әйса чакарларға: — Күпләргә су толдуруңлар, — деди. Улар күпләрни ағзиды толдурушти. 8 Андин у уларға йәнә: — Әнди буниңдин усуп той башқұрғучига беріңлар, — деди. Улар уни апирип бәрди. 9 Той башқұрғучи шарапқа айландуруулған судин тетип көргәндә (у униң қәйәрдин кәлтүрүлгәнлигини билмиди, амма буни су тошуган чакарлар биләтти) той башқұрғучи тойи болуватқан жигитни қақирип, 10 униңға: — һәр бир [той қылғучи] яхши шарапни тойиниң бешида қүйиду, андин меңмәнлар қанғичә ичкәндин кейин, начирини қүйиду. Әжәба, сән яхши шарапни мөшү чаққичә сақлапсән! — деди. 11 Бу болса, келиватқанлигини көрүп, у тогрилиқ:

Әйса көрсәткән мәжизиilik аламәтләрниң тапшурмайтты. 25 Инсан тогрилиқ һеч дәсләпкиси болуп, Галилийәниң Кана кимниң униңға гувалиқ беришиниң һаҗити йезисида көрситилгән еди. Буниң билән йоқ еди; чүнки у инсанларниң қәлбидә немә у өзиниң шан-шәривини аян қылди, вә бар екәнлигини өзи биләтти.

униң муҳлислири униңға етиқат қылди.

12 Бу иштин кейин у, аниси, инилири вә муҳлислири билән Кәпәрнаүм шәһиригә чүшүп, у йәрдә бир нәччә күн турди. 13

Йәһудийларниң «өтүп кетиш һейти»ға йеқин қалғанда, Әйса Йерусалимға барди.

14 У ибадәтхана [һойилирида] кала, қой вә қәптәр-пахтәк сатқучиларни һәм у йәрдә олтарған пул тегишкүчиләрни көрди. 15 У

танидин қамча ясап, уларниң һәммисини қой-калири билән қошуп ибадәтханин һайдап чиқарди. Пул тегишкүчиләрниң

пуллирини чечип, ширәлирини өрүвәтти 16 вә пахтәк-қәптәр сатқучиларға: —

Бу нәрсиләрни бу йәрдин елип кетиш! Атамниң өйини сода-сетиқ өйи қилишивалма!

— деди. 17 Буниң көргән муҳлислири [Зәбурда] мундақ пүтүлгинини есигә елиши: «Сениң [муқәддәс] өйүңгә болған отлуқ муһәббитим өзүмни чулғивалди!». 18 Шуниң билән

Йәһудийлар у ишларға инкас билдүрүп униңдин: — Бундақ ишларни қылған екәнсән,

қени, бизгә немә мәжизиilik аламәтни көрситип берисән?! — дәп сориди. 19 Әйса

уларға жавап берип: — Ушбу ибадәтханиничувувәтсәнлар, мән үч күн ичиәд уни яңливаштын куруп чиқимән, — деди. 20

Шуниң билән бу Йәһудийлар йәнә униңға: —

— Бу ибадәтханини ясаватқили һазирғиҷә қириқ алтә жил болған турса, сән уни қандақсигә үч күндила қуруп чиқалайсән?!

— деди. 21 Һалбуки, униң «ибадәтхана» дегини униң өз тенини көрсәткән еди.

22 Шуңа, у өлүмдин тирилгәндөн кейин, муҳлислири униң бу дегинини есигә алди вә шундақла муқәддәс язмилардики бу һәктики бешарәткә һәмдә Әйсаниң ейтқан сөзигә ишәнди. 23 Өтүп кетиш һейтида,

нурғун кишиләр униң Йерусалимда

көрсәткән мәжизиilik аламәтләрни көргән

болуп, униң намига етиқат қилиши. 24

Лекин Әйса пүткүл инсанларниң [қәлбиниң]

қандақ екәнлигини билгәчкә, өзини уларға

3 Йәһудийлар [кеңәшмисинин]

Пәрисийләрдин болған Никодим исимлиқ бир йолбашчиси бар еди. 2 Бу адәм бир кечиси Әйсаниң алдига келип:

— Устаз, сениң Худадин қәлгән тәлим бәргүчи екәнлигиңи билимиз. Чүнки Худа униң билән биллә болмиса, һеч кимниң сән көрсәткән бу мәжизиilik аламәтләрни көрситиши қэтъий мүмкін әмәс, — деди. 3 Әйса униңға жававән:

— Бәрһәк, бәрһәк, мән саңа шуни ейтип қояйки, һеч ким жуқуридин туғулмифичә, Худаниң падишилигини көрәлмәс! — деди.

4 Никодим: — Адәм қеригинида қандақму қайтидин туғулсун? Анисиниң қосигыға қайта кирип туғулуши мүмкінмү?!

— дәп сориди. 5 Әйса мундақ жавап бәрди:

— Бәрһәк, бәрһәк, мән саңа шуни ейтип қояйки, һәм судин, һәм Роһтин туғулмифичә, һеч ким Худаниң падишилиғига кирәлмәс!

6 Әттин туғулған болса әттур; роһтин туғулған болса роһтур. 7 Саңа: «Жуқиридин туғулушуңлар көрәк» дегинимгә һәйран қалма. 8 Шамал халиған тәрәпкә соқиду, сән униң авазини аңлайсән, лекин қәйәрдин келип, қәйәрәгә баридигинини билмәйсән. Роһтин туғулған һәр бириму шундақтур.

9 Никодим йәнә жававән Әйсага: — Бу ишлар қандақму мүмкін болар? — деди.

10 Әйса униңға жававән мундақ деди: — «Сән Исаилниң өлимаси туруп, буниму билмәмсән? 11 Бәрһәк, бәрһәк, мән саңа шуни ейтип қояйки, биз билгинимизни ейтимиз вә көргинимизә гувалиқ беримиз, лекин силәр бизниң гувалиғимизни қобул қылмайсиләр.

12 Силәргә зиминдики ишларни ейтсам ишәнмигән йәрдә, әрштики ишларни ейтсам қандақму ишинисиләр?

13 Әзи әрштә болуп, әрштин чүшкүчидин, йәни Инсаноглидин башқа һеч ким әршкә чиқмиди. 14 Муса чөлдә [түч] иланни көтәргәндәк, Инсаноглиму охшашла шундақ

егиз көтирилиши керәк. **15** Шундақ болғанда, Әгәр униңға әрштин ата қилинмиған болса, униңға етиқат қылғанларниң һәммиси һалак болмай, мәңгүлүк һаятқа еришәләйду». **(aiōnios g166)** **16** Чүнки Худа дуниядикі инсанларни шу қәдәр сейидуки, Өзинң бирдин-бір йеганә Оғлини пида болушқа бәрди. Мәхсити, униңға етиқат қылған һәр бириниң һалак болмай, мәңгүлүк һаятқа еришиши үчүндүр. **(aiōnios g166)** **17** Худа Оғлини Шунинға охшаш, мәндіму хұрсәнлик дуниядикі инсанларни гунаға бекитиш толуп ташиду. **18** Униң әмәс, бәлки уларниң у арқылы мениң ақызылишишим мүкәррәрдур. **19** Қутқузулушы үчүн дунияға әвәтти. **20** Үстүндін кәлгүчи һәммидин үстүндүр. Кимки униңға етиқат қылғучи болса, гунаға Зиминдин кәлгүчи зимиңға тәвә болуп бекитилмәйду; лекин етиқат қылмиғучи зимиңдикі ишларни сөзләйду. Әрштин болса аллиқачан гунаға бекитилгәндүр; кәлгүчи һәммидин үстүндүр; **21** Өзинң чүнки у Худаниң йәккә-йеганә Оғлиниң [әрште] көргөн вә аңлиғанлири болса, у намиға етиқат қылмиған. **22** Вә гунаға булар тоғрилиқ гувалиқ бериду; бирақ һеч бекитиш сәвәви мана шуки, нур дунияға ким униң гувалиқини қобул қылмайду. **23** Қәлгән болсыму, инсанлар нүрни әмәс, [һалбуки], кимки униң гувалиқини қобул бәлки қараңгулуқни яхши көрди; чүнки қылған болса, Худаниң һәк екәнлигигиму уларниң әмәллири рәзил еди. **24** Чүнки мөһүрини басқан болиду. **25** Чүнки Худа рәзиллик қылғучи һәр бири нурни яман әвәткини Худаниң сөзлирини сөзләйду; көрүп вә өзинң қылған-әткәнлириниң чүнки Худа Роһни [униңға] өлчәм билән ашқарә қилинмаслиғи үчүн нурға көлмайду; кәмләп бәрмәс. **26** Ата Оғулни сейиду вә лекин һәкүкәтни жүргүзгүчі болса, һәммә ишларни униң қолига тапшурғанду. Әмәллирини Худага тайинип қылғанлиғи аян болсун дәп, нурға келиду. **27** Бу ишлардин кейин, Әйса мухлислири билән Йәһүдийә зимиңнига барды; у у йәрдә улар билән биллә туруп, кишиләрни чөмүлдүрдүр. **28** Шу чағда Йәһя [пәйғәмбәрму] Салим йезисиниң йенидикі Айнон дегендә йәрдә кишиләрни чөмүлдүрүвататти. Чүнки у йәрниң сүйи мол еди. Кишиләр униң алдига келишип, чөмүлдүрүшни қобул қилишатти **29** (чүнки шу чағда Йәһя техи зинданға ташланмиған еди). **30** [шу вақыттарда] Йәһяниң мухлислири бир Йәһүдий киши билән таһарәт қаидилири тоғрисида бәс-мунаазирә қилишип қалди. **31** Андин мухлислар Йәһяниң йениниң келип: — Устаз, Иордан дәриясиниң у қетидә сән билән биргә болған, өзүң [тәрипләп] гувалиқ бәргән һелиқи киши мана һазир өзи кишиләрни чөмүлдүрүватиду, вә һәммә адәм униң йениниң кетишиватиду, — деди. **32** Йәһя мундақ жавап берди: —

Әгәр униңға әрштин ата қилинмиған болса, инсан һеч наңсигә егә болалмайду. **33** Мениң силәргө: «Мән Мәсиң әмәс, пәкәт униң алдида әвәтилгәнмән» дегинимгә өзүңлар гувасициләр. **34** Келинчәкни әмригә алгучи жигиттур; қолдиши жигитниң авазини күтиду; қолдаш униң авазини аңлат, қәлбидә толиму хурсән болиду.

Униң җүксилиши, үчүн әмәс, бәлки уларниң у арқылы мениң ақызылишишим мүкәррәрдур. **35** Қутқузулушы үчүн дунияға әвәтти. **36** Үстүндін кәлгүчи һәммидин үстүндүр. Оғулға етиқат қылғучи мәңгүлүк һаятқа егидур. Лекин Оғулға итаәт қылмиғучи һаятни һеч көрмәйду, бәлки Худаниң ғәзиви шундақларниң үстидә туриду. **(aiōnios g166)**

4 Әнди Пәрисийләрниң «Әйсаниң мухлис қилип чөмүлдүргәнлири Йәһяниңкідін көп екән» дегендә хәвәрни аңлиғинини Рәб уққандын кейин **2** (әмәлийэттә Әйса өзи әмәс, мухлислири чөмүлдүрәтти) **3** у Йәһүдийә өлкисидин чиқип йәнә Галилийәгә кәтти. **4** Әнди у йол үстидә Самарийә өлкисидин өтүши көрәк еди. **5** Шуниң билән у Яқуп өз оғли Йұсупқа бәргән йәргә үеқин болған Самарийәниң Сихар дегендә бир шәһиригә кәлди. **6** Шу йәрдә «Яқупниң қудуғи» бар еди. Әйса сәпиридә чарчиғинидин қудуқниң қешиге келип олтарди. Бу тәхминән алтинчи саат еди. **7** Әйсаниң мухлислири йемәклик сетивелиш үчүн шәһәргә кирип кәткән еди. Шу чағда, Самарийәлик бир аял

су алғили кәлди. Эйса униңға: — Маңа құтқузулуш Йәһүдийлар арқиلىқ болиду. ичкili су бәргин, — деди. 9 Аял униңдин: 23 Лекин шундақ бир вақит келиду — вә — Өзиңiz Йәһүдий турсиңiz, мәндәк шундақла һазир кәлдики, һәқиқий ibadət Самарийәлик бир аялдин қандақларчә қылғучилар Атиға poһ вә һәқиқәт билән ичкili су тәләп қилип қалдиңiz? — дәп ibadət қилиди. Ата Өзигә әнә шундақ сориди (чүнки Йәһүдийлар Самарийәликләр һәқиқий ibadət қылғучиларни издимәктә. билән hech қандақ барди-кәлди қылмайтты). 24 Худа poһтур вә униңға ibadət қылғучилар 10 Эйса униңға жававән: — Эгәр сән poһ вә һәқиқәт билән Униңға ibadət қилиши Худаниң соғитиниң немилиги вә сәндін су көрәктүр. 25 Аял униңға: — Мәсиһниң, сориғучиниң ким екәнлигини билсәңди, йәни «Мәсиһләнгән Қутқазғучи» дегәнниң ундақта сән униңдин тилемәйттиң вә у саңа келидиганлигини билимән. У кәлгәндә, һаятлиқ сүйини берәтти. 11 Аял униңдин: — бизгә һәммә ишларни ейтип бериду — деди. Тәхсир, су тартқидәк hech нәрсиңiz болмиса, 26 Эйса униңға: — Сән билән сөзлишиваткучи унин үстүгө қудук өңдүр турса, һаятлиқ мән дәл шудурмән! — деди. 27 Шу чағда сүйини нәдин алисиз? 12 Эжәба, бу қудукни униң мухлислири қайтип кәлди. Улар униң бизгә [мирас] қалдурған атимиз Яқуптин бир аял билән сөзлишиватқанлигига haң-улуқмусиз? Бу қудуктн өзи, оғуллири вә тан қелишти; лекин hech қайсиси униңдин: мал-варанлириму су ичкән — деди. 13 Эйса «Униңдин немә издәйсән?» яки «Немишкә униңға жававән: — Бу суни ичкән һәр ким униң билән сөзлишилсән?» дәпму соримиidi. йәнә уссайду. 14 Амма мән беридиган суни 28 Шуниң билән аял козисини ташлап қоюп, ичкүчи һәр ким мәңгүгә уссимайдиган шәһәргә қайтип берип, кишиләргә: 29 болиду вә бәлки мән униңға беридиган — Жүрүнләр, һаятимда қылғанлиримниң су униң ичидә уни мәңгүлүк һаятлиқ да һәммисини маңа ейтип бәргән бир кишини елип баридиган, урғуп чиқидиган бир булақ көрүп келиңлар. Эжәба, Мәсиһ шумиду? — болиду, — деди. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Аял: деди. 30 Буниң билән халайиқ шәһәрдин — Тәхсир, маңа бу судин бәргәйсизки, чиқип, Эйсаның алдиға келишти. 31 Шу мән йәнә уссимайдиган вә мошу йәргә су арилиқта мухлислири униңға: — Устаз, бир тартқили иккинчи қалғучи болмайдиган нәрсә йәвалсанчы? — дәп өтүнүшти. 32 Лекин болай! — деди. 16 Эйса: — Берип ериңни у уларға: — Мениң силар билмәйдиган бир бу йәргә чақирип қалғин, — деди. 17 — йемәклигим бар, — деди. 33 Мухлислар Ерим йоқ, — дәп жавап бәрди аял. — Ерим бир-бириға: — Эжәба, бириси униңға йоқ дәп, раст ейттиң. 18 Чүнки бәш әргә йегили бир нәрсә әкелип бәргәнмиду? — тәгдин вә һазир сәндә болғини сениң ериң дейиши. 34 Эйса уларға мундақ деди: — әмәс. Буни тогра ейттиң! — деди Эйса. Мениң йемәклигим — мени Әвәткүчиниң 19 Аял униңға: — Тәхсир, әнди көрдүмки, ирадисини әмәлгә ашуруш вә униң [маңа сиз әслидә пәйғәмбәр екәнсиз! 20 Ата- тапшурған] хизметини тамамлаштур. 35 бовилиримиз бу тағда ibadət қилип қалған, — Силәр: «һосул үеғишиң үәнә төрт ай лекин силәр [Йәһүдийлар] «Ибадәтни қалди» дәватмамсиләр? Мана, силәргә Йерусалимда қилиш көрә!» дәвалисиләргү? ейтайды, бешиңларни көтирип етизларға — деди. 21 Эйса униңға мундақ деди: қараңлар, зираэтләр саргийип орушка тайяр — Ханим, маңа ишәнгін, шундақ бир болди! 36 Вә ормичи иш һәккіни алиду вә вақти-сайти келидүки, силәрниң Атиға мәңгүлүк һаятқа топланған һосулни жиғиду, ibadət қилишиңлар үчүн нә бу тағда яки шуниң билән териғучи билән ормичи тәң нә Йерусалимда болушуңларни һажити шатлиниду. (aiōnios g166) 37 Чүнки бу ишта қалмайду. 22 Силәр ibadət қылғиниңларни «бири терииду, үәнә бири жиғиду» дегән сөз билмәйсиләр; бирақ биз кимгә ibadət әмәлгә ашурулиду. 38 Мән силәрни өзүңлар қылғинимизни билимиз. Чүнки нижат- әмгәк сиңдүрмігән һосулни жиғишиң

әвәттим; башқилар әмгәк қилди вә силәр сааттә қизитмиси янди, — дейишти. уларниң әмгигиниң мевисини елишқа 53 Балиниң атиси буниң дәл Әйсаниң несип болдуңлар. 39 Шу шәһәрдике өзигә: «Оғлуң наят қалди!» дегән саат нурғун Самарийәликләр һелики аялниң: екәнлигини билип йәтти. Шуниң билән «У наитимда қылғанлиримниң һәммисини өзи пүткүл аилисидикиләр билән биллә маңа ейтип бәрди» дегән гувалиқ сөзини етиқат қилишти. 54 Бу Әйсаниң Йәһудийәдин аңлат, Әйсаға етиқат қилди. 40 Шуңа, улар Галилийәгә кәлгәндін кейинки көрсәткән униң алдиға келип, униң өзлири билән иккинчи мәжизилик аламити еди.

биллә турушини өтүншшили турди; шуниң билән у йәрдә иккى күн турди. 41 Униң сөз-калами арқылық техиму көп адәм униңға етиқат қилди. 42 Улар аялға: — Бизниң етиқат қилишимиз әнди сениң сөзлирин әсәвәвидин әмәс, чүнки өзимиз уни аңлидүк вә билдуңкү, дунияниң Күткүзгүчиси дәл шу кишидүр! — дейишти. 43 Бу иккى күндин кейин у шу йәрдин чиқып Галилийәгә қарап маңди 44 (чүнки Әйса өзи: «Неч бир пәйғәмбәрниң өз жутида иззити йоқтур» дәп гувалиқ бәргән еди). 45 Шуниң билән у Галилийәгә кәлгинидә, Галилийәликләр униң [өтүп кетиш] һейтида Йерусалимда қылған әмәллириниң һәммисини көргәчкә, уни қарши елишти (чүнки уларму һейтқа чиққан еди). 46 Әнди Әйса бу қетим Галилийәдике Кана йезисига йәнә барди (у дәл шу йәрдә суни шарапқа айланырған еди). [Шу күнләрдә], Қәпәрнаұым шәһиридә оғли кесәл болуп ятқан бир орда әмәлдари бар еди. 47 У Әйсаниң Йәһудийәдин Галилийәгә кәлгәнлигини аңлат, униң алдиға барды вә: — [Өйүмгә] чүшүп, сәкратта ятқан оғлумни сақайтип бәргәйла! — дәп тохтимай илтиҗә қилди. 48 Шуниң билән, Әйса униңға: — Силәр [Галилийәликләр] мәжизилик аламәтләр вә қарамәтләрни көрмigичә, Неч етиқат қымайсиләр! — деди. 49 Орда әмәлдари Әйсаға: — Тәхсир, балам өлмәстә чүшкәйла! — деди. 50 Әйса униңға: — Барғин, оғлуң наят қалди! — деди. һелики адәм Әйсаниң ейтқан сөзигә ишинип, өйигә қарап маңди. 51 Йолда кетип барғинида, униң қуллири алдиға чиқип, балилири наят, дәп уқтурди. 52 Әмәлдар улардин оғлинин қайси сааттин башлап яхшилинишқа йүзләнгәнлигини соривиди, улар: — Түнүгүн йәттинчи

5 Бу ишлардин кейин, Йәһудийларниң бир һейти һетип кәлди вә Әйса Йерусалимға чиқти. 2 Йерусалимдике «Қой дәрвазиси»ниң йенида ибраний тилицә «Бәйт-Әсда» дәп атилидиган бир көлчәк болуп, униң әтрапида бәш пешайван бар еди. 3 Бу пешайванлар астида бир топ бемарлар, йәни қарифу, токур вә паләчләр һетиштәти. Улар у йәрдә һетип көлчәкниң сүйиниң чайқилишини күтәтти. 4 Чүнки бир пәриштә мәлүм вақытларда көлчәккә чүшүп суни ургутидикән; су ургуғанда көлчәккә бириңчى болуп чүшкән киши өзини басқан һәр қандақ кесалдин сақийидикән. 5 Әнди у йәрдә оттуз сәккиз жилдин бери африқ азави тартқан бир бемар бар еди. 6 Әйса бу адәмниң шу йәрдә ятқинини көрди вә униң узундин шу һаләттә екәнлигини билип, униңдин: — Сақийишни халамсән? — дәп сориди. 7 Бемар униңға жағавән: — Тәхсир, су чайқалғанда мени суга чүшүридиган адимим йоқ. Мән чүшәй дегичә, башқилар мениң алдимда чүшувалиду, — деди. 8 Әйса униңға: — Орнуңдин тур, орун-көрпәнни жиғиштуруп маңғин! — деди. 9 һелики адәм шuan сақийип, орун-көрписини жиғиштуруп көтирип маңди. Шу күни шабат күни еди. 10 Шуңа [бәзи] Йәһудийлар сақайған кишигә: — Бүгүн шабат күни турса, орун-көрпәнни көтириш [Тәвратта] саңа мәнъиът қилинған! — деди. 11 Лекин у уларға жағавән: — Мени сақайтқан киши өзи маңа: «Орун-көрпәнни жиғиштуруп маңғин» дегән еди! — деди. 12 Улар униңдин: — Әнди саңа: «Орун-көрпәнни жиғиштуруп маңғин» дегән киши ким екән? — дәп сорашти. 13 Бирақ сақайған адәм униң ким екәнлигини билмәйтти. Чүнки у йәрдә адәм

көп болғанлиқтін, Әйса өзини далдига йетип көлмектә, шундақла һазир қәлдики, елип, астигина кетип қалды. 14 Бу ишлардин аңлиғанлар һаятлиққа егә болиду. 26 Чүнки кейин Әйса ھелиқи адәмни ібадәтханида Ата Өзиңдә қандақ һаятлиққа егә болса, тепеп унинға: — Мана, сақайдин. Әнді Оғулғиму өзиңдә шундақ һаятлиққа егә қайта гуна садир құлма, бешинға техиму болушни ата қилди 27 вә йәнә унинға еғир құлпәт чүшүп қалмисун! — деди. 15 сорақ қилиш һокуқиниму бәрди, чүнки ھелиқи адәм Йәһудийларниң қешиге берип, у Инсаноғлидур. 28 Буниңға тәәжжүп өзини сақайтқан Әйса екәнлигини уқтурди. қылмаңдар; чүнки барлық гөрдә ятқанлар 16 Әйса бу ишларни шабат күни қылғанлиғи униң авазини аңлайдыған вақит келиду 29 үчүн, Йәһудийлар унинға зиянкәшлик вә улар шуан йәрликлиридин чиқишиду, қилишқа башлиди. 17 Лекин Әйса уларға: — яхшилиқ қылғанлар һаятқа тирилиду, Атам та һазирғичә тохтимастин иш қилип яманлық қылғанлар соракқа тартылишқа көлмектә, мәннү ишләймән! — деди. 18 тирилиду. 30 Мән өзлүгүмдин һеч немә Шу сөвәптин Йәһудийлар уни өлтүрүшкә қиласламаймән, пәкәт [Атамдин] аңлиғиним техиму урунатти; чүнки у шабат күниниң бойичә һөкүм қилимән; вә мениң һөкүмүм қаидисини бузупла қалмастин, йәнә Худани һәкқанийдур, чүнки мениң издигиним «Атам» дәп чақырип, өзини Худаға баравәр өзүмниң ирадиси әмәс, бәлки мени қылған еди. 19 Шуңа Әйса уларға жававән әвәткүчиниң ирадисини әмәлгә ашуруштур. мұндақ деди: — Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә 31 — Әгәр өзүм үчүн өзүм гувалиқ бәрсәм шуни ейтип қояйки, Оғул өзлүгидин һеч гувалиғим һәккізәт несанланмайду. 32 Лекин немә қиласламайду, бәлки пәкәт Атиниң мән үчүн гувалиқ беридыған башқа бириси немә қиливатқанлигини көрүп, андин шу бар. Униң маңа беридыған гувалиқиниң ишни қилиду. Ата немә иш қылса, Оғулму растлиғини билимән. 33 Силәр Йәһіяға әлчи шу ишни охшашла қилиду. 20 Чүнки Ата әвәткінинларда, у һәккізәткә гувалиқ бәргән Оғулни сейиду вә Өзиниң қилидиган барлық 34 ([әмәлійәттә], маңа инсанниң гувалиқини ишлирини унинға аян қилиду һәм силәрни қобул қилишимниң кериги йок; мениң һәйран қалдурушқа булардин техиму зор вә [Йәһія тогрилиқ] шундақ ейтивақиним улуқ ишларни унинға аян қилиду. 21 Чүнки пәкәтла силәрниң қутқузылушуңдар өлгәнләрни Ата қандақ тирилдүрүп, уларға үчүндүр). 35 [Йәһія] болса көйүп нур чечип һаятлиқ ата қылған болса, Оғулму шуниң турған бир чирақ еди вә силәр унин охшаш өзи халиған кишиләргә һаятлиқ ата йоруғида бир мәзгил шатлинишқа рази қилиду. 22 Шуниндәк, Ата Өзи һеч кимниң болдуңдар. 36 Лекин Йәһіяниң мән үчүн үстидин һөкүм чиқармайду, бәлки барлық бәргән гувалиғидинму улуқ бир гувалиқ һөкүм ишлирини Оғулға тапшурған. 23 бар. У болсыму, Ата маңа ада қилишқа Буниңдин мәхсәт, — инсанларниң һәммиси тапшурған әмәлләр, йәни мән қиливатқан Атиға һөрмәт қылғандәк, Оғулғиму охшашла әмәлләр, булар мениң тограмда Атиниң һөрмәт қилиши үчүндүр. Кимки Оғулни мени әвәткінің гувалиқ бериду. 37 Вә һөрмәтлимисә, уни әвәткүчи Атиниму мени әвәткән Ата Өзиму мән үчүн гувалиқ һөрмәтлимигәнләрдин болиду. 24 — бәргәндуру. Силәр һеч қачан униң авазини Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни ейтип қояйки, сөзүмни аңлап, мени әвәткүчигә ишәнгән һәр ким мәңгүлүк һаятқа еришкән болиду; у адәм сораққа тартылмайду, бәлки өлүмдин һаятлиққа өткән болиду. (aiōnios g166) 25 — Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни ейтип қояйки, өлүкләрниң Худаниң дәп қараисиләр. Дәл бу язмилар мән Оғлиниң авазини аңлайдыған вақит-сайты үчүн гувалиқ бәргүчидур. (aiōnios g166) 40

Шундақтиму силәр йәнила һаятлиққа бар. Лекин шунчә көп хәлиққә бу немә еришиш үчүн мениң йенимга келишни болиду?! — деди. **10** Эйса: — Көпчиликни халимайсиләр. **41** Мән инсанларниң олтарғузуңлар, — деди (у йәрдә от-чөп маҳтишини қобул қылмаймән; **42** лекин мол өскән еди). Шуниң билән әр кишиләр мән силәрни билимәнки, ичиңларда олтарди; уларниң сани бәш миңчә бар еди. Худаниң муһәббити йоқ. **43** Мән Атамниң **11** Эйса нанларни қолиға елип, [Худага] нами билән кәлгәнмән, амма силәр тәшәккүр ейтқандин кейин, олтарғанларға мениң қобул қылмайсиләр. һалбуки, үләштүрүп бәрди. Белиқларниму шундақ башқа биристи өз нами билән кәлсә, қилди; көпчилик халиғанчә йеди. **12** силәр уни қобул қилисиләр. **44** Силәр һәммәйлән йәп тоюнғанда, у мухлислириға: бир-бириңлардин иззәт-шөһрәт қобул — Ашқан парчиларни жиғиңлар, неч қилисиләр-ю, йеганә Худадин қалғән иззәт- нәрсә зайдә болмисун, — деди. **13** Шуниң шөһрәткә интилмисәңләр, ундақта силәр билән улар бәш арпа ненидин йәп ашқан қандақму етиқат қылалайсиләр?! **45** Бирақ парчиларни он иккى севәткә толдуруп мениң үстимиздин Атиға шикайәт қилиду, жигивалди. **14** Әнди халайиқ Әйсаниң дәп ойлыманлар. Устүңлардин шикайәт көрсөткән бу мәжизиilik аламитини қылғучи мән әмәс, бәлки силәр үмүт көрүп: «Дунияға келиши мұқәррәр болған бағлиған Муса [пәйғәмбәрдүр]. **46** Чүнки пәйғәмбәр һәқиқәтән мөшү екән!» дейиши. әгәр силәр растин Муса [пәйғәмбәргә] **15** Шуниң билән Әйса уларниң келип өзини ишәнгән болсаңлар, маңыму ишәнгән падиша болушқа зорлымиң болғанлыгини болаттиңлар. Чүнки у [муқәддәс язмиларда] билип, улардин айрилип, қайтидин таққа мән тоғрилиқ пүткәндур. **47** Лекин униң ялғуз чиқип қәтти. **16** Қәчкүрун, Әйсаниң пүткәнлиригә ишәнмисәңлар, мениң мухлислири деңиз бойыға чүшүшти. **17** сөзлиримгә қандақму ишинисиләр?!

6 Бу ишлардин кейин, Әйса Галилийә деңизи (Тиберијас деңизи дәпмү атилиду)ниң у қетиға өтти. **2** Зор бир топ халайиқ у кесәлләрни сақайтқан мәжизиilik аламәтлирини көрди вә униң кәйнидин әгишип маңди. **3** Әйса таққа чиқип, у йәрдә мухлислири билән биллә олтарди. **4** У чағда Йәнүдийларниң һейти, үәни «өтүп кетиш һейти»ға аз қалған вақыт еди. **5** Әйса бешини көтирип, зор бир топ халайиқниң өзиниң алдига келиватқанлыгини көрүп, Филипптин: — Буларға йәйдиганға нанни нәдин алымиз? — дәп сориди **6** (лекин у бу сөзни Филипни синаш үчүн ейтқан еди. Чүнки у өзиниң немә қылидиганлыгини биләтти). **7** Филип жававән: — Иккى үз динарға нан алсақму, һәр бириға кичиккинә бир чишләмдин йәйишикиму йәтмәйдү! **8** Мухлислардин бири, үәни Симон Петрусниң иниси Андрияс Әйсаға: **9** — Бу йәрдә кичик бир оғул бала бар, унинда бәш арпа нан билән иккى кичик белик

Улар бир кемигә олтирип, деңизниң у қетидики Кәпәрнаүм шәһиригә қарап йол елиши (қараңғы чүшүп кәткән еди вә Әйса техничә уларниң үениға қәлмиғән еди). **18** Қаттиқ боран чиқип, деңиз долқунлап көтириливататти. **19** Мухлислар палақ уруп он-он бир чақиримчә маңғанда, Әйсаниң деңизниң үстидә меңип кемигә йеқинлишиватқанлыгини көрүп, қорқушуп қәтти. **20** Лекин у уларға: — Бу мән, қорқмаңлар! — деди. **21** Шуни аңлат улар уни кемигә чиқиривалғуси қәлди; у кемигә чиқипла, кемә дәрһал улар баридиган йәргә үетип барди. **22** Әтиси деңизниң у тәрипидә қалған халайиқ [алдинқи күни] у йәрдә Әйсаниң мухлислири чиққан кемидин башқа кеминиң йоқлуғини, Әйсаниң мухлислири шу кемигә чиққанда, Әйсаниң улар биллә чиқмиганлыгини, бәлки мухлислириниң өзлирила кәткәнлигини көргән еди. **23** һалбуки, бир нәччә кемә-қолвақ Тиберијас шәһиридин Рәб тәшәккүр ейтқандин кейин хәлиқ нан йеген йәргә үеқин келип тохтиди. **24** Шуниң билән

халайиқ Әйсаниң вә муҳлислириниң у йәрдә кәлгәнләрдин һеч қайсисини һәргиз йоқлугини көрүпла, кемиләргә олтирип, ташливәтмәймән. **38** Чүнки өз ирадәмни Әйсани издигили Кәпәрнауым шәһиригә әмәс, бәлки мени Әвәткүчиниң ирадисини маңди. **25** Улар уни деңизниң у тәрипиәдә әмәлгә ашуруш үчүн әрштин чүштүм. **39** тепеп униңға: — Устаз, бу йәргә қастан Мени Әвәткүчиниң ирадиси болса дәл кәлдиң? — дәп сорашти. **26** Әйса уларға шуки, униң маңа тапшурғанлиридин һеч жававән: — Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә бирини жүтүрмәй, бәлки ахирки күни шуни ейтип қояйки, силәр мени мәжизилик уларниң һәммисини тирилдүрүшүмдин аламәтләрни көргөнлигиңлар үчүн әмәс, **40** ибарәт. Чүнки мениң Атамниң ирадиси бәлки нанлардин йәп тоюниниңлар үчүн издәйсиләр. **27** Бузулуп кетидиган паний озуқлуққа әмәс, бәлки мәңгү һаятлиққа бақый қалидиган озуқлуққа интилип ишләңлар; буны Инсаноғли силәргә бериду; чүнки уни Ата, йәни Худа Өзи мәһүрләп тәстиқлиған, — деди. (*aiōnios g166*) **28** Шуниң нарази болуп фотулдишишқа башлиди: билән улар униңдин: — Немигә интилип **42** — «Бу Йұсүпниң оғли Әйса әмәсмۇ? ишлисәк андин Худаниң иш-хизмитидә Атисиниму, анисиниму тонуйдиган турсақ, ишлигән болимиз? — дәп сорашти. **29** йәна қандакларчә: — «Әрштин чүштүм!» Әйса уларға жавап берип: — Худаниң десун? — дейишәтти улар. **43** Әйса жававән иш-хизмити дәл шуки, У Әвәткінің уларға мундақ деди: — [Мениң тограмда] етиқат қилишинлардур, — деди. **30** Шуниң өз ара фотулдашмаңлар. **44** Мени Әвәткән билән улар йәнә: — Үндақ болса сән Ата Өзи кишиләрниң қәлбини тартқузмиса, бизни көрүп өзүңгә ишәндүргидәк қандак һеч ким мениң йенимға келәлмәйдү; мәжизилик аламәт яритисән? Зади немә мениң йенимға кәлгән һәр бирини ахирки иш қилип берисән? **31** Ата-бовилиримиз күни тирилдүримән. **45** Пәйғәмбәрләрниң чөлдә жүргәндә, [Зәбурда]: «У уларға язмилирида: «Уларниң һәммисигә Худа әрштин чүшүрүлгән наң тәқдим қилди» тәриpidin үгитилиду» дәп пүтүлгәндүр. дәп пүтүлгәндәк, «манна»ни йегән — Шуңа, Атиниң [сезини] тиңшиған вә дейиши. **32** Әйса уларға мундақ деди: — униңдин үгәнгән һәр бири мениң йенимға Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни ейтип келиди. **46** Бирақ бу бирәрким Атини көргән қояйки, силәргә асмандын чүшкән наңни дегәнлик әмәс; пәкәт Худаниң йенидин бәргүчи Муса әмәс, бәлки мениң Атамдур; кәлгүчи болса, у Атини көргәндүр. **47** У [назирму] силәргә асмандын чүшкән Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни ейтип һәқиқий наңни бериватиду. **33** Чүнки қояйки, маңа етиқат қылғучы мәңгүлүк Худаниң нени болса пүткүл дунияға һаятлиқ һаятқа егидур. (*aiōnios g166*) **48** һаятлиқ нени ата қилидиган, әрштин чүшкүчидур. **34** өзүмдүрмән. **49** Ата-бовилириңлар чөлләрдә — Тәхсир, һемишә бизгә шу наңни берип «манна» йегини билән йәнила өлди. **50** тургайсән! — дейиши улар. **35** Әйса уларға Лекин мана, әрштин чүшкән наң дәл мундақ деди: — һаятлиқ нени өзүмдүрмән! шундақки, бириси униңдин йегән болса Мениң йенимға кәлгән һәр ким һеч өлмәйдү. **51** Әрштин чүшкән һаятлиқ нени қастан ач қалмайды, маңа етиқат қылған өзүмдүрмән; кимдәким бу наңдин йесә, һәр ким һеч қастан уссимайду. **36** Лекин әбәдил-әбәткүчә яшайды. Мән беридиган силәргә ейтқинимдәк, силәр мени көргән шу наң болса мениң әт-тенимдур, пүткүл болсаныларму, етиқат қылмайватисиләр. **52** дуниядикиләр һаятқа егә болсун дәп, мән **37** Ата маңа тапшурғанларниң һәр бири уни атимақчимән. (*aiōn g165*) **53** Бу сөз билән йенимға келиди вә мениң йенимға Йәнүйилар өз ара талаш-тартиш қилишика

башлап: — Бу адәм бизниң үйешишимизгә иккиләндін: — Силәрму, һәм [мәндін] өзиниң әт-тенини қандақ берәлісун?! — кетишиң халамсиләр? — дәп сориди. 68 дейишетти. 53 Шуңа Әйса уларға мундақ деди: — Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни ейтип қояйки, силәр Инсаноғлиниң әт-тенини үйемигичә вә қенини ичмигичә, силәрдә наятлик болмайду. 54 Әт-тенимни үегучи вә қенимни ичкүчи мәңгүлук наятқа еришкән болиду вә мән уни ахирқи күни тирилдүримән. (aiōnios g166) 55 Чүнки әт-теним һәкүкүй озуқлук, қеним болса (униң бу дегини Ишқарийотлуқ Симонниң һәкүкүй ичимликтүр. 56 Әт-тенимни үегучи оғли Йәһүдани көрсәткән еди, чүнки Йәһуда вә қенимни ичкүчи мәндә яшайду вә он иккиләнниң бири болғини билән, кейин мәнмұ унинда яшаймән. 57 наят Ата мени өзигә сатқунлуқ қилиду). 58

евәткән вә мән Атиниң болғанлиғидин яшаватқинимдәк, мени үегучи киши һәм мениң васитәм билән яшайду. Мана бу әрштин чүшкән наңдур. Бу нан ата-бовилириңлар үеген «[манна]»дәк әмәс; чүнки улар «[манна]»ни үйеши билән өлди; бирақ бу нанни истемал қылғучи болса мәңгү яшайду! (aiōn g165) 59

Бу сөзләрни у Кәпәрнаұмдикі синаゴгта тәлим бәргинидә ейтқан еди. 60 Шуңың билән униң мухлислиридин нурғунлири буны аңлиғанда: — Бу тәлим бәк еғир екән! Буны ким аңлат көтирәлісүн? — дейиши. 61 Бирақ өз ичидә мухлислириниң бу тоғрисида фотулдашқинини билгән Әйса уларға: — Бу сөзүм силәрни тайдурдыму? 62 Әнди мабада Инсаноғлиниң әсли қәлгән жайға көтириліватқинини көрсәндер, қандақ болар?! 63 [Инсанға] наятлиқ бәргүчи — Роһтур. Инсанниң әтлири болса неч қандақ пайда бәрмәйду. Мән силәргә ейтқан сөзлирим болса һәм роһтур вә һәм наятликтүр. 64 Лекин араңлардин етиқат қылміған бәзиләр бар, — деди (чүнки Әйса етиқат қылміғанларниң вә өзигә сатқунлуқ қилидиганниң ким екәнлигини баштила биләтти). 65 Шуңың билән у мундақ деди: — Мән шу сәвәптин силәргә шуни ейттимки, Атамдин ата қилинмиса, неч ким мениң үенинға келәлмәйду! 66 Шу вақиттін тартип мухлислиридин хела көпи чекинип чиқип, униң билән йәнә маңмайдыған болди. 67 Шуңа Әйса он

Симон Петрус унинға жавап қилип: — И Ра, биз кимниң үенинға кетәттуқ? Мәңгү наятлиқ сөзлири сәндилидур! (aiōnios g166) 69 Вә шуңыңға ишәндүк вә шуни билип йәттеүккі, сән Худаниң Муқаддәс Болғучисидурсән! — деди. 70 Әйса уларға жававән: — Мән силәр он иккиншіларни таллидим әмәсму, бирақ араңларда биристи Иблистур! — деди 71 (униң бу дегини Ишқарийотлуқ Симонниң үегучи оғли Йәһүдани көрсәткән еди, чүнки Йәһуда он иккиләнниң бири болғини билән, кейин қалған еди. 3 Шуңа Әйсаниң инилири унинға:

— Мошу йәрдин айрилип Йәһүдийәгә барғын, шуңың билән мухлислириңүм [карамәт] әмәллириңүн көрәләйду! 4 Чүнки өзини хәлиқ-аләмгә тонутмақчи болған неч ким йошурун жайда иш қылмайду. Бу әмәлләрни қиливатқан екәнсән, өзүңни дүнияға көрсәт! — дейиши. 5 Чүнки униң инилириму унинға етиқат қылміған еди. 6 Шуңа Әйса уларға: — Мениң вақит-саитим техи кәлмиди. Лекин силәргә нисбәтән һәрвақит мұнасиптур. 7 Бу дүниядикі кишиләр силәргә һәргиз өч болмайду; лекин мени өч көриду. Чүнки мән уларниң қылмішлирини рәэзил дәп гувалиқ бериватимән. 8 Силәр бу һейтқа бериверіңлар. Мән бу һейтқа бармаймән, чүнки мениң вақит-саитим техи үетип кәлмиди, — деди. 9 Әйса бу сөзләрни қилип, Галилийәдә қалды. 10 Әйсаниң инилири һейтқа чиққандын кейин, у өзимү унинға барди. Амма ашқарә әмәс, йошурун барди. 11 һейтта Йәһүдийлар уни издәп: «У қәйәрдидур?» дәп соравататты. 12

Кишиләр арисида униң тоғрисида көп ғұлғула болди. Бәзиләр уни: «Яхши адәм!» десә, йәнә бәзиләр: «Яқ, у халайиқни

аздуруватиду!» дейиши. 13 Бирақ Йәһудий Лекин Мәсиһ кәлгәндә, униң қәйәрдин [чоңлиридин] қоркуп, һеч ким очуқ-ашкарә кәлгәнлигини һеч ким билмәстигу, — униң гепини құлмайтти. 14 Нейтниң іерими дейиши. 28 Шуңа Әйса ибадәтхана өткәндә, Әйса ибадәтхана һойлилириға һойлисида тәlim бериветип, жуқури аваз кирип хәлиққа тәlim беришкә башлиди. билән мундақ деди: — Силәр мени тонуймиз 15 Йәһудийлар: — Бу адәм һеч қандақ һәмдә мениң қәйәрдин кәлгәнлигимниму тәlim алміған түрүклюқ, униң қандақму билимиз, [дәватисиләр]?! Бирақ мән мунчә көп билими болсун? — дәп һаң-таң өзлүгүмдин әмәс, мән мени әвәткүчидин қелиши. 16 Әйса уларға: — Бу тәлимләр [кәлдим], У һәктур; бирақ силәр Уни мениң әмәс, бәлки мени әвәткүчиниңкідур. тонумайсиләр. 29 Мән Уни тонуймән. Чүнки 17 Униң ирадисигә әмәл қилишқа өз мән Униң йениниң кәлдим, мени У әвәтти. ирадисини бағлиған һәр ким бу тәlim 30 Шуңа улар уни тутуш йолини издәйтти, тоғрилиқ — униң Худадин кәлгәнлигини яки лекин һеч ким униңға қол салмиди; чүнки өзлүгүмдин ейтиватқанлығымни билиду. 18 униң вақыт-сайти техи йетип қалмигән Өз алдига сөзлигән киши өз шан-шәривини еди. 31 Лекин халайиқ арисидики нурғун издәйду, лекин өзини әвәткүчиниң шан- кишиләр униңға етиқат қилди. Улар: шәривини издәйдиган киши һәк-садиқтур, «Мәсиһ кәлгәндә бу киши көрсәткән униңда һәкканийсизлик йоқтур. 19 Муса мәжизиilik аламәтләрдин артуқ [мәжизә] [пәйғәмбәр] силәргә Тәврат қанунини яриталарму?!» дейиши. 32 Пәрисийләр тапшурған әмәсму? Лекин һеч қасиңдар бу халайиқниң у тоғрилиқ ғул-ғула болуватқан қанунға әмәл құлмайвасилендер! Немишкә бу гәп-сөзлирини аңлиди; шуның билән мени өлтүрмәкчи болисиләр? — деди. Пәрисийләр билән баш қаһинлар уни тутуш 20 Көпчилик: — Саңа жын чаплишипту! үчүн бир нәччә қаравулларни әвәтти. Сени өлтүрмәкчи болған ким екен? — 33 Шуңа билән Әйса: — Йәнә бир аз дейиши. 21 Әйса уларға мундақ җавап вакыт силәр билән биллә болимән, андин бәрди: — Мән бир карамәтни яритишим мени әвәткүчиниң йенинига кетимән. 34 билән һәммиңлар һаң-таң қелиштиңлар. Мени издәйсиләр, лекин тапалмайсиләр. 22 — Әнди Муса [пәйғәмбәр] силәргә Мән баридиган йәргә баралмайсиләр, — хәтнә қилиш тоғрилиқ әмир қалдурған деди. 35 Буның билән, Йәһудийлар бир- (әмәлийэттә болса хәтнә қилиш Муса биригә: — У биз тапалмигидәк қәйәрләрғә пәйғәмбәрдин әмәс, ата-бовилардин қалған), барап? Грекләр арисидики тарқақ Йәһудий шуңа силәр шабат күнінгә [тоғра келип муһажиқларниң йенинига берип, грекларға қалс imu] шу күнидә адәмниң хәтнисини тәlim берәмдиганду? 36 «Мени издәйсиләр, қиливерисиләр. 23 Әнди Тәврат қануниға лекин тапалмайсиләр. Мән баридиган хилаплиқ қилинмисун дәп шабат күнидә йәргә баралмайсиләр» дегини немисиду? адәм хәтнә қилинған йәрдә, мән шабат — дейиши. 37 Нейтниң ахирки һәм күнидә бир адәмни сәллимаза сақайтсан, әң катта күни, Әйса орнидин туруп, силәр немә дәп маңа аччиқлинисиләр? 24 жуқури аваз билән: — Кимдәким уссиса, Сиртқи қияпәткә қарап һөкүм құлмаңлар, мениң йенингә келип ичсүн! 38 Маңа бәлки һәкканий һөкүм қилиңлар! 25 У етиқат қылғучи кишиниң худди мүқәддәс вақитта Йерусалимлиқларниң бәзилири: язмиларда ейтилғинидәк, ич-бағридин — [Чоңлар] өлтүрмәкчи болған киши наятылқ сүйиниң дәриялири еқип чиқыду! бу әмәсмиди? 26 Ашкарә сөзләватсому, — дәп җакалиди 39 (у бу сөзни өзигә етиқат униңға қарши һеч нәрсә демидигү! Дәрвәкә, қылғанларға ата қилинидиган Муқәддәс ақсақалларниң униң Мәсиһ екәнлигини Роһқа қарита ейтқан еди. [Худаниң] Роһи билип йәткәнму? 27 һалбуки, бу адәмниң техи һеч кимгә ата қилинмиғанмиди, чүнки қәйәрдин кәлгәнлигини биз ениқ билимиз. Әйса техи шан-шәривигә кирмигән еди).

40 Халайиқ ичидә бәзиләр бу сөзни аңлап: өлтүрүшни әмир қылған. Әнди сәнчә, уни — [Келиши мұқәррәр болған] пәйғәмбәр қандақ қилиш керәк? — дәп сорашти. 6 һәқиқәтән мошу екән! — дейишти. 41 Әнди уларниң бундақ дейишисти нийити, Бәзиләр: «Бу Мәсін екән!» дейишәтти. Йәнә уни қапқанқа чүшүрүп, униң үстидин әрз бәзиләр болса: «Яқ, Мәсін Галилийәдин қылғидәк бирәр банә издәш еди. Амма келәттиму? 42 Мұқәддәс язмиларда, Мәсін әйса енишип, бармиғи билән йәргә бир [падиша] Давутниң нәслидин һәм Давутниң немиләрни язғили турди. 7 Улар шу соални жути Бәйт-Ләһәм йезисидин келиду, тохтимай соравататти, у руслинип уларға: дейилмігәнми?» — дейишти. 43 Буниң — Араңлардикі ким гунасиз болса, [бу] билән, халайиқ униң вәжидин иккигә [аялға] бириңчи ташни атсун! — деди. 8 бөлүнүп кәтти. 44 Бәзилири уни тутайли Андин у йәнә енишип, йәргә йезишни дегән болсыму, лекин һеч ким униңға қол давамлаштурди. 9 Улар бу сөзни аңлап, алди салмиди. 45 Қаравуллар [ибадәтханидин] билән яшанғанлири, андин қалғанлири баш қаһинлар билән Пәрисийләрниң йениға бир-бирләп [іеммиси] у йәрдин чиқип қайтип кәлгәндә, улар қаравулларға: — кетиши. Ахирида әйса оттурида өрә турған Немә үчүн уни тутуп кәлмидинлар? — һелиқи аял билән ялғуз қалди. 10 Әйса дәп сорашти. 46 Қаравуллар: — һеч ким руслинип туруп, шу аялдин башқа һеч һеч қачан бу адәмдәк сөзлигән әмәс! — кимни көрмігән болуп, униңдин: Ханим, дәп жағавап беришти. 47 Пәрисийләр уларға саңа һелиқи шикайт қылғанлар қени? Сени жағавән: — Силәрму аздурулдуңларму? гунаға бекитидиған һеч ким чиқмидиму? — 48 Ақсақаллардин яки Пәрисийләрдин дәп соривиди, 11 — һәзрәтлири, һеч ким униңға етиқат қылғанлар болғанму?! 49 чиқмиди, — деди аял. Әйса: — Мәннү сени Лекин Тәврат қанунини билмәйдиган бу гунаға бекитмәймән. Барғын, буниңдин чүпрандиләр ләнәткә қалиду! — дейишти. кейин йәнә гуна қылмигин! — деди. 12 50 Уларниң арисидин бири, йәни бурун Шуңа әйса йәнә көпчиликкә сөз қилип: ахшамда Әйсаниң алдига кәлгән Никодим — Дунияниң нури өзүмдүрмән. Маңа уларға: 51 — Тәврат қанунимиз авал кишиниң әғашкәнләр қаранғулуқта маңмайду, әксичә немә қылғинини өзидин аңлап билмәй һаятлиқ нуриға еришиду, — деди. 13 туруп, униңға һөкүм чиқирамду! 52 Улар Пәрисийләр: — Сән өзүңгә өзүң ғувалиқ жағавап қилип: — Сәннү Галилийәдинму? бериватисән. Шуңа сениң ғувалиғиң раст [Мұқәддәс язмиларни] көр, қетирқиңип оқуп һесапланмайду, — дейишти. 14 Әйса уларға бақ, Галилийәдин һеч қандақ пәйғәмбәр жағавән мундақ деди: — һәтта мән өзүмгә чиқмайду! — деди. 53 Шуний билән [уларниң] ғувалиқ бәрсәммү, ғувалиғим һәқтүр, чүнки һәр бири өз өйигә кәтти.

8 әйса болса Зәйтун тегиға чиқип кәтти.

2 Әтиси сәһәрдә, у йәнә ибадәтхана һойилириға кирди вә халайиқниң һәммиси униң йениға келишкән еди. У олтирип, уларға тәлим беришкә башлиди. 3 [Шу чағда], Тәврат устазлири билән Пәрисийләр зина қилип тутулуп қалған бир аялни униң алдига елип келишти. Улар аялни оттуриға чиқирип, 4 униңдин: — Устаз, бу аял дәл зина үстидә тутувелинди. 5 Муса [пәйғәмбәр] Тәврат қанунида бизгә мешундақ аялларни чалма-кесәк қилип

мән өзүмниң қәйәрдин кәлгәнлигимни вә қәйәрәг баридиганлигимни билимән. Лекин силәр қәйәрдин кәлгәнлигимни вә қәйәрәг баридиганлигимни билмәйсиләр. 15 Силәр әт егилириниң өлчими бойичә һөкүм қилисиләр. Бирақ мән һеч кимниң үстигә һөкүм қылмаймән. 16 Мән һөкүм қылсамму, һөкүмүм һәқиқијдүр; чүнки мән ялғуз әмәс, бәлки мени әвәткән Ата [бу ишта] мән билән биллидур. 17 Силәрғә тәвә болған Тәврат қанунида: «Иккى адәмниң ғувалиғи болса раст һесаплиниду» дәп пүтүлгәндүр. 18 Раст, мән өзүм тограмда өзүм ғувалиқ беримән, вә мени әвәткән Атиму мениң

тограмда гувалиқ бериду. 19 Улар униндин: — Эгәр мениң сөз-каламимдин чиқмай — Атаң қейірді? — дәп сорашти. Эйса уларға турсаңлар, мениң һәқиқий мухлислирим жавап берип: — Силәр я мени тонумайсиләр, болған болисиләр, 32 вә һәқиқетни я Атамни тонумайсиләр; мени тонуған билисиләр вә һәқиқәт силәрни азатлиққа болсаңлар, Атамниму тонуйттуңлар, — ериштүриду, — деди. 33 Улар жававән: — деди. 20 Эйса бу сөзләрни ибадәтханида Биз Ибраһимниң нәслимиз, — неч қачан тәлим бәргинидә, сәдиқә сандуғиниң неч кимниң қуллуғыда болмидуқ. Сән алдида туруп ейтқан еди. Бирақ неч қандаксигә: Азатлиққа еришсиләр, дәйсән? уни тутмиди, чүнки униң вақит-сайты теки — деди. 34 Эйса уларға жавап берип: — йетип кәлмиғән еди. 21 Шуниң билән у Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуны ейтип уларға йәнә: Мән бу йәрдин кетимән; силәр қояйки, гуна садир қылған киши гунаниң мени издәйсиләр, лекин өз гунайыңлар қулидур. 35 Күл аилида мәңгү турмайду, ичидә өлисиләр. Мән кетидиган йәргә ~~лекин оғул мәңгү туриду.~~ (aiōn g165) 36 силәр барадмайсиләр, — деди. 22 Буниң Шуниң үчүн Оғул силәрни азат қылса, билән Йәһудийлар: — У: «Мән кетидиган һәқиқий азат болисиләр. 37 Силәрниң йәргә силәр барадмайсиләр» дәйдү. Бу Ибраһимниң нәсли екәнлигиндерни униң өзини өлтүрүвалимән дегинимиш? билимән. Бирақ мени өлтүрмәкчи — дейишти. 23 Эйса уларға: — Силәр болуватисиләр, чүнки мениң сөзүм төвәндіндүрсиләр, мән жукуридиндүрмән. ичиңдердин орун алмиди. 38 Мән Атамниң Силәр бу дунияндидүрсиләр, мән бу йенида көргөнлиримни ейтиватимән; силәр дуниядин әмәсмән. 24 Шуниң үчүн силәргә: болсаңлар өз атаңлардин көргөнлириңдерни «Гуналириңлар ичидә өлисиләр» дедим. қыливатисиләр! 39 Улар жавап берип: — Чүнки силәр мениң «[Әзәлдин] Бар Болғучи» Бизниң атимиз Ибраһимдур, — деди. Эйса екәнлигимгә ишәнмисәңлар, гуналириңлар уларға: — Эгәр Ибраһимниң пәрзәнтлири ичидә өлисиләр, — деди. 25 Сән зади болсаңлар, Ибраһимниң әмәллирини қылған ким? — дәп сорашти улар. Эйса уларға: болаттиңлар! 40 Бирақ һазир әксичә мени, — Башта силәргә немә деген болсам, мән йәни Худадин аңлиған һәқиқетни силәргә шу. 26 Өзүмниң силәрниң тограныларда йәткүзгән адәмни өлтүрүшкә қастлајсиләр. вә үстүңлардин һөкүм қилидиган нурғун Ибраһим ундақ ишни қылмigaн. 41 Силәр сөзлирим бар; лекин мени Әвәткүчү өз атаңларниң қылғинини қыливатисиләр! һәкүтүр вә мән Униндин немини аңлиған — деди. — Биз һарамдин болған әмәсмиз! болса, буларнила дуниядикиләргә үктуруп Бизниң пәқәт бирла атимиз бар, У ейтимән, — деди. 27 Улар униң өзлиригә болса Худадур! — дейишти улар. 42 ейтқанлириниң Ата тогрилиқ екәнлигини Эйса уларға: — Атаңлар Худа болған чүшинәлмиди. 28 Шуңа Эйса мундақ болса, мени сөйгән болаттиңлар; чүнки деди: Силәр Инсаноғлини көтәрғендін мән Худаниң бағридин чиқип, бу йәргә кейин, мениң «[Әзәлдин] Бар Болғучи» кәлдім. Мән өзлүгүмдин кәлгән әмәсмән, екәнлигимни билисиләр вә шундақла бәлки Униң тәрипидин әвәтилгәнмән. 43 неч ишни өзлүгүмдин қылмigaнлигимни, Сөзлиримни немишкә чүшәнмәйсиләр? пәқәт Атиниң маңа үгәткінинила Ениқи, мениң сөз-каламим қулициңларға сөзлигәнлигимни билисиләр. 29 Мени кирмәйватиду! 44 Силәр атаңлар Иблистин Әвәткүчү мән билән биллидур, У мени әсла болғансиләр вә униң арзу-һәвәслиригә ялғуз қоймиди, чүнки мән һемишә Уни әмәл қилишни халайсиләр. У аләм апиридә хұрсән қилидиган ишларни қилимән. 30 болғандын тартип қатил еди вә униңда Эйса бу сөзләрни қиливатқан ғағниң өзида, һәқиқәт болмigaчка, һәқиқәттә турмigaн. нурғун кишиләр униңға етиқат қылди. 31 У ялған сөзлигәндә, өз тәбиитидин Эйса өзигә етиқат қылған Йәһудийларға: сөзләйдү, чүнки у ялғанчи вә шундақла

ялғанчилиқниң атисидур. 45 Лекин қоллириға йәрдин таш алди; лекин Әйса мән һәқиқәтни сөзлигиним үчүн, маңа уларга көрүмәй, уларниң оттурисидин ишәнмәйсиләр. 46 Қайсіндар менин гунаи өтүп ибадәтханидин чиқип кәтти. бар дәп дәлілләләйсиләр, қени? һәқиқәтни сөзлисәм, немә үчүн маңа ишәнмәйсиләр? 47 Худадин болған киши Худаниң сөзлирини аңлайды; силәр уларни аңлимайсиләр, чүнки силәр Худадин болған әмәссиләр! 48 Йәһүдийлар унинға жағавән: — Эжәба, бизниң сени: «Самарийәлик һәм жин чаплашқан адәм»сән дегинимиз тоғра әмәсму? — дейишти. 49 Әйса жағавән: — Маңа жин чаплашқини йоқ, бәлки мән Атамни һәрмәт қилимән; лекин силәр маңа һәрмәтсизлик қиливатасиләр. 50 Мән өз шан-шәривимни издимәймән; лекин буни издигүчи һәм [унин үстидин] һекүм қылғучи Биристи бар. 51 Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуны ейтип қояйки, мениң сөз-каламимни тутидиган киши әбәдил-әбәт өлтүрмәйді. (aiōn g165) 52 Шунин билән Йәһүдийлар унинға: — Санә дәрвәқә жин чаплашқанлыгини әнді билдүк! һәтта [һәзрити] Ибраһим вә пәйғәмбәрләрму өлтүрмәйді. Сән қандақсигә: «Мениң сөз-каламимни тутидиган киши әбәдил-әбәт өлтүрмәйді» дәйсән? (aiōn g165) 53 Эжәба, сән атимиз Ибраһимдин улуқмусән? Ү өлди, пәйғәмбәрләр һәм өлди!? Сән өзүңни ким қылмақчысән? 54 Әйса жағавән мундак деди: — Эгәр мән өзүмни улуқлисам, ундақта улуқлуғум һеч нәрсә неспланмайтты. Бирақ мени улуқлигучи — силәр «У бизниң Худайимиз» дәп атайдиган Атамниң Өзидур. 55 Силәр Уни тонумидиңлар, лекин мән Уни тонуймән. Уни тонумаймән десәм, силәрдәк ялғанчи болаттим; бирақ мән Уни тонуймән вә Униң сөз-каламини тутимән. 56 Атаңлар Ибраһим мениң күнүмни қоридиганлығидин яйрап-яшниди һәм дәрвәқә уни алдин-ала көрүп шатланди. 57 — Сән техи әллик яшқа кирмәй туруп, Ибраһимни қөрдүнмү? — дейишти улар. 58 Әйса уларға: — Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуны ейтип қояйки, Ибраһим туғулмастила, мән Бар Болғучидурмән! — деди. 59 Буниң билән улар уни чалма-кесәк қылғили

9 Вә у йолда кетиветип, туғма қарығу бир адәмни көрди. 2 Мұхлислири униндин: — Устаз, ким гуна қилип униң қарығу туғулғинига сәвәп болған? У өзимү я ата-анисиму? — дәп сораشتى. 3 Әйса мундақ жағавәп бәрди: — Өзи яки ата-анисиниң гуна садир қылғанлығидин әмәс, бәлки Худаниң Өз әмәллири унинда аян қилинсун дәп шундақ болған. 4 Күнниң йоругида, мени Әвәткүчиниң әмәллирини ада қилишим керәк. Кәч кирсә, шу чағда һеч ким иш қылалмайды. 5 Мән дунияда турған вактимда, дунияниң нури өзүмдүрмән. 6 Бу сөзләрни қылғандин кейин, у йәргә түкүрүп, түкүрүктин лай қилип, лайни һелиқи адәмниң көзлиригә сүрүп қойди 7 вә униңға: «Силоам көлчиги»ғә берип жуювәткин» деди («Силоам» [ибранийчә сөз болуп], «әвәтилгән» деген мәнани билдүриду). Шунин билән һелиқи адәм берип жуювиди, көзи қоридиган болуп қайтип кәлди. 8 Хошнилири вә у илгири тиләмчилик қылғинида уни қөргәнләр: — Бу олтирип тиләмчилик қилидиган һелиқи адәм әмәсму? — дейишп кәтти. 9 Бәзиләр: «һәә, шу екән» десә, йәнә бәзиләр: «Яқ. у әмәс, лекин униңға охшайдыкән» дейишти. Бирақ у өзи: — Мән дәл шу киши болимән! — деди. 10 — Ундақта қөзлириң қандақ ечили? — дәп сораشتى улар. 11 У жағавән мундақ деди: — Әйса исимлиқ бир киши [түкүрүгидин] лай қилип көзлиримгә сүрүп қоювиди, маңа: «Силоам көлчигигә берип жуювәткин» деген еди. Мән берип жуювидим, қорәләйдиган болдум. 12 — У һазир қәйәрдә? — дәп сораشتى улар. — Билмәймән, — деди у. 13 Халайиқ илгири қарығу болған бу адәмни Пәрисийләрниң алдига елип беришти 14 (әслидә Әйса лай қилип бу адәмниң көзлирини ачқан күн дәл шабат күни еди). 15 Шунин билән Пәрисийләр қайтидин бу адәмдин қандақ қорәләйдиган болғинини

соривиди, у уларға: — У көзлиримгә Силәргә аллиқачан ейттим, бирақ қулақ лай [сүрүп] қойди, мән жуювидим вә салмидиңлар. Силәр немә дәп қайтидин мана, көрәләйдиган болдум! — деди. 16 аңлашни халап қалдиңлар? Силәрму униң Шуниң билән Пәрисийләрдин бәзилири: мухлислири болай дәватамсиләр?! — деди. — У адәм Худаниң йенидин кәлгән әмәс, 28 Буниң билән, улар уни қаттиқ тиллап: — чүнки у шабат күнини тутмайды, — Сән һелиқиниң мухлиси! Биз болсақ Муса дейишти. Йәнә бәзилири: — У гунакар адәм [пәйғәмбәрниң] мухлислиримиз. 29 Худаниң болса, қандақларчә бундақ мәжизилик Мусаға сөзлигәнлигини билимиз; лекин бу аламәтләрни яриталайтти? — дейишти. неминең болса қәйәрдин кәлгәнлигиниму Буниң билән уларниң арисида бөлүнүш билмәймиз, — дейишти. 30 һелиқи адәм пәйдә болди. 17 Улар қаригу адәмдин йәнә: — уларға мундақ җавап қайтурди: — Әжайип У көзлириңи еchipту, әнді сән у тогрилиқ ишкү бу! Гәрчә силәр униң қәйәрдин немә дәйсән? — дәп сорашти. У: — У бир кәлгәнлигини билмигиниңлар билән, у пәйғәмбәр екән, — деди. 18 Йәһүдийлар мениң көзлиримни ачти. 31 Биз билимизки, көрәләйдиган қилинған кишиниң ата-Худа гунакарларниң тиләклирини анисини төпип кәлмigичә, бурун униң аңлимайды; бирақ Әзигә ихласмән болуп қаригу екәнлигигә вә һазир көрәләйдиган ирадисигә әмәл қылғучиларниңкини қилинғанлигига ишәнмәйтти. Шуңа улар аңлайды. 32 Дуния апиридә болғандин униң ата-анисини чақыртип, 19 улардин: — тартип, бирәрсiniң туғма қаригуниң Бу силәрниң оғлуңларму? Тұғма қаригу, көзини ачқанлыгини аңлат баққан әмәс. (аіdп дәвататтиңлар? Әнді һазир қандақларчә 9165) 33 Әгәр бу адәм Худадин кәлмigән болса, көрәләйдиган болуп қалди? — дәп сорашти. һеч немә қылалмigан болатти. 34 Улар уни: 20 Ата-аниси уларға: — Униң бизниң оғлимиз — Сән түптин гуна ичидә туғулған туруклуқ, екәнлиги, шундақла туғулушидинла биэгә тәlim бәрмәкчимүсән? — дейишп, қаригу екәнлигини билимиз; 21 лекин уни [синагогтың] қоғлап чиқириветиши. һазир қандақларчә көрәләйдиган болуп 35 Әйса уларниң уни [синагогтың] қоғлап қалғанлыгини, көзлирини ким ачқанлыгини чиқарғанлыгини аңлат, уни издәп төпип: билмәймиз. У өң адәм турса, [буни] өзидин Сән, Худаниң Оғлиға етиқат қыламсән? сораңлар, у өзи дәп бәрсүн, — дәп җавап — дәп сориди. 36 У җававән: — Тәхсир, у бәрди. 22 Ата-анисиниң шундақ дейиши ким? Мән униңға етиқат қылай, — деди. Йәһүдийлардин қорқанлығы үчүн еди; 37 — Сән һәм уни қөрдүң һәм мана, һазир чүнки Йәһүдийлар кимдәким Әйсани Мәсиһ сән билән сөзлишиватқан дәл шуниң өзи, дәп етирап қылса, у синагог жамаитидин — деди Әйса униңға. 38 һелиқи адәм: — қоғлап чиқирилсүн дәп қарап қылған И Рәб, етиқат қилимән! — дәп, униңға еди. 23 Шу сәвәттин униң ата-аниси: «У сәждә қылди. 39 — Мән корларни көридиған өң адәм турса, [буни] өзидин сораңлар» болсун, көридиғанларни кор болсун дәп бу деген еди. 24 Пәрисийләр әслидә қаригу дунияға һөкүм чиқиришқа кәлдим, — деди болған адәмни йәнә чақырип униңға: — Әйса. 40 Униң йенидики бәзи Пәрисийләр бу Худага шан-шәрәп берип [қәсәм қыл]! Биз сөзләрни аңлат униңдин: — Бизму корму? бу адәмниң гунакар екәнлигини билимиз, — дәп сорашти. 41 Әйса уларға: — Кор болған — дейишти. 25 У мундақ җавап бәрди: болсаңлар, гунайиңлар болмайтти; лекин — У гунакарму, әмәсмү, билмәймән. силәр һазир «көрүватимиз» дегиниңлар Бирақ мән шу бирла ишни билимәнки, үчүн силәргә гуна һесаплинивериду, — қаригу едим, һазир көрәләйдиган болдум. деди.

26 Улар униңдин йәнә бир қетим: — У сени қандақ қылди? Көзлириңи қандақ ачти? — дәп сорашти. 27 У җававән: —

10 Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни ейтип қояйки, қой қотинига ишиктин

кирмәй, башқа йәрдин ямишип киргән киши үчүн уни пида қилимән. **18** Жәнимиң оғри вә қарақчидур. **2** Ишиктин киридиган һеч ким мәндін алалмайду, мән уни өз киши болса қойларниң падицисидур. **3** ихтиярим билән пида қилишқа һоқуқлуқмән вә шундақла вә қойлар униң авазини аңлат тонуйду; у уни қайтурувельишкиму һоқуқлуқмән; бу өз қойлириниң исимлирини бир-бирләп әмирни Атамдин тапшурувалғанмән. **19** Бу чақирип уларни сиртқа башлап чиқиду. **4** У сөзләр түпәйлидин Йәһүдийлар арисида қойлириниң һәммисини сиртқа чиқирип йәнә бөлүнүш пәйда болди. **20** Улардин болуп, уларниң алдида маңиду, қойларму көп адәмләр: — Униңға жын чаплишишту, униң кәйнидин әгишип мәңишиду; чүнки у жәйлұватиду, немә үчүн униң сөзигә улар униң авазини тонуйду. **5** Лекин улар қулақ салғидәксиләр? — дейиши. **21** Йәнә ят адәмниң кәйнидин маңмайду, бәлки бәзиләр болса: — Жын чаплашқан адәмниң униң қақидау; чүнки улар ятларниң сөзлири бундақ болмайду. Жын қандақмұ авазини тонумайду. **6** Эйса бу тәмсилни қарифуларниң көзлирини ачалисун?! — уларға сөзләп бәргини билән, лекин улар дейиши. **22** Қишлоғы болуп, Йерусалимда униң өзлиригә немә дәвәтқанлигини һеч «Қайта бегишләш һейти» еткүэлүвататты. чүшәнмиди. **7** Шуңа Эйса уларға йәнә **23** Эйса ибадәтханидике «Сулайманниң мундақ деди: — Бәрһәк, бәрһәк, мән пешайвини»да айлинип жүрәтти. **24** силәргә шуни ейттіп қояйки, қойларниң Йәһүдийлар униң әтрапиға олишивелеп: — ишиги өзүмдүрмән. **8** Мәндін илгири Бизни қачанғычә тит-тит қылип тутуқлуқта кәлгәнләрниң һәммиси оғри вә қарақчидур, қалдурмақчисән? Әгәр Мәсін болсан, бизгә лекин қойлар уларға қулақ салмиди. **9** очуғини ейт, — дейиши. **25** Эйса мундақ Ишик өзүмдүрмән. Мән арқиلىқ киргина жавап берди: — Мән силәргә ейттим, қутқузылуиду һәм кирип-чиқиپ, от-чөпләрни лекин ишәнмәйсиләр. Атамниң нами төпип йейәләйду. **10** Оғри болса пәкәт билән қылған әмәллиримниң өзи маңа оғрилаш, өлтүруш вә бузуш үчүнла келиду. гувалиқ бериду. **26** Бирақ мән силәргә Мән болсам уларни һаятлиққа еришсүн вә ейтқинимдәк, силәр етиқат қылмидиңлар, шу һаятлиғи мол болсун дәп кәлдим. **11** чүнки мениң қойлиримдин әмәссиләр. **27** Яхши падици өзүмдүрмән. Яхши падици Мениң қойлирим мениң авазимни аңладыу, қойлар үчүн өз жәнини пида қылды. **12** мән уларни тонуймән вә улар маңа әгишиду. Лекин мәдикар ундақ қылмайду. У бәлки нә **28** Мән уларға мәңгүлүк һаят ата қылимән; қойларниң егиси нә падици болмугаққа, улар әсла һалак болмайду. һеч ким уларни бөрениң кәлгинини көрсә, қойларни ташлап қолумдин тартивалалмайду. (*aiōn g165, aiōnios* қақидау вә бәрә келип қойларни титип **g166**) **29** Уларни маңа тәқдим қылған атам тирипирән қиливетиду. **13** Әнді мәдикар һәммидин үстүндүр вә һеч ким уларни болса пәкәт һәккүни дәп ишләп, қойларға атамниң қолидин тартивалалмайду. **30** көңүл бөлмәй бәдәр қақидау. **14** Яхши падици Мән вә Ата [әслидинла] бирдурмиз. **31** өзүмдүрмән. Ата мени тонигинидәк мән Буниң билән Йәһүдийлар йәнә уни чалматаини тонугинимдәк, мән өзүмниңкүләрни кесәк қилишмақчи болуп, йәрдин қоллириға тонуймән вә өзүмниңкүләрму мени таш елиши. **32** Эйса уларға: — Атамдин тонуйду; қойлар үчүн жәним пида. **16** Бу кәлгән нурғун яхши әмәлләрни силәргә қотандын болмуган башқа қойлириммү көрсәттим. Бу әмәлләрниң қайсиси үчүн бар. Уларниму елип башлишим көрәк вә мени чалма-кесәк қылмақчисиләр? — деди. уларму авазимни аңладыу; шуниң билән **33** — Сени яхши бир әмәл үчүн әмәс, бир пада болиду, шундақла уларниң бир бәлки күпүрлүк қылғиниң үчүн чалма-кесәк падици болиду. **17** Ата мени шу сәвәптин қилимиз. Чүнки сән бир инсан туруқлуқ, сәйидуки, мән жәнимни қайтурувельишким өзүнди Худа қылип көрсәттиң! — деди

Йәһудийлар жававән. 34 Эйса уларға мундақ — Йәһудийәгә қайта барайли! — деди. 8 жавап бәрди: — Силәргә тәвә муқәддәс Мухлислири униңға: — Устаз, йекиндила қанунда «Мән ейттим, силәр илаһларсиләр» [у йәрдики] Йәһудийлар сени чалма-кесәк дәп пүтүлгән әмәсму? 35 Худа өз сөз- қылмақчи болған турса, йәнә у йәргә қайта каламини йәткүзгәнләрни «илаһлар» дәп барамсән? — дейишти. 9 Эйса мундақ деди: — атиған йәрдә (вә муқәддәс язмиларда Күндүздә он иккى saat бар әмәсму? Күндүзи ейтилғини һәргиз күчтин қалмайду) 36 немә йол маңған киши puttлашмас, чүнки у бу үчүн Ата Өзигә хас-муқәддәс қилип паний дунияниң йоругини көриди. 10 Лекин кечиси дунияга әвәткән зат «Мән Худаниң Оғлимән» йол маңған киши puttлашар, чүнки униңда десә, у тогрилиқ «күпүрлүк қилдиң!» йоруклук йоқтұр. 11 Бу сөзләрни ейтқандың дәйсиләр? 37 Әгәр Атамниң әмәллирини кейин, у: — Достимиз Лазарус үхлап қалди; қылмисам, маңа ишәнмәңлар. 38 Бирақ мән уни үйқисидин ойғатқили баримән, қылсам, маңа ишәнмигән һаләттиму, — дәп қошуп қойди. 12 Шуңа мухлислар әмәлләрниң өзлиригә ишиниңлар. Буниң униңға: — И Рәб, үхлиған болса, яхши болуп билән Атиниң мәндә екәнлигини, мениңмү қалиду, — деди. 13 һалбуки, Эйса Лазарусниң Атида екәнлигимни һәк дәп билип етиқат өлуми тогрилиқ ейтқан еди, лекин улар қилидиган болисиләр. 39 Буниң билән у дәм елиштиki үйқини дәватиду, дәп улар йәнә уни тутмақчи болди, бирақ у ойлаشتı. 14 Шуңа Эйса уларға очуғини уларниң қоллиридин құтуулуп, у йәрдин ейтип: — Лазарус өлди, — деди. 15 — Бирақ кәтти. 40 Андин у йәнә Иордан дәриясиның силәрни дәп, силәрниң етиқат қилишиңлар у қетиға, йәни Йәһя [пәйғәмбәр] дәслипидә үчүн, [униң қешида] болмғанлығимға адәмләрни чөмүлдүргән жайға берип, у хошалмән. Әнді униң йениға барайли, йәрдә турди. 41 Нурғун кишиләр униң йениға — деди. 16 «Қош гезәк» дәп атилидиган кәлди. Улар: — Йәһя ھеч мәжизилик аламәт Томас башқа мухлисдашларыға: — Бизму көрсәтмігән, лекин униң бу адәм тогрисида униң билән биллә барайли һәм униң билән барлық ейтқанлири раст екән! — дейишти. биллә өләйли, — деди. 17 Эйса мухлислири 42 Шуниң билән нурғунлиған кишиләр бу билән Бәйт-Анияға барғанда, Лазарусниң йәрдә униңға етиқат қилди.

11 Лазарус деген бир адәм кесәл болуп қалған еди. У Мәрйәм вә һәдиси Марта турған, Бәйт-Ания деген кәнттә туратти 2 (бу Мәрйәм болса, Рәбгә хүшбүй майни сүркігән, puttлирини өз чачлири билән ертип қурутқан ھелиқи Мәрйәм еди; кесәл болуп ятқан Лазарус униң иниси еди). 3 Лазарусниң һәдилири әйсаға хәвәрчи әвәтип: «И Рәб, мана сән сөйгән [достуң] кесәл болуп қалди» дәп йәткүзди. 4 Лекин Эйса буни аңлап: — Бу кесәлдин өлүп кәтмәйдү, бәлки бу арқилиқ Худаниң Оғли улуқлинип, Худаниң шан-шәриви аян қилиниду — деди. 5 Эйса Марта, сиңлиси вә Лазарусни кесәл екәнлигини аңлиған болсыму, өзи туруватқан жайда йәнә икки күн турди. 7 Андин кейин у мухлислириға:

йәрликкә қоюлғиниға аллиқачан төрт күн болғанлығи униңға мәлүм болди. 18 Бәйт-Ания Йерусалимға йекин болуп, униңдин алтә чақиримчә жирақлиқта еди, 19 шуниң билән нурғун Йәһудийлар Марта билән Мәрйәмгә иниси тогрисида тәсәлли бәргили уларниң йениға кәлгән еди. 20 Марта әнді әйсаниң көливатқинини аңлапла, униң алдига чиқти. Лекин Мәрйәм болса өйидә олтирип қалди. 21 Марта әнді әйсаға: — И Рәб, бу йәрдә болған болсаң, иним өлмігән болатти. 22 ھелихәм Худадин немини тилисән, Униң саңа шуни беридиганлығини билимән, — деди. 23 — Иниң қайта тирилиду, — деди Эйса. 24 Марта: — Ахирқи күнідә, йәнә тирилиш күнідә униң жәзмән тирилидиганлығини билимән, — деди. 25 Эйса униңға: — Тирилиш вә haятлиқ мән өзүмдүрмән; маңа етиқат қылғучи киши өлсімү, haят болиду; 26 вә haят туруп,

маңа етиқат қылғучи әбәдил-әбәт өлмәс; ишәнсүн дәп, буни ейтиватимән! 43 Бу бунинға ишинәмсән? (aiōn g165) 27 У униңға: — сөзләрни қылғандын кейин, у жукури авазда: Ишинимән, и Рәб; сениң дүнияға келиши — Лазарус, ташқириға чиқ! — дәп товлиди. муқәррәп болған Мәсиһ, Худаниң Оғли 44 Өлгүчі қол-путлири кепәнләнгән, еңиги екәнлигиңгә ишинимән. 28 Буни дәп болуп, у теңілған һалда ташқириға чиқты. Әйса берип сиңлиси Мәрйәмни астиғина чақирип: уларға: — Кепәнни йешиветип, уни азат — Устаз кәлди, сени чақираватиду, — деди. 29 қилиңлар! — деди. 45 Мәрйәмниң йениға Мәрйәм буни аңлат, дәрһал орнидин туруп, пәтә қилип келип, униң әмиллирини униң алдига барди 30 (шу пәйттә Әйса техи көргән Йәһүдийлар ичидин нурғунылири йезига кирмігән болуп, Марта униң алдига униңға етиқат қилди). 46 Лекин уларниң мәсип, учришип қалған йәрдә еди). 31 Әнді ичида бәзилири Пәрисийләрниң йениға [Мәрйәмға] тәсәлли бериватқан, өйдә униң берип, Әйсаниң қылған ишлирини мәлум билән олтарған Йәһүдийлар униң алдирап қилишти. 47 Шұңа баш қаһинлар вә қопуп сиртқа чиқип кәткінини көрүп, уни Пәрисийләр Йәһүдийларниң кеңәшмисини қәбиргә берип шу йәрдә жиға-зэрә қылғили жиғип: — Қандақ қилишимиз керәк? Бу кәтти, дәп ойлап, униң кәйнідин мәништи. адәм нурғун мәжізилік аламәтләрни 32 Мәрйәм әнді Әйса бар йәргә барғанда яритиватиду. 48 Униңға шундақ йол уни көрүп, айигиға өзини етип: — И Рәб, қоюп беривәрсәк, һәммә адәм униңға бу йәрдә болған болсан, иним өлмігән етиқат қилип кетиду. Шундақ болғанда, болатты! — деди. 33 Әйса Мәрйәмниң жиға- Римлиқлар келип бу бизниң жайимиз зерә қылғинини, шундақла униң билән вә қовмимизни вәйран қиливетиду! — билә қәлгән Йәһүдий хәлиқниң жиға- дейишти. 49 Уларниң ичида бири, йәни шу зерә қилишқинини көргәндә, роһида қаттиқ жили баш қаһин болған Қаяфа: — Силәр пиган чекип, көңли толиму беарым болди һеч немини билмәйдикәнсиләр! 50 Пүтүн вә: 34 — Уни қәйәргә қойдуңлар? — дәп хәлиқниң һалак болушиниң орниға, бирла сориди. — И Рәб, келип көргин, — дейишти адәмниң улар үчүн өлүшиниң әвзәллигини улар. 35 Әйса көз йеши қилды. 36 Йәһүдий чүшинип йәтмәйдикәнсиләр, — деди 51 хәлқи: — Қараңлар, у уни қанчилык сөйгән! (бу сөзни у өзлүгидин ейтмиған еди; — дейишти. 37 Вә улардин бәзилири: — бәлки у шу жили баш қаһин болғанлығы Қаригуның көзини ачқан бу киши кесәл үчүн, Әйсаниң [Йәһүдий] хәлқи үчүн, адәмни өлүмдин сақлап қалалмасмыди? — шундақла пәкәт у хәлиқ үчүнла әмәс, дейишти. 38 Әйса ичида әйнә қаттиқ пиган бәлки Худаниң һәр янға тарқилицеп кәткән чекип, қәбириңиң алдига барди. Қәбир бир пәрзәнтириның һәммисини бир қилип ғар еди; униң кириш ағзига соң бир таш уюштуруш үчүн өлидиганлиғидин алдин қоюқшук еди. 39 Әйса: — Ташни еливетиңлар! бешарәт берип шундақ дегән еди). 53 — деди. Өлгүчиниң һәдиси Марта: — И Рәб, Шунинң билән улар мәслихәтлишип, шу йәрликкә қойғили төрт күн болди, һазир күндин башлап Әйсани өлтүрүветишины у пурал кәткәнду, — деди. 40 Әйса униңға: қәстлиди. 54 Шунин үчүн Әйса әнді — Мән саңа: «Етиқат қылсаң, Худаниң шан- Йәһүдийлар арисида ашқарә жүрмәйтти, у шәривини көрисән» дегән едимғу! — деди. у йәрдин айрилип чөлгә йеқин райондики 41 Буниң билән халайиқ ташни еливәтти. Эфраим исимлиқ бир шәһиригә берип, Әйса көзлирини асманға тикип мундақ дуя мухлислири билән у йәрдә турди. 55 Әнді қилди: — И Ата, тилигимни аңлиғиниң үчүн Йәһүдийларниң «өтүп кетиш һейти»ға аз саңа тәшәккүр ейтимән. 42 Тиләклиримни қалған еди. Нурғун кишиләр таһараЧтиңиң ада һемишә аңлайдиганлиғиңиң билимән; қилиш үчүн, һейттин илгирі йезилардин лекин шундақ болсыму, әтрапимдикі Йерусалимға келишти. 56 Шунин билән мошу халайиқ сениң мени әвәткәнлигиңгә биллә шу кишиләр Әйсани издәшти. Улар

ибадәтханыда жигилғанда бир-биригә: — келиватқанлигини аңлап, 13 қоллириға Қандақ ойлаватисиләр? У ھейт өткүзгили хорма шахлирини тутушқан налда уни кәлмәсму? — дейишти. 57 Баш қаһинлар қарши алғили чиқиши вә: «Тәшәккүр- билән Пәрисийләр болса уни тутуш үчүн, һосанна! Пәрвәрдигарниң намида қәлгүчи, һәр кимниң униң қәйәрдилигини билсә, Исраилниң падишасиға мубарәк болғай!» мәлум қилиши тоғрилиқ пәрман чиқарған дәп вақирапши. 14 Әйса бир тәхәйни еди.

12 Өтүп кетиши ھейтидин алтә күн илгири, Әйса өзи өлүмдин тирилдүргән Лазарус туруватқан жай — Бәйт-Анияға қәлди. 2 Шу вәҗидин улар у йәрдә униңға зияпәт бәрди. Марта меһмандарни күтүвататти; Лазарус болса әйса билән һәмдәстихан болғанларниң бири еди. 3 Мәрйәм әнді наһайити қиммәт баһалиқ сап сумбул әтиридин бир қадақ әкилип, Әйсаниң путлириға қуиди андин чачлири билән путлирини ертип қурутти. Әтириңүү хүш пуриғи өйни бир алди. 4 Лекин униң мухлислиридин бири, йәни униңға пат арида сатқунлуқ қылғучи, Симонниң оғли Йәһуда Ишқарийот: 5 — Немишкә бу [қиммәт баһалиқ] әтир қамбәзгәлләрәр әсдиқә қилип берилишкә үч йүз динарга сетилмиди? — деди 6 (у бу сөзни қамбәзгәлләрниң гемини йегәнлиги үчүн әмәс, бәлки оғри болғанлиғи үчүн деген еди; чүнки у [мухлисларниң ортақ] һәмянини сақлиғучи болуп, дайим униңға селингинидин оғриливалатти). 7 Әнді әйса: — Аялни өз ихтияриға қойғин! Чүнки у буни мениң дәпнә күнүм үчүн тәйярлиқ қилип сақлиғандур; 8 чүнки қамбәзгәлләр һемишә силәр билән биллә болиду, лекин мән һемишә силәр билән биллә болмаймән, — деди. 9 Зор бир топ Йәһудийлар униң шу йәрдә екәнлигидин хәвәр төпип, шу йәргә қәлди. Уларниң келиши ялғуз әйсани дәпла әмәс, йәнә у өлүмдин тирилдүргән Лазарусниму көрүш үчүн еди. 10 Лекин баш қаһинлар болса Лазарусниму өлтүрүшни мәслиһәтләшкән еди; 11 Чүнки униң сәвәвидин нургун Йәһудийлар өзлиридин чекинип әйсаға етиқат қиливататти. 12 Әтиси, «[өтүп кетиши] ھейти»ни өткүзүшкә қәлгән зор бир топ халайиқ Әйсаниң Йерусалимға

тепип, униңға минди; худди [муқәддәс яэмиларда] мундақ пүтүлгәндәк: — 15 «Қорқма, и Зион қизи! Мана, Падишасиң ешәк тәхийигә минип келиватиду!». 16 Әйни чағда униң мухлислири бу ишларни чүшәнмәйтти, лекин әйса шан-шәрәптә улуқланғандын кейин, бу сөзләрниң униң тоғрилиқ пүтүлгәнлигини, шундақла бу ишларниң дәрвәкә униңда шундақ йүз бәргәнлигини есиге қәлтүрди. 17 Әнді у Лазарусни қәбирдин чақирип тирилдүргән чағда униң билән биллә болған халайиқ болса, бу ишқа гувалиқ беривататти. 18 Әйса яратқан бу мәжизилик аламәтниму аялығачқа, уни қарши елишқа шу бир топ адәмләр чиқишиңан еди. 19 Пәрисийләр болса бир-биригә: — Қараңлар, [барлық] қылғиниңлар бекар кәтти! Мана әнді пүткүл жаһан униңға әгәшмәктә! — дейишти. 20 Өтүп кетиши ھейтида ибадәт қылғили қалғанләр арисида бир нәччә грекларму бар еди. 21 Булар әнді Галилийәниң Бәйт-Саида йезисидин болған Филиппниң йөнегиңа келип: — Эпәндим, биз әйса билән көрүшсәк, — дәп тәләп қилишти. 22 Филип берип буни Андриясқа ейтти. Андин Андрияс вә Филип иккиси әйсаға мәлум қилди. 23 Лекин әйса уларға жававән мундақ деди: — «Инсаноғлиниң шан-шәрәптә улуқлинидиган вакит-сайти йетип қәлди. 24 Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни ейтип қояйки, бүгдай дени тупрақ ичигә үчүшүп олмугичә, өзи йәнила ялгуз қалиду; лекин елсә, мол һосул бериду. 25 Кимдәким өз наягини айиса униңдин мәһрүм болиду; лекин бу дунияда өз наятидин нәпрәтләнсә, уни мәңгүлүк наятындың сақлалайду. (αιōnios g166) 26 Кимдәким хизмитимдә болушни халиса, маңа әгәшсүн. Мән қәйәрдә болсам, мениң хизмәтчимму шу йәрдә болиду. Кемдәким мениң хизмитимдә болса, Ата

униңға иззәт қилиду. 27 Назир жәним (худди Йәшәя пәйғәмбәр йәнә алдин-қаттық азаплиниватиду. Мән немә дейишим ала ейтқандәк): «[Пәрвәрдигар] уларниң көрәк? «Ата, мени бу сааттин құтқузғин!» көзлиини кор, Қәлбини таш қилди; Мәхсөт, дәйму? Лекин мән дәл мошу вакыт-саат уларниң көзлириниң көрүп, Қәлбиниң үчүн кәлдим. 28 Ата, намиңға шан-шәрәп чүшинип, [Гуналиридин] йенишиниң кәлтүргин!». Шуан, асмандин бир аваз алдини елиш үчүндүр; Болмиса, Мән аңлинип: — Униңға шан-шәрәп кәлтүрдүм уларни сақайтқан болаттим, — [дәйду вә йәнә униңға шан-шәрәп кәлтүримән! — Пәрвәрдигар]. 41 Бу сөзләрни Йәшәя дейилди. 29 Буни аңлиған шу йәрдә турған [пәйғәмбәр] [Мәсиһин] шан-шәривини халайиқ; — һава гүлдүрлиди, — дейиши. көрүп униңға қарита алдин-ала сөз Йәнә бәзиләр болса: — Бир пәриштә униңға қылғинида ейтқан еди. 42 Вәһаләнки, гәп қилди, — дейиши. 30 Әйса болса гәрчә һәтта Йәһүдий ақсақаллиридинму жағавән: — Бу аваз мени дәп әмәс, силәрни нурғунлиған адәмләр униңға етиқат дәп чүшти. 31 Әнді дунияниң үстүгө һөкүм қылған болсими, улар Пәрисийләр вәҗидин чиқирилиш вақти кәлди; назир бу дунияниң қорқуп, өзлириниң синағогтн қоғлап һөкүмдариниң ташқириға қоғлиниш вақти чиқириветилмәслиги үчүн уни етирап кәлди. 32 Вә мән болсам, йәрниң үстидин қылмиди. 43 Буниң сәвәви, улар инсанлардин көтирилгенимдә, пүткүл инсанларни келидиган иззәт-шөһрәтни Худадин өзүмгө жәлип қылған тартимән, — деди 33 келидиган иззәт-шөһрәттин яхши көретti. (унин буни дегини өзиниң қандақ өлүм 44 Бирақ Әйса жукури аваз билән мундақ билән өлидиганлигини көрсәткини еди). деди: — Маңа етиқат қылғучи маңила әмәс, 34 Халайиқ буниңға жағавән униңдин: — бәлки мени әвәткүчигө етиқат қылғучидур. Биз мүқәддәс қанундин Мәсиһин әбәткичә 45 Кимки мени көргүчи болса, мени қалидигинини аңлиған; сән қандақсига әвәткүчини көргүчи болиду. 46 Мән маңа «Инсаноғли көтирилиши керәк» дәйсән?! етиқат қылғучилар қараңғулуқта қалмисун Бу қандақму «Инсаноғли» болсун? — дәп дәп, нур сүпитетә дунияға кәлдим. 47 сориди. (aiōn g165) 35 Шуңа Әйса уларға: — Бириси сөзлиримни аңлат, уларни тутмиса, Нурниң араңларда болидиган вақти узун уни сораққа тартмаймән; чүнки мән болмайду. Шуңа қараңғулуқниң силәрни дуниядикиләрни сораққа тартқили әмәс, бесивалмаслиғи үчүн, нур бар вақтида бәлки дуниядикиләрни құтқузғили кәлдим. [униңда] мениңлар; қараңғулуқта маңған 48 Бирақ мени өткөң қақуучини, шундақла киши өзиниң қәйәрәгә кетиватқанлигини сөзлиримни қобул қылмифанни болса, билмәйду. 36 Нур араңларда бар вақитта, уни сораққа тартқучи бириси бар. У униңға ишиниңлар; буниң билән нурниң болсими, мән ейтқан сөз-каламимдур. пәрәнәтлири болисиләр, — деди. Әйса У ахирқи құни уни сораққа тартиду. 49 бу сөзләрни қылғандың кейин, улардин Чүнки мән өзлүгүмдин сөзлигимній йоқ, айрилип йошурунувалди. 37 Гәрчә у бәлки мени әвәткән Ата мениң немини уларниң көз алдида шунчә тола мәжизилик дейишим вә қандақ сөзлишім көрәклигигә аламәт көрсәткән болсими, улар техи әмир бәргән. 50 Униң әмриниң мәңгүлүк униңға етиқат қылмиди. 38 Шуниң һаятлиқ екәнлигини билимән. Шуңа билән Йәшәя пәйғәмбәрниң язмисида немини сөзлисәм, Ата маңа буйруғинидәк алдин-ала көрситилгән бешарәт дәл сөзләймән. (aiōnios g166)

13 Өтүп кетиш һейтидин илгири, Әйса бу дуниядин айрилип, Атиниң йениғи баридиган вакыт-саатниң үтеп көлгөнлигини билди вә шуниң үчүн етиқат қылмифининиң сәвәви дәл шуки

бу дуниядикى өз адәмлиригә көрситип турмайду, әлчиму өзини әвәткүчидин үстүн кәлгән мөһир-муһәббитини ахирғичә турмайду. 17 Бу ишларни билгән екәнсиләр, толук көрситип турди. 2 Энди кәччилик шундақ қылсанылар бәхитлиksilәр! 18 Мән тамақ йейиливатқан еди; Иблис аллибурун буларни һәммиңларға қаритип ейтмидим. Симонниң оғли Йәһуда Ишқарийотниң Мән таллиғанлиримни билимән, лекин көңлигә әйсаға сатқунлуқ қилиш [муқәддәс язмиларда] алдин пүтүлгән: вәсвәсисини салған еди. 3 Эйса Атиниң «Мән билән һәмдәстихан болуп ненимни һәр ишни униң қолиға тапшурғинини, вә йегәнму маңа puttup атти!» дегән бу сез өзиниң Худаниң йенидин келип, Худаниң әмәлгә ашурулмай қалмайду. 19 Мән бу йениға қайтидиганлигини билгәчкә, 4 иш йүз бериштин авал уни силәргә ейтип дәстихандин туруп, тон-көйнигини йешип, қояйки, у ишлар йүз бәргәндә мениң бир лөңгә билән белини бағлиди. 5 Андин «Бар Болгучи» екәнлигимгә ишинисиләр, жавурға су қуюп, муҳлисларниң путлирини 20 Бәрһәк, бәрһәк, силәргә шуни ейтип жуюшқа вә белигә бағлиған лөңгә билән қояйки, кимки мән әвәткән һәр қандақ сүртүп қурутушқа башлиди. 6 Нөвәт бирисини қобул қылған болса, мени қобул Симон Петрусқа кәлгәндә, Петрус униңға: қылған болиду; вә мени қобул қылғучилар — И Рәб, путумни сән жуйсаң қандақ мени әвәткүчини қобул қылған болиду. болғини?! — деди. 7 Эйса униңға: — Немә 21 Эйса бу сөзләрни ейтқандын кейин, қиливатқинимни һазир билмәйсан, лекин роңта қаттиқ пиган чекип, мундақ гувалиқ кейин билисән, — деди. 8 Петрус: — Сән бәрди: — Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә мениң путумни жуйсаң һәргиз болмайду! — шуни ейтип қояйки, араныларда бирәйлән деди. Эйса униңға жававән: — Сени юмисам, маңа сатқунлуқ қилиду! 22 Мухлислар мениң билән тәң несивәң болмайду, — деди. кимни дәватқанлигини биләлмәй, бир-^(aiōn g165) 9 Симон Петрус: — И Рәб, ундақта биригә қараشتы. 23 Энди дәстиханда пәкәт путлиримнила әмәс, қоллиримниму, муҳлислиридин бири Эйсаниң мәйдисигә бешимниму жуйғайсән! — деди. 10 Эйса йөлинип ятқан еди; у болса «Эйса сөйидиган униңға: — Бәдини жуюлуп, тамамән пакиз муҳлис» еди. 24 Симон Петрус униңдин болған адәм пәкәт путлирини юсила [Эйсаниң] кимни дәватқинини сорап қайта жуюнушиниң һажити болмайду. бекишини ишарәт қилди. 25 Шуниң Силәр пакиз, лекин һәммиңлар әмәс, — билән у Эйсаниң мәйдисигә йөлинип деди 11 (чүнки у өзини кимниң тутуп туруп униңдин: — И Рәб, у кимдур? — беридиганлигини биләтти; шуниң үчүн дәп сориди. 26 Эйса жавап берип: — Бу у «һәммиңларла пакиз әмәс» дегән еди). бир чишләм нанни ашқа төгүрүп кимгә 12 Шуниң билән у уларниң путлирини сунсам, шудур, — деди. Шуниң билән жуюп болғандын кейин, тон-көйнигини у бир чишләм нанни [ашқа] төгүрүп, кийип, йәнә дәстиханға олтирип уларға Симонниң оғли Йәһуда Ишқарийотқа мундақ деди: — Силәргә немә қылғанимни сунди. 27 Йәһуда нанни еливиди, Шәйтандың туңтармы? 13 Силәр мени «Устаз» униң ичигә кирди. — Қилидигиниңни вә «Рәб» дәйсиләр вә раст ейтисиләр, чапсан қыл, — деди Эйса униңға. 28 (Энди мән шундақтурмән. 14 Эгәр мән Рәб вә дәстиханда олтарғанларниң һеч қайсиси устазынлар туруқлуқ, путлириңларни униң [Йәһудаға] бу сөзләрни немә үчүн жуйған екәнмән, силәрмү бир-бириңларниң дегинини билмиди. 29 Йәһуда уларниң путлирини жуюшунлар керәк. 15 Мән ортақ һәмнини тутқини үчүн, бәзиләр силәргә қылғандәк силәрниңму һәм шундақ Эйса униңға: «Бизгә керәклик һейтлиқ қилишиңлар үчүн бу үлгини қалдурдум. нәрсиләрни елип кәл» яки «Кәмбәғәлләргә 16 Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуни бирәр нәрсә бәр» дәватса керәк, дәп ейтип қояйки, кул ғожайинидин үстүн ойлашты). 30 Йәһуда бу бир чишләм нанни

елипла ташқириға чиқип қетти (бу чағ билимиз? — деди. 6 Әйса униңға: — Йол, кечә еди). 31 Йәнуда ташқириға чиқип һәқиқәт вә наятын өзүмдурмән. Мениңсиз қәткәндін кейин, Әйса мундақ деди: — heч ким Атиниң үениға баралмайду. 7 Әнди Инсаноғлы улуқлиниңдиган вақыт-саат Әгәр мени тонуған болсаңлар, Атамниму үетип қәлди вә Худа у арқылы улуқлиниду. тонуған болаттыңлар. һазирдин башлап уни 32 Вә әгәр Худа унинда улуқланса, Худаму тонудуңлар һәм уни көрдүңлар, — деди. 8 Өзиңдә уни улуқлайду, шундақла дәрһал — И Рәб, Атини бизгә көрситип қойсаңла, уни улуқлайду. 33 Балилирим, силәр билән шу купайә, — деди Филип. 9 Әйса униңға билә болидиган йәнә азғина вақтим қалди. мундақ деди: — «И Филип, силәр билән Силәр мени издәйсиләр, лекин мениң биргә болғанимға шунчә вақыт болди, мени Йәнудийларға: «Мән баридиган йәргә силәр техничә тонумидиңмү? Мени көргән киши баралмайсиләр» дәп ейтқинимдәк, буни Атини көргән болиду. Шундақ туруқлуқ, сән силәргиму ейтимән. 34 Силәргә йеңи бир немишкә йәнә: «Бизға Атини көрсәткәйсән» әмир тапшуримәнки, «бир-бириңларни дәйсән? 10 Мән Атида, Ата мәндә екәнлигигә сәйүңлар». Силәрни сәйганимдәк, силәрму ишәнмәмсән? Силәргә ейтқан сөзлиримни бир-бириңларни сәйүңлар. 35 Араңларда өзлүгүмдин ейтқиним йоқ; бәлки мәндә бир-бириңларға мәһир-мухаббитетиңлар туруватқан Ата Өз әмәллирини қиливатиду. болса, һәммә адәм силәрниң мениң 11 Мениң Атида болғанлигимға, Атиниң муҳлислирим екәнлигىңларни билиду. 36 мәндә болғанлигига ишининәлар. Яки heч Симон Петрус униндин: — И Рәб, қәйәргә болмиғанда, мениң қылған әмәллиримдин барисән? — дәп сориди. Әйса жаававән: маңа ишининәлар. 12 Бәрһәк, бәрһәк, мән — Мән кетидиган йәргә һазирчә әгишип силәргә шуни ейтип қояйки, маңа ишәнгән баралмайсән, лекин кейин маңа әгишип киши мениң қиливатқан әмәллиримни барисән, — деди. 37 Петрус униңға: — И қылалайду; вә булардинму техиму улук Рәб, немә үчүн һазир сениң қайниндин әмәлләрни қилиду, чүнки мән Атиниң әгишип баралмаймән? Сән үчүн женимни үениға [қайтил] кетимән. 13 Вә Атиниң пида қиласы! — деди. 38 Әйса жаававән мундақ Огулда улуқлиниши үчүн, һәр немини деди: — Мән үчүн растина женинди пида мениң намим билән тилисәнлар, шуларни қиласын? Бәрһәк, бәрһәк, саңа ейтип ижабет қилимән. 14 Мениң намим билән қояйки, ғораз чиллигичә, сән мәндін үч һәр қандақ нәрсини тилисәнлар, мән қетим танисән!

14 Көңлүңларни паракәндә қилмаңлар!

Худага ишинисиләр, маңыму ишининәлар. 2 Атамниң өйидә нурғун маканлар бар. Болмиған болса, буни силәргә ейтқан болаттим; чүнки мән һәр бириңларға орун тәйярлаш үчүн шу йәргә кетип баримән. 3 Мән силәргә орун тәйярлиғили баридиган екәнмән, чокум қайтил келип, силәрни өзүмгә алымән; шунин් билән, мән қәйәрдә болсам, силәрму шу йәрдә болисиләр. 4 Силәр мениң қәйәргә кетидиганлигимни вә у йәргә баридиган йолни билисиләр. 5 Томас униңға: — И Рәб, сениң қәйәргә кетидиганлиғини билмәймиз. Шундақ екән, йолни қандақ

силәргә шуни ижабет қилимән». 15 — «Мени сөйсәнлар, әмирлиримгә әмәл қилисиләр. 16 Мәннү Атидин тиләймән вә У силәргә башқа бир Ярдәмчи ата қилиду. У силәр билән әбәткічә биргә болиду. (аін 916) 17 У болсумы һәқиқәтниң Роһидур. Уни бу дуниядикиләр қобул қылалмайду, чүнки Уни нә көрмәйду, нә тонумайду. Бирақ силәр Уни тонуисиләр, чүнки У силәр билән билә туруватиду һәм силәрдә макан қилиду. 18 Мән силәрни житим қалдурмаймән, үениңларға йәнә қайтил келимән. 19 Азғина вақиттин кейин, бу дуния мени көрмәйду, лекин силәр көрүсиләр. Мән һаят болғанлигим үчүн, силәрму һаят болисиләр. 20 Шу күндә мениң Атамда болғанлигим, силәрниң мәндә болғанлиғиңлар вә мәннү һәм

силәрдә болғанлигимни билисиләр. 21 **15** — «һәкийүй үзүм тели» өзүмдурмән, Ким әмирлиримгә егә болуп уларни тутса, Атам болса бағвандур. 2 Багвән мени сейгүчи шу болиду. Мени сейгүчини мәндикى мевә бәрмәйдиган һәр бир шахни Атамму сәйиду, мәнму уни сәйимән вә кесип ташлайду. Мевә бәргәнлирини болса өзүмни униңға аян қилимән». 22 Йәһуда техиму көп мевә бәрсун дәп, пак қилип (Йәһуда Ишқарийот әмәс) униндин: — И путап туриду. 3 Әнди силәр мән силәргә Рәб, сән өзүңни бу дуниядикиләргә аян йәткүзгән сөзүм арқилиқ аллибурун пак қилмай, бизгила аян қилишиң қандак иш? болдуңлар. 4 Силәр мәндә изчил туруңлар, — дәп сориди. 23 Эйса униңға жававән мәнму силәрдә изчил туримән. Шах талда мундақ деди: — «Бирким мени сәйсә, турмай, өзи мевә берәлмәйдигинидәк, сөзүмни тутиду; Атамму уни сейиду вә силәрму мәндә изчил турмисаңлар, мевә [Атам] билән иккимиз униң йениға берип, берәлмәйсиләр. 5 «Үзүм тели» өзүмдурмән, униң билән биләмәк макан қилимиз. 24 Мени силәр болсаңлар шахлиридурсиләр. Ким сәймәйдиган киши сөзлиримни тутмайду; мәндә изчил турса, мәнму шундақла вә силәр аңлаватқан бу сөз болса мениң униңда турғинимда, у көп мевә бериду. әмәс, бәлки мени әвәткән Атининқидур. Чүнки мәнсиз һеч немини қылалмайсиләр. 25 Мән силәр билән биләмәк болуватқан 6 Бириси мәндә турмиса, у [керәксиз] чегимда, буларни силәргә ейттим. 26 шахтәк ташлинип, қуруп кетиду. Бундақ Лекин Ата мениң намим билән әвәтидиган шахлар жигип келинип отқа ташлиниду. 7 Ярдәмчи, йәни Муқәддәс Poh силәргә Силәр мәндә изчил турсаңлар вә сөзлирим һәммини үгитиду һәм мениң силәргә силәрдә изчил турса, немини тәләп ейтқан һәммә сөзлиримни есінларға қылсаңлар, силәргә шу ижабәт болиду. 8 кәлтүриду. 27 Силәргә хатиржәмлик Силәрниң көп меви беришиңлар, шундақла қалдуримән, өз хатиржәмлигимни силәргә мениң мухлислирим екәнлигинеларни беримән; мениң силәргә бәргиним бу испатлишиңлар билән шан-шәрәп Атамға дуниядикиләрниң бәргинидәк әмәстур. кәлтүрүлиду. 9 Атам мени сәйгинидәк, Қөңлүңларни паракәндә қылмаңлар вә мәнму силәрни сөйдүм; мениң меңир-жүръетсиз болмаңлар. 28 Силәр мениң; муһәббитимдә изчил туруңлар. 10 «Мән [силәрдин] айрилип кетимән, Әгәр әмирлиримни тутсаңлар, худди кейин йениңларға йәнә қайтип келимән» мән Атамниң әмирлирини тутқан дегинимни аңлидинлар. Мени сәйгән вә һемишә униң меңир-муһәббитидә болсаңлар, Атинин йениға кетидиганлигим турғинимдәк, силәрму һемишә мениң үчүн хүрсән болаттиңлар. Чүнки Ата меңир-муһәббитимдә тури силәр. 11 Мениң мәндін улуқдур. 29 Силәрниң бу ишлар хошаллигим силәрдә болсун вә шуниңдәк йүз бәргинидә ишинишиңлар үчүн бу хошаллиғиңлар толуп ташсун дәп, мән [ишлар] йүз бериштин авал силәргә буларни силәргә ейттим. 12 Мениң әмрим ейттим. 30 Мундин кейин силәр билән шуки, мән силәрни сәйгинимдәк, силәрму көп сөзләшмәймән; чүнки бу дунияниң бир-бириңларни сөйүңлар. 13 Инсанларниң һөкүмдәри келиш алдида туриду вә мәндін өз достлири үчүн жәнини пида қилиштин киргидәк һеч йочуқ тапалмайду. 31 Лекин чоңкур меңир-муһәббити йоқтур. 14 Силәргә бу дунияниң адәмлириниң мениң Атини буйруған әмирлиримни ада қылсаңлар, сәйидиганлигимни билиши үчүн Ата маңа мениң достлирим болисиләр. 15 Әнди немә әмир қылған болса, мән дәл шуни мундин кейин мән силәрни «кул» дәп әмәлгә ашуримән. Туруңлар, бу жайдин атимаймән. Чүнки құл ғожайининиң немә кетәйли».

қиливатқинини билмәйду. Униң орниға силәрни «дост» дәп атидим, чүнки Атамдин аңлиғанлиримниң һәммисини силәргә

йәткүздүм. 16 Силәр мени таллигининчлар 16 Силәрниң puttliishiп кәтмәслигиңлар йоқ, әксичә мән силәрни таллидим үчүн буларни силәргә ейттим. 2 Улар вә силәрни берип мевә бәрсүн һәмдә силәрни синагогларниң жамаәтлиридин мевилириңлар дайым сақлансын, мениң қоғлап чиқириветиду; һәмдә шундақ бир намим билән Атидин немә тиисәңлар, вақит-саат келидуки, силәрни өлтүргүчүү у силәргә бәрсүн дәп силәрни тиклидим. өзини Худаға хизмәт қиливатимән, дәп 17 Силәргә шуни әмир қилимәнки, бир- несаллайду. 3 Улар буларни я Атини, я бириңларни сейүңлар. 18 Бу дуниядикиләр мени тонумиганлиги үчүн қилиду. 4 Лекин силәрдин нәпрәтләнсә, силәрдин авал мән бу ишларни силәргә ейттимки, вақит-мәндін нәпрәтләнгәнлигини билиңлар. саити кәлгәндә, мән шундақ алдин-ала 19 Силәрму бу дуниядикиләрдин болған ейтқинимни есиңларға кәлтүрәләйсиләр. 5 болсанлар, бу дуниядикиләр силәрни — Мән башта буларни силәргә ейттим, өзимизниңки дәп, сейгән болатти. Бирақ чүнки мән силәр билән биллә едим. Лекин силәр бу дуниядин болмиғачқа, бәлки мән әнди мени әвәткүчиниң йениға қайтип силәрни бу дуниядин айрип таллиғанлыгын кетимән. Шундақ туруқлуқ, араңлардин үчүн, әнди бу дуниядикиләр силәрдин һеч ким мәндін: «Нәгә кетисән?» дәп нәпрәтлиниду. 20 Мән силәргә ейтқан сөзни соримайватиду. 6 Әксичә, силәргә буларни есиңларда тутуңлар: «Құл ғожайинидин ейтқиним үчүн, қәлбіңлар қайғуга чөмүп үстүн турмайду». Улар маңа зиянкәшлик кәтти. 7 Амма мән силәргә һәқиқәтни қылған болса, силәргиму зиянкәшлик ейтип қояйки, мениң кетишім силәргә қилиду. Мениң сөзүмни тутқан болса, улар пайдилиқтур. Чүнки әгәр кәтмисәм, силәрниңкіні тутиду. 21 Бирақ мениң Ярдәмчи силәргә кәлмәйду. Амма кәтсәм, намим түпәйлидин улар силәргиму шу Уни силәргә әвәтимән. 8 У кәлгәндә, ишларниң һәммисини қилиду, чүнки улар бу дуниядикиләргә гуна тоғрисида, мени әвәткүчини тонумайду. 22 Әгәр мән һәққанийлиқ тоғрисида вә ахирәт сориги келип уларға сөз қылміған болсам, уларда тоғрисида һәқиқәтни билгүзиду. 9 У гуна йоқ дәп несаллнатти. Лекин һазир уларни гуна тоғрисида билгүзиду, чүнки гунаий үчүн уларниң һеч баниси йоқтур. 23 улар маңа етиқат қылмиди. 10 Уларни Кимдәким мәндін нәпрәтләнсә Атамдинму һәққанийлик тоғрисида [билгүзиду], чүнки нәпрәтләнгән болиду. 24 Мән уларниң Атамниң йениға қайтип баримән вә силәр арисида башқа һеч ким қылған бақміған мени йәнә қөрәлмәйсиләр. 11 Уларни әмәлләрни қылміған болсам, уларда гуна ахирәт сориги тоғрисида [билгүзиду], йоқ дәп несаллнатти. Лекин улар һазир чүнки бу дуняниң һөкүмдәри үстігә [әмәллиримни] қөргән туруқлуқ, йөнила һөкүм чиқирилди. 12 Силәргә ейтидиган һәм мәндін һәм Атамдин нәпрәтләнди. йәнә көп сөзлирим бар еди; лекин силәр 25 Лекин бу ишлар уларға тәвә болған уларни һазирчә көтирәлмәйсиләр. 13 Лекин Тәврат қанунида: «һеч қандақ сәвәпсизла У, йәни һәқиқәтниң Роһи кәлгәндә, У мәндін нәпрәтләнди» дәп пүтүлгән сөз силәрни барлиқ һәқиқәткә башлап бариду. әмәлгә ашурулуши үчүн шундақ йүз бәрди. Чүнки У өзлүгидин сөзлимәйду, бәлки 26 Лекин мән силәргә Атиниң, йенидин немини аңлиған болса, шуни сөзләйду вә әвәтидиган Ярдәмчи, йәни Атиниң, йенидин кәлгүсідә болидиган ишлардин силәргә чиққучи һәқиқәтниң Роһи кәлгәндә, У маңа хәвәр бериуду. 14 У мени улуқлайду; чүнки У гувалиқ бериуду. 27 Силәрму маңа гувалиқ мәндә бар болғанни тапшурувелип, силәргә берисиләр, чүнки силәр баштın тартип мән жакалайду. 15 Атида бар болғанниң һәммиси билән билла болдуңлар.

һәм мениңкидур; мана шунин үчүн мән:
«У мәндә бар болғанни тапшурувелип,
силәргә жакалайду» дәп ейттим. 16 Аз

вақиттін кейин, мени көрмәйсиләр; вә йәнә сөйиду; чұнки силәр мени сөйисиләр вә бир аз вақит өткәндін кейин, мени қайта мениң Худаниң йенидин кәлгәнлигимға көрисиләр, чұнки мән Атамниң йениңиша ишәндиңлар. 28 Мән Атиниң йенидин кетимән». 17 Шуңа мұхлисларниң бәзилири чиқип бу дунияға кәлдім; әнді мән бир-биригә: — Бизләргә: — «Аз вақиттін йәнә бу дуниядін кетип Атиниң йениңиша кейин, мени көрмәйсиләр; йәнә бир аз вақит баримән». 29 Мұхлислири: — Мана сән өткәндін кейин, мени қайта көрисиләр» вә һазир очуқ ейтиватисән, тәмсил кәлтүрүп йәнә «Чұнки мән Атамниң йениңиша кетимән» сөзлимиң! 30 Биз сениң һәммини дегини немә дегиниду? 18 «Аз вақиттін билгінің, шундақла һеч кимниң сәндин кейин» деген сөзиниң мәнаси немә? Униң соал соришиниң һаҗити йоқлуғини әнді немиләрни дәваетқанлирини билмидуқ, билип йәттүүк. Шуниңдин сениң Худаниң — дейишиду. 19 Эйса уларниң өздін йенидин кәлгәнлигінгә ишәндиқ, — немини соримақчи болғинини билип дейишти. 31 Эйса жававән уларға: — һазир уларға мундақ деди: — «Мениң «Аз вақиттін ишәндиңларму? 32 Мана, шундақ вақит-кейин, мени көрмәйсиләр; йәнә бир аз саити келәй дәп қалди, шундақла келип вақит өткәндін кейин, мени көрисиләр» қалдикі, һәммиңлар мени ялғуз ташлап дегинимниң мәнасини бир-бириңлардин һәр бириңлар өз йоллириңларға тарқылып сораватамсиләр? 20 Бәрһәк, бәрһәк, мән кетисиләр. Бирақ мән ялғуз әмәсмән, чұнки силәргә шуны ейтип қояйки, силәр жиға- Ата мән билән биллидур. 33 Силәрниң зерә көтирисыләр, лекин бу дуниядикиләр мәндә хатиржәмликкә егә болушуңлар үчүн хошал болушуп кетиду; силәр қайғурысыләр, буларни силәргә ейттим. Бу дунияда туруп лекин қайғуриңлар шатлиққа айлиниду. азап-оқубәт тартисиләр, амма ғәйрәтлик 21 Аял киши туғутта азаплиниду, чұнки униң болуңлар! Мән бу дуния үстидін ғәлибә вақит-саити йетип кәлгән; лекин бовиқи қылдым!

тугулуп болғандын кейин, бир пәрәзентиң дунияға кәлгәнлигиниң шатлиғи билән тартқан азавини унтуп кетиду. 22 Шуниңға охшаш, силәрмү һазир азаплиниватисиләр, лекин мән силәр билән қайта көрүшимән, қәлбиңлар шатлиниду вә шатлиғиңларни һеч ким силәрдин тартывалалмайды. 23 Шу күндә силәр мәндін һеч нәрсә соримайсиләр. Бәрһәк, бәрһәк, мән силәргә шуны ейтип қояйки, мениң намим билән Атидин немини тилемсәнлар, у шуны силәргә бериду. 24 һазирғичә мениң намим билән һеч немә тилемидиңлар. Әнді тиләңлар, еришисыләр, буниң билән шатлиғиңлар толуп ташиду! 25 Силәргә буларни тәмсилләр билән ейтип бәрдім. Бирақ шундақ бир вақит келидүки, у чағда силәргә йәнә тәмсилләр билән сөзлимәймән, Ата тоғрилиқ силәргә очуқ ейтимән. 26 Шу күни тиләклириңларни мениң намим билән илтижа қилисиләр. Мән силәр үчүн Атидин тәләп қилимән, дәп ейтмаймән; 27 чұнки Ата өзиму силәрни

17 Эйса бу сөзләрни қылғандын кейин, қөзлирини әршкә тикип, мундақ дуа қылди: — И Ата, вақит-саат йетип кәлди; Сән Оғлуңни улуқлатқузығайсән; буниң билән Оғлуңму Сени улуқлатқузыиду; 2 йәни, униң Сән униңға тапшурған инсанларға мәңгүлүк һаят ата қилиши үчүн, униңға пүткүл әт егилиридин үстүн һоқуқ ата қылғиниңдәк, уни улуқлатқузығайсән. (aiōnios g166) 3 Мәңгүлүк һаят шуки, бирдин-бир ھәкүкүй Худа — Сени вә Сән әвәткән Эйса Мәсиҳиңи тонуштын ибарәттүр. (aiōnios g166) 4 Мән Сениң әмәл қилишим үчүн тапшурған ишиңни орундишим билән Сени йәр йүзидә улуқлатқуздум. 5 И Ата, Сениң аләм апиридә болуштын бурун мән Өзүңниң йенинда егә болған шан-шәрәп билән мени Өзүңниң йенинда улуқлатқузығайсән. 6 Сән бу дуниядін маңа таллап бәргән адәмләргә Сениң намиңни аян қылдым. Улар Сениңки еди, Сән уларни маңа бәрдин, вә улар Сениң сөз-каламиңни тутуп кәлди. 7 Улар

һазир Сән маңа бәргән һәммә нәрсиләрниң болғандәк, уларму Биздә бир болғай; шундақ Сениңдин кәлгәнлигини билди. 8 Чүнки Сән болғанда, бу дуниядикиләр мени Сениң маңа тапшурған сөзләрни уларға йәткүздүм; әвәткәнлигиңгә ишиниду. 22 Сән маңа ата уларму буларни қобул қылди, шунин් билән қылған шан-шәрәпни уларға ата қылдымки, Сәндін чиққинимни һәкүқәтән билип биз иккимиз бир болғандәк, уларму бир йәтти һәмдә Сениң мени әвәткәнлигиңгиму болғай; 23 йәни мән уларда, сән мәндә ишәнди. 9 Буларға дуа қилимән; бу болуп, улар бирліктә камил қилингай. дуниядикі адәмләргә әмәс, бәлки Сән Шу арқиلىқ бу дуниядикиләр мени маңа бәргән адәмләргә дуа қилимән; чүнки әвәткәнлигиңни һәм мени сейгинаңдек улар Сениңкидур. 10 Мениң барлығым уларниму сейгәнлигиңни билиду. 24 И Ата, Сениңкидур вә Сениң барлығиң болса Сән маңа бәргәнлириңниң һәммисиниң мән мениңкидур вә мән уларда шәрәп таптим. болған йәрдә мән билән биргә болушини, 11 Мән әнди бу дунияда туривәрмәймән; шундақла мениң шан-шәривимни, йәни лекин улар бу дунияда қалди вә мән Сән аләм апиридә болуштын бурун мени Сениң йениңға кетиватимән. И муқәддәс сейгәнлигиң үчүн, маңа бәргән шан-Ата, Сән маңа бәргән намиң арқиلىқ шәрәпни уларниң көрүшини халаймән. 25 уларни сақлиғинки, биз иккимиз бир И һәкүқаний Ата, бу дуниядикиләр сени болғинимиздәк, уларму бир болғай. 12 Мән тонумиган, амма мән Сениң тонуймән вә улар билән билла болған вақтимда, Сән буларму мени Сениң әвәткәнлигиңни маңа бәргән намиң билән уларни сақлидим билди. 26 Вә мән Сениң намиңни уларға һәм қоғидидим; вә муқәддәс язмилардикі аян қылдим вә йәнә давамлиқ аян қилимән. бешарәтниң әмәлгә ашурулуши Йолида, Шуниң билән, Сениң маңа көрсәткән мәһир-уларниң ичидин налакәткә хас болған муһәббитиң уларда болиду вә мәнму уларда кишидин башқа бириму йоқалмиди. 13 болай.

Мана әнди сениң йениңға баримән. Мениң шатлиғим уларда толуп ташсун дәп, бу сөзләрни дуниядикі вақтимда сөзлидим. 14 Мән уларға сөз-каламиңни тапшурдым. Мән бу дуниядин болмғинимдәк, уларму бу дуниядин болмғининүчүн, бу дунияниң адәмлири улардин нәпрәтлиниду. 15 Уларни бу дуниядин айривәткәйсән дәп тилимәймән, бәлки уларни рәзил болғучидин сақлиғайсән, дәп тиләймән. 16 Мән бу дуниядин болмғинимдәк, уларму бу дуниядин әмәстүр. 17 Уларни һәкүқәт арқиلىқ Өзүңгә муқәддәс қылип атиғузгайсән, чүнки сөз-каламиң һәкүқәттүр. 18 Сән мени дунияга әвәткіниндәк, мәнму уларни дунияга әвәттим. 19 Уларму һәкүқәттә муқәддәс қылинип Өзүңгә аталсун дәп, өзүмни Саңа хас атаймән. 20 Мән ялғуз улар үчүнла әмәс, йәнә уларниң сөзи арқиلىқ маңа етиқат қылидиганлар үчүнму дуа қилимән. 21 Уларниң һәммиси бир болғай; и Ата, Сән мәндә, мән Сәндә

18 Эйса буларни ейтқандин кейин, мухлислири билән биллә ташқириға чиқип Кидрон жылғисиниң у қетига өтти. У йәрдә бир бағча бар еди. Эйса билән мухлислири у бағчигә кирди. 2 Униңға сатқунлуқ қилидиган Йәһудаму у йәрни биләтти, чүнки Эйса мухлислири билән пат-пат у йәрдә жигилип олтиратти. 3 Шуниң билән Йәһуда бир топ Рим ләшкәрлири билән баш қаһинлар һәм Пәрисийләр әвәткән қаравулларни башлап бу йәргә кәлди. Уларниң қоллирида панус, мәшъәл вә қуяллар бар еди. 4 Эйса бешига чүшидиганларниң һәммисини билип, уларниң алдига чиқип: — Кимни издәйсиләр? — дәп сориди. 5 Насарәтлик Эйсани, — дәп җавап беришти улар. Эйса уларға: — Мана мән болимән, — деди. (Униңға сатқунлуқ қылған Йәһудаму уларниң арисида туратти). 6 Эйса: «Мана мән болимән» девиди, улар арқисиға йенип йәргә жиқилишти. 7 Шуниң билән

Әйса улардин йәнә бир қетим: — Кимни дайим тәлим берип кәлдим, мән йошурун издәйсиләр? — дәп сориди. — Насарәтлик heч немә демидим. 21 Буларни немишкә Эйсаны, — дейиши таңбылар. 8 Әйса: — мәндін сорайсән? Ейтқан сөзлиримни Силәргә ейттимғу, мән шу болимән. аңлиғанлардин соригин; мана, улар немә Әгәр издигиниңлар мән болсам, буларни дегәнлигимни билиду. 22 Әйса бу сөзләрни кәткили қоюңлар, — деди. 9 Буниң билән қылғанда, йенида турған қаравуллардин өзиниң: «[Ата], Сән маңа бәргәнләрдин heч бири уни бир качат уруп: — Баш қаһинға қайсисини жүтүрмидим» дегән сези әмәлгә мошундақ жавап қайтурамсән? — деди. ашурулди. 10 Симон Петрусниң йенида 23 — Әгәр яман сөз қылған болсам, униң бир қылич болғач, у шуан уни суғуруп, яман екәнлигини көпчиликниң алдида баш қаһинниң чакириға бирни уруп, оң көрсәткін. Амма ейтқанлирим дурус қулиқини шилип чүшүрүвәтти. Чакарниң болса, мени немә үчүн урисән? — деди исми Малкус еди. 11 Әйса Петрусқа: — Әйса униңға. 24 Буниң билән Аннас Қиличниң ғилапқа сал! Ата маңа тапшурған уни бағлақлиқ пети баш қаһин Қаяфага қәдәнни ичмәмдим? — деди. 12 Шуниң йоллиди. 25 Симон Петрус [отниң] алдида билән, ләшкәрләр топи билән миң беши иссинип туруватқан еди. [Йенидикиләр]: — hәм Йәһудийларниң қаравуллири Эйсаны Сәнму униң мухлислиридин әмәсмидин? — тутуп бағлашти. 13 Андин уни алди билән дейиши. — Яқ, әмәсмән, — дәп танди Петрус. Аннасниң алдига елип бериши. Аннас 26 У йәрдә баш қаһинниң чакарлиридин, болса шу жили баш қаһин болуп турған Петрус қулиқини кесип ташлиған кишигә Қаяфаниң қейинатиси еди. 14 Бурун Йәһудий түққан бириси бар еди. У Петрусқа: — кеңәшмисидикиләргө: «Пүтүн хәлиқниң Бағчидә сени униң билән билә көргән [hалак болушиниң] орниға, бирла адәмниң едимғу?! — деди. 27 Петрус йәнә танди. улар үчүн hалак болуши яхши» дәп мәслинәт Дәл шу чағда ғораз чиллиди. 28 Андин бәргән киши дәл шу Қаяфа еди. 15 Әнди улар Эйсаны Қаяфаниң йенидин римлиқ Симон Петрус билән йәнә бир мухлис валийниң ордисиға елип кәлди (шу чағда таң Эйсаның қәйниnidin әгишип барған еди. атқан еди). Уни елип кәлгән [Йәһудийлар] У мухлис баш қаһинға тонуш болғачқа, болса өзимизни напак қилип булғимайли баш қаһинниң сарийига Әйса билән тәң дәп, ордига кирмиди. Болмиса өтүп кетиши кирди. 16 Лекин Петрус болса дәрвазиниң һейтиниң дәстүхинидин ғизалиналмайты. сиртида қалди. Шуңа баш қаһинға тонуш 29 Шуңа [валий] Пилатус сиртқа чиқип, болған ھелиқи мухлис ташқириға чиқип, уларниң алдига берип уларға: — Бу адәмниң дәрвазивән қызы билән сөзлишип, Петрусниң үстидин немә әрз қилисиләр? — дәп сориди. ичкиригә башлап кирди. 17 Дәрвазивән 30 Улар: — Бу адәм жинайәтчи болмиса, уни болған шу дедәк Петрустин: — Сәнму сизгә тапшурмидан болаттуқ, — дәп жавап бу адәмниң мухлислиридин әмәсму? — бериши. 31 — Уни өзүңлар елип кетип, дәп сориди. Яқ, әмәс, — деди Петрус. 18 өз қанунуңлар бойичә һәкүм чиқириңлар! Әнди hава соғ болғанлиғи үчүн, чакарлар — деди Пилатус уларға. Йәһудийлар: — вә қаравуллар шахардин гүлхан яқдан Бизниң һеч кимни өлүмгә мәһікүм қилиш болуп, униң чөрисидә иссинип турушатти. һокуқимиз йоқ турса, — дейиши. 32 Бу Петрусму уларниң йенида туруп иссинди. ишлар Эйсаның өзи қандақ өлүм билән 19 Баш қаһин болса Эйсадин мухлислири өлүдигини тоғрисидиқи алдин-ала ейтқан тоғрилиқ вә тәлими тоғрилиқ соал бешарәтлик сезиниң әмәлгә ашурулуши сораşқа башлиди. 20 Әйса униңға жававән үчүн йүз бәрди. 33 Андин Пилатус йәнә мундақ бәрди: — Мән хәлиқ-аләм алдида ордисиға кирип, Эйсаны чақырттып, униңдин: ашқарә сөз қылғанмән, барлық Йәһудийлар — Сән Йәһудийларниң падишаһасиму? — дәп жиғилидиган синагогларда вә ибадәтханица сориди. 34 Әйса униңға: — Бу соални өзүң

сораватамәсән, яки башқилар мән тогрилиқ ташқириға елип чиқылди. Пилатус уларға: — саң шундақ ейтқанму? — деди. 35 — Мән бир Қараңлар, у адәмгә! — деди. 6 Баш қаһинлар Йәһудийму?! Сени маңа тапшурғанлар өз вә қаравуллар уни көрүп: — Уни крестлән, хәлқиң вә баш қаһинларғы! Немә [жинайәт] крестләң! — дәп вақиравши. Пилатус уларға: өткүзгән едиң? — деди Пилатус. 36 Әйса — Уни елип берип өзүңлар крестләңлар! жававән: — Мениң падишилигим бу дунияға Чүнки мән униңдин һеч қандақ жинайәт тәвә әмәстүр. Әгәр бу дунияға тәвә болған тапалмидим! — деди. 7 Йәһудийлар униңға болса, хизмәтчилирим мениң Йәһудийларға жававән: — Биздә шундақ бир қанун бар. тапшурулмаслыгым үчүн жәң қиливатқан Шу қанунимизға аласән у өлүмгә мәһкүм болатти. һалбуки, мениң падишилигим бу қилиниши керәк, чүнки у өзини Худаниң йәргә тәвә әмәстүр, — деди. 37 Шуңа Пилатус Оғли дәп ативалди. 8 Пилатус бу сөзни аңлап униңға: — Үндақта, сән падишаму? — деди. техиму қоркуп, 9 йәнә ордисиға кирип, Әйса жававән: — Шундақ, ейтқининдәк, Әйсадин: — Сән зади қәйәрдин кәлгән? — дәп падишамән. Мән шуниңға туғулғанмән, сориди. Лекин Әйса униңға жавап бәрмиди. вә шуниңға дунияға кәлдим: — һәқиқәткә 10 Шуңа Пилатус униңға: — Сән маңа гәп гувалиқ беришим үчүндін ибараттур. қилмамсән? Сени қоюп беришкә һоқуқум һәқиқәткә тәвә болған һәр бир киши болса барлигини, шундақла крестләшкиму мениң авазимға қулақ салиду, — деди. 38 һоқуқум барлигини билмәмсән? — деди. 11 Пилатус униңдин: — «һәқиқәт» дегән немә? Әйса жававән: — Саң әрштин берилмігән — дәп сориди. Пилатус мөшүларни дәп, йәнә болса, мениң үстүмдин һеч қандақ һоқуқун ташқириға, Йәһудийларниң алдига чиқип болміған болатти. Шуниң үчүн мени уларға: — Мән униңдин һеч қандақ жинайәт саңа тапшуруп бәргән адәмниң гунаи тапалмидим. 39 Лекин һәр жили өтүп техиму еғирдур, — деди. 12 Шу чағдин кетиш һейтида силәр үчүн [мәһбүслардин] тартып, Пилатус уни қоюветишиң амал бирни қоюп бериш қаидәм бар. Шуңа издәйтти. Лекин Йәһудийлар вақиришип: бу «Йәһудийларниң падишиаси»ни силәргә — Бу адәмни қоювәтсисиз, сиз Қәйсәрниң қоюп беришимни халамсиләр? — деди. 40 дости болміған болисиз! Өзини падиша Уларниң һәммиси жавап берип: — Бу адәмни дегән һәр бир киши Қәйсәргә қарши чиқкан әмәс, Бараббасни қоюп берин! — дәп қыйқас- болиду! — дәп чуқан селишти. 13 Пилатус сүрән селишти (Бараббас болса бир қарақчи бу сөзләрни аңлап, Әйсани ташқириға еди).

19 Шуниң билән, Пилатус Әйсани елип берип қамчилатти. 2 Ләшкәрләр тикәнлик шахларни өрүп, бир таж ясап, униң бешиға кийдүрүшти вә униңға [шашанә] сөсүн рәңлик бир тон кийдүрүп, 3 униң алдига келип: — Яшиғайла, и Йәһудийларниң «падишиаси»! — дәп мәсқире қилишип, униң йүзигә қайта-қайта качат салди. 4 Пилатус болса йәнә ордисидин чиқип, халайиқа: — Мана! Униңдин һеч қандақ жинайәт тапалміғанлыгымни билишиңлар үчүн, уни силәрниң алдиңларға елип чиқтим, — деди. 5 Бунин билән Әйса бешиға тикәнлик таж вә учисиға сөсүн тон кийгүзүлгән һалда

чиқарди вә «таш тахтайлиқ һойла» дәп аталған, ибраһий тилида «Габбата» дәп аталған йәрдә «сорақ тәхти» гә олтарди 14 (у вақит өтүп кетиш һейтиниң тәйярлиқ құниниң алтинчи саити әтрапида еди). Пилатус Йәһудийларға: Мана бу силәрниң падишиасиңлардур! — деди. 15 Лекин улар вақиришип: — Йоқитин, йоқитин, уни крестләң! — деди. Пилатус уларға: — Мени падишиасиңларни крестлигин, дәмсиләр? — деди. Баш қаһинлар жававән: — Қәйсәрдин башқа һеч қандақ падишиасимиз йоқтур! — дәп [төвлөшти]. Бунин билән Пилатус уни крестләшкә уларға тапшуруп бәрди. 16 [Ләшкәрләр] Әйсани елип маңди. У өз крестини йүдүп, «Баш сүйәк жайи» (ибраһий тилида «Голгота») дегән йәргә

барди. 18 Улар уни шу йәрдә йәнә икки бағлап, Әйсаниң ағзига тәңлиди. 30 Әйса киши билән тәң кресткә тартти; бу тәрипидә сиркә шарапни ичкәндін кейин: — Тамам бириси, у тәрипидә бириси вә Әйса болди! — деди-дә, бешини төвән қилип, уларниң оттурисида кресткә тартылды. роһини тапшуруп бәрди. 31 У күни [әтүп 19 Пилатус тахтиға елан йезип кресткә кетиш һейтиниң] тәйярлиқ күни болғачқа, бекитип қойди. Униңға: — «Насарәтлик крестләнгәнләрниң жәсәтлирини шабат Әйса — Йәһудийларниң падишаси» дәп күнидә кресттә қалдуурмаслиқ үчүн (шабат йезилған еди. 20 Әйса крестлинидіган күни «улук күн» һесапланғачқа) Йәһудийлар йәр шәһәргә йеқин болғачқа, нурғун Пилатустин крестләнгәнләрниң путлирини Йәһудийлар тахтидики сөзләрни окуди. чеқип андин жәсәтлирини кресттин Тахтидики сөзләр ибрайниң, латинчә вә тезрәк чүшүрүветишини тәләп қилди. 32 грекчә йезиқта йезилған еди. 21 Шуңа Шунинң билән ләшкәрләр берип Әйса Йәһудийларниң баш қаһинлири Пилатусқа: билән биллә крестләнгән биринчи андин — «Йәһудийларниң падишаси» дәп язмаң, иккінчи адәмниң путлирини чақты. 33 бәлкі «У өзини мән Йәһудийларниң Лекин Әйсаға кәлгәндә, униң аллиқастан падишаси, дегән» дәп язин, — дейишти. өлгәнлигини көрди, шуңа билән униң 22 Бирақ Пилатус жағавән: — Язидиганни путини чақымиди. 34 Амма ләшкәрләрдин йезип болдум! — деди. 23 Ләшкәрләр Әйсани бири униң биқинига нәйзини санжывиди, крестлигәндін кейин, униң кийимлирини шуан қан вә су екіп чиқти. 35 Буни көргүчи елип, төрткә бөлүп, һәр бир ләшкәр бир силәрниң ишинишиңлар үчүн гувалиқ үлгүштин елишти; улар һәм ичидики узун бериду; көргүчиниң гувалиғи һәктур, у көйнәкниму елишти; лекин бу көйнәк өзиниң ейтқанлирини һәк дәп билиду. 36 Бу тикилмігән, ұстидин айиғиғиң бир пүтүн ишларниң һәммиси мұқәддәс язмиларда: тоқулған еди. 24 Шунинң үчүн ләшкәрләр «Униң бир тал сүйигиму сундуруулмайду» бир-биригә: — Буни житмайли, бәлкі чәк вә йәнә бир бешарәттә: «Улар өзлири тартишайли, кимгә чиқса шу алсун, — санжыған адәмгә қарайду» дәп алдин-ала дейишти. Бу ишлар мұқәддәс язмилардики ейтілғанларни әмәлгә ашурууш үчүн йүз муны сөзләр әмәлгә ашурулуш үчүн йүз бәрди. 38 Бу ишлардин кейин, Аrimatиялық бәрди: — «Улар мениң кийимлиримни Йұсуп Пилатустин Әйсаниң жәситини елип өз арисида үләшти, Мениң көйнігімгә кетишни тәләп қилди (Йұсуп Әйсаниң еришиш үчүн чәк ташлаشتі». Дәрвәқә, мухлислиридин еди, лекин Йәһудийлардин ләшкәрләр шундақ қилишти. 25 Әйсаниң қорқини үчүн буни мәхпий туттатти); крестиниң йенида аниси, анисиниң Пилатус рухсәт бәрди, шуңа билән Йұсуп сиңлиси, Клопасниң аяли Мәрйәм вә берип Әйсаниң жәситини елип кәтті. 39 Магдаллиқ Мәрйәмләр туратти. 26 Әйса Бурун бир кечиси Әйсаниң йениға кәлгән аниси билән өзи сөйидиган мухлисiniң һелиқи Никодимму мурмәкки билән сәбрә биргә турғанлигини көрүп, анисиға: — арилаштурулған хүшбүй дора-дәрмандин И ханим, мана сениң оғлун! — деди. 27 йүз жиңчә елип, [униң] [билән биллә] Андин у бу мухлисқа: — Мана сениң анаң! кәлди. 40 Иккилән Әйсаниң жәситини — деди. Шундин етиварән, у мухлис уни Йәһудийларниң дәпнә қилиш адити бойичә өзиниң өйидә турғузди. 28 Андин Әйса дора-дәрманларни чечип, канап рәхтләр һәммә ишларниң тамам болғинини билип билән орап кепәнлиди. 41 Әйса крестләнгән (муқәддәс язмилардики бешарәт әмәлгә йәрдә бир бағ болуп, бағниң ичидә техи һеч ашурулуш үчүн): — Уссап кәттим! — деди. 29 ким йәрләнмігән йеңи бир бөш йәрлик У йәрдә сиркә шарап билән толдурулған бар еди. 42 Бу Йәһудийларниң һейтиниң бир коза бар еди. Улар бир парчә булутни тәйярлиқ күни болғачқа һәм бу йәрлик сиркә шарапқа чилап, бир лепәкгүл ғолиға

йеқин жайда болғанлиғи үчүн, улар Әйсани шу шу йәрликкә қойди.

20 Һәптиниң биринчи күни таң сәһәр, Магдаллиқ Мәрйәм қәбиргә барди вә қәбирниң ағзидики ташниң еливетилгәнлигини көрди. **2** Шуңа у жұғургиничә келип Симон Петрус вә Әйса сөйгән ھелиқи мухлисниң йениға келип, уларға: — Улар Рәбни қәбирдин йәтківетипту, уни қәйәргә қойғинини билмидуқ! — деди. **3** Петрус билән ھелиқи мухлис ташқириға чиқип, қәбиргә қарап йол алди. **4** Иккилән тәң жұғұруп маңди, лекин ھелиқи мухлис Петrustин тез жұғұруп, қәбиргә биринчи болуп йетип барди. **5** У енишип ичигә қарап, канап кепәнләрниң у йәрдә йейиқлиқ турғанлигини көрди, лекин ичкіриғе кирмиди. **6** Униңа әгишип кәлгән Симон Петрус йетип келип, қәбиргә кирди вә у йәрдә йейиқлиқ турған канап кепәнләрни, **7** шундақла Әйсаниң бешиға оралған яғлиқниму көрди. Яғлиқ кепәнләр билән бир йәрдә әмәс, бәлки айрим йәрдә йөгәклик туратти. **8** Андин қәбиргә авал кәлгән ھелиқи мухлисму қәбиргә кирип, әһвални көрүп ишәнді **9** (чүнки улар униң өлүмдин қайта тирилишиниң мүқәррәрлиги һәккідә мүкәддәс язмилардики бешарәтни техичә чүшәнмәйтти). **10** Шуңа билән иккилән өз туралғулириға қайтишти. **11** Амма Мәрйәм болса қәбирниң сиртида туруп жиғлавататти. У жиғлап туруп қәбирниң ичигә енишип қаривиди, **12** мана ақ кийим кийгән икки париштә туратти; уларниң бири Әйсаниң жәсити қоюлған йәрниң баш тәрипиңдә, йәнә бири аяқ тәрипиңдә олтиратти. **13** Улар Мәрйәмдин: — Ханим, немишкә жиғлайсән? — дәп сориди. — Рәббимни елип кетипту, уни нәгә қойғанлигини биләлмәйватимән, — деди у уларға. **14** У шу сөзләрни қилипла, кәйниға бурулувиди, Әйсаниң шу йәрдә турғанлигини көрди. Лекин у униң Әйса екәнлигини билмиди. **15** Әйса униңдин — Ханим, немишкә жиғлайсән, кимни издәйсән? — дәп сориди. Мәрйәм уни бағвән

шу, дәп ойлап: — Тәхсир, әгәр уни сиз шу йәрдин йәтківәткән болсиңиз, қәйәргә қойғанлиғицизни ейтип бәргейсиз. Мән уни елип кетимән, — деди. **16** Мәрйәм! — деди Әйса униңға. Мәрйәм буруулупла, ибрани тилида: — Раббони! — деди (бу сөз «устаз» дегән мәнада). **17** Әйса униңға: — Маңа есилмиғин! Чүнки мән техи атамниң йениға чиқмидим. Берип қериндашларымға: Мени «Силәрниңмұ Атаңларниң, йәни мениң Атамниң, силәрниң Худайиңларниң, йәни мениң Худайимниң, йениға чиқмән!» дәйду, — дәп йәткүзгін, деди. **18** Шуңа билән Магдаллиқ Мәрйәм мухлисларниң йениға берип, уларға: «Рәбни көрдүм!» деди вә шундақла Әйса өзігә ейтқан у сөзләрни уларға йәткүзди. **19** Шу күни кәттә, йәни ھәптиниң биринчи күни кәттә, Йәһудийлардин қорқанлиғи үчүн мухлислар жиғилған өйдә ишиклирини ним тақивалған еди; шу вақытта, Әйса келип уларниң оттурисида [көрүнүп], өрә турған налда уларға: — Силәргә аман-хатиржәмлик болғай! — деди. **20** Буни дәп, қоллирини вә биқинини уларға көрсәтти. Шуңа билән мухлислар Рәбни көргинидин шатланди. **21** Шуңа Әйса уларға йәнә: — Силәргә аман-хатиржәмлик болғай! Ата мени әвәткенидәк, мәнмү силәрни әвәтимән, — деди. **22** Бу сөзни ейтқандын кейин, у уларниң үстігә бир пұвләп: — Мұқәддәс Роһни қобул қилиңлар. **23** Кимниң гуналирини кәчүрсәңлар, униң гунайи кәчүрүм қилиниду; кимниң гуналирини тутувалсаңлар, шуңа гунайи тутувелиниду! — деди. **24** Амма он иккиләнниң бири, йәни «кош гезәк» дәп аталаған Томас Әйса кәлгәндә уларниң йенида әмәс еди. **25** Шуңа башқа мухлислар униңға: — Биз Рәбни көрдүк! — дейиши. Лекин Томас уларға: — Униң қоллирида миқларниң изини көрмігічә, миқларниң изига өз бармиғимни вә биқиниға өз қолумни тиқип бақмігічә, һәргиз ишәнмәймән, — деди. **26** Сәккиз күндин кейин, мухлислар йәнә шу өй ичидә жәм болғанда, Томасму улар билән биллә

еди. Ишикләр тақақлиқ турсиму, Әйса мухлислар белик билән толған торни келип уларниң арисида туруп: — Силәргә тартып кичик кемиси билән қирғақça аман-хатиржәмлик болғай! — деди. 27 қалди. 9 Улар қирғақça чиққанда, шахардин Андин у Томасқа: — Бармиғиңни бу йәргә йеқүлған, үстидә белик қоюқлук гүлханни тәккүзүп, қоллиримға қара. Қолуңни вә нанни көрди. 10 Әйса: — Әнди тутқан узитип, биқинимға чиқип, гуманда болмай, белиғиңлардин әкелинлар, — деди. 11 Симон ишәнгүчи болғин! — деди. 28 Томас униңға: Петрус [кемигә] чиқип, торни қирғақça — Мениң Рәббим һәм мениң Худайимсән! тартып чиқарди. Тор чоң белиқлар билән — дәп жәавап бәрди. 29 Әйса униңға: — толған болуп, жәмий бир йүз әллик үч белик Мени қөргәнлигін үчүн ишәндиң. Қөрмәй бар еди. Белик шунчә көп болғини билән, туруп ишәнгүчиләр бәхитликтүр! — деди. 30 тор житилмиған еди. 12 Әйса: — Келиңлар, Әйса мухлислириңиң алдида бу китапта нашта қилиңлар, — деди. Мухлисларниң хатириләнмиғән башқа нурғун мәжизилик ичидин һеч ким униңдин: — Сән ким аламәтләрниму қөрсәтти. 31 Лекин мошулар болисән? — дәп сорашқа петиналмиди. силәрни Әйсаниң Мәсиң, шундақла Худаниң Чүнки улар униң Рәб екәнлигини билди. Оғли екәнлигигә ишәнсүн һәм бу арқиلىк 13 Әйса нанни әкилип уларға бәрди һәм [униңға] етиқат қилип, униң нами арқиلىк белиқларниму шундақ қилди. 14 Мана бу наятылқа еришсүн, дәп йезилди.

21 Бу ишлардин кейин, Әйса Тиберияс деңизиниң бойида мухлислириға йәнә бир қетим көрүнди. Униң бу қетимки көрүнүши мундақ болди: 2 Симон Петрус, «кош гезәк» дәп аталған Томас, Галилийәдикى Каналиқ Натанийәл, Зәбәдийниң оғуллари вә башқа иккى мухлис биллә еди. 3 Симон Петрус: Мән белик тутқили баримән, — деди. Қөпчилек: Бизму сән билән биллә баримиз, — дейишти. Улар ташқириға чиқип, кемигә олтарди, лекин шу бир кечә һеч нәрсә туталмиди. 4 Таң атай дегинидә, Әйса қирғақта туратти, бирақ мухлислар униң Әйса екәнлигини билмиди. 5 Шунда Әйса: — Балилар, силәрдә йегидәк бир нәрсә йоқку? — дәп сориди. — Йоқ, — дәп жәавап бәрди улар. 6 Әйса уларға — Торни кеминиң оң тәрипигә ташлаңлар, шундақ қылсаңлар тутисиләр, — деди. Шуниң билән улар торни [шу яққа] ташлап, шундақ көп белик туттихи, һәтта торни тартып чиқыралмай қалди. 7 Әйса сәйгән мухлис Петрусқа: — Бу Рәбку! — деди. Симон Петрус униң Әйса екәнлигини аңлап, тонини өзигә йөгәп (чүнки [белениң асти] ялаңач еди) өзини деңизға ташлиди. 8 Қирғақтын анчә жирақ әмәс болуп, тәхминән иккى йүз гәз жирақлиқта болғачқа, қалған

Әйсаниң өлгәндін кейин тирилип, өзини мухлислириға үчинчи қетим аян қилиши еди. 15 Улар нашта қылғандын кейин, Әйса Симон Петrustin: — Юнусниң оғли Симон, сән мени булардинму чоңкур сәйәмсән? — дәп сориди. — Шундақ Рәб, мениң сени сәйидиганлигимни сән билисән! — деди Петрус. Әйса униңға: Ундақта, қозилиримни отлитип бақ! — деди. 16 У иккинчи қетим йәнә униңдин: — Юнусниң оғли Симон, мени сәйәмсән? — дәп сориди. Петрус йәнә: — Шундақ, Рәб, мениң сени сәйидиганлигимни билисән, — деди. Әйса униңға: — Ундақта, қойлиримни бақ, — деди. 17 Үчинчи қетим униңдин йәнә: — Юнусниң оғли Симон, мени сәйәмсән? — дәп сориди. Петрус Әйсаниң үчинчи қетим өзидин: «Мени сәйәмсән?» дәп сориганлигига көнли йерим болуп: — Рәб, сән һәммини билисән, сени сәйидиганлигимниму билисән, — деди. Әйса униңға: — Ундақта, қойлиримни отлат. 18 Бәрһәк, бәрһәк, саңа шуни ейтип қояйки, яш вақтында белиңни өзүң бағлап, қәйәргә барай десәң шу йәргә маңаттиң; лекин яшанғанда, қоллирицини узитисән вә башқа бириси сени бағлап, сән халимайдиган йәргә елип кетиду, — деди. 19 Әйса бу сөзни Петrusниң қандақ өлүш арқиلىк Худага шан-шәрәп қәлтүридиғанлигини ениң билдүрүш үчүн ейтти. Андин, униңға

Йәнә: — Маңа әгәшкүчі болғин, — деди. **20**
Петрус кәйнигә бурулуп, Әйса сөйидиган
мұхлисниң әгишип келиватқанлигини
көрди (бу мұхлис кәчлик тамақта Әйсаниң
қучигиға йөлинип: «И Рәб, сени тутуп
беридиган кимдү?» дәп сориган мұхлис
еди). **21** Петрус униңға: — И
Рәб, бу адәм кейин қандақ болар? — дәп
сориди. **22** Әйса униңға: — Әгәр мән қайта
кәлгичә униң туруп қелишини халисамму,
сениң буниң билән немә кариң?! Маңа
әгәшкүчі болғин, — деди. **23** Буниң билән
қериндашлар арисида «HEELIKI мұхлис
ӘЛМӘЙДУ» дегән гәп тарқалды. Лекин Әйса
Петрусқа: «У ӘЛМӘЙДУ» демигән еди, бәлки
пәкәт: «Әгәр мән қайта кәлгичә униң
туруп қелишини халисамму, сениң буниң
билән немә кариң?!» дегән еди. **24** Бу
ишлиарға гувалиқ бәргүчи һәмдә бу ишлиарни
хатирилигүчі әнә шу мұхлистур. Униң
гувалиқиниң һәқиқәт екәнлигини билимиз.
25 Әйса булардин башқа нұргұн ишлиарниму
қылған еди; әгәр уларниң һәммиси бир-
бирләп йезилған болса, мениңчә йезилған
китаплар пүткүл аләмниң өзигә сиғмайтты!

Паалийэтлири

1 И [нөрмәтлик] Теофилос, мән дәсләп язған баян Эйса өзи таллиған расулларға Муқәддәс Poḥ арқиلىқ әмирләрни тапшуруп асманға көтирилгән күнгичә болған уニң, барлық әмәллири һәм барлық тәлим беришleriиниң башланмиси тоғрисида еди. **3** У азап-оқыбатларни тартқандын кейин, уларға көп испатлар билән өзиниң тирик екәнligини көрсәткән; у уларға қириқ күн ичида көрүнгән болуп, Худаниң падишилиғиға айт ишлар тоғрилиқ сөзләп бәргән; **4** вә улар билән жәм қилинғанда мундақ әмир қилди: — «Йерусалимдин айрилмай, силәр мәндін аңлиған, Атиниң вәдисини күтүңлар. **5** Чүнки Йәһя суда чөмүлдүргән, лекин силәр болсаңлар көп күнләр өтмәй Муқәддәс Poḥta чөмүлдүрүллисиләр». **6** Расуллар [униң билән] жәм қилинғанда, униндин: — И Рәб, сән мушо вақитта Израилниң падишилиғини әслигә кәлтүрмәкчимусән? — дәп сорашка башлиди. **7** У уларға мундақ деди: — Ата Өз һоқуқиға аласән бекиткән вақит-пайтларни сиlordиң билиш несивәңлар йоқ. **8** Бирақ Муқәддәс Poḥ үстүнларға чүшкәндә силәр күч-кудрәткә егә болисиләр, Йерусалим, пүтүн Йәһүдийә вә Самарийә бойичә һәм жаһаннин өтлиригичә маңа гувачи болисиләр. **9** У бу сөзләрни қилип болуп, улар қарап турғанда көтирилди, бир парчә булат уни ариға алди-дә, у уларниң нәзиридин ғайип болди. **10** У асманға көтирилгәндә, улар көзлирини көккә тикип қараşқанда, мана туюқсиз уларниң йенида ақ кийим кийгән иккى адәм пәйда болуп: **11** — Эй Галилийәликләр, немишкә өра турғиниңларча асманға қарап қалдинлар? Силәр силәрдин айрилип әршә көтирилгән шу Эйсаниң асманға қандақ көтирилгинини көргән болсаңлар, йәнә шу налда қайтип келиду, — деди. **12** Андин улар Йерусалимға йеқин, униндин бир чақиримчә жирақлиқтика Зәйтун тегидин Йерусалимға қайтип кәлди. **13** Улар шәһәргә

кирип, өзлири туруватқан өйнің үстүнкі құвітидики бир өйга чиқты. Шу йәрдә Петрус, Юханна, Яқуп, Андирияс, Филип, Томас, Бартоломай, Матта, Алфайниң оғлы Яқуп, «милләтпәрвәр» Симон вә [йәнә бир] Яқупниң оғлы Йәһуда бар еди. 14 Булар бир җан бир дил болуп үзүлдүрмәй берилип дуа-тилавәт қилишти; бу ишта бир йәргә жәм болғанлардин бир қанчә аял, жұмлидин Эйсаниң аниси Мәрйәм һәмдә Эйсаниң инилириму бар еди. 15 Шу күнләрниң биридә, Петрус қериндашлар оттурисида өрә туруп (жәм болушқанлар бир йүз жигирмігә йеқін еди) мундақ деди: 16 — Қериндашлар, Эйсаны тутқанларға йол башлиғучи болған Йәһуда һәккідә Мұқәддәс Роһниң бурун Давут арқылы алдин-ала ейтқан мұқәддәс язмилардикі сөзлири әмәлгә ешиши мұқәррәп еди. 17 Чүнки [Йәһуда]му аримиздин бири һесапланған вә [Худаниң] бу хизметидин несивиси бар еди 18 (у қылған қәбінликниң инъамидин еришкән пулға бир парчә йәр сетівалған еди, у шу йәрдә бешичилап жиқилип, үчәй-қерини чувулуп кәтти; 19 бу иш пүткүл Йерусалимдикиләргә мәлум болуп, улар у йәрни өз тили билән «ħақәлдәма» дәп аташти. Буниң мәнаси «қан төкүлгән йәр» дегенликтүр) 20 Чүнки Зәбурда [Йәһудаға] [қаритилған] муны сөзләр пүтүлгән: — «Униң туралғуси чөлгә айлансун, Униңда неч турғучи болмисун!» Вә: — «Униң жетәкчилик орниға башқа бириси чиқсун!» 21 Шуниң үчүн, Рәб Эйсаниң тирилгәнлигигә биз билән тәң гувалиқ бериши үчүн, бир кишини таллишимиз керәк. Бу киши Эйса аримизда жүргән күнләрдә, Йәһя [пәйғәмбәр]дин өмүлдүрүшни қобул қылған күндін башлап таки асманға көтирилгән күнгічә биз билән баштинг-ахир биллә болған кишиләрдин болуши керәк, — деди. 23 Шуниң билән улар Йұсуп (йәнә Барсабас дәпмұ аталған, йәнә бир исми Юстус) билән Маттияс деген икки кишини бекитип, мундақ дуа қилишти: 24 — Сән, и һәммә адәмниң қәлбини билгүчи Пәрвәрдигар! Йәһуда тейилип бу хизмет вә

расуллуктн мәһрум болуп өзигә хас болған — дейиши. **13** Амма бәзиләр: — Булар йәргә кәтти. Эңди у ташлап қойған хизмәт йені шарап билән убданла мәс болуп вә расуллукниң несивисигә егә болушқа бу қапту! — дәп мәсқирә қилишти. **14** Амма иккиләндін қайсисини таллиғанлиғиңи Петрус қалған он бирәйлән билән орнидин көрсәткәйсән! **26** Андин улар бу икки кишигә туруп, авазини көтирип көпчиликкә чәк ташливиди, чәк Маттиясқа чиқти. мундақ деди: — Эй Йәһүдийәдикиләр вә Шунин ғилән у он бир расул билән бир Йерусалимда барлық туруватқанлар! Бу қатардин орун алған неспланди.

2 Эңди «орма һейт» күниниң вақтиси тошқанда, буларниң һәммиси Йерусалимда бир йәргә жәм болған еди. **2** Асмандын туюқсиз күчлүк шамал соққандәк бир аваз аңлинип, улар олтириватқан өйни бир алди. **3** От ялкунидәк тиллар уларға көрүнүп, уларниң һәр бириниң ұстигә тарқилип қонди. **4** Уларниң һәммиси Муқәддәс Роһика толдуруулуп, Роһ уларға сөз ата қилиши билән улар намәлүм тилларда сөзлигили турди. **5** У чағда, асман астидики барлық әлләрдин кәлгән нурғун ихласмән Йәһүдий әрләрмү Йерусалимда туруватқан еди. **6** Эңди [етиқатчиларниң] бу авази аңлинип, топ-топ адәмләр шу йәргә жәм болушти һәмдә [етиқатчиларниң] өзлири турушлуқ жәйидики тилларда сөзлишиватқанлиғини аңлап, теңирқап қелиши. **7** Улар һәйран болуп тәәжжүплинип: — Қараңлар, сөзлишиватқанларниң һәммиси Галилийәлікләрфу? **8** Қандақларчә уларниң бизниң ана жутимиздики тиллиримизда сөзлишиватқанлиғини аңлаватқандымиз? **9** Аrimизда Партиялар, Медиалар, Еламлар, шундақла Месопотамийә, Йәһүдийә, Кападокия, Понтус, Асия, **10** Фригия һәм Памфилийә, Мисир, Ливийәниң Куринигә йеқин жайларидин кәлгәнләр, шуниндәк мошу йәрдә мусапир болуп туруватқан Рим шәһиридин кәлгәнләр — Йәһүдийлар болсун, Тәврат этиқатига киргәнләр болсун, Кретлар вә Әрәбләр болсун, һәммимиз уларниң Худаниң қылған улук әмәллирини бизниң ана тиллиримизда сөзләвәтқанлиғини аңлаватимиз! — дейиши. **12** Улар һаң-таң қелип алақаздилек билән бир-биригә: — Бу зади қандақ ишту?

иш силәргә мәлүм болғайки, сөзлиримгә қулақ селиңлар! **15** Булар силәр ойлиғандәк мәс әмәс, чүнки назир пәкәт әтигән saat тоққуз болди. **16** Әмәлийәттә бу дәл Йоел пәйғәмбәр арқилиқ алдин-ала ейтилған шу иштур: **17** — «Худа мундақ деди: «Мән ахирқи құнләрдә Өз Роһумни барлық әт егилири ұстигә қуйимән; Силәрниң оғул-қызылириңлар вәһнийлик бешарәт йәткүзиду, Силәрниң жигитлириңлар гайипанә аламәт көрүнүшләрни көриду; Силәрниң қериллириңлар аламәт چүшләрни көриду; **18** Бәрһәк, шу құнләрдә құллирим Ұстигиму, дедәклирим Ұстигиму Роһумни қуйимән, улар бешарәт йәткүзиду. **19** Мән жуқурида асманларда карамәт ишлар, төвәндә, зимиңда мәжизилик аламәтләрни, Қан, от, ис-түтәк түврүклирini көрситимән. **20** Рәбниң улук һәм карамәт-шәрәплек құни болмиғичә, Қуаш қараңғулуқça, Ай қанға айландуруулиду. **21** һәм шу чағда шундақ әмәлгә ашурулидуки, Рәбниң намини чақирип ныда қылғанларниң һәммиси қутқузулиду». **22** Эй Исраиллар, мошу сөзләрни аңлаңлар. Насарәтлик Эйса болса, Худа араңларда у арқилиқ көрсәткән қудрәтлик әмәлләр, карамәтләр вә мәжизилик аламәтләр билән силәргә тәстиклиған бир зат — бу ишлар һәммиңларға мәлүм — **23** у киши Худаниң бекиткән мәхсити вә алдин-ала билиши бойичә сатқунлуққа учрап тутуп берилгәндін кейин, силәр уни Тәврат қанунисиз жүргән адәмләрниң қоли арқилиқ крестләп өлтүргүзүүләр. **24** Лекин Худа уни өлүмниң азапларниң илкидин азат қилип қайта тирилдүрди. Чүнки өлүмниң уни тутқун қилиши һәргиз мүмкин әмәс. **25** Давут [Зәбурда] у тогрилиқ мундақ алдин-ала ейтқан:

«Мән Пәрвәрдигарни һәрдайим көз қобул қилинлар вә шундақ қылсаңлар алдымда көрүп келиватимән; У оң йенимда Худаниң илтипати болған Муқәддәс Роһ болғачқа, Мән һәргиз тәврәнмәймән. 26 Силәргә ата қилиниду. 39 Чүнки бу вәдә Шуңа мениң қалбим хошалланди, Мениң силәргә вә силәрниң балилириңларға, тилем шатлинип яйриди; Мениң теним жирақта туруватқанларниң һәммисигә, үмүт-арзу ичидә туриду; 27 Чүнки Сән йәни Пәрвәрдигар Худайимиз өзигә женимни тәһтисарада қалдурмайсән, чақирғанларниң һәммисигә ата қилиниду. Шундақла Сениң Муқәддәс Болғуучуңға 40 Петрус йәнә нурғун башқа сөзләр билән чиришләрни көргүзмәйсән. (Hadēs 986) 28 уларни агаһландуруп уларға: — Силәр Сән маңа һаят йоллирини көрсәткәнсән; өзүңларни бу иплас дәвиридин күткүзүләр! һозуруң билән мени шат-хурамлиқта толуп — дәп жекилиди. 41 Шуниң билән униң ташқузисән». 29 Қериндашлар, мән атимиз сезини қобул қылғанлар чөмүлдүрүлүшти. [падиша] Давут тоғрилиқ heч иккиләнмәй Шу күни [жамаәткә] қошулығанлар үч минчә шуни ейтимәнки, у өлди вә униң қәбрі киши еди. 42 Улар өзлирини изчил һалда бүгүнки күнгичә аримизда бар. 30 Энди у расулларниң тәлимигә, [етиқатчиларниң] пәйғәмбәр болуп, Худаниң униң тәхтигә бирлик-һәмдәмлигигә, нанни уштушқа олтиришқа өз пуштидин бирәйләнни вә дуаларға бегишлиди. 43 Вә қорқунуч турғузушқа қәсәм билән вәдә бәргәнлигини уларниң һәр бириниң үстүгә чүшти биләтти. 31 У Мәсиһиң [әлгәндөн кейин] вә расулларниң вастиси билән нурғун тирилдүрүлидигинин алдин-ала көрүп карамәтләр вә мәжизилик аламәтләр йүз йәткән вә бу мунасивәт билән Мәсиһиң бәрди. 44 Пүтүн етиқатчилар давамлиқ тәһтисарада қалдуруулмайдигинини жәм болуп биллә яшап, барлиғини ортақ вә тенинин чиримәйдигинин тилға тутушти. 45 Улар мал-мұлұклирини сетип, алған. (Hadēs 986) 32 Худа дәл бу Әйсани пулини һәр кимниң еһтияҗиға қарап өлүмдин тирилдүрди, вә һәммисиз бу һәммисигә тәқсим қилишатти. 46 Улар ишниң гувачилиримиз. 33 У Худаниң оң һәр күни ибадәтхана һойлисига бир йенида шан-шәрәп ичидә олтарғузулуп, нийәттә жәм болушатти, өй-ейләрдә хошал-шундақла Ата вәдә қылған Муқәддәс хурамлиқ вә ақ көңүллүк билән ортақ Роһни қобул қилип, һазир көрүватқан һәм ғизалинишип, нанни уштуп йейишип, 47 аңлаватқанлириңларни төкүп [бизләргә] Худаға мәдһиә оқушатти; улар пүткүл чүшүрди. 34 Чүнки Давут өзи әршәк чиққан халайиқниң иззитигә сазавәр болди. Рәб әмәс; лекин у муны сәзләрни [Зәбурда] һәр күни қүткүзулуватқанларни жамаәткә ейтқан: — «Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә қошатти.

ейттики: — «Мән сениң дүшмәнлириңни тәхтипәриң қылмғиң, Мениң оң йенимда олтарғин!»». 36 Шуниң үчүн, пүткүл Исраил жәмәтидикиләр шуни қәтъий билсунки, Худа силәр крестлигән дәл ушбу Әйсани һәм Рәб һәм Мәсиһ қилип тикилиди!». 37 Бу сөзләр аңлиғанларниң жүригигә санжылғандәк қаттиқ тәkkән болуп улар Петрус вә башқа расуллардин: — И қериндашлар, ундақта биз немә қилишимиз керәк? — дәп сорашти. 38 Петрус уларға: — Товва қилиңлар, һәр бириңлар Әйса Мәсиһиң намида гуналириңларниң кәчүрүм қилиниши үчүн чөмүлдүрүшни

3 Бир күни ибадәтханда дуа қилинидиган бақитта, йәни чүстин кейин saat үчтә, Петрус билән Юханнаму ибадәтханыға чиқип барған еди. 2 Шу пәйттә бир туғма токур адәммү бу йәргә елип келиніватқан еди. һәр күни, кишиләр уни ибадәтханыға киргәнләрдин сәдиқә тилисүн дәп, ибадәтханидиқи «Гөзәл дәрваза» алдиға әкелип қоятти. 3 У Петрус билән Юханнаниң ибадәтханыға кирип кетиватқинини көрүп, улардин сәдиқә тилиди. 4 Петрус билән Юханна униңға нәзирини салди. Петрус униңға: — Бизгә қара! — деди. 5 У улардин

бир нәрсә күтүп, көзлирини үзмәй қарап саламәт қилди. 17 Әнди қериндашлар, туратти. 6 Бирақ Петрус униңға: — Мәндә силәрниң вә шуныңдәк силәрниң алтуң яки күмүч йоқ; лекин қолумда башлиқлириңларниңму бу ишни ғәпләттә барини саңа берәй. Насарәтлик Әйса қылғанлиғиңларни билимән. 18 Лекин Мәсиһиң нами билән, орнуңдин туруп Худа барлық пәйғәмбәрләрниң ағзи билән маң! — девиди, 7 уни оң қолидин тартип, алдин-ала жәкалиғанлирини, йәни униң йөләп турғузди. У адәмниң putt вә ошуқ Мәсиһиниң азап-оқубәт тартиғанлиғини бегишшлири шуан күчләндүрүлүп, 8 орнидин шу йол билән әмәлгә ашурди. 19 Шуниң дәс туруп меңишқа башлиди. У меңип үчүн гүнайиңларниң өчүрүветилиши вә сәкрәп, Худаға мәдһийә окуған һалда үчүн һазир товва қилип йоллириңлардин улар билән биллә ибадәтхана нойлисига бурулуңлар! Шундақ қылғанда, инсанларниң кирди. 9 Барлық халайиқ униң меңип жәнини йеңиландуридиған пәсил-құнлар Худаға мәдһийә окуғанлиғини көрүп 10 Пәрвәрдигарниң һозуридин чиқип келиди униң ибадәтханидике «гөзәл дәрваза» 20 вә у силәр үчүн алдин тикләнгән алдида сәдиқә тиләп олтиридиған ھелиқи Мәсиһ, йәни Әйсани қешиңларға қайтидин адәм екәнлигини тонуп, униңда йүз әвәтиду. 21 Һазирчә болса, Худаниң бәргинигә һәйрануһәс болуп даң қетип дәсләптики заманлардин тартип муқәддәс қелишти. 11 [Сақайған киши] Петрус билән пәйғәмбәрлириниң ағзи билән ейтқинидәк, Юһаннага чиң есилип турувалғанда, һәйран һәммә мәвжудаттар йеңиленидиған болушқан барлық хәлиқ уларниң йениға үақыт қәлмиғичә, әршләр уни қобул [ибадәтханидике] «Сулайман пешайвини» қилип, униңға макан болиду. (aiōn дегән йәргә жүгүрүп келишти. 12 Бу әһвални **g165**) 22 Муса дәрвәкә мундақ дегән көргән Петрус халайиққа мундақ деди: — еди: — «Пәрвәрдигар Худайиңлар өз И Исраиллар! Бу ишқа һеманчә һәйран қериндашлыриңлар арисидин маңа охшаш болисиләр? Биз худди өз күч-кудритимиз бир пәйғәмбәр турғузиду. Униң силәргә яки ихласмәнлигимизгә тайинип бу адәмни ейтқан барлық сөзлирини аңлап, униңға маңдурғандәк бизгә неманчә тикилип толуқ итаәт қилишиңлар көрәк! 23 Чүнки бу қарайсиләр? 13 Әмәлийәттә болса, ата- пәйғәмбәрниң сөзини аңлимайдығанларниң бовилиримизниң Худаси, йәни Ибраһим, һәр бири хәлиқ қатаридин үзүп ташлиниду». Иshaq вә Яқупниң Худаси Өз хизмәткари 24 Дәрвәкә, Самуил [пәйғәмбәр] вә униңдин болған Әйсани шан-шәрәп билән улуқлиған. кейин келип бешарәтләрни йәткүзгән Бирақ силәр болсаңлар уни [римлиқларға] пәйғәмбәрләрниң һәммиси бу күнләр тутуп бәрдинлар; андин [валий] Пилатус тогрисида алдин-ала ейтқан. 25 Силәр бу уни қоюп беришни һөкүм қылғандын кейин, пәйғәмбәрләрниң пәрзәнтлирисыләр вә силәр Пилатусниң алдида униңдин тенип Худа ата-боваңлар билән түзгән әһдинин рәт қилиштиңлар. 14 Мана силәр Муқәддәс пәрзәнтлиридысиләр — бу әһәдә бойичә вә һәкәнәй Болғучидин тенип, уни рәт Худа Ибраһимға: «Сениң һәслиң арқиلىқ қилип [Пилатустин] униң орниға бир йәр үзүидики барлық айлә-жәмәтләргә қатилни қоюп беришни тәләп қылдинлар. бәхит-бәрикәт ата қилиниду» дәп вәде 15 Шундақ қилип, һаятлиқни барлыққа бәрген. 26 Шуңа Худа һәр бириңларни өз Кәлтүргүчини өлтүрдүңлар! Бирақ Худа уни рәзилликлириңлардин қайтуруп, силәргә өлүмдин тирилдүрди, биз мана буниңға бәхит-бәрикәт ата қилиш үчүн, хизмәткарни гувачидурмиз. 16 Мана униң намиға Әйсани турғузуп, уни авал силәргә әвәтти. қылған етиқат арқиلىқ, униң нами силәр көрүватқан вә тонуидыған бу адәмгә дәрман киргүзди; униң арқиلىқ болған етиқат у 4 Петрус билән Юһанна халайиққа гәп қиливатқанда, қаһинлар, ибадәтхана қаравуллириниң башлиғи вә Садуқийлар кишини көз алдинларда сәллимаза сақ-

уларниң йениға келип қалди. 2 Улар чиқишиңка буйруди. Андин бир-бири билән [расулларниң] халайиққа тәlim бериши, мәслихәтлишип: 16 — Буларни қандақ жүмлидин «Әйсаниң вастиси билән қилимиз? Чүнки уларниң вастиси билән өлгәнләр тирилдүргүлидү» дәп жақалиқини хелә көрүнәрлик мәжизилик бир аламәт йүз үчүн интайин әсәбийләшти. 3 Улар уларни бәргәнлиги пүткүл Йерусалимдикиләргә туткун қилип, әтисигичә түрмігә солап аян болди вә биз уни инкар қилишқа қойди, чүнки кәч кирип қалған еди. 4 Лекин амалсизмиз. 17 Лекин бу ишниң хәлиқ жар қилинған сөз-каламни аңлиғанларниң ичида техиму кәң йейилип кәтмәслиги көпи етиқат қылды; шунин් билән етиқат үчүн, уларға бундин кейин бу адәмниң қылған әрләрниң санила бәш миңға йәтти. 5 намида һеч кимгә һеч немә демәсликкә Әтиси, [Йәһүдийларниң кеңәшмисидики] агаһ-тәһdit салайли! — дейишти. 18 Шуниң башлиқлар, ақсақаллар вә Тәврат устазлири билән уларни чақыртип, бундин кейин Йерусалимда топланди. 6 Уларниң арисида Әйсаниң намида һеч сөзлимәслик яки баш қаин Аннас, Қаяфас, Юханна, Искәндәр тәlim бәрмәсликни қәтгүй буйруди. 19 вә баш қаинниң башқа жәмәтидикиләр Лекин Петрус билән Юханна: — Худаниң бар еди. 7 Улар [Петрус билән Юханнани] алдада силәргә итаәт қилиш тоғриму арисиға турғузуп: — Силәр бу ишни қайси яки Худагиму, буниңға өзүңләр бир немә күч-кудрәткә тайинип яки кимниң нами дәңлар! 20 Амма биз болсақ, көргән вә билән қылдинлар? — дәп сориди. 8 Петрус аңлиғанлиримизни ейтмай туралмаймыз! Муқәддәс Роһка толдурулған һалда уларға — дәп җавап бәрди. 21 [һөкүмранлар] болса мундақ деди: Хәлиқниң һөкүмранлири халайиқтин қорқуп, уларни жазалашқа вә Исарайлниң ақсақаллири! 9 Әгәр биз лайиқ сәвәп тапалмай, уларға техиму тәһdit бүгүн бу токур адәмгә көрсәткән яхши селип, қоюп бәрди. Чүнки халайиқ болған әмәл һәм униң қандақ сақайтилғанлиги вақиә түпайлидин Худани улуқлиған еди. 22 сәвәплік сораққа тартилған болсақ, 10 силәр Чүнки бу сақайтилиш мәжизилик аламити вә пүткүл Исарайл хәлқи шуни билсунки, көрситилгән кишиниң үеши қириқтин силәр крестлигән, амма Худа өлүмдин ашқан еди. 23 Улар қоюп берилгәндін тирилдүргән Насарәтлик Әйса Мәсиһиниң кейин, өз һәмраһириның йениға қайтип нами билән, униң [күч-кудрити] арқиلىқ бу келип, баш қаинилар вә ақсақалларниң киши мошу йәрдә алдиңларда пүтүнләй қылған сөзлирини баштинг-ахир көпчиликкә сақ-саламәт туриду! 11 Бу [Әйса] болса, уқтурди. 24 Улар буни аңлиғанда, авазини [муқәддәс язмиларда] [пүтүлгәндәк], дәл бир нийәт бир дил билән Худаға көтирип силәр тамчилар етиварсиз дәп ташливәткән, мундақ нида қылди: — И Егимиз, Сән асман-бирақ бүжәк теши болуп тикләнгән таштур. зимиң, деңиз-океанларни вә улардики 12 Униңдин башқа һеч кимдә нижатлиқ барлық мәвжұдатларни яратқан Худадүрсән. йоқ, чүнки пүткүл асман астида инсанлар 25 Сән Муқәддәс Роһ билән хизмәткариң арисиға тәқдим қилинған, Әйсадин башқа болған Давутниң ағзи арқиلىқ мундақ бизни қутқузидиган һеч қандақ бир нам дегәнғу: «Әлләр немишкә чуқан салиду? йоқтур. 13 Петрус билән Юханнаниң бу Немә үчүн бекардин-бекар сүйқаст ойлайду? жүръитини көргән һөкүмранлар уларниң 26 Дуниядики падиshalар сәп тарттип, оқумиған адәттикаи адәмләрдин екәнлигини Әмәлдарлар жиғилишип, Пәрвәрдигар вә билип, һәйран болушти; уларниң бурун Униң Мәсиһи билән қаршилишқа жәм Әйса билән биллә болғанлигиниму билди. болушти». 27 — Чүнки дәрвәкә дәл бу 14 Униң үстүгә, сақайған ھелиқи адәмниң шәһәрдә һерод һәм Понтиус Пилатус, ят уларниң йенида туруватқанлигини көрүп, әлликләр һәм Исарайл хәлиқлири бирлишип, улар һеч қандақ гәп яндуралмиди. 15 Шуниң Сән мәсиһлигән муқәддәс хизмәткариң билән һөкүмранлар уларни кеңәшмидин Әйсага қарши чиқип топланған еди, 28 шуниң

білән күч-құдритиң вә ирадән бойичә Сән болмамти? Шундақ турғықлуқ, немишкә бурунла неминиң әмәлгә ашурулушини қәлбиңдә бу ишни нийәт қилдин? Сән бекиткән болсан, улар шуларни қылған. **29** инсанларға әмәс, бәлки Худаға ялған Әнди и Пәрвәрдигар, уларниң селиватқан ейттиң! — деди. **5** Ананияс бу сөзләрни тәһдитлирини көргәйсән, құллириңиң сөз- аңлиған һаман жиқилип жән үзди. Бу каламиниң толуқ жүрәклик билән сөзләп ишни аңлиғучиларни қаттиқ қорқунуч йәткүзидиган қылғайсән; **30** кесәлләрни басты. **6** Әнди яш жигитләр орнидин сақайтишқа қолуңни узитип, муқәддәс туруп жәсәтни кепәнләп, сиртқа апирип хизметкариң Әйсаниң намыда мәжизилик дәпнә қилди. **7** Тәхминән үч сааттин аламәтләр вә қарамәтләрни яратқайсән. кейин, [Ананиясниң] аяли кирип кәлди; **31** Уларниң дуаси аяқлашқанда, улар бирақ у болған вақиәдин ҳәвәрсиз еди. **8** турған йәр тәвринип кәтти. Улар һәммиси Петрус униндин: — Мана ейтқин, силәр Муқәддәс Роһқа толдурулуп, Худаниң сөз- йәрни мөшү пулға саттиңларму? — дәп каламини жүрәклик сөзләп йәткүзүшкә сориди. — Шундақ, мөшүнчилик пулға башлиди. **32** Топ-топ етиқатчилар бир саттуқ, — дәп жавап бәрди у. **9** Петрус: жән-бир дил, бир мәхсәттә еди. Неч ким — Силәр немә үчүн Муқәддәс Роһни өзиге тәэллүк пул-мелини «өзүмниң» синашқа тил бириктүрдүңлар? Қара, ериңни демәйтти, бәлки һәммисиге ортақ еди. **33** дәпнә қилип қалғанләрниң пүтлири ишик Расуллар зор күч-құдрат билән Рәб Әйсаниң түвидә туриду, улар сениму әкетиду! — тирилгәнлигиге гувалиқ берәтти. Худаниң деди. **10** Уму шуан унин аяқлири алдига зор меһір-шәпкити уларниң һәммисиниң жиқилип, жән бәрди. Нелики яш жигитләр үстиге қонди. **34** Уларниң арисидикиләрниң кирип, унин өлгәнлигини көрди; улар Неч немигә наҗити чүшмәйтти. Чүнки униму елип берип ериниң үениға дәпнә йәр-зимин, өй-жай егидарлири болғанлар қилди. **11** Пүтүн жамаәтни, шундақла бу уларни сетип, пулинин елип келип **35** ишни аңлиғанларниң һәр бирини қаттиқ расулларниң айиги алдига қоятти; андин қорқунуч басты. **12** Расулларниң қоли һәр кимниң еһтияжыға қарап тәқсим арқиلىқ хәлиқ иチдә нүргүн мәжизилик қилиннатты. **36** Уларниң ичидә Лавий аламәтләр вә қарамәтләр көрситилди. қәбилисидин болған, Сипруста туғулған (Барлық [етиқатчилар] бир нийәттә болуп Йұсун исимлиқ бириси бар еди (расуллар ибадәтханидиқи «Сулайман пешайвини»да уни Барнабас, йәни «Риғбәтләндүргүчі оғул дайим жәм болатти. **13** Бирақ башқа бала» дәп атиған); **37** униңму бир парчә кишиләр уларға қошулушқа жүръәт етизи бар еди; у шу йолда уни сетип, пулинин қиласалмайтти; амма халайиқ уларни елип расулларниң айиги алдига тапшурди. интайин һөрмәтләйтти. **14** Шундақтиму, етиқат қылғучилар барғансери көпийип, һәм әрләр һәм аяллар топ-топ болуп Рәбгә қошулуғын турды). **15** Шунин ғашының кишиләр һәтта Петрус өтүп кетиватқанда Неч болмиғанда униң сайиси болсими үстиге чүшсүн дәп, кесәлләрни кочиларға елип чиқип көрпә вә зәмбилләргә ятқузуп қоятти. **16** Йәнә топ-топ кишиләр Йерусалим әтрапидиқи шәһәр-йезилардин кесәлләрни вә напак роһлар чаплишивалған кишиләрни елип келәтти. Уларниң һәммиси сақијип қайтишатти. **17** Баш қаһин вә униң тәрәпдарлири, йәни Садуқий

5 Әнди Ананияс исимлиқ йәнә бир адәмму аяли Сафира билән бир парчә йерини сатти. **2** Ананияс пулниң бир қисмими өзиге қалдурди, йәни бир қисмими елип келип, расулларниң айиги алдига қойди. Аялму буниңдин толуқ ҳәвәрдар еди. **3** Бирақ Петрус униңға: — Ананияс, немишкә қәлбиңни Шәйтәнниң илкигә тапшуруп, Муқәддәс Роһқа ялған ейттип, йәр сатқан пулниң бир қисмими өзүңгә қалдурдун? **4** Йәр сетилмиғанды, сениңкі әмәсмиди? Сетилғандын кейин, пулму өз ихтияриңда

мәзһәпидикиләр қозғилип бу ишларға итаёт қилиш керәк! 30 Силәр тутуп яғачқа ғәзәглинип, 18 расулларни түткүн қилип, есип өлтүргән Әйсани, ата-бовимизниң қамақханиға қамиди. 19 Лекин шу кечә, Худаси тирилдүрди. 31 Худа Исаил Рәбниң бир пәриштиси қамақханиниң хәлқини товва қилишқа вә гуналириниң дәрвазилирини ечиپ, расулларни елип қәчүргүлишикә мүйәссәр қилиш үчүн, чиқип, уларға: 20 — Силәр ибадәтхана уни улуқлап Йетәкчи һәм Қутқузғучи һойлисига кирип, халайиққа бу наятлиқ сұпитидә Өзиниң оң йениға көтирип тоғрисидики һәммә сөзләрни жакалаңлар — олтарғузди. 32 Биз бу ишларға гувачилармиз; дәп тапилиди. 21 Расуллар бу сөзни аңлап, шундақла Худа Өзигә итаёт қилғучиларға таң атқанда ибадәтхана һойлисига кирип, ата қылған Мұқәддәс Роһму бу ишларға кишиләргә тәlim беришкә башлиди. Баш гувачидур. 33 Улар бу сөзләрни аңлап қаһин вә униң тәрәпдарлири кәлгәндә, алий қәлбигә санжылғандәк болуп [расулларни] кеңәшмидикиләр вә Исаилларниң барлық өлтүрүшкә мәслиһәтләшти. 34 Лекин ақсақаллирини жәм болушқа чақырди. кеңәшмә ичидә пүтүн хәлиқниң һөрмитигә Андин [расулларни] елип кәлсүн дәп сазавәр болған Пәрисий мәзһипидики қамақханиға адәм әвәтти. 22 Лекин сипаһлар Гамалийәл исимлиқ бир Тәврат өлимаси зинданға йетип барғанда, расулларниң у бар еди. У орнидин туруп: — Уларни бирдәм йәрдә йоқлуғини байқап қайтип берип, сиртқа чиқырып туруңлар, — дәп буйруди. 35 кеңәшмидикиләрге: 23 — Биз барсақ, зиндан Андин у [кеңәшмидикиләргә] мундақ деди: мәһікәм тақақлиқ турупту, қаравулларму — әй Исаиллар, силәр бу кишиләрни бир дәрвазилирида құзәттә турупту. Лекин тәрәп қилишта өзүңларға еһтият қилиңлар! дәрвазиларни ечип қарисақ, ичидә бирму 36 Илгири, һелиқи Тәвдас исимлик өзини адәм йоқ! — дәп мәлумат бәрди. 24 Бу соң тутуп оттуриға чиққан еди. Униңға хәвәрни аңлиған ибадәтханидики [мәсъул] тәхминән төрт йүз адәм қошулди. Бирақ қаһин һәм қаравулларниң башлиғи вә баш у өзи өлтүрүлди вә барлық әгәшкүчилери қаһинлар: — «Әнди бу иш зади қандақ тарқылип кетип, униң иши йоққа чиқти. 37 болуп кетәр?» дейишип алақәзадиликкә Андин кейин нопус тизимлаш құнлиридә, өмәди. 25 Дәл шу ҹағда, бир киши кирип: Галилийәлик Йәһудаму баш көтирип — Қараңлар, силәр зинданға қамыған чиқип, бир топ кишини топлад өзигә адәмләр ибадәтхана һойлисида туруп әгәштүргән. Уму յоқитилип, барлық халайиққа тәlim бериватидиғу! — дәп әгәшкүчилериму тарқитиветилгән. 38 Әнди хәвәр қилди. 26 Буниң билән, һелиқи силәргә һәсиһитим шуки: Бу кишиләр қаравуллар башлиғи сипаһирини башлап билән кариңлар болмисун! Уларни берип, [расулларни] елип кәлди. Бирақ улар ихтияриға қоюп берин්лар. Чүнки әгәр халайиқ бизни чалма-кесәк қилиши мүмкін бу екүм яки бу иш пәқәт инсандин дәп қорқуп, уларға зорлук ишләтмиди. 27 кәлгән болса, жәзмән йоққа чиқиду. 39 Улар [расулларни] елип кәлгәндін кейин, Лекин әгәр Худадин болса, силәр уларни уларни кеңәшмидикиләр алдидә турғузди. յоқиталмайсиләр! һәтта өзүңлар Худаға Баш қаһин уларни сорақ қилип: 28 — Биз һүжүм қилғучилар болуп чиқисиләр! 40 әсли силәрни бу намда кишиләргә тәlim Алий кеңәшмидикикиләр несиһәтни қобул бәрмәңлар, дәп қаттиқ ағаһлантурған едуқ. қилди; улар расулларни чақыртип кирип, Лекин мана, силәр йәнә шу тәлимиңлар уларни қамчилитип, уларға һәргиз Әйсаниң билән пүткүл Йерусалимни қаплидиңлар намида сөзлимәсликни ағаһлантурди. һәмдә бу кишиниң қан қәрзини бизгә Андин уларни қоюп бәрди. 41 Расуллар артмақчи болуватисиләр! — деди. 29 Лекин әнди кеңәшминиң оттурисидин чиқип, Петрус вә [башқа] расуллар жавап берип өзлириниң мубарәк нам үчүн хорлук азави мундақ деди: — Инсанға әмәс, Худаға чекишкә лайиқ қөрүлгәнлигидин шатланди.

42 Улар йәнила һәр күни ибадәтхана улар у сөз қылғанда униңда болған даналиқ һойлисида вә өйму-өй берип тәлим вә роһқа тақабил турушқа амалсиз қалди. **11** бериштин вә «Әйса — Мәсиһдур!» дегән хуш хәвәрни жәкалаштын һеч тохтимиди.

6 Шу күнләрдә, мұхлисларниң сани барғансери көпийип, грекча сөзләйдиган Йәһудийлар йәрлик ибрайний қериндашларға: — Күндилек озуқ-тұлұқ тәким қилиништа аримиздикі тул аяллар етиварға елинмиди, дәп наразилиқ билдүрүшти. **2** Шуңа, он иккилән пұтқұл мұхлисларни чақирип жиғип, уларға мундақ деди: — Бизниң Худаниң сөз-каламини йәткүзүш хизметини ташлап қоюп, озуқ-тұлұқ тәким қилиш билән болуп кетишимиз төгра болмайду. **3** Шуниң үчүн, и қериндашлар, араңлардикі нам-абройи бар, Мұқәддәс Роһқа вә даналиққа толған йәттә кишини илғап таллаңлар, вә биз уларни бу ишқа мәсъул қилимиз. **4** Биз болсақ, өзимизни дуа қилиш вә сөз-каламниң хизметидә болушқа беғишилаймиз. **5** Бу мәслихәт ҳалайиқниң һәммисини хуш қылди. Шуниң билән улар иман-ишәшкә вә роһқа толған Истипан исимлиқ бир адәмни таллиди, вә йәнә Филип, Прокорус, Никанор, Қериндашлар вә ата-бовилар, сөзүмгә Тимон, Парменас һәмдә бурун Тәврат қулақ селиңлар! Атимиз Ибраһим техи етиқатыға киргән Антакялиқ Николасни Месопотамийә районида туруватқанда, йәни таллап, **6** уларни расулларниң алдига елип һарап шәһиригә көчүп маканлишиштин чиқти. Расуллар уларниң [бу хизметни илгири, шан-шәрәпниң Егиси Худа униңға қилиши үчүн] қоллирини уларниң үстігә аян болуп: **3** «Сән өз жутуң вә урук-тәккүзүп туруп, дуа қилишти. **7** Вә жәмәтіңдин айрилип чиқип, Мән саңа Худаниң сөз-калами давамлиқ тарқалди; көрситидиган зiminға барғын» дегән Йерусалимдикі мұхлисларниң саныму еди. **4** Буниң билән у Калдийләрниң барғансери зор дәрижидә көпәйди. Нурғун зiminини ташлап, һарап шәһиригә берип қаһинларму [Мәсиһ] етиқатыға итаәт олтирақлаشتы. Атиси өлгәндін кейин, қилишқа киришивататти. **8** Вә Истипан Худа уни бу зiminға, йәни силәр һазир [Худаниң] меһир-шәпкити вә күч-құдритига туруватқан зiminға йәткәп кәлди. **5** толған болуп, ҳәлиқ ичидә карамәтләр вә У вақитта, [Худа] униңға бу зiminдин зор мәжизиilik аламәтләрни көрсәтти. **9** мирас бәрмиди, һәттә униңқа тәвә пут Бирақ «Күллүқтін чиққан һөрләр» дәп қойғидәкмү бир йәр бәрмигән еди. Гәрчә аталған синагогтиki бәзиләр, йәни Курини у техічә пәрзәнт көрмігән болсыму, вә Искәндәрийә шәһәрлири вә Киликийә [Худа] бу зiminни униңға вә униң нәслигә һәм Асия өлкилиридин кәлгән бәзи егиліги болуш үчүн беришкә вәдә қылди. **6** [Йәһудийлар] Истипанға қарши чиқип, униң Андин Худа униңға мундақ деди: «Сениң билән муназирә қилишқа башлиди. **10** Лекин нәсиллириң яқа жутта мусапир болуп

майлап: — Биз бу адәмниң Муса вә Худаға қарита күпүрлүк сөзлигәнлигини аңлидуқ, — дегәнни уларниң ағзига салди. **12** Улар мешендең қилип ҳалайиқни, ақсақалларни вә Тәврат устазлирини күттәтти; андин Истипанниң алдини тосуп уни тутқун қилип, алий кеңәшмігә елип барди. **13** Улар саҳта гувачиларни оттуриға чиқирип мундақ дегүзді: — Бу адәм бу мүкәддәс жайға вә Тәврат қануниға қарши сөзләрни қилиштин тохтимайду. **14** Чүнки биз униң һеликү Насарәтлик Эйса тогрилиқ: «У бу жайни вәйран қилиду вә Муса пәйғәмбәр бизгә тапшурған әнъәниви қаидә-йосунлиримизни өзгәртиду!» дегәнлигини аңлидуқ. **15** Кеңәшмидә олтарғанларниң һәммиси Истипанға көз тикип қаригинида, униң қирайиниң пәриштиниңкідәк пақирақ екәнлигини керди.

7 Баш қаһин Истипандин: — Буларниң ейтқанлири растму? — дәп сориди. **2** Истипан мундақ жа瓦ап бәрди: — таллиди, вә йәнә Филип, Прокорус, Никанор, Қериндашлар вә ата-бовилар, сөзүмгә Тимон, Парменас һәмдә бурун Тәврат қулақ селиңлар! Атимиз Ибраһим техи етиқатыға киргән Антакялиқ Николасни Месопотамийә районида туруватқанда, йәни таллап, **3** һарап шәһиригә көчүп маканлишиштин чиқти. Расуллар уларниң [бу хизметни илгири, шан-шәрәпниң Егиси Худа униңға қилиши үчүн] қоллирини уларниң үстігә аян болуп: **3** «Сән өз жутуң вә урук-тәккүзүп туруп, дуа қилишти. **7** Вә жәмәтіңдин айрилип чиқип, Мән саңа Худаниң сөз-калами давамлиқ тарқалди; көрситидиган зiminға барғын» дегән Йерусалимдикі мұхлисларниң саныму еди. **4** Буниң билән у Калдийләрниң барғансери зор дәрижидә көпәйди. Нурғун зiminини ташлап, һарап шәһиригә берип қаһинларму [Мәсиһ] етиқатыға итаәт олтирақлаشتы. Атиси өлгәндін кейин, қилишқа киришивататти. **8** Вә Истипан Худа уни бу зiminға, йәни силәр һазир [Худаниң] меһир-шәпкити вә күч-құдритига туруватқан зiminға йәткәп кәлди. **5** толған болуп, ҳәлиқ ичидә карамәтләр вә У вақитта, [Худа] униңға бу зiminдин зор мәжизиilik аламәтләрни көрсәтти. **9** мирас бәрмиди, һәттә униңқа тәвә пут Бирақ «Күллүқтін чиққан һөрләр» дәп қойғидәкмү бир йәр бәрмигән еди. Гәрчә аталған синагогтиki бәзиләр, йәни Курини у техічә пәрзәнт көрмігән болсыму, вә Искәндәрийә шәһәрлири вә Киликийә [Худа] бу зiminни униңға вә униң нәслигә һәм Асия өлкилиридин кәлгән бәзи егиліги болуш үчүн беришкә вәдә қылди. **6** [Йәһудийлар] Истипанға қарши чиқип, униң Андин Худа униңға мундақ деди: «Сениң билән муназирә қилишқа башлиди. **10** Лекин нәсиллириң яқа жутта мусапир болуп

туриду, шу жуттикиләр уларни қул қилип бовилиримизни езип хорлиди, һәтта уларни төрт йүз жил хорлайду. 7 Бирақ уларни өз бовақлирини һаят қалдурмаслығи үчүн куллуққа салған әлни жазалаймән», деди ташливетишкә мәжбур қилди. 20 Муса Худа, «вә униндин кейин, [нәсиллириң] мана шу ҹагларда туғулған еди. У Худаниң у йәрдин чиқип, бу йәрдә Мениң ибадәт- алдида алаһидә йеқимлиқ бала болуп, хизмитимдә болиду». 8 Кейин Худа атисиниң өйидә үч ай бекілди. 21 Кейин у Ибраһим билән бәлгүси хәтнә болған сиртқа қоюп қоюлғанда, Пирәвнинң қизи әһдини түзгән, шунинң билән Иshaq униңдин уни [судин] елип, өз оғли қилип соң қилди. төрәлди; [Ибраһим] уни сәkkизинчи күни 22 Муса Мисирлиқларниң барлық билим-хәтнә қилди; шундақ қилип Иshaqtin һекмити билән тәрбийилинип, сөздә вә Яқуп [төрәлди], Якуптын он икки «қабилә әмәлдә интайин қабилийәтлик адәм болуп атиси» [төрәлди]. 9 Кейин, «қабила чиқти. 23 Лекин униң туғулғиниға қириқ атилири» иниси Йұсупқа һәсәт қилип, жил тошқанда, өз қериндашлири болған уни Мисирға қуллуққа сетивәтти. Лекин Исаилларниң һалиға йетиш нийитигә Худа униң билән биллә болуп, 10 уни қәлди. 24 У улардин бириниң увал қилинип барлық жәбір-жапалардин қутқузуп, уни бозәк қилиніватқанлигини көрүп, уни Мисир падиша Пирәвнинң әзиридә қофдан, харланған киши үчүн интиқам илтипатқа егә қилип, униңға данишмәнлик елип харлиғучи Мисирлиқни өлтүрді. 25 ата қилди. Падиша уни Мисирға баш вәзир, Чүнки у өз қериндашлирини: — Худа мениң ордисиға баш ғожыдар қилди. 11 Кейин, қолум арқиلىқ бизгә қутқузуш йолини егер ачарчилик пүткүл Мисир вә Қанаан ачқан дәп чүшинидигу, дәп ойлиған еди. Йәрлирини бесип, зор қийинчилик болди. Лекин улар буни чүшәнмиди. 26 Әтиси, Муса Ата-бовилиримиз озуқ-түлүк тапалмиди. уларниң арисидики бир уруш-жәдәлни 12 Яқуп әнді Мисирда ашлиқ барлығини көрүп, арисиға кирип яраттурмақчи болуп: аңлиған болуп, [огуллирини], йәни ата- Силәр қериндаш туруп, немишкә бир-бовилиримизни у йәргә бириңчи қетим бириңларға йолсизлик қиливатисиләр? — әвәтти. 13 Иккінчи қетим барғанда, Йұсуп деди. 27 Бирақ қериндешини йолсиз бозәк ақилириға өзини ашқарилди. Шунинң қылған киши уни чәткә иштириветип: — билән Йұсупниң жәмәтидикиләр Пирәвн Ким сени бизгә баш һәм сорақчи болсун падишаға мәлүм болди. 14 Андин Йұсуп дәпту?!. 28 Мениму тұнғұнки Мисирлиқни атиси Яқупниң алдига хәвәр йәткүэүп, уни өлтүргендей өлтүрмәкчимүсән? — деди. пүтүн айлә-жәмәти билән, жәмийт յәтмиш 29 Муса бу сөзни аңлап қорқуп, Мисирдин бәш кишини Мисирға өзигә чақырди. 15 қечип Мидиян зиминиға берип, у йәрдә Шунинң билән Яқуп Мисирға чүшти вә мусапир болуп туруп қалди. У шу йәрдә шу йәрдә өлди; кейин [униңдин болған] икки оғул пәрзәнәт көрді. 30 Қириқ жил ата-бовилиримизму шу йәрдә өлди. 16 тошқандын кейин, Синай тегиниң йенидики Уларниң жәсәтлири кейин Шәкәм шәһиригә чөлдә, көйүватқан бир чатқаллиқниң от қайтуруулуп, Ибраһим бурун һаморниң ялқунда бир пәриштә униңға көрүнди. огуллиридин мәлүм пулға сетивалған, 31 Бу гайиптанә көрүнүшни көргән Муса Шәкәмдикі бир йәрликкә қоюлди. 17 Лекин униңға интайин һәйран болуп қалди; буниң Худа Ибраһимға әсли қылған вәдиниң қандақ иш екәнлигини биләй дәп үеқинирақ вақти үеқинлашқанда, Мисирда туруватқан барғанда Пәрвәрдигарниң авази аңлинип: 32 [Исаил] хәлқиниң нопусы хелә көпәйгән «Мән сениң ата-бовилириңиң Худаси, йәни еди. 18 У вақитта, Йұсуптын хәвири Ибраһим, Иshaq вә Яқупниң Худасидурмән» болмған үеңи бир падиша Мисирда тәхткә деди. Муса қорқунұтча титрәп, қараашқыму чиқти. 19 Бу падиша қоммимизға һейлә- жүргөт қылалмиди. 33 Пәрвәрдигар униңға миқиrlәр билән муамилә қилип, ата- йәнә: — Айиғиңни селивәт; чүнки сән

туруватқан йәр мұқәддестур. 34 Мән силәр чоқунуш үчүн ясиган мәбудлар, йәни дәрһәқиқәт Мисирда туруватқан хәлқимниң «Молоқ»ниң чедири һәм бутуң болған харлиниватқанлыгини кердүм, уларниң «Рәмфән»ниң юлтuz бәлгүсіни көтирип налә-пәрядлирини аңлидим. Шуңа мән мандыңлар; әнді Мән силәрни әсир қилип уларни елип чиққили чүштүм. Әнді барғин, Бабилдин жираққа сүргүн құлдуримән». мән сени Мисирға әвәтәй!» деди. 35 Мана 44 Ата-бовилиримиз чөлдин кәзгән һелиқи кишиләр: «Ким сени бизгә баш вақтида, «һөкүм-гувалиқ» чедири уларниң һәм сорақчи болсун дәпту!?» дәп рәт оттурисида тикләнгән еди; у дәл Мусаға қылған дәл мөшү Мусани, Худа унинға сөз-калам Йәткүзгүчиниң буйругинидәк, чатқаллиқта көрүнгән пәриштиниң қоли көрситилгән өрнәк бойичә ясалған еди. билән Исраилларға һәм баш һәм құтқузгучи 45 Шу ибадәт чедирини ата-бовилиримиз болушқа әвәтти. 36 Әнә шу Муса хәлиққә илгиридикиләрдинму егидарчилиғиға йетәкчилик қилип, уларни [Мисирдин] тапшуруп, Йәшүаниң йетәкчилигидә, Худа чиқарди һәмдә Мисир зиминыда, Қызил уларниң алдыдила қоғлиған әлләрниң Деңизниң бойида вә қириқ жилни өткүзгән зимишлирини бесивалғинида, уни бу йәргә чөлдә карамәтләрни вә мәжәзилик елип кәлгән; чедир шундақла [падиша] аламәтләрни көрсәтти. 37 Әнә шу Муса өзи Давутниң заманигичә турған. 46 Давут Исраилларға: «Худа қериндашлириңлар Худаниң шапаитигә еришип, Яқупниң арисидин маңа охшаш бир пәйғәмбәрни Худаси үчүн бир мұқим макан селишқа тикләйдү» дегенді еди. 38 Чөл-баявандықи ижазет сориған. 47 Бирақ кейин, [Худа] жамаәткә һәмраһ болған, Синай тегида үчүн ибадәтхана салған [Давут әмәс], өзігә сөз қылған пәриштә билән билла әмәлийәттә Сулайман болди. 48 Һалбуки, болған, ата-бовилиримиз билән билла һәммидин Алий Болғучи инсанниң қоллири болған һәмраһ дәл әнә шу еди; һаятлиқ бәхш билән ясиган маканларда турмайду; йәткүзидиган вәһийләрни бизгә йәткүзүш худди пәйғәмбәр мундақ дегинидәк: — 49 үчүн қобул қылғучи болған дәл әнә шу «Асманлар Мениң тәхтим, Зимин болса еди; 39 шундақ болсыму, ата-бовилиримиз аяқлиримға тәхтипәрдур, Әнді Маңа қандақ унинға итаәт қишишни халимай, уни чәткә өй-имарәт ясимақчисиләр? Маңа қандақ йәр қекип, көңлидә Мисирға қайтишни арзу арамғаһ болалайду? 50 Буларниң һәммисини қылди; 40 шуңа улар һарунға: — «Бизгә йол Мениң қолум яратқан әмәсмиди?» 51 башлайдиган илаһларни ясап берғин! Җүнки — Әй, бойни қаттиқ, жүргиғ вә қулиқи бизни Мисир зимиnidин елип чиққан хәтнисиз болғанлар! Силәр Мұқәддәс һелиқи Мусаниң немә болуп кәткәнлигини Роһ билән дайим қаршилиши силәр; биләлмидүк» деди. 41 Шуниң билән шу силәр ата-бовилириңлар немә қылған құнләрдә улар мозай шәклидә бир бут болса, шуни охшаш қиливатисиләр! ясап, бу мәбудқа атап қурбанлық сунди. 52 Пәйғәмбәрләрдин зади қайсисига Шундақ қилип улар өз қоллири билән ата-бовилириңлар зиянкәшлик қилип ясиган бир нәрсени хошал-хурамлиқ билән бақмиған? Шундақ қилип улар «һәққаний тәбрискләшкә киришти. 42 Лекин Худа Болғучиңиң келидиганлығини алдин улардин йүзини өрүп, уларни асмандықи җакалиғучиларни өлтүрүшкән. Әнді у өзи юлтuz қошунариға чоқунушқа қоюп берди. һазир кәлгәндә, силәр унинға сатқунлуқ Шуниң билән пәйғәмбәрләрниң мұқәддәс қылғучи вә қатил болуп чиқтиңлар, 53 И язмисида пүтүлгәдәк, [Худа уларни мундақ силәр Тәврат қанунини пәриштиләрниң әйиплиди]: — «Силәр чөл-баяванды болған әмри-тапилиғанлири билән тапшурувелип қириқ жил жәроянида қылған қурбанлиқ- туруп, унинға әмәл қылмиғучилар!» 54 һәдийәләрни һәқиқәтән Маңа елип [Истипанниң] бу сөзлирини аңлиған [алий кәлгәнмусиләр, и Исраил жәмәті? 43 Бәрһәк, кеңәшмидикиләр] жүригигә [хәнжәр]

санжылғандәк болуп, униңға чиширини паләч, токурларму сақайтилди; 8 зор ғұчурлатти. 55 Лекин у болса Мұқәддәс шат-хурамлиқ шу шәһәрни қаплиди. 9 У Роһқа толған, көзлириниң көккә тикип, шәһәрдә әсли жадугәр-сөһиргәрлик билән Худаниң жуласини, шундақла униң оң шуғуллиниватқан Симон исимлиқ бир йенида Эйсаниң турғанлигини көрүп, 56 — адам бар еди; у шу йол билән пүткүл Қараңлар! Асманлар ечилип, Инсаноғлиниң Самарийәдикиләрни һаң-таң қалдуруп, Худаниң оң йенида турғанлигини өзини қалтис зат көрсәтмәкчи болуп көрүватимән! — деди. 57 Улар буниңға қалған еди. 10 Пекірдин тартип амбалғычә қулақлириниң қоллири билән етивелип, уларниң һәммиси униңға ихлас қилип авазини қаттиқ көтирип вақиришип қарайтты вә «Худаниң улуқ күч-құдрити бирликтә униңға йопурулуп келивиди, 58 мана шу!» дейишетти. 11 Халайиқ униңға уни шәһәрниң сиртиға иштирип чиқирип, шундақ ихлас қилиши униң узундин бери чалма-кесәк қилишқа башлиди. [Уни жадугәр-сөһиргәрлиги билән уларни һаң-әрз қылған] гувачилар [уни чалма-кесәк тан қалдуруп қалғанлығы түпәйлидин еди. қилиштин авал] чапанлирини Саул исимлиқ 12 Лекин әнді Филип Худаниң падишиналиғи бир яшниң путы алдида қоюп қоюшти. 59 вә Эйса Мәсиһниң нами тоғрисидики Улар Истипанни чалма-кесәк қылғинида хуш хәвәрни жакалиқинида улар униң у: — И Рәб Эйса, мениң роһумни қобул сөзлиригә ишәнди вә әрләр болсун, аяллар қылғайсән! — дәп нида қылди. 60 Андин у болсун чөмүлдүрүшни қобул қылди. 13 тизлинин туруп қаттиқ авас билән: — И Рәб, Симон өзиму ишәнди. У чөмүлдүрүлгән бу гунаниң несавини улардин алміғайсән, болуп, һемиша Филиппниң йенида жүрди — деди. У бу сөзни қилип болупла жаң үзүп һәмдә [Филип] көрситиватқан мәжизилік ухлап кәтти.

8 Истипанниң өлтүрүлүшини Саулму қоллайтты. Шу күндін башлап, Йерусалимдикі жамаәткә қаритилған дәһшәтлик зиянкәшлик қозғалди. Расуллардин башқа барлық жамаәттициләр Йәһүдийә вә Самарийәниң һәр қайсы жутлириға тарқилип кетиши. 2 Бәзи ихласмән кишиләр Истипанни дәпнә қилип, униңға қаттиқ жига-зөрларни көтиришти. 3 Лекин Саул жамаәткә вәйранчылық селип, ейму-өй ахтуруп, әр-аялға қаримай уларни серәп чиқип зинданға ташлиди. 4 Әнді тарқилип кәткәнләр тарқалған жутларда кезип сөз-каламниң хуш хәвирини жәкалиди. 5 Уларниң ичидин Филип болса Самарийәниң мәлум бир шәниригә берип, йәрлик кишиләргө Мәсиһни жәкалиди. 6 Топ-топ кишиләр уни аңлап һәмдә у көрсәткән мәжизилік аламәтләрни көрүп, бир жаң бир дили билән униң сөзлиригә қулақ салди. 7 Чүнки напак роһлар болса, чаплишивалған кишиләрдин қаттиқ вақиригиничә чиқип кәтти. Нурғун

аламәтләр вә құдрәтлик ишларға қарап, интайин һәйран болди. 14 Йерусалимдикі расуллар Самарийәликләрниң Худаниң сөзини қобул қылғанлигини аңлап, Петрус билән Юханнани уларға әвәтти; 15 иккилән у йәргә чүшүши биләнла, уларни Мұқәддәс Роһниң ата қилингүчиси болсун дәп дуа қылди. 16 Чүнки Мұқәддәс Роһ техи уларниң неч қайсисиға чүшмиғән еди; улар пәкәт Рәб Эйсаниң нами билән чөмүлдүрүлгән еди. 17 Петрус билән Юханна уларниң үстігә қолини тәккүзүши билән, Мұқәддәс Роһ уларға ата қилинди. 18 Лекин Симон Мұқәддәс Роһниң расулларниң қолини тәккүзүп қоюши билән ата қилинғанлигини көрүп, уларға пул тәңләп: 19 — Бу күч-құдрәттін маңыму беріңларки, мәнмү һәр кимниң үстігә қоллиримни тәккүзсәм, униңға Мұқәддәс Роһ ата қилинсун, — деди. 20 Лекин Петрус униңға мундақ жа瓦ап берди: — Худаниң бу илтипатини пулға сетивалғили болиду, дәп ойлиғиниң үчүн, пулуң сән билән тәң һалакәткә барсун! 21 Сениң бу ишта неч һәссәң яки несивәң йоқтур! Чүнки сениң нийитиң

Худа алдида дурус әмәс! 22 Шуңа, бу қисмидин башлап, униңға Әйса төгрисидики рәэзиллигиңдін товва қилип, Рәбтин, хуш хәвәрни жәкаладап берди. 36 Улар йолда мүмкін болса көңлұмдикі бу нийитим кетиветип, су бар бир йәргә кәлгендә, ағват: кәчүрүм қилингай, дәп өтүң! 23 Чүнки сениң — Мана бу йәрдә су бар екән. [Мошу йәрдила] аччиқ һәсәткә толуп, һәкәнайсизлиқниң чөмүлдүрүлшүмгә қандақ тосалғу бар? асаритида екәнлигиң маңа мәлум. 24 Симон — деди. 37 Филип: — Пүтүн қәлбиң билән уларға: — Мән үчүн Рәбдин өтүнүңларки, ишәнгән болсаң, чөмүлдүрүлгили болиду, силәр ейтқан ишлардин неч бири бешимға деди. У жавабән: Ишинимәнки, Әйса Мәсих кәлмигәй! — деди. 25 Петрус билән Худаниң Оғлиидур, деди. 38 У һарвуни Юһанна йәнә шу йәрдә ағаһ-гувалиқ берип тохтитиши буйруди. Филип вә ағват Рәбниң сөз-каламини йәткүзгәндін кейин, иккиси биллә суға чүшүп, уни чөмүлдүрди. Самарийәниң нурғун йеза-қантлириға 39 Улар судин чиққанда, Рәбниң Роһи берип хуш хәвәр йәткүзгәч, Йерусалимға Филипни көтирип елип кәтти. Ағват уни қайтип кәтти. 26 Шу вақитта, Худаниң қайта көрмиди, амма у шатлинин йолини бир пәриштиси Филипқа: — Орнуңдин давамлаштурди. 40 Филип болса Ашдод туруп жәнупқа қарап Йерусалимдин шәһиридә пәйдә болди; у шу жутни кезип, Газа шәһиригә мәнидиған йол билән шу йәрдин Қәйсәрийә шәһиригә кәлгичә маң! — деди (шу йол чөлдікі йолдур). болған һәммә шәһәрләрдә хуш хәвәр 27 Шуңа Филип орнидин туруп йолға жәкалиди.

чиқти. Вә мана, йолда Ефиопийә аял падишиаси Кандасниң бир әмәлдари, пүткүл ғәзенің мәсъул Ефиопийәлик ағват вәзир туратти. У Йерусалимға Худаға ибадәт қылғили барған еди; һазир қайтиш йолида өзиниң жәң һарвусида олтирип, Йәшәя пәйғембәрниң язмисини оқувататти. 29 Роһ Филипқа: — Бу һарвуниң йениға берип униңға йекинлашқын, — деди. 30 Филип жүгүрүп берип, [вәзирниң] Йәшәя пәйғембәрниң язмисидин оқуватқанлирини аңлап, униңдин: — Оқуватқиниңизни чүшиниватамсиз? — дәп сориди. 31 Вәзир униңға: — Бири маңа чүшәндейрүп бәрмисә, мән қандақму чүшинәләймән?! — дәп, Филипни һарвусиға чиқип йенида олтиришқа өтүнди. 32 У оқуватқан язма қисми болса: «У гоя боғузлашқа йетиләп менилған қойдәк боғузлашқа елип менилди, Қирқиғучи алдида үн-тинсиз ятқан қозидәк, у задила еғиз ачмиди. 33 У хорлиниду, у һәк сорақтын мәһрум болди, әнди униң әвладини киммү баян қиласын?! Чүнки һаяти йәр йүзидин елип кетилди». 34 Ағват Филиптин: — Дәп бәрсіңиз, пәйғембәрниң бу сөзи кимгә қаритип ейтилған? Өзигиму яки башқа бирисигиму? — дәп сориди. 35 Филип ағзини ечиш шу язминиң шу

9 Амма [шу чағлар] Саул һәр нәпәсидә Рәбниң муҳлислириға техічә изчил қирғинчилиқ тәһдитлири селиватқан пәйт еди. У Баш қаһиннин алдиға берип, 2 Дәмәшқ шәһиридики синағогларға тәсвийә хети йезип беришни сориди. Шундақ болғанда, у Дәмәшқтә [Мәсих] йолидикеләрдин бирәрсіни, мәйли әр болсун, аял болсун тепивалсика, бағлап тутқун қилип, Йерусалимға елип келишкә рухсәт болатти. 3 Саул йолға чиқип, Дәмәшқ шәһиригә йекинлашқанда, тууюксиз асмандын күчлүк бир нур чүшүп, униң әтрапини йорутувәтти. 4 У йәргә жиқилди вә өзигә: — Саул, Саул! Маңа немишкә зиянкәшлиқ қилисән? — дегән бир авазни аңлиди. 5 — И Рәб, сән кимсән? — дәп сориди у. Аваз: — Мән сән зиянкәшлиқ қиливатқан Әйсадурмән. 6 Орнуңдин тур, шәһәргә кир, немә қилишиң керәклиги саңа ейтип берилди» — деди. 7 Униң билән биллә маңған адәмләр авазни аңлисиму, неч кимни көрәлмігәчкә, шу йәрдә үн чиқыралмай турупла қалди. 8 Саул йәрдин туруп, көзлирини ечиш қариidi, лекин неч нәрсини көрәлмиди. һәмраһири уни қолидин йетиләп Дәмәшққә елип кирди. 9 У

үч құнгичә көзи көрмәс болуп нә йемиди вәйран қилған һелиқи адәм әмәсму? нә ичмиди. 10 Дәмәшқтә Ананияс исимлиқ Бу йәргиму мошуңдақларни бағлап баш мәлүм бир мухлис бар еди. Рәб униңға қаһинларға тутуп бериш мәхситидә бир ғайипанә көрүнштә көрүнүп уни: — қалғанмиду? — дейиши. 22 Лекин Ананияс! — дәп чақырди. — Мана мән, и Рәб, Саулниң қайыл қилиш күчи барғансері — дәп жавап бәрди у. 11 Рәб униңға: — Сән ешип, Әйсаның Мәсиһ екәнлигини дәрһал «Тұз» дәп аталған кочига берип, испатлап Дәмәшқтики Йәһудийларни Йәһуданиң өйидин Тарсуслуқ Саул исимлиқ паракәндичиликкә чөмдүрди. 23 Көп бирини сорап тап; چүнки мана, у дуа-тилавәт құнләрдин кейин, Йәһудийлар Саулни қиливатиду. 12 У дуа қиливатқинида, йоқатмаққа қаст құлмақчи болди. 24 ғайипанә көрүнштә Ананияс исимлиқ бир Лекин Саул уларниң сүйқәстидин хәвәр кишиниң келип, көзини көридиған қилиш тапти; уни тутуп өлтүрүш үчүн улар кече-үчүн үстігә қолини тәккүзгәнлигини құндыз шәһәрниң қовуқлирида пайлап көрди, — деди. 13 Ананияс: — И Рәб, мән жүрди. 25 Лекин мухлислар бир құни бу адәмниң хәвирини нұргұн кишиләрдин кечидә уни ზоң севәткә олтарғузуп, аңлидим, у Йерусалимдикі муқәддәс сепил [камаридин] чушурди. 26 Саул бәндилериңгә шунчә көп зиян-зәхмәт Йерусалимға йетип берип, у йәрдикі үткүзгән! 14 Назир у мошу йәрдә наминға мухлисларға қошуулмақчи болди, лекин нида қылғанларниң һәммисини тутуп уларниң һәммиси униң мухлис екәнлигигә бағлаш үчүн баш қаһинлардин һоқық апту ишәнмәй, униндин қорқти. 27 Бирақ — деди. 15 Лекин Рәб униңға: — Баривәр! Барнабас уни елип берип, расуллар билән Чүнки у намимни әлләрниң вә уларниң көрүштүрди. У уларға Саулниң Дәмәшқниң падишилириниң һәм Исраилларниң алдидә Йолида Рәбни қандақ көргәнлигини, аян қилиш үчүн өзүмгә алаһидә таллиған Рәбниному униңға гәп қылғанлигини бир әсваптур. 16 Чүнки мән униңға чүшәндерди вә униң Дәмәшқтә Әйсаның намим үчүн қанчиллик азап-окубәтләрни намида қандақ жүрәтлив билән сез-калас тартишиниң муқәррәр екәнлигини аян үткүзгәнлигини үкүтүрди. 28 Буниң билән, қилимән, — деди. 17 Буниң билән Ананияс Саул Йерусалимда расуллар билән биллә берип, шу өйтә кирди; у қоллирини Саулниң очук-ашқарә жүрүп, жүрәклик һаңда Рәбниң үстігә тәккүзүп униңға: — Қериндаш Саул, намида сез-калас үткүзәтти. 29 У йәнә Рәб, йәни бу йәргә келиватқан йолунда саңа грекча сөзлишидиган Йәһудийлар биләнму көрүнгән Әйса, қөзлириңи көрәләйдиган сөзлишип муназирилишәтти; нәтижиси, болсун дәп вә сениң Муқәддәс Роһқа улар униңға қаст құлмақчи болди. 30 толдурулушуң үчүн мени шәхсән өзи әвәтти, Қериндашлар бу иштин хәвәр төпип, уни — девиди, 18 Саулниң қөзлиридин худди Қайсарийә шәһиригә елип берип, андин у белик қасириғидәк болған бир һәрсиләр йәрдин Тарсус дегән шәһәргә йолға салди. үшүп, қөзлири ечилип көрәләйдиган 31 У чаңда, пүткүл Йәһудийә, Галилийә вә болди. У орнидин туруп, өмүлдүрүшни Самарийәдикі жамаәтләр [бир мәзгил] қобул қылди. 19 У гизаланғандын кейин, течлиққа еришип, [етиқатта] қурулди; қувәтлинип мағдурға кирди. 20 [Саул] Рәбниң қорқунучида меңип, Муқәддәс Дәмәшқтики мухлисларниң үенида бир Роһниң риғбәт-тәсәллеси билән уларниң нәчә құн турди вә вақитни өткүзмәй санлириму барғансері көпәймәктә еди. 32 синағогларға кирип, «У киши Худаниң Шу вақитларда шундақ болди, Петрус Оғлидур» дәп Әйсани җакалашқа башлиди. һәр қайси җайларни арилап жүргәндә, 21 Уни аңлиғанлар сөзлиридин интайин Лидда шәһиридикі муқәддәс бәндиләрниму һәйран болушуп: — Бу адәм Йерусалимда йоқлашқа үшті. 33 У йәрдә у әненес исимлиқ бу намға нида қылғучиларни қаттық бир адәмни учратти. Бу адәм паләч болуп,

орун тутуп ятқили сәккиз жил болған екән. тилавәт қиласатты. 3 Бир күни чүштин 34 Петрус унинға: — Энеяс, Эйса, йәни Мәсиң кейин saat үчләрдә, у ғайипанә бир болғучи сени сақайтиду. Орнуңдин туруп, көрүнүштә Худаниң бир пәриштисиниң палисиңиң жигиштур! — деди. У дәрһал өзиниң йениға кәлгәнлигини очуқ көрди. орнидин турди. 35 [Энеясни] көргән Лидда Пәриштә уни: — Корнилий! — дәп чақырди. шәһиридики вә Шарон районидикиләрниң 4 Корнилий униңда көзлирини тикип қаттиқ һәммиси товва қилип Рәбгә бағланди. 36 чөчүп: — Тәхсир, немә иш? — дәп сориди. Йоппа шәһирида болса Табита исимлиқ бир Пәриштә униңда: — Сениң дуалирин әв аял мухлис бар еди (униң исми грекчиә хәйр-сахавәтлик ишлириң Худа алдига «Доркас» еди). У һәрдайым яхши әмәлләр әсләтмә қурбанлиqtәk берип йәтти. 5 вә хәйр-сахавәтлик ишларға бериләтти. Энди сән Йоппаға адәм әвәтип, Петрус 37 Шу күнләрдә шундақ болдики, у кесәл дәпму атилидиган Симон исимлиқ адәмни болуп, өлүп кәтти. Кишиләр жәсәтни чақыртип кәл. 6 У Симон исимлиқ бир жууп, үстүнки қәвәттики бир өйгә ятқузуп қөнчиниң өйидә меһман болуп туруватиду. қойди. 38 Йоппа шәһири Лидда шәһиригә Симонниң өйи деңиз бойида, — деди. 7 йеқин болғачқа, Йоппадику мухлислар Униңда сөзлигән пәриштә кәткәндін кейин, Петрусниң Лиддада екәнлигини аңлап, Корнилий өйдикى хизмәтчиләрдин иккини униң алдига икки адәм әвәтти. Улар: вә дайым йенида туруп хизмәт қылғучилар «Һаял болмай йенимизға кәлсәң!» — дәп ичидики ихласмән бир ләшкәрни чақырди. йелинди. 39 Петрус орнидин туруп улар 8 Барлық ишларни чүшәнүргәндін кейин, билән биллә Йоппаға барди. Йоппаға йетип уларни Йоппаға әвәтти. 9 Әтиси улар келиши билән улар уни үстүнки қәвәттики сәпәр қилип шәһәргә йеқинлашқанда, өйгә башлап чиқти. Барлық тул аяллар чүш вақти болуп, Петрус дуа қилиш үчүн Петрусниң әтрапиға олишип, жига-зерә өгүзгә чиқти. 10 Униң қосиғи ечип кетип, қилишип униңда Доркасниң улар билән бир нәрсә үйәй деди. Бирақ улар ғиза биллә болған вақтида өзлиригә тикип тәйярливатқанда, ғайипанә бир аламәт бәргән қөйнәк-күйимлирини көрситишти. Петрусни орувалди. 11 У асман ечилип, төрт 40 Лекин Петрус һәммәйләнни чиқириветип, бүжигидин бағланған һалда үәр йүзигә тизлининг олтирип дуа қылди. Андин у чүшүрүлүватқан кәң дастихандәк бир жәсәткә қарап: — Табита, орнуңдин тур! — нәрсини көрди. 12 Дастиханда һәр хил төрт деди. Табита көзини ечип, Петрусни көрүп, пұтлуқ һайванлар, үәр бегирлигучилар, орнида олтарди. 41 Петрус униңда қолини асмандики учар-қанатларму бар еди. 13 узитип уни йөләп турғузди вә муқәддәс Униңда бир аваз аңланды: — «Орнуңдин тур, бәндиләр билән тул аялларни чақырип, Петрус, улардин союп үә!» 14 — Яқ, Рәб, Доркасни уларға тирик тапшуруп бәрди. 42 һәргиз болмайду! Мән ھеч қастан ھеч қандақ Бу хәвәр пүткүл Йоппаға тарқылап, нурғун напак яки һарам нәрсини йеген әмәсмән! кишиләр Рәбгә етиқат қылди. 43 Шундақ — деди Петрус. 15 Аваз иккинчи қетим болдики, Петрус Йоппада Симон исимлиқ келип униңда: — Худа һалал дәп паклиғанни бир қөнчиниң өйидә узун күнләр турди. сән һарам демә! — дейилди. 16 Бу иш үч қетим йүз берип, андин дастихандәк болған шу нәрсә дәрһал асманға елип чиқип кетилди. 17 Петрус көргән ғайипанә аламәтниң мәнаси тоғрисида қаймуқуп турғанда, мана Корнилий әвәткән кишиләр Симонниң өйини тепип, дәрваза алдиди туратти. 18 Улар биришини чақырип, униңдин Петрус дәпму атилидиган Симон

10 Қәйсәрийә шәһирида Корнилий исимлиқ бир адәм болуп, у [Рим] қошунидики «Италийәликләр» қисминиң үзү беши еди. 2 У ихласмән адәм болуп, өзи вә пүткүл өйидикилири Худадин қорқатти. У мәртлик билән намралтарға хәйр-сахавәт қилип, дайым Худага дуа-

дегэн бириси бу йәрдә турамду? — дәп пәйда болуп өрә турди: 31 «Корнилий! сориди. 19 Петрус техичә шу ғайипанә Дуайиң ижабет қилинди вә хәйр-сахавәтлик аламәтниң мәнаси үстидә ойлиниватқанда, ишириң Худа алдига асләтмә курбанлиқтәк Роһ униңға: — Мана, сени үч адәм издәп йәтти. 32 Шуңа Йоппаға адәм әвәтип, кәлди. 20 Орнуңдин тур, пәскә үш, неч Петрус дәпму атилидиган Симон исимлиқ иккиләнмәй улар билән биллә барғин. адәмни чақыртип кәл. У деңиз бойида Чүнки уларни әвәткүчи Мән! — деди. 21 олтирақлуқ Симон исимлиқ бир көнчиниң Петрус пәскә үшүп, нелиқи адәмләргә: — өйидә меһман болуп туруватиду» деди. 33 Силәр издигән киши мана мән болимән. Бу Шунин үчүн, дәрһал өзлирини чақырип йәргә келиш сәвәвиңлар немекин? — деди. келишкә адәм әвәткән едим. Өзлири 22 Улар жававән: — Һәкәнаний бир адәм, құлбәмгә келип яхши қилдил! Әнди биз Худадин қорқидиган, шундақла пүткүл һәммәйлән Худа өзлиригә әмир қилған Йәһудий хәлқи тәриплигән Корнилий барлық сөзләрни аңлаш үчүн Худаниң исимлиқ римлиқ йүз беши мүқәддәс бир алдида һазир туруватимиз. 34 Петрус ағзини пәриштә тәрипидин сизни өйигә чақыртип, ечип мундақ деди: — Бәрһәк, мән Худани сиздин сөз-каlam аңлашқа әмир қилинған! неч қандак адәмгә йүз-хатирә құлмайду, — деди. 23 Шуңа Петрус уларни өйгә дәп чүшинип йәттим; бәлки һәр әлдин тәклип қилип, қондуруп меһман қилди. болғанлар ичидә Униңдин қорқидиган вә Этиси орнидин туруп у улар билән биллә һәкәнанийәт жүргүзидиган киши болсила, йолға чиқти. Йоппадиқи қериндашлардин Униң алдида мәқбулдур. 36 Худа Исаил бәзилири уларға һәмраһ болуп мәнди. 24 хәлқигә йәткүзгән сөз-каlam, йәни Эйса Иккінчи күни, улар Қәйсәрийәгә үетип Мәсиң арқиلىқ (у пүткүл мәвжудаларға барди. Әнди Корнилий туққанлири вә Рәбдур) енақ-хатиржәмлиқ жакаланған хуш йеқин яр-бурадәрлирини өйигә чақырип, хәвәр силәргә мәлумғу; 37 Силәрниңму Петрусларни тәққәзарлиқ билән күткүп Йәһи [пәйғембәр] өмөлдүрүш чақириқини туратти. 25 Петрус өйгә киргәндә, Корнилий йәткүзгәндін тартип, Галилийәдин башлап алдига чиқип, айигиға өзини етип сәждә пүткүл Йәһудийә зимишлирида Насарәтлик қилди. 26 Лекин Петрус [дәрһал] уни յөләп Эйса тоғрилиқ гувалиқтин — йәни Худаниң турғузуп: — Орнуңдин турғин! Мәнмү қандақ қилип уни Муқәддәс Роһ вә күч-бир инсан, хала! — деди. 27 У Корнилий қудрат билән мәсиһлигәнлиги, шунин билән билән гәп қылғач өйгә киривиди, өйниң у һәммә үәрни кезип, яхши әмәлләрни ичигә жиғилған топ-топ адәмләрни көрди. қилип, Иблисниң илкідә болғанларниң 28 У уларға: — Силәргә мәлумки, биз һәммисини сақайтқанлиғидин хәвириңлар Йәһудийларниң ят әлликләрдин бириси бардур. Чүнки Худа униң билән биллә билән барди-кәлди қилиши яки өйлиригә еди. 39 Бизму униң һәм Йәһудийларниң кириши Тәврат қанун-әқидилириимизгә зиминида һәм Йерусалимда қилған пүтүн хилап. Лекин Худа маңа неч қандақ әмәлләрниң гувачилири. Улар уни яғачқа адәмни напак яки һарам демәслигим есиши биләнму өлтүрди. 40 Бирақ үчинчи керәкливини аяң қилди. 29 Шунин үчүн күни, Худа уни қайта тирилдүрүп намайән силәр адәм әвәтип мени чақырганда, неч қилди. Бирақ һәммә қишиләргә әмәс, рәт қылмай алдиңларға кәлдим. Әнди пәкәт Худа Өзи алди билән таллиған сорай, мени немә дәп чақырдиңлар? — гувачилар, йәни у өлүмдин тирилгәндін деди. 30 Корнилий мундақ деди: — Төрт кейин униң билән һәмдәстихан болған күнинң алдида бүгүнки мөшу вақитқычә бизләрниң аримизда намайән қилди. 42 роза тутқан едим; saat үчләрдә мән өйдә У бизгә хәлиққә хуш хәвәр йәткүзүшни дуа қиливаттаттим. Туюқсиз кийимлиридин вә өзиниң Худа тәрипидин тирикләр нур чақнап туридиган бир адәм алдимда вә өлгәнләрниң сорақчиси қилинип

тайинланғучи екәнлигини жақалашни әмир паклиған нәрсини сән һарам демә!» дегән қилди. **43** Барлық пәйгәмбәрләр униңға аваз аңланды. **10** Бу иш үч қетим шундақ гувалиқ беридуки, һәр ким униңға етиқат тәқрарлинин, ахир буларниң һәммиси қылған болса униң нами арқылық гуналири асманға қайтидип тартып кетилди. **11** кәңүрүм қилиниду. **44** Петрус техи бу Мана дәл шу өағда, Қәйсәрийәдин мени сөзләрни қиливатқанда, Мұқәддәс Роһ чақиришқа әвәтилгән үч киши мән турған сөз-каlamни аңлаватқан һәммә кишигә өйниң алдига кәлди. **12** Мұқәддәс Роһ мени чүшти. **45** Петрус билән биллә қәлгән һеч иккиләнмәй улар билән биллә беришқа хәтнилик болған ишәнгүчиләрниң һәр бири буйруди. Мошу алтә қериндашму мән билән Мұқәддәс Роһниң ят әлләрдикиләргиму биллә барди. [Қәйсәрийәгә йетип келип], ата қилинип тәкүлгәнлигини көрүп бәк һелици адәмниң өйнеге кирдүк. **13** Бу киши һәйран болушти. **46** Чүнки уларниң [кaramət бизгә өзиниң өйидә пайда болуп турған бир намәлүм] тилларда сөзлишип Худани пәриштини қандақ көргәнлигини ейтти. Улуқлиғанлигини аңлиди. Шуңа Петрус: **47** — Пәриштә униңға: «сән Йоппаға адәм әвәтип, Мошу кишиләр бизгә охаш Мұқәддәс Роһни Петрус дәпму атилидиган Симон исимлиқ қобул қылғучи болған болса, ким уларниң бир адәмни чақиритип кәл, **14** у саңа сени вә суға чөмүлдүрүшни қобул қилишини пүткүл айләңгә нижатлиқ әткүзидиган бир тосалисун?! — деди. **48** Шуниң билән у хәвәрни ейтип бериду» дегән екән. **15** Мән уларниң Рәбниң намида чөмүлдүрүлүшини гәпни башлигинимда, Мұқәддәс Роһ худди буйруди. Андин улар Петрусниң улар билән башта бизниң үстимизгә چүшкинидәк, бир нәччә күн турушини өтүнди.

11 Расуллар вә пүткүл Йәһүдийәдикі башқа қериндашлар [ят] әллilikләрниң Худаниң сөз-каlamини қобул қылғанлигини аңлиди. **2** Шуңа, Петрус Йерусалимға қайтқанда, хәтнилик болған [ишәнгүчиләр] уни әйипкә буйруп: **3** — Сән хәтнә қилинмиған адәмләрниң өйидә меһман болуп, улар билән һәмдәстихан болдуң?! — деди. **4** Бирақ Петрус пүткүн ишни баштинг-ахиригичә уларға бир-бирләп چүшәндүрүп **5** мундақ деди: — Йоппа шәниридә дуа қиливатқинимда, ғайипанә көрүнүш мени оривелип, бир аламәтни көрдүм. Кәң дәстихандәк бир нәрсә төрт бүжигидин бағланған һалда асмандин چүшүп, мениң үнемимда тохтиди. **6** Униңға көз тикип қарисам, ичидә һәр хил төрт пүтлүк һайванлар, җавайи һайванатлар, йәр бегирлиғуилар, асмандикى учар-қанатларму бар екән. **7** Андин: «Орнуңдин тур Петрус, улардин союп йә!» дегән бир авазни аңлидим. **8** Мән: «Яқ Рәб, һәргиз болмайду! Мән һеч қастан һәр қандақ напак яки һарам нәрсими ағзимға алған әмәсмән!» дедим. **9** Бирақ маңа йәнә: «Худа һалал дәп

уларғиму чүшти. **16** Шу өағда, Рәбниң сөз-каlamини, йәни: «Йәһя кишиләрни суға чөмүлдүргән, лекин силәр болсаңлар Мұқәддәс Роһқа чөмүлдүрүлисиләр» дегинини есимгә алдим. **17** Шуңа, әгәр Худа әнди мешуларға биз Рәб Әйса Мәсиҳкә етиқат қылғинимиздин кейин бизгә бәргән илтипатқа охаш илтипат ата қылған болса, Худани тосалғидәк мән зади ким едим? **18** Улар бу сөзләрни аңлиғанда, әйипләштін тохтап, Худага мәдһийә окуп: — Бәрһәк, Худа әлләргиму һаятлиққа елип баридиган товва қилишни несип қипту! — дейиши. **19** У өағда, Истипанниң иши билән зиянкәшликкә учрап һәр қайси жайларға тарқиlip кәткәnlәр Фәникийә райони, Сипрус арили вә Антакя шәнири қатарлиқ жайларғичә йетип берип, бу жайларда сөз-каlamни пәкәт Йәһүдийларғыла әткүзэтти. **20** Лекин улардин Сипрус арили вә Курини шәниридин қәлгән бәзиләр Антакя шәниригә барғанда, Рәб Әйсаниң хуш хәвирини Грекләргиму әткүзди. **21** Рәбниң қоли улар билән биллә болуп, толиму нурғун кишиләр ишинип товва қилип Рәбгә бағланди. **22** Бу хәвәр Йерусалимдикى жамаәтниң қулиқиға йетип кәлди. Шуниң

билән улар Барнабасни Антакяғычә арилап Петрус икки зәңжир билән бағлақлиқ пети, өтүшкә әвәтти. 23 Барнабас йетип берип, икки қаравулниң оттурисида ухлавататты; Худаниң мәһир-шәпқитини көрүп, хошал ишикниң сиртидиму бир наңчә қаравул болди. У уларниң һәммисини жан-дилидин зинданни құзәт қиливататти. 7 Вә туюқсиз қәтъийлик билән Рәбгә чиң бағлинишқа Рәбниң бир пәриштиси көрүнүп, бир нур риғбәтләндүрди. 24 Чүнки у Мүкәддәс камерни йорутти. Пәриштә Петрусниң Роһиң вә иман-ишәшкә толдурулған болуп, биқиниға ноқуп: — Тез тур! — дәп ойғатти. яхши бир адәм еди. Шунин් билән зор бир Униң қоллиридики зәңжир шу һаман топ адәмләр Рәбгә қошууди. 25 Шунин් бошап чүшүп кәтти. 8 Пәриштә униңға: билән Барнабас Тарсус шәһиригә Саулни — Белиңни бағливал! Кәшиңниму кий! — издәп барди. 26 Уни төтип Антакяға деди. Петрус униң дегинини қилди. Андин елип кәлди; шундақ болдик, иккилән у: — Чапиниңни йепинчақлап кәйнимдин жамаәт билән биллә сақ бир жил жиғилип, маң! — деди. 9 Петрус униңға әгишп нурғун адәмгә тәлим бәрди. Мухлисларниң [камердин] чиқти. Бирақ у пәриштиниң «Христианлар» дәп тунҗа атилиши вастиси билән болуватқан бу ишларниң Антакядин башланди. 27 У қүнләрдә бәзи растиғини билмәй, бәлки бир ғайипанә пәйғәмбәрләр Йерусалимдин Антакяға көрүнүш көрүптимән, дәп ойлавататти. чүшүп кәлди. 28 Булардин Агабус исимлиқ 10 Улар биринчи вә иккінчи құзәттін бирәйлан оттурига чиқип, Роһиң вәһијини өтүп, зинданниң шәһәргә чиқидиган йәткүзүп, қаттық бир ачарчилиқниң пүткүл төмүр дәрвазисиға барғанда, дәрваза дунияни басидиғанлиғини алдин-ала ейтти улар үчүн өзлүгидин ечилип кәтти. Улар (бу ачарчилиқ дәрвәкә «Клавдийос Қәйсәр» чиқип, бир кочидин өткәндә, пәриштә һәкүм сүргән вақитта йүз бәрди). 29 туюқсиз униң йенидин кәтти. 11 Шу Буниң билән [Антакядики] мухлисларниң чағда, Петрус есигә келип, өз-өзиге: һәр бири өз қурбига қарап пул жиғип, «Дәрвәқә әнди Рәб Өз пәриштисини әвәтти, Йәһүдийәдә туруватқан қериндашларға мени һеродниң қолидин вә Йәһүдий ярдәм беришни қарап қилди. 30 Улар бу ҳәлқиниң күткәнлириниң һәммисидин қарапни ада қилип, сәдиқини Барнабас күткүзупту, дәп билдим» — деди. 12 вә Саулниң қоли арқылык [Йәһүдийәдик] һәқиқиң әһвални чүшинип йәткәндә, у жамаәт] ақсақаллирига йәткүзүп бәрди.

12 Шу чағларда, һерод падиша жамаәттиկиләрдин бәзилириғә зиянкәшлик қылмақчи болуп уларға қол салди. 2 У Юһаннаниң акиси Якупни қиличлап өлтүрди. 3 Әзиниң бу қылған ишиниң Йәһүдийларға яққанлиғини көрүп, у Петрусниң тутқун қылдурууди (шу чағда «петири нан һейти» мәзгили еди). 4 Петрусни тутқандын кейин, уни зинданға ташлап, төрт ләшкәр бир гуруппа қилинған төрт қаравул топиға тапшурди. Пасха һейттін кейин, һерод уни халайиқ алдыда сорақ қылмақчи еди. 5 Шуңа Петрус зинданда тутуп қелинди. Лекин жамаәт Худаға жан-дил билән униң үчүн дуа қилишивататти. 6 Әнди һерод уни елип чиқип сот қилишниң алдинқи кечиси,

Маркус дәпму атилидиган Юһаннаниң аниси Мәрйәмниң өйигә барди. У йәрдә нурғун кишиләр жиғилип дуа-тилавәт қиливататти. 13 У дәрвазиниң ишигини қаққанда, Рода исимлиқ бир дедәк авазни аңлап чиқти. 14 У Петрусниң авазини тонуп, хошалығидин ишикни ечишкиму үлгүрмәй жүгүрүп келип, һәммәйләнгә: — Петрус дәрваза алдида туриду! — дәп хәвәр қилди. 15 Лекин улар: — Сараң болуп қалдинғу! — дейишли. Бирақ у: — Растандақ, дәп турувалди. Улар: — У униң пәриштиси болса керәк! — дейишли. 16 Бирақ Петрус дәрвазини қеківәрди. Улар чиқип дәрвазини ечип, униң өзини көргәндә һәммәйлән һаң-таң болушти. 17 Петрус уларға үн чиқармаслиққа қол ишарити қилип, уларға Рәбниң өзини зиндандын

қандақ елип чиққанлигини ейтип бәрди. қоллирини тәккүзүп узитип қойди. 4 Улар Андин кейин, у: — Бу хәвәрни Якупқа вә Мұқәддәс Роһ тәрипиңин әвәтилгән болуп, қериндашларға йәткүзүп қоюңлар, — дәп, Сәлюкийә шәһиригә берип, у йәрдин кемигә өзи у йәрдин башқа йәргә кәтти. 18 Таң чиқип Сиprus арилиға қарап йолға чиқти. атқанда, қаравуллар Петрус зади немә 5 Саламис шәһиригә йетип келип, улар болди дәп сарисимигә чүшти. 19 Һерод уни Йәһүдийларниң синағоглирида Худаниң издәп униң из-деригини тапалмigaчқa, сөз-каламини йәткүзүшкә башлиди. Юханна қаравулларни сорақ қилип, уларни өлүмгә уларниң ярдәмчиси еди. 6 Улар пүтүн мәһкүм қилишни бүйруди. Бу иштин арални арилап чиқип, Пафос шәһиригә кейин, у Йәһүдийәдин чүшүп Қәйсәрийә кәлди. Улар у йәрдә Барйәшуа исимлиқ бир шәһиригә берип шу йәрдә турди. 20 Әслидә киши билән учришип қалди. У сеһиргәр һерод [хан] билән Тур вә Зидондикиләр болуп, сакта пәйғәмбәр болған бир Йәһүдий арисида қаттиқ жедәл бар еди. һалбуки, еди. 7 У киши бу [аралниң] римлиқ валийиси Тур вә Зидондикиләр бирлишип, һеродниң Сергиюс Павлусниң һәмраһи еди. Валий алдиға кәлди. Униң билән яришивелиш үкүмушлуқ бир киши болуп, Барнабас билән үчүн улар алды билән ханниң Биластус Саулни чақыртип, Худаниң сөз-каламини исимлиқ шәхсий ғожыдарини өзлиригә яр- аңлимақчи болди. 8 Лекин һелиқи сеһиргәр йөләк болушқа қайыл қылған еди. Чүнки (униң грекчә исми Әлимас болуп, «сеһиргәр» бу жүттиклир ашлиқни ханниң илкидики дегән мәнада) уларға қарши чиқип, жайлардин алатти. 21 Бәлгүләнгән көрүшүш валийниң райони етиқаттын қайтурушни күнидә һерод шаһанә тонлирини кийип, урунмақта еди. 9 Бирақ Мұқәддәс Роһқа сорақ тәхтидә олтирип, уларға нутук толдурулған Саул (йәне «Павлус» дәпмү сөзлиди. 22 Аңлиған хәлиқ: — Бу адәмниң атилиду) һелиқи сеһиргәргә тикилип авази әмәс, бәлки бир илаһниң авазиidor! — қарап 10 униңға: — Эй, қәлбиң һәр хил дәп вақирапшы. 23 Шуан Пәрвәрдигарниң һейлигәрлик вә алдамчилиқ билән толған бир пәриштиси ханни урди; чүнки у шан- Иблисниң оғли, һәммә һәккәнйилиқниң шәрәпни Худаға бегишлимиди. Нәтижидә, у дүшмини! Пәрвәрдигарниң түз йоллирини қурутқа йәм болуп өлди. 24 Амма Худаниң бурмилашни зади тохтатмамсән?! 11 Әнді сөз-калами давамлиқ бәрк уруп кенәйди. Рәбниң қоли үстүнгә чүшти! Қезлириң 25 Барнабас билән Саул Йерусалимда кор болуп, бир мәзгил қүнниң йоругини сәдиқилирини тапшуруш хизмитини ада көрәлмәйсән! — деди. Шуан, бир хил қылғандын кейин, Антакяға қайтип кәтти. туман вә қараңгулуқ уни басты. У йолни Улар Маркус дәпмү атилидиған Юханнани силаштуруп, кишиләрдин мени қолумдин билла елип барди.

13 Антакядыки жамаәт ичида бәзи пәйғәмбәрләр вә тәлим бәргүчиләр бар еди. Улар Барнабас, «Қара» дәпмү атилидиған Шимеон, Куринилик Лукиус, һерод хан билән биллә соң болған Манаән вә Сауллар еди. 2 Улар Рәбниң ибадитида болуп роза тутиватқан бир мәзгилдә, Мұқәддәс Роһ уларға: — Барнабас билән Саулни Мән уларни қилишқа чақырған хизмет үчүн Маңа айрип қоюңлар, — деди. 3 Шунин билән, улар йәнә роза тутив дуа қылғандын кейин, иккиләнниң үстигә

бәргән ишни қөргән валий Рәбниң тәлимігә қаттиқ һәйран болуп, Униңға етиқат қилди. 13 Павлус билән униң һәмраһлири кемигә чиқип, Пафостин Памфилийә өлкисидиқи Пәрғә шәһиригә барди. У йәрдә Юханна улардин айрилип Йерусалимға қайтты. 14 Павлуслар болса Пәрғә шәһиридин чиқип, давамлиқ мәңип Писидийә районидиқи Антакя шәһиригә берип, шабат күни синағогқа кирди. 15 Тәврат қисимлиридин вә пәйғәмбәрләрниң язмилиридин оқулғандын кейин, синағогниң өңлири уларни қақыртип: — Қериндашлар, әгәр халайиқа

бирәр несиһәт сөзүллар болса, ейтиңлар, дәп һәкүм чиқарғини билән, һәр шабат — деди. 16 Павлус орнидин туруп, қол күни окулидиган пәйғәмбәрләрниң алдин-иширити қилип, халайиққа мундақ деди: ала ейтқан сөзлирини әмәлгә ашурди. 28 — Эй Исаиллар вә Худадин қорққанлар, Гәрчә улар униңдин өлүм жәзасыға һәкүм қулақ селиңлар! 17 Бу Исаил хәлқының қилишқа тегишлик бирәр гуна тапалмиған Худаси ата-бовилиримизни таллиди; улар болсими, валий Пилатустин йәнила уни Мисирда мусапир болуп яшиған вақитларда өлүмгә мәһкүм қилишни өтүнди. 29 Улар уларни улуқ қилди, Өзиниң егиз көтәрген [бу] [ишларни қилип] мүкәddәс язмиларда билиги билән уларни Мисирдин күткүзүп униң һәккүдә алдин пүтүлгәнләрниң чиқти. 18 У чөлдә уларға тәхминән қириқ һәммисини [өзлири билмигән һалда] жил ғәмхорлук қилди 19 андин Қанаан әмәлгә ашурғандын кейин, униң жәситини зимиnidики йәттә әлни йоқитип, уларниң кресттин чүшүрүп, бир қабиргә қойди. 30 зимилирини уларға мирас қилип бәрди. 20 Лекин Худа уни өлүмдин тирилдүрди! 31 Бу ишларға алди-кәйни болуп тәхминән Тирилгәндін кейин, у бурун өзи билән төрт йүз әллик жил қетти. Кейин, таки Галилийәдин Йерусалимгичә әгишип Самуил пәйғәмбәр оттуриға чиққичә, у қәлгәнләргә көп күнләр ичидә [нәччә қетим] уларға батур һакимларни тикләп бәрди. 21 көрүнүп турди. Бу кишиләр һазир [Исаил] Андин улар бизгә бир падишани бәрсикән, хәлқигә униң гувачилири болуватиду. дәп [Самуил пәйғәмбәрдин] тилиди. Шуниң 32 Бизму ата-бовилиримизға қилингән билән Худа уларға Бинямин қәбилисидин вәдиниң хуш хәвирини силәргә һазир Киш исимлиқ адәмниң оғли Саулни жақалаймиз — Худа Әйсани [аримизда] тикләп бәрди. У қириқ жил һәкүм сүрди. тиқләп, бу вәдини уларниң әвлатлири 22 Бирақ [Худа] Саулни сәлтәнитидин болған бизләргә әмәлгә ашурди. Бу һәктә чүшүрүп, уларға Давутни падиша қилип Зәбурниң иккинчи күйидә алдин-ала турғузып бәрди. Худа униң һәккүдә гувалиқ мундақ пүтүлгән: «Сән Мениң Оғлум, берип: «Көңлүмдикдәк бир адәмни, йәни Өзүм сени бүгүнки күнидә туғдурдум». 34 Йәссәниң оғли Давутни таптим. У Мениң Әндиликтә Худаниң Әйсаға чиришни қайта толук ирадәмгә әмәл қилиду», — деди. көргүзмәй өлүмдин тирилдүридиғанлиғи 23 Өзи вәдә қылғандәк Худа бу адәмниң һәккүдә у [мүкәddәс язмиларда] мундақ нәслидин Исаил хәлқигә бир Құтқузғучи алдин-ала ейтқан: «Давутқа вәдә қылған тикләп бәрди — у болса Әйсаниң өзидур! 24 мәһир-шәпқәтләрни силәргә ата қилимән!» У хәликниң оттурисиға чиқыштын алввал, 35 Шуңа йәнә бу һәктә йәнә бир айәттә: Йәһія [пәйғәмбәр] чиқип, барлық Исаил — «[И Худа], Сениң мүкәddәс Болғучуңға хәлқини товва қилишни [билдүридиған] тениңиң чиришини көргүзмәйсән». 36 чөмүлдүрүшни қобул қилинлар, дәп Чүнки Давут дәрвәқә Худаниң ирадиси жақалиди. 25 Йәһія [пәйғәмбәр] вәзипини бойичә өз дәвери үчүн хизмәт қилип, өз тамамлиғанда, халайиққа мундақ дегән ата-бовилириға қошулуп өлүмдә ухлап еди: «Силәр мени ким дәп билисиләр? Мән униң тени чирип кәткән еди. 37 Лекин Худа силәр күткән зат әмәсмән. Бирақ мана, өлүмдин тирилдүргүчи болса чиришни мәндін кейин бириси келиду, мән һәтта һеч көрмиди. 38 Әнди шуңа силәр шуни униң аяқ кәшлирини йешишкиму лайиқ билишиңлар көрекки, қериндашлар, һазир әмәсмән!» 26 Эй қериндашлар, Ибраһимниң гуналардин кәчүрүм қилиниш йоли дәл шу жәмәтиниң нәсиллири вә араңлардики киши арқилиқ силәргә жақалиниватиду. Худадин қорққанлар, бу нижатлиқниң сөз- 39 Муса пәйғәмбәргә чүшүрүлгән Тәврат калами силәргә әвәтилди! 27 Йерусалимда қануну билән силәр халас болалмайватқан туруватқанлар вә уларниң һакимлири ишлардин униңға етиқат қылғучилар у [Әйсани] тонумай, униң үстидин гунакар арқилиқ халас қилинип һәккәний қилиниду!

40 Шуңа, пәйғәмбәрләр алдин-ала ейтқан мұхлислар болса хошаллиққа һәмдә шу балао-апәт бешиңларға чүшмәслиги Мұқәддәс Рөхіқа толдурулди.

үчүн еһтият қилинлар! — 41 «Қараңлар, и мазақ қылғучилар, һәйрануһас болуп налак болуңлар! Чүнки силәрниң күнлириңларда бир иш қилимәнки, Уни бириси силәргә елан қылсыму силәр шу ишқа һәргиз ишәнмәйсиләр!» 42 Павлус билән Барнабас синагогдин чиққиватқанда, жамаәт уларға келәрки шабат күни бу ишлар һәккідә йәнә сөзләшни йелинді. 43 Синагогтика жамаәт тарқалғанда, нурған Йәһудийлар вә Худадин қорқан Тәвратқа етиқат қылған Йәһудий әмәсләрму Павлус билән Барнабасқа әтешти. Иккиси уларға сөз қилип, уларни Худаниң меһир-шәпкитидә чиң турушқа дәвөт қылди. 44 Кейинки шабат күни, пүтүн шәһәр хәлқи дегидәк Худаниң сөз-каламини аңлиғили келиши. 45 Бирақ бундақ топ-топ адәмләрни көргөн Йәһудийлар һәсәткә чөмүп, Павлусниң сөзлиригә қарши тәтүр гәп қилип, униңға тәһмәт қылди. 46 Әнді Павлус билән Барнабас техиму жүрәклик һалда мундақ деди: — Худаниң сөз-каламини алди билән силәр [Йәһудий хәлқигә] йәткүзүш керәк еди. Лекин силәр уни чәткә қеқип өзүңларни мәңгүлүк һаятқа лайиқ көрмігендін кейин, мана биз [силәрдин] буруулуп әлләргә йүзлинимиз! (alōnios g166) 47 Чүнки Пәрвәрдигар [муқәддәс язмиларда] бизгә мундақ буйруған: — «Мән Сени [ят] әлләргә нур болушқа, Йәр йүзиниң чәт-яқилиригичә нижатлиқ болушун үчүн Сени атидим». 48 Әлләрдикиләр бу сөзни аңлап, хошал болушуп Рәбниң сөз-каламини улуқлашты; мәңгүлүк һаятқа еришишкә бекитилгәнләрниң һәммиси етиқат қылди. (alōnios g166) 49 Шундақ қилип, Рәбниң сөз-калами пүткүл зимиңга тарқалди. 50 Бирақ Йәһудийлар Худадин қорқан жуқури тәбиқилик аялларни һәм шәһәр мәтивәрлирини құтритип, Павлус билән Барнабасқа зиянкәшлик қылғузуп, улар иккисини өз жутлиридин қоғлап чиқарди. 51 Амма Павлус билән Барнабас уларға қарап аяқлиридики топини қеқиштуруветип, Коня шәһиригә қарап маңди. 52 [Антакядики]

14 Коня шәһиридә шундақ болди, Павлус билән Барнабас Йәһудийларниң синагогига киргәндә, жамаәткә шундақ сөзлидики, нәтижидә Йәһудийлар вә Грекләрдинму нурған кишиләр етиқат қылди 2 (налбуки, ишәнмигән Йәһудийлар [ят] әлликләрниң көңүллирини зәһәрләп, уларни қериндашларға қарши турушқа құтратти). 3 Шуңа [Павлус билән Барнабас] у йәрдә хелә узун туруп, Рәбгә тайинип жүрәклик һалда [хуш хәвәрни] жақалиди; Рәб уларниң қоллири билән мәжизилик аламәтләр вә қарамәтләрни көрситип өз меһир-шәпкитиниң сөз-каламиға гувалиқ берди. 4 Бунин билән шәһәр хәлқи иккигә бөлүнүп кетип, бәзилири Йәһудийлар тәрәптә, бәзилири болса расуллар тәрәптә турди. 5 Ахирда, бир қисим ят әлликләр билән Йәһудийлар арисида (өз башлиқлири билән бирликтә) расулларни қыйнап, чалмакесәк қишил құтратқулуғи баш көтәрди. 6 Лекин улар бу иштин хәвәр тепип, шу йәрдин қечип Ликавуня районидики Листра вә Дәрбә шәһәрлири һәмдә әтраптики жутларға қарап маңди. Улар шу йәрләрдә хуш хәвәрни давамлиқ жақалавәрди. 8 Шу ғафда, Листра шәһиридә путлирида мағдурни йоқ, һеч менип бақмифан бир түгма паләч олтиратти. 9 Павлус сөз қиливатқанда, бу адәм униңға қулақ селип олтиратти. Павлус униңға көз тикип униң сақайтилишиға ишәши барлыгини көрүп йетип, 10 жуқури аваз билән: — Орнундин дәс тур! — деди. Нелиқи адәм шуан орнидин дәс туруп менишкә башлиди. 11 Лекин Павлусниң бу ишини көргөн топ-топ адәмләр Ликавуня тили билән: — Илаһлар инсан қияпитига кирип аримизға чүшүпту! — дәп вақиришип кәтти. 12 Улар Барнабасни «Илаһ Зеус» дәп аташти вә Павлусни сөзләштә башламчи болғачқа уни «Илаһ һермис» дәп аташти. 13 Шәһәрниң сиртида «Зеус Илаһ»ниң бутханиси бар еди. Шу [бутханидики] қаһин шәһәр дәрвазисиға өкүз вә гүл чәмбирәкләрни

елип келип, хәлиқ билән биллә расулларға Писидийә районидин өтүп Памфилийә атап қурбанлық құлмақчи болди. 14 Лекин өлкисигә кәлди. 25 Улар Пәргә шәниридә расуллар Барнабас билән Павлус бу ишни сөз-калемни йәткүзгәндін кейин, Атталя аңап, кийим-кечәклирini житқан һалда, шәниригә барди. 26 Андин у йәрдин көпчиликниң арисиға жүгүрүп кирип, кемигә чиқип, [Сурийәдики] Антакяға вақырап мундақ деди: 15 — Халайиқ, бу қарап кәтти. Улар әслидә шу йәрдә ишларни немә дәп қиливатисиләр?! Биз өзлири һазир тамамлиған бу вәзипини силәргә охшаш һессияттиki инсандармиз! ада қилишқа [жамаәттиқиләр тәриpidin] Биз силәргә бу әрзимәс нәрсиләрни Худаниң мәнир-шәпкитигә тапшурулған ташлап, асман-зимин, деңиз-океан вә еди. 27 Қайтип кәлгендә, улар жамаәтни улардики барлық мәхлүқларни Яратқучи бир йәргә жәм қилғанда, уларға Худаниң наят Худагила ибадәт қилишиңлар керәк өзлири арқилик қилған барлық әмәллирини, дәп жақалаватимиз! 16 Бурунқи дәвиrlәрдә, шундақла Худаниң қандак қилип әлләргә у һәр қайси әлләрни өз йоллирида мәнишқа етиқатниң бир ишигини ачқанлиғини йол қойған. 17 Шундақ болсуму, У Өзини сөзләп бәрди. 28 Улар у йәрдә мухлислар испатлайдыған гувалиқни қалдурмидыған билән биллә узун мәзгил турди.

әмәс. Чүнки У һемишә силәргә шапаәт көрситип, ямғурни өз вақтида әрштин яғдуруп мол һосул ата қилип, аш-тамақ билән силәрни тойғузуп, қәлбиңларни хошаллиққа чөмдүрүп кәлди. 18 Һәтта улар бу сөзләрни қилған болсуму, халайиқниң уларға атап қурбанлық қилишини аранла тосувалди. 19 Лекин Антакя вә Коня шәһәрлиридин бәзи Йәһүдийлар келип, кишиләрни өзлиригә қайил қилиши билән, хәлиқ Павлусни чалма-кесәк қилди, андин уни өлди дәп қарап, шәһәр сиртиға сөрәп ачиқип ташливәтти. 20 Лекин мухлислар униң әтрапиға олашқанда, Павлус орнидин туруп, шәһәргә қайтип кирди. Әтиси, у Барнабас билән биллә Дәрбә шәнириға кәтти. 21 Әнди улар Дәрбә шәниридә хуш хәвәр жақалап, нурғун адәмләрни [Мәсиһкә] мухлис болушқа киргүзгәндін кейин, иккилән Листра, Коня вә Антакя шәһәрлиригә қайтип барди. 22 Улар у йәрләрдә мухлисларниң қәлблирини күчәтип, уларни етиқатта чиң турушқа риғбәтләндүрүп, шундақла: — Биз Худаниң падишаһиғиға кириштә нурғун жапа-мушәқкәтләрни бешимиздин өткүзүшимиз муқәррәп болиду, — дәп несиһәт қилди. 23 Улар йәнә һәр қайси жамаәт ичидә ақсақалларни таллап бәлгүләп, дуа қилиш вә rosa тутуш арқилик уларни өзлири етиқат бағлиған Рәбгә тапшурди. 24 Иккилән

15 Шу чағларда бәзиләр Йәһүдийә өлкисидин келип, [Антакядиқи] қериндашларға: — Силәр Муса [пәйғәмбәргэ] тапшурулған йосун бойичә хәтнә қилинишни қобул қилмисаңлар, күткүзулмайсиләр! — дәп тәлим беришкә башлиди. 2 Бу иш тоғрисида чоң мажира чиққан болуп, Павлус билән Барнабас иккилән шу кишиләр билән кәсқин муназирә қилишқандын кейин, [қериндашлар] Павлусни, Барнабасни, шундақла уларниң арисидин бир һәччәйләнни бу мәсилә тоғрисида расуллар вә ақсақаллар билән көрүшүшкә Йерусалимға барсун дәп бекиткән. 3 Шундақ қилип улар жамаәт тәриpidin йолға селинип, сәпиридә Фәникийә райони вә Самарийә елкисини бесип өтүп, барғанла йерида әлләрниң тува қилип [етиқат] йолиға киргәнлигини тәпсилій сөзлиди. Бу хәвәр барлық қериндашларни зор шатлиққа чөмгүзди. 4 Павлуслар Йерусалимға кәлгинидә, улар жамаәттиқиләр, расуллар вә ақсақаллар тәриpidin қарши елинип, көпчиликкә Худаниң өзлири арқилик барлық қилған әмәллирини баян қилип бәрди. 5 Лекин Пәрисий мәзәнипидиқиләрдин етиқат йолиға киргән бәзиләр орнидин турушуп: — Мошу [ят әлликләрни] хәтнә қилиш

керәк, шундақла уларға Мусаға үшүрүлгөн вә шундақла уларни әзәлдин аян қилип Төврат қануниға әмәл қилиши керәклигини көлгөн Пәрвәрдигар!» (айт g165) 19 — Шунин җекиләш керәк! — деди. 6 Шуңа расуллар үчүн хуласам шуки, ят әлликләр арисидин билән ақсақаллар бу мәсилини музакирә товва қилип Худаға етиқат бағыланларға қилиш үчүн жәм болушти. 7 Узун аварә-егирчилик селип қоймаслиғимиз сөһбәтлишиштин кейин, Петрус орнидин керәк; 20 пәкәт уларға: «Бутларға атилип туруп мундақ деди: — Қериндашлар, булғанған нәрсиләрни йейиштин, жынсий дәсләттики күнләрдә Худаниң ичиңлардин бузуклуқтын, қанни вә боғуп союлған мени таллап мениң ағзим арқылы үш һайванларниң гөшлиридинму йейиштин ҳәвәрдикى сөз-каlamни ят әлликләргө нери болуңлар» дәп тапилап, бир аңлитип уларниң етиқат қилишида васитә парчә хәт язайли. 21 Чүнки қедимки қилишқа бекиткәнлигидин ҳәвириңлар дәвирләрдин тартып һәр шәһәрдә шабат бар. 8 Вә инсанларниң қәлбини билгүчи құнидә синагогларда Муса [пәйғәмбәр]ниң Худа Мұқәддәс Роһни бизгә ата қылғанидәк, ейтқанлири оқуулуп, униң көрсәтмилири уларгиму ата қилди. 9 Шундақ қилип, үгитилип көлгән. 22 Шунин билән расуллар, Худа уларни биз билән һеч қандақ ақсақаллар, шундақла Йерусалимдикى пәрикәндүрмәй, уларниң қәлблирини пүткүл жамаәттиклир өз арисидин бир етиқат арқылы қылди. 10 [Әһівал мана һәччә адәмни таллап, уларни Павлус вә шундақ екан], әнді силәр немә үчүн өзимиз Барнабас билән биллә Антакяға әвәтишни вә ата-бовилиримизму көтирәлмігән лайиқ көрди. Әслидә қериндашлар ичидә бир боюнтуруқни мухлисларниң бойниға башламчи болған Йәһүда (Барсабас дәпмү артмақчи болуп, Худани синимақчы атилиду) билән Силаслар буниңға талланди. болисиләр?! 11 Әндиликтә, биз болсақ Рәб 23 Хәт болса уларға тапшурулди, униңда Әйсаның меһири-шәпқитиге тайинип уларға мундақ йезилған еди: — «И Антакя, охшаш күткүзулымиз, дәп ишинимиз. 12 Сурийә вә Киликийәдә туруватқан ят [Бу сөздин кейин], Барнабас билән Павлус әллик қериндашлар, — [Йерусалимдикى] чиқип, Худа өзлири арқылы ят әлликләрниң қериндашлириңлардин, расуллар билән арисида көрсәткән барлық мәжизилик ақсақаллардин силәргә салам! 24 Аrimizdin аламәтләрни вә карамәтләрни баян қилип бәзи кишиләр чиқип йениңларға берип, бәрди; көпчилек уларға қулақ селип сүкүттә сөзлири билән силәрни беарамлиқта турди. 13 Уларниң сөзи түгигәндін кейин, селип көңлүңларни паракәндә қилип Яқуп мундақ деди: — Қериндашлар, маңа қойғанлиғини аңлидуқ. Лекин биз уларға қулақ селиңлар! 14 Баятин Шимеон Худаниң һеч қандақ сөз-әмир қилмидуқ. 25 Шу ят әлликләрниму баштинга шапаәт билән сәвәптин, биз бу ишта ойлиримиз бир йоқлап, уларниң арисидин Өз нами үчүн йәрдин чиққандын кейин, аrimizdin билән әхәлиң өзлиридиғанлигини үшүндерүп талланған бир һәччәйләнни сөйүмлүк өтти. 15 Пәйғәмбәрләрниң ейтқанлириму Барнабас вә Павлусимиз билән биллә буниңға үйғун келиду, худди [муқәддәс йениңларға әвәтишни қарар қилдуқ. 26 Бу яэмиларда] муну сөzlәр пүтүлгәндәк: — 16 иккилән Рәббимиз Әйса Мәсиһниң нами — ««Мошу ишлардин кейин, Мән қайтип үчүн наягини хәтәргә тәвәккүл қылған келип, Давутниң жиқилған чедирини кишиләрдур. 27 Шуңа биз Йәһүда билән йеңибаштинг қуруп тикләймән, Униң Силасни язғанлиримизни силәргә өз ағзи ҳарабиلىклирни қайта бена қилип, әслигә биләнму сөзләп бәрсүн дәп, йениңларға көлтүримән. 18 Шундақ қилип, жаһандики әвәттүқ. 28 Гәпниң поскаллисига кәлсәк, башқа инсанларму, йәни Мениң намамы Мұқәддәс Роһқа, шундақла бизләргиму билән аталған барлық әлләр Мени издәп шу лайиқ көрүнгәнки, төвәндики зөрүп тапиду» дәйду бу ишларни әмәлгә Ашурғучи болған ишлардин сирт, силәргә һеч

қандақ башқа ишни жүкливәслигимиз өтүп, [һәр қайси җайларда] жамаәтләрни керәк: 29 — Бутларға аталған нәрсиләрдин, кувәтләндүрди.

қанни вә боғуп союлған һайванларниң гөшлиридин йейиштин вә жинсий бузуклуқтын нери болуш — силәр мөшү бир нәччә иштин сақлансаңлар, яхши қылған болисиләр. Аман-хатиржәм болуңлар!»

30 Шундақ қилип, улар [қериндашлар] тәрипидин йолға селинип, Антакяға барди. У йәрдә пүтүн жамаәттиклирни жиғип, хәтни уларға тапшурди. 31 Улар хәтни оқуп, униндін болған риғбат-тәсәллидин зор шатланди. 32 Йәһуда вә Силаслар өзлириму пәйғәмбәрләрдин болуп, қериндашларни нурғун сөз-несиһәтләр билән риғбәтләндүрүп, уларни қувәтләндүрди. 33 [Йәһуда вә Силаслар] у йәрдә бир мәзгилни өткүзгәндін кейин, Антакядики қериндашларниң сәпирігә аманлық тилигән һалда узитиши билән, улар өзлирини өвәткән [Йерусалимдикиләрниң] қешиге қайтти. 34 Лекин Павлус вә Барнабас Антакяда қелип, башқа нурғун қериндашларниң һәмкарлигыда тәlim берип Рәбнинң сөз-каламидики хуш хәвирини жақалап турди. 35 Лекин йәнә бир нәччә күнләрдин кейин Павлус Барнабасқа: Биз бурун Рәбнинң сөз-каламини йәткүзгән һәммә шәһәр-йезиларға берип, қериндашларниң йениға берип, налини сорап келәйли, — деди. 37 Барнабас болса Юханна (Маркусму дейилиду)ны биллә елип бармақчи болған еди. 38 Бирақ Павлус алдинқи қетим Памфилийә өлкисидә улардин айрилип кәткән, Рәбнинң хизмитида улар билән биллә [давамлиқ] сәпәр қылмиган Маркусни йәнә елип беришни ақыланилик әмәс дәп қариди.

39 Шунинң билән иккилән оттурисида бәк кәssин ихтилап болуп, ахир берип улар бир-биридин айрилип кетиши. Барнабас Маркусни елип, кемигә олтирип Сипрус арилиға кәтти. 40 Павлус болса Силасни таллиди; қериндашларниң иккиләнни Худаниң шаптаитигә аманәт қилиши билән у иккиси йолға чиқти. 41 У әнди Сурийә вә Киликийә өлкiliрини арилап

16 Андин у Дәрбә вә Листра шәһәрлиригimu барди. Мана, шу йирдә етиқатчи Йәһүдий бир аялниң оғли, Тимотий исимлиқ бир мухлис бар еди. Униң атиси болса грек еди. 2 Листра вә Коня шәһәрлиридики қериндашларниң һәммиси униң тоғрилиқ яхши гувалиқ берәтти. 3 Павлус уни өзи билән биллә елип маңмақчи болди. Бирақ бу йәрдикى Йәһүдийларниң һәммиси [Тимотийниң] атисиниң грек екәнлигини билгәчка, Павлус уни елип хәтнә қилдүрди. 4 Улар шәһәр-йезилардин өткәч, Йерусалимдик расуллар билән ақсақаллар [ят әлләргә] бекиткән бәлгүлимиләрни уларниң риайә қилиши учун тапшурди. 5 Шундақ қилип, жамаәтләр етиқатта күчәтилип, санлириму күндин-күнгә көпәйди. 6 Муқәddәs Роh уларниң Асия өлкисидә сөз-каlamни жақалишига йол қоймиған болуп, Павлуслар әнди Фригийә вә Галатия районлиридин өтүп, 7 Мисийә районига кәлгәндін кейин, Битинийә өлкисигә кирмәкчи болди. Бирақ Эйсаниң Роhи уларға бундақ қилишикуму йол қоймиди. 8 Шунинң билән улар Мисийәдин өтүп, дәнiz бойидики Троас шәһиригә чышти. 9 Шу күни кәctә, Павлусқа бир гайипанә көрүнүш көрүнүп, Македонийәлик бир киши униң алдида өрә туруп: — [Денциздин] өтүп, Македонийәгә келип, бизгә ярдәм бәргәйсән! — дәп өтүнди. 10 У бу көрүнүшни көргәндін кейин, Рәб бизни жәэмән у кишилорниң қешига берип, уларға хуш хәвәр жақалашқа чақирған, дегән хуласига қелип, дәрһал Македонийәгә беришқа тәйярландуқ. 11 Биз кемигә чиқип, Троастин йолға чиқип, Самодрак арилиға қарап йол алдуқ вә әтиси [Македонийәдикى] Неаполис шәһиригә йетип бардуқ. 12 У йәрдин Македонийәниң шу районидики Филиппи дегән муһим шәһиригә өттүк. Буму Римдикى бир мустәмлиқә шәһәр еди. Биз бу йәрдә бир нәччә күн турдуқ. 13 Шабат күни, [шәһәр] дәрвазисидин

чиқип дәрия саһилигә бардуқ; чүнки биз зинданға ташлиди вә шундақла гундипайни у йәрдә дуа-тилавәт қилидиган бир жай қаттиқ күзитишкә буйруди. 24 У буйруқни бар дәп ойлидук; дәрвәқә шундақ болди. тапшурувельиши билән уларни зинданниң Биз олтирип, у йәргә жигилған аялларға ичкериидики камерға солап, пуглириға сөзләшкә башлидук. 14 Уларниң ичидә ишкәл салди. 25 Тұн йеримда, Павлус сөсүн рәхт содиси қилидиган, Тиятира билән Силас дуа қилип, Худаға мәденийә шәһирилик, Худадин қорқидиган Лидя қүйлирини ейтивататты. Башқа мәһбуслар исимлиқ бир аял бар еди. Рәб униң болса қулақ селип аңлавататты. 26 қәлбини Павлусниң ейтқанлирини қобул Туюқсиз қаттиқ йәр тәврәш йыз бәрди; қилишқа ачти. 15 У аилисидикиләр билән зинданниң һүллириму тәвринип кәтти чөмүлдүрүлгән болуп биздин өтүнүп: — вә зинданниң һәммә ишиклири шуан Әгәр силор мени [һәқиқатән] Рәбгә етиқат ечилип, һәр бир мәһбусниң кишәнлириму қилғучи дәп билсәнләр, мениң өйүмгә чүшүп кәтти. 27 Гундипай уйқидин берип туруңлар! — дәп чиң туруп бизни ойгинип, зинданниң ишиклириниң очуқ мақұллатти. 16 Бир күни биз шу дуа турғанлиғини көрүп, мәһбуслар қечип қилидиган жайға кетип барғинимиәзда, кетипту дәп ойлап, қиличини сууруп бир дедәк бизгә йолуқти; бу қызға пал елип, өзини өлтүрүвалмақчи болди. 28 салғучи бир жын чаплишивалған еди; дедәк Лекин Павлус қаттиқ авазда: — Өзүңгә зәрәр ғожайынлириға пал селиш йоли билән йәткүзә, һәммимиз бар! — дәп вақириди. нурғун пайда тепип бәргән еди. 17 У йол 29 Гундипай: Чирақларни кәлтүрүңләр дәп бойи Павлус вә бизгә әгишиб: — Бу кишиләр товлап ичкериғә етилип кирип, титригән Һәммидин алий Худаниң құллири, улар һалда Павлус билән Силасниң айығыға силәргә нижатлиқ бир йолини жақалайду! жиқилди. 30 Андин уларни ташқириға — дәп вақирап маңди. 18 У уда көп елип чиқип: — Күткүзулушум үчүн немә күнләр шундақ вақириди. Бу иш Павлусниң қилишим көрәк? — дәп сориди. 31 Рәб қәлбини азаплап, у қызға бурулуп, жінға: — Әйсага етиқат қылғын, вә шундақ қылсан, Әйса Мәсиҳиң нами билән буйруймәнки, өзүң һәм аиләндикиләрму қуткүзулиду! униңдин чиқ! — дейишигила, жын шуан — деди улар. 32 Шуниң билән, иккилән чиқип кәтти. 19 Дәдәкниң ғожайынлири униңға вә униң барлық аилисидикиләргә униңға бағлиған пул тепиши үмүтiniң Рәбниң сөз-каламини йәткүзді. 33 Кечә йоққа чиққанлиғини көрүп, Павлус шу саатниң өзидила [Гундипай] уларни билән Силасқа қол селип, уларни базар башлап чиқип, ярилирини жуып тазилиди; мәйданиға сөрәп, һөкүмдарларниң алдиға андин у дәрінал аилисидикиләр билән елип барди. 20 Улар иккиләнни сорақчи чөмүлдүрүшни қобул қилди; 34 иккиләнни әмәлдарларниң алдиға чиқирип: — Бу өз өйигә башлап келип, уларниң алдиға адәмләр Йәһүдийлар болуп, шәһиризини дәстихан салди. У пүткүл аилисидикиләр қалаймиқанлаштурувәтмәктә. 21 Биз билән Худаға етиқат қылғанлиқтын зор болсақ римлиқлармиз, улар қанунимизға шатланди. 35 Әтиси әтигәндә, сорақчи хилап болған вә қобул қилишқа әмәлдарлар ясавулларни зинданға әвәтип: — яки жүргүзүшкә болмайдиган қаидә- У иккиләнни қюветиңлар! — дәп буйруди. йосунларни тәргиб қиливатиду! — дәп 36 Гундипай Павлусқа бу сөзни йәткүзүп: — шикайәт қилди. 22 Топланған халайиқму Сорақчи әмәлдарлар иккىндерни қюветиши уларға һүжүм қилишқа қозғалды; сорақчи ярлиғини чүшүрди. Силәр әнди зиндандин әмәлдарлар уларниң кийимлирини житип чиқип, теч-аман йолуңларға чиқынлар, ялаңачлап, калтәк билән думбилашқа — деди. 37 Бирақ Павлус ясавулларға: — әмир чүшүрди. 23 Иккиләнни калтәк Биз Рим пухралари болсақму, әмәлдарлар билән көп думбилиғандын кейин, уларни бизни сорақ қымайла халайиқниң алдида

калтәк билән думбалап, зинданға ташлиди. қобул қылди. Улар Әйса исимлиқ башқа Әнди улар назир бизни йошурунчә бир падиша бар дәп жакалап, Қәйсәрниң қоғлимақчиму? Яқ, бундақ қылса болмайду! парманлириға қарши чиқиватиду! — дәп Әмәлдарлар өзлири келип бизни чиқарсун! чүкән селишти. 8 Улар бу сөзләр билән — деди. 38 Ясавуллар бу сөзләрни сорақчи халайиқни вә шәһәр әмәлдарлирини әмәлдарларға йәткүзди. Улар иккиләнниң дәккә-дүккигә селип қойди. 9 Әмәлдарлар Рим пухраси екәнлигини аңлап қоркуп Ясон вә башқа тутуп келингәнләрдин кәтти; 39 уларниң көңлини елишқа капаләт пули алғандин кейин, уларни [зинданға] берип, уларни зиндандин елип қоювәтти. 10 Қериндашлар кечикмәй чиққандын кейин, шәһәрдин чиқип кетишни Павлус билән Силасни шу күни кечидә қайта-қайта өтүнди. 40 Иккилән зиндандин Берия шәһиригә өвәтивәтти. Улар у йәргә чиқиши билән Лидяниң өйігә барди; андин йетип барғанда, Йәһудийларниң синагогига у йәрдә қериндашлири билән көрүшүп, кирди. 11 У йәрдикги [синагогдикиләр] уларни риғбәтләндүргәндегендегин кейин, йолға Тесалоникадикиләргә қарығанда есил хисләтлик болуп, сөз-каlamни қизықип аңлиди вә уларниң ейтқанлириниң тоғра яки хаталиқини ениқалап билиш үчүн, ھәр күни мүкәддәс язмиларни қетиркинип изләнди. 12 Нәтижидә, улардин нурғун Йәһудийлар, есилзәдә грек аяллардин бир қисми вә шундақла хелә көп грек әрләр етикат қылди. 13 Лекин Тесалоникадики Йәһудийлар Худаниң сөз-каламиниң Павлус арқиلىқ Бериядыму жакалиннатынини аңлап, у йәргиму берип топилаң көтәрмәкчи болуп, аммини қутратти. 14 Шунци билән қериндашлар Павлусни дәрһал деңиз бойыга өвәтивәтти. Силас билән Тимотий болса Берияда қалди. 15 Павлусни узитип маңғанлар уни Афина шәһиригичә елип барди. Андин улар Павлусниң: — «Силәр Силас билән Тимотийға мүмкинкәдәр мениң йенимға тезрақ қалсун дәп йәткүзүп қоюңлар» деген тапшуругини елип, [Берияға] қайтип қалди. 16 Павлус Афина шәһиридә Силас билән Тимотийни күтүп турғанда, пүткүл шәһәрдикиләрниң буттәрәсликкә берилип кәткәнлигини көрүп, рохи қаттиқ азапланди. 17 Шуңа у синагогта Йәһудийлар вә Худадин қорқидиганлар билән ھәм шуниндәк ھәр күни базарда учриғанла кишиләр билән муназирилиштәтти. 18 «Епикурлар» вә «Стойклар» дәп аталған бәзи пәйласопларму униң билән муназирилишишкә башлиди. Улардин бәзиләр: — Бу биләрмән почи немә дәп жәйлүватиду? — дейишти. Йәнә бәзиләр

17 Улар сәпирини давам қилип

Амфиполис вә Аполлония шәһәрлиридин өтүп, Тесалоника шәһиригә кәлди. У йәрдә Йәһудийларниң синагоги бар еди. 2 Павлус адити бойичә уларниң арисиға кирип, уда үч шабат күни у йәрдә жәм болғанлар билән мүкәддәс язмиларни шәрһләп муназирилишип, 3 уларға Мәсиһниң азап-окубәтләр тартқандын кейин өлүмдин тирилиши мүкәррәр дәп чүшәндүрди ھәм испатлиди вә: — Мән силәргә жәкалиған мөшү Әйса дәл Мәсиһниң Өзи шу! — деди. 4 [Йәһудийларниң] ичидин бәзиләр қайыл болуп ишинип, Павлус билән Силасқа қошулди; шундақла Худадин қорқидиган Грекләрдин зор бир топ адәмләр вә аз болмиған жукури тәбиқидиңи грек аялларму шундақ ишәнди. 5 Бирақ Йәһудийлар буниңға ھәсәт қилип, бир нәччә қәбін адәмләрни жигип, бир топ кишиләрни топладап, шәһәрни астин-үстүн қиливәтти. Йәһудийлар Павлус билән Силасни шәһәр хәлиқ [кеңәшмисигә] тапшуруп бериш үчүн уларни тутуш мәхситидә Ясон исимлиқ бирисиниң өйігә бастирууп барди. 6 Лекин улар иккиләнни тапалмай улар Ясон вә башқа бир нәччә қеришдашни шәһәр әмәлдарлириниң алдига тартип апирип: — Жаһанни астин-үстүн қиливәткән әшу адәмләр мөшү йәргиму йетип қалди; 7 Ясон уларни өйидә

Павлусниң Әйса вә адәмләрниң өлүмдин бәзи шаирлар ейтқинидәк: «Биз Униң тирилдүрүлидиганлиги һәкәидики хуш нәслидурмиз!». 29 Шуңа, Худаниң нәсли хәвәрни жәкалиғанлигидин: — У ят болғачқа, биз Тәңри Болғучини алтун-күмүч илаһларниң тәрғибатчиси охшайду! — яки таштин ясалған, һұнәрвәнниң маһарити дейиши. 19 Шуңа, улар Павлусни елип вә тәсәввүри билән оюлған бирәр нәрсигә «Ареопагус» дегендеген [кеңеш] мәйданиға охшайду, дәп ойлимаслиғимиз керәк. 30 апирип: — Сән тарқитиватқан йеңи Шуңа Худа бурунқи заманлардикіләрниң тәлимиңниң немә екәнлигини биәзмү шундақ ғәпләтлик вақытлирини нәзиридин билсәк қандак? 20 Чүнки сән бәзи ғәйрий сақыт қылғини билән, лекин бүгүнки ишларни қулиқимизға йәткүзүватисән, биз құндә ү һәммила йәрдә пүтүн инсанларни уларниң мәнаси зади немә екәнлигини гуналириға товва қилишқа әмир қылмақта! билгүмиз бар, — дейиши 21 (әндеги 31 Чүнки У Өзи тиқлиған инсан арқиلىк Афиналиқтар вә у йәрдә туруватқан чәт пүткүл дүнияни һәкәнайлиқ билән сорак әлликләрниң һәммиси вақтими бирәр қилидиган бир құнини бәлгүлиди; У уни үеңдилікниң йәткүзүш яки аңлаштын башқа өлүмдин тирилдүргәнлиги билән бу ишниң ишқа сәрп қымайтти). 22 Шуңа Павлус муқәррәр екәнлигигә испат бәргән еди. Ареопагус мәйданиниң оттурисиға чиқип 32 [Павлусниң] «өлгәнләрниң тирилиши» мундақ деди: Эй Афина хәлқи! Силәрниң һәкәидә ейтқанлирини аңлиғанда бәзиләр һәр жәһәттін жән-илаһларға чокунушқа уни мәсқирә қилишқа башлиди. Йәнә қаттақ берилгәнлигиңларни көрдүм. 23 бәзиләр: — Бу иш һәкәидә сәндін үәнә Чүнки һәммә йәрни арилап, силәрниң аңлайли, — деди. 33 Бунин билән, Павлус тавалғағыларниңларни көздин кәчүргинимдә, мәйдандин чиқип қәтти. 34 Бирақ бәзиләр үстігә «Намәлум бир Худаға аталған» униңға қошулуп, етиқат қылди. Буларниң дәп пүтүлгән бегишлимиси бар йәнә бир ичидә «Ареопагус» кеңешмә һәйәтлиридин қурбанғаһни көрдүм. Әндеги мән силәр бири болған Дионисиос вә Дамарис тонумай туруп ибадәт қиливатқан шу исимлиқ бир аял, шуниндәк башқа бир [Худани] мана һазир силәргә тонуштуруп қанчә кишиму бар еди.

Жәкалай. 24 Пүткүл аләмни вә униндики барлық мәвжудатларни яратқан Худа асман-зиминниң Егиси болуп, инсанларниң қоли билән ясалған ибадәтханиларда турмайду, 25 яки бирәр нәрсигә һажити үшкәндәк инсанларниң қоллиринин әжриға муһтаж әмәстүр, чүнки У Өзи һәммә жәнисарға һаятлиқ, нәпәс, шундақла [еңтияжлық болған] һәммә нәрсини ата қилиду. 26 У бирла адәмдин инсанийәттиki барлық милләтләрни барлыққа қалтүрди, уларни пүтүн йәр йүзигә орунлаштуруп, уларға хас болған пәйт-пәсилләр һәмдә туридиган жәйлириниң пасиллирини алдин бәлгүләп бәрди. 27 Буларниң мәхсити «Инсанлар мени издисун, бәлким силаштуруп тапсун» дегәнликтүр. Әмәлийәттә, у неч қайсимиздин жирак әмәс. 28 Чүнки биз Униңда яшаймиз, һәрикәт қилимиз вә Униңда вужұдимиз бардур; араңлардики

18 Бу ишлардин кейин, Павлус Афина шәһиридин айрилип Коринт шәһиригә барди. 2 У у йәрдә Понтус өлкисидә түгулған Аквила исимлиқ бир Йәһүдий билән униң аяли Прискиллани учратти. Улар [Рим] [императори] Клавдийосниң барлық Йәһүдийлар Рим шәһиридин чиқип кетиши керәк, дегендеген ярлығи сәвәплик үеқинда Италийәдин кәлгән еди. Павлус улар билән тонушуп, 3 улар билән кәсипдаш болғачқа, биллә туруп ишлиди (чүнки улар чедирчилиқ билән шуғуллинатты). 4 Һәр бир шабат құнидә у Йәһүдийларниң синагогига кирип, Йәһүдийлар вә греклар билән мұнаазирилишиб уларни [Худаниң сөз-каламиға] қайыл қилишқа тиришатти. 5 Бирақ Силас билән Тимотий Македонийәдин кәлгәндин кейин, Павлус сөз-каламни йәткүзүшкә алдириди, жән көйдүрүп

Йәһудийларға: — Эйса — Мәсиһниң Өзидур, Павлус Коринт шәһиридә йәнә көп күнләрни дәп гувалиқ бәрди. 6 Лекин, улар унинға өткүзгәндін кейин, қериндашлар билән қарши чиқип уни һақарәтлиди. Буниң билән хошлишип, Прискилла вә Аквилаларниң Павлус пешини қеңип, уларға: — Өз кениңлар һәмраһлигіда кемигә олтирип, Сурийәгә өз бешиңларға чүшсүн! Мән буниң қарап кәтти. [Йолға чиқыштын илгири] жәвапкар әмәсмән! Бұғындин башлап, мән у Кәнқрия шәһиридә Худага ичкән бир [силәрдин буруулуп] ят әлликләргә баримән, қәсимидин чачлирини чүшүрүвәткән еди. — деди. 7 Буниң билән Павлус улардин 19 Улар Әфәсус шәһиригә барғандын кейин, айрилип, Титиюс Йустус исимлиқ, Худадын у Прискилла вә Аквиланы қалдуруп қорқидиган бир кишиниң өйигә берип қоюп өзи [шу йәрдики] синагогқа кирип, турди. Униң өйи синагогниң йенида еди. Йәһудийлар билән муназириләشتі. 20 Улар 8 Әнди синагогниң, чоңи Криспүс пүтүн уни узунрақ турушқа тәләп қиливиди, у аилисидикиләр билән Рәбгә етиқат қилди. қошуулмай, 21 «Мән қандақла болмисун келәр Нурғун Коринтиқларму бу хәвәрни аңлап, һейтни Йерусалимда өткүзимән; андин етиқат қилип чөмүлдүрүшни қобул қилди. 9 Худа бүйрүса, силәрниң йениңларға йәнә Рәб кечидә Павлусқа бир гайипанә көрүнүш келимән», — дәп улар билән хошлишип, арқилиқ вәһий йәткүзүп унинға: — Қорқма, Әфәсустин кемә билән йолға чиқти. 22 сүкүт қилмай сөзлә, 10 чүнки Мән сән У Қәйсәрийә шәһиридә кемидин чүшүп, билән биллә. һеч ким саңа қол селип зәрәр [Йерусалимға] чиқип жамаәт билән һал йәткүзмәйдү, чүнки Мениң бу шәһәрдә сорашқандын кейин, Антакя шәһиригә нурғун кишилирим бар, — деди. 11 Шуниң чүшүп кәтти. 23 Антакяды бир мәзгил билән Павлус у йәрдә бир жил алтә турғандын кейин, у йәнә йолға чиқип ай туруп, у йәрдики кишиләр арисида Галатия вә Фригияйә жутлирини бир-Худаниң сөз-каламини үгәтти. 12 Амма бирләп арилап, барғанла йеридә барлық Галлийо Ахая өлкисиниң валийиси болған мухлисларниң етиқатини қувәтлиди. 24 вақтида, Йәһудийлар бирлишип Павлусни Бу арида, Искәндәрийә шәһиридә түгулған тутуп Галлийониң «сорақ тәхти»ниң алдига Аполлос исимлиқ бир Йәһудий Әфәсус апирип, униң үстидин: Бу адәм кишиләрни шәһиригә қалди. У натиқ адәм болуп, қанунға хилап һаңда Худага ибадәт қилишқа мүкәддәс язмилардин хеләла чоңкур қайыл қиливатиду! — дәп шикайәт қилди. савати бар адәм еди. 25 У Рәбниң йоли 14 Павлус ағзини ачай дәп турушиға, тоғрилиқ тәлим алған болуп, отлуқ роһ валий Галлийо Йәһудийларға: — Дәрвәқә, билән Әйса һәккүдә әйнән сөзләп тәлим и Йәһудийлар, бу шикайитиңлар бирәр берәтти. Бирақ униң хәвири пәкәт Йәһя наһәклиқ яки еғир жинайәт тоғрисида [пәйғәмбәр]ниң жүргүзгән чөмүлдүрүши болған болса, сәвирчанлиқ билән силәргә билән чәклинәтти. 26 У синагогта жүрәклик қулақ салсам орунлуқ болатти. 15 Бирақ сөзләшкә башлиди. Уни аңлиған Прискилла бу иш [пәкәт] бәзى нам-исимлар, сөзләр вә билән Аквила уни өйигә елип берип, өзүңларниң [Тәврат] қанунин්лар үстидә униң Худаниң йолини техиму тәпсилій талаш-тартишларға четишлиқ екән, уни чүшәндүрди. 27 Кейин, Аполлос Ахая өзүңлар бир тәрәп қилиңлар! Мән бундақ өлкисигә бармақчи болғанда, [Әфәсуслук] ишларға сорақчи болмаймән! — деди. қериндашлар [Ахаядики] мухлисларға 16 Шуниң билән у уларни сорақ тәхти хәт йезип, улардин Аполлосни қарши алдидин һайдап чиқарди. 17 Халайиқ елишни бәкмү тәләп қилди. У шу йәргә синагогниң, чоңи Состенисни тутувелип, берип, Худаниң меһир-шәпқити арқилиқ сорақ тәхтиниң алдида қаттиқ ургили етиқат қилғанларға қошуулуп, уларға зор турди. Бирақ [валий] Галлийо бу ишларниң ярдәмдә болди. 28 Чүнки у хәлиқ-аләм һеч қайсисига қылчә писәнт қилмиди. 18 алдида Йәһудийлар билән муназирилишип,

уларға күчлүк рәддийә берип, мұқәддәс һәтта қол яғлиқ вә пәртуқларни Павлусниң язмиларни шәрһиши билән Мәсиһниң Әйса тенигә тәккүзүп, андин кесәлләрниң йениға екәнлигини испатлап бәрди.

19 Аполлос Коринт шәһиридики вақтида,

Павлус сәпәр қилип, ички қуруқлуқ арқылы Әфәсүс шәһиригә келди. У йәрдә бәзи мухлислар билән учришип, 2 улардин: — Силәр етиқат қылғиниңларда, Мұқәддәс Роһ силәргө ата қилинғанму? — дәп сориди. — Яқ, биз һәтта Мұқәддәс Роһ бар дегәнни зади аңлимаптикаңмыз, — дәп жавап бәрди улар. 3 Павлус йәнә: — Үндакта, силәр қандак чөмүлдүрүлүштә чөмүлдүрүлгәнсиләр? — дәп сориди. — Биз Йәһя [пәйғәмбәр] йәткүзгән чөмүлдүрүлүшни қобул қылдуқ, — деди улар. 4 Павлус: — Йәһя [пәйғәмбәр] хәлиққә йәткүзгән чөмүлдүрүрүш болса гуналарға товва қилишни билдүридиған чөмүлдүрүлүш болуп, уларға өзидин кейин кәлгүчигә, йәни Әйсаға етиқат қилиш керәклигини тапилиған еди, — деди. 5 Улар буни аңлат, Рәб Әйсаниң намида чөмүлдүрүлүшни қобул қилди. 6 Павлус қолини уларниң үстігі тәккүзүп туруши билән, Мұқәддәс Роһ уларға чүшти. Буның билән улар намәлүм тилларда сөзләшкә һәм пәйғәмбәрләрчә вәхий-бешарәтләрни йәткүзүшкә башлиди. 7 Улар тәхминән он икки әркәк киши еди. 8 Павлус үч ай давамида [Әфәсүс шәһиридики] синағогқа кирип, жүрәклиқ билән сөз қилип, улар билән Худаниң падишилиғидики ишлар тоғрисида мунацирилишип қайыл қилишқа тиришти. 9 Лекин бәзилери жаһиллиқ қилип ишинишни рәт қилип, халайиқ алдида [Рәбниң] йолига haқарәт қәлтүргендә, Павлус улардин чиқип, мухлисларниму айрип чиқти. У һәр қуны Тираннус исимлиқ адәмниң лексийханисида мунацирә-музакирә өткүзди. 10 Бу иш икки жил давамлаشتı. Нәтижидә, Асия өлкисидики пүтүн хәлиқ, Йәһудийлар болсун, Грекләр болсун һәммәйлән Рәбниң сөз-каламини аңлиди. 11 Худа Павлусниң қоллири арқылы қарамәт мөжизиләрни яратти. 12 Кишиләр

апирип, уларниң үстігі япатти. Нәтижидә, кесәлләр сақыйип, яман роһлар улардин чиқип кететти. 13 Лекин шу әтрапта жүридиған, «жынкәш» Йәһудийларин бәзилириму Рәб Әйсаниң намини ишлитип бақыуси келип, жын чаплашқанлар үстидә турup жынларға: «Павлус жақалаватқан Әйсаниң намидин саңа қаттиқ буйруқ беримән!» дәйдиган болди. 14 Бу ишни қилидиганларни арисида Скева исимлиқ бир Йәһудий баш қаһинниң һәттә оғлиму бар еди. 15 Лекин [улар қоғливәтмәкчи болған] яман Роһ уларға жаававән: — Әйсаниң тонуймән, Павлустин хәвириим бар, бирақ өзүңлар ким болисиләр?! — девиди, 16 яман Роһ чаплишивалған киши уларға етилип чиқип, уларни уруп шама қилип, уларниң үстидин ғалип қелди. Улар ялаңач вә яриланған һалда өйдин қечип чиқип кетти. 17 Бу иш Әфәсүс шәһиридә туруватқан барлық Йәһудийлар вә Грекләргиму мәлүм болуп, қоркунуч һәммисини басты вә Рәб Әйсаниң нами улуқланди. 18 Нәтижидә, нурғун етиқатчилар бурунқы қылғанлирини иқрап қилип, алдига чиқти. 19 Сеһиргәрлик қылғанлардин нурғун адәмләр өзлириниң сеһиргәрлик китап-палнамилирини экелип [бир йәргә дөгилап], көпчиликниң алдида көйдүрүшти. Бу китапларни қыммити жәмий әллик миң күмүч тәңгигә йететти. 20 Шундақ қилип, Рәбниң сөз-калами күчкә егә болуп, бәрк уруп үстүнлүккә өтти. 21 Бу ишлар йүз бәргәндін кейин, Павлус көңлидә, Македонийә вә Ахая өлкисидин өтүп Йерусалимға беришқа нийәт бағлиди. У: — У йәргә барғандын кейин, Рим шәһирини көрүп келишим керәк, — деди. 22 Шуның билән, у өзигә ярдәмдә болуватқанлардин Тимотий билән Ерастус иккиләнни Македонийәгә әвәтиветип, өзи йәнә бир мәзгил Асия өлкисидә турди. 23 Дәл шу чағда, [Әфәсүс шәһиридә] [Рәбниң] йоли тоғрилиқ еғир малимачиلىқ көтирилди. 24 Аял илаһ Артемисни сүрәтләп күмүч тәккә-һәйкәлләрни ясиғучи Димитрий

исимлиқ бир зәргәр бар еди. Униң бу иши бүйүктүр! — дәп икки saatчә чуқан һүнәрвәнләргә көп пайда тапқузатти. 25 көтирип турушти. 35 Ахирда, шәһәрниң Димитрий һүнәрвәнләрни вә шуниңға баш миразиси халайиқни тиничландуруп охшаш ишлар билән шуғуллиниватқан мундақ деди: — Эй әфәсслуқлар! Биз башқа устиларни жигип, уларға: — Әфәсслуқларниң шәһириниң бүйүк Бурадәрләр, бизниң гүллинишимизниң бу Артемисниң бутханисиниң вә униң иш билән бағлиқ екәнлигини билисиләр; асмандин чүшкән сұритиниң қоғдигүчиси 26 һазир һелиқи Павлусниң немә ишларни екәнлигини билмәйдиган ким бар! 36 қилип жүргәнлигини аңлиған һәм қөргән Бу ишларни инкар қылалмиған екән, болушуңлар керәк. У: «Қол билән ясивалған өзүңларни бесивелишиңлар, башбаштақи әңгесиләр илаһлар әмәс» дейиш билән, қылмаслиғиңлар керәк. 37 Чүнки пәкәт әфәсуста әмәс, бәлки пүткүл Асия силәр бу кишиләрни бу йәргә [сораққа өлкисидә дегидәк нурғунылыған кишиләрни тартишқа] елип қәлдин්лар; лекин улар қайып қилип, аздуруп бураватиду. 27 Я бутханиларни булғучилар я бизниң әнди һазир бизниң бу содимизға бәтнам аял илаһимизға құппурлук қылғучилардин чаплаш хәвпи болупла қалмай, бәлки әмәс. 38 Әгәр Димитрий вә униңға бүйүк аял илаһ Артемисниң бутханисиму қошулыған һүнәрвәнләрниң мәлум бир әрзимәс дәп қарылған, һәттә Асия өлкиси кишиниң үстидин шикайити болса, вә пүткүл жаһан ибадәт қылдиган [бу аял сорақханилар очуқ турмақта вә сорақчи илаһимизниң] шан-шәривиму йоқилемшілік валийларму бар. Улар шу йәрләрдә бир-хәвпигә дүч келиватиду! — деди. 28 Бири билән дәвалашсун; 39 вә башқа Бу сөзләрни аңлиған көпчилик ғәзәпкә бирәр мәсилилириңлар болса, рәсмий өмүп, қайта-қайта: — Әфәсслуқларниң сорунда бир тәрәп қилиниши лазим. Артемисимиз бүйүктүр! — дәп чуқан 40 Биз әнди йәнә бүгүнки вақиәни көтиришкә башлиди. 29 Буниң билән топилаң дәп әрз қилиниш хәвпидә пүткүл шәһәр малиматаң болуп кәтти. туруватимиз; чүнки бу малиманчылықниң Халайиқ Павлусниң сәпәрдашлыридин һеч сәвәви көрситилмігәчкә, һесавиниму Македонийәллик Гаюс вә Аристархусларни берәлмәймиз-дә! 41 Бу сөзләрни қилип тутуп сөрәп, серк мәйданиға тәңла болуп, у жиғилған халайиқни тарқитивәтти. Йопурулуп маңды. 30 Павлус халайиқ арисига кирмәкчи болған еди, лекин муҳлислар униң киришигә йол қоймиди. 31 һәттә Павлусниң достлири болған өлкә әмәлдарлиридин безилириму униңға хәвәр йәткүзүп, уни серк мәйданиға беришқа тәвәккүл қылмаслиққа жекилиди. 32 Әнди бәзиләр буни дәп вақириса, бәзиләр уни дәп вақиришип, пүтүн сорун варан-чуруңға толди; кишиләрниң көпинчиси өзлириниң немигә жиғилғанлигиниму билмәйтти. 33 Йәһудийлар Искәндәр исимлиқ адәмни алдига иштирип чиқиривиди, көпчилик уни алдига түрғузди. Искәндәр көпчиликкә қол ишарити қилип, [Йәһудийларни] ақлимақчи болди. 34 Бирақ көпчилик униң Йәһудий екәнлигини билип қелип, һәммиси тәңла: — Әфәсслуқларниң Артемисимиз

20 Топилаң бесиққандын кейин, Павлус мухлисларни чақирип, уларни риғбәтләндүрди вә улар билән хошлишип, Македонийәгә қарап кәтти. 2 У шу әтраптики жүтларни арилап, етиқатчиларни нурғун сөз-тәлимләр билән риғбәтләндүргәндөн кейин, Юнанға берип, 3 у йәрдә үч ай турди. Павлус кемигә олтирип Сурийәгә маңай дәп турғанда, Йәһудийларниң уни өлтүрүш сүйкәсти билинип қелип, у Македонийә арқылық [куруқлук билән] қайтип кетиши қарарыға кәлди. 4 Униңға һәмраң болғанлар Бериялиқ Пиррусниң оғли Сопатер, Тесалоникалиқлардин Аристархус билән Секундус, Дәрбәлик Гаюс, Тимотий вә Асия өлкисидин Тикикус билән Трофимуслар еди. 5 Улар авал

Троас шәһиригә берип, бизниң йетип уларға мундақ деди: — Мән Асия өлкисигә беришимизни күтүп турди. **6** Биз болсақ аяқ басқан биринчи күндін тартып, «петир нан ھейти» күнлиридин кейин, силәр билән қандак өткәнлигим ھәр Филиппи шәһиридин кемигे олтирип, бириңларға мәлум. **19** Рәбниц ھизмитидә бәш күндін кейин Троасқа келип, улар ھәр тәрәптә қамтәр болуп, көз яшлиrim билән учраштуқ вә у йәрдә йәттә күн төкүлгәнлигини, шундақла Йәһудийларниң турдуқ. **7** ھәптиниң биринчи күни, биз сүйкәстлири түпәйлидин бешимдин өткән нан уштушқа жәм болғанда, Павлус әтиси синақларда чидиганлигимни билисиләр, кәтмәкі болғачқа, жамаәткә сөз қилишқа **20** вә йәнә мәйли аммиви сорунларда башлиди; сөзиниң түн йеримгичә узартти. болсун яки өй-өйләрдә болсун, силәргә **8** Биз жәм болған жукуриқи қәвәттиki тәlim бәргинимдә, силәргә пайдиلىқ өйдә нурғун қара чирақлар йенип туратти. болсила ھеч немини аймай жәкалап, **21** **9** Әвтикус исимлиқ бир жигит деризидә Йәһудийлар ھәм Грекләргиму Худа алдида олтарған еди. Павлус сөзләп хелә бир товва қилиш вә Рәббимиз Әйса Мәсінкә йәргә барғанда, уни үгдәк бесиватқан еди. әтиқат қилиш керәклигигә гувалиқ берип Андин у ғәриқ үйқиға кетип, у үчинчи жекилигәнлигим һәммиңларға мәлум. қәвәттін йәргә жиқиленп чүшти. Көпчилік **22** ھазир мана, роһта бағланған ھалда уни йәрдин көтирип қариса, у өлүп болған Йерусалимға кетиватимән. У йәрдә nemә еди. **10** Павлус пәскә чүшүп, униң үстигә ишларниң бешимға чушидиганлигини етилип, құчағлап туруп: Азапланмаңлар, у үқмаймән; **23** Пәкәт шуни билимәнки, тириккән! — деди. **11** Қайтидин өйгә чиқип, Мұқәддәс Роh мән барғанла шәһәрләрдә нанни уштуп йегендин кейин, Павлус улар зиндан кишинири вә азап-окүбәтләрниң билән таң атқичә узун сөзләшти вә у бу мени күтүп туридиганлигини алдин йәрдин йолға чиқти. **12** [Троастикиләр] ениқ ейтип қәлмәктә. **24** Лекин мән өз болса ھелиқи жигитни өйгә наят апирип мусапәмни тамамлишим, Рәб Әйсадин қойди. Улар буниңдин өксиз тәсәлли тапшшурувалған хизмәтни ада қилишим, тапти. **13** Биз болсақ Павлустин бурун йәни Худаниң мәһир-шәпқити тоғрисидики Ассос шәһиригә кемә билән бардуқ. хуш хәвәрниң толуқ гувачиси болушум Чүнки Павлус шу йәргә пиядә барай, үчүн, өз наятимни қылчә аймаймән. **25** силәр мәндін авал йетип берип, у йәрдә Мән силәр билән арилишип, һәммиңлар мени кемиге еливелишни күтүңлар, дәп арисида жүрүп Худаниң падишилигини орунлаштурған еди. **14** Ассоста у биз билән жақалидим; әнді мана маңа мәлүмки, учрашқандын кейин биз уни кемиге елип буниңдин кейин силәрдин ھеч ким йүзүмни Митулин шәһиригә кәлдүк. **15** Андин шу қайта көрәлмәйсиләр. **26** Шуниң үчүн, бүгүн йәрдин чиқип, әтиси Хийос арилиниң силәргә гувалиқ қилип ейтип қояйки, мән удулиға келип турдуқ. Үчинчи күни Самос ھеч бириниң қениңде қәриздар әмәсмән. арилиға йетип кәлдүк вә Трогиллиум **27** Чүнки мән Худаниң толуқ мәхсәт-шәһиридә қондуқ; униң әтиси Милетус ирадисини қылчә елип қалмай силәргә баян шәһиригә бардуқ. **16** Чүнки Павлус Асия қилип йәткүзүштин баш тартмидим. **28** өлкисидә көп вақитни өткүзүвәтмәслик Мұқәддәс Роh силәрни Худаниң жамаитини үчүн, деңиз сәпиридә Әфәсуста тохтимай бекіш үчүн Униң падиси ичидә йетәкчи өтүп кетишиң қарап қылған еди. Сәвәви, қилип тиклигән еди; әнді өзүңларға ھәм у «орма ھейти» күнини мүмкінкәдәр Өз Оғлиниң қени билән сетивалған барлық Йерусалимда өткүзүш үчүн алдирайтти. падисига сәгәк болуңлар! **29** Чүнки маңа **17** әнді Милетус шәһиридин Әфәсусқа аянки, мән кәткәндін кейин, чилбөриләр адәм әвәтип, жамаәттиki ақсақалларни араңларға кирип, падини ھеч аймайду, чақырди. **18** Улар кәлгәндін кейин, у **30** ھәмдә ھәтта араңлардинму бәзиләр

мухлисларни өзлиригә тартивелиш үчүн тошқанда, сәпиrimизни давамлаштурдуқ. һәкікті бурмилиған түрлүк ишларни Уларниң һәммиси, жұмлидин хотун-сөзләйдү. 31 Шуңа, сәгәк болуңдар, мениң үч балилири бизни шәһерниң сиртиғичә жил кече-күндүз демәй, һәр бириңларға көз узитип чиқты. Һәммимиз деңиз бойида яшлирим билән тохтимай несиһәт берип тиэлининп олтирип билә дуа қылдуқ. 6 турғанлиғимни есінларда тутуңлар. 32 Әнді Күчағлишип хошлашқандин кейин, биз мән силәрни Худаға вә Униң меһир-шәпқәт кемигә чиқтуқ, улар өйлиригә қайтишти. Йәткүзидиған сез-каламиға тапшуримән. 7 Тур шәһиридин деңиз сәпиrimизни Бу сез-каlam етиқатиңларни қурушқа давамлаштуруп, ахирида Питолимайс һәм пак-муқәддәс қылинған барлық ҳәлқи шәһиригә кәлдүк. У йәрдики қериндашлар арисида илтипат қылинидиған миастин билән көрүшүп, уларниң йенида бир силәрни несип қилишқа қадирдур. 33 Мән күн турдуқ. 8 Әтиси, у йәрдин айрилип, неч қачан һеч кимдин кийим-кечәк яки Қәйсәрийә шәһиригә кәлдүк. Биз бурун алтун-күмүч тама қилип бақмғанмән. 34 [Йерусалимдик] «йәттә хизмәткар»дин Силәргә мәлумки, мән икки билигимгә бири болған, хуш хәвәрчи Филипниң тайинип, өзүмниң вә һәмраһлиримниң өйигә берип қондуқ. 9 Бу кишиниң техи һажитидин чиқтим. 35 Бундақ қилип һәр ятлиқ қилинмиған, бешарәт-вәһийләрни бир ишларда мән силәргө мошундақ әжир- йәткүзидиған төрт қизи бар еди. 10 Биз әмгәр арқилиқ ақыз-һажәтмәнләргә ярдәм у йәрдә бир нәчә күн турғандин кейин, бериш лазимлигини, шундақла Рәб Әйса өзи Агабус исимлиқ бир пәйғәмбәр Йәһүдийә ейтқан: «Бәрмәк алмақтиму бәхитликтүр» өлкисидин чүшти. 11 Бу киши бизниң дегинини есінлардин чиқармаслиғиңлар алдимизға келип, Павлусниң бәлвеғини керәклигини көрсәттим. 36 Бу сезләрни қолиға елип, өзиниң пут-қолини бағлап: — қилип болуп, у һәммәйлән билән бирликтә Мұқәддәс Роһ мундақ дәйду: — Йәһүдийлар тиэлининп олтирип дуа қылди. 37 һәммәйлән бу бәлвағниң егисини Йерусалимда қаттиқ жиғлишип кәтти; Павлусниң бойниға мошундақ бағлап, ят әлликләрниң қолиға есилип құчағлап, қызғын сөйүшти. 38 Уларни тапшуриду! — деди. 12 Буларни аңлап, һәм әң азаплиғини Павлусниң, «Буниндін биз һәм шу йәрлик кишиләр билән бирликтә кейин үйзүмни қайта көрәлмәйсиләр» Павлустин Йерусалимға бармияғын дәп дегән сөзи болди. Кейин, улар уни кемигә өтүндуқ. 13 Лекин Павлус җававән: — Силәр чиқирип узитип қойди.

21 Андин биз улардин ақрилип чиққандин кейин, кемә билән удул Қос арилиға қарап йол алдуқ. Әтиси, Родос арилиға, у йәрдин Патара шәһиригә бардуқ. 2 Патарада Фәникийә райониға баридиған бир кемини төпип, униңға олтирип йолға чиқтуқ. 3 Сиprus арили қөрүнгәндін кейин, уни сол тәріпимиздә қалдуруп өттүп, Сурийәгә қарап менип, Тур шәһиридә күрүқлуққа чиқтуқ. Чүнки кемә бу йәрдә жүк чүшүрмәкін еди. 4 У йәрдә мухлисларни төпип, уларниң йенида йәттә күн турдуқ. Уларға Мұқәддәс Роһниң вәһийиси келип, улар Павлусқа айиғиң Йерусалимға басмисун, дәп несиһәт қылди. 5 Бирақ биз у йәрдә туруш вақтимиз

немишкә бунчиваля жиғлап, жүригимни езисиләр? Мән Йерусалимда Рәб Әйсаниң нами үчүн туткун болушла әмәс, шу йәрдә өлүшкиму тәйярмән, — деди. 14 Биз уни қайил қылалмай, ахирида сүкүт қилип: — Рәбнин ирадиси ада қилинсун! — дедүк. 15 Бу күнләрдин кейин, жүк-тақимизни жиғиштуруп, Йерусалимға чиқип бардуқ. 16 Қәйсәрийәлик мухлислардин бир нәчиси биз билән сәпәрдаш болди; улар Минасон исимлиқ бир кишиниң өйидә қонимиз дәп уни биргә елип маңди; бу киши Сиprusлук, қери мухлис еди. 17 Йерусалимға йәткәндә қериндашлар бизни хошаллиқ билән қарши алди. 18 Әтиси, Павлус биз билән биллә Яқупни көргили барди. Яқуп билән ақсақалларниң һәммиси у йәргә

жиғилған еди. 19 Павлус улар билән Исраиллар, ярдәмдә болуңлар! һәммә саламлашқандын кейин, Худаниң өзиниң йәрдила, һәммә адәмгә хәлқимизгә, Тәврат хизмети арқилиқ алләр арисида қылған қанунига вә ибадәтханига қарши сөзләрни ишлирини бир-бирләп уларға тәпсилүү үгитиватқан адәм дәл шу. Униң үстигә, у ейтип бәрди. 20 Буларни аңлиғанда, улар йәнән Грекләрни ибадәтханимизға башлап Худага мәдһийә окуди, андин Павлусқа: — кирип, бу мүкәддәс жайни булғиди! — Көрүватисән, и қериндишим, Йәһүдийлар дәп чуқан көтәрди 29 (уларниң бундақ ичидә қанча миңлиған етиқат қылғучилар дейишиниң сәвәви, әслидә улар шәһәрдә бар! Уларниң һәммиси Тәврат қанунига Әфесслуқ Трофимусниң Павлус билән [әмәл қилишқа] интайин қызғын екән. билә болғанлигини көргән еди вә Павлус 21 Улар сениң төғранда: «У әлләрниң уни ибадәтханига башлап киргән, дәп арисида яшиған пүтүн Йәһүдийларға Муса ойлиған еди). 30 Шуның билән, пүтүн [пәйғәмбәргә] тапшурулғинидин йенишни, шәһәр зил-зилигә кәлди. Халайиқ тәрәп-йәни балилирини хәтнә қылдурмаслиқни, тәрәптин жүгүрүп келип, Павлусни Йәһүдийларниң әнъеннилиригә риайә тутуп, ибадәтханидин сөрәп елип чиқти. қылмаслиқни үгитиду» дәп аңлиди. 22 Ибадәтханиниң дәрвазилири дәрһал Әнди қандақ қылиш керәк? Чүнки халайиқ тақиетилди. 31 Бу топ адәм Павлусни чокум сениң бу йәргә кәлгәнлигиңи аңлат [уруп] өлтүрүвәтмәкчи болуп турғанда, қалиду. 23 Шуңа бизниң дегинимиздәк пүткүл Йерусалимни малиманчылық қаплап қылғин: Аrimизда қәсәм ичкән төрт кәткәнлиги төгрисидики бир хәвәр у йәрдә адәм бар. 24 Сән уларни елип, улар турушлуқ [Рим] қисминиң миң бешиға билән бирликтә [Тәвраттики] тазилиниш йәткүзүлди. 32 Миң беши дәрһал ләшкәр қаидисидин өтүп, уларниң [курбанлық] вә бир нәччә йүз бешини елип, топ-топ чиқимлирини өзүң көтәргин, андин улар адәмләрни бастурушқа жүгүрүп кәлди. чачлирини чүшүрәләйду. Буниң билән, Миң беши вә әскәрләрни көргән халайиқ һәммәйлән сән тоғрилиқ аңлиғанлириниң Павлусни уруштын тохтиди. 33 Миң беши һәммисиниң раст әмәслигини вә сениң алдига өтүп, ләшкәрләрни Павлусни тутуп өзүң Тәвратқа тәртиви бойичә риайә иккى зәнжир билән бағлашқа буйруди. қиливатлигиңи билип йетиду. 25 Амма Андин у: — Бу адәм ким? У немә гуна қилди? әлләрдин болған етиқатчиларға қәлсәк, — дәп сориди. 34 Лекин [топилаңчиларниң] биз уларға пәкәтла бутларға аталған ичидә бәзиләр уни десә, бәзиләр буни нәрсиләрни йемәслик, қанни вә боғуп дейишип вақиришатти. Малиманчылық союлған һайванниң гөшиниму йейиштин түпәйлидин миң беши һәкүкүй әһвални вә жинсий бузуклуктарын өзлирини сақлаш ениңлашқа амалсиз қелип, ахир Павлусни тоғрилиқ қарапимизни өткәнки хәт арқилиқ қәлтәргә елип кетишни буйруди. 35 Лекин уқтүрдүк. 26 Буниң билән, Павлус у Павлус қәлтәнин пәләмпийигә қәлгәндә, кишиләрни елип, әтиси өзи улар билән топилаңчилар техиму зораванлишип биллә тазилиниш қаидисини өткүзүшти; кәткәкә, ләшкәрләр уни көтиришкә мәжбур андин у ибадәтханига кирип, [каһинларға] болди. 36 Чүнки уларниң кәйнидин топ-топ өзлириниң паклинин мүддитиниң қаچан адәмләр әгишип меңип: — У йоқитилсүн! — тошудиганлиғи, йәни һәр қайсиси үчүн дәп вақиришатти. 37 Қәләгә әкирилишигә курбанлик қилинишиниң қайси күни аз қалғанда, Павлус миң бешиға: — Сизгә болидиганлигини уқтуруп қойди. 27 Йәттә бир еғиз сөз қылсам боламдикин? — дәп күнлүк мүддәт тошушқа аз қалғанда, сориди. Миң беши: — Грекчә биләмсән? 38 Асия өлкисидин қәлгән бәзи Йәһүдийлар Үндақта, илгiri исян көтирип, «хәнжәрчи Павлусни ибадәтханида көрүп, халайиқни қатиллар»дин төрт мин адәмни башлап күтритип, униңға қол селип: 28 — Эй өчләр қечип кәткән һелиқи Мисирлиқ

әмәсмусән? — дәп сориди. **39** Лекин Павлус: шу йәрдә сән ада қилиш бекитилгән — Мән Йәхүдий, Киликийә өлкисидику улуқ ишларниң һәммиси тогрилиқ саңа ейтип шәһәр Тарсусниң пухрасимән. Халайиққа берилиду!» деди. **11** Һелиқи нурниң бир нәччә еғиз сәз қилишимға ижәзәт жулалиғидин көзлирим көрмәс болуп қилишиңизни өтүнимән, — деди. **40** [Миң қалди. Йенимдикиләр қолумдин йетәкләп, беши] ижәзәт беривиди, Павлус пәләмпәйдә Дәмәшқә елип кирди. **12** У йәрдә Тәврат туруп, халайиққа қол ишарити қылди. қануниға ихлас бағлиған, Дәмәшқтика Қаттиқ жүм-житлиқ басқанда, у ибраний барлық Йәхүдийларниң һөрмитигә сазавәр тилица сөзләшкә башлап: —

22 — Қериндашлар вә ата-бовилар! Энди өзүмни ақлаш сөзлиримгә қулақ салғайсиләр, — деди. **2** Улар Павлусниң ибраний тилица сөзлигинини аңлап, техиму жүм болушти. У сөзини давам қылди: **3** — Мән бир Йәхүдий, Киликийәдик Тарсус шәһиридә туғулдум; лекин бу шәһәрдә бекип чоң қылиндим, Гамалийәлниң қол астида ата-бовилиримизға тапшурулған Тәврат қануниң зир-зәвәрлирини қоймай үгинип тәлим-тәрбийә алдым. Мән силәрниң бүгүн болғиниңларға охшаш, Худа йолига интайин қызғин едим. **4** Мән бу йолдикиләрни һәттә өлтүрүшкічә зиянкәшлик қилип, уларни әр-аял демәй тутқун қилип зинданға салдурдum. **5** Бу тогрилиқ баш қаһин вә алий кеңәшмидики барлық ақсақалларму маңа гувачидур. Мән улардин Дәмәшқтика [Йәхүдий] қериндашларға йезилған хәтләрни тапшурувелип, шу йәрдә туруватқан бу [Йолдикиләрни] жазалаш үчүн, уларни тутқун қилип Йерусалимға апирамән дәп йолға чиққан едим. **6** Энди шундақ болдик, сәпәр қилип Дәмәшқә йеқинлашқанда, чүшкә йекин, туюқсиз асмандың күчлүк бир нур чүшүп, әтрапимни йорутувәтти. **7** Мән йәргә жиқилип кәттим, андин маңа: «Саул, Саул, Маңа немишкә зиянкәшлик қилисән?» дегән авазни аңлидим. **8** «И Рәб, сән кимсән?» дәп сорисам, У маңа: — «Мән сән зиянкәшлик қиливатқан Насарәтлик Әйсадурмән!» деди. **9** Мән билән биллә меңиватқанлар у нурни өлтүрән болсуму, лекин маңа қылған сөзләрни чүшәнмиди. **10** Мән йәнә, «И Рәб, немә қилишим көрәк?» дәп сорисам, Рәб маңа, «Орнуңдин тур, Дәмәшқә кир,

13 У келип, йенимда турup: «Қериндаш Саул, бешиндиң көтирип қара!» деди. Мән шуан бешимни көтирип қарап уни кердүм. **14** У маңа: «Ата-бовилиримизниң Худаси сени ирадисини билишиң, ھәкәнний Болғучини көрүшүң вә униң ағзидин чиққан авазни аңлишиң үчүн аллиқачан таллиди. **15** Чүнки сән пүтүн инсанлар алдида өөргән-анлиғанлириңға Униң гувачиси болисән! **16** Шундақ екән, сән йәнә немиге һаял болисән? Орнуңдин турup, Униң намыға ныда қилип чөмүлдүрүлүп, гуналириңиң юғузғин!» деди. **17** Шундақ болдик, Йерусалимға қайтип қәлгинимдән кейин, ибадәтханида дуа қиливатқинимдә, бир ғайипанә өөрүнүш мени орувалди **18** вә [Рәбнин] маңа: «Чапсан бол, Йерусалимдин дәрһаң кәт. Чүнки улар сениң маңа қылған гувалиғиңиң қобул қылмайду!» дәвәтқанлигини көрдүм. **19** Мән, «И Рәб, улар мениң Саңа етиқат қылғанларни зинданға солап, ھәр бир синағогларға кирип уларни урганлигимни билиди. **20** Сениң гувачиң болған Истипанниң қени төкүлгенидә, мәнмү йенида турup уни өлтүргөнләрниң қилмишлириға қошуулуп, уларниң кийимлиригә қарап бәрдим!» — дедим. **21** Бирақ у маңа: «Кәткін! Сени жирақтика әлләрәг әвәтимән!» — деди. **22** Павлус мөшү сөзни дегичә халайиқ униңға қулақ селиваттатти. Лекин буни аңлап улар авазини көтирип: — Үндақ бир киши йәр йүзидин йоқитилсүн! У тирик турушқа лайиқ әмәс! — дәп чуқан селишти. **23** Улар чирқиришиб, чапан-йепинчилирини селип ташлап, топа-чаң соруватқанда, **24** миң беши Павлусни қәлъәгә елип кирип кетишкә әмир қиливиди, халайиқниң униңға немә үчүн бундақ чуқан салидиганлигини ениқлаш

үчүн ләшкәрлиригө уни қамчилап сорақ екәнлигини билип, алий кеңәшмидә қилиши буйруди. **25** Лекин улар Павлусни жуқури аваз билән: — Қериндашлар, қамчилаш үчүн ғулачлитип бағлиғанда, мән болсам Пәрисийләрдин болиман вә у йенида турған йүз бешига: — Бир Пәрисийләрниң пәрәзентимән. Мән өлгәнләр Рим пухрасини жинайити бекитилмәйла қайта тирилишқа бағлиған үмүт тогрилиқ қамчилишиңлар қанунға үйғунму? — деди. бу йәрдә сораққа тартиливатимән! — дәп **26** Бу сөзни аңлиған йүз беши миң бешиниң вақыриди. **7** У бу сөзни дейиши биләнла, алдига берип: — Сиз немә иш қилас Пәрисийләр билән Садуқийлар арисида дәватисиз? Чүнки у киши Рим пухраси жедәл-ғовға қозғилип, кеңәшмидикиләр екән! — деди. **27** Миң беши Павлусниң иккигә бөлүнүп кәтти **8** (чүнки Садуқийлар алдига берип, униндин: — Маңа ейтқин, сән өлгәнләрниң қайта тирилиши, яки пәриштә растина Рим пухрасиму? — дәп сориди. яки роһлар мәвжүт әмәс, дәйду. Лекин — Растан, деди у. **28** — Мән наһайити Пәрисийләр һәммисини етирап қилиду). жуқури баһада мошу пухралиққа егә болдум, **9** Буниң билән қаттиқ бир чуқан-сүрән — деди миң беши. Павлус: Амма мән көтирилип, Пәрисий тәрәпдари болған бәзи туғулушумдинла шундақ! — деди. **29** Шунинц Тәврат устазлири орнидин туруп: — Биз бу билән, уни сораққа тартмақчи болған адәмдин һеч қандақ әйип тапалмидуқ! Бир ләшкәрләр дәрһал униндин өзлирини чәткә роһ яки пәриштә униңға сөз қылған болса алди. Миң бешиму униң Рим пухраси немә болту! — дәп қаттиқ мунаэзирләшти. екәнлигини билип, уни бағлатқанлиғи **10** Чуқан-сүрән техиму қүчийип кәткәчкә, түпәйлидин қорқуп кәтти. **30** Миң беши миң беши [Йәһүдийларниң] Павлусни Йәһүдийларниң Павлусин үстидин қылған тартиштуруп титма-титма қиливетишидин шикайитиниң һәкүкүй сәвәвини билиш қорқуп, қисимға залға чүшүп уни уларниң үчүн, әтиси уни йешип, баш қаһинлар вә арисидин зорлуқ билән тартип чиқип, пүтүн алий кеңәшмидикиләрниң бир йәргә қәлъәгә әкирип кетишими буйруди. **11** Шу жиғилишини буйруди. Андин Павлусни күни кечиси, Рәб Павлусниң йенида туруп: елип келип, уларниң алдига турғузди.

23 Павлус алий кеңәшмә һәйәтлиригә

тиклип туруп: Қериндашлар, мән бүгүнгичә Худаниң алдида пак вижданда меңип кәлдим, — деди. **2** Буниң аңлиған баш қаһин Ананияс [Павлусниң] йенида турғанларға униң ағзига урушни буйруди. **3** Павлус униңға: — Худа сени уриду, әй ақартылған там! Сән у йәрдә мени Тәврат қануни бойичә сораққа тартишқа олтирисән, лекин Тәврат қанунуңа хилап һалда мени уруңлар дәп буйрудинғу?! — деди. **4** — Сән Худаниң баш қаһиниңа ашундақ һақарәт кәлтүрәмсән?! — дейиши тирилдегендеги турғанлар. **5** Павлус: — И қериндашлар, мән униң баш қаһин екәнлигини билмәптиман. Чүнки Тәвратта: «Хәлқынни идарә қылғучиниң яман гепини қылма!» дейилгән, — деди. **6** Лекин Павлус уларниң бир қисминың Садуқий, йәнә бир қисминың Пәрисийләр

— Ҙасарәтлик бол! Чүнки Йерусалимда Мән тоғрамдикى ишларға толуқ гувалиқ бергениңдәк, Рим шәһиридиму шундақ гувалиқ қилишиң мүкәррәп болиду! — деди. **12** Әтиси әтигәндә, Йәһүдийлар Павлусни өлтүрүшни қастләп, уни өлтүрмигичә һеч нәрсә ယемәймиз, ичмәймиз, дәп өзлиригә ләнити бир қәсәмни қилишти. **13** Бу сүйкәст қәсимиңи ичкәнләр қириқ нәччә киши еди. **14** Улар баш қаһинлар вә ақсақалларниң алдига берип: — Биз Павлусни өлтүрмигичә һеч нәрсә тетимаслиққа қаттиқ қәсәм ичтуқ. **15** Назир силәр вә алий кеңәшмә униң ишлирини техиму тәпсилүү тәкшүрүшни бәнә қилип, вәкил әвитип уни кеңәшмигә елип келишни миң бешидин тәләп қилинчлар. У бу йәргә յеқин қәлмәйла уни жайлыветишкә тәйяр туримиз, — деди. **16** Лекин Павлусниң сиңлисисиниң оғли бәктүрмидин хәвәр төпип қәлъәгә кирип, Павлусқа мәлум қилип қойди. **17**

Бунин билән Павлус йүз бешилиридин Тәврат қануниға даир дәталаш мәсилеләргә бирини чақыртип, унинға: — Бу балини мунасивәтлик екәнлигини байқидим, бирақ миң беши билән көрүштүрүп қойсисиң. униндин өлүм жазаси беришкә яки Чүнки унинға мәлум қилидиган иши бар зинданға ташлашқа лайиқ бирәр шикайәт екән, — деди. 18 Йүз беши уни елип қылғыдәк ишни тапалмидим. 30 Кейин, миң бешинин алдиға башлап кирип: — Йәһудийларниң уни өлтүрүветиши қәстидә Мәһбүс Павлус мени чақыртип, бу балини жүрүватқанлиғи һәккидики ахбарат маңа сиз билән көрүштүрүп қоюшумни тәләп мәлум қилинғанда, дәрһал уни силигә қилди. Чүнки унин сизгә мәлум қилидиган йоллаттим вә шунин билән биллә, унинға иши бар екән, — деди. 19 Миң беши әрз қылғучиларниң өзлириниң алдида уни қолидин тутуп, бир чәткә тартип: шикайәтлирини ейтишини буйрудум. — Маңа мәлум қилидиган немә ишин Ҳәйр!. 31 Ләшкәрләр әнді буйруқ бойичә бар? — дәп сориди. 20 У жававән мундақ Павлусни кечиләп Антипатрис шәһиригә деди: — Йәһудийлар Павлусниң ишлирини йәткүзди. 32 Әтиси, атлиқ ләшкәрләр тәпсилій тәкшүрәйли дәп сәвәп көрситип Павлусни елип меңишқа қалдурулуп, қалған өзлиридин әтә уни алий кеңәшмигә ләшкәрләр [Йерусалимдикі] қәльәгә қайтип елип беришни тәләп қилиш үчүн тил кәлди. 33 Атлиқлар Қәйсәрийәгә кирип, бириктүрүшти. 21 Уларға қайил болмайала, хәтни валийға тапшурди вә Павлусниму чүнки қириқтингартуқ адәм уни пайлап униң алдида һазир қилди. 34 Валий хәтни туриду. Улар Павлусни өлтүрмигичә оқуғандын кейин, Павлусниң қайси өлкидин неч нәрсә йемәймиз, ичмәймиз, дегән екәнлигини сорап, униң Киликийәдин қарғыш қасимигә бағлининипу. Улар һазир қалғанлыгини билип, 35 Унинға: — Үстүндин өзлириниң уларниң тәлиwigә мақул әрз қылғучилар қалғандә ишлириңни болушширины күтүп туриду. 22 Миң толуқ аңлаймән, — деди вә уни һерод беши унинға: — Бу ишни маңа мәлум ханниң ордисида нәээрбәнд қилип қоюшни қылғанлиғиңи һеч кимгә тинма! — дәп буйруди.

тапилап, балини қайтурди. 23 Миң беши йүз бешидин иккини чақыртип: — Икки йүз пиядә ләшкәр, йәтмиш атлиқ ләшкәр вә икки йүз нәйизивәз ләшкәрни бүгүн кечә saat тоққузда Қәйсәрийә шәһиригә қарап йолға чиқишиңа һазирланлар! 24 Шунин билән биллә, Павлусни валий Феликсниң йенина сақ-саламәт йәткүзүш үчүн, униң минишигә улақларни тәйярланлар! — дәп буйруди. 25 Миң беши [Феликске] мундақ бир хәт язды: — 26 «һөрмәтлик валий Феликс жәнаблириға Клавдиюс Лисиястин салам! 27 Ушбу адәмни Йәһудийлар тутувалған болуп, уни өлтүрмәкчи болғанда, униң Рим пухраси екәнлигини билип йетип, қисимни башлап берип уни қутқуздум. 28 Мән уларниң бу киши үстидин қылған шикайитиниң немә екәнлигини ениқлимаңчи болуп, уни Йәһудийларниң алый кеңәшмисига елип бардым. 29 Әмәлийәттә уларниң униң үстидин қылған шикайитиниң өзлириниң

24 Бәш күндин кейин, баш қаһин Ананияс ақсақаллардин бир нәччәйлән вә Тәртуллус исимлиқ бир адвокат билән Қәйсәрийәгә үшүп, Павлус тоғрисидиқи рәсмий шикайәтлирини валийға сунди. 2 Павлус чақыртилип, Тәртуллус униң үстидин шикайәт қилип мундақ деди: — һөрмәтлик Феликс жәнаблири! Биз өзлириниң қол астилирида һәр тәрәптин аман-есәнликкә несип болуп қәлмәктимиз вә алдин көрәрликлири билән хәлқимиз арисида дана ислаһатлар барлықça қалтүрүлмәктә, биз бу ишлардин һәр вақит, һәр җайда толуқ миннәтдарлиқ билән бәһриман болуватимиз. 4 Бирақ өз вақитлирини көп елип қоймаслиғим үчүн, шәпқәтлири билән сөзимизни қисқила аңлашширини өтүнүп сораймән. 5 Чүнки биз шуни тонуп йәттуқки, бу адәм балахор болуп, пүткүл жаһандықи Йәһудийлар

арисида мажира-топилаң пәйда қилишни тазилиниш қаидисини ада қилип болған күшкүрткүчи, шундақла «Насарәтликләр» өзгәра баштапканда ибадәтхана һойлисіда учратти; дәп аталған мәзәнпенің каттивашлиридин лекин мән әтрапимға адәм топлиғинимму биридур. 6 У бизниң ибадәтханимизніму йоқ, малиманчилиқ чиқарғанымму йоқ. булғимақчы болған еди. Шуңа, биз уни 19 Әмәлийәттә мени учратқанлар болса тутувалдуқ вә уни өз қанунимиз бойичә Асия өлкисидин қалған бәзи Йәһудийлар соттайттық. Лекин миң беши Лисияс еди; уларниң үстүмдин шикайәтлири бар әшәддий зорлуқ билән уни қоллиримиздин болса, әсли улар өзлири келип, силиниң тартивалди вә униңға әрз қылғучиларни алдилирида әрз қилишқа тоғра келәтти. өзлириниң алдига келишкә буйруған еди. 8 20 Болмиса, мөшү сорундикиләр алий Уни сорақ қилип керсилә, бизниң униңға кеңәшмә алдида турғанимда, мениңдин қылған әрзлиримизниң тогрилигини билип қандақ жинайт тапқанлигини ейтип йетиди! 9 Сорунда болған Йәһудийларму бақсун! 21 Пәкәт мундақ бир иш болған еди: униң ейтқанлириға қошуулуп: Растан, растан, — Мән уларниң алдида, «Бұғұнки құндә дәп шикайәтни күчәтти. 10 Валий өлгәнләрниң қайта тирилиши тогрилиқ Павлусқа сөз қылғин дәп қол ишаритини силәрниң сориғиңларға тартылғанмән!» қылғанда, у мундақ деди: — Мән силиниң дәп вақириған едим. 22 [Рәбнин] йоли узун жиллардин бери бу хәлиқни сорап тогрилиқ тәпсилій хәвири бар болған қәлгәнликлирни билгәчә, хатиржәмлик Феликс сорақни тохтитип, уларға: — билән алдилирида өзүм тоғрамда жавап Миң беши Лисияс қалғанда дәвайиңлар беримән. 11 Асанла биләләйдилеги, мән тогрисидики һөкүмни чиқиримән, — деди. Йерусалимға ибадәт қилишқа барғанимдин 23 У йуз бешиға Павлусни нәзәрбәнд астиға һазирғичә пәкәт он икки күнла өтти. 12 елип, амма униңға бир аз кәңчилік қилип, Улар мениң ибадәтханида бирәр адәм дост-бурадәрлириниң һәр қайсисиниң билән муназириләшкенимни көрмігән, униң һажәтлиридин чиқишини тосмиғин, яки синагогларда яки шәһәрдә аммини дәп буйруди. 24 Бир нәччә құндән топилаңға құтратқанлиғимніму һеч кейин, валий Феликс аяли Друсила билән көрмиди. 13 Улар йәнә һазир жанаблириға билә кәлди (Друсила Йәһудий еди). У мениң үстүмдин қылған шикайәтлириға Павлусни чақыртип, униңдин Мәсін Әйсаға һеч испатму қәлтүрәлмәйдү. 14 Бирақ етиқат қилиш йоли тогрилиқ аңлиди. 25 силигә шуни етирап қилимәнки, мән Павлус һәққанай яшаш, өзини тутувелиш, улар «мәзән» дәп атиған йол билән қиямәт күнидікиси соал-сорақ қилинишлар меңип, Тәвратта вә пәйғәмбәрләрниң тогрисида сөзлөватқанда, Феликс вәһимігә язмилирида пүтүлгәнләрниң һәммисигә чүшүп униңға: — һазирчә қайтип турсаң ишинип, ата-бовилиримниң Худасыға болиду. Кейин маңа пәйт қәлгәндә, йәнә ибадәт қилимән. 15 Мениң Худаға бағылған чақыртимән, — деди. 26 У шуниң билән бир үмүтүм барки (бу кишиләрму бу үмүтни вақитта Павлусниң пара беришини үмүт тутиду), қәлгүсідә һәм һәққанийларниң һәм қылатти. Шуниң үчүн, уни имканқәдәр пат-һәққанийсизларниң өлүмдин тирилиши пат чақыртип, униң билән сөзлиштәтти. болиду. 16 Шу сәвәптин, өзүм һемиша 27 Лекин иккى жил тошқанда, Феликсниң Худа алдидиму, инсанлар алдидиму пак орниға Поркиюс Фестус валий болди. Феликс виқданлиқ болушқа интилимән. 17 Мән Йәһудийларға илтипат көрситип уларниң [Йерусалимдин] айрилғили хелә жиллар көңлини елиш үчүн Павлусни солақта болған болуп, бу қетим у йәргә өз хәлқимгә қалдурди.

хәйр-сәдиқә йәткүзүп бәргили вә Худа алдига һәдийә сунғили барған едим. 18 Мән 25 Фестус [Йәһудийә] өлкисигә кирип, үч күндин кейин Қәйсәрийәдин чиқип

Йерусалимға барған еди. 2 Баш қаһинлар нәччә күндин кейин, Агриппа хан билән билән Йәһудийларниң мөтивәрлири униң [сиңлиси] Бәрники Фестусқа тәбрик-саламға алд�다 Павлусниң үстидин рәсмий шикайәт Қәйсәрийәгә қәлди. 14 У йәрдә узун күнләр қилип, униндін илтипат сорап, адәм турғандын кейин, Фестус Павлусниң ишини әвитип Павлусни 3 Йерусалимға елип ханға мәлум қилип: — Бу йәрдә Феликс келишни өтүнди. Мәхсити, улар йол үстидә қалдуруп қәткән бир мәһбүс бар. 15 бөктурмә тәйярлап Павлусни өлтүрүш еди. Мән Йерусалимға барғинимда, Йәһудий 4 Фестус буни аңлап уларға: — Павлус баш қаһинлири билән ақсақаллири униң һазир Қәйсәрийәдә солақта туривәрсүн. Мән үстидин шикайәт қилип, мәндін уни жазаға йеқінде у йәргә қайтип кәтмәкчимән. 5 мәһкүм қилишимни тәләп қилиши. 16 Араңлардин һоқуқтар болғанлар мән билән Мән уларға, әрз қилинғучи әрз қылғучилар биллә чүшсүн. Әгәр униң бирадә әйиви болса, билән йүзләштүрүлп, унинға өзини ақлаш улар шу йәрдә шикайәт қылса болиду, — дәп пурсити берилмегиче, уни жазаға тапшуруш жағап бәрді. 6 Фестус уларниң ичидә сәккиз- римлиқларниң адити әмәстүр, дәп ейттим. он күндин артуқ турмай, Қәйсәрийәгә 17 Шуңа улар мән билән биллә бу йәргә қайтип чүшти. Әтиси сорақ тәхтигә олтирип, қәлгәндін кейин, мән вақитни кәйнігә Павлусни елип келишни буйруди. 7 созмай, әтисила сорақ тәхтигә олтирип Павлус қәлгәндә, Йерусалимдин чүшкән у кишини әқилишни буйрудум. 18 Әрз Йәһудийлар униң әтрапига олишип, унинға қылғучилар орунлиридин турғанда, уларниң нурғун еғир жинайәтләр билән қарилап униң үстидин шикайәт қылғанлири мениң шикайәтләрни қылди. Бирақ буларниң һеч ойлигинимдәк рәзил ишлар әмәс еди, 19 қайсисиға испат көрситип берәлмиди. 8 Бәлки уларниң өз ибадәт түзүми тогрилиқ Павлус өзини ақлап: — Мән һеч қайси ишта вә әйса исимлиқ бир киши һәққидә мәлум Йәһудийларниң қануниға, ибадәтханисиға талаш-тартиш мәсилилири бар екән. У яки [император] Қәйсәргә қарши бирәр киши өлгән болуп, Павлус болса у тирилди жинайәтму садир қылмидим, — деди. 9 дәйдикән. 20 Бу мәсилиләрни зади қандақ Лекин, Фестус Йәһудийларниң көңлини ениқлашни биләлмәй, мән Павлустин елишқа, уларға илтипат көрсәтмәкчи болуп Йерусалимға берип, у йәрдә бу ишлар Павлустин: — Йерусалимға берип, у йәрдә тогрилиқ сораққа тартилишқа рази болушмениң алдымда бу шикайәтләргә асасән болмаслиғини сориган едим. 21 Павлус сотлинишқа рази боламсән? — дәп сориди. солақта туруп император жәнаблириниң 10 Лекин Павлус жағап берип мундақ деди: сорақ қарарини чиқиришини муражиәт — Мән һазир Қәйсәриң сорақ тәхти алд�다 қылғандын кейин, мән уни Қәйсәриң туримән. Мениң сорақ қилишқа тегишлиқ алдига әвәткічә, солақта тутуп турушни йәр мана мошу. Өзлиригә ениң мәлум буйрудум. 22 Агриппа Фестусқа: — Мениңму болғандәк, мән Йәһудийларға һеч қандақ бу кишиниң сөзлирини аңлап бақым бар, наһәклиқ қылмидим. 11 Әгәр жинайитим — деди. — Этә аңлайсиз, — деди у. 23 Шуниң болса, шундақла өлүмгә лайиқ бирәр иш билән әтиси, Агриппа билән Бәрники һәйвәт қылған болсам, мән өзүмни өлүмдин билән аммивий жигин залиға кирип қәлди, қаучурмаймән. Бирақ уларниң мениң миң бешилар вә шәһәр каттывалириму үстүмдин қылған шикайәтлириниң асаси улар билән биллә кирип келишти. Фестус болмиса, һеч кимниң мени үларға тапшуруп әмир қыливиди, Павлус елип кирилди. 24 беришкә һәккүй һоқ. Мән Қәйсәргә муражиәт Фестус мундақ деди: — Агриппа падиша қилимән! 12 Аңдин Фестус мәслиһәтчилири алийлири вә мошу сорунга жигилған билән сөзләшкәндін кейин, Павлусқа: — жәнаблар! Бу кишини көрүватисиләр. Һәм Сән Қәйсәргә муражиәт қылдиң — униң Йерусалимда һәм бу йәрдә пүтүн Йәһудий алдига әнди барисән! — деди. 13 Бир аһалиси униң тогрилиқ әрз қилип маңа

муражиэт қилип, у тирик қалдурушқа [Халайиқ], Худа өлгөнләрни тирилдүрсә, болмайду! — дәп чурқирашқан еди. 25 немә үчүн ишинишқа болмайду, дәп Лекин мән униндин өлүм җазаси беришкә қарaisиләр? 9 Дәрвәкә, өзүммү әслидә тегишилик бирәр жинайэт тапалмидим. Насарәтлик Әйсаниң намыға қарши нурғун һазир бу киши император жәнаблирига ишларни қилишим керәк дәп қайил едим муражиэт қилди. Шуниң билән уни [Римға] 10 вә Йерусалимда әнә шундақ ишларни әвәтишни қарар қилдим. 26 Бирақ униң қилған едим. Баш қаһинлардин һоқуқ һәккىдә ғожамға мәлум қилип язғидәк елип, өзүм Худаниң нурғун мүкәддәс иш йоқ. Шуниң билән әһвални рәсмий бәндилирини зинданға тутуп бәргән, улар тәкшүрүп бирәр язғидәк мәлumatқа егә өлүмгә һөкүм қилинғандым, һөкүмгә аваз болуш мәхситидә уни һәр бирлириниң қошқан едим. 11 Мән һәммә синагогларда алдига, болупму сили, Агриппа падиша көп қетим уларни издәп тепип җазалап, алийлириниң алдига елип көлдим. 27 Чүнки күпүрлүк гәп қилишқа зорлиған едим. мәһбүсни сотқа әвәткәндә, униң үстидин Мән уларға тәлвиләрчә өч болуп, һәтта қилинған шикайәтләрни ениң көрсәтмәслик яқа жуттики шәһәрләргә берип, уларға маңа нисбәтән орунлуқ әмәстәк билиниду.

26 Шуниң билән, Агриппа Павлусқа: — Өзүнниң гепиңниң қилишиңға рухсәт, — деди. Павлус қолини созуп өзини ақлашқа башлиди: 2 — И Агриппа хан, бүгүн алдилирида Йәһүдийлар мениң үстүмдин шикайэт қилған пүтүн ишлар тоғрилиқ жавап бериш пурситигә несип болғанлиғим үчүн, болупму өзлириниң Йәһүдийларниң адәтлири вә уларниң арисидики талаشتартишлиридин хәвәрлири болғанлиғи үчүн өзүмни бәхитлик несаплаймән! Шуниң үчүн дегәнлиримни сәвирчанлиқ билән аңлат бекишилирини өтүнимән. 4 Мениң дәсләпки вақитлиримда, йәни кичигимдин тартип өз елимдә, Йерусалимда жүрүш-турушумниң қандақ екәнлиги Йәһүдийларниң һәммисигә аян. 5 Улар шу дәсләпки вақтимдин бери мени тонуғачқа (егәр халисаиди, шуниңға гувалиқ берәтти), мениң ибадәт түзүмидики әң тәләпчән мәзһәпниң шәртлири бойичә яшап, йәни Пәрисий болуп өмрүмни өткүзгүнүмни билиду. 6 Әнді мән Худа ата-бовилиримизға қилған вәдигә бағлиған үмүтүм түпәйлидин һазир сорақ қилиниватимән. 7 Шу [вәдinin] несивисигә йетишиң бизниң пүткүл он икки қәбилимиз кечә-күндүз тохтавсиз Худаға ибадәт қилип үмүт қилмақта. И алийлири, Йәһүдийларниң мениң үстүмдин қилған шикайәтлири дәл шу үмүткә бағлиқтур! 8

Мән сени өз хәлқиңиң һәм әлләрниң қолидин күткүзимән — чүнки мән сени ят әлликләрниң көзлирини ечип, уларниң қараңгулуктын йоруклуққа, Шәйтаниң илкидин Худаға бағлинишқа бурулуши үчүн уларниң арисиға әвәтимән. Шуниң билән улар гуналириниң кәчүрүмігә, шундақла Маңа етиқат қилиш арқиلىқ пак-мүкәддәс қилинғанларниң арисида мирасқа муйәссәр болиду» — деди. 19 Шуңа, и Агриппа алийлири, мән әрштин қәлгән бу гайипанә көрүнүшкә итаәтсизлик қилмидим. 20

Бәлки алди билән Дәмәшк хәлқигә, андин [залдин] чиқип, бир-биригә: — Бу кишиниң Йерусалим шәһиридикиләргә, пүтүн өлүмгә яки түрмигә солашқа тегишилик Йәһудийә өлкисидикиләргә һәмдә ят һеч бир жинайити йоқ екән! — дейишти. әлликләргиму, «Товва қилип, Худаға 32 Агриппа Фестусқа: — Бу адәм Қәйсәргә бағлиниңлар, шундақла товва қилишқа муражиәт қилимған болса, қоюп берилсә уйғун әмәлләрни көрситиңлар» дәп жәкалас болидикәнтуқ! — деди.

хәвәр йәткүзүп кәлдим. 21 Бу ишлар түпәйлидин Йәһудийлар мени ибадәтхана һойлисида тутуп, муштлап өлтүрүвәтмәкчи болушти. 22 Лекин бүгүнгичә Худаниң ярдәм-мәдитигә муйәссәр болуп мән чин туруватимән, төвәндикиләр болсун жукуридикиләр болсун һәммәйләнгә гувалиқ берип кәлдим. Гувалиғим дәл пәйғәмбәрләр һәм Муса өзи бешарәт қилип ейтқанлиридин башқа нәрсә әмәс — 23 демәк, Мәсиң җәэмән азап-окубәт чекип, тунжә болуп өлүмдин тирилгүчи болуп [Йәһудий] хәлқигә һәм пүткүл әлләргиму йоруклуқ жәкаладый. 24 Павлус бу ишларни ейтип өзини шундақ ақлаш жававини бәргәндә, Фестус жукуру аваз билән униңға: — Павлус, сараң болупсән! Билимиңниң көпліги әқлиңни аздурупту! — деди. 25 Лекин Павлус: — Сараң әмәсмән, и Фестус жәнаблири, мән бәлки һәқиқәткә уйғун һәм салмиқи бар сөзләрни жар қилимән. 26 Чүнки [Агриппа] алийлириниң бу ишлардин хәвири бар. Мән униңға жүрәклик билән очуқ сөзләватимән, чүнки бу ишларниң һеч қайсисиниң униңдин йошурун әмәслигигә ишинимән. Чүнки бу иш булуң-пучқаңларда қилинған әмәс! 27 — Эй Агриппа алийлири, өзлири пәйғәмбәрләрниң ейтқанлириға ишинәмдилә? Мән ишинидиганлиқларни билимән! — деди. 28 Агриппа Павлусқа: — Сән мени мөшүнчилек қысқығина вақитта христиан болушқа қайыл қылмақчымусән? — деди. 29 Павлус: — Мәйли қисқа вақит ичиәд яки узун вақитта болсун, пәкәт өзлириниң әмәс, бәлки бүгүн сөзүмни аңлиғучиларниң һәммиси маңа охаш болғай (пәкәт мәндики зәнжирләр силәрдә болмисун!) дәп Худадин тиләймән, — деди. 30 Шуниң билән [Агриппа] хан, шундақла валий, Бәрники вә улар билән биллә олтарғанлар орунлиридин туруп, 31

27 Бизниң Италийәгә деңиз йоли билән беришимиз қарап қилинғандың кейин, әмәлдарлар Павлус билән башқа бир нәччә мәйбусни «Августус қысмы»дикى Юлиос исимлиқ бир йүз бешиға тапшурди. 2 Биз Адрамиттиумниң бир кемисигә чиқтуқ. Кемә Асия өлкисиниң деңиз бойлиридики шәһәрләргә баратти. Тесалоника шәһиридин болған Македонийәлик, Аристархус исимлиқ бир киши биз билән һәмсәпәр болди. 3 Этиси биз Зидон шәһиригә иетип кәлдүк. Юлиос Павлусқа кәңчилик қилип, шу йәрдики дост-бурадәрлириниң йениға берип уларниң ғәмхорлигини қобул қилишиға рухсәт қылды. 4 Биз у йәрдин йәнә деңизға чиқтуқ. Шамаллар қеришқандәк қарши тәрипимиздин чиққанлиғи үчүн, Сиprus арилиниң шамалға далда тәрипи билән мәнди. 5 Киликийә вә Памфилийә өлкiliриниң удулидики деңиздин өтүп, Ликийә өлкисидики Мира шәһиригә кәлдүк. 6 Шу йәрдә йүз беши Искәндәрийә шәһиридики Италийәгә баридиган башқа бир кемини төтип, бизни униңға чиқирип қойди. 7 Деңизда көп күнләр наһайити аста меңип, тәсликтә Кинидос шәһириниң удулиға кәлдүк. Шамал миңиш йенилишимизни тосуғачқа, Крет арилиниң шамалдин далда тәрипи билән меңип, Салмоний [йерим арили]дин өтүп, 8 деңизда тәсликтә илгириләп қырғаңни бойлап, Ласея шәһиригә йекин болған «Гөзәл арамған» дәп атилидиган бир йәргә кәлдүк. 9 Сәпәр билән хелә вақитлар өтүп, роза құни аллиқачан өткән болғаңқа, деңизда сәпәр қилиш хәтәрлик еди. Шуңа Павлус көпчиликкә несиһәт қилип: 10 — Бурадәрләр, бу сәпәрниң балаю-апәт вә еғир зиян билән түгәйдиганлигини көрүватимән; мал вә кемидин мәһрум болупла қалмай,

сәпәр өз женимизғиму замин болиду! — дәвәт қилимән. Чүнки араңларда һеч дәп ағаһландуруди. 11 Бирақ йұз беші болса қайсиңлар женидин айрилгини йоқ, пәкәт Павлусниң сезиге ишәнмәй, кемә башлиғи кемидинла мәһрум қалисиләр. 23 Чүнки билән кемә егисиниң сөзиге ишәнди. мән тәвә болған вә ибадәт-хизметини 12 Униң ұстигә, бу портму қишлошақа қилип кәлгән Худаниң бир пәриштиси мувавиқ җай болмиғачқа, көпчилик йәнә түнүгүн кечә йенимға келип 24 маңа: деңизға чиқип, мүмкінкәдәр Феникс «Павлус, қорқма! Сән Қәйсәрниң алдига шәһиригә йетип берип, шу йәрдә қишлошни берип турушуң керәк; вә мана, Худа шапаәт қувәтлиди. Феникс болса Крет арилидики қилип сән билән биллә сәпәр қылғанларниң бир деңиз порти болуп, бир тәрипи ғәрбий һәммисиниң женини тиличиниңи саңа жәнупқа вә бир тәрипи ғәрбий шималға ижабәт қилди!» деди. 25 Шуниң үчүн әй қарайтти. 13 Жәнуптинг мәйин шамал әпәндиләр, ғәйрәтлик болунылар; чүнки чиқиваттати, көпчилик нишанимизға Худаға ишинимәнки, маңа қандақ ейтилған йетидиган болдуқ дәп, ләңгәрни еливетип, болса шундақ әмәлгә ашурулиди. 26 кемини Крет арилиниң қырғықини бойлап Бирақ биз мәлум аралниң қырғықиға һайдап маңди. 14 Лекин узун өтмәй, аралдин уруулуп кетишимиз муқәррәр болиду. 27 қаттиқ «шәрқий шималдин кәлгүчи» дәп Сәпиримизниң он төртінчі күни кечиси, атилидиган әшәддий қара боран чиқип кемә Адриатик деңизида ләйләп жүргүватқан кәтти. 15 Кемә боранниң қамаллиғида болуп, тұн нистидә, кемичиләр қуруқлуққа қалғачқа, уни шамалға үйзләндүрәлмәй, үеқинлап қаптуқ, дәп ойлиди. 28 Улар боранниң мәйличә меңишиға қоюп бәрдүк. өңдүрлүкни өлчәш аргамчисини деңизға 16 Клавда деген кичик бир аралниң шамалға чүшүрүп, сунин өңдүрлүгини өлчәп көргән далда тәрипиге өтүвелеп, қолвақни кемигә еди, жигирмә ғулач чиқти. Сәл алдига чиқиривелип, аранла уни сақлап қалалидуқ. меңип йәнә өлчивиди, он бәш ғулач чиқти. Андин кемичиләр кемини аргамчилар 29 Улар кеминиң хада ташларға уруулуп билән сиртидин орап бағливалди. Кеминиң кетишидин қорқуп, кеминиң қайнидин төрт Сиртис дәп аталған деңиз астидики таш- ләңгәрни ташливетип, таң етишни тәлмүрүп құм догилириға қекилип петип қелишидин күтүп турди. 30 Лекин кемичиләр кемидин қорқуп, тормұз ләңгәрлирини чүшүрүп, қачмақчи болуп кеминиң бешидинмұн кемини шамалниң һайдишигә қоюп ләңгәрни елип ташливетәйли дәп банә бәрди. 18 Боран ұстимизғә шиддәтлик көрситип, қолвақни деңизға чүшүрди. соққақча, әтиси мални деңизға ташлошақа 31 Павлус йұз беші вә ләшкәрләргә: — башлиди. 19 Үчинчи күнидә улар өз қоллири By [кемичиләр] кемидә қалмиса, силәр билән кемидики қуран-жабдуқлирини қутулалмайсиләр! — деди. 32 Буниң деңизға ташливәтти. 20 Көп қүнләргічә билән ләшкәрләр кемидики қолвақниң я күн я юлтузлар көрүнмәй, боран- аргамчиларни кесип, уни ләйлитип қойди. чапқун йәнила шиддәтлик ұстимизға 33 Таң атай дегендә, Павлус һәммәйләнни тохтимай соқувағрәгчә, ахирда қутулуп бир аз ғизалинивельишқа дәвәт қилди. қелиш үмүтүмизму йоққа чиққан еди. У: — Силәрниң дәккә-дүккә ичидә һеч 21 Кемидикиләр бир нәрсә йемигинигә немә үемәй түргиниңларға он төрт күн көп қүнләр болғандын кейин, Павлус болди. 34 Әнди бир аз ғизалинишыларни уларниң арисида турууп: — Бурадәрләр, өтүнимән. Чүнки наят қелишиңлар үчүн силәр балдурла мениң гепимгә қулақ селип мөшундақ қилишқа тоғра келиду; чүнки һеч Креттін деңизға чиқмаслиғиңлар керәк еди. қайсиңларниң бешидики бир тал мойму Шундақ қылған болсаңлар бу балаю-апәт вә зиянға учримайду! — деди. 35 Бу сезни қилип 22 Лекин әнди силәрни ғәйрәтлик болушқа көпчиликниң алдида Худаға тәшәккүр ейтип

уштуп йеди. 36 Шуниң билән һәммәйлән қолини чишлигиничә чаплишивалди. 4 ғәйрәтлининг ғизалинишқа башлиди 37 Шу йәрликләр Павлусниң қолига йепишип (кемидә биз жәмий икки йүз йәтмиш алтә турған иланни көрүп, бир-биригә: — Бу киши едуқ). 38 һәммәйлән қосақлирини адәм چоқум бир қатил екән! Дәңиздин тоқлиғандын кейин, кемини йениклитиш күтулуп чиққан болсими, «Адиллик» униң үчүн, кемидики буғдайларнemu деңизға тирик қелишига йол қоймиди, — дейиши. ташливәтти. 39 Таң атқанда, кемичиләр 5 Лекин Павлус иланни отниң ичиге силкип қуруқлуқниң нә екәнлигини тонумиди. атти, өзи болса һеч қандақ зәхим йемиди. Лекин униңдикى бир күмлүк қолтуқни 6 Хәлиқ униңға бәдини ишшип кетиду байқап, кемини бир амал қилип шу яки у туюқсиз жиқирип өлиду дәп қарап йәрдә урулдуруп қуруқлуқта чиқармақчи туратти. Лекин узун вақыт қарап туруп, болди. 40 Улар алди билән ләңгәрләрни униңда һеч қандақ бенормал һаләтниң бошиветип, уларни деңизға ташливәтти. болмиғанлигини көрүп, ойлигинидин Шуниң билән бир вақитта, кеминиң икки йенип: — Бу бир илаһ болса керәк! — йөнилиш палиқиниң бағлирини бошитип, дейиши. 7 У йәрниң әтрапидики жутта, уларни чүшүрүвәтти. Андин кеминиң арап башлиги (Публиюс дәп атальған)ниң бир бешидики йәлкәнни шамалға чиқирип, нәччә йәр-етизлири бар еди. У бизни өйигә кемини құмлукниң қирғиқиға қаритип башлап, үч күн қызғын мәһман қилип күтти. маңдурди. 41 Әнді икки еқим бир-биригә 8 У чағда шундақ болдикى, Публиюсниң учрашқан йәргә кирип қелип, улар кемини атисиниң қызытмиси өрләп, толғақ болуп қиракқа соқтурувалди; кеминиң беши деңиз йетип қалған екән. Павлус униң йениға тегигә урулуп петип, мидирлимай қалди, кирип, дуа қилип үстига қолини тәккүзүп, лекин кеминиң арқа тәрипи долқунларниң уни сақайтип қойди. 9 Шуниңдин кейин зәрбиси билән чувулуп кетишкә башлиди. аралдикى қалған кесәлләрниң һәммиси 42 Ләшкәрләр мәһбүсларниң суға сәкәрәп униң алдига келип, сақайтилди. 10 Улар қечип кетишиниң алдини елиш үчүн, бизниң һөрмитимизгә нурғын согатларни һәммисини өлтүрүвәтмәкчи болди. 43 Лекин бегишилиған болуп, ахирда бу йәрдин йәнә үз беши Павлусни қутқузушни халиған йолға чиққан вақтимизда, бизни йолға болуп, ләшкәрләрниң бундақ қилишиға лазимлиқ нәрсә-керәкләр билән тәминлиди. йол қоймиди. У алди билән су үзүшни 11 Малта арилида Искәндәрийәдин кәлгән, билидиганларниң суға чүшүп қирғаққа бешиға «Самавий Қош гезәк» илаһириниң чиқишини, 44 қалғанларниң бәзилирини һәқишилири оюлған бир кемә қишилиған еди. тахтайларға, бәзилирини кеминиң чувулуп Аралда үч ай турғандын кейин, бу кемә кәткән парчиллириға есилип, қирғаққа билән йолға чиқтуқ. 12 Сиракоза шәһиригә чиқишини буйруди. Шундақ болдикى, келип, у йәрдә үч күн турдук. 13 Андин һәммәйлән қутулуп сақ-саламәт қуруқлуқта 45 чиқти.

28 Биз қутулуп сақ-саламәт қирғаққа чиққандын кейин, у аралниң Малта дәп атилидиганлигини билдүк. 2 Йәрлик хәлиқ бизгә интайн мәхриванлиқ билән муамилә қилди; чүнки у чағда ямғур йеғип, һава соғ болғачқа, улар гүлхан йеқип бизни құтұвалди. 3 Павлус бир бағлам отун терип келип отқа ташливиди, иссиқтін етилип чиққан бир зәһәрлик илан униң

шәһиригә қәлдүк. Әтиси шамал йөнилиши өзгирип жәнүптиң чиқиши билән, иккинчи күни Путеоли шәһиригә йетип қәлдүк. 14 У йәрдә бир нәччә қериндашларни таптуқ, уларниң өтүншшлири билән биз уларда бир һәптә турдук. Шундақ қилип биз Рим шәһиригә йетип қәлдүк. 15 Келиватқанлиғимиздин хәвәр тапқан шу йәрдики қериндашлар бизни қарши елиш үчүн шәһәрдин чиқип һәттә «Апиюс базири»ғиңә, [бәзилири] «Үч Сарай»ғиңә

кәлгән еди. Павлус уларни көргәндә, Худаға келишәлмәй қайтип кәтти. У мундақ деди: рәхмәт ейтип, ғәйрәтләнди. 16 Рим шәһиригә — Мукәддәс Роһ Йәшәя пәйғәмбәр арқылы, кирганимиздә, йүз беши мәһibusларни орда ата-бовилиримизға муны сөзни дәл жайида қаравул бегигә тапшурди; лекин Павлусниң ейтқан: 26 — «Барғин; мошу хәлиқә мундақ бирла күзәткүчі ләшкәр билән бир өйдә дәп ейтқан: — «Силәр аңлашни аңлайсиләр, айрим турушиға рухсәт қилинди. 17 Үч бирақ чүшәнмәйсиләр; Көрүшни көрүсиләр, күндин кейин, у у йәрдикى Йәһүдийларниң бирақ билип йәтмәйсиләр. 27 Чүнки каттивашлирини өзи билән көрүшүшкә мошу хәлиқниң журигини май қаплап чақырди. Улар жәм болғанда, у мундақ кәткән, Улар аңлиғанда қулақлирини еғир деди: — Қериндашлар! Мән хәлқимизгә қиливалған, Улар көзлирини жумувалған; яки ата-бовилиримиздин қалдуруулған өрп- Үндақ болмисиди, улар көзлири билән адәтләргә қарши һеч қандақ иш қылмуган көрүп, Қулиқи билән аңлап, Көңли билән болсамму, Йерусалимда турғинимда чүшинип, Өз йолидин яндуруулушы билән, тутқун қилинит римлиқларниң қолиға Мән уларни сақайтқан болаттим». 28 тапшурулдум. 18 Римлиқлар мени сораққа Шуңа билишиңлар көрәкки, Худаниң тартипті, мәндә өлүм жәзасиға мәһкүм нижатлиғи ят әлликләргә өвәтиливатиду. қылғидәк бирәр жинайәт болмугачқа, мени Улар болса униңға қулақ салмай қалмайду! қоювәтмәкчи болди. 19 Лекин Йәһүдийлар — деди. У бу сөзләрни ейтқанда Йәһүдийлар буниңға қаршилиқ билдүргәчкә, Қайсәргә өз ара қаттиқ талаш-тартиш қилишиб муражиәт қилишқа мәжбур болдум. кәтти. 20 [Павлус] өзи ижәригә алған өйдә Буларни дегиним билән, бу мениң өз толуқ икки жил турди вә бу йәрдә униң хәлқим үстидин шикайитим бар дегәнлигим билән көрүшүшкә кәлгән һәммә кишиләрни әмәс. 20 Шу сәвәптин мән силәр билән қобул қилип, 21 толиму жүрәклик билән йүз көрүшүш вә бу һәктә силәргә ейтиш һәм һеч тосалғуға учримай, Худаниң үчүн силәрни бу йәргә чақырдим. Чүнки падишалиғини жар қилип, Рәб Әйса Мәсиҳкә бу зәнжир билән бағлинишниң сәвәви даир һәқиқәтләрни йәткүзүп тәлим бәрди. дәл Исаильтин құткән үмүтидур. 21 Улар Павлусқа: — Биз болсақ Йәһүдийәдин сән тогрилиқ хәт алмидуқ, яки у йәрдин кәлгән қериндашларниң һеч қайсисиму сән тогрилиқ бирәр яман хәвәр әкәлмиди яки яман гепиңни құлмиди. 22 Лекин сениң пикирлириңни аңлиғумиз бар. Чүнки һәммә йәрдә кишиләрниң [сән тәвә болған] бу мәзһәпкә қарши сөзләватқанлигидин хәвириимиз бар! — дейишли. 23 Шуниң билән улар Павлус билән көрүшүшкә бир қүнни бекитти. У күни нурғун кишиләр униң туралгусига кәлгән еди; у таң атқандың кәчкичә уларға [сөз-каламни] шәрһләп, Худаниң падишалиғи һәккүдә толуқ гувалиқ берип, Тәврат һәм пәйғәмбәрләрниң язмилиридин һәқиқи қалтуруп, уларни Әйса тогрилиқ қайил қилишқа күчиди. 24 Униң сөзлиригә бәзиләр ишәндүрүлди, бәзиләр ишинишни рәт қилди. 25 Улар Павлусниң мундақ бир сөзни қилиши билән өз ара

Римлиқларға

1 Расуллуқта таллап чақирилған, Худаниң хуш хәвирини жақалашақа айрип тайинланған, Мәсін Әйсаның кули болған мәнки Павлустин салам! **2** Бу хуш Худа бу хуш хәвәрниң келишини хелә бурунла пәйімбәрлири арқилиқ мүкәддәс язмиларда вәде қылған еди. **3** Бу хуш хәвәр Өз Оғли, йәни Рәббимиз Әйса Мәсін төгрисидидур; жісманий жәһәттін у Давутниң нәслидин туғулған; бирдин-бир пак-мүкәддәс Роһ тәрипидин өлүмдин тирилдүрүлш арқилиқ «күч-кудрәт Егиси Худаниң Оғли» дәп көрситилип бекитилгән; **5** У арқилиқ, шундақла Униң нағы үчүн барлық әлләр арисида Худага етиқаттын болған итаётмәнлик вужудқа кәлтүргүлшәкә биз мәнир-шәпкәтә вә расуллуққа муйәссәр болдуқ; **6** Силәр улар арисида, Әйса Мәсін тәрипидин чақирилғансыләр. **7** Шуңа, Худа сөйгән вә У «муқәддәс бәндилірим» дәп чақириған Рим шәһиридики һәммиңларға, Атимиз Худадин вә Рәббимиз Әйса Мәсінтиң мәнир-шәпкәт вә аман-хатиржәмлик болгай! **8** Алди билән мән Әйса Мәсін арқилиқ һәммиңлар үчүн Худайимға тәшәккүр ейтимән; чүнки силәрниң етиқатиңлар пүткүл аламға пур кәтти. **9** Өз Оғли төгрисидики хуш хәвәрдә чин роһ-қәлбим билән мән хизмитини қиливатқан Худа Өзи мениң дуалиримда силәрни шунчә үзлүксиз әсләп турғанлиғимға гувадур. **10** Мән дуалиримда, мұмынқ қәдәр Худаниң ирадиси билән силәрниң ієниңларға беришқа ахир муйәссәр болушқа немишә өтүнимән. **11** Чүнки мән силәрни бирәр роний илтипатқа егә қилиш арқилиқ мұстәхкәмләш үчүн силәр билән көрүшүшкә интайин тәкәззамән; **12** Йәни, мән араңларда болсам, бир-биirimизниң етиқатидин өз ара тәсәлли вә илһам алалаймиз демәкчимән. **13** Қеріндашлар, мән силәрниң шуны билишиңларни халаймәнки, башқа йәрдикі әлликләрниң арисида хизмитим мевә бәргендәк, қетим нийәт қылдым, лекин бүгүнгичә тосалғуға учрап келиватимән. **14** Мән һәр қандақ адәмләргә, мәйли Юнанлиқлар вә ят таипиләргә, данишмән вә наданларға болсун, һәммисигә қәриздармән. **15** Шуңа үчүн имканийәт маңа яр бәрсила мән Римдики силәргиму хуш хәрвәрни йәткүзүп баян қилишқа қызғынмән. **16** Чүнки мән Мәсін төгрисидики бу хуш хәвәрдин һәргиз хијил болмаймән! Чүнки у униңа ишәнгүчилириниң һәммисини, алди билән Йәһүдийларни, андин кейин Грекләрни нижатқа ериштүридиған Худаниң күч-кудритидур! **17** Чүнки [хуш хәвәрдә] етиқатқа аласланған, Худаниң бир хил һәкәнайлиғи етиқат қылғучиларға вәний қилинғандуру. [Мүкәддәс язмиларда] йезилғинидәк: — «һәкәнай адәм ишәш-етиқати билән һаят болиду». **18** Чүнки һәкәнайәтсизлик билән һәкәнәтни басидиған инсанларниң барлық ипласлиғига вә һәкәнайәтсизлигигә нисбәтән Худаниң қаратқан ғәзиви әрштин очуқ вәний қилинмақта. **19** Чүнки инсанлар Худа төгрисида биләләйдиған ишлар уларниң көз алдида туриду; чүнки Худа һәммини уларға очуқ көрситип бәргән **20** (чүнки дуния апиридә болғандин бери Худаниң көзәг көрүнмәс өзгичиликлири, йәни мәңгүлүк қудрити вә бирдин-бир Худа екәнлиги Өзи яратқан мәвжудатлар арқилиқ очуқ көрүлмәктә, шундақла буни чүшинип йәткili болиду. Шу сәвәптин инсанлар hech banə kөрситәлмәйдү) (*aidios g126*) **21** — чүнки инсанлар Худани билсіму, уни Худа дәп улуқлимиди, Униңға тәшәккүр ейтмиди; әксічә, уларниң ой-пикерлири бемәна болуп, надан қәлби қараңгулишип кәтти. **22** Әзлирини данишмән қилип көрсәтсіму, лекин әқілсиз болуп чиқти; **23** чиrimas Худаниң улуқлуғиниң орниға чирип өлидиған адәмзатқа, учар-қанатларға, төрт аяқлиқ һайванларға вә йәр бегирлиғучиларға охшайдиған бутларни алмаштуруп қойған еди. **24** Шуңа Худа уларни қәлбидиқи шәһваний

һәвәслири билән ипласлиқ қилишкә, мәлүмки, Худаниң ундақ ишларни шундақла бир-бириницә тәнлирини қылғанлар үстидин һөкүм чиқириши номусқа қалдурушкә қоюп бәрди. **25** Улар [мутләк] һәқиқәткә асасланғандур. **3** Худа тоғрисиди һәқиқәтни ялғанға айланруди, Яратқучиниң орниға яритилған Шуңа, и шундақ ишларни қылғанлар үстидин һөкүм чиқарғучи, шундақла нәрсиләргә чоқунуп, тавап-таәт қылған еди. **26** Мана дәп хиял қиласын? **4** Яки Худаниң һалбуки, Яратқучига тәшәккүр-мәдһийә шунинға охшаш ишларни қылғучи инсан, өзүң Худаниң һөкүмидин қачалаймән мәңгүгә окулмаң! Амин! (*aiōn g165*) **27** Мана дәп хиял қиласын? **5** Яки Худаниң шунин් үчүн, Худа уларни пәскәш шәһваний меһриванлыгиниң сени товва қилиш йолига һәвәсләргә қоюп бәрди. **6** ھәтта аялларму башлайдығанлыгини ھеч билмәй, униң тәбиий җинсий мунасивәтни ғәйрий меһриванлыги, кәң қосақлиғи вә сәвир-мунасивәткә айланруди; **27** шуниндәк, тақитиниң моллугига сәл қараватамсән? **5** Әрләрму аяллар билән болидиған тәбиий әксичә, товва қымайтындыған жаһиллиғиң вә җинсий мунасивәтләрни ташлап, башқа таш жүрәклигиңдин, Худа адил һөкүмими әрләргә шәһваний һәвәсләр билән кейүп аян қылидиған ғәзәпплик күни үчүн сән өз пишидиған болди. Әрләр әрләр билән бешиңға чүшидиған ғәзивини топлаватисен. шәрмәндилликкә киришти вә нәтижиде **6** Худа ھәр кимгә өз әмәллиригә яриша уларниң мухалип қылмишилири өз бешиға иш көриду. **7** Яхши ишларни сәвирчанлық чиқти. **28** Улар Худаниң билиштин ваз билән қылип, шан-шәрәп, һөрмәт-еңтирам кечиши лайиқ қөргәнлиги таллиғанлыги вә бақиийлиқни издигәнләргә У мәңгүлүк үчүн, Худа уларни бузук нийәтләргә вә **8** наял ата қилиду; (*aiōnios g166*) **9** лекин налайиқ ишларни қилишкә қоюп бәрди. **29** шахсийәтчиләргә, һәқиқәткә тән бәрмәй, Улар ھәр хил ھәкәннийәтсизлик, рәзиллик, әксичә ھәкәннийәтсизликкә әгәшкәнләргә нәпсанийәтчилик, өчмәнликкә чөмүп, ғәзәп-қәһр яғдурулиду; **10** яманлиқ ھәсәтхорлуқ, қатиллиқ, жедәлхорлуқ, қылидиған барлық жаң егисигә, алди мәккарлиқ вә ھәр хил бәтнийәтләр билән Йәһүдийларға, андин Грекләргә билән толди. Улар иғвагәр, **30** тәһмәтхор, құлпәт вә дәрд-әләм чүшиду; **10** бирақ, Худаға нәпрәтлинидиған, кибирлик, барлық яхшилиқ қылғучиларға, алди билән маҳтанчақ, чончи, ھәр хил рәзилликләрни Йәһүдийларға, андин Грекләргә шан-шәрәп, ойлап чиқиридиған, ата-анисиниң сөзини һөрмәт-еңтирам вә аман-хатиржәмлик аңлимайдиған, **31** йорутулымиған, вәдисидә тәқдим қилиниду. **11** Чүнки Худада адәмниң турмайдиған, көйүмсиз вә рәһимсиз йүз-хатирисини қилиш йоқтур. **12** – инсанлардур. **32** Улар Худаниң шуларға чүнки Тәврат қанунини билмәй гуна болған адил һөкүмими, йәни шундақ садир қылғанларниң ھәр бири Тәврат ишларни қылғучиларниң өлүмгә лайиқ қануниниң һөкүмігә учримисиму, [әйипкә екәнлигини ениқ билсиму, бу ишларни учрап] налак болиду; Тәврат қанунини өзлири қылипла қалмай, бәлки шундақ билип туруп гуна садир қылғанларниң қылидиған башқылардин сәйүнүп уларни ھәр бири бу қанун бойичә сораққа тартылиду **13** (чүнки Худаниң алдида қанунни аңлиғанлар әмәс, бәлки қанунга әмәл қылғучилар ھәкәннийесаплиниду. **14** Чүнки Тәврат қанунини билмәйдиған әлликләр тәбиий налда бу қанунға үйғун ишларни қылса, гәрчә бу қанундин хәвәрсиз болсиму, Тәврат қануни уларда көрүнгән болиду. **15** Уларниң бу қылғанлири өз қәлбриригә қанун тәләплириниң пүтүклүк

2 Әнди әй башқыларниң үстидин һөкүм қылидиған инсан, ким болушундин қәтгүйнәзәр бәнә көрситетмәйсән; чүнки башқылар үстидин қайси ишта һөкүм қылсаң, шу ишта өз гунайиңни бекитисән. Чүнки әй һөкүмчи, сән өзүңму уларға охшаш ишларни қиливатисән. **2** Бизгә

екәнлигини көрситиду; шуниндәк, уларниң [һәкиүй] хәтнә дегили болмайду, 29 роңида вижданлириму өзлиригә һәкиәтниң Йәһүдий болғини [һәкиүй] Йәһүдийдур; гувачиси болуп, ой-пикирлири өзини унинә хәтнә қилинғини хәтнә қанун дәстури әйипләйду яки өзини ақтайду) 16 — мән арқылық әмәс, бәлки қәлбидә, Роһтиндур. йәткүзүп келиватқан бу хуш хәвәргә аласән Бундақ кишиниң тәриплиниши инсанлар Худаниң Әйса Мәсиһ арқылық инсанларниң тәрипидин әмәс, бәлки Худа тәрипидин қәлбидә пүккән мәхпий ишлар үстидин болиду.

һәкүм чиқиридиган күнида [жуқурида ейтилған ишлар өзүм йүз бериду]. 17

Сәнчү, әгәр өзүнни Йәһүдий дәп атап, Тәврат қануниға үмүт бағлап, Худага тәвәмән дәп маҳтансаң, 18 қанундин үгинил үнин ирадисини билип, есил билән пәсни пәриқ әткән болсаң, 19 Тәврат қанунидин билим вә һәкиәтниң жәвһиригә егә болдум дәп қарап, өзүнни корларға йол башлиғучи, қарандыда қалғанларға маяқ, наданларға үтәткүчи, гәдәкләргә устаз дәп ишәнгән болсаң — 21 әнді сән баşқайларға тәлим берисәну, өзүңгә бәрмәмсән? Оғрилиқ қилмаңлар дәп вәз ейтисәну, өзүң оғрилиқ қиласмән? 22 «Зина қилмаңлар» — дәп вәз ейтисәну, өзүң зина қиласмән? Бутлардин нәпрәтлинисәну, өзүң бутханилардики нәрсиләрни булаң-талаң қиласмән? 23 Тәврат қануни билән маҳтинисәну, өзүң шу қанунға хилаплиқ қилип, Худага дағ кәлтүрәмсән?! 24 Худди [муқәддәс язмиларда] йезилғинидәк: «Силәрниң құлмишиңлар түпәйлидин Худаниң нами таипиләр арисида күпүрлүкқа учримақта». 25 Тәврат қануниға әмәл қиласаң, хәтнә қилинғиниң әһмийити болиду, лекин унинға хилаплиқ қиласаң, хәтнә қилинғиниң хәтнә қилинмиғандәк неспалини. 26 Әнді хәтнисизләр қанунинң тәләплигә әмәл қылса, гәрчә хәтнисиз болсими, Худа тәрипидин хәтнилик неспалинмамду? 27 Тәврат қанун дәстуридин хәвәрдар вә хәтнилик түрүклуқ қанунға хилаплиқ қылғучи, и Йәһүдий, қанунға әмәл қилидиган жысманий хәтнисизләр тәрипидин сениң гунайиң үстидин һәкүм чиқириливатмамду? 28 Чүнки сиртқи көрүнүши Йәһүдий болсила уни [һәкиүй] Йәһүдий дегили болмайду, сиртқи жәһәттики жысманий хәтниниму

3 Ундақта, Йәһүдий болғанниң Йәһүдий әмәстин немә артуқчилиги бар? Хәтнилик болғанниң немә пайдиси бар? 2 Әмәлийеттә, уларниң һәр жәһәттин көп артуқчилиги бар. Бириңчидин, Худаниң бешарәтлик сөзлири Йәһүдийларға аманәт қилинған. 3 Әнді гәрчә улардин бәзилири ишәшсиз чиққан болсиму, буниңға немә болатты? Уларниң ишәшсизлиги Худаниң ишәшликлигини йоққа чиқириветәрмү? 4 Һәргиз ундақ құлмайду! Худа растчил неспалинип, һәммә адәм ялғанчи неспалинсун! Худди [муқәддәс язмиларда Худа һәкқида] йезилғинидәк: — «Сөзлигиниңдә адил дәп испатланғайсән, Шикайәткә учригиниңда ғәлибә қылгайсән».

5 Лекин бизниң һәкқанийсизлигимиз арқылык Худаниң һәкқанийлиги техиму ениң көрситилсә, буниңға немә дәймиз? һәкқанийсизлиқ үстигә ғәзәп тәқидиган Худани һәкқаний әмәс дәймизму (мән инсанчә сөзләймән)? 6 Мундақ дейишкә һәргиз болмайду! Әгәр ундақ болса, Худа аләмни қандақ сораққа тартиду? 7 [Бәзиләр йәнә]: «Мениң ялғанчилқимдин Худаниң һәкиәтлиги техиму очуқ қилинса, шундақла улуқлуғи техиму йорутулса, әнді мән йәнә немә үчүн гунакар дәп қарилип сораққа тартилимән?» [дәйиши мүмкін]. 8 Ундақ болғанда немишкә (бәзиләр бизгә төһмәт чаплимақчи болуп, гәплиримизни буриваткәндәк) «Яманлиқ қиляли, буниңдин яхшилиқ чиқип қалар» — дейишкә болмайду? Бундақ дегүчиләрниң жазалиниши һәкликтүр! 9 Әнді немә дейиш керәк? Биз [Йәһүдийлар] [Йәһүдий әмәсләрдин] үстүн турамдуқ? Яқ, һәргиз! Чүнки биз жуқурида Йәһүдийлар болсун, Грекләр болсун һәммисиниң гунаниң илкідә екәнлигини испатлап әйиплидуқ. 10

Дәрвәқә, мүкәддәс язмиларда йезилғинидәк: арқилиқ бурунқи замандикиләрниң садир — «хәкәнний адәм йоқ, һәтта бириму қылған гуналириға сәвири-тақәтлик болуп, йоқтур, 11 Йорутулған киши йоқтур, Худани жазасалимай еткүзүветишиниң адиллиқ издигиниму йоқтур. 12 һәммә адәм йолдин екәнлигини көрсәтти. 26 Буниңға ошаш бу чәтниди, Уларниң барлиғи әрзимәс болуп [курбанлиқ] арқилиқ У назирқи заманда чиқти. Мәһриванлиқ қылғучи йоқ, һәтта болған һәкәннийлигиниму көрсәткән. бириму йоқтур. 13 Уларниң гели ечилған Шундақ қилип У Өзиниң һәм һәкәнний қәбиридәк сесиқтур, Тиллири кazzаплиқ екәнлигини һәм Әйсаниң етиқатида қылмақта; Кобра иланниң зәнири ләвлири болғучини һәкәнний қылғучи екәнлигиниму астида туриду; 14 Уларниң зувани қарғаш намайән қылди. 27 Үндақ болса, инсанниң һәм зәрдигә толған. 15 «Путлири қан немә маҳтанғичилиги бар? Маҳтиниш токүшкә алдирайду; 16 Барғанла йериәдә йоқ қилинди! — Немә принсипқа аласән? вәйранчилиқ вә пажиәлик ишлар бардур. 17 Қанунға интилиш принсиби биләнму? Течлиқ-арамылық йолини улар һеч тонуған — Яқ! «Етиқат» принсиби билән! 28 әмәс». 18 «Уларниң нәзиридә Худадин Чүнки «Инсан Тәврат қанунига әмәл қорқидиған иш йоқтур». 19 Тәвраттики қилишқа интилишлири билән әмәс, бәлки барлиқ сөзләрниң Тәврат қануни астида етиқат билән һәкәнний қилиниду» дәп яшайдығанларға қарита ейтилғанлиғи бизгә несаплаймыз! 29 Әжәба, Худа пәкәтла аян. Буларниң мәхсити, һәр инсанниң ағзى Йәһүдийларниң Худасиму? У әлләрниңмұнан ғана, һеч қандақ әт егиси Тәврат-қанунига һәмдә хәтнә қилинмиғанларниму етиқат әмәл қилишқа интилишлири билән билән һәкәнний қилиду. 30 Худа болса бирдур, У екән дәп аян қилинсун, дегәнликтүр. 20 хәтнә қилинғанларни етиқат билән Шуңа, һеч қандақ әт егиси Тәврат-қанунига һәмдә хәтнә қилинмиғанларниму етиқат әмәл қилишқа интилишлири билән билән һәкәнний қилиду. 31 Әнді етиқат [Худаниң] алдда һәкәнний несапланмайду; принсиби билән Тәврат қанунини бекар чүнки Тәврат қануни арқилиқ инсан өз қиливетимизум? Яқ, дәл буниң әксичә, уни ғұнайини тонуп йетиду. 21 Бирақ, назир құққа еғә қилимиз.

қанун йоли билән әмәс, бәлки Худаниң Өзидин кәлгән бир хил һәкәннийлиқ ашқарыланды! Бу хил һәкәннийлиққа қанунниң өзи вә пәйғәмбәрләрниң [язмилириму] гувалиқ бәргәндур; 22 йәни, Худаниң Әйса Мәсиһиниң ишәш-садақәтлиги арқилиқ етиқат қылғучиларниң һәммисиниң ичигә һәм үстигә йәткүзидиған һәкәннийлиғидур! Бу ишта айримчилиқ йоқтур 23 (чүнки барлиқ инсанлар гуна садир қилип, Худаниң шан-шәривигә йетәлмәй, униңдин мәһрум болди) 24 Чүнки етиқатчиларниң һәммиси Мәсиһ Әйсада болған нижат-һөрлүк арқилиқ, [Худаниң] мәһир-шәпқити билән бәдәлсиз һәкәнний қилиниду. 25 Худа уни ғұналарниң жазасини көтәргүчи кәфарәт қурбанлиғи сүпитидә тайинлиди; [инсанларниң] Униң [курбанлиқ] қениңға ишәш бағлиши билән [курбанлиқ] инавәтликтүр. Худа бу

4 Үндақта, биз [Йәһүдийларниң] жисманий жәһәттиki атимиз Ибраһимниң еришкини төгрисида немә дәймиз? 2 Әгер Ибраһим әмәллири билән һәкәнний дәп җакаланған болса, униңда маҳтанғидәк иш болатты (бәрибір Худаниң алдда униң маҳтиниш һәкәни йоқ еди). 3 Чүнки мүкәддәс язмиларда немә дейилгән? — «Ибраһим Худаға етиқат қылди; Бу униң һәкәннийлиги несапланди» дейилиди. 4 Ишлігүчигә берилидиған һәк «мәһир-шәпқәт» несапланмайду, бәлки бир хил «қәриз қайтуруш» несаплиниду. 5 Бирақ, һеч иш-әмәл қыммай, пәкәт номуссиз ғұнакарларни һәкәнний қылғучи Худаға етиқат қилидиған кишиниң болса, униң етиқати һәкәннийлиқ дәп несаплиниду! 6 Худа қылған әмәллиригә қаримай, һәкәнний дәп несаплиған кишинин әхити төгрилиқ

Давут [пәйғәмбәрму] мундақ дегән: — 7 язмиларда: «Сени нурғун қовмниң атиси «Итаәтсизликлири кәчүрүм қилингән, қылдым» дәп йезилгинидәк, Ибраһим Гуналири йепилған киши немидегән һәммимизниң атисидур. Дәрһәқиқәт, бәхитликтүр! 8 Пәрвәрдигар гуналири у өлүклөрни тирилдүридиған, мәвжүт билән ھеч несаплашмайдығанлар немидегән болмғанни бар дәп мәвжүт қилидиган, өзи бәхитликтүр!». 9 Әнді бәхит ялғуз етиқат бағыған Худа алдида һәммимизниң хәтнә қилинғанларғыла мәнсуп боламду, атиси болди. 10 ھеч қандак үмүт қалмисиму яки хәтнә қилинмиғанларғыму мәнсуп у йәнила үмүттә етиқат қылди вә боламду? Чүнки: «Ибраһимниң етиқати шунин һәкән болып униңға: «Сениң һәслиң униң һәкәнайлиғи дәп несапланди» [сан-санақсиз] болиду» дәп алдин-ала дәватимиз. 11 ھәкәнайлиқ қандак әһвальда ейтилғандәк нурғун қовмниң атиси болди. униңға несапланди? Ҳәтнә қилиништин 12 У йүз яшқа йекінлап, тенини өлтән илгириму яки хәтнә қилиништин кейинму? несаплисиму, шундақла аяли Сараһниңму Ү ҳәтнә қилинған һалда әмәс, бәлки хәтнә балиятқусини өлди дәп қарисиму, йәнила қилинмиған һалда несапланди! 13 Униң етиқатта ажызлашмыди; 14 Худаниң хәтнини қобул қылғини болса, уни хәтнә вәдисигә нисбәтән етиқатсизлик қилип қилиништин бурунла етиқати арқылы ھеч иккиләнмиди, әксичә у етиқати егә болған ھәкәнайлиққа мәһүр бәлгүсі арқылы құчәйтілди вә Худани улуқлиди, сүптидә болған еди. Демәк, у хәтнисиз 15 «У неминиң вәдә қылған болса шуни туруп Худаға етиқат қылғучиларниң әмәлгә ашуруш құдритигә Егидур» дәп һәммисиниң атиси болди — уларму толуқ ишәндүрүлди. 16 Шунин һәкәнайлиқтың 17 үнінде ھәкәнайлиғи несапланди». 18 Бу, Ү үнән үнән қилинғанларниң атисидур; «Униң һәкәнайлиғи несапланди» дегән демәк, ҳәтнә қилинған болуши билән тәңла сөз ялғуз униң үчүнла әмәс, 19 бәлки хәтнә қилинмиған вақтидиму етиқатлық Рәббимиз Әйсаны өлүмдин тирилдүргән үйол маңған атимиз Ибраһимниң излирини Худаға етиқат қилишимиз билән ھәкәнай бесип маңғанларниң атиси болғандур. несаплиниңған бизләр үчүнму йезилған; 20 Чүнки [Худаниң] Ибраһимға вә һәслигә 21 [Мәсиң] болса итаәтсизликлеримиз үчүн дүнияға мирасхор болуш тоғрисидиқи пида йолига тапшуралди вә ھәкәнай вәдә бериши Ибраһимниң Тәврат қануниға қилинишимиз үчүн тирилдүрүлди.

әмәл қилишқа интилғинидин әмәс, бәлки етиқаттин болған ھәкәнайлиқтың қалған. 22 Чүнки әгәр қанунға интилидиганлар мирасхор болыдиган болса етиқат бекар нәрсә болуп қалатти, Худаниң вәдисиму йоққа чиқирилған болатти. 23 Чүнки Тәврат қануны [Худаниң] ғәзивини елип келиду; чүнки қанун болмиса, итаәтсизлик дегән ишму болмайду. 24 Шунин үчүн, Худаниң вәдисиниң [пәкәт] Өз мәһир-шәпқити арқылы әмәлгә ашурулуши үчүн, у етиқатқила аласынинди. Буниң билән у вәдә Ибраһимниң барлық әвлатлириға, пәкәт Тәврат қануни астида туридиганларғыла әмәс, бәлки Ибраһимчә етиқат қылғучиларниң һәммисигиму капаләтлик қилинған. Чүнки муқәддәс

5 Шунда етиқат билән ھәкәнай қилинған екәнмиз, Рәббимиз Әйса Масиһ арқылы Ҳуда билән енақ мұнасивәттә болимиз. 2 ү арқылы етиқат йолида бизни чиң түрғузидиган бу мәһир-шәпқитиниң ичигә кириш һоқуқыға мүйәссәр болдуқ, шуниндәк Худаниң шан-шәривигә бағыған үмүтүмиздин шат-хурам болимиз. 3 Шундақ болупла қалмай, мұшқұл әһвальлар ичида шатлинимиз; чүнки мұшқұллук сәвирчанлиқни, сәвирчанлиқ чидамлиқни, чидамлиқ үмүтни елип келиду, дәп билимиз. 4 Ве бу үмүт бизни йәргә қаритип қоймайду, чүнки бизгә ата қилинған Мұқәддәс Рөһ арқылы Ҳуданиң мәһир-муһәббити аллибурун қәлбимизгә қуюлуп

ешип ташти. **6** Чүнки биз пәкәт амалсиз адәмниң гунайиниң ақивитигә пүтүнләй қалғынимизда, Мәсиһ биз ихлассизлар үчүн охшимайду. Чүнки бир адәмниң бир қетим [Худа] бекиткән вақитта өзини пида қилди. өткүзгән итаәтсизлигидин чиқарған һөкүм **7** Биригиниң һәкәнәй адәм үчүн женини инсанларни гунакар дәп бекиткән болсуму, пида қилиши наһайити аз учрайдиган амма шу шапаәтлик соғат болса көплигән иш; бәзиәд яхши адәм үчүн бириси пида кишиләрниң нурғун итаәтсизликлиридин болушқа жүртөт қилишиму мүмкін; **8** лекин «һәкәнәй қилиниш»¹ әлип бариду. **17** Әнди Худа Өз мәһир-муһәббитини бизгә шунинда бир адәмниң итаәтсизлиги түпәйлидин, көрситидуки, биз техи гунакар вақтимизда, әнә шу бир адәм арқиلىқ өлүм һөкүмран Мәсиһ биз үчүн женини пида қилди. **9** Назир болған йәрдә, [Худаниң] мол мәһир-биз Униң қени билән һәкәнәй қилинған шәпкитини, шундақла һәкәнәйлиқ болған екәнмиз, әнди У арқиلىқ [келидиган] шапаәтлик соғитини қобул қылғанлар ғәзәптин қутулушимиз техиму жәзмәндур. бир адәм, йәни шу Эйса Мәсиһ арқиلىқ **10** Чүнки бурун Худаға дүшмән болған һаятта шунчә ғалипанә һөкүмранлиқ болсақму, Оғлиниң өлүми арқиلىқ бизни қылғучилар болмаду! **18** Шуңа, бир Униң билән енақлаштурған йәрдә, Униң қетимлиқ итаәтсизлик түпәйлидин барлық билән енақлаштурулғандын кейин, әнди инсанлар гунаниң жазасиға мәһкүм [Оғлиниң] һаяти арқиلىқ биз техиму қилинған болса, охшашла бир қетимлиқ қутулдурулмадуқ?! **11** Буниң биләнла һәкәнәй әмәл билән һаятлиқ әлип қалмай, назир биз Рәббимиз Эйса Мәсиһ келидиган һәкәнәйлиқ пүткүл инсанларға арқиلىқ Худа билән енақлаштурулудук, У йәткүзүлгән. **19** Бир адәмниң бир қетимлиқ арқиلىкму Худаниң Өзидин шатлинимиз. **12** итаәтсизлиги арқиلىқ нурғун кишиләр Шуниндәк, гунаниң дунияға кириши бирла дәрвәқә гунакар қилинип бекитилгәндәк, адәм арқиلىқ болди, өлүмниң дунияға бир адәмниң бир қетимлиқ итаәтмәнлиғи кириши гуна арқиلىқ болди; шуниң билән биләнму нурғун кишиләр һәкәнәй гуна арқиلىқ өлүм һәммә адәмгә тарқалди; қилинип бекитилиду. **20** Әнди Тәврат чүнки һәммә адәм гуна садир қилди **13** қануны инсанниң итаәтсизликлири көпрәк (чүнки Тәврат қанунидин илгириму гуна ашқарлининп билинсун дәп киргүзүлгән дунияда бар еди, әлвәттә; һалбуки, қанун еди. Лекин гуна қәйәрдә көпәйгән болса, болмиса гунаниң һесави елинмайду. **14** [Худаниң] мәһир-шәпкитиму шу йәрдә Шундақтиму, өлүм Адәм ата вақтидин Муса техиму ешип ташти. **21** Шуниндәк, гуна пәйғәмбәр вақтиғиңе инсанларғыму һөкүм [инсаныйәтниң] үстидин һөкүмранлиқ сүрди; улар гәрчә Адәм атиниң садир қылған итаәтсизлигидәк гуна садир қылмған болсуму, бу инсанларму өлүм һөкүмидин халий болмиди). Адәм атиниң өзи — кейин келидиган Мәсиһиниң бир бешарәтлик үлгисидур; **15** һалбуки, [Худаниң] шапаәтлик соғити Адәм атиниң итаәтсизлигиниң пүтүнлай әксидур. Чүнки бирла адәмниң итаәтсизлиги билән нурғун адәм өлгән болса, әнди Худаниң мәһир-шәпкити вә шуниндәк бирла адәм, йәни Эйса Мәсиһиниң мәһир-шәпкити арқиلىқ кәлгән соғат ешип-тешип түргачқа, нурғун адәмгә йәткүзүлпүг техиму зор нәтижә һасыл қилди! **16** Шу шапаәтлик соғатниң нәтижиси болса, шу бир

6 Үндақта, немә дегүлүк? Худаниң мәһир-шәпкити техиму ашсун дәп гуна ичиәдә яшаверәмдүк? **2** Яқ, һәргиз! Гунаға нисбәтән өлгән бизләр қандақму униң ичиәдә яшаверимиз? **3** Яки силәр билмәмсиләр? һәр қайсизмиз Мәсиһ Эйсаға киришкә чөмүлдүрүлгән болсақ, Униң өлүми ичигә чөмүлдүрүлдүк? **4** Биз чөмүлдүрүш арқиلىқ Униң өлүми ичигә кирип, Униң

билән биллә көмүлдүк; буниң мәхсити, — яки өлүмгә елип баридиган гунаниң Мәсиһ Атиниң шан-шәриви арқылық қуллири, яки Худа алд�다 һәкәннайлиққа өлүмдин тирилгинидәк, бизниңму йеңи елип баридиган итаәтмәнликниң қуллири һаятта меңишимиз үчүндүр. 5 Чүнки болушуңлар мүқәррәр? 17 Худага тәшәккүр! [Мәсиһниң] өлүмігө охаш бир өлүмдә Бурун гунаниң қули болғансиләр, бирақ Униң билән биргә бағланған екәнмиз, [Мәсиһниң] тәлимигө башлинип, бу тәлим әнди биз чоқум Униң тирилишигө охаш көрсөткән нәмүнигә чин дилиңлардин бир тирилиштиме Униң билән биргә итаәт қылдинлар. 18 Силәр гунаниң болимиз. 6 Шуни билимизки, гунаниң құчидин күтулдуруулуп, һәкәннайлиқниң макани болған тенимиз кардин чиқирилип, қуллири болдуңлар. 19 Әтлириңлар ажиз гунаниң қуллуғида йәнә болмаслигимиз болғачқа, силәргә инсанча сөзләватимән: үчүн, «кона адәм»имиз Мәсиһ билән биллә — илгири силәр тән әзайиңларни напак крестлинип өлгөн 7 (чүнки өлгөн киши ишларға вә әхлақсизлиққа қуллардәк гунадин халас болған болиду). 8 Мәсиһ тутуп беришиңлар билән техиму билән биллә өлгөн болсақ, униң билән әхлақсизлиқларни қылғандәк, әнди һазир тәң яшайдиганлиғимизғи туришими. 9 тән-әзалириңларни пак-муқәддәсликкә Чүнки Мәсиһниң өлүмдин тирилгәндеги башлайдиган һәкәннайлиққа қуллардәк кейин қайта өлмәйдиганлиғи, өлүмниң тутуп бериңлар. 20 Силәр гунаниң қуллири әнди Униң үстидин йәнә һәкүмранлиқ болған вақтиңларда, һәкәннайлиқниң қылалмайдиганлиғи бизгө мәлүм. 10 илкідә әмәс единjlар. 21 һазир номус дәп Чүнки Униң өлүми, У гунани бир тәрәп қарыған бурункы ишлардин шу чағда силәр қилиш үчүн пәкәт бир қетимлиқ өлди; зади қандақ мевә көрдүңлар? У ишларниң Униң һазир яшаватқан һаяти болса, У ақиvetи өлүмдүр. 22 Бирақ, һазир силәр Худага йүзлиниң яшаватқан һаяттыр. гунадин әркін қилинип, Худаниң қуллири 11 Шуниңға охаш, силәрмү өзүңларни болған екәнсиләр, силәрдә өзүңларни пак-муқәддәсликкә елип баридиган мевә бар, үниң һәтижиси мәңгүлүк һаяттыр. (aiōnios 9166) 23 Чүнки гунаниң иш һәккү йәнила өлүмдүр, бирақ Худаниң Рәббимиз Мәсиһ әйсада болған соғити болса мәңгүлүк һаяттыр. (aiōnios 9166)

7 И қериндашлар, мән һазир Тәврат қанунини билгәнләргә сөзләватимән; силәр қанунниң пәкәт һаят вақтидиле инсан үстиге һәкүмран болидиганлиғини билмәмсиләр? 2 Мәсилән, ери бар аял, ери һаятла болидикән, қанун бойичә еригә бағланған; лекин ери өлүп кәтсә, [өзини еригә бағлиған] никәх қанунидин азат қилиниду. 3 Шуниң үчүн, бу аял ери һаят вақтида башқа бир әргә бағланса, зинахор аял дәп атилиду. Лекин ери өлүп кәтсә, у [никәх] қанунидин әркін болиду; шу чағда башқа бир әргә тәгсә, зина қылған болмайды.

4 Ҳудди шуниндәк, қериндашлар, силәр әйса Мәсиһниң [курганлик] тени арқылық қули болғанлиғиңларни билмәмсиләр

Тәврат қануниға нисбәтән өлдүңлар. Буниң қилмаймән; әксичә, нәпрәтлинидигиним мәхсити силәрниң башқа бирисигә, йәни қилимән. **16** Лекин әгәр өзүм халимиган өлүмдин Тирилгүчигә бағлинишиләр вә ишларни қылсам, өзүм қанунниң яхши шуниң билән Худаға мевә беришиňлардин екәнлигини етирап қылған болимән. **17** ибәрәттур. **5** Чүнки биз «әт»ниң илкىдә Шундақ екән, бу ишларни мән әмәс, бәлки вақтимизда, Тәврат қануни гунаниң арзу- ичимдә мәвжүт болған гуна қылдуриду. һәвәслирини техиму қозғап, тенимиздики **18** Ичимдә, йәни мениң әтлиримдә һеч әзаларда өлүмгә елип баридиган мевини яхшилиқниң мәвжүт әмәслигини билимән; чиқарған еди; **6** лекин, һазир биз Тәврат чүнки яхшилиқ қылиш нийитим бар қануниниң илкидин әркін болдуқ. Чүнки болсуму, уни қылалмаймән. **19** Шуниң өзимизни боғуп туридиган бу қанунға үчүн өзүм халимиган яхшилиқни қылмай, нисбәтән өлгән болуп, қанунниң дәстуриниң әксичә халимиган яманлықни қылмән. **20** кона йолида әмәс, бәлки Роһниң йеңи Өзүм нийәт қылмайсан ишни қылсам, буни йолида [Худаниң] құллуғида болимиз. **7** қылидиган мән әмәс, бәлки ичимдә макан Үндақта немә дегүлүк? Тәврат қануниниң қылған гунадур. **21** Буниңдин өзүмдики өзи гунаму? һәргиз ундақ әмәс! Дәрвәқә, шундақ бир қанунийәтни байқаймәнки, қанунниң көрсәтмилири болмиса, гунаниң яхшилиқниң қылмақчи болғинимда, яманлық немә екәнлигини билмәйттим. Қанун һаман ичимдә маңа һәмраһ болиду. **22** «нәpsанийәтчилик қылма» демигән болса, Қәлбимдә Худаниң қанунидин сейүнимән; нәpsанийәтчиликниң немә екәнлигини **23** бирақ тенимдики әзалиримда башқа билмігән болаттим. **8** Лекин гуна қануниниң бир қанунийәтни сезимән. Бу қанунийәт әмри арқиلىқ пурсәт төпип, ичимдә қәлбимдики қанун билән жәң қилип, һәр хил нәpsанийәтчиликләрни қозғиди. мени тенимдики әзалиримдики гуна садир Тәврат қануни болмиса, гунаму өлүктәк қылдурғучи қанунийәткә әсир қилиду. **24** жәnsiz болатти. **9** Бир чағларда қануниниң Немидегән дәрдмән адәммән-һә! Өлүмгә сиртида яшиғинимда һаят едим, лекин елип баридиган бу тенимдин киммү мени қанун әмрини билишим биләнла, гунаму құтқузар? **25** Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқиلىқ жәнлинип, мени өлүмгә елип барди. Худаға тәшәккүр болсун! Шундақ қилип, **10** Әслида кишигә һаятлиқ елип кәлсүн қәлбим билән Худаниң қануниға итаәт дәп бүйрұлған қануниниң әмри әксичә қылмән, лекин әтлиримдә гуна садир маңа өлүм елип кәлди. **11** Чүнки гуна қылдурғучи қанунийәткә итаәт қылмән. қанунниң әмри билән һүжүм пурситини төпип, мени аздурди вә әмир арқиلىқ мени өлтүрди. **12** Буниңдин қариганды қанун һәқиқәтән пак-муқәддәстүр, униң әмримү муқәддәс, тогра-адаләтлик вә яхшидүр. **13** Үндақта, яхши болғини маңа өлүм болдыму? һәргиз ундақ әмәс! Бәлки, гунаниң қәвәтла қәбиһ екәнлиги әмир арқиلىқ очуқ ашқарылниши үчүн, бу яхши әмирниң вастиси билән гуна мәндә өлүм пәйда қылди. **14** Тәврат қануниниң «роһқа тәвә» екәнлигини билимиз. Бирақ мән болсам «әткә тәвә»дурмән, демәк гунаға қулдәк сепилғанмән. **15** Чүнки немә қыливатқынини өзүммү билмәймән. Чүнки өзүм нийәт қылған ишларни

8 Хуласилисақ, Мәсиһ Әйсада болғанлар гунаниң жәзасыға мәhkүм болмайду. **2** Чүнки Мәсиһ Әйсада болған һаятлиқни бәхш етидиған Роһниң қанунийити адәмни гунаға вә өлүмгә елип баридиган қанунийәттин силәрни халас қылди. **3** Чүнки [гуналиқ] әт елип келидиган ақызылиқ түпәйлидин Тәврат қануни қылалмайғанни Худаниң Өзи [қылди]; У Өз Оғлини гунакар әтлик қияпәттә гунани бир тәрәп қилишқа әвәтип, әттики мәвжүт гунани [өлүмгә] мәhkүм қиливәтти; **4** буниң билән [муқәддәс] қануниниң һәкәцәний тәливи әткә әгәшмәйдиган, бәлки Роһқа әгишип мәнидиган бизләрдә әмәлгә ашурулиду. **5** Чүнки әткә тәвә болғанлар

эткә хас ишларниң ойида журиду; Мұқәддәс қәлгүсідә биздә ашқарилинидиган шан-Роһқа тәвә болғанлар болса, шу Роһқа айт шәрәпләргә heч селиштургучилиги йоқ ишларниң ойида журиду. 6 Әттики ой- дәп һесаплаймән. 19 Чүнки пүткүл кайнат нийәтләр адәмни өлүмгә елип бариду; Худаниң оғуллириниң аян қилинишини Мұқәддәс Роһқа аит ой-нийәтләр наятылқ интизарлиқ билән күтмәктә. 20 Чүнки вә хатиржәм-аманлиқтур; 7 чүнки әттики яритилған кайнат [Худаниң] [ләнити ой-нийәтләр Худаға дүшмәнликтүр; чүнки астида қелип], бемәналиққа чөктүрүлди. әт Худаниң қануниға бойсунмайду һәм Бу, кайнатниң өз ихтияри билән әмәс, һәтта унинға бойсунуши мүмкін әмәс; 8 бәлки уни чөктүргүчиниң ирадиси билән әттә болғанлар Худани хүрсән қылалмайду. болди вә шундақ үмтүи билән болдики, 9 Амма силәргә қәлсәк, пәкәт Худаниң кайнат өзимү чириштин болған құллуқтын Роһи дәрвәқә ичин්ларда яшаватқан болса, құтқузулуп, Худаниң пәрзәнтиригә силәр әттә әмәс, бәлки Роһта яшайсиләр. бегишлинидиган шан-шәрәпкә тәвә болған Амма Мәсиһниң Роһиға егә болмиған һөрлүккә ериштүрүлштін ибарәт еди. адәм болса, у Мәсиһкә мәнсуплардин 22 Чүнки пүткүл кайнатниң һазирғичә әмәс. 10 Лекин Мәсиһ қәлбін්ларда болса, налә-пәряд қетирип, туфут толғифиниң тениңлар гуна түпәйлидин өлүмниң азавини бирликтә тартиватқанлигини илкідә болсими, һәққанийлиқ түпәйлидин билимиз. 23 Ялғуз кайнат әмәс, һәтта бизму, роһуңлар наятыру. 11 Һалбуки, өлгән Әйсани йәни [муқәддәс] Роһниң тунжә чиқарған өлүмдин Тирилдүргүчиниң Өзидики мевисидин бәһримән болған бизләрмү Роһ силәрдә яшиса, Мәсиһни өлүмдин дилимизда налә-пәряд қетәрмәктимиз тирилдүргүчи қәлбін්ларда яшаватқан һәмдә [Худаниң] оғуллири сүптидә Роһи арқилиқ өлидиган тениңларниму қобул қилинишимизни, йәни тенимизниң наяты қүчкә егә қилиду. 12 Шуниң үчүн, нижатниң һөрлүгигә чиқирилишини қериндашлар, биз әткә қәризدار әмәс, интизарлиқ билән күтмәктимиз. 24 Биз йәни унинға әгишип яшашқа қәриздар үмткә бағланғачқа тқузылған екәнмиз. әмәсмиз. 13 Чүнки әткә әгишип яшисаңлар, Лекин үмт қилинған нәрсә қөрүлгән һалак болисиләр; лекин Мұқәддәс Роһқа болса, у йәнә үмт боламду? Кимму тайинип әттики құлмишларни өлүмгә көз алдики нәрсими үмт құлсун? мәhkүм құлсаңлар, яшайсиләр. 14 Чүнки 25 Бирақ, техи қөрмігінімизгә үмт кимләрки Худаниң Роһниң үтәкчилигіде бағыланған екәнмиз, уни сәвирчанлиқ билән яшиса, шуларниң һәммиси Худаниң құтұшымиз көректүр. 26 Шуниңдәк, инсаний пәрзәнтиридур. 15 Чүнки силәр қобул ажызлиғимизда [Мұқәддәс] Роһ қелип қылған роһ құллуққа аит әмәс, шундақла бизгә ярдәм қилиду; чүнки қандак дуа силәрни қайта қорқунучқа салғучи бир қилишимиз көрәклигини билмәймиз. хил роһ әмәс, бәлки силәр оғуллуққа елип Лекин Роһниң Өзи ипадилігүсиз налә-пәряд баридиган Роһни қобул құлғансиләр; У билән биз үчүн [Худаниң алдида] туруп арқилиқ «Абба, ата!» дәп нида қилимиз. 16 дуа-тилавәт құлмақта. 27 Инсанларниң Роһ бизниң өз роһумиз билән билә шының қәлбиниң инчикаиләп күзитип Қаригучи Худаниң балилири екәнлигимизгә гувалиқ болса, [Мұқәддәс] Роһниң ой-нийәтлириниң бериду. 17 Худаниң балилири екәнмиз, немә екәнлигини билиду; чүнки У Худаниң әнди мирасхорларму болимиз – Худаниң ирадиси бойичә мұқәддәс бәндилири мирасхорлири һәмдә Мәсиһ билән тәң үчүн [Худаниң алдида] дуа қилип мирасхор болимиз – пәкәтла унин билән өтүнмәктә. 28 Шундақла шуны билимизки, тәң азап-окубәт тартсақла, уни билән пүткүл ишлар Худани сейидиганларниң, шан-шәрәптин тәң бәһримән болимиз. 18 йәни Униң мәхсәт-муддиаси бойичә Чүнки мән һазирқи азап-окубәтләрниң қақирилғанларниң бәхит-бәрикитигә

бирликтә хизмәт қилмақта. 29 Чүнки вә түгимәс азап бар. 3 Чүнки мениң Худа алдин көңлигә пүккәнкишиләрни, бурадәрлирим, йәни жисманий жәһәттиki уларниң кәлгүсідә Өз Оғлиниң образыға қериндашлирим болған Исраилларни охшаш болидигинини, Оғлиниң нурғун [нижат тапқузылышам] [Худаниң] ләнитигә қериндашлири арисидики тунжә оғли қелип Мәсиһтин мәһрум қилинишимни болидигинини алдин бәлгүлигән. 30 Алдин тиләшкә рази едим; улар Исраиллар! — бекиткән кишиләрни У чақырди, чақырған уларға оғуллуқ һоқуқи, [Худаниң] шан-кишиләрни У һәкәнаный қилди; һәкәнаный шәривиниң аян қилиниши, әһдилири, қылғанларға У шан-шәрәп ата қилди. 31 Тәврат қануниниң аманәт болуши, ибадәт Үндақта, бу ишларға йәнә немә дәйли? хизмәтлири вә [Тәврат] вәдилири несивә Худа биз тәрәптә турған екән, киммү қилинди. 5 Улуқ [ибраний] ата-бовилири бизгә қарши чиқалисун?! 32 Өз Оғлиниң уларниңкідүр; жисманий жәһәттә Мәсиһ аймай, Униңға қошуп һәммини үстидин һәкүм сүргүчі, мәңгү мубарәк бизгә шәртсиз ата қилмай қаларму? 33 Худадур. Амин! (aiōn g165) 6 — Бирақ Худаниң Киммү Худаниң таллиғанлири үстидин [Исраилға болған] сөзи бекар болди, шикайәт қилалисун?! Худа һәкәнаный демәймән; чүнки Исраилдин болғанларниң қылған йәрдә, 34 киммү гунаға мәһкүм һәммисила һәқиқий Исраил несапланмайду; қилалисун? Өлгән, шундақла тирилгән вә 7 шуниндей, Ибраһимниң әвлатлири Худаниң оң йенида туруватқан, һәмдә биз болсыму, һәммисила униң пәрзәнтилири үчүн [Худаниң алдиди] туруп дуа-тилавәт несапланмайду. Чүнки [муқәддәс язмиларда қиливатқан Мәсиһ шундақ қиларму?! 35 Ибраһимға]: «Ишақтын төрәлгәнләрла Ким бизни Мәсиһниң меһир-муһәббитидин сениң наслың несаплиниду» — дейилгән. 8 айриветәлисүн? Жапа-мушәккәтму, дәрд- Демәк, жисманий жәһәттін [Ибраһимдин] әләммү, зиянкәшликму, ачарчилиқму, төрәлгән пәрзәнтиләр Худаниң пәрзәнтилири ялаңақчилиқму, хейим-хәтәрму яки қиличму? болувәрмәйду, бәлки [Худаниң] вәдиси 36 [Муқәддәс язмиларда] ейтилғинидәк: арқиلىқ төрәлгәнләр [Ибраһимниң] — «Сени дәп күн бойи қирилмақтимиз, һәқиқий насли несаплиниду. 9 Чүнки Богузлининиң күтүп турған қойлардәк Худаниң бәргән вәдиси мундақ еди: несапланмақтимиз». 37 Бирақ бизни «[Келәр жили] мошу чағда қайтип Сөйгүчигә тайинип буларниң һәммисидә келимән, Сараһ бир оғулға ана болиду». ғалилларниң ғаливи болмақтимиз; 38 10 Униң үстігә, Ривкаһ бир әрдин, йәни Шуниңға қатъий қайыл қилиндимки, мәйли әждатимиз Ишақтын [кош гезәккә] өлүм болсун һаятлиқ болсун, пәриштиләр һамилдар болғанда, 11 Пәрзәнтилири техи болсун жин-шәйтант һәкүмранлар болсун, туғулмиғанда, һеч қандақ яхши яки яман һазирқи ишлар яки кәлгүсидики ишлар ишнүүм қилмasta, Худа Өзинин адәмләрни болсун, һәр қандақ роһий қүчләр болсун, 39 таллаштики мұддиасиниң уларниң қылған пәләк болсун һаң болсун, шундақла пүткүл иш-әмәллиригә әмәс, пәкәт Чақырғучи қайнатта яритилған һәр қандақ башқа бир болғанниң ирадисигә асасланғанлыгини шәйи болсун, бизни Рәббимиз Мәсиһ Эйсада көрситиш үчүн, Ривкаһға: «Чоңи кичигиниң болған Худаниң меһир-муһәббитидин һеч хизмитини қилиду» — дейилгән еди. қастан айриветкүч болалмайду.

9 Мән Мәсиһта һәқиқәтни сөзләймән, ялған гәп ейтмаймән, вижданим Муқәддәс Роһиниң илкідә болуп өзәмгә гувалиқ қилмақта — 2 Қәлбимдә зор дәрд-әләм

13 Худди йәнә муқәддәс язмиларда ейтилғинидәк: «Яқупни сейдүм, Әсавдин нәпрәтләндим». 14 Үндақта, буларға немә дәйли? Худада адәлтесизлик барму? һәргиз һоқ! 15 Чүнки Худа Мусаға мундақ деген: — «Кимгә рәһим қылғум қәлсә, шуниңға

рәһим қилимән, Кимгә ич агриткүм кәлсә, лекин пәкәт бирла «қалди» қутқузулиду; 28 шунинға ич агритимән». 16 Демәк, бу чүнки, Пәрвәрдигар Өз ишини тұгитиветип, иш инсанниң ирадисигә яки уларниң һәққанийлиқ билән тездин уни изяра тиришчанлиғына әмәс, бәлки рәһимдиллиқ қилиду; чүнки У йәр йұзыдә һөкүмини көрсәткүчи Худага бағлиқтур. 17 Чүнки тәлтөкүс вә тез изяра қилиду». 29 Йәшай Худа мүқәддәс язмиларда Пирәвнгә мундақ пәйғембәр йәнә алдин-ала ейтқинидәк: дегән: — «Мениң сени тиклишимдикі — «Әгәр самави қошуналарниң Сәрдари мәхсәт дәл шуки, қудритимни үстүндә болған Пәрвәрдигар бизгә бир нәсил көрситиш һәмдә намиминң пүткүл жаһанға қалдурміған болса, Содом шәһиридәк, жәкалиниши». 18 Демәк, Худа халиқиниға Гоморра шәһиридәк [йоқалған] болаттуқ». рәһим қилиду, халиқинини таш жүрәк 30 Үндақта, буларға немә дейишимиз керәк? қилиду. 19 Әнди бәлким сән маңа: «Худаниң һәққанийлиққа интилмігән алликләр ирадисигә һеч ким қарши чиқалмайдыған һәққанийлиққа, йәни етиқатқа асасланған тұрса, үндақта Худа немә үчүн инсанни бир хил һәққанийлиққа еришти. 31 Лекин әйiplәйдү?» — дейишиң мүмкін. 20 Бирақ, Израил һәққанийлиқни көрсәткән Тәврат әй инсан, Худа билән такаллашқыдәк қануниға интилгини билән қанунниң кимсән? Қелипта шәкилләндүрүлүватқан тәливигә йетәлмиди. 32 Немә үчүн? Чүнки нәрсә өзини шәкилләндүргүчигә: — «Мени уларниң [һәққанийлиққа] интилиши етиқат немә үчүн бундақ ясидиң?» — дәйәләмдү? билән әмәс, бәлки «саваблиқ ишлар» билән 21 Хұмданчиниң охшаш бир калләк лайдин еди. Улар «путликашаң таш»қа путлишип есил орунға ишлітидиған қачиму, шундақла жиқілип үчшти; 33 худди [муқәддәс адәттика орунға ишлітидиған қачиму язмиларда] йезилғинидәк: «Хәлиқни ясаш һоқуқи йоқму? 22 Худа Өз ғәзивини путлишидиған путликашаң ташни, Адәмни көрситишні вә күч-қудритини тонутушни жиқітидиған қорам ташни Зионға қойдум, нийәт қылған болса, ғәзивигә лайиқ Униңға етиқат қылғучи һәргиз йәргә болған, һалакәткә тәйярланған «қачилар»ға қаритилип қалмас».

адәттин ташқири сәвирчанлиқ билән көксі-қарниңиң кәң қилип қәлгән болса, унинға немә болту? 23 Вә шунинң билән Өзиниң рәһим-шәпқитиниң нишани қылған вә шан-шәрәпкә муйәссәр болушқа алдин-ала тәйярлиған «қачилар»да, йәни Өзи Йәһүдийлар арисидинла әмәс, бәлки әлләр арисидинму чақырған бизләрдә шан-шәривиниң әкесизлигини намайән қилиш үчүн шундақ қилишни халиған болса, буниңға немә болту? 25 Бу худди Худаниң һошия пәйғәмбәр арқылық ейтқинидәк: — «Әсли хәлқым несапланміған хәлиқни хәлқым, әсли сеймігәнләрни сейгәнлирим дәймән?»; 26 вә йәнә: — «Бурун уларға: «Силәр Мениң хәлқым әмәссиләр» дейилгән жайда, Қәлгүсідә дәл шу жайда уларға «Тирик Худаниң оғуллири!» дегән нам берилиду». 27 Йәшай пәйғәмбәрму Израил тогрилик мундақ жәкалиған еди: — «Израилларниң саны деңиз саһилидики күмдәк көп болсимву,

10 Қериндашлар, жүрәк интизарим, шундақла Худага йелинишим Израилларниң қутқузулуши үчүндүр. 2 Чүнки шунинға гувалиқ беримәнки, уларниң Худага һәқиқәтәнму қызғин интилиши бар, бирақ уларниң интилиши һәқиқий билим үстигә қурулған әмәс. 3 Чүнки улар Худаниң һәққанийлиғини билмігәчкә, унин орниға өзлириниң һәққанийлигини тикләшкә тиришип, Худаниң һәққанийлиғиға бойсунмиди. 4 Чүнки Тәврат қануниниң нишан-мәхсити Мәсиһиниң Өзиудур; шунинң билән етиқат қылғучиларниң һәр бири үчүн һәққанийлиқ бар болди. 5 Чүнки Тәврат қануниға әмәл қилиштін қәлгән һәққанийлиқ һәққидә Муса пәйғәмбәр мундақ язған; «Қанунниң әмирлиригә әмәл қылғанлар шу ишлиридин наялтиқ тапиду». 6 Лекин етиқаттин болған һәққанийлиқ мундақ дәйду: — «Көңлүңдә:

— «Ким асманға чиқар?» (йәни «Ким [Исраилға] мундақ бешарәт бәргән: — ««хеч Мәсиһни асмандин елип чүшүрәр?») 7 вә яки «Хаң тегигә ким чүшәр?» (йәни «Мәсиһни өлүмдин ким қайтурап?») — демигин». 20 (Abyssos g12) 8 Әнди шу [хәкканийлик] немә дәйдү? — «Сөз-каlam саңа йеқиндур, һалда шу бешарәтни берип: — «Өзүмгә тилинда вә дилиндидур!» — бу сөз-каlam интилмigенlәргә Өзүмни тапкуздум, Мени дәл биз жакалайдыган етиқатниң сөзи. 9 Демәк, «Әйсаниң Рәб екәнлигини ағзىң 21 Лекин, У Исраиллар һәккىдә: — «Мән билән етирап қылсаң вә қәлбиңдә Худаниң күн бойи бу итаәтсиз вә тәрса хәлиқә уни өлүкләр арисидин тирилдүргәнлигигә қоллиримни узитип интилип қәлдим!» — ишәнсәң, құтқузылғасын! 10 Чүнки дәйдү.

инсан қәлбидә етиқат қилиш билән һәкканий қилиниду, еғизида етирап қилиш билән нижатқа еришиду. 11 Муқәддәс язмиларда дейилгәндәк; «Униңға етиқат қылғучиниң һәр бири һәргиз йәргә қаритилмас». 12 Чүнки бу жәһәттә Йәһүдийлар билән Грекларниң пәркүйок; һәр иккисиниң Рәбби һәмминиң Рәббидур вә Өзигә ныда қылғанларниң һәммисигә мол байлиқлирини айимайду. 13 Чүнки: «Кимдиким Рәбниң намини чақирип ныда қылса құтқузылди». 14 Лекин Рәбгә ишәнмигән киши қандақму Униңға ныда қылалысун? У тоғрилиқ аңлимидан киши қандақму Униңға ишәнсун? Хуш хәвәрни қандақму йәткүзәлісун? Муқәддәс язмиларда йезилғинидәк: «Аман-хатиржәмлик тоғрилиқ хуш хәвәрни, бәхит-саадәт тоғрилиқ хуш хәвәрни йәткүзгәнләрниң аяқлири немидегән гөзәл-һә!». 15 Бирақ, худди Йәшай [пәйғәмбәрниң] «И Пәрвәрдигар, бизниң хәвиirimizgә кимму ишәнди?» дегинидәк һәммә адәм хуш хәвәргә итаәт қылған әмәс. 16 Шуңа етиқат хәвәрни аңлаштын келиду вә шу хәвәр Мәсиһ тоғрилиқ сөздә аңлитилиди. 17 Лекин шуны сораймәнки, улар шу хәвәрни аңлимиданмыду? Әлвәттә аңлиди: — «Уларниң садаси пүткүл дүнияға, Сөзлири йәр йүзиниң қәрлиригә йәтти». 18 Лекин шуны сораймәнки, Исраиллар [шу хәвәрдин] шуны сораймәнки, Исраиллар [шу хәвәрдин] вақып болмиғанмыду? Алди билән, Муса

[Исраилға] мундақ бешарәт бәргән: — ««хеч хәлиқ әмәс» болған бир хәлиқ арқиلىқ силәрдә һәсәт қозғаймән, Надан бир хәлиқ арқиلىқ ғәзивиңларни қозғаймән». 20 Кейин, Йәшай пәйғәмбәр интайин жүрәклик дәйдү? — «Сөз-каlam саңа йеқиндур, һалда шу бешарәтни берип: — «Өзүмгә тилинда вә дилиндидур!» — бу сөз-каlam интилмigенlәргә Өзүмни тапкуздум, Мени дәл биз жакалайдыган етиқатниң сөзи. 21 Лекин, У Исраиллар һәккىдә: — «Мән билән етирап қылсаң вә қәлбиңдә Худаниң күн бойи бу итаәтсиз вә тәрса хәлиқә уни өлүкләр арисидин тирилдүргәнлигигә қоллиримни узитип интилип қәлдим!» — ишәнсәң, құтқузылғасын! 10 Чүнки дәйдү.

11 Ундақта, шуны сораймәнки: — Худа Өз хәлқидин ваз кәчтиму? һәргиз ундақ әмәс! Мәнмұ Ибраһим әвләтидин, Бинямин қәбилисидин болған бир Исраилғу! 2 Худа алдин көңлигә пүккән Өз хәлқидин ваз кәчкини йоқ. Муқәддәс язмиларда Иляс [пәйғәмбәр] һәккидә немә дейилгәнлиги силәргә аян әмәсму? У Исраиллардин азар чекип Худаға йелинип: — 3 «И Пәрвәрдигар, улар Сениң пәйғәмбәрлириңи өлтүрүшти, қурбангаһириңи чекишти. Пәкәт өзүм ялғузла қалдим, улар йәнә мениңмү жәнимни алмақчи болушуватиду», дегән. 4 Худаниң униңға қайтурган қалами қандақ болди? У: «Баалға тиз пүкмігән йәттә миң адәмни Өзүмгә елип қалдим» — дегән. 5 Худди шуниндәк, бүгүнки қүндиimu Худаниң шапаити билән [Исраилдин] Өзи таллиған бир «қалди» бар. 6 [Уларниң таллиниши] шапаәт билән болған болса, ундақта өзлириниң әжир-әмили билән болған әмәс. Әмәлләрдин болған болса, шапаәт шапаәт болмай қалатти. 7 Нәтижидә қандақ болди? Исраиллар издигинигә еришәлмиди, лекин улардин талланғанлар ериши. Қалғанларниң болса, көңүллири биҳудлаштурулди. 8 Худди муқәддәс язмиларда ейтилғинидәк: — «Худа уларниң роһ-қәлбини ғәпләткә салди, Бүгүнгә қәдәр көзлирини көрмәс, Қулақлирини аңлиmas қилди». 9 Шуниндәк Давут [пәйғәмбәрму] мундақ дегән: «Уларниң дәстихини өзлиригә қапқан вә қапқан болуп, Уларни puttлаштуруп, қылмишлирини өз бешига

чүшүрсун! 10 Көзлири қараңғулишип, Чүнки Худа әйни вақтида бу дәрәқниң көрәлмисүн; Бәллирини мәңгү руслатмай өз шахлирини айимиган екән, сенимү пүкүлдүргәйсән!» 11 Ундақта, шуниму айимаслиғи мүмкін. 22 Мана, [бу ишларда] сорайки: [Исраиллар] жиқилип қайтидин Худаниң меһриванлиғига һәмдә қаттиқ турғузуласлыққа путлашқанму? Һәргиз қол екәнлигигә қара. У Өз йолидин ундақ әмәс! Лекин уларниң тейилип жиқилип чүшкәнләргә қаттиқ қол еди, итаәтсизлик қылғанлиғидин нижат лекин саңа (меһриванлиғида давамлиқ ят әлликләргә йәткүзүлди. Буниңдин турсаңда) меһриванлиқ көрсәтмәктә. Ундақ мәхсәт Исраилларни һәсәткә қозғаштын болмиғанда, сәнму кесип ташлинисән. ибарәттүр. 12 Әнди уларниң тейилип 23 [Йәһудийларму] етиқатсизлиқта чиң итаәтсизлик қилиши дунияға асайишилик турвалмиса, әслидики дәрәкқа улиниду. бәкш әткән болса, шундақла уларниң Чүнки Худа уларни қайта улашқа қадирдур. зиян тартқини әлләрни бейитқан болса, 24 Чүнки әгәр сән явайи зәйтун дәриғидин ундақта кәлгүсідә уларниң һәммисиниң кесип елинип, тәбиий қанунийәткә толук нижатлиққа еришиши дунияға хилап һалда [бағдикі] яхши зәйтун техиму зор бәхит елип кәлмәмдү?!. 13 дәриғигә уланған йәрдә, әслидики бу Әнди силәр әлликләргә сөзләвәтимән; мән тәбиий шахларниң өз дәриғикә улиниши әлликләргә расул сүпитетә бекитилгәндін техиму мүмкінғу?! 25 Қериндашлар, кейин, вәзиәтәмни шан-шәрәплік дәп өзүңларни үстүн вә әқиллиқ чағлаштын улуқлаймәнки, 14 жәнжигәрлірим сақулинишиңлар үчүн, вәһий қилинған болғанларниң һәситини қозғап, уларниң шу сирдин хәвәрсиз қелишин්ларни бәзилирини күтулдурармәнмекин деген халимаймәнки, та [Худа таллиған] үмүттә болимән. 15 Чүнки уларниң Йәһудий әмәсләрниң сани толуқланғичә, ташливетилгәнлигиниң нәтижиси Исраилниң бир қисми таш жүрәклиkkә дуниядикі әлләрни Худа билән қалдурулиди; 26 андин пүткүл Исраил енақлаштуруш болса, ундақта уларниң күткүзулиди. Бу тоғрилиқ мүқәддәс қобул қилиниши өлүмдин тирилиш язмиларда мундақ һезилған: — «Күткүзгучи болмай немә? 16 hosулдин тунжә болуп Зиондин келип, Ипласлиқни Яқуптин чиққан хемирдіки калләк мүқәддәс йоқ қилиду. 27 Мән уларниң гуналирини һесапланса, пүтүн хемир мүқәддәс дәп елип ташливеткинимдә, Мана бу улар һесаплиниду. Дәрәқниң йилтизи мүқәддәс билән түзидиган әһдәм болиду». 28 Әнди болса, шахлируму мүқәддәс болиду. 17 хуш хәвәр жәһәттін қариганда, силәрниң Зәйтун дәриғиниң бир нәччә шехи дәрвәқә бәхитиңлар үчүн Йәһудий хәлқи [хуш сундуруветилгән еди, вә сән явайи зәйтун хәвәргә] дүшмән қилип бекитилгән; бирақ көчити болуп, уларниң орниға уландың. Худаниң таллиши жәһәттін қариганда, Мана әнди дәрәк йилтизидин озықлуқ ата-бовилиримиз сәвәвидин сеййүлгәндүр. елип, мол ширнисидин бәһримән болғучи 29 Чүнки Худа Өзи бәргәнлирини вә болған екәнсән, 18 әнди сундуруветилгән чақириқини қайтурувалмайду. 30 Силәр әшу шахлардин өзүңни үстүн қилип әлликләрму бир ҹагларда Худага итаәт маҳтанма. Маҳтансан, шуни унтуумигинки, қылмуган болсаңларму, [Йәһудийларниң] сән йилтизни әмәс, йилтиз сени көтирип итаәтсизлигиниң нәтижисидә һазир рәһим-қувәтләвәтиду. 19 Сән әнди: «Шахлар шәпқәткә ериштиңлар. 31 Йәһудийлар мениң улинишим үчүн сундуруветилди» болса итаәт қымай келиватиду; [Худаниң] — дейишиң мүмкін. 20 Тоғра, улар буниндики мәхсити, силәргә көрсәткән етиқатсизлиқтын сундуруулди; сән болсан, рәһим-шәпқәт арқилиқ уларниму рәһим-етиқатиң билән тик турисән; бирақ униңдин шәпқәткә ериштуруштын ибарәттур. 32 мәғурланма, әксичә [Худадин] қорқ! 21 Чүнки Худа пүткүл инсанға рәһим-

шәпкәт көрситиш үчүн, һәммәйләнни тәлим бериш болса, тәлим бәрсун; 8 итаетсизликкә солап қойди. (eleēē g1653) ригбәтләндүрүш болса, ригбәтләндүрсун; 33 — Ah! Худаниң даналиги вә илим- сәдиқа бериш болса, мәртлик билән сәдиқә һекмитиниң бебаһа байлиқлири һәм бәрсун; йетәкләш болса, эстайидиллиқ несапсиз чонқурлуғи! Униң һөкүмилериниң билән йетәклисун; хәйрхәлиқ көрситиш тегигә йәткили болмас! Униң йоллири болса, хошал-хурамлиқ билән қылсун. 9 издәп тепишин шунчә жирақтур! 34 Мәһир-муһәббитиңлар сахта болмисун; «Кимму Пәрвәрдигарниң ой-муддиалирини рәэзилктиң нәпрәтлинин්лар, яхшилиқта чүшинип йәтти? Кимму Униңға мәслиһәтчи чиң бағлинин්лар; 10 Бир-бириңларни болалиди?» 35 «Униңға ким авал бир нәрсә қериндашларчә қызғын мәһир-муһәббәт берип, Кейин уни қайтуруп бәр дейәлиди?». билән сөйүңлар; бир-бириңларни 36 Чүнки барлық мәвҗудатлар Униңдин һөрмәтләп жуқури орунға қояңлар. кәлгән, У арқиلىк мәвҗүт болуп туриду, 11 Интилишиңларда еринмәңлар, роһ-Хәм Униң үчүн мәвҗүт болуп туриду. қәлбиңлар ялқунлап кейүп туруп, Рәбгә [Барлық] шан-шәрәп әбәткічә Униңға қулларчә хизмәт қилиңлар. 12 Үмүттә болуп шатлинип жүрүңлар; мушәккәт- болғай! Амин. (aiōn g165)

12 Шуңа, әй қериндашлар, Худаниң рәһимдиллиги билән силәрдин шуни өтүнимәнки, тениңларни муқәддәс, Худани хүрсән қилидиган, тирик қурбанлиқ сүпитетидә Униңға беғишаңлар. Мана бу силәрниң [Худага] қилидиган һәкүкүй ибадитиңлардур. 2 Бу дунияниң қелипиге кирип қалмаңлар, бәлки ой-пикриңларниң үецилиниши билән өзгәртилиңлар; ундаң қылғанда Худаниң яхши, қобул қыларлық вә мукәммәл ирадисиниң немә екәнлигини испатлап биләлайсиләр. (aiōn g165) 3 Маңа ата қилинған шапаәткә асасән һәр бириңларға шуни ейтимәнки, өзүңлар тогрилиқ өзәңларда бар болғинидин артуқ ойлымай, бәлки Худа һәр бириңларға тәқсүм қылған ишәшниң миқдарыға асасән салмақлық билән өзүңларни дәңсәп көрүңлар. 4 Чүнки тенимиз қөплигән әзалардин тәркиб тапқан һәмдә һәр бир әзайимизниң охаш болмиған рольи болғандәк, 5 бизмү көп болғинимиз билән Мәсиһтә бир тән болуп бир-бириմизгә бағлининшилик әза болимиз. 6 Шуниң үчүн бизгә ата қилинған мәһир-шәпкәт бойичә, һәр хил роһий илтипатлиримизму бар болди. Бириңигә ата қилинған илтипат вәһнийни йәткүэш болса, ишашисиниң даирисида вәһнийни йәткүэсун; 7 башқыларниң хизмитини қилиш болса, хизмәт қылсун;

тәлим бериш болса, тәлим бәрсун; 8 ригбәтләндүрүш болса, ригбәтләндүрсун; 9 издәп тепишин шунчә жирақтур! 10 Бир-бириңларни 11 Интилишиңларда 12 Үмүттә 13 Муқәддәс 14 Силәргә 15 Шатланғанлар 16 Бир-бириңлар 17 Һеч 18 Имканийәтниң 19 интиқам 20 Шуңа әксичә 21 Яманлиқ

13 Һәммә адәм өзлирини идарә қилғучи 11 һазиркү вақитниң жиddийлигини билип, һокүк егилиригә бойсунсун. Чүнки шуларни қилиңлар. Чүнки биз үчүн Худа тиклимигән һөкүмәт йоқ; қайси аллиқачан уйқыдин ойғиниш вақит-сайти һоқүк-һөкүмәт мәвжут болсила Худа йетип көлди. Чүнки дәсләпкі етиқат қилған тәрипидин тикләнгәндур. 2 Шуниң үчүн, вақтимизға нисбәтән нижатимиз техиму һоқүк-һөкүмәткә қаршилиқ қилғучи киши йеқинлап қалди. 12 Кечә өтүшкә аз қалди, Худаниң орунлаштурушиға қаршилиқ құндыз йеқинлашти. Шуңа, қараңғулуқниң қилған болиду. Қаршилиқ қилғучилар ишлирини ташлап, йоруқлуқниң қурагасоракта тартилиду 3 (чүнки һөкүмранлар ярақлирini кийәйли. 13 Құндызға мувапиқ яхшилиқ қилғучиларға әмәс, бәлки яманлиқ диянәтлик наят кәчүрәйли, әйш-ишрәт вә қилғучиларға қорқунуч кәлтүриду). шарапхорлуққа, зина вә қәйп-сапаға, жедәл-һөкүмранлардин қорқушни халимаймән мажира вә һасәтхорлуққа берилмәйли; десәң, ундақта яхши әмәл қил. У чағда 14 әксичә өзүңларға Рәб Әйса Мәсиһни һөкүмәт тәрипидидин тәриплинисөн. 4 кийивелиңлар вә гунакар әттики арзу-Чүнки һөкүмранлар сениң мәнпәйтиң һәвәсләрни қандақ қандурушни һеч үчүн Худаниң хизмәтчисидур. Лекин ойлимаңлар.

яманлиқ қылсан, униндин қоркушун қерәк! [һөкүмран] қилични бекарға есивалмайду, у яманлиқ қилғучига Худаниң ғәзивини көрситидиган жаза бәргүчи сүптидә Худаниң хизмәтчисидур. 5 Шуниң үчүн, һөкүмранларға бойсунуш қерәк. Бу, пәкәт жазалиништин сақлиниш үчүнла әмәс, бәлки пак вијданлық болуш үчүндор. 6 Мошу сәвәппинму баж тапшуруңлар; һөкүмранлар болса, Худаниң мәхсүс бу ишларни башқурушқа бекиткән хизмәткарлиридур. 7 һәр кимгә өз тегишилик һәккини төләңлар; ғәлә-парақ тапшурувалғучига ғәлә-парақни, баж жиққучиларға бажни тапшуруңлар; ентирамға тегишилик болғанларға ентирам қилиңлар, һөрмәт қилишқа тегишилик болғанни һөрмәт қилиңлар. 8 Бир-бириңларни сеййштин башқа, һеч кимгә һеч нәрсидин қәриздар болмаңлар. Чүнки башқиларни сейгән киши Тәврат қануниниң тәливини әмәлгә ашурған болиду. 9 Чүнки «зина қилма, қатиллиқ қилма, оғрилиқ қилма, нәпсанийәтчилик қилма» дегән пәрғизләр вә булардин башқа һәр қандақ пәрзләрму, «хошнаңың өзүңни сейгәндәк сөйгүн» деген бу әмиргә жигинчақланған. 10 Меһир-мухәббәткә берилгән [киши] өз йеқинига һеч қандақ яманлиқ жүргүзмәйду; шуниң үчүн, меһир-мухәббәт Тәврат қануниниң тәливини әмәлгә ашурғучидур.

14 Етиқати ақызларни қобул қилиңлар, лекин улар билән пикирдә талаштартиш қилмаңлар. 2 Бириси һәр қандақ یемәклиниң үйешишкә болидигиниға ишиниду; лекин йәнә етиқати ақыз бириси пәкәт көктатларнила йәйдү. 3 һәр қандақ یемәкликләрни йәйдиган киши یемәйдиган кишиниң кәмситмисүн; һәмдә [бәзи нәрсини] یемәйдиган киши һәр қандақ یемәкликләрни йәйдиган киши үстидин һөкүм қилмисүн. Чүнки Худа уни қобул қилған. 4 Башқа бирисиниң хизмәткари үстидин һөкүм қилғучи сән ким едиң? Хизмәткарниң тик туруши яки жиқилип кетишигә пәкәтла өз хожайини мәсъулдур. һәмдә [шу хизмәткарму] тик туридиган қилиниду — чүнки [хожайини] Рәб уни тик турғузушқа қадирдур. 5 Мәлум бириси мәлум бир күнни йәнә бир күндин үстүн көриду, йәнә бириси һәммә күнни ошаш дәп қарайду. һәр ким өзиниң көзқаришиға толуқ ишәши болсун. 6 Мәлум күнни қәдиrlәйдиган киши буниң билән Рәббиниң һөрмитидә уни қәдиrlәйду. Бир нәрсини йәйдиган кишиму Рәббиниң һөрмитидә йәйдү, чүнки у өз риски үчүн Худаға тәшәккүр ейтиду. Мәлум нәрсини یемәйдиган киши یемәйдиганлиғи билән өзиниң Рәббиниң һөрмитидә йемәйду, уму шундақла Худаға тәшәккүр ейтиду. 7 Чүнки

heч қайсимиз өзимиз үчүн яшимаймиз набут қилмаңлар. һәммә нәрсә дәрвәкә вә heч қайсимиз өзимиз үчүн өлмәймиз; һалалдор; бирақ бириси йегини билән 8 Бәлки әгәр яшисақ, Рәббимиз үчүн [етиқатида] путлашса, у униңға яман яшаймиз; өлсәк, Рәббимиз үчүн өлими. несаналиниду. 21 Шунин үчүн гөш йейиш, Шунин үчүн яшисақмұ, өлсәкмұ Рәббимизгә шарап ичиш, шундақла башқа hәр қандақ мәнсуптурмиз. 9 Чүнки Мәсінин өлүши вә ишларни қилишиң қериндишиңни гунаға тирилиши дәл шу мәхсәт билән болдик, тейилдуридиған, азапқа қойидиған яки Униң өлүкләрниң һәм тирикләрниң Рәбби уни ажылшаштуридиған болса, буларни болуши үчүндүр. 10 Үндақта, сән немә үчүн қилимииң түзүк. 22 Сениң [мәлум бир қериндишиң үстидин һөкүм қилисән? Яки ишни қилишқа] ишәшиң барму? Әнди бу немә үчүн қериндишиңни мәнситмәйсән? ишәш Худа билән сениң араңдиди иштур. Чүнки һәммимиз Худаниң сорак тәхти Өзи қиливатқан ишни тоғра дәп қариган, алдида туришимиз керәк болиду. 11 Чүнки шуниндин вижданому әйипка буйрулмидан [муқәддәс язмиларда] ейтилғинидәк: — киши немидеген бәхитлик-һә! 23 Лекин «Пәрвәрдигар дәйдүкі: — Өз һаятим билән [йемәкликтин] гуманлинин туруп йәнә қәсәм ичимәнки, Маңа барлық тизлар шуни йегән киши әйипкә буйрулиду, чүнки пүкүлиду, Барлық тиллар Мени етирап буни ишәш билән йемигән. Ишәштин қилип мәдһийә окуйду». 12 Шуңа, hәр болмидан hәр қандақ иш гунадур.

Биримиз Худа алдида өзимиз тоғрилиқ несан беримиз. 13 Шунин үчүн, бир-биримизниң үстидин һөкүм қилғучи иккінчи бири болмайли. Буниң орниға шундақ һөкүм-қарапға келиңларки, hәр қандақ қериндашқа гунаға жиқитидиған бир нәрсини яки қапқанни қоймаслиқ керәк. 14 Рәббимиз әйсада болғанлиғимдин шунинде қәтъйиң ишәндүрүлп ғилимәнки, hәр қандақ нәрсә өзлигидин һарам әмәстүр; лекин бир нәрсини һарам дәп қариган киши үчүн, у униңға һарамдур. 15 Әгәр йемәклигиң түпәйлидин қериндишиңни азапқа қойған болсаң, мәһир-муһәббәт йолида маңмидан болисән. Мәсиң униң үчүн Өз женини пида қилип өлгән, бу [қериндишиңни] йемәклигиң билән набут қилма! 16 Әнди силәр яхши дәп қариган ишларниң яман дейилишигә сәвәпчи болуп қалмаңлар. 17 Чүнки Худаниң падишаһиң үлемәк-ичмәкте әмәс, бәлки Муқәддәс Роһта болған һәкканийлиқ, енақлиқ-хатиржәмлилік вә шатлиқтидур. 18 Буларда яшап Мәсиңка хизмет қилғучи киши Худани хүрсән қилиду вә инсанларниң тәрипишигә сазавәр болиду. 19 Шунин үчүн өзимизни енақлиқни илгiri сүридиған вә бир-биримизниң этиқатини қуруп чиқидиған ишларға атايли. 20 Йемәкликни дәп Худаниң әжрини

15 Әнди этиқатимиз күчлүк болған бизләр өзимизни қанаэтләндүрүшнила ойлимай, бәлки этиқати ақызларниң ажылзиятиришиң көтириши мидәк. 2 hәр биримиз өз үеқинимизниң этиқатини қуруп чиқиши үчүн, униң бәхит-бәрикитини көзләп, уни хүрсән қилишқа интиләйли. 3 Чүнки һәтта Мәсиңму Өзини қандуруушни ойлимиған еди. Бу тоғрисида муқәддәс язмиларда мундақ пүтүлгән: «Сән [Худани] һақарәт қылғанларниң һақарәтлири Мениң үстүмгә үчүшти». 4 Чүнки бурунда [вәний билән] пүтүлгән язмилардики hәр қайси сөзләр бизгә үгитиш үчүн йезилған болуп, мәхсити муқәддәс китаплардин кәлгән сәвири-тақәт вә илһамбәхш арқылың биңдә азру-үмүтниң болуши үчүндүр. 5 Әнди сәвири-тақәт вә илһамбәхшниң Егиси Худа силәрни Мәсиң әйсаны үлгә қилип, өз ара бир ой-нийәткә кәлтүргәй; 6 буниң билән силәр Худани, йәни Рәббимиз әйса Мәсиңниң Атисини бир җан бир дил билән бир еғиздин улуқлиғайсылар. 7 Шуңа, Мәсиң силәрни қобул қилип, Худага шан-шәрәп кәлтүргинидәк, силәрму бир-бираңларни қобул қилинлар. 8 Чүнки силәргә шуни ейтимәнки, әйса Мәсиң Худаниң ата-бовиларға бәргән вәдилирини

испатлаш үчүн, шу арқилиқ әлләрмұ вә әмәлләр арқилиқ, аламәтлик мәжизиләр Худаниң рәһим-шәпқитини көрүп уни вә караматләр арқилиқ, Мұқәддәс Роһниң улуқлиши үчүн, хәтнә қилинғанларға құч-кудрити билән Йерусалимдин башлап Худаниң һәкүкитини йәткүзгүчү хизмәткар Иллирикон өлкисичә айлинип һәммә йәрдә сүптидә тайинланди. Бу худди [муқәддәс Мәсиһниң хуш хәвирини толуқ жақалидим. язмиларда]: — «Шұңа Саңа әлләр арисида 20 Шундақ қилип башқылар салған һүлниң мәдһийә оқуымән, Вә Сениң намиңни үстигә бена салмаслық үчүн, әзәлдин қүйләймән» — дәп йезилған еди. 10 Вә Мәсиһниң нами аңланмиған йәрләрдә бу У йәнә: — «Әй әлләр, [Худа]ниң хәлқи хуш хәвәрни жақалашқа интилип кәлдим. билән биллә шат-хурам болуңлар!» — 21 Бу тоғрисида [муқәддәс язмиларда] дәйду. 11 Вә йәнә У: — «Әй барлық әлләр, ейтилғинидәк: — «Униңдин хәвәрсиз Парвәрдигарни мәдһийиләнләр, Әй пүткүл болғанлар Уни көриду, Аңлимифанлар аңлап қовмләр, Уни улуқланылар!» — дәйду. 12 чүшиниду». 22 Мана, шу [хизмәтлирим] Йәнә, Йәшәя [пәйғембәрмұ] мундақ дәйду: — сәвәвидин йениңларға беришни көп қетим «Йәссәниң үйліти болған киши мәйданға ойлиған болсамму, лекин тосулғуларға чиқиду, Әлләргә һакимлиқ қилидиган зат учрап барадмыдим. 23 Лекин һазир мошу орнидин туриду; Әлләр дәрвәқә Униңға әтрапларда [хуш хәвәр йәткүзүлмігән] үмүт бағлайду». 13 Әнди үмүтниң Егиси йәрләр маңа қалміғанлиқтин, һәмдә Худа Өзігә ишиниватқанлиғиңлардин көп жиллардин бери силәрни қәлбиңларни толуқ шат-хурамлиқ вә тинич- йоқлап бериш арзуюм болғанлиқтин, хатиржәмлиkkә толдурғай, шуниң билән Испанийәгә беришимда силәрниму Муқәддәс Роһниң құч-кудрити билән үмүткә йоқлап өтмәкчимән. Сәпиримдә алди толуп ташқайсиләр. 14 И қериндашлирим, билән силәр билән көрүшүп, бир мәзгил көңлүңларниң меһриванлиқ билән һәмраһлиғиңлардин толуқ хошаллинип, толғанлиғига, мол билимләр билән толуқ андин силәрниң ярдимиңларда сәпиримни безәлгәнлигигә, шундақла бир-бириңларға давамлаштурушумни үмүт қилимән. өз ара жекиләп берәләйдиганлиғиңларғиму 25 Бирақ һазир болса Йерусалимға қайилмән. 15 Шундақ болсими, Худа маңа берип, у йәрдикі мұқәддәс бәндиләрниң ата қылған шапаәт түпәйлидин мән силарға хизмитидә болушқа кетиватимән. 26 бир қисим тәрәпләрдин нәччә ишларни Чүнки Македонийә вә Ахая өлкiliридики әслитип қоюшқа сәл жүртәтлік болуп ушбу жамаәтләр Йерусалимдикі мұқәддәс хәтни язмақтимән. 16 Шу шапаәт билән мән бәндиләр арисидики йоқсулларға сәдиқә Худаниң хуш хәвирини йәткүзүп қаһиндәк топлап ярдәм беришни лайиқ көрди. Униң ибадитини һәммә йәрдә вүждүдә 27 Бу ишни улар бәрһәқ лайиқ көрди; кәлтүрүш хизмитидә [Йәһудий әмәс] әмәлийәттә болса улар Йерусалимдикиләргә әлләргә Мәсиһ Әйсаниң хизмәткари болуп қәриздардур. Чүнки әлләр [Йәһудий тайинландим. Бу хизмитимниң мәхсити қериндашларниң] роний бәхитлиридин әлләрниң Худаға сунидиган ибадити бәһримән болған болса, маддий жәһәттин Муқәддәс Роһ арқилиқ пак-муқәддәс уларға ярдәм беришкә тогра келиду. қилинип, Худани хурсән қилидиган 28 Мән бу ишни пүттүргәндін кейин, қурбанлиқтәк Униң қобул қилишиға лайиқ йәни [Йерусалимдикі] қериндашларниң болуши үчүндер. 17 Шуниң үчүн Мәсиһ [жамаәтләрниң етиқатиниң] бу мевисини Әйсада болғанлиғимдин Худаниң маңа қобул қилишини жәзмәнләштүргәндін тапшурғанлиридин пәхирлинимән. 18 кейин, силәрни йоқлап өтүп Испанийәгә Чүнки әлләрниң Худаға итаәт қилиши үчүн баримән. 29 Йениңларға барғинимда, Мәсиһниң маңа қильдурғанлиридин башқа Мәсиһниң толуқ бәхит-бәрикитини силәрғә неч немини тилға елишқа һәddim әмәс. Сөз елип баридиганлиғимни билимән. 30

Қериндашлар, Рәббимиз Әйса Мәсиһ вә ейтқайсиләр. 10 Синақлардин өткән, [Мүқәддәс] Роһниң мәһир-мухәббити Мәсиһтә садиқ испатлининг кәлгән Апелисқа билән силәрдин өтүнимәнки, мән үчүн салам ейтқайсиләр. Аристовуlusниң Худаға дуа қилип мән билән бирликтә аилисидикиләргә салам ейтқайсиләр. күрәш қылғайсиләр — 31 мениң Йәһүдийә 11 Йәһүдий қериндишим һеродийонға, өлкисидики етиқат қылміғанларниң Наркисниң аилисидикиләрдин Рәбдә яман нийәтлиридин сақлинишим, болғанларға салам ейтқайсиләр. 12 шуниндәк Йерусалимда инъамни йәткүзүш Рәбниң хизмитидә жапа тартиватқан хизмитимниң шу йәрдики мүқәддәс Трифена вә Трифоса ханимға салам бәндиләрниң қобул қилишиға еришиши ейтқайсиләр. Рәбниң хизмитидә нурғун үчүн 32 һәмдә ахирда Худа буйруса, жапа тартқан сейүмлүк [сиңлим] Пәрсисқа пекірниң шат-хурамлиқ билән йениндерларға салам ейтқайсиләр. 13 Рәбдә талланған берип, силәр билән ортақ истираһәт Руфусқа вә униң мәниму ана болған қилишимиз үчүнму дуа қылғайсиләр. 33 анисиға салам ейтқайсиләр. 14 Асинкритус, Аманлиқ-хатиржәмлик Егиси болған Худа Филигон, һәрмис, Патробас, һермас вә һәммиңлар билән биллә болғай! Амин!

16 Кәнхрия шәһиридики жамаәтниң хизмәтчиcи сиңлимиз Фибини силәргә тәвсийә қилип тонуштуримән; 2 уни мүқәддәс бәндиләргә лайиқ Рәбниң мүхәббитидә қобул қилип күтүвалғайсиләр, униң һәр қандақ ишта силәргә нақити чүшсә, унинча ярдәм қылғайсиләр. Чүнки у өзимү нурғун кишиләргә, жұмлидин мәниму чоң ярдәмчи болған. 3 Мән билән биргә ишилгән, Мәсиһ Әйсада болған хизмәтдашлирим Приска билән Аквилаға салам ейтқайсиләр 4 (улар мени дәп өз һаятниң хейим-хәтиригә қаримиidi. һәм ялғуз мәнла әмәс, бәлки әлләрдики барлық жамаәтләрмү улардин миннәтдардур). 5 Уларниң аилисидә жәм болидиган жамаәткому салам ейтқайсиләр. Асия өлкисидин Мәсиһкә етиқатта әң дәсләпки мевә болуп чиққан, сейүмлүгүм Епәниткә салам ейтқайсиләр. 6 Силәр үчүн көп әжир синдүргән Мәрйәмгә салам ейтқайсиләр. 7 Мән билән зиндандаш болған, Йәһүдий қериндашлирим Андроникус вә Юняга салам ейтқайсиләр. Улар мәндин авал Мәсиһтә болған болуп, расуллар арисидиму абройлуқтур. 8 Рәббимиздә болған сейүмлүгүм Амплиятқа салам ейтқайсиләр. 9 Биз биргә ишилгән Мәсиһтә болған хизмәтдишимиз Урбанус вә сейүмлүгүм Стакхусларға салам

уларниң йенидики қериндашларға салам ейтқайсиләр. 15 Филологус вә Юляға, Нериус вә сиңлисига, Олимпас вә уларниң йенидики барлық мүқәддәс бәндиләргә салам ейтқайсиләр. 16 Бир-бириңлар билән пак сөйүшләр билән саламлишиңлар. Мәсиһниң һәммә жамаәтлиридин силәргә салам! 17 Қериндашлар, силәрдин шуни өтүнимәнки, силәр үгәнгән тәлимгә қарши чиққан, аранларда ихтилапларни пәйда қилидиган вә адәмни етиқат йолидин тейилдуридиған кишиләрдин пәхәс болуңлар, улардин нери болуңлар. 18 Бундақ кишиләр Рәббимиз Мәсиһкә әмәс, бәлки өз қарниға қул болиду; улар силиқ-сипайә гәпләр вә хушамәт сөзлири билән саддиларниң қәлбини аздуриду. 19 Силәрниң Рәбгә болған итаәтмәнлигинәлардин һәммәйлән хәвәр тапти. Шуңа әһвалиңлардин шатлинимән; шундақтуму, яхши ишлар жәһәттә ақыл болушуңларни, яман ишларға нисбәтен надан болушуңларни халаймән. 20 Аманлиқ-хатиржәмлик Егиси болған Худа узун отмәй Шәйтаниң аяқ астындарда йәнәкійду. Рәббимиз Әйсаның мәһир-шәпкүти силәргә яр болғай! 21 Хизмәтдишим Тимотий, Йәһүдий қериндашлирим Лукюс, Ясон вә Соспатирлардин силәргә салам. 22 (ушбу хәткә қәләм тәврәткүчи мәнки Тәртийму Рәбдә силәргә салам йоллаймән). 23 Маңа вә өйидә дайим жиғилидиган пүтүн жамаәткә саһибханлиқ қилидиган Гаюстин силәргә

салам. Шәһәрниң ғәзничиси Ерастус силәргә
салам йоллайду, қериндишимиз Күвартусму
шундақ, 24 Рәббимиз Әйса Мәсиһниң мәнир-
шәпкүти һәммиңларға яр болғай! Амин! 25
Узун заманлардин буян сүкүттә сақлинип
кәлгән сирниң вәхий қилиниши бойичә,
мениң арқилиқ йәткүзүлгән бу хуш хәвәр,
йәни Әйса Мәсиһниң жақалиниши билән
силәрни мустәһкәмләшкә қадир Болғучига
[шан-шәрәп болғай]! (aiōnios g166) 26 Сир
болса инсанларни етиқаттыки итаәтмәнлик
йолиға елип бериш үчүн, мәңгү наят
Худаниң әмригә бенаән һәм беваситә
һәм бурунқи пәйғәмбәрләрниң йезип
қалдурғанлири арқилиқ, назир барлық
әлләргә вәхий қилинди; (aiōnios g166) 27 шундақ
қылған бирдин-бир дана Болғучи Худага
Әйса Мәсиһ арқилиқ шан-шәрәп әбәдил-әбәт
болғай! Амин! (aiōn g165)

Коринтликларға 1

1 Худаниң ирадасы билән Мәсиһ Әйсаниң расули дәп чақирилған мәнки Павлустин вә қериндишимиз Состенистин Коринт шәһиридики жамаәткә, Мәсиһ Әйсада пак-муқәддәс қилиніп, «муқәддәс бәндилирим» дәп чақирилғанларға вә шуниндәк һәр йәрләрдә Рәб Әйса Мәсиһниң (У уларға вә бизгә мәнсуп!) намиға ныда қылғучиларниң һәммисигө салам! 3 Атимиз Худа һәм Рәб Әйса Мәсиһтін силәргә меһир-шәпқәт вә хатиржәмлик болғай! 4 Худаниң Мәсиһ Әйсада силәргә ата қилинған меһир-шәпқити түпәйлидин Худайимға һәрдайым тәшәккүр ейтимән; 5 буниң билән силәр Унинда һәр тәрәпта, һәр қандақ сөздә, һәр тәрәптиki билимләрдә бай қилинғансыләр, 6 худди Мәсиһниң гувалиғи силәрдә тәстиқланғандәк. 7 Шуниң билән силәрдә һәр қандақ роңий илтипат кәмлик қылмастан, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң аян қилинишини күтисиләр; 8 у йәнә силәрни ахирғичә мұстәһімләйдүкі, Рәб Әйса Мәсиһниң күни кәлгічә әйипсиз сақлинисиләр; 9 Худа сөзиәд турғучидур — силәрни Өзли Рәб Әйса Мәсиһниң сирдаш-һәмдәмлигигә чақириғучи дәл Униң Өзидур. 10 Әнди мән силәрдин Рәббимиз Әйса Мәсиһниң нами билән шуни өтүнимәнки, и қериндашлар, гепиңлар бир йәрдин чиқсун, араңларда бөлгүнчилик болмисун, бир пикирдә, бир нийәттә камил бирләштүрүлүңлар; 11 Чүнки Кловинин аилисидикиләрниң маңа силәр төграңларда ейтишича, и қериндашларим, араңларда талаш-тартишлар бар екән. 12 Демәкчи болғиним шуки, һәр бириңлар: «Мән Павлусниң тәрәпдари», «Мән Аполлосниң тәрәпдари», «Мән Кефасниң тәрәпдари» вә «Мән Мәсиһниң тәрәпдари» дәвәтисиләр. 13 Әжәба, Мәсиһ бөлүнгәнмиң? Силәр үчүн крестләнгән адәм Павлусиди? Силәр Павлусниң намиға чөмүлдүрүлдүңларму? 14 Мән Худага тәшәккүр ейтимәнки, араңлардин Кристпус билән Гаюстин башқа адәмләрни чөмүлдүрди, дейәлмәйду. 15 Дурус, мән йәнә Истифанасниң өйидикиләрниму чөмүлдүрдүм; башқа бирәвни чөмүлдүргинимни әсләлмәймән. 16 Чүнки Мәсиһ мени адәмләрни чөмүлдүрүшкә әмәс, бәлки хуш хәвәрни жақалашқа әвәтти; уни жақалаш болса инсанниң һекмәтлик сөзлири билән болмаслиғи керәк; ундақ болғанда Мәсиһниң кресттиki [құрбанлигиниң] күчи йоқитилған болиду. 17 Чүнки кресттиki құрбанлиғи тоғрилиқ сөз-калас һалакәткә кетиватқанларға ахмақлиқ, амма қутулдурулуватқан бизләргә Худаниң күч-құдритидур. 18 Чүнки мундақ пүтүлгәнки, «Мән данишмәнләрниң данишмәнлигини йоқитимән, ақилларниң ақиллиғини өткә қақимән». 19 Ундақта, данишмәнләр қени? Тәврат өлималири қени? Бу дуниядикі бәс-мунаэзирә қылғучилар қени? Худа дуниядикі даналиқни ахмақлиқ дәп көрсәткән әмәсму? (аіðен 9:16) 20 Чүнки Худа даналиғи билән бекиткини бойича, дуния өз даналиғи арқиلىқ Худани тонумиған, шуңа Худа әхмиқанә дәп қаралған, жақалиниватқан сөз-калас арқиلىқ унинға ишәнгүчиләргә нижатлиқ یәткүзүшни лайиқ көргән. 21 Чүнки Йәһудийлар мәжизилик аламәтләрни, греклар болса «даналиқ»ни тәләп қилиду; 22 Чүнки Йәһудийлар мәжизилик аламәтләрни, греклар болса «даналиқ»ни тәләп қилиду; 23 амма биз болсақ Мәсиһни, йәнни крестләнгән Мәсиһни жақалаймиз; бу Йәһудийларға нисбәтән бизарлиқ иш, әлләргә нисбәтән әхмиқанилик дәп қарилиду; 24 амма чақирилғанлар үчүн ейтқанда, мәйли Йәһудийлар болсун яки греклар болсун, Мәсиһ Худаниң күч-құдрити вә Худаниң даналиғидур. 25 Чүнки Худаниң әхмиқанилиги инсанларниң даналиғидин үстүндүр, Худаниң ажизлиги инсанларниң күчидин үстүндүр. 26 Чүнки, и қериндашлар, силәрниң чақирилған вақиттиki һалиңлар үстидә ойлиниң бекінілар; чақирилғанлар арисида инсанний тәрәптин дана қаралғанлар анчә көп

әмәс, күч-һокуққа егә болғанлар анчә көп әмәс, ақсынәкләр анчә көп әмәс еди; 27 бәлки Худа даналарни хижаләткә қалдуруш үчүн бу дуниядикі ахмақ саналғанларни талливалди; күчлүкләрни хижаләткә қалдуруш үчүн бу дуниядикі налбуки, [Тәвратта] пүтүлгөнндәк: — «Өзини ажиз саналғанларни талливалди; 28 У сөйгәнләргә Худаниң тәйярлиғанлири йәнә бу дуниядикі қәдирсизләрни, пәс — Дәл һеч қандақ көз көрмігән, һеч көрүлидіғанларни талливалди, «Йоқ қандақ қулақ аңлиміған, һеч қандақ болған нәрсиләр»ни мәвжут шәйиләрни көңүл ойлап бақмиған нәрсиләрдүр». Йоққа чиқириветиш үчүн талливалди. 10 Амма бу нәрсиләрни Худа Роһи 29 Униң мәхсити Худа алдида һеч әт арқиلىқ аян қилди; чүнки Роһ болса егиси маҳтаниямаслиқ үчүндүр. 30 Амма һәммә ишларни, һәттә Худаниң чоңкур Униң тәрипидин силәр Мәсиһ Әйсада тәғлирини инчикиләп излигүчидүр; 11 туриシリләр; У бизгә Худадин кәлгән Чүнки инсанларда, инсанниң көңлидикини даналиқ, һәккәнайлиқ, пак-муқәддәслик вә билгүчи шу инсанниң роһидин башқа һөрлүк-азатлиқ қилингандур; 31 шуниңдәк нәрсә бармۇ? Шуниңға охшаш, Худаниң [Тәвратта] пүтүлгөнндәк: «Пәхирлинин Роһидин башқа, Худаниң көңлидикилирини маҳтигучи болса Рәбдин пәхирлинин билгүчи йоқтур. 12 Амма бизниң қобул қылғинимиз болса бу дуниядикі роһ әмәс, бәлки Худадин кәлгән Роһтур; дәл шундақ болғачқа биз Худа тәрипидин бизгә сөхийлиқ билән ата қилинған нәрсиләрни билип йетеләймиз. 13 Бу иш-шәйиләрни инсаний даналиқтн үгитилгән сөзләр билән әмәс, бәлки [Муқәддәс] Роһтин үгитилгән сөзләр билән, роһий ишларни роһий сөзләр билән чүшәндүрүп сөзләймиз.

2 Мән болсам, и қериндашлар, йениңдәларга барғинимда, Худаниң гувалиқини жақалаш үчүн һеч гәпданлиқ яки әқилданалиқ ишлитип кәлгән әмәсмән; 2 чүнки мән араңларда Әйса Мәсиһтін башқа, йәни крестләнгән Мәсиһтін башқа һеч немини билмәсликкә бәл бағлиған едим; 3 мән араңларда болған вақтимда ажизлиқта, қоркунчата вә титригән наләттә болаттим; 4 мениң сөзлирим һәм жақакалишим болса адәмни қайил қылғидәк инсаний даналиқ сөзләр билән әмәс, бәлки Роһиниң аламәт көрситишлери вә күч-кудрәт билән болған еди. 5 Буниңдин мәхсәт силәрниң этиқатиңлар инсаний даналиққа әмәс, бәлки Худаниң күч-кудритигә бағлансун дегендин ибарәт еди. 6 налбуки, камаләткә йәткәнләр арисида биз даналиқни баян қилимиз; бу даналиқ бу дәвиридики даналиқ әмәс, яки бу дәвиридики һөкүмрәнларниң даналиғи әмәс (улар заваллиққа йүз тутқандур); (aiōn g165) 7 амма биз бир сирни ашқарылап, Худаниң бир даналиқини баян қилимиз; Худа әслидә ашқарә қилинмиған бу даналиқни барлық дәвиrlәрдин бурун бизниң шан-шәрәпкә муйәссәр болушимиз

үчүн бекиткән еди. (aiōn g165) 8 Бу даналиқни бу дәвиридики һөкүмрәнларниң һеч қайсиси чүшинип йәтмігән еди; уни чүшинип йәткән болса, шан-шәрәпниң Егиси болған Рәбни крестлимигән болатти. (aiōn g165) 9

10 Амма бу нәрсиләрни Худа Роһи 11 туриシリләр; У бизгә Худадин кәлгән Чүнки инсанларда, инсанниң көңлидикини даналиқ, һәккәнайлиқ, пак-муқәддәслик вә билгүчи шу инсанниң роһидин башқа һөрлүк-азатлиқ қилингандур; 31 шуниңға охшаш, Худаниң [Тәвратта] пүтүлгөнндәк: «Пәхирлинин Роһидин башқа, Худаниң көңлидикилирини маҳтигучи болса Рәбдин пәхирлинин билгүчи йоқтур. 12 Амма бизниң қобул қылғинимиз болса бу дуниядикі роһ әмәс, бәлки Худадин кәлгән Роһтур; дәл шундақ болғачқа биз Худа тәрипидин бизгә сөхийлиқ билән ата қилинған нәрсиләрни билип йетеләймиз. 13 Бу иш-шәйиләрни инсаний даналиқтн үгитилгән сөзләр билән әмәс, бәлки [Муқәддәс] Роһтин үгитилгән сөзләр билән, роһий ишларни роһий сөзләр билән чүшәндүрүп сөзләймиз.

14 Амма «жанға тәвә» киши Худаниң Роһиниң ишлирини қобул қылмайду, чүнки бу ишлар униңға нисбәтән әхмиәниликтүр; у үларни һеч чүшинип йетелмәйду, чүнки улар роһ билән пәриқ етилип баһалиниши көрәктүр. 15 Роһқа тәвә киши һәммә ишларға баһа берәләйдү; амма униңға болса һеч ким баһа берәлмәйдү. 16 Чүнки ким Рәбниц өй-көнлини чүшинип йетип, Униңға мәслихәтчи болалисун? Амма биз болсақ Мәсиһниниң өй-көнлигә егимиз.

3 Лекин мән, и қериндашлар, Роһқа тәвә кишиләргә сөз қылғандәк силәргә сөз киалмай келиватимән; эксичә силәрни әткә тәвә кишиләр, Мәсиһдә болған бовақ несаплап силәргә сөзләшкә мәжбур болдум. 2 Мән силәргә сүт ичкүздүм, гөшни йегүзмидим; чүнки силәр гөшни

həzim қиласлмайттиңлар, шундақла Бириси Худаниң ibadətхanisini xarap həzirmu tehi həzim қиласлмайсиләр; 3 қылса, Худа уни xарап қилиду; чүнки Чүнки силәр йәнила әткә təvədursilər. Худаниң ibadətхanisi pak-muqəddəstur, Araňlarda həcətxorluq və talaş-tartıshlar силәр dəl shunndaçsilər. 18 heç kim өзбər bolgachqa, силәр әткә təvə əməsmu, өzinin aldimisun; бириси өzinin bu dəviirdə insanlarçə meñivatmamsilər? 4 Чүнки dana dəp sanişa, nadan bolup қалsun; шуниң бириси «Mən Pavlus tərəpðari», bашқа bilən u dana болиду. (aiðn g165) 19 Чүнки бириси «Mən Apollos tərəpðari» desə, bu duniajiki danaliq Xudaşa nisbətən силәр pəkət insanlarنىң йолida maňfan aхmaqlıktur; чүнки: — «У danişmənlərni bolup қalmasilər? 5 Apollos degən өз həyliğərliginiң қapqınıfa alydu», kim? Pavlus kim edi? Biz pəkət silərniң dəp və йənə: «Rəb danişmənlərniң oýetiqtinqılarfa vasitichı bolduq, xalas; hər xiyalliriñi tutamı ýoqluqini biliidu» birimiz pəkət Rəb bizgə təkçim қılғını dəp pütüklyktur. 21 Shuna heç kim insan böyichə vəzipə ada қiliqidigən xizmətkarlar, degənlərni pəxirlinip daňlimisun; чүнки xalas, shundaq əməsmu? 6 Mən tiktim, həmmə məvjudatlar silərgə təvədур; 22 Apollos sugaridi; amma eştürguchi bolса Pavlus bolsun, Apollos bolsun, Kefas Xudadur. 7 Shuna tikkuchi heç nemigə hesap bolsun, dunia-žaħan bolsun, hayat bolsun, əməs, sugarfuchimu heç nemigə hesap əməs, əlüm bolsun, həzirki iшлар bolsun, pəkət eştürguchi Xuda Əzi həmmidur. 8 kəlgüsü iшлар bolsun, həmmisi silərgə Amma tikkuchi və osa қılғuchi bolса bir mənsuptur; 23 силәр bolsaňlар Məsihniñ, məxsəttidur; shundaqtımı hər biри өз əżri Məsih bolса Xudaniñkidur.

böyichə inńamini қобул қилиdu. 9 Чүнки biz Xudaşa təvə meñnətdaşturmiz; силәр bolsaňlар Xudaniң bağ-etiizi, Xudaniң қурулушisilər. 10 Xudaniң maça təkçim қılғan meñir-şəpkəti böyichə, xuddi ustə memarədək hyl saldim, andin bашқа бириси unıñ үstigə қуруvatidu. Amma hər bir kurguchi қandaq қуруvatqanlıfiga eňtiyat қılsun. 11 Чүnki selinfgan hylni, йəni Əýsa Məsihniñ bашқa heç қandaq hylni seлишqə bolmайдu. 12 Əndi бириси bu hyl үstigə altun, kumyç, қimmetlik tashlar, ягач, chəplər, saman salsa, 13 hər birininç sinđurğən əżrininç қandaqlıfigi kərүnidur; чүnki shu kyni uni aşkarə қiliidu, чүnki unıñ məhiiyitit offta kərүlidur; ot hər bir kiшинinç əżrinin, қandaq məhiiyəttin bolganhligini sinайдu. 14 Biirisininc hyl үstigə қurfan ishi puxta saqlinip қalса, u inńamfa erișidu; 15 biirisininc қurfini kəyüp kətsə, u zian tartidu; u өзи қutulidu, amma goя offtin ətүp қutulfan biirisigə oxşap қaliidu. 16 Əjəba, өzүňlарنىң Xudaniң ibadətхanisi ekənligiňlарни və Xudaniң Roñininc силәrdə turfanligini билməmsilər? 17

4 Бириси biz togriliq bir nemə deməkchi bolса, bizni Məsihniñ xizmətkarliри və Xudaniң sırliri amanət қилиngan gəjiderlarlar dəp bilsun. 2 Əndi gəjiderlar degənlərdirin tələp қilinidigini shuki, ular vapadar-sadiq bolushi kerəktur. 3 Amma mən силәр təripiňlardırın яки bашқa hər қandaq insanıñ сот təripiđin cypışturyup bahałansam, bu mən үchün zifirchilik ish; mən həttə өzüm togriliq cypışturyup oltarmaimən. 4 Чүnki vijkdanim əyipləyidigən heç қandaq išliirimdin xəvirim ýoq; amma bu išniñ өzi meni həkənjiñ dəp aklimaidu; meni cypışturyup bahałiguchi bolса Rəbdur. 5 Shuna vaqtı-saiti kəlmigichə, ənəni Rəb kəlmigichə heç ish togriliq həkəym chıqarmaňlар; Rəb kəlgəndə u қaraňguluktkiň yoşurun išlarnı aşkarilaidu, қəlb-dillardırkıń barlıq oý-niýetlərni ajan қiliidu; shu çagda hər biři Xuda təripiđin təripliniđidur. 6 Amma, i қerindashlар, bu išlarnı silərniç mənпəetiňlərni dəp əzümgə və Apolloska tətbiqliđim; məxsət силәр

биз арқиلىк «пұтұлғәнниң даирисидин Тимотийни йениңларға әвәттим; һәр қайси һалқип кәтмәңлар» деген савақни жайлардикі жамаәттә үгәткәнлиримгә үгинишиңлар, шундақла ھеч қайсиңларниң әгишп, у силәрге Мәсіхдә болған йоллирим мәлум биришини башқа биришидин тогрилиқ әслитиду. 18 Амма бәзилириңлар, үстүн дәп пәхирлинип тәкәббурлишип «Павлусни йенимизға кәлмәйду», дәп кәтмәслигиңлар үчүндор. 7 Чүнки ким көрәнләп кәттиңлар; 19 бирақ Рәб буйруса сени башқа биришидин үстүн қилиду? мән пат арида йениңларға баримән; Саңа ата қилинған нәрсидин башқа сәндә шу чағда мән көрәнләп кәткәнләрниң үйнә немә бар? һәммә саңа берилгендә сөзлирини әмәс, бәлки уларда болған турса, немишкә «Мәндә әсли бар еди» дәп құч-қудрәтни көрүп бақай. 20 Чүнки пәхирлинип көрәнләп кетисән? 8 Силәр Худаниң падишилиғи сөздә әмәс, бәлки құч-аллиқачан тоюнуп кәттиңлар! Аллиқачан қудрәттә испатлиниң. 21 Әнди немини бейип кәттиңлар! Силәр бизсиз падишилар халайсиләр? Йениңларға таяқ көтирип болуп һөкүм сүрдүңлар! Кашки силәр беришмниму, яки мәһир-мулайимлиқ һәқиқәтән һөкүм сүргән болсаңлари迪 роңида беришмниму?

— ундақта биз силәр билән биллә һөкүм сүргән болаттуқ! 9 Чүнки Худа расуллар болған бизләрни өлүмгә мәһкүм болған адәмләрдәк әң ахирға қоюп сазай қилип оттуриға чиқарған, дәп ойлаймән; чүнки биз пұтқұл аләмгә, үйни һәм пәриштиләргә һәм инсанларға бир хил тамашә болдуқ. 10 Биз Мәсіх үчүн ахмақ саналғанлармиз, амма силәр Мәсіхдә данасиләр! Биз ақыз, амма силәр құчлуксиләр; силәр иззәтлик, амма биз хар; 11 haziрқи дәқиқигиң ач-ялаңаң, чаңқап жүрмәктимиз, думбалинип, сәргәрдан, макансиз болуп жүрмәктимиз; 12 өз қолимиз билән ишләп жапа тартмақтимиз; аһанәткә қалғанда яхшилиқ тиләватимиз; зиянкәшликкә учриғанда, чидаватимиз; 13 тәһмәткә учриғанда, [биз уларни] чирайлиқчә [төвифа] үндәймиз; биз жаһанниң дашқили, инсанларниң сүпүрүндиси дәп қариливатимиз, та haziрғичә шундақ. 14 Бу ишларни йезишим, силәрни хижаләткә қалдурущ үчүн әмәс, бәлки сөйүмлүк балилирим сүптидә силәрге несиһәт қариливатимән; 15 чүнки силәрниң Мәсіхдә түмәнлигән тәрбийилигүчилериндер болсими, силәрниң атаңлар көп әмәстүр; чүнки мән Мәсіх Әйсада болуп силәрни хуш хәвәр арқиلىк төрәлдүрүп ата болдум. 16 Шуңа мән силәрдин өтүнимәнки, мени үлгә қилиңлар. 17 Дәл бу сәвәптиң мән Рәбдә болған өз сеййумлүк вә ишәшлик оғлум

5 Һәртәрәптиң шу аңлиниватидуки, араңларда бузуқчилиқ бар екән – бундақ бузуқчилиқ һәтта таипиләр арисидиму тилға елинмайду – у болсуму биришиниң өз атисиниң аялиға чекилиштин ибарәт. 2 Амма силәр йоғинап көрәнләп кәттиңлар! Бу рәзил ишни садир қылған киши аримиздин қоғливетилсун дәп өкүнүшүңларға тоғра кәлмәмдү! 3 Чүнки гәрчә тәндә силәр билән биллә болмисамму, амма роңта силәр билән биллә болуш сүптидә аллиқачан шундақ мән шу һөкүмни чиқардимки, 4 (һәммиңлар Рәб Әйса Мәсіхниң намыда жәм болғанда, өзүмниң роңум силәр билән болуп, Рәббимиз Әйса Мәсіхниң құч-қудритигә тайинип) – 5 шундақ қылған кишиниң әтлири һалак қилинсун, шуниң билән униң роңи Рәб Әйсаниң құнидә қутқузулуши үчүн Шәйтаниң илкігә тапшурулсун. 6 Силәрниң өңчилиқ қылғиниңлар яхши әмәс. «Кичиккиң ә хемиртуруч пұтқұл хемирни болдуруп йоғинитиду» дәп билмәмсиләр? 7 Конан хемиртуручни чиқириветиңлар; шуниң билән силәр әсли хемиртуручсиз хемирдәк үеңи бир зугула болисиләр; чүнки «өтүп кетиш һейти»[дики қозимиз] болған Мәсіх құрбанлиқ қилинди; 8 шуңа һейтни яман нийәтлик вә рәзиллик болған хемиртуруч билән әмәс, бәлки сәмимийлик вә һәқиқәт болған петир наң билән тәнтәнә қилип өткүзәйли. 9

Мән [алдинқи] хәттә силәргә бузуқчилиқ болғанлигиниң өзи силәргә нисбәтән қылгучилар билән арилашмаңлар дәп бир әйиптур. Немишкә увалчилиқ да язған едим; 10 амма бу дегиним бу чидимайсиләр? Немишкә наһәқчиликкә йол дуниядикى бузуқчилиқ қылгучилар, қоймайсиләр? 8 Әксичә, силәр наһәқчилик яки нәpsанийәтчиләр, яки кazzаплар қиливатисиләр, хиянәт қиливатисиләр, яки буттәрәсләр билән арилашмаңлар йәнә келип қериндашлириңларға шундақ дегиним әмәс; ундақ болғанда дуниядин қилисиләр! 9 Һәққанийсизларниң айрилишқа мәжбур болаттиңлар; 11 амма Худаниң падишалиғига варислиқ һазирқи бу хетимдә язғиним шуки, өзиниң қилалмайдығанлигини билмәмсиләр? «қериндаш» дәп ативалған амма шундақла Алдинип кәтмәңлар! Бузуқчилиқ бузуқлуқ қылгучи, нәpsанийәтчи, буттәрәс, қылгучилар, буттәрәсләр, зина қылгучилар, һарақкаш яки кazzап болса, ундақ бир бәччивазлар, башқа әрләр билән бузуқлуқ киши билән арилашмаңлар, һәтта униң қылгучилар, 10 оғрилар, нәpsанийәтчиләр, билән һәмдәстиханму болмаңлар. 12 һарақкәшләр, төһмәтхорлар яки алдамчи-Сирттиклирни һәкүм чиқирип бир тәрәп кazzаплар Худаниң падишалиғига варислиқ қилишиниң мән билән немә мунасивити? қилалмайду; 11 бәзиңлар дәрвәкә шундақ Лекин ичинделдикиләрни өзүңлар һәкүм болғансиләр; амма силәр Рәб Әйса Мәсиһиниң чиқирип бир тәрәп қилиш силәрниң намыда вә Худайимизниң Роһи билән ишиңлар әмәсму? 13 Лекин сирттиклирниң жуғулдуңлар, пак-муқәддәс қилиндидиләр, үстігә болса Худа Өзи һәкүм чиқириду. һәққаний қилиндидиләр. 12 «Һәммә нәрсә Шуңа «бу рәэил адәмни араңлардин маңа һалалдур», амма һәммә нәрсә пайдиلىқ болувәрмәйдү; «һәммә нәрсә маңа һалалдур», амма мән неч қандақ нәрсинин ҳумарига қул болмаймән. 13 «Йемәккликләр аш қазан үчүн, аш қазан болса йемәккликләр үчүндүр»; амма Худа у вә бу һәр иккисини йоққа чиқириду; тән болса бузуқчилиқ үчүн әмәс, бәлки Рәб үчүндүр; Рәб тән үчүндүр. 14 Худа Рәбни тирилдүрди, шуниндәк бизниму Өз құдрити билән өлүмдин тирилдүриду. 15 Тениңларниң Мәсиһиниң әзалири екәнлигини билмәмсиләр? Ундақта, Мәсиһиниң әзалирини елип, паһиша аялниң әзалири қылсам боламду? һәргиз болмайду! 16 Ким паһиша аял билән бағланған болса униң билән бир тән болиду, дәп билмәмсиләр? Үчүн «[әр-аял] иккиси бир тән болиду» — дейилгән еди. 17 Амма Рәбгә бағланғучи болса Униң билән бир роһтур. 18 Бузуқлуқтың қечиңлар. «Инсанларниң һәр бир садир қылған гунаи өз тениниң сиртида болиду!» — амма бузуқлуқ садир қылгучи өз тениңе қарши гуна қилиду. 19 Силәрниң тениңлар силәрни туралғу қылған, Худа тәрипидин силәргә илтипат қилинған Муқәддәс Роһиниң ибадәтханиси, силәр өзүңларни өзүмниңкى әмәс дәп

6 Силәрниң араңларда өз ара аразлиқ иш болса, уни мүқәддәс бәндиләрниң бир тәрәп қилишиға тапшурмай, һәққанийсизларниң алдидә дәвалишишқа петиналасиләр? 2 Муқәддәс бәндиләрниң дуняни сорақ қилидиганлигини билмәмсиләр? Әгәр дуняни силәр сорақ қилидиган иш болса, әнді зигирчилик ишларни һәл қилишқа яримасиләр? 3 Пәриштиләр үстидинму һәкүм чиқиридиганлиғимизни билмәмсиләр? Шундақ болған екән, бу наяттики ишларни һәл қилиш қанчилик иш еди? 4 Силәрде мөшү наяттики ишлар үстидин һәкүм қилиш зөрүр тепилғанда, жамаәт арисида төвән дәп қаралғанларни уни һәл қилишқа салмамсиләр? 5 Мошуларни силәрни хижаләткә қалдуруш үчүн дәватимән. Әжәба, араңларда өз қериндашлири оттурисида һәкүм чиқарғидәк дана киши йоқму, һәтта биримү йоқму? 6 Униң орнида, қериндаш билән қериндаш дәвалишиватиду, — вә капирлар алдидә шундақ қилиду! 7 Әмәлийәттә өз араңларда дәваларниң

билмәмсиләр? 20 Чүнки силәр чоң бәдәл болса, у уни қоюп бәрмисун; 13 [етиқатчи] билән сетивелингансиләр; шуңа тениңларда аялниң этиқатсыз ери болса вә ери униң Худани улуқлаңлар.

7 Энди назир силәр хетиңларда оттуриға қойған соалларға келәйли, — «Әр аял затиниң тенигә тәгмисе яхшидур». 2 Дурус. Амма бузукчилиқлардин сақлинин учын, һәр бир әркәкниң өзиниң аяли болсун, һәр бир аялниң өзиниң ери болсун. 3 Әр аялиға нисбәтән әрлик мәжбүрийитини ада қилсун, аялму еригә нисбәтән аяллық мәжбүрийитини ада қилсун. 4 Аял өз тениниң егиси әмәс, бәлки ери униң егисидур; шуниңға охшашла, әр өз тениниң егиси әмәс, бәлки аяли униң егисидур. 5 Пәкәт пүтүн зеңниңлар билән дуаларға берилиш мәкситидә өз мақұллугуңлар билән вактингә биргә ятмаслиққа келишкәндинала башқа, әр-аял өз ара бир-бириниң җинсий һәк-тәлевини рәт қилмисун. Шундақ алайында мәзгилдин кейин йәнә биргә болуңлар. Болмиса, өзүңларни тутувалалмайдығанлиғиңлардин Шәйтандырылғанлығының көзүнде тапшырылған 6 Амма мұндақ дейишим буйруқ йолида әмәс, бәлки мәслинәт үйолидидур. 7 Энди мән барлық адәмләрниң маңа охшаш [бойтақ] болушини халайттим; лекин бу ишта Худаниң һәммә адәмгә бәргән өз илтипати бар; бириси ундақ, йәнә бириси бундақ. 8 Амма мән жорисиз тәнһа яшиғанлар вә тулларға шуны ейтимәнки, мәндәк тәнһа туривәрсә яхши болиду; 9 амма өзүңларни тутувалалмисаңлар, никәһлининчлар; чүнки [ишк] отида көйгәндін көрә никәһлиқ болған яхши. 10 Амма никәһланғанларға кәлсәк, уларға мән шуны тапилаймәнки, — (бу әмәлийеттә мениң тапилиғиним әмәс, йәни Рәбниниң, аял еридин ажрашмисун 11 (амма у ажрашқан болса, у тәнһа өтсүн, яки ери билән яришивалсун); вә әрму аялини қоюп бәрмисун. 12 Қалғанлириңларға кәлсәк, мән шуны ейтимәнки (бу Рәбниң ейтқини әмәс), қериндашниң этиқатсыз аяли болса вә аяли униң билән туруверишкә рази

билән туруверишкә рази болса, у еридин ажришип кәтмисун. 14 Чүнки этиқатсыз әр болса этиқат қилған аялда пак дәп несаплиниду; этиқатсыз аял болса [етиқат қилған] қериндашта пак дәп несаплиниду; болмиса, пәрзәнтириңлар һарамдин болған болатты; амма улар әнди пак болди. 15 Лекин этиқатсыз болған тәрәпниң кәткүсү болса, у ажришип кәтсүн; бундақ әһвалларда қериндаш ака-уқилар, һадә-сициллар [никаһ мәжбүрийитигә] бағлинип қалған болмайду; қандақла болмисун Худа бизни енақ-хатиржәмліктә яшашқа чақырғандур. 16 Әй [етиқатчи] аял, ериңни [етиқат қилдуруп] қутулдурулайдиганлиғиңни әндин билисән? Әй [етиқатчи] әр, хотунуңни [етиқат қилдуруп] қутулдурулайдиганлиғиңни әндин билисән? 17 Һалбуки, Рәб һәр қайсымизға қандақ тәким қилған болса, қандақ һаләттә чақырған болса, у шуниңда менівәрсун; мән һәммә жамаәтләрдә шундақ һойлоруқни тапилаймән. 18 Бириси сүннәтлик һаләттә чақырилдиму? У қайта сүннәтсиз қилинмисун; бириси сүннәтсиз һаләттә чақырилдиму? У әнди сүннәт қилинмисун. 19 Сүннәтлик болуш һеч нәрсә несапланмас, сүннәтсиз болушму һеч нәрсә несапланмас; [несап болидигини] Худаниң әмирлиригә әмәл қилиштин ибәрәттур. 20 һәр ким қайси һаләттә чақырилған болса, шу һаләттә қалсун. 21 Сән чақырилғанда қул һалитидә едиңму? Униң билән кариң болмисун; лекин әгәр һөрлүк пурсити кәлсә, уни қолуңдин бәрмә. 22 Чүнки Рәбтә чақырилған қул болса Рәбниң һәр адимиidor; униңға охшаш, чақырилип һөр болгучиму Мәсиһниң кулидур. 23 Силәр чоң бәдәл билән сетивелиндиңлар; инсанларға қул болмаңлар. 24 И қериндашлар, һәр бириңлар қайси һаләттә чақырилған болсаңлар, шу һаләттә Худа билән биллә туруңлар. 25 Амма никәһланмиғанлар тогрилиқ Рәбдин буйруқ тапшурувалмидим; шундақтиму Рәбдин болған рәһим-шәпкәткә

муйәссәр болғанлиғим үчүн садиқ адәм тутувалалмиса, у халиқинини қылсун, у сүптидә өз пикримни ейтимән. 26 Әнді гуна қылған болмайду; улар никәһ қылсун. һазирқи қийинчиликта қариганда, әр 37 Бирақ, бириси өз көңлидә мұқим туруп, кишиниң шу [тәнһа] налттә болушини һеч қандақ ишқ бесими астида болмай, яхши иш дәймән. 27 Аялға бағланған бәлкі өз ирадисини башқуруп, көңлидә болсан, ундақта, униң билән ажришишни нийәт қылған қызини әмригә алмаслиқни ойлана; аялиңдин ажришип кәттиңму? қарар қылған болса, яхши қылған болиду. Үндақта йәнә өйлинишни ойлана. 28 Лекин 38 Қисқиси, өйләнгәнниң өйләнгәнгінімү өйләнсәң, сән гуна қылған болмайсән; вә яхши иш, өйләнмиғәннің өйләнмиғинимү никәләнмиғанлар никәланса, уларму техиму яхши иш. 39 Ери һаят чағда аяли гуна қылған болмайду. Амма шундақ қылса униңға бағланғандур; амма ери өлүмдә улар жысманий жәһәттә жапага учрайду; ухлиған болса, у халиған кишигә (пәкәт мениң силәрни униңдин халий қылғым бар. Рәбдә, әлвәттә) никәләнишқа әркін 29 Амма шуны дегүм барки, и қериндашлар болиду. 40 Лекин қарышимчә у тул қалса, — вақит қисқидур. Шуңа аяллық болғанлар техиму бәхитлик болиду; мәндиму Худаниң аялсизләрдәк болсун; 30 матәм тутқанлар Роһи бар, дәп ишинимән!

матәм тутмиғанлардәк болсун; бәхит-хошаллиқта болғанлар бәхит-хошаллиқта болмиғанлардәк болсун; мал-мұлұқ сетивалғанлар мал-мұлұқсизләрдәк болсун; 31 бу дуниядикі байлиқлардин бәһримән болғанлар дунияни өзиниң тәэллукати дәп билмисун; чүнки бу дуниядикі һазирқи һалат өтүп кетиду. 32 Амма силәрниң ғәмсиз болушунұларни халаймән. Аялсиз киши болса Рәбниң ишлирини ойлайду, қандақ қилип Рәбни хүрсән қилишниң ғемидә болиду. 33 Амма аяллық киши қандақ қилип аялни хұрсан қилиш үчүн бу дуниядикі ишларниң ғемидә болиду; 34 Йәнә келип аял вә никәләнмиған қызиниң оттурисида пәриқ бар; никәләнмиған қыз болса Рәбниң ишлириниң, қандақ қилип һәм тәндә һәм роһта пак-муқәддәс болушниң ғемидә болиду; амма ятлиқ болған аял қандақ қилип ерини хұрсан қилиш үчүн, бу дуниядикі ишларниң ғемидә болиду. 35 Амма мән бу сөзни силәрниң мәнпәэтиңларни көздә тутуп дәватимән; бойынұларға сиртмақ селиш үчүн әмәс, бәлкі ишлириңларниң гөзәл болushi, көңлүңлар бөлүнмиғен һалда Рәбгә берилип Уни күтүшүңлар үчүн дәватимән. 36 Амма әгәр бириси нийәт қылған қызға нисбәтән муамиләмниң дурус болмиған йери бар дәп қариса, у қыз яшлиқ баһаридин өтүп кәткән болса, иккиси өзини

8 Әнді «бутларға атап нәзир қилинған таамлар» мәсилисига келәйли. «Хәммимиздә билим бар» дәп билимиз. Ҳош, бирақ билим болса адәмни көрәнлитиду; мәһир-муһәббәт болса адәмни қуриду. 2 «Мениң билимим бар» дәп һесаплиған киши, әмәлийәттә һеч немини техи билишкә тегишилик дәриқидә билмігән болиду. 3 Амма Худаниң сөйгән киши болса, у Униң тәрипидин тонулиду. 4 Ҳош, әнді «бутларға атап нәзир қилинған таамлар» тоғрилиқ — бизгә мәлумки, «Жаһанда бут дегән һеч немә һесапланмайду», вә «бирла Худадин башқа һеч илаһ յоқтур». 5 Гәрчә нурғун аталмиш илаһлар бар болсыму — мәйли улар зимиңда яки асманда туриду дәп қарилишидин қәтъийнәзәр (дәрвәқә «қилаһлар» көп, вә «рәббләр көптүр») 6 бирақ биз үчүн пәкәтла бир Худа, йәни Ата бардур. Униңдин барлық мәвжудатлар апиридә болған, бизму Униң үчүн мәвжут болғанмиз; [шуниңдәк], бирла Рәб, йәни Әйса Мәсиҳ бардур. Пүткүл мәвжудатлар У арқилиқ мәвжут, бизму У арқилиқ һаятмиз. 7 Амма бундақ билим һәммимиздә техи յоқтур; техи бутларға көндерүүлгинидин халас болмиған бәзи [ишәнгүчиләр] болса мошундақ таамларни «бутқа атап нәзир қилинған» дәп билип үйәйду; шундақла уларниң

виждани ажыз болғачқа, булғанған болиду. 8 бойичә ейтилғанму? Тәврат-қанунниң Әмәлийэттә таамларниң өзлири бизни Худа өзидиму охшаш дейилгән әмәсму?! 9 билән яраштуралмайду; йемисәк бизниң Чүнки Мусаға құшүрүлгән қанунда: «Хаман кәмчилигимиз несапланмайду, йегән тәпкән өкүздин әғзига көшәк салма» дәп болсақ артуқчилиқму несапланмайду. 9 пүтүлгәндур. Худа өкүзләргиla көйүнгәнму, Бирақ һәрһалда [йейиш] әркинлигиңларниң 10 яки буни пәкәт бизләрни дәп ейтқанму? ажызларға путликашаң болмаслиғиға Шұбінисизки, бу сөзләр бизләр үчүн көңүл қоюңлар. 10 Чүнки ажыз бир бәндә пүтүлгәндур; шуниң үчүн йәр һайдиғучи билими бар болған сениң бутханидики үмүттә һайдишигә тегишилик, шундақла дәстиханда олтирип йегәнлигиңи көрсә, хаман тәпкүчиму һосулдин бәһримән болуш ундақта у өз ажыз вижданиға қарши һалда үмүтида ишләшкә тегишилкүрү. 11 Биз бутларға атап нәзир қилинған таамларни силәргә роһий бәхит-бәрикәтләрни терип, йейишкә «қурулуп күчәйтилидиган» силәрдин маддий жәһәттин жигивалсақ болмамду? 11 Шуниң билән Мәсиң униң бу чәктин ешип кәткәнлик боламду? нижати үчүн өлгән, сениң қериндишиң 12 Башқа [хизмәтчиләр] силәрдә мөшү болған бу ажыз бәндә сениң билимиң һоқуқни ишләткән йәрдә, биз шундақ вәҗидин һалак болиду. 12 Шу йол билән қылсақ техиму болидигу? Амма Мәсиңниң қериндашларға зиян йәткүзүп гуна қилип, хуш хәвиригә һеч тосалғу болмисун уларниң ажыз вижданини зәхимләндүрүп, дәп, биз бу һоқуқни һеч қақчан ишлитет Мәсиңкә қарши гуна қиливатисиләр. 13 бақмидуқ; әксичә, һәр қандақ ишларға Шуңа, әгәр бирәр таам өз қериндишимни жиқитидиган құлтақ болса, қериндишимни жиқитмаслиғим үчүн мән мәңгүгүчә гөшни қәтъий йемәймән. (aiōn g165)

9 Мән әркин әмәсму? Мән расул әмәсму?

Мән Рәббимиз Әйса Мәсиңни қөргән әмәсму? Силәр өзүңлар мениң Рәбдә болған әжрим әмәсму? 2 Әгәр башқиларға нисбәтән расул дәп несапланмисам, мән һеч болмифанда силәргә расул болдум; чүнки өзүңлар Рәбдә мениң расул болғанлиғимни тәстиқлиған мәһүрдүрсиләр. 3 Мени сүрүштә құлмақчи болғанларға болған жағавим мундақ: — 4 Бизләрниң йәп-ишишкә һоқуқимиз бар әмәсму? 5 Бизниң башқа расуллар, Рәбниң Өз инилири вә Кефасниң қылғинидәк, етиқатчи бир сицилни әмримизгә елип сәпәрдә һәмраһ қилип жүрүш һәққимиз йоқму? 6 Әжәба, пәкәт Барнабас билән мениңла әмгәк құлмаслиққа һоқуқимиз йоқму? 7 Ким хиражәтни өзи төләп [әскәр болуп] жәнгә чиқиуду? Ким үзүмзар бена қилип униң мевисидин йемәйдү? Қайси пада баққучи падиниң сүтидин ичмәйдү? 8 Бу дегәнлирим пәкәт инсаний көзқараш

илядиганлигини, қурбангаhta хизмәт қиливатқанларниң қурбанлиқлардин үлүшини алидиганлигини билмәмсиләр? 14 Шуниңға охшаш, Рәб хуш хәвәрни жақалиғучиларниң жени хуш хәвәрдин бекілсүн дәп бекиткәндур. 15 Амма мән болсам бу һоқуқларниң һеч қайсисини ишлитет бақмидим. Һәм һазирму мөшү һоқуқтинг падилинай дәп мөшуларни йезиватқиним йоқ! Чүнки мән башқиларниң мениң бу пәхирлинидиганлиримдин мәһрум қиғынинидин көрә өлгиним түзүк! 16 Чүнки мениң хуш хәвәрни жақалишимда пәхирләнгидәк иш йоқ; чүнки униң мәжбүрийити мениң бесип туриду; хуш хәвәрни жақалимисам һалимға вай! 17 Чүнки әгәр уни халис қылсам, буниңдин маңа инъам болиду; амма өз ихтиярим билән болмиса, бу пәкәт мениң ғожыдарлық бурчини ада қылғиним болиду, халас. 18 Шундақ екән, мениң инъамим зади немә болиду? Мениң инъамим дәл шуки, хуш хәвәр җақалиқинимда мән хуш хәвәргә кишиләрни һәккисиз ериштүримән —

демәк, инъамим хүш хәвәр йәткүзүштиki уларниң һәммиси булутта һәм денизда тегишилик [һәк елиш] һоқуқлиримни heч Мусаниң [йетәкчилигигә] чөмүлдүрүлгән; ишләтмәслигимдин ибарәттүр. 19 Чүнки 3 уларниң һәммиси охашаш роһий таамни һәммә адамниң илкидин әркін болуп, йегән, 4 һәммиси охашаш роһий ичимликини өзүмни көпчиликкә құл қылдым; шу йол ичкән; чүнки улар өзлиригә [нәмраһ болуп] билән техиму көпрәк адәмләрни қайил әгишип жүргән роһий уюлтاشтын ичәтти қилип күткүзсам дәймән. 20 Йәһудийларни (әмәлийәттә, мөшү уюлташ Мәсиһниң, қайил қилип күткүзуш үчүн Йәһудийларға Өзи еди); 5 шундақтиму, Худа уларниң нисбәтән Йәһудийға охашаш болдум; Тәврат көпинчисидин рази болмиған еди; чүнки қануни астида турғанларни қайил қилип «Улар[ниң жәсәтлири]» чөл-баявданда күткүзуш үчүн (Тәврат қануни астида чечилип қалған». 6 Амма бу ишлар уларниң турған болмисамму) Тәврат қануни астида бешиға бизләргә савақ-бешарәт болсун турғанларға нисбәтән Тәврат қануни астида үчүн чүшкән еди; буниңдин мәхсәт, бизниң турғанға охашаш болдум; 21 Тәврат қанунида уларниң яман ишларға һәвәс қылғинидәк болмиғанларни қайил қилип күткүзуш үчүн һәвәс қылмаслигимиз үчүндүр. 7 Силәр Тәврат қанунида болмиғанларға нисбәтән йәнә уларниң бәзилиригә охашаш бутқа (Худа алдидә қанунсиз болмай, бәлки чоқунидиғанлардин болмаңлар; булар Мәсиһниң қануниға бойсунушум билән) тогрилиқ: «Хәлиқ йәп-ичишкә олтарди, мән Тәврат қанунида болмиғанларға охашаш андин кәйп-сапаға турди» дәп пүтүлгән. 8 болдум; 22 ажызларни қайил қилип күткүзуш Биз йәнә уларниң бәзилириниң бузукчилик үчүн ажызларға өзүм ажыздак болдум; қылғинидәк бузукчилик қылмайли; чүнки мүмкін қәдәр көпрәк адәмни қүткүзуш шу вәҗидин улардин жигирмә үч мин үчүн мән һәр қандак адәмгә қарита шундақ киши бир күндилә өлди. 9 Йәнә уларниң адәм болдум. 23 Өзүмниң хүш хәвәрдин бәзилириниң Мәсиһни синиғинидәк несивәм болуши үчүн уни дәп һәммә Мәсиһни синимайли; чүнки шу сәвәптин ишни қилимән. 24 Бәйгигә чүшкәнләрниң улар иланлар чекиши билән һалак болди. һәммиси жүгүришиду, амма пәкәт бирила 10 Йәнә уларниң бәзилири ағринғандәк муқапатқа еришидигинини билмәмсиләр? ағринип қақшимаңлар — нәтижидә, улар Ғәлибә қазиниш үчүн жүгүрүнлар. 25 жан алгучи [пәриштә] тәрипидин өлтүрүлди. Мусабиқидә елишкүчиларниң һәммиси 11 Әнді бу вақиәләрниң һәммиси уларниң өзини һәр жәһәттін тизгинләйдү; улар бешиға бешарәтлик мисаллар сүптидида пәкәт бир чирип кетидиган тажға еришиш чүшкән вә ахиркى заманлар бешимизға үчүн шундақ қилиду, амма биз болсақ келиватқан бизләрниң улардин савақ-ибрәт чиримас таж үчүн шундақ қилимиз. 26 Шуңа елишимиз үчүн хатириләнгән еди. (aiōn мән нишансиз адәмдәк жүгүрүватмаймән; 9165) 12 Шуниң билән «Мән [етиқатта] чин мүшт атсам һавага атидиган адәмдәк тирәп турмақтимән» дегән киши өзиниң болмаймән. 27 Униң орниға мән өз тенимни жиқилип кетишидин һези болсун! 13 Силәр уруг өзүмгә көндүрүп, уни өзүмгә күл дуч кәлгән синақларниң һәммисигә башқа қилимән; ундақ қылмиғанда, башқиларға адәмләрму охашаш дуч кәлгән. Вә Худа тәлим жақалап туруп өзүм лаяқәтлик болса вәдисидә турғучидур, У силәрни болмай келишүм мүмкін, кетирадмигидәк синақларға учратмайду.

10 Чүнки, и қериндашлар, мән силәрниң ата-бовилиримизниң һәммисиниң булут астида жүргәнлигидин вә һәммисиниң деңиздин өтүп маңғанлигидин хәвәрсиз жүрүшүңларни халимаймән; 2

шәнді бу вәқиәләрниң пәммиси уларнин
бешіға бешарәтлик мисаллар сүпитетідә
чүшкән вә ахирқи заманлар бешимизгә
келиватқан бизләрниң улардин савақ-ибрәт
елишимиз үчүн хатириләнгән еди. (aiən
g165) 12 Шунинқ билән «Мән [етиқатта] чиң
тирап турмақтимән» дегән киши өзинин
жиқицип кетишидин һези болсун! 13 Силәр
дуч кәлгән синақларниң һәммисигә башқа
адәмләрму охшаш дуч кәлгән. Вә Худа
болса вәдисидә турғучидур, У силәрни
көтирәлмигидәк синақларға учратмайду,

бәлки синақ бешиңларға үшкәнә, шунин් билән тәң униндин өтүп құтулуш йолини яритип бериду; силәр шуниң билән униңға бәрдашлиқ беридиған болисиләр. 14 Шу сәвәптин, сеййымлұқлирим, бутпәрәсликтин кечиндар! 15 Сидәрни ақильтоши жайила

кишиләр дәп қарап шуны ейтыватимән; дәп баһа берилишиниң һажити барму? сөзлигәнлиримни баһалап бекинделар: — 30 Мән тәшәккүр ейтип йесәм, тәшәккүр 16 Биз бәрикәтлик болсун дәп тилигән, ейтқан нәрсина дурус йегиним түпайлидин бәрикәтлик жәмдики шарапни ичкенимиз, яман дәп қарилишимниң немә һажити? Мәсиһиң қенидин ортақ бәһирләнгенимиз 31 Шуңа силәр немини йесәнләр, немини әмәсму? Бизнин ошутқан нанни йегинимиз, ичсәнләр яки һәр қандақ башқа ишларни Мәсиһиң тенидин ортақ бәһирләнгенимиз қылсаңлар, һәммә ишларни Худаға шан-әмәсму? 17 Биз нурғун болсақму бир нан, шәрәп кәлтүрүлсүн дәп қилинелар. 32 Мән бир тәндүрмиз; чүнки һәммимиз шу бир өзүм һәммәйләнни һәммә ишта мәмнүн нандин несива алимиз. 18 Жысманий қилишқа интилгинимдәк, өз мәнпәәтим Исраилға қараңлар; қурбанлиқларни үчүн әмәс, бәлки көпчиликтиниң мәнпәәти, йегенләр қурбанға үнсипдашлар уларниң күткүзүлүши үчүн интилгинимдәк, әмәсму? 19 Энди немә демәкчимән? неч кимниң алдига — Йәһудийлар болсун, Бутқа атап сунулған қурбанлиқниң греклар болсун, Худаниң жамаитидикиләр бирәр әһмийити бармиду? Бутниң бирәр болсун алдига путликашаң болмаңлар. Мән әһмийити бармиду? 20 Яқ, бирақ капирлар Мәсиһиң үлгә қылғинимдәк, силәрму мени бутларға сунған қурбанлиқларни Худаға үлгә қилинелар.

әмәс, бәлки жынларға атайду. Мән силәрниң жынлар билән ортақ несипдаш болушуңларни халимаймән. 21 Рәбниң жамиидин вә жынларниң жамиидин тәң ичкүчи болсаңлар болмайду; Рәбниң дәстихиниң жынларниң дәстихиниң тәң дахил болсаңлар болмайду. 22 Рәбниң һәсәт-ғәзивини қозғымақчимизум? Биз Униңдин күчлүкмү-я? 23 «һәммә нәрсә һалалдур», амма һәммә нәрсә пайдиلىқ болувәрмәйдү; «һәммә нәрсә һалалдур», амма һәммә нәрсә адәмниң [етиқатини] қуралмайду. 24 Энди неч ким өз мәнпәәтини издимисун, бәлки өзгиләрниңкүни издисун. 25 Гөш базирида сетилған һәр бир нәрсениң вижданиңларни дәп олтармай, неч немини сүрүштә қымай йәвериңлар. 26 Чүнки «Жаһан вә униңға толған һәммә мәвжудатлар Пәрвәрдигарға мәнсүптүр» [дәп пүтүлгән]. 27 Амма этиқат қымығанларниң бирәрси сени зияпәткә тәклип қылса вә көңлүң тартса, алдиңға қоюлған һәммини вижданиңни дәп олтармай йәвәр; 28 амма биристи саңа: «Бу бутларға аталған қурбанлиқ таами» десә, ундақта уни йемә; немишкә десәң, бу ишни саңа ейтқан адәмниң сәвәви үчүн, шундақла вижданиң сәвәви үчүндүр; 29 мән дегән виждан сениңки әмәс, бәлки һеликү кишиниң виждани; мениң әркинлигимгә башқыларниң виждани тәриpidин яман

11 Энди силәрни шуниң үчүн тәрипләймәнки, и қериндашлар, һәммә ишларда силәр мени әсләп туруватисиләр, мән силәргә тапшурғинимдәк, көрсәтмиләрни тутуп көливатисиләр. 3 Амма мән силәрниң һәр әрниң беши Мәсиһдүр, аялниң беши әрдүр вә Мәсиһиң беши Худадур дәп билишиңларни халаймән. 4 Шуңа, [ибадәткә қатнашқанда], һәр қандақ әр бешига бир нәрсә артқан һалда дуа қылса яки бешарәт бәрсә, у өз бешига һөрмәтсизлик қылған болиду. 5 Амма [ибадәткә қатнашқанда], һәр қандақ аял бешига бирәр нәрсә артмиған һалда дуа қылса яки бешарәт бәрсә, у өз бешига һөрмәтсизлик қылған болиду; бундақ аялниң чечи чүшүрүветилгән, [рәсва қилинған] аялдин пәркү йоқтур. 6 Аял кишиниң бешига артқини йоқ болса, чачлири чүшүрүветилсүн; аялға нисбәтән чачлириниң кесиветилиши яки чүшүрүветилиши уятлиқ иш болса, әнди униң бешига бирәр артқини болсун. 7 Чүнки әр киши болса бешини япмаслиги керәк; чүнки у Худаниң сүрәт-образи вә шан-шәривидур; амма аял киши болса әрниң шан-шәривидур. 8 Чүнки әр болса аялдин әмәс, бәлки аял әрдиндүр. 9 Шуниңдәк әр киши аял үчүн әмәс, аял киши

әр үчүн яритилғандур. 10 Бу сәвәптин, елип, 24 тәшәккүр ейтқандин кейин уни һәм пәриштиләрниң сәвәвидин аял киши уштуп: «Мана, силәргә аталған Мениң бешида һокук[ниң] [бәлгисигә] егә болуши теним; буни Мени әсләп туруш үчүн керәк. 11 Һалбуки, Рәбдә аял әрсиз болмас мөшундақ қилиңлар» — деди. 25 Шуниңдәк, вә әр аялсиз болмас; 12 чүнки аял әрдин ғизадин кейин у жамни қолиға елип: чиқирилғинидәк, әр аял арқылық [туғулиды]; «Мана, бу жамдики шарап қенимдә болған лекин һәммә иш Худадиндур. 13 Өз «йеңи әһдә»дур; һәр қетим буниндін көңлуңларда баһа беріңлар; аялларниң ичкініңларда, Мени әсләп туруш үчүн бешиға бир нәрсә артмай туруп Худаға шундақ қилиңлар» — деди. 26 Чүнки дуа қилиши мувапиқму? 14 Тәбиәтниң өзи силәр һәр қетим бу нандин йегән, бу силәргә әр кишиниң узун чачлири болса жамдин ичкән болсаңлар, таки Униң униңға уят екәнлигини үгәтмидиму? 15 қайтип келишигичә силәр Рәбниң өлүмини Амма аял кишиниң узун чачлири болса, бу жакалиған болисиләр. 27 Шуниң үчүн, униңға шан-шәрәп болиду; чүнки униң узун кимки лаяқәтсиз һалда бу наниң үесә чачлири униңға безәк-йепинча болсун дәп яки Рәбниң жамидин ичсә, Рәбниң тени тәқдим қилинған. 16 [Бири辛勤] бу ишлар һәм қениңға нисбәтән гунакар болиду. 28 тоғрилиқ] талаш-тартиш қылғуси болса, Шуниң үчүн һәр бирси бу ишлар үстидә [шуни билсунки], бизләрдә һәм Худаниң өз-өзини тәкшүрүп, андин нандин йесун, жамаәтлиридиму шулардин башқа һеч жамдин ичсүн. 29 Чүнки [Рәбниң] тенини қаидиләр йоқтур. 17 Амма һазир демәкчи пәриқ әтмәй туруп йегүчи вә ичкүчи һәр болған иш, үәни силәр жиғилған сорунларға ким өзигә һөкүм-жазаны йәткүзүп йәп-кәлсәк, униңда силәрни тәриплімәймән; ичиду. 30 Бу сәвәптин араңлардики нурғун чүнки жиғилғиниңларниң нәтижиси адәмләр зәиплишип кесәл болди, һәтта пайдиilik әмәс, бәлки зиянлиқ болуватиду. хелә бир қисми [өлүмдә] ухлап қалди. 31 18 Чүнки бириңчидин, силәр жамаәттә Лекин әгәр өз үстимизни тәкшүрүп һөкүм жиғилғиниңларда, араңларда гуруңларға чиқарған болсақ, бешимизға [Рәбниң] бөлүнүшләр болғанлигини аңлидим; бу һөкүм-жазалар чүшүрүлгән болсими, Үндақ болмғанда араңларда кимниң әмәлийәттә бу Униң бизгә чүшүргән лаяқәтлик болғанлигини көрүвалғили «тәрбийә жазаси»дур; буниңдин мәхсәт, болмайтты. 20 Силәр бир йәргә жәм бизниң бу дуния билән бирліктә һалакәткә болғиниңларда, силәр [һәкүмәтән] «Рәбниң һөкүм қилинмаслиғимиз үчүндур. 33 зияпити»дин йемәйсиләр. 21 Чүнки Шуңа, қериндашлар, [Рәбниң зияпитидә] йегиниңларда һәр бириңлар башқиларниң үеишкә жәм болғиниңларда, [һәммәйлән үеишишини күтмәйла өзүңлар елип кәлгән толуқ кәлгичә] бир-бириңларни күтүңлар. ғизани йәверисиләр-дә, бириси ач қалиду, 34 Бириси ач қосақ болса авал өйидә үәнә бириси мәс болуп кетиду. 22 Йәп- йәп қәлсүн; шундақ қилип силәрниң ичишкә өз ойлириңлар йоқму? Худаниң жәм болушундар өзүңларға һөкүм-жаза жамаитини көзға илмай, йоқсууларни йәткүзмәйдиган болиду. Қалған башқа хижаләткә қоймақчымусиләр? Силәргә немә мәсилеләрни болса, мән барғинимда десәм болар? Силәрни тәрипләмдимән? тәртипкә салимән.

Яқ, силәрни тәриплімәймән. 23 12 Амма и қериндашлар, роһий илтипатларға кәлсәк, силәрниң улар тоғрилиқ билмәй қелишиңларни халимаймән. 2 Силәр таипиләрниң арисида сатқынлуқ қилинған кечидә у қолиға нан

болған вақтиңларда һәр хил йолларға тәнгә тәвә әмәс боламду? 17 Пұтүн тән башлинип, гас-гача бутларға [чоқунушқа] көзла болса, ундақта аңлаш сезимимиз аздурулуп кәткіниңларни билисиләр. 3 нәдін болиду? Пұтүн тән қулақла болса, Шуңа мән силәргә үктуримәнки, неч ким ундақта пураш сезимимиз нәдін болиду? Худаниң Roħıda туруп: «Әйсаға ләнәт!» 18 налбуки, Худа Өзигә лайиқ қөргән тән демәйду вә һәр қандақ бири Мұқәддәс әзалириниң һәр бирини айрим-айрим өз Roħta болмай туруп «Әйса Рәбдур!» жайыға орунлаштурған; 19 әгәр уларниң дәп ейтальмайду. 4 Амма илтипатлар һәммиси охшаш әза болса, ундақта уни хилму-хил, лекин Roħ болса бирдур. 5 қандақму тән дегили болатты? 20 Әндилдиктә Хизмәтләр болса һәр хил, амма [биз әзалар көп, тән болса бирдур. 21 Көз хизмитини қилидиган] Рәб бирдур. 6 Ишләш қолға: «Мениң саңа еһтияжим чүшмәйду!» йоллири һәр хил, амма һәммәйләндә дейәлмәйду; яки баш болса путларға: һәммә ишни вүждә чиқарғучи Худа «Мениң силәргә еһтияжим чүшмәйду!» бирдур. 7 Амма һәммәйләнниң мәнпәеті дейәлмәйду. 22 Дәл әксичә, тәндикі ажиз-үчүн һәр биригә Roħniң намайән болуши әрзимәс дәп қөрүңгән әзалар кам болса бегишлиниду. 8 Чүнки Roħ арқиلىқ болмайду; 23 вә һәм тәндикі биз етиварсиз биригә даналиқ йәткүзгүчи сөз, йәнә дәп һесаплиған әзаларға болса, техиму биригә шу охшаш Roħ арқиلىқ хәвәр көпрәк етивар қилимиз; шундақла искәтсиз йәткүзгүчи сез тәқсим қилиниду; 9 йәнә дәп қаралған әзалиримиз техиму искәтлик охшаш Roħ арқиلىқ башқа биригә алаһидә қилиниду; 24 әслидә яришимлиқ болған ишәш, йәнә биригә охшаш Roħ арқиلىқ әзалиримизға болса шундақ қилишниң [кесәлләрни] сақайтиш илтипатлири, 10 һажити йоқ. Амма Худа пұтүн тәнни бирәвға мәжизиләрни яритиш тәқсим шундақ бирләштурғанки, У етиварсиз дәп қилиниду; бирәвға вәһий-бешарәт бериш; һесапланған әзаларға техиму көп етивар бирәвға һәр хил Roħтарни пәриқ етиш, бериду. 25 Буниңдин мәхсәт тәндә неч бирәвға намәлум тилларда сөзләш, йәнә бөлүнүшләр болмаслиғи, бәлки барлық бирәвға намәлум тилларни тәржимә қилиш әзалар өз ара охшаш көйүмчанлықта болуши илтипати тәқсим қилиниду. 11 Амма үчүндер. 26 Бир әза жапа-дәрд тартса, барлық бу ишларниң һәммисини жүргүзгүчи әзалар униң билән тәң жапа-дәрд тартиду; охшаш шу бир Roħтур, У һәр биригә Өзи бир әзага шәрәп кәлсә, барлық әзалар лайиқ қөрүп, айрим-айрим тәқсим қилип униң билән тәң шатлиниду. 27 Әнди силәр бериду. 12 Чүнки инсаний тән бир болсими Мәсиһниң тенидүрсиләр, һәр бириңлар нурғун әзалири болғинидәк, шундақла Униң айрим-айрим әзасидүрсиләр. 28 Худа әзалири нурғун болсими өз ара қошулуп жамаәттә мошундақларни орунлаштурған: бир тән болғандәк, Мәсиһ Өзимү һәм – авал расулларни, андин пәйғәмбәрләрни, шундақтур. 13 Чүнки һәммимиз, мәйли үчинчи болуп тәлим бәргүчиләрни; андин Йәһүдийлар болсақму, Грекләр болсақму, мәжизә көрсәткүчиләрни, андин түрлүк құллар болсақму, һөрләр болсақму, бир кесәлләрни сақайтиш илтипатлириға Roħta бир тәнгә киришкә чөмүлдүрүлдүк, егер болғанларни, ярдәм бәргүчиләрни, вә бир Roħtin ичишкә несип қилиндуқ. йетәкчилик қылғучиларни, һәр хил намәлум 14 Чүнки тән бирла әзадин әмәс, бәлки тилларда сөзләйдиганларни тайинлап көп әзалардин тәркиб тапиуду. 15 Әгәр орунлаштурғандур. 29 һәммәйлән расулмұ? пут: «Мән қол болмиғиним үчүн мән һәммәйлән пәйғәмбәрмү? һәммәйлән тәнгә тәвә әмәсмән» десила, ундақта у тәлим бәргүчимү? һәммәйлән мәжизә һәқиқәтән тәнгә тәвә әмәс боламду? 16 көрсәткүчмү? 30 һәммәйләндә сақайтиш Қулақ: «Мән көз әмәс, шуңа мән тәнгә тәвә илтипатлири бармү? һәммәйлән намәлум әмәсмән» десила, ундақта у һәқиқәтән тилларда сөзләмдү? һәммәйлән намәлум

тилларни тәржимә қиласаламду? 31 Амма биз һазир бир тутуқ деризидин мүжкемәл силәр чоңрақ илтипатларни тәқәззә болуп һалда көримиз, лекин шу чағда йұзму-йұз қоғлаңлар; һалбуки, мән һазир силәргә көримиз: һазир мән қисмән тонуймән, шу һәммидин әвәзәл бир йолни көрситип берәй. ҹағда мән [Худа] мени тонуп келиватқандек тонуймән. 13 һазир ишәш, үмүт, меһир-мухәббәттин ибарәт бу үч нәрсә турупту; булардин әң үстүн туридиғини меһир-мухәббәттур.

13 Мән әгәрдә бу дүниядики кишиләр сөзләвәтқан һәр хил тиллар һәтта пәриштиләрниң тиллири биләнмү сөзләләйдиган болсамму, бирақ мән меһир-мухәббәтсиз болсам, у чағда 14 Меһир-мухәббәткә интилип уни мән пәкәт бир «дан-дан» қилидиган қоғлишиңлар вә һәм роний мис дан, бир «жәң-жәң» қилидиган илтипатларға, болупму бешарәт беришкә жәң болуп қалимән, халас. 2 Әгәр мән интизар болуңлар. 2 Чүнки намәлум пәйғәмбәрлик қиласын, барлық сирлар, тилда сөзләйдиган киши адәмләргә әмәс, барлық билимләрни чүшинип болған бәлки Худаға сөзләйді; аңлиғучилардин болсамму, һәм шунин් билән бир вақитта һеч ким уни чүшәнмәйді, амма у тағларни йәткәлигидәк толук ишәштә Роһта сирлиқ ишларни ейтип бериду. 3 болсамму, амма мәндә меһир-мухәббәт Лекин бешарәт беридиган киши болса болмиса, ундақта мән һеч нәрсә болмисан адәмләрниң етиқатини қурушқа, уларни болимән. 3 Әгәр барлық мал-мұлкүмни риғбәтләндүрүшкә вә тәсәлли беришкә сәдиқиңгә атап һәм тенимни [Худаниң сөзләйді. 4 Намәлум тилда сөзлигүчи өз йолида] қурбанлық сұпитидә көйдүрүлүшкә рохиниң қуриду; амма бешарәт бәргүчи сунған тәқдирдиму, амма мәндә йәннила жамаәтниң [етиқатини] қуриду. 5 Әндиликтә меһир-мухәббәт болмиса, ундақта мениң мән силәрниң һәммиңларниң намәлум һеч қандақ пайдалам յоқ болған болиду. тилларда сөзлийәлишиңларни үмүт 4 Мұхәббәт сәвири-тақтәллик болуш һәм қилимән, лекин бешарәт беришиңларни меһриванлиқтүр; Мұхәббәт һәсәтхорлуқ техиму үмүт қилимән. Намәлум тилда қилмайду: Мұхәббәт өзини маҳтимайду, сөзлигүчи сөзини тәржимә қилмиса, Тәкаббурлуқ қилмайду, 5 Номуссизлиқ жамаәтниң етиқат қурулушида бешарәт қилмайду, өз мәнпәттини қөзләп жүрмәйді, бәргүчи униндин улуқ болиду. 6 Териктүрүлмәйді, Қөңлидә өчмәнлик Қериндашлар, мән йениңларға келип, сақлимайду; 6 һәкәнайысизлиқтін ҳошал намәлум тиллардилә сөзлигиним билән болмайду, Бәлки әмәлийәттін, һәқиқәттін мәлум вәһий, билим, бешарәт яки тәлимні ҳошал болиду; 7 һәммә ишта қосиги йәткүзмисәм, мән силәргә немә пайда қәңлиқ қилиди, һәммиңгә йұзлинип [Худаға] тәккүзимән? 7 һәтта аваз чиқыралайдиган ишиниду, һәммә ишқа үмид бағлайду, җансиз нәрсиләр, мәйли най болсун, чилтар һәммиңгә чидайду. 8 Меһир-мухәббәт һәргиз болсун шундақ; уларниң аһаңлириниң бир-ахирлашмайду. Бешарәтләр болса, карға биридин пәрқи болмиса, уларда челинған қәлмайду: «намәлум тиллар» болса, түгәйдү: пәдә қандақму пәриқ етилсун? 8 [Жәң] [мәжәизилик] билимләрму карға қәлмайду. қанийimu бәлгүлик бир аһаңда челинмиса, 9 Чүнки бизниң билидиганлириимиз ким жәңгә һазирлансан? 9 Шуниндек қисмән, бешарәт беридиганлириимиз силәр тилда ениқ чүшинәлигидәк сөз қисмән; 10 лекин мукәммәллик қәлгәндә, қилмисаңлар, немә демәкчи болғиниңларни қисмәнлик յоқилиди. 11 Мән кичигимдә ким чүшинәләйді? Силәр һаваға гәп балиларчә сөзлидим, балиларчә ойлидим, қилғандәк болисиләр. 10 Жаһанда, балиларчә несаплидим; өң болғинимда, шұбнисизки, хилму-хил тил-авазлар бар мән балилиқни ташлидим. 12 Чүнки вә уларниң һеч қайсиси мәнасиз әмәс;

11 әгәр әнди мән мәлүм аваз-тилниң үчүн болиду. 23 Шунин үчүн пүткүл мәнасини билмисәм, мән сөзлигүчигә жамаәт бир йәрдә жәм болғанда, һәммиси нисбәтән ят вә у маңа нисбәтән ят өз алдиға бундақ намәлүм тилларда болиду. 12 Әһвал силәрдіму шундақ. Шуңа, сөзләвәрсә вә садда яки етиқатсиз кишиләр силәр роһий илтипатларға қызығынлиқ кирип қалса, улар һәммиңларни сараң билән интилгән екәнсиләр, жамаәтниң болуп қапсиләр дейишишмәмдү? 24 Амма етиқатини қуридиган илтипатларға бай һәммиңлар вәһний-бешарәт йәткүзсәңлар, болушқа интилиңлар. 13 Шуңа, намәлүм етиқатсиз яки садда киши араңларға тилда сөзләйдиган киши сөзлигәнлирини кирип қалса, һәммиңлар тәриpidин тәржимә қилип берәләйдиган болсам дәп униң гуналириға тәнбиһ берилдиу, дуа қылсун. 14 Чүнки намәлүм тилда һәммиңлар тәриpidин униң гунакар дуа қылғынимда, роһум дуа қилиду, екәнлиги көрситилиду; 25 қолбидики сирлар лекин әқил-идригимдин болса мевә ашқарә қилинғанда, у өзини йәргә ташлап: чиқмайду. 15 Үндақта қандақ қилиш керәк? — «Худа һәқиқәтән араңлардидур» дәп Мән бәзидаға роһум билән дуа қилимән, Худага сәждә қилиду. 26 Әнди қериндашлар, һәм бәзидаға әқил-идригим биләнму дуа қандақ қилишимиз керәк? Силәр бир қилимән; мән бәзидаға роһум билән мәдһийә йәргә жәм болғиниңларда, һәр бириңларда нахшилирини ейтимән, һәм бәзидаға әқил- [бир илтипат] болиду; бирисида мәдһийә идригим биләнму мәдһийә нахшилирини нахшиси, бирисида тәлим, бирисида ейтимән; 16 болмиса, пәкәт роһуң биләнла намәлүм тил, бирисида вәһний, бирисида мәдһийә окусаң, ишләткән [тилиңни] намәлүм тилниң үйешими болиду. һәммә билмигәнләрниң қатарида олтарғучи ишлар етиқатниң қурулуши үчүн болсун. 27 тәшәккүрүңгә қандақму «Амин» дейәлисүн? Намәлүм тилда сөзлигүчиләр болуп қалса, Чүнки у ейтқининиң чүшәнмәйду. иккиси яки әң көп болғанда үчи нөвәт болән 17 Сән дәрһәкүйәт тәшәккүрни яхши сөзлисүн вә бириси уларниң ейтқанлирини ейтисән, амма йениңдики аңлигүчиниң өрисүн. 28 Амма [жамаәттә] өригүчи етиқати қурулғини йоқ. 18 Мән бундақ болмиса, у сүкүт қылсун; өз-өзигө вә Худага намәлүм тилларда шәхсән һәммиңлардин ейтсүн. 29 Вәһний-бешарәт йәткүзгүчиләр көп сөзләйдиганлығым үчүн Худага болса, икки-үчи сөзлисүн; қалғанлар тәшәккүр ейтимән; 19 һалбуки, жамаәттә гәплириниң вәзинини дитлап түрсүн; 30 Амма болғанда, намәлүм тилда түмән еғиз олтарғанлар арисидин башқа бир кишигә сөзлигинимдин көре, башқыларға тәлим- мәлүм бир вәһний берилсә, сөзләвәтқан тәрбийә берәлигидәк чүшинишлик сөздин киши сөзини тохтитип нөвәтни униңға бәш еғизла сөзләлисәм дәймән. 20 бәрсүн. 31 Чүнки һәммиңлар бир-бирләп Қериндашлар, әқил-һошуңларда бала вәһний-бешарәт йәткүзсәңлар болиду; шуниң болмаңлар; яманлиқ җәһәтидә бовақ билән һәммәйлән үгиниду, һәммәйлән болунылар, амма әқил-һошуңларда пишқадәм риғбәтлиниду. 32 Пәйғәмбәрләрниң өз болунылар. 21 Тәвратта: «Чет тиллиқларниң роһлири пәйғәмбәрләрниң өзлиригә итаәт сөзи вә ят адәмләрниң ләвлири арқылы қилиду. 33 Чүнки Худа қалаймиқанчилик Мән мөшү хәлиққә гәп қилимән; лекин тұғдурғучи әмәс, бәлкі тинич-хатиржәмлик шундақ болсими улар йәнила Маңа бәргүчидур. Барлық муқәддәс бәндиләрниң қулақ салмайды — дәйду Пәрвәрдигар» жамаәтлиридә шундақ тәртип бар. дәп пүтүлгәндер. 22 Шуңа «намәлүм 34 Араңлардики аяллар жамаәтләрдә тиллар» болса бир аламәт бәлгүдүр; сүкүттә олтарсун; уларниң сөзлишигә етиқатчиларға әмәс, бәлкі етиқатсизларға рухсәт қилинмиған; Тәврат қанунида аламәт бәлгүдүр; вәһний-бешарәтләр болса, бәлгүләнгәндәк, улар [тәртипкә] бойсунсун. етиқатсизлар үчүн әмәс, бәлкі етиқатчилар 35 Амма улар мәлүм ишни билмәкчи болса,

өйидә өз әрлиридин сорисун; аялниң әмәлийәттә ишлигүчи мән әмәс, бәлки жамаәттә сөзлиши уятлиқ иштур. **36**Худаниң мән билән болған Худаниң меһир-сөз-каласы силәрдин башланғанму?! Яки шәпкитидур. **11** Демәк, мәйли мән яки ялғуз силәргила йетип кәлгәнму?! **37** башқа [расуллар] болсун, һәммимизниң Бириси өзини вәхий-бешарәтчи яки роний йәткүзгәнлири охшаш болуп, у дәл силәр киши дәп саниса, у силәргә һазир язған ишинип қобул қылған хуш хәвәрдүр. **12** Амма бу сөзүмниң һәқиқәтән Рәбниң әмри Мәсиһ өлгәнләр ичидин тирилдүрүлгән дәп екәнлигини етирап қылсун. **38** Бириси жақаланған болса, қандақмұ аранлардики буни етирап қилишни халимиса, у етирап бәзиләр өлгәнләрниң тирилиши дегән қилинмайду. **39**Шуниң үчүн, и қериндашлар, йоқ иш, дәйдү? **13** Амма өлгәнләрниң вәхий-бешарәтләрни йәткүзүшкә тәлмүрүп тирилиши дегән йоқ иш болса, Мәсиһниң интилиңлар, шундақла намәлум тилларда тирилишиму йоқ иш болған болатти. **14** сөзләшни чәклімәңлар. **40** [Хуласә қилип Шуниңдәк әгәр Мәсиһ өлүмдин тирилгән ейтқанда], һәр бир иш чирайлиқ, тәртиплик болмиса, жақалиған хәвириимиз беңудә қилинсун.

15 Амма, и қериндашлар, мән силәргә

еслидә йәткүзгән хуш хәвәрни баян қылмақчимән; силәр бу хуш хәвәрни қобул қылған вә униңда чиң туруватисиләр; **2** мән силәргә йәткүзгән хуш хәвәр болған каламда чиң турған болсаңлар, — (ишәнгинаңлар бекарға кәтмигән болса) — силәр униң арқылы күткүзулататисиләр. **3** Чүнки мән өзүмгә аманәт қилинғанлирини әң зәрүр иш сүптидә силәргиму тапшурдум; **4** иш, Тәврат-Зәбурда алдин-ала ейтилғинидәк, Мәсиһ гуналиrimiz үчүн өлди; **5** У Кефасқа, андин он иккиләнгә көрүнди; **6** андин У бир сорунда бәш йүздин артуқ қериндашқа көрүнди; уларниң көпинчиси бүгүнки күндә тирик, амма бәзилири өлүмдә ухлаватиду; **7** У Яқупқа, андин расулларниң һәммисигә көрүнди; **8** һәммисидин кейин У худди вақитсиз туғулған бовақтәк болған мәниму көрүнди. **9** Чүнки мән расуллар арисидики әң төвинимән, расул дәп атилишқа лайик әмәсмән; чүнки мән Худаниң жамаитигә зиянкәшлик қылғанмән. **10** Лекин һазир немила болсам Худаниң меһир-шәпкити арқылы болдум; Униң маңа көрсәткән шу меһир-шәпкити бекарға кәтмиди; чүнки мән [Худаниң хизметидә] барлық расуллардин бәкрәк жапалиқ ишлигәнмән;

болған, силәрниң етиқатиңларму беңудә болған болатти. **15** Һәтта бизму Худа тоғрисидики ялған гувачилар болған болаттуқ — чүнки биз Худаниң Мәсиһни өлүмдин тирилдүргәнлигигә гувалиқ бердүк. Әгәр һәқиқәтән өлүмдин тирилиш болмиса, Худа Мәсиһниму өлүмдин тирилдүрмігән болатти. **16** Чүнки өлгәнләр қайта тирилдүрүлмисә, Мәсиһиму тирилмігән болатти. **17** Мабада Мәсиһ тирилмігән болса, етиқатиңлар көрәксиз болған, силәр техичә гуналириңларда жүрүватқан болаттиңлар, **18** шундақла Мәсиһтә өлүмдә ухлаватқанларму налакәткә йүз тутқан болатти. **19** Әгәр үмүтүмизни пәкәт бу дуниядикى һаятимиз үчүнла Мәсиһкә бағлиған болсақ, биз инсанлар арисидики әң бечарә адәмләрдин болған болимиз. **20** Амма әмәлийәттә, Мәсиһ өлүмдә ухлиғанлар ичидә «һосулниң тунжа мевиси» болуп, өлүмдин тирилгәндүр; **21** Чүнки бир инсан арқылы өлүм [аләмдә] пәйда болғинидәк, өлүмдин тирилишүм бир инсан арқылы [аләмдә] пәйда болди. **22** Адаматимиздин болғанларниң һәммиси [униң түпәйлидин] өлүмгә мәһікүм болғанлигига охшаш, Мәсиһдә болғанларниң һәммиси [Униң түпәйлидин] өлүмдин һаятқа еришиду. **23** Амма һәммәйлән өз нөвәт-қатарида тирилиду; тунжа һосулниң мевиси болған Мәсиһ бириңчи; иккінчиләр болса Мәсиһниң дунияға қайтип кәлгинидә өзигә тәвә

болғанлар. 24 Аңдин ахирәт болиду; шу чағда халас. 38 Вә кейин Худа Өз хәниши бойичә У барлық һөкүмрәнлиқни, барлық һоқық, унинә мәлум бир тәнни бериду; шундақла вә һәр хил құчләрни әмәлдин қалдуруп, уруқданлириниң һәр биригә өзиниң тенини падишлиқни Худа-Атиға тапшуриду. 25 ата қилиду. 39 Жәніварларниң әтлири Чүнки У барлық дүшмәнләрни [мәғлуп болса бир-биригә охшамайду; инсанларниң қылип] айиги астида қылғычә һөкүм сүрүши өзигә хас әтлири бар, һайванларниң өзигә керәктүр; 26 әң ахирқи йоқитилидиган хас әтлири бар, учар-қанатларниң дүшмән болса өлүм өзиidor. 27 Чүнки бар, белиқларниң бар. 40 Асманда [Зәбүрда] «[Худа] пүткүл мәвжудатни жисимлар бар, йәр йүзидиму жисимлар Униң айиги астиға бойсундурған» [дәп бар; амма асмандикисиниң жула-шәриви пүтүкклүктүр]. Амма «пүткүл мәвжудат башқычә, йәр йүзидикисиниң башқычә Униң бойсундурған» дейилгинидә, болиду; 41 Қүышниң шан-шәриви бир хил, рошәнки, шу «пүткүл» дегән сөз «һәммини айниң шәриви йәнә бир хил, юлтузларниң Униң бойсундурғузгучи»ниң өзини шан-шәриви йәнә бир хилдур; чүнки ичиғә алған әмәстур. 28 Амма һәммә юлтузлар шан-шәрәплиридә бир-биридин Униң бойсундурғандын кейин, пәриклиниду. 42 Өлүмдин тирилиш һәм Оғул һәммини өзигә бойсундурғучига шундақтур. [Тән] чириш һалитидә терилиду, бойсуниду; шуниң билән Худа һәмминиң чиримас һаләттә тирилдүрүлиду; 43 һәммиси болиду. 29 Өлүмдин тирилиш Уятлиқ һаләттә терилиду, шан-шәрәп билән болмиса, бәзиләрниң өлгәнләр үчүн тирилдүрүлиду; ажыз һаләттә терилиду, чөмүлдүрүлүшини қандақ چүшиниш көрәк? амма күч-кудрәт билән тирилдүрүлиду. 44 Өлгәнләр зади тирилмисә, кишиләр улар У тәбиэткә тәвә бир тән сүпитидә терилиду; үчүн немә дәп чөмүлдүрүлиду? 30 Бизләр роһиңа тәвә бир тән болуп тирилдүрүлиду; немә дәп [һәр күни] һәр саатта хәвп- әслидә тәбиэткә тәвә бир «жәнлиқ» тән хәтәргә дуч келип жүримиз? 31 Рәббимиз болған болса, әнді роһий бир тән болиду. Мәсін Әйсада силәрдин пәхирлининшім 45 Шуңа [Тәвратта] мундақ пүтүлгәнки: раст болғандәк, [и қериндашларым], мән «Түнжиқи инсан Адәм атимиз тирик бир һәр күни өлүмгә дуч келимән. 32 Әгәр жан қилип яритилди»; амма «ахирқи инсанларниң нүктиинәзидин ейтқанда Адәм ата» болса наятың бәргүчи Roh «әфәсүс шәһиридә вәһиши һайванлар болди. 46 Амма авал кәлгини роһий адәм билән елиштим» десәм, өлгәнләр өлүмдин әмәс, бәлки «тәбиэткә тәвә болғучи» тирилмисә, буниң маңа немә пайдиси? адәм еди, кейин «роһий адәм» кәлди. 47 «Әтә бәрибир өлүп кетидиган болғандын Дәсләпки инсан болса йәрдин, тупрақтын кейин, йәп-ичип жүрүвалайли» дегән сөз апиридә қилинған; иккінчи инсан болса йоллуқ болмамти? 33 Алданманылар; чүнки асмандин қәлгәндүр; 48 Тупрақтын «Яман һәмраһлар әхлақни бузиду». 34 апиридә қилинганиң қандақ болған болса, һәкканий болуш үчүн ойғининдер, гунадин [униңдин] [болған] «тупрақлиқ»ларму қол үзүңлар; чүнки бәзиліриңларда Худа шундақ болиду; асмандин қәлгини қандақ тогрилиқ хәвәр йоқтур — буни ейтсам болса, униңдин болған «асманлиқлар»му силәр үчүн уят әмәсму? 35 Бәлким бириси: шундақ болиду. 49 Бизләр «тупрақлиқ «Өлүккәндер қандақ тирилдүрүләр? Улар адәм» сүритидә болғинимиздәк, «асманлиқ қандақ тән билән тириләр?» — дәп сориши адәм» сүритидиму болалаймиз. 50 мүмкін. 36 И ахмақ киши, сениң теригиниң, Амма шуны ейтимәнки, и қериндашлар, өлмәй туруп қайтидин тирилмәйди. 37 әт вә қандын төрәлгәнләр Худаниң һәм сениң теригиниң, өсүмлүкниң тени падишилиғиға варислиқ қиласалмайду; әмәс, бәлки униң ялаңач дени — мәсилән, чиригүчи чиримайдиганға варислиқ бүгдайниң яки башқа бирәр зираәтниң дени, қиласалмайду. 51 Мана, мән силәрғә бир

сирни ейтип беримән; биз һәммимизла турушум мүмкин, һәтта йениңларда қишлоап [өлүмдә] ухлайдиганлардин болмаймиз; қелишимму мүмкин; шуниндәк андин бирақ һәммимиз өзгәртилимиз! 52 қәйәргә бармақчи болсам, силәр ярдәм Бир дәқиқидила, көзни бир жумуп қилип, мени йолға селип қоярсиләр. 7 ачқичә, әң ахирки канай челинғанда Чүнки бу қетим силәрни йол үстидила өзгәртилимиз; чүнки канай челинсила көрүп өтүп кетишни халимаймән, бәлки өлгәнләр чирилас һаятқа тирилдүрүлиду, Рәб буйруса, силәр билән биллә узунрақ шундақла өзгәртилимиз; 53 Чүнки бу чирип бир мәзгил турғым бар. 8 Амма мән Әфасус кәткүчи чирилас һаятни кийивелиши, бу шәһиридә орма һейтигичә турмақчимән. 9 өлгүчи өлмәсликни кийивелиши керәк; Чүнки [мошу йәрдә] маңа әжайип чоң, утуқ- 54 Амма чирип кәткүчи чирилас һаятни мевә бериватқан бир ишик кәң ечилиди, кийгәндә, бу өлгүчи өлмәсликни кийгәндә, шуниндәк қарши чиккучиларму көп. 10 шу чаңда бу сөз әмәлгә ашурулиду: «Өлүм Тимотий йениңларға берип турса, униң ғәлибә тәрипидин жутулуп йоқитилиду!». араңларда қорқмай әркин-азатә жүрүшигә 55 «Аһ, өлүм, сениң һәштириң қени?! Аһ, көңүл бөлүңлар. Чүнки уму маңа охаша өлүм, сениң ғәлибәң қени?!» (Hadēs g86) 56 Рәбниң хизметини ишләватиду. 11 Шуңа Өлүмдики һәштәр — гунадур, гунаниң күчү һеч ким уни төвән көрмисүн; бәлки уни болса, Тәврат қануни арқилиқ намайән мениң һеннимә келиши үчүн аман-есен болиду. 57 Лекин бизни Рәббимиз әйса узитип йолға селип қоюнлар; чүнки униң Мәсін арқилиқ буларниң үстидин ғәлибиғә қериндашлар билән биллә келишини ериштүргүчү Худага тәшәккүр! 58 Шуңаң күтмәктимән. 12 Амма қериндишимиз үчүн, сөйүмлүк қериндашлириим, чиң туруп Аполлосқа кәлсәм, униңдин қериндашлар тәврәнмәс болуңлар, Рәбниң хизметидики билән биллә силәрниң һениңларға беришни ишлириңлар һемишә кәң зиядиләшсүн; көп өтүндүм. Лекин униң һазирчә барғуси чүнки Рәбдә болған әжир-жапайңлар йоқ. Кейин пурсәт пишип йетилгәндә һәргиз беңдә кәтмәйдиганлигини бариду. 13 һошияр болуңлар, етиқатта чиң туруңлар; мәртанә әрдәк болуңлар! Қайсәр болуңлар! 14 Силәрниң қылған һәммә ишиңлар мәһир-муһаббәт билән қилинсун.

16 Энди мұқәддәс бәндиләр үчүн сәдиқә топлаш тоғрилиқ, силәрму Галатия өлкисидики җамаәтләргә тапилиғинимдәк қилиңлар. 2 ھәр һәптиниң биринчи күнидә ھәр бириңлар тапавитиңларниң бәрикити бойичә униңдин бир үлүшини ажритип өз һениңларда сақлап қоюнлар; шундақ қылсанңлар, кәлгән вактимда сәдиқә топлаш һажәт болмайду. 3 Мән кәлгинимдә, силәр қайси адәмләрни лайиқ көрүп таллисанңлар, мән шуларға [тонуштуруш] хәтлирини йезип берип мошу сәдиқә-шәпқитиңларни Йерусалимә апирип беришкә әвәтимән. 4 Мениңму беришим мувапиқ көрүлсә, улар маңа һәмраһ болуп бариду. 5 Амма мән Македонийә өлкисидин өткәндін кейин һениңларға келимән — чүнки мән Македонийәдин өтмәкчимән — 6 бәлким мән силәр билән биллә бир мәзгил

силәргә салам. Аквила вә Прискилла
һәм уларниң өйидә җәм болидиган
җамаэттинму Рәбдә силәргә қизғин салам
йоллайду. **20** Қериндашларниң һәммиси
силәргә салам йоллайду. Бир-бириңлар
билән пак сәйүшләр билән саламлишиңлар.
21 Мана, мәнки Павлус өз қолум билән салам
йезиватимән! **22** Һәр ким Рәб Әйса Мәсиһни
сөйгүчи болмиса, униңға ләнәт болсун!
Рәббимиз, кәлгәйсән! **23** Рәб Әйса Мәсиһниң
мәһир-шәпкити һәммиңларға яр болгай! **24**
Мениң Мәсиһ Әйсада болған муһәббитим
һәммиңлар билән биллә болгай. Амин!

Коринтлиқларға 2

1 Худаниң ирадиси билән бекитилгән,

Мәсиң Әйсаниң расули мәнки Павлус вә қериндаш болған Тимотийдин Коринт шәһиридә туруватқан, Худаниң жамаитигә вә шуниндәк пұтқул Ахая өлкисидики барлық муқаддәс бәндиләргә салам! 2 Атимиз Худа һәм Рәб Әйса Мәсиңтин силәргә меһир-шәпқәт вә хатиржәмлик болғай! 3 Рәббимиз Әйса Мәсиңниң Атиси, рәһимдиллиқтарниң егиси Ата, барлық риғбәт-тәсәллинің Егиси болған Худаға тәшәккүр-мәдһиә оқулағай! 4 Биз учриған һәр қандак җапа-мушәққеттә У биздегә риғбәт-тәсәлли бериватиду, шуниң билән биз Худа тәриpidин риғбәтләндүргүлгән болуп У йәткүзгән риғбәт-тәсәлли билән һәр қандак башқа җапа-мушәққеткә учриғанларға риғбәт-тәсәлли берәләйдиган болдуқ. 5 Чүнки, Мәсиңниң азап-оқубәтлири биз тәрәпкә ешип ташқандәк, Мәсиң арқилиқ болған риғбәт-тәсәллимизму ешип ташиди. 6 Амма биз җапа-мушәққеттә қалсақму бу силәрниң риғбәт-тәсәлли вә нижат тепишиңлар үчүн болиду; булар силәрниң, биз тартқан азап-оқубәтләргә охшаш азап-оқубәтләргә чидишиңлар билән силәрдиму насил қилиниду; биз риғбәт-тәсәлли тапсақму у силәрниң риғбәт-тәсәллириңлар вә нижатиңлар үчүн болиду; шуңа бизниң силәргә бағлиған үмтүмиз мустәһкемдур; чүнки силәр азап-оқубәтләрдин ортақ несивилик болсаңлар, охшашла риғбәт-тәсәллидин ортақ несивилик болисиләр дәп билимиз. 8 Чүнки, и қериндашлар, силәрниң Асияда дуч кәлгән җапа-мушәққеттин хәвәрсиз жүрүшүңларни халимаймиз; у вақытларда биз чидигүсиз егир бесимға дуч кәлдүк, һәттә наятниң өзидин үмүт үзгидәк болған едуқ. 9 Амма өзимизгә әмәс, бәлки өлгәнләрни тирилдүргүчи Худаға тайинишимиз үчүн қәлбимизде өлүмгә мәһікүм қилинғандәк жүреттуқ. 10 У бизни бундақ дәһшәтлик бир өлүмдин қутқузған вә һазир қутқузмақта, вә мәдәт бериватисиләр; шундақ қилип талай адәмләрниң вастиси арқилиқ бизгә көрситилгән илтипат түпәйлидин талай адәмләр [Худаға] рәхмәтләр ейтидиган болиду. 12 Чүнки пәхримиз, йәни вијжданимизниң гувалиғи шуки, Худаниң алдида сап нийәтләр вә сәмимиyllik билән (инсаный парасәт билән әмәс, бәлки Худаниң меһир-шәпқити билән) биз бу дунияға нисбәтән вә болупмұ силәргә нисбәтән өзимизни тутувалидиган болдуқ. 13 Чүнки силәргә язғинимиз оқуялайдиган вә тонуп йетәләйдигандың башқа һеч һәрсә әмәс; лекин мән силәрниң бизни қысмән тонуп йәткениңлар бойичә Рәб Әйсаниң күнидә силәр бизниң пәхримиз болидигиниңлардәк бизләрниму силәрниң пәхриңлар болиду Чүнки, Мәсиңниң азап-оқубәтлири дәп бизни толуқ тонуп йетишиңларни тәрәпкә ешип ташқандәк, Мәсиң арқилиқ үмүт қилимән. 15 Шуниң билән мөшүндақ ишәштә болуп мән әслидә иккинчи қетим силәргә меһир-шәпқәтни йәткүзүшкә авал силәрниң қешиңларға бармақчидим; 16 йәни, қешиңлардин Македонийәгә өтүп, андин Македонийәдин йәнә қешиңларға келишни, шундақла силәр тәрипиңлардин Йәһүдийә өлкисигә узитилишимни үмүт қилған едим. 17 Мәндә шундақ нийәт болғанда, мән уни йениклик билән қарап қылғанму? Мән нийәт қылғанда, мәндә «әтлик» кишиләрдикидәк: бирдәм «бәрһәк, бәрһәк» вә бирдәм «яқ, яқ» дейиш бармы? 18 Амма Өз сөзиðә турғинидәк, бизниң силәргә ейтқан сөзимиз бирдәм «бәрһәк» вә бирдәм «яқ» болмайду; 19 Чүнки биз (мән вә Сильванус вә Тимотий)ниң араңларда жакалиқинимиз – Худаниң Оғли, Әйса Мәсиң, бирдәм «бәрһәк» вә бирдәм «яқ» әмәстүр; бәлки Униңда «бәрһәк»ла бардур. 20 Чүнки Худаниң қанчилык вәдилери болушидин қәтъинәзәр, улар Униңда «бәрһәк»тур, вә биз арқилиқ Униңдыму Худаға шан-шәрәп қәлтүридиган «Амин» бардур. 21 Әнді бизләрни силәр билән биллә Мәсиңдә чиң түрғузғачи

бизни йәнила күткүзиду, дәп унинә үмүт бағлидук; 11 силәрму буниңда һәм биз үчүн дуа-тилавәтләр билән мәдәт бериватисиләр; шундақ қилип талай адәмләрниң вастиси арқылың бизгә көрситилгән илтипат түпәйлидин талай адәмләр [Худаға] рәхмәтләр ейтидиган болиду. 12 Чүнки пәхримиз, йәни вижданимизниң гувалиғи шуки, Худаниң алдида сап нийәтләр вә сәмимийлик билән (инсаный парасәт билән әмәс, бәлки Худаниң меһир-шәпкәти билән) биз бу дунияға нисбәтән вә болупмұ силәргә нисбәтән өзимизни тутувалидиган болдуқ. 13 Чүнки силәргә язғинимиз окуялайдиган вә тонуп йетәләйдигандын башқа һеч нәрсә әмәс; лекин мән силәрниң бизни қымсән тонуп йәткениңлар бойичә Рәб Эйсаның құнидә силәр бизниң пәхримиз болидигиниңлардәк бизләрниму силәрниң пәхриңлар болиду дәп бизни толуқ тонуп йетишиңларни үмүт қилимән. 15 Шуның билән мошуңдақ ишәштә болуп мән әслидә иккінчи қетим силәргә меһир-шәпкәтни йәткүзүшкә авал силәрниң қешин්ларға бармақидим; 16 йәни, қешин්лардин Македонийәгә өтүп, андин Македонийәдин йәна қешин්ларға келишни, шундақла силәр тәрипиңлардин йәһүдийә өлкисигә узитилишимни үмүт қылған едим. 17 Мәндә шундақ нийәт болғанда, мән уни йениниклик билән қарап қылғанму? Мән нийәт қылғанда, мәндә «этлик» кишиләрдикидәк: бирдәм «бәрһәк, бәрһәк» вә бирдәм «яқ, яқ» дейиш барму? 18 Амма Өз сөзиңде турғинидәк, бизниң силәргә ейтқан сөзимиз бирдәм «бәрһәк» вә бирдәм «яқ» болмайду; 19 Чүнки биз (мән вә Сильванус вә Тимотий)ниң араңларда жәкалиқнимиз — Худаниң Оғли, Эйса Мәсиһ, бирдәм «бәрһәк» вә бирдәм «яқ» әмәстүр; бәлки Униңда «бәрһәк»ла бардур. 20 Чүнки Худаниң қанчилык вәдилири болушидин қәтъинәзәр, улар Униңда «бәрһәк»тур, вә биз арқылың Униңдиму Худаға шан-шәрәп қәлтүридиган «Амин» бардур. 21 Әнді бизләрни силәр билән биллә Мәсиһдә чиң түрғузгүчи

болғини һәм бизни мәсиһлигини болса иш үчүн кәчүрүм қылған болсаңлар, мәнмұ Худадур. 22 Ү йәнә үстимизгә мәһүр һәм уни шундақ қылған болимән; мәнмұ бесип, қәлбимизгә Өз Роһини «капаләт» мәлум бир ишни кәчүрүм қылғинимда болушқа ата қилди. 23 Амма Худани өз (бирәр ишни кәчүрүм қылған болсам), мән жәнимінға гувачи болушқа чақиримәнки, силәрни дәп Мәсиһниң һозурида шундақ Коринтқа техи бармиғанлығимниң сәвәви қылдым. 11 Шуниң билән Шәйтандың бидзин һеч көңлуңларни аяш үчүн еди. 24 Биз үстүнлүккә еришәлмайды; чүнки биз унин һәргиз иман-етиқатиңлар үстігө һәкүм һейлә-микирлиридин беҳәвәр әмәсмиз. 12 сүргүчиләр әмәсмиз, бәлки силәрниң Әнді Мәсиһниң хуш хәвирини жақалашқа шат-хурамлиғиңларни ашурушқа силәргә Троас шаһиригә қәлгинимдә вә шундақла һәмқарлашқучилармиз; чүнки силәр этиқат Рәб тәрипидин [пурсәт] ишиги маңа арқилиқла мәзмут тури силәр. 13 қериндишим Титусни ечилиғини билән,

2 Лекин мән ичимдә, қешинىларға барсам йәнә азар елип бармаймән дегән қарапта кәлдим. **2** Чүнки әгәр мән силәргә азар бәрсәм, мениң түпәйлимдин азар йегенләрдин башқа қайсибири мени шатлануралисун? **3** Мән әсли мени шатлануруши тегишлик болғанлардин әксичә азар йәп қалмай дегән мәхсәттә шу хәтни яздим; чүнки мениң шатлигим силәр һәммиңларниң шатлиғидур дәп силәр һәммиңларға ишәш бағлидим. **4** Чүнки әслидә өзүм еғир азап ичидә қәлбимдики дәрд-әләмдин көп көз яшлиrimни төккүзүп туруп силәргә шу хәтни язған едим; мәхситим силәргә азар бериш әмәс, бәлки силәргә чоңқұр бағланған, ешип ташқан муһаббитимни билишиңлар үчүн еди. **5** Амма бирәрсі азар йәткүзгән болса, униң азар йәткүзгини мән әмәс дәймән, у бәлки мәлум дәриҗидә (бу ишни зиядә еғир қылғым йоқ) һәммиңларға азар йәткүзди. **6** Бундақ адәмниң көпинчиңлар тәрипидин тәнбиһләнгини йетәрликтүр; **7** Шуңа һазир әксичә, силәр униңға меңир-шәпқәт көрситип риғбәт-тәсәлли беришиңларға тоғра келиду; болмиса бундақ бир киши бәлким файәт зор дәрд-әләмдин өзини йоқитишиму мүмкін. **8** Шуңа мән силәргә униңға муһаббитиңларни испатлишиңларни жекиләймән. **9** Шу хетимни йәнә бир мәхсәттә, йәни силәрниң һәммә ишларда итаәтмән яки итаәтмән әмәслигиңларни синап билишим үчүн яздим. **10** Лекин силәр қайсибирини мәлум

ечилгини билән, 13 қериндишим Титусни тапалмиигүй түпәйлидин роһум арам тапмиди; шуның билән мән шу йәрдикиләр билән хошлишип, Македонийәгә сәпәр алдым. 14 Амма бизни Мәсиһдә hemiша тәнтәнә билән ғалипанә башлайдиган, биз арқилиқ hər йәрдә Өзигә дост тарткучи хушпурасын чакчучи Худага тәшеккүр! 15 Чүнки биз Худага йәткүзүлүватқан Мәсиһнин ҳушпурасында арисида həm һалакәткә кетиватқанлар арисида шундақмиз; 16 кейинкиләргә өлүмгә болған өлүмнин ပуриғи, алдинқыларға наятлиқ болған наятлиқнин ပуриғидурмиз; әнді мөшүндәк ишларнин һөддисидин ким циқалайду? 17 Чүнки биз көп кишиләрнин қылғинидәк Худаниң калам-сөзини сода-сетиң иши қылмаймиз; әксичә биз сәмимийлик билән Худа алдида Худадин [әвәтилгәнләр] сүпитеңдә Мәсиһдә сөзләймиз.

3 Биз йәнә өзимизни тәвсийә құлғили туруватамдук? Яки башқа бәзиләргө керәк болғандәк, силәргә йезилған яки силәр язған тәвсийинамиләр бизгә керәкмү? **2** Силәр өзүңлар бизниң тәвсийинамимиздүрсиләр, қәлбимиздә пүтүлгән, hәр инсанға тонуш болған вә оқулидиган. **3** Силәрниң биз тәрипимиздин пәрвиш қылинған, Мәсихниң мәктупи екәнлигиңлар аян болди (бу мәктуп сияһ билән әмәс, бәлки тирик Худаниң Роһи билән йезилған; таш тахтайларға әмәс, бәлки қәлбниң әтлик тахтайлириға пүтүлгүктүр). **4**Әнді бизниң Мәсих арқиلىқ Худага қарайдиган шунчә зор ишәшимиз

бар; 5 өзимизни бирәрнәрсини қылғидәк тәрипидин шан-шәрәп үстигә шан-шәрәп иқтидаримиз бар дәп ҹаглиғинимиз йоқтур; қошулуп өзгәртилмәктимиз.

иқтидарлығымиз болса бәлки Худадиндур.

6 У бизни ьеңи әһдиниң хизмәткарлири болушқа иқтидарлық қилди; бу әһдә пүтүклүк сөз-жұмылларға әмәс, бәлки Roħka аасасланған. Чүнки пүтүклүк сөз-жұмыллар адәмни өлтүриду; лекин Roħ болса адәмгә һаят қәлтүриду.

7 Амма сөз-жұмыллар билән ташларға оюлған, өлүм қәлтүридиған хизмәт шан-шәрәп билән болған вә шундақла Исаииллар Мусаниң йүзидә жулаланған шан-шәрәптин йүзигә көзлирини тикип қаралмған йәрдә (гәрчә шу шан-шәрәп һазир әмәлдин қалдурулған болсими),

8 Roħ билән жүргүзүлидиган хизмәт техиму шан-шәрәплик болмамду?

9 Чүнки адәмниң гунайини бекитидиган хизмәт шәрәплик болған йәрдә, инсанни һәкканий қилидиган хизмәтниң шәриви техиму ешип ташмамду!?

10 Чүнки әслидә шан-шәрәплик болған ишниң һазирқи ғайәт зор шан-шәрәплик ишниң алдида неч қандақ шан-шәрәпликлиги йоқтур;

11 чүнки әмәлдин қалдурулған иш әслидә шан-шәрәп билән қәлтүрүлгән йәрдә, һазир орнини басқан иш техиму шан-шәрәплик болиду.

12 Биздә шунчә зор шундақ бир үмүт болған екән, биз толиму жүрәклик болимиз.

13 Биз Исаиилларни әмәлдин қалдурулидиган [әһдиниң] парлақ нуриға көзини тикип қарашниң ақивитига учрап кәтмисүн дәп йүзигә чүмпәрдә тартивалған Мусага охшимаймиз.

14 Амма уларниң ой-көңүллири қадақлашқан еди; чүнки бүтүнгө қәдәр кона әһдини оқуғинида мөшү чүмпәрдә еливетилмәй қәлди; чүнки пәкәт Мәсиңде болғандила у елип ташливетилидү.

15 Амма бүтүнгә қәдәр, Мусаниң язмилири оқуғинида шу чүмпәрдә йәнила қәлбини йепивалмақта.

16 Амма һәр ким Рәбгә қарап бурулса, чүмпәрдә елип ташлиниду.

17 Амма Rəb шу Roħtup; вә Rəbniң Roħи қәйәрдә болса, шу йәрдә һәрлүк болиду.

18 Вә биз һәммимизниң йүзимиз чүмпәрдисиз һалда Rəbniң шан-шәривигә қаригинида, Униң охшаш сүритидә болушқа Roħ болған Rəb

4 Шуңа [Худа] бизгә рәһим-шәпкәт көрсәткәндәк, бу хизмәт бизгә аманәт қилинған екән, биз бәл қойувәтмәймиз;

2 әндиликтә шәрмәндилликкә айт йошурун ишларни ташлап, нә алдамчилиқта маңмай, нә Худаниң сөзини бурмилимай, бәлки һәқиқәтни әйнән аян қилиш билән Худа алдида дуруслуғимизни һәр адәмниң вижданыға көрситимиз.

3 Амма хуш хәвиримиз чүмкәлгән болсими, у һалак болуватқанларға нисбәтән чүмкәлди;

4 Чүнки Худаниң сүрәт-образи болған Məsihniң шан-шәриви тогрисидики хуш хәвәрниң нури уларниң үстидә йорумисун дәп, бу заманниң илаһи етиқатсизларниң ой-зәниллирини кор қилди. (aiōn g165) 5 Чүнки биз өзимизни әмәс, бәлки Məsih Әйсани Rəb, шуниндәк өзимизни Әйса үчүн силәрниң хизмәткариңлар дәп елан қилимиз.

6 Чүнки «қараңғулуқтын нур йорусун» дәп буйруған Худа, Məsihniң дидаридин Әзиниң шан-шәривини тонутушқа болған йоруқлуқниң [биз арқылы] чечилиши үчүн, бизниң қәлбимизни йортқандур.

7 Амма құдрәтниң ғайәт зорлуғи биздин әмәс, бәлки Худадин болғанлығи көрүнсүн дәп бу гөһәргә сапал идишларда қашилақлиқ һалда егидарлық қилимиз.

8 Мана биз һәртәрәптә қистилип қалдуқ, амма йәнжілмидүк;

9 зиянкәшликкә учраватимиз, амма һәмдәмсиз қалмидүк;

жықтилдуқ, амма һалак болмидүк;

10 Әйсаның һаяти тенимиздә аян қилинсүн дәп, һәрдайым тенимиздә Әйсаның өлүмини қөтирип жүримиз.

11 Чүнки Әйсаның һаяти өлидиган әтлиримиздә аян қилинсүн үчүн, тирик қалған бизләр һәрдайым өлүмгә тапшурулмақтимиз.

12 Шуниң билән биздә өлүм ишләватиду, амма һаят силәрдә ишләватиду.

13 Вә «Мән ишәндим, шуңа сөз қылдым» дәп йезилғандықидәк иман-ишәштики roħka егә болуп, бизму ишәндуқ вә шуниң билән сөз қилимиз;

14 Чүнки Рәб Әйсани тирилдүргөн [Худа] билән, мәйли тәндә болайли, тәндин нери бизни Әйса билән биргә тирилдүриду, болайли, уни хүрсән қилишни истәк-нишан шундақла бизни силәр билән биргә Өз қилип интилимиз. 15 Чүнки әмәлліримизни, яхшилиқ болсун, яманлиқ [бу] һәммә ишлар силәр үчүндерки, техиму болсун, һәр биримизгә қайтурулуши үчүн көп кишиләрниң вужудида ешип ташқычә Мәсиһниң сорақ тәхти алдида һазир бегишланған меһир-шәпкәт сәвәвидин көп болушимиз лазим болиду. 11 Шуниң билән кишиләрниңму Худани улуқлап ейтқан Рәбнин дәһшитини билгәнлигимиз үчүн, тәшәккүрлири ешип ташиду. 16 Шуңа биз бәл инсанларни ишәндүрүшкә тиришимиз; қоювәтмәймиз; гәрчә ташқи инсанлигимиз лекин биз Худага очуқ-ашкаримиз, солашсиму, дәрһәкүкәт ички инсанлигимиз шуниндәк силәрниң вижданылардиму күндин-күнгә йециланмақта. 17 Чүнки ашқара тонулсақ дәп үмүт қилимән. 12 Биз һазир өзимизни қайтидин силәргә тәсийә қылғинимиз йоқ, бәлки пәкәт силәрдә қәлбидики ишлардин әмәс, ташқи қияпеттин пәхирлинидиганларға бәргидәк жавап болсун дәп, силәргә бизләрдин пәхирлиниш имканийитини яритип бериватимиз. 13 Чүнки ич-ичимизгә сиғмай қалған болсақму Худа алдида шундақ болдуқ, салмақ болсақму силәр үчүн шундақ болимиз. 14 Чүнки Мәсиһниң муһәббити бизни [шундақ қилишқа] үндәйду; чүнки биз бириси һәммәйлән үчүн өлди, шуңа һәммәйләнниму өлди, дәп неспалаймиз. 15 Вә У һәммәйләнни дәп өлди, буниңдин мәхсәт, һаят болғанлар өзлири үчүн әмәс, бәлки уларни дәп өлүп тирилгүчи үчүн яшиши үчүндур. 16 Шуниң билән биз буниңдин кейин һеч кимни инсанларчә тонумаймиз; һәттә биз Мәсиһни инсанларчә тонуған болсақ, буниңдин кейин уни йәнә шундақ тонумаймиз.

5 Чүнки бу зимиңга тәвә өйимиз, йәни бу чедиримиз үоқитилсими, Худа тәриpidин болған, инсан қоли билән ясалм乏ан бир өй, йәни асманларда әбәдий бир маканимиз бардур дәп билимиз. (aiōnios g166) 2 Әнди бу [кона өйимиздә] турғинимизда асмандикى өйимизни кийивелишқа зор интизар билән аһ урмақтимиз 3 (бәрһәк, [асмандикى өйимизни] кийивалсақ ялаңаң қалмаймиз).

4 Чүнки мошу чедирда турғинимизда, еғиричиликта аһ урмақтимиз; бу бизниң ялаңачлинишни халиқинимиз әмәс, бәлки кийиндүрүлүшни, йәни биздә өлидиган немә болса, униң һаят тәриpidин жутулушини халаймиз. 5 Әнди бизни дәп мошу ишқа тәйярлигүчи болса Худадур; У бизгә «капаләт» болған Өз Роһиниму ата қилди. 6 Шуниң билән биз һемишә юрәклик болимиз; һәмдә тенимиздә макан тутқинимизда Рәбдин нери болған мусапир болимиз дәп билимиз 7 (чүнки биз көрүш сезими билән әмәс, етиқат билән мәнимиз); 8 биз юрәклик болуп, шуниңдәк тәндин нери болуп Рәб билән биллә бир маканда болушқа техиму хүрсәнмиз. 9 Шуниң

ашқара тонулсақ әйнән үмүт қилимән. 12 Биз һазир өзимизни қайтидин силәргә тәсийә қылғинимиз йоқ, бәлки пәкәт силәрдә қәлбидики ишлардин әмәс, ташқи қияпеттин пәхирлинидиганларға бәргидәк жавап болсун дәп, силәргә бизләрдин пәхирлиниш имканийитини яритип бериватимиз. 13 Чүнки ич-ичимизгә сиғмай қалған болсақму Худа алдида шундақ болдуқ, салмақ болсақму силәр үчүн шундақ болимиз. 14 Чүнки Мәсиһниң муһәббити бизни [шундақ қилишқа] үндәйду; чүнки биз бириси һәммәйлән үчүн өлди, шуңа һәммәйләнниму өлди, дәп неспалаймиз. 15 Вә У һәммәйләнни дәп өлди, буниңдин мәхсәт, һаят болғанлар өзлири үчүн әмәс, бәлки уларни дәп өлүп тирилгүчи үчүн яшиши үчүндур. 16 Шуниң билән биз буниңдин кейин һеч кимни инсанларчә тонумаймиз; һәттә биз Мәсиһни инсанларчә тонуған болсақ, буниңдин кейин уни йәнә шундақ тонумаймиз.

17 Шуңа әнди бириси Мәсиһдә болса, у йене бир яритилгүчидур! Коңа ишлар өтүп, мана, һәммә иш йеңи болди! 18 Вә барлық ишлар Худадиндур; У бизни Мәсиһ арқиلىк Өзигә енақлаштурды, шундақла бизгә енақлаштурш хизметини тапшурди:

— 19 демәк, Худа Мәсиһдә адәмләрниң итаәтсизликлерини уларниң әйиви билән неспалашмай, аләмни Өзигә енақлаштурды; шуниңдәк бизгә енақлаштурш хәвирини аманәт қилип тапшурди. 20 Шуңа худди Худа биз арқиلىк [адәмләрдин енақлиққа келишни] өтүнгинидәк, биз Мәсиһкә вакалитән әлчиләрдүрмиз; Мәсиһниң

орнида «Худага енақлаштурулғайсиләр!» әй Коринтлиқлар, бизниң бағримиз силәргә дәп етүнимиз. 21 Гунага ھеч тонуш болмған кәң өчилди! 12 Силәр биз тәрәптин кишини Худа бизни дәп гунаниң өзи қилди; қисилған әмәс, лекин өз ич-бағриңларниң мәхсити шуки, бизниң Униңда Худаниң тарлиғидин қисилисиләр; 13 әнді адил һәкәнайлиғи болушимиз үчүндор.

6 Әнді [Худаниң] һәмкарлири сұпитетідә силәрдин Униң меңір-шәпкитини қобул қилип туруп уни бекарға кәткүзмәндар дәп етүнимиз 2 (чүнки у: «Шапаәт көрситилидіған бир пәйттә дуайиңни ижабет қилишни бекиткәнмән, нижат-кутулуш йәткүзүлідіған бир күнідә Мән саңа ярдәмдә болушумни бекиткәнмән» — деди. Мана, һазир болса «шапаәт көрситилидіған яхши пәйт»; мана, һазир «нижат-кутулуш күни»дур!). 3 [Рәбниң] хизметиге дағ кәлтүрүлмисүн дәп ھеч қандақ ишта ھеч кимниң иманиға тосалғулуқ құлмаймиз; 4 бәлки ھәр бир ишта өзимизни Худаниң хизмәткарлири сұпитетідә нәмүнә қилип жүримиз; зор чидамлиқ билән, жәбир-зулумларда, жапамышәкәтләрдә, бесим-қистақларда, 5 камча ярилирида, зинданларда, қозғилаң-топилаңлар ичидә, егер мәһнәтләрдә, түнәшләрдә, роза тутушларда, 6 паклиқ билән, билимләр билән, сәвир-тақәттлик билән, меңриванлиқлар билән, Муқәддәс Рөһ билән, сахтилиқсиз меңір-муһәббәт билән, 7 һәкүкәтниң сез-калами билән, Худаниң күч-күдрити билән, һәкәнайлиқниң он-сол қоллардикі этләрдикі һәм роһтики ھәр хил қураллири билән, 8 һәм иззәт-шөһрәттә һәм паскенилиқтін тазилап, Худаниң һақарәт ичидә, тәһмәт һәм тәрипленишләр қорқунучида өзимиздә [аян қилинған] пак-ичидә [өзимизни Худаниң хизмәткарлири муқәддәсликни камаләткә йәткүзәйли. 2 сұпитетідә намайән қилдуқ]; ялғанчилар дәп қаралған болсақму сәмимий-садиқ болуп, 9 зиян-зәхмәт йәткүзмидуқ, ھеч кимни набут намсиз болдуқ-ю, амма мәшнүрмиз; өләй қилмидуқ, ھеч кимдин пайдиланмидуқ, дәп қалдуқ-ю, амма мана, наялтурмиз; 3 Мошуларни дәп, силәрни әйиплимәкчи тәрбийидә жазаландуқ-ю, амма өлүмгә әмәсмән; чүнки мән жуқурида ейтқинимдәк, мәһкүм қилинмидуқ; 10 дәрд-әләм тарттуқ-ю, амма дайим шат-хурамлиқта туримиз; намрат болғинимиз билән, амма көп яшашқа тәйярмиз. 4 Силәргә бағыланған адәмләрни бай қылғучимиз; ھеч немимиз ишәшим зор, силәрдин болған пәхрим зор; йоқ болғини билән, амма һәммиға шуниң үчүн риғбәт-тәсәллигә толдурулдум, егидармиз. 11 Силәргә очуқ-йоруқ сөзлидуқ, барлық жапа-мұшқұлчилиқлиқимиздә

алмаштурушта болуп — (өз пәрзәнтириимгә сөзлигәндәк сөзләймән) — бағриңларни бizzиму қәң ечинлар. 14 Етиқатсизлар билән бир боюнтуруққа четилип тәңсизликтә болмаңлар; чүнки һәкәнайлиқ вә қәбиһлик оттурисида қандақму ортақлиқ болсун? Йоруқлуқниң қараңгулуқ билән қандақ һәмраһлиги болсун? 15 Мәсиһинң Белиал билән немә енақлиғи болсун? Ишәнгүчинин ишәнмиғүчі билән қандақ ортақ несивиси болсун? 16 Худаниң ибадәтханисиниң бутлар билән қандақ бирлиги болсун? Чүнки силәр тирик Худаниң ибадәтханисидурсиләр — Худаниң: «Мән уларда туримән, уларниң арисида жүримән; уларниң Худаси болимән вә улар Мениң хәлқым болиду» дегинидәк [силәр Униң ибадәтханисидурсиләр]; 17 Шуниң үчүн «Уларниң арисидин чиқип кетиңлар, Маңа айрилиңлар», — дәйду Рәб, — «ھеч напак нәрсигә тәккүчи болмаңлар», «шундила Мән силәрни қобул қилимән», 18 вә: «Мән силәргә Ата болимән, силәр Маңа оғул-қызылирим болисиләр» — дәйду һәммигә Қадир болған Рәб.

7 Әнді бу вәдиләргә муйәссәр болғандын кейин, и сөйүмлүкләр, өзимизни һәкәнайлиқниң он-сол қоллардикі этләрдикі һәм роһтики ھәр хил қураллири билән, 8 һәм иззәт-шөһрәттә һәм паскенилиқтін тазилап, Худаниң һақарәт ичидә, тәһмәт һәм тәрипленишләр қорқунучида өзимиздә [аян қилинған] пак-ичидә [өзимизни Худаниң хизмәткарлири муқәддәсликни камаләткә йәткүзәйли. 2 сұпитетідә намайән қилдуқ]; ялғанчилар дәп қаралған болсақму сәмимий-садиқ болуп, 9 зиян-зәхмәт йәткүзмидуқ, ھеч кимни набут намрат болғинимиз билән, амма көп яшашқа тәйярмиз. 4 Силәргә бағыланған адәмләрни бай қылғучимиз; ھеч немимиз ишәшим зор, силәрдин болған пәхрим зор; йоқ болғини билән, амма һәммиға шуниң үчүн риғбәт-тәсәллигә толдурулдум, егидармиз. 11 Силәргә очуқ-йоруқ сөзлидуқ, барлық жапа-мұшқұлчилиқлиқимиздә

хошаллигим ешип ташти. 5 Чүнки бәрһәк, 13 Бу сәвәптин биз риғбәт-тәсәллигә Македонийәгә кирганимиздіму этліримиз ериштуқ. Вә риғбәт-тәссәллимиз үстігә неч арам тапалмай, һәртәрәптин қисилип биз Титусниң хошаллиғи түпәйлидин қалдуқ; сиртимизда жедәл-күрәшләр, техиму зор шатландуқ; чүнки унин роңи ичимиздә қорқунучлар бар еди. 6 Амма силәр тәрипиңлардин йеңиланди. 14 чүшкүнләргә риғбәт-тәсәлли бәргүчі Худа Чүнки мән силәр тограныларда бирәр бизгә Титусниң келиши арқылық риғбәт- ишта пәхирлинип маҳтиған болсам, у тәсәлли бәрди; 7 тапқан риғбәт-тәсәллимиз ишта неч хижұл қалдурулмидим; бәлки пәкәт унин келиши арқылықла әмәс, бәлки силәргә ейтқанлиримизниң һәммиси унин силәрдин тапқан риғбәт-тәсәллиси һәқиқәт болғинидәк, бизниң Титусқа арқылықмұ болди; чүнки у силәрниң [бизгә] силәрни пәхирлинип маҳтишимизму зарықип тәлмұргиниңларни, силәрниң һәқиқәт болуп испатланди. 15 У силәрниң һәсритиңларни, силәрниң маңа болған итаәтмәнлигигиңларни, силәрниң униндин қызғын ғәмхорлуғыңларни ейтип бәрди; қандақ әймәнгән вә титригән һалда шуниң билән мән техиму хошалландим. уни қарши алғиниңларни әслигинидә, 8 Чүнки гәрчә мән силәрни хетим билән унин силәргә бағлиған ич-бағридики азаплиған болсамму, мән һазир униндин муһәббәтлири техиму ешип ташиду. 16 пушайман құлмаймән; лекин әслидә мән Мән силәргә һәр бир ишта ишәшим камил шу хетимниң силәрни азаплиғинини болғанлиғидин шатлинимән.

көрүп пушайман құлған едим (әмәлийәттә, силәрниң азаплинишиңлар қысқиғиңе бир мәзгилла болған). 9 Амма һазир шатлинимән — азапланғиниңлардин әмәс, бәлки шу азапниң силәрни товва құлдурғанлиғидин шатлинимән; чүнки силәрниң азаплинишиңлар Худаниң йолида еди; шуниң билән силәр биздин неч зиян тартмындылар. 10 Чүнки Худаниң йолида болған азап-қайғу адәмни һәргиз пушайман құлмайдыған нижатқа башлайдыған товиға елип бариду; амма бу дүниядыки азап-қайғу адәмни өлүмгә елип бариду. 11 Чүнки мана, дәл мөшү иш, йәни Худаниң йолида азаплинишиңлар, силәргә шунчә көп әстайидиллиқ, өзлириңларни әйиптин һәқәдәр халас қилиш, шунчә көп ғәзәп, шунчә көп қорқунуч, шунчә көп тәқәззарлық, шунчә көп қызғинлиқ вә җазалашқа шунчә тәйяр болушни елип қалди! Силәр бу ишниң һәр тәрипидә өзүңларниң әйиптин халас болушуңларни испатлидиңлар. 12 Әнді силәргә [шу] хәтни язған болсамму, у хәтни зиян-зәхмәт қылғучи киши үчүн әмәс, яки зиян-зәхмәт қылинғучи киши үчүн әмәс, бәлки Худа алдида бизгә болған көңлүңлардики қызғинлиқнин араңларда аян болуши үчүн яздим.

8 Амма, и қериндашлар, биз силәргә Худаниң Македонийәдіки жамаәтләргә бегишлиған мәһир-шәпқитини аян құлмақчимиз; 2 улар зор еғир жапа-мушәккәттә синалғинида, қаттық намрат әһвальда ешип ташқан шатлиғи билән уларниң очуқ қоллуғиниң байлиғи ургуп чиқти; 3 чүнки уларниң құчиниң баричә, һәтта құчидин артуқ хәйр-сақавәт қылғанлиғига өзүм гува. Улар ихтияри билән шундақ қилип, 4 биздин мүқәддәс бәндиләргә шу ярдәмдә болушниң бәхитигә вә шериклигигә мүйәссәр болушни қаттық өтүнди; 5 шундақ қилип, улар құткинимиздәк әмәс, үмүт қылғинимиздин ешип өзлирини авал Рәбгә, андин Худаниң ирадиси билән бизгиму бегишлиди; 6 шуңа, Титус силәрде [бу] меһриванлиқни башлиған екән, биз Титустин силәрни буниңға несипдаш қилип уни ада қилишқа өтүндуқ. 7 Амма силәр һәр тәрәптә, йәни ишәштә, сөздә, билимдә, толуқ әстайидиллиқта һәм бизгә болған мәһир-муһәббитиңларда әвзәл болғиниңлардәк, мөшү мәһирилик иштиму өзүңларни әвзәл көрситиңлар. 8 Мән бу гәп билән силәргә буйруқ

құлмақчи әмәсмән, бәлки башқиларниң ештият қилимиз. 21 Чүнки биз пәкәт қызғынлиғи арқылық муһәббитиңларниң Рәбниң алдидила әмәс, бәлки инсанларниң һәкүйлигини испатлаймақчимән. 9 көз алдидиму ишимизни дурус қилишқа Чүнки силәр Рәббимиз Әйса Мәсиһиниң көңүл бөлүп келиватимиз. 22 Биз йәнә мәһір-шәпқитини билисиләр — гәрчә улар билән биллә көп ишларда интайин у бай болсуму, силәрни дәп йоқсул әстайидиллиги нурған қетим испатланған болди, силәр униң йоқсуллуғи арқылық қериндашни әвәтмәкчимиз; һазир униң бейитилисиләр. 10 Мән бу тогрилиқ силәргә бағлиған зор ишәши түпәйлидин пикримни оттуриға қойимән — бу силәргә униң интайин әстайидиллиги техиму пайдиلىқ, чүнки силәр алдинқи жилила құчлук болди. 23 Титус тогрилиқ соаллар сәдиқә қилишта вә шуниңға ирадә бағлашта болса у мениң һәмраһим вә хизметиңларда яхши башлидиңлар. 11 Әнді һазир униң болған һәмкаримдур; башқа икки қилиңлар; қызғын ирадә бағлигиниңлардәк, қериндишимиз болса, улар жамаәтләрниң бар дунияиңлар билән шу ишқа әмәл әлчилири, Мәсиһиниң шан-шәривидур. қилиңлар. 12 Чүнки [хәйр-саҳавәткә] бәл 24 Шуңа, жамаәтләрниң көз алдиди бағлиғучига нисбәтән, соғиниң Худаға муһәббитиңларниң испатини, шундақла яриғидәк болушы қолида йоққа әмәс, бәлки бизниң силәрдин пәхирлинишліримизниң қолида барыға бағлиқтур. 13 Чүнки бу бекар әмәслигини уларға көрситиңлар. башқиларниң жүккіни йениклитивмән дәп, өзүңларни қийнаңлар дегиним әмәс, 14 бәлки силәрдә артуқ болғини һазирчә уларниң кам йерини толдурғинидәк, [құнләрниң биридә] уларда артуқ болғини силәрниң кам йериңларни толдуриди; шуниң билән тәнхишиду. 15 Худди [муқәддәс язмиларда]: «Көп жиққанларниңкідін ешип қалмиди, аз жиққанларниңкім кәмлик құлмиди» дәп йезилғандәк болғай. 16 Амма Титусниң қәлбигә силәргә болған көйүмүмгә охшаш көйүмни салған Худаға тәшәккүрләр болғай; 17 чүнки у дәрһәқиқәт бизниң илтимасимизни қобул құлғини билән, өзиниң силәргә құчлук көйүми болғачқа, у өзлүгидин йениңларға барди; 18 амма биз униңға барлық жамаәтләр арисида хүш хәвәр хизметидә тәрипләнгән қериндашни һәмраһ қилип әвәттүк; 19 шуниңдәк у пәкәт шу тәрәптила әмәс, бәлки жамаәтләр тәрипиңдин бу хәйрлик ишта бизгә һәмсәпер болушқа талливелинған еди. Әнді биз бу хәйр-саҳавәтни болса, Рәбниң шан-шәривини һәм ярдәмдикі қызғынлиғимизни қөрситиш үчүн уни йәткүзүш хизметидә болимиз; 20 шундақ қилип биз бу мол соғини мәсъул болуп йәткүзүштә һәр қандақ адәмниң бизниң үстимиздин тәһмәт құлмаслиғи үчүн

9 Чүнки мұқәддәс бәндиләрниң бу ярдәм хизмети тогрилиқ силәргә йәнә үйешишимниң һажити йоқ. 2 Чүнки мән силәрниң бу ишқа қаттық бәл бағлигиниңларни билимән; мән бу тогрилиқ: Ахаядикиләр өткән жилдин бери хәйр-сәдиқә беришкә тәйяр туруватиду, дәп Македонийәдикі [қериндашларға] пәхирлинип маҳтап қәлмәктимән, шуниң билән силәрниң қызғынлиғиңлар уларниң көпинчесиниң [хәйр-сәдиқә] [беришигә] түрткә болди. 3 Лекин қериндашларни әвәтиштики мәхситим силәрниң тограңыларда пәхирлинип маҳтишимниң бу ишларда бенүдә иш болуп қалмаслиғи, силәрниң дегинимдәк тәйяр болуп турушунлар үчүндер. 4 Мабада Македонийәдикиләр мән билән биллә барғинида, силәр тәйярлиқсиз болсаңлар, бу ишәшимиз вәжидин биз хижаләткә қалдурулимиз, силәр сөзсиз шундақ болисиләр. 5 Шу сәвәптин мән қериндашлардин йениңларға берип силәрдин бу вәдә қылған хәйрлик ишни алдин-ала тәйярлап пүттүрүшини өтүншни зөрүр дәп несаплидим; шундақла бу силәрдин бирәр нәрсә үндүрүвелиш болмисун, бәлки меһриванлиғиңлардин

болсун. 6 Амма буни [әсләңлар]: Бехиллиқ юваш-мөминлиги вә мулайимлиги билән билән аз териган аз алиду, очук қоллуқ силәрдин өтүнүмән, 2 — шуни тәләп билән теригини мол алиду. 7 Һәр адәм неч қилимәнки, йениңларға барғинимда, қийнилип қалмай яки мәжбурән әмәс, бәлки бизни «әтләр бойичә маңғанлар!» дәп өз көңлидә пүккеничә бәрсун; чүнки Худа гуман билән қарайдиган бәзиләргә қарита хошаллиқ билән бәргүчини яхши көриду. ойлигинимдәк қаттиқ қоллуқ қилишқа мени 8 Амма Худа һәр бир илтипат-шапаәтни мәжбур қилмаңлар; 3 гәрчә биз инсаний силәргә ешип таштурушқа қадирдур; әтләрдә жүрсәкму, биз әтләр бойичә жәң шуниң билән силәр һәрдайым һәртәрәптә қилмаймиз. 4 Чүнки жәң қураллиrimiz һәр еһтияжқа тәйяр қувәтлинисиләр, әткә тәвә қураллар әмәс, бәлки Худа кәңричиликтә туруп қоллириңлар һәр тәриpidin қорған-истиңкамларни гумран хил гөзәл ишқа йетиду. 9 [Мүкәддәс қилиш күчигә егә қилинған қураллардур; язмиларда] пүтүлгинидәк: — «У өзиниңкүни 5 биз улар билән бәс-мунаэриләрни вә тарқатқан, У йоқсулларға сәдиқә бәрген; Худани тонушқа қаршилишишқа турған һәр Униң һәкәнайлиги мәңгүгә туриду». қандақ һакавур тосалғуни гумран қилимиз, (aiōn g165) 10 Әнді теригучига теригили шундақла һәр бир ой-хиялларни Мәсиңкә уруқ, йегили наң ата қылғучи силәрниң бекіндуруп итаәт қилишқа кәлтүримиз; терийдиган уруклириңларни тәминләп 6 силәр толук итаәт қилғандын кейин, мол қилиду, һәкәнайлигиңларниң носул- [араңларда] қандақ итаәтсизлик қалған мевилирини көпәйтиду. 11 Шуниң билән болса буларни жазалашқа тәйярмиз. 7 силәр һәр қандақ әһвалда қоли очук Силәр пәкәт көз алдинлардики ишларғила болушқа һәр тәрәптә бейитилисиләр, қарайдикәнсиләр. Әгәр бириси өзини шуниндәк бу иш биз арқилиқ Худаға көп Мәсиңкә тәвәмән дәп қариса, у йәнә тәшәккүрләрни елип бариду; 12 чүнки шуниң үститә ойлансунки, у Мәсиңкә бу хәйрлик хизмәтни ада қилиш пәкәт тәвә болғиниңа охшаш, бизму Униңға муқәддәс бәндиләрниң һажәтлирини тәвәдурмиз. 8 Чүнки, Рәб тәриpidin қандурупла қалмай, көп кишиләрниң силәрни набут қилиш үчүн әмәс, бәлки Худаға йәткүзгән тәшәккүрлирини етиқатиңларни қуруш үчүн бизгә аманәт ешип таштуриду. 13 Бу ярдәм хизмити қилинған һоқуқимиз төгрилик техиму өзлириңларниң Мәсиңниң күш хәвирини көп зиядәрәк маҳтансамму, буниңда неч етирап қилишиңлардики мевә болған йәргә қарап қалмаймән; 9 әнді мән пәкәт итаәтмәнлигиңларға дәлил-испат болиду, хәтләрдиле силәрни қорқатмақи әмәсмән; шундақла силәрниң мошу [наҗәтмән] 10 чүнки бәзиләр: «Униң хәтлири дәрвәқә бәндиләргә, шундақла барлық адәмләргә вәзинлик һәм күчлүк; лекин у йетип көрсәткән очук қоллуқ сехийлигиңлардин қәлгәндә салапәтсиз, гепиниң тутами улар Худани улуқладый. 14 Вә Худаниң йоқ болиду» дейишиду. 11 Әнді бундақ силәрдә ташқинлатқан әжайип меһир- хиял қылғучилар шуни билип қойсунки, шәпкити түпәйлидин, улар силәр үчүн дуа- биз жирақта болғинимизда хәтләрдики тилавет қылғинида, улар силәргә тәлпүнүп сөзимиз қандақ болған болса биз йетип қаттиқ сегинип әслайду. 15 Униң тил билән барғинимизда әмәлийитимизму шундақ ипадиligүсіз әжайип соғиси үчүн Худаға болиду. 12 Чүнки биз өзимизни өзини тәшәккүр болғай!

10 Амма өзүм, силәр билән биллә болғанда
муамилиси юмшақ, лекин силәрдин
айрилғанда силәргә қарита қаттиқ қоллуқ
дәп қаралған мәнки Павлус Мәсиңниң

қалтис чағлайдиганлар билән бир қатарға
қоюшқа яки улар билән селиштурушқа
петинмаймиз; шундақ кишиләр өзлирини
өзлириниң өлчими билән өлчәп, өзлирини
өзлири билән селиштуридиган болуп,
һәқиқәтән әқилсизлардиндур. 13 Биз

әнди өзимизгә бекитилгән өлчәмдин тақәт билән өтүверишилар мүмкін! 5 һалқип маҳтинип жүргинимиз йоқ. һалбуки, мән өзүмни һәр қандақ ишта Биз бәлки һәммини өлчигүчи Худа әшу «қалтис улуқ расуллар»дин кам бизгә бекиткән хизмәт даирисидики санимаймән! 6 Гәрчә мениң гәп-сөзлирим өлчәм, йәни силәрниң [хизметиңдарғым] аддий болсиму, билим жәһәттә мән йетидиган өлчәм билән пәхирлинимиз. 14 үндақ әмәс; биз қиливатқан һәр бир Чүнки өлчими силәрниң хизметиңдарға әмәллиримиздә буни силәргә һәр жәһәттин йәтмәйдиган кишиләрдәк, [хизметиңдарда испатлап рошән қилдуқ. 7 Әнди мән болғинимизда] даирилиздин һалқип силәрни көтирилсун дәп өзүмни төвән қәтмәймиз, чүнки биз Мәсиһиң хуш тутуп, Худаниң хуш хәвирини һәк тәләп хәвирини йәткүзүштә [бириңчи болуп] қилмай жәкалап гуна қилдимму? 8 Мән йениңдарғым келдүк. 15 Биз хизмәт силәрниң хизметиңдарда болушқа башқа даирилиздин һалқип, башқыларниң жамаәтләрдин булап-талап, уларниң сиңдүргән жапа-әжирлири билән ярдимини қобул қилдим. 9 Силәр билән маҳтанғинимиз йоқ; лекин биз силәрниң билә болған вақитлиримда, һажәтмән иман-етиқатиңдар ескәнсери араңлардики болған болсамму, мән һеч кимгә егеримни хизметимиз бизгә бекитилгән даиризиз салған әмәс (чүнки Македонийәдин ичидә техиму зиядә кеңәйтилсун дәп үмүт қәлгән қериндашлар мениң кәм-күтәмни қилимиз; 16 шундақ болғанда, биз силәрдин толуқлап бәрди); һәр қандақ ишта техиму жирақ йәрләргә хуш хәвәрни өзүмни силәргә жүк болуп қелиштин йәткүзүп жәкалайдиган болимиз; тәйярға сақлап қәлдим вә буниндин кейинму һәйяр болуп, башқыларниң даирисидики шундақ қилимән. 10 Мәсиһиң һәқиқити хизмәт әжри билән маҳтиниш бизгә ят. мәндә раст болғандәк, Ахая жутлирида 17 Амма «Пәхирлинип маҳтигүчи болса һеч кимму мени мөшү маҳтиништин Рәбдин пәхирлинип маҳтиши керәк!». 18 тосмайду! 11 Немә үчүн? Силәрни яхши Чүнки өзини тәриплигүчи әмәс, бәлки Рәб қөрмігәнлигим үчүнмү?! Худа билиду! 12 тәриплигән киши һәқиқәтән лаяқәтліктүр.

11 [Маҳтанған] бу азғинә ахмақлигимға сәвирчан болғайсиләр! Әнди силәр маңа сәвричанлық қилип келиватисиләр. 2 Чүнки мән Худадин қәлгән отлуқ муһәббәт билән силәрни [аздурушлардин] һәсәт қилимән; чүнки қызни бир әргила ятлиқ қылғандәк, мән силәрни Мәсиһикала пак қыз сүпитетә һазир болушқа вәдилаштурғәнмән. 3 Амма илан һава анимизни һейлигәрлиги билән аздурғандәк, ой-көңлүңлар Мәсиһика бағланған сәмимий, сап вапалиқтын езип булғиниши мүмкін дәп әнсирәймән. 4 Чүнки бириси келип биз силәргә һеч жәкалап бақмиған башқа бир әйсаны жәкалалыса, яки қәлбиңлардин орун бәрген Роһниң орниға башқа бир роһқа орун бәрсәңлар вә силәр қобул қылған хуш хәвәрдин башқа бир «хуш хәвәр»ни қобул қылсаңлар, силәр бу ишларға әжайип сәвир-

Мениң һазир буларни сөзлишим Рәб 30 Әнди әгәр маҳтинишм зөрүр болса, өз тәрипидин әмәс, бәлки өзүмниң ахмақларчә ажызлигимни көрситидиган ишлар билән жүрәклик по етип маҳтинишм, халас. маҳтинимән. 31 Рәб Эйсаниң Худа-Атиси, 18 Нурғун адәмләр инсанларчә по етип мәңғұ тәшәккүр-мәдһийләргә лайиқ маҳтанғандыкин, мәнму маҳтинип бақай. Болғучига аянки, мән ялған ейтмидим. (aiðn 19 Құндың өзүнлар шунчә дана болғандин g165) 32 Дәмәшқ шәһиридә падиша Аретасниң кейин, силәр ахмақларға сәвир-тақәт қол астидики валий мени турушын, пүтүн қилишқа рази болисиләр! 20 Мәсилән Дәмәшқ шәһирини қаттық тәқиб астиға бириси силәрни құл қиливалса, бириси алған еди. 33 Лекин мән сепилдиди бир силәрни жутувалса, бириси силәрдин нәп камардин севәт билән пәскә чүшүрүлүп, алса, бириси алдиңларда қоңчилиқ қылса унның қолидин күтулуп қағтим.

Яки йызыңдарға қағат салса, силәр унныңа йол қойисиләр. 21 Әпсус, номус қилип ейтимәнки, биз ундақ ишларға ажызлиқ қылдуғ! Амма улар бирәр ишта маҳтинишқа петинған йәрдә (ахмақларчә сөзләватимән!) мәнму шу ишта [маҳтинишқа] петинимән. 22 Улар ибранийларму? Мәнму шундақ. Улар Ибраһимниң һәслимү? Мәнму шундақ. 23 Улар Мәсиһниң хизмәткарлариму? (мән әқилендін азғанлардәк сөзләватимән!); мән техиму шундақ; зиядә көп зоруқуп ишлидим, интайин көп дәрриләндім, интайин көп қетим қамалдым, көп қетим өлүм хәвплиригә дуч кәлдім; 24 Йәһүдийларниң «бир кам қириқ қамча» жазасыға бәш қетим тартылдым, 25 үч қетим тикәнлик қамча жазасини йедім, бир қетим چалма-кесәк қилиндім, үч қетим кемә һадисисиге учридім, бир кечә-күндүзни деңизда өткүздүм. 26 Дайым сәпәрләрдә болимән; дәрияларниң хәвплирини, қарақчиларниң хәвплирини, жутдашлирмииң хәвплирини, ят әлликләрниң хәвплирини, шәһәрниң хәвпини, баяванниң хәвплирини, деңизниң хәвплирини, сахта қериндашлар арисидиқи хәвплирини баштın кәчүрдүм; 27 әмгәкләр вә жапа ишларда зоруқуп, пат-пат түнәкләрдә, ачлиқта вә уссузлуқта, дайым роза тутушларда, соғларда вә йелиң-ялаңаңлалиқта жүрүп кәлдім. 28 Бу сирттиki ишлардин башқа, ич-бағримда барлық жамаәтләр үчүн һәр күни үстүмни бесип келиватқан ғәмләрни йәватимән. 29 һәр ким ажызлиса, мән ажызлимидиммү? һәр ким езип пүтлашқан болса, мән өртәнмишиммү?!

12 [Әпсус], маҳтиниверишниң зөрүрийити бар. Гәрчә унның пайдиси болмисиму, мән Рәбдин кәлгән аламәт көрүнүшләр вә вәhiйләр үстидә тохтилай. 2 Мәсиһдә болған бир адәмни тонуймән; у он төрт жил илгири (тәндә болған һалдиму, яки тәндін ташқириму билмәймән, Худа билиду) үчинчи қат асманға көтирилди. 3 Мән шундақ бир кишини билимән (тәндә болған һалдиму, яки тәндін ташқириму билмәймән, Худа билиду) – 4 у жәннәтке көтирилип, шу йәрдә тил билән ипадиligи болмайдыған, инсанларниң дейиши мәнъий қилинған әжайип ишларни аңлиди. 5 Шундақ бир адәм билән маҳтинимән, өзүм һәккідә болса ажызлиқмдин башқа бирәр иш билән маҳтанмаймән. 6 һәтта маҳтина десәммү ахмақ һесапланмаймән; құндың мән һәқиқәтни ейтқан болаттим; амма бириси мәнәдә көргинидин яки мән тогрилиқ аңлиғинидин мени (маңа ашқарыланған вәhiйләрниң гайәт зор улуқлуғи түпәйлидин) жуқури ойлап қалмисун дәп өзүмни маҳтиништин жиғдим. Мошу вәhiйләрниң зор улуқлуғи түпәйлидин көрәнләп кәтмәслігим үчүн әтлиримгә санжалған бир тикән, үәни мени уруп турсун дәп Шәйтаниң бир әлчиси маңа тәксим қилинған; буның мәхсити, мениң көрәнләп кәтмәслігим үчүндүр. 8 Буның тогрисида у мәндин кәтсүн дәп Рәбгә үч қетим йелиндім; 9 лекин У маңа: «Мениң менин-шапқытим саңа йетәрлик; құндың Мениң күч-Кудритим инсанниң ажызлигыда

толук әмәлгә ашурулиду» — деди. Шуңа мән изимиз охшаш әмәсмикән? 19 Яки силәр Мәсиһниң күч-құдрити вұжудумда түрсун әзәлдин бизни «Улар алдымизда өзлирини дәп ақызылиқтимдин маҳтиниши техиму ақлап келиватиду» дәп ойлаватамсиләр? хушлуқ билән талливалимән; 10 шуңа мән [Иш ундақ әмәс]. Биз пәкәт Мәсиһдә болуп Мәсиһ үчүн ақызылиқтарни, һақарәтләрни, Худа алдида сөзләвәтимиз; қиливатқан қийинчилиқтарни, зиянкәшликләрни вә һәммә ишлар, и сейүмлүклирим, силәрниң азап-оқубәтләрни хүрсәнлик дәп билимән. етиқатиңларни қуруш үчүндур. 20 Чүнки қастан ажыз болсам, шу чағда күчлүк Чүнки мән йениңларға барғинимда, болимән. 11 Мән [махтинип] дәрвәқә ахмақ силәрниң үмүт қылған йеримдин чиқмай болуп қалдым! Лекин өзүңлар мени буниңға қелишиңлардин, өзүмниңму силәрниң мәжбур қылдинлар. Әмәлийәттә әслидә мән үмүт қылған йериңлардин чиқмай силәр тәрипиңлардин тәриплинишім керәк қелишимдин, йәни араңларда ғовға-җедәл, болатти; чүнки һеч әрзимәс болсамму, мән һәсәтхорлук, ғәзәп-нәпрәт, мәнмәңчилик, һелиқи «қалтис улуқ расуллар»дин һеч төһмәтхорлук, ғәйвәтхорлук, тәкәббурлук тәрәптә һеч ишта кам әмәсмән. 12 Дәрвәқә вә паракәндичиликләр болармекин дәп мән араңларда болған чағда расулниң әнсиәрәймән; 21 — бу қетим силәрниң бешарәтлик аламәтлири, һәртәрәплик йениңларға барғинимда, араңлардик чидам-сәвирчанлық ичидә мәжизилик гуна садир қилип, таки бүгүнгә қәдәр аламәтләр, қарамәтләр һәм құдрәтлик өткүзгән напаклик, бузуклуқ вә шәһваний мәжизиләр билән әмәлдә қөрситилгән. ишлардин техи товва қылмиган нурғун 13 Силәрни башқа жамаәтләрдин қайси адәмләрниң сәвәвидин Худайим мени тәрәптә төвән орунға қойдым? — пәкәтла алдиңларда төвән қилип қоярмекин, өзүмни силәрниң үстүңларға жүк қилип шуларниң қылмишлири түпәйлидин артил қоймифиним биләнму?! Мениң бу матәм тутмай туралмаймәнмекин, дәп адәләтсизлигимни әпу қылғайсиләр! 14 әнсиәрәймән.

Мана, һазир йениңларға үчинчи қетим беришқа тәйярмән, шунциң билән силәргә һеч жүк егиримни салғум йоқ. Чүнки издигиним егилигиңлар әмәс, бәлки өзүңлардур; пәрзәнтири ата-анилар үчүн әмәс, бәлки ата-анилар пәрзәнтири үчүн мал-мұлук жиғиши керәк. 15 Әнди жәнениңлар үчүн егилигимдин хушлуқ билән сәрп қилимән һәмдә өзүмни сәрп қилимән — ғәрчә мән силәрни қанчә сеййәнсери мән шунчә аз сәйүлсәммү. 16 Әнди шундақ болғини билән, мән силәргә һеч жүк болған әмәсмән; бирақ һелигәрлик қилип, мән силәрни баблаг қойдум! 17 Әжәба, мән силәргә әвәткән адәмләрниң бирәрсі арқиلىқ силәрдин нәп алдимму?! 18 Мән Титусни силәрниң йениңларға беришқа үндидим вә йәнә һелиқи қериндашниму унин билән биллә әвәттим. Титусниң силәрдин нәп елип баққан йери барму? Биз иккилән охшаш бир роһта жүргүватмамдуқ? Бизниң басқан

13 Бу йениңларға үчинчи қетим беришим болиду. «Һәр бир һәкүм иккүнчү гувачиниң ағзида испатлиниши керәк». 2 Мән илгири иккинчи қетим йениңларда болғинимда бурун гуна садир қылғанларға һәм қалған һәмминдерге шундақ ейтқан, һазирму силәрдин нери болсамму қайтидин алдин-ала ағаһландуруп ейтимәнки (силәр Мәсиһниң мән арқиلىқ сәзлигәнлигигә испат тәләп қилип келиватқиниңлар түпәйлидин), мән барғинимда һеч кимни айимаймән; дәрвәқә мән арқиلىқ сәзләвәтқан Мәсиһ силәргә нисбәтән ажыз әмәс, бәлки алдиңларда интайин қудрәтликтүр; 4 У дәрвәқә ақызылиқта крестләнгән болсуму, лекин Худаниң құдрити билән йәнила наят. Бизму Униңда ажыз болсақму, Худаниң силәргә қаратқан құдрити билән, Униңға бағлинип наят яшаймиз. 5 Әнди өзүңларни етиқатта барму-йоқ

дәп тәкшүрүп көрүңлар; өзүңларни синап бекіндер! Силәр Әйса Мәсіхниң өзүңларда болғанлигини (синақтын шаллинип қалмисаңлар!) билип йәтмәмсиләр? **6** Әнді силәрниң бизниң синақтын шаллинип қалмифанлигимизни билип қелишиңларни үмүт қилимән. **7** Силәрниң heч қандақ рәзиллик қылмаслиғиңлар үчүн Худаға дуа қилимиз; бу, бизниң синақтын өтти дәп қарилишимиз үчүн әмәс – һәтта синақтын өтмиди, дәп қаралсақму, мәйли – муһими силәрниң дурус болғани қилишиңлар. **8** Чүнки биз һәқиқәткә қарши heч иш қылалмаймиз; немила қылсақ у бәрибир һәқиқәтни аяң қилиду, халас. **9** Чүнки биз ажиз болсақму, силәрниң күчлүк болғиниңлардин шатлинимиз. Шуниндәк биз йәнә шуниңға дуа қилимизки, силәр камаләткә йәткүзүләйсиләр. **10** Силәрниң йениңларға барғинимда Рәб маңа ғулитиш үчүн әмәс, бәлки етиқатни қуруш үчүн аманәт қылған һоқуқимни ишлитип силәргә қаттиқ қоллуқни көрсәтмәслигим үчүн, мән силәрдин жирақта болғинимда мoshуларни яздим. **11** Әң ахирда, қериндашлар, шатлиниңлар; камаләткә йәткүзүлүңлар, риғбәт-тәсәллидә күчәтилиңлар; бир ой, бир пикирдә болуңлар; енақ-хатиржәмликтә өтүңлар; вә меңир-муһәббәт вә енақ-хатиржәмликтиниң Егиси Худа силәр билән биллә болиду. **12** Бир-бириңлар билән пак сөйүшләр билән саламлишиңлар. **13** Барлық муқәддәс бәндиләрдин силәргә салам. **14** Рәббимиз Әйса Мәсіхниң шапаити, Худаниң меңир-муһәббити вә Муқәддәс Роһиниң hәмраh-hәмдәмлиги силәргә яр болгай!

Галатиялиқларға

1 Мәнки Павлус, расул болған (инсанлар тәрипидин әмәс яки инсанларниң вастиси билән әмәс, бәлки Әйса Мәсиһ вә Уни өлгәнләрдин тирилдүргүчі ХудаАта диний йолида елимиздики нурғун тәрипидин тайинланған) 2 вә мән билән тәңтүшлиримдин хеләла алдида тураттим биллә туруватқан барлық қериндашлардин вә ата-бовилиримниң әнъәнилирини Галатия өлкисидиқи жамаәтләргә салам.

3 ХудаАта вә Рәббимиз Әйса Мәсиһтің силәргө мәнир-шәпқәт вә хатиржәмлик болғай! **4** У ХудаАтимизниң ирадиси бойичә бизни бу һазирқи рәзил замандың күткүзушқа Өзини гуналиримиз үчүн пида қилди; (aiōn g165) **5** Худаға барлық шан-шәрәп әбәдил-әбәткічә болғай, амин! (aiōn g165) **6** Силәр өзүңларни Мәсиһниң мәнир-шәпқити арқиلىқ Чақирғучиниң йенидин шунчә тез жирақлаштуруп башқычә бир хил «хуш хәвәр»гә әгишип кетиватқиниңларға интайин һәйран қалмақтимән! **7** Әмәлийәттә у һеч қандақ башқа «хуш хәвәр» әмәстүр! — пәқәтла бәзи кишиләр силәрни қаймақтуруп, Мәсиһниң хуш хәвирини бурмилимақчи болған, халас. **8** Лекин һәтта биз өзимиз болайли яки асмандың чүшкән пәриштә болсун, бириси бизниң силәргө жакалиқинимизға охшимайдиган башқа бир «хуш хәвәр»ни силәргө жақалиса, бешига ләнәт яғсун! **9** Биз бурун ейткінимиздәк, һазирму мән шуни ейтиманки, бириси силәрниң қобул қылғиниңларға охшимайдиган башқа бир хуш хәвәрни жаркарл иса, бешига ләнәт яғсун! **10** Мән Худани ишәндүрушүм керәкму яки инсанларни ишәндүрушүм керәкму? Яки инсанларни хурсән қилишим керәкму? Мән инсанларни хурсән қилишни нишан қылған болсам, Мәсиһниң кули болмидиган болаттим. **11** Әнди, и қериндашлар, силәргө шуни үктуримәнки, мән жакалайдиган хуш хәвәр инсанлардин кәлгән әмәс. **12** Чүнки мән уни инсандин қобул қылғиним йоқ яки бирәр киши уни маңа үгәткіни йоқ, бәлки Әйса Мәсиһ маңа вәний арқиلىқ йәткүзгән. **13** Чүнки силәр мениң һәмраһ болған Титус Юнанлиқ болсими,

Йәһудийларниң диний йолида қандақ наят кәчүргәнлигим тогрилиқ — мениң Худаниң жамаитигә әшәддий зиянкәшлик қилип униңға бузғунчилиқ қылғанлигимни аңлиғансиләр. **14** Һәмдә мән Йәһудийларниң сақлашқа пәвкүлъадә қызғин едим. **15** Амма анамниң қосығидин тартип мени Өзи үчүн айрип, мәнир-шәпқити арқиلىқ мени чақирған Худа Өз Оғлини әлләр арисида жакалаш үчүн мәндә уни ашқарилашни лайиқ қөргинидә, мән һеч қандақ қан-әт егиси билән мәслиһәтләшмәй, **17** яки Йерусалимға мәндін илгири расул болғанлар билән көрүшүшкә бармай, бәлки удул Әрәбистанға атландым. Кейин Дәмәшқө қайтип қәлдим. **18** Андин үч жилдин кейин Йерусалимға Петрус билән тонушушқа бардым вә униң қешида он бәш күн турдум. **19** Амма шу чағда Рәбниң иниси Яқуптин башқа расулларниң һеч қайиси билән көрүшмидим. **20** Мана, мениң силәргө һазир язғиним Худа алдида һеч ялған әмәс! **21** Кейин, мән Сурийә вә Киликийә өлкилиригә бардим. **22** Амма Йәһудийәдикі Мәсиһдә болған жамаәтләр мени чираймидин тонумайтти. **23** Улар пәқәт бурун бизгө зиянкәшлик қылған адәмниң өзи шу чағда йоқатмақчи болған етиқатни һазир хуш хәвәр дәп жакалимақта, дәп аңлиған еди; **24** шуниндәк улар мениң сәвәвимдин Худани улуқлиди.

2 Йәнә буниңдин он төрт жил кейин, мән барнабас билән Йерусалимға чиқтим; Титусниму һәмраһ қилип бардим. **2** Мән бир вәнийгә бенаән шу йәргә барған едим; вә мән бекар чапмифинимни яки бекар чапмайватқинимни жәзмләштүрүш үчүн [Йерусалимдикиләрниң] алдида (әмәлийәттә пәқәт «жамаәтниң түврүклири»дәкләргө айрим һалда) әлләр арисида жакалайдиган хуш хәвәрни баян қылдим. **3** Нәтижидә, һәтта маңа арқиلىқ йәткүзгән.

хәтнини қобул қилишқа мәжбурланмиди; Йәһудий туруп, Йәһудийларниң адәтлири 4 [шу чағдикى «хәтнә» мәсилиси] болса, бойичә яшимай, бәлки ят әлликләрдәк бизниң Мәсиһ Әйсада мүйәссәр болған яшаватисән; шундақ туруқлуқ, немишкә һөрлүгүмизни назарәт қилиш үчүн сән ят әлликләрни Йәһудийлардәк яшашқа аримизға соқунуп киривалған, бизни зорлимақчымусән?» — дедим, 15 вә қуллуққа чүшүрүшмәкчи болуп, ялғанчилиқ йәнә: «Биз [иккимиз] туғулушимиздинла қилған сахта қериндашлар түпәйлидин Йәһудиймиз, «гунакар дәп қаралған ят болған еди. 5 Лекин биз хуш хәвәрниң әлликләр»дин әмәсмиз, 16 лекин инсанниң һәқиқити силәрдин мәһрум қилинмисун һәкәнний қилинишини Тәврат қануниға дәп уларға һәттә бир саатчimu йол әмәл қилишқа интилишилири билән әмәс, қойгинимиз йоқ; 6 лекин абрайлық бәлки Әйса Мәсиһиниң етиқат-садақәтлиги несапланған адәмләрдин болса (мениң билән болиду, дәп билимиз. Шуңа Тәврат уларниң немә екәнлиги билән карим йоқ; қануниға әмәл қилишқа интилиш билән Худа һеч қаңдақ инсанниң йыз хатирисини әмәс, бәлки Мәсиһкә бағланған етиқат қилмайду!) — мөшү абрайлық [әрбаблар] билән һәкәнний қилинишимиз үчүн дәп саналғанларниң мәндикى [хуш хәвәргә] бизму Мәсиһ Әйсаға етиқат қилдуқ — қошқини йоқ еди. 7 Дәл әксичә, хуш хәвәрни чүнки һеч әт егиси Тәврат қануниға әмәл хәтнә қилинғанларға йәткүзүш вәзиписи қилишқа интилишилири билән һәкәнний Петрусқа тапшурулғандәк, хәтнисизләргә қилинмайду» — дедим. 17 Амма Мәсиһтә йәткүзүш вәзиписи маңа тапшурулған һәкәнний қилинишқа издәнгинимиздә, дәп тонуп йетип 8 (чүнки Петрусни бизму «гунакар» дәп испатланған болсақму, хәтниликләргә расуллукқа Күчләндүргүчү Мәсиһ әнді гунаниң хизметидә болғучиму?! болса, менимү әлләргә [расул болушқа] Яқ, һәргиз! 18 Амма мән әслидә ғулатқан күчләндүргөн еди), 9 маңа ата қилинған шу нәрсиләрни қайтидин қурсам, өзүмни мәһир-шәпқәтни тонуп йәткән «жамаэтниң [Тәврат қануниға] хилаплиқ қылғучи дәп түврүклири» несапланған Якуп, Кефас испатлап көрсәткән болимән. 19 Чүнки вә Юханналар болса, силәр әлләргә мән Тәврат қануни билән Тәврат қануниға берин්лар, биз хәтниликләргә барайли дәп нисбәтән өлдүм; нәтижидә, мән Худаға Барнабас билән иккимизгә һәмдәмлик оң йүзлинин яшаватимән. 20 Мән Мәсиһ қолини беришти. 10 Уларниң бизгә пәкәт билән биллә крестләнгәнмән, лекин мана, кәмбәғелләрни унтуманылар деген бирла яшаватимән! Лекин яшаватқини мән әмәс, тәливи бар еди; мән дәл бу ишқа қызғын бәлки мәндә туруватқан Мәсиһдүр. Вә мениң болуп келивататтим. 11 Бирақ, кейин Петрус һазир әтлиримдә яшаватқан һаят болса, Антакя шәһиригә кәлгәндә, унин әйиплик мени сөйгән вә мән үчүн Өзини пида қилған екәнлиги ениқ болғачқа, мән уни йүзтуранә Худаниң Оғлиниң иман-етиқатидиндүр. әйиплидим. 12 Чүнки Якупниң йенидин бәзи 21 Мән Худаниң мәһир-шәпқәтниң бекар адәмләр келиштин илгири у ят әлликләр қиливәтмәймән; чүнки һәкәннийлик Тәврат билән һәмдәстихан болған еди; бирақ улар қануни арқилиқ келидиган болса, Мәсиһиниң кәлгәндә, хәтниликләрдин қорқуп [шу өлүши бекардин-бекар болуп қалатти. қериндашлардин] өзини айрип тартти.

13 һәттә башқа Йәһудий [қериндашлар] унин бу сахтилиғига қошулуп кәтти; һәттә Барнабасму аздурулуп уларниң сахтипәзлигигә шерик болди. 14 Амма мән уларниң хуш хәвәрниң һәкәнитети бойичә дурус маңмификацияни көрүп, һәммәйләнниң алдида Петрусқа: «Сән

3 И әқиلس Галатиялиқлар, көз алдиңларда Әйса Мәсиһ ениң сүрәтләнгән, араңларда крестләнгәндәк көрүнгән екән, ким силәрни һәкәнитеткә итаёт қилиштин аздуруп сөһирилиди? 2 Мән пәкәт шунила силәрдин сорап биләйки: — Силәр Рohnни Тәврат қануниға интилиш арқилиқ қобул

құлдиңларму, яки [хуш хәвәрни] аңлат, билән Мәсінә Әйса арқиلىқ Ибраһимға етиқат арқиلىқ қобул құлдиңларму? 3 ата қилинған бәхит ят әлликләргиму Силәр шунчә әқілсизмү? Роһқа тайинип кәлтүрүлүп, биз вәдә қилинған Роһни [наятни] башлиған екәнсіләр, әндиліктә етиқат арқиلىқ қобул қылалаймиз. 15 әт арқиلىқ камаләткә йәтмәкчимү? 4 Қериндашлар, мән инсанларчә сөзләймән; Силәр [етиқат йолида] болған шунчә көп һәтта инсанлар арисида өз ара әһдә азап-оқубәтләрни бекарға тарттыңларму? түзүлсімү, башқа һеч ким уни йоққа Дәрвәқә бекарға қәттиғу?! 5 Силәргә Роһни чиқириветәлмәйду яки униңға бирәр Тәминлигүчі, араңларда мәжизиләрни нәрсә қошалмайду. 16 Шуниңдәк, [Худаниң яритиватқучи бу қарамәтләрни силәрниң әһдисидиқи] вәдиләр Ибраһим вә униң Тәврат қануниға интилип таянғиниңлардин нәслигә ейтилған. [Муқәддәс китапта] қыламду, яки аңлиған хәвәргә бағлиған У: «вә сениң нәсиллириңгә», (йәни, ишәш-етиқатиңлардин қыламду)? 6 көп кишиләргә демәйду, бәлки «сениң [Муқәддәс язмиларда дейилгәндәк]: нәслиңгә», (йәни ялғуз бир кишигила), «Ибраһим Худаға етиқат қылди; бу униң дәйду — бу «нәсил» Мәсиһдур. 17 Мән һәкәннелиги несапланди». 7 Шуниң шуни демәкчимәнки, Худаниң Мәсиһкә үчүн, шуни чүшинишиңлар керәккі, алдин түзгән бир әһдисини төрт йүз етиқаттин туғулғанларла Ибраһимниң оттуз жылдин кейин чүшүрүлгән Тәврат һәкәкүй пәрәнтилиридур. 8 Муқәддәс қануни әмәлдин қалдуралмайду, Худаниң язмиларда Худаниң ят әлликләрни Өзигә бу вәдисини һеч бекар қылалмайду. 18 етиқат қилиши арқиلىқ уларни һәкәннелигі Чүнки [вәдә қилинған] мирас қанунға қылдығанлиғи алдин-ала көрүлүп, Худаниң асасланған болса, мана у Худаниң вәдисигә Ибраһимға: «Сәндә барлық әл-милләтләргә асасланған болмайтти; лекин Худа шапаәт бәхит ата қилиниду» дәп хуш хәвәрни билән уни Ибраһимға вәдә арқиلىқ ата алдин-ала ейтқанлиғи хатириләнгән еди. 9 қылған. 19 Үндақта, Тәврат қанунини Шуниң билән, етиқаттин болғанлар етиқат чүшүрүштики мәхсәт немә? У болса, қылғучи Ибраһим билән тәң бәхит тапиdu. инсанларниң итаәтсизликлири түпәйлидин, 10 Лекин Тәврат қануниға әмәл қилимиз Худаниң мираси вәдә Қилинғучи, йәни дәп жүргәнләр болса һәммиси ләнәткә Ибраһимниң нәсли дүнияға кәлгичә қалиду. Чүнки [муқәддәс язмиларда] муңдақ қошумчә қилип берилгән; у пәриштиләр йезилған: «Тәврат қанунида йезилған һәммә арқиلىқ бир васитичиниң қоли билән әмирләргә үзлүксиз әмәл қылмайватқан бекитилип йолға қоюлған. 20 Амма һәр бир киши ләнәткә қалиду». 11 Йәнә «vasitichi» бир тәрәпниңла васитичиси рошәнки, һеч ким Худаниң алдида қанунға әмәс (бәлки иккى тәрәпниңкідур), лекин интилиш арқиلىқ һәкәннелигі қилинмайду; Худа Өзи пәкәт бирдур. 21 Үндақта, чүнки [муқәддәс китапта йезилғинидәк]: Тәврат қануни Худаниң вәдилериргә — «һәкәннелигі адәм ишәш-етиқати билән зитму? Яқ, һәргиз! Әгәр бирәр қанун һаят болиду». 12 Амма қанун йоли етиқат инсанларни һаятлиққа ериштүрәлдігін йолига асасланған әмәс, бәлки [муқәддәс болса, үндақта һәкәннелик жәзмән шу китапта]: — «Қанунниң әмирлиригә әмәл қанунға асасланған болатти. 22 Һалбуки, қылғучи шу ишлар билән һаят болиду» муқәддәс язмилар пүткүл аләмни гүнаниң дейилгәндәктүр. 13 Һалбуки, Мәсиһ бизни илкігә қамап қойған; буниңдикі мәхсәт, Тәврат қанунидикі ләнәттін һәр қилиш Әйса Мәсиһниң садақәт-етиқати арқиلىқ үчүн орнимизда ләнәт болуп бәдәл төлиди. вәдинаң етиқат қылғучиларға берилиши Бу һәктә [муқәддәс язмиларда]: «Яғачқа үчүндүр. 23 Лекин етиқат йоли келип есилған һәр бир киши ләнәткә қалған ашқарә болғичә, биз Тәврат қануни несаплансун» дәп йезилған. 14 Шуниң тәрипидин қоғдилип, ашқарә болидиган

етиқатни күтүшкә қамап қоюлған едуқ. Әндиликтә, һазир [һәқиқиј] Худани тонуған 24 Шу тәриқидә, бизниң етиқат арқилиқ екәнсиләр, — яки ениқрақ қилип ейтқанда, һәкканий қилинишимиз үчүн Тәврат Худа тәрипидин тонулған екәнсиләр, әнді қануни бизгә «тәрбийилигүчі» болуп, силәр немә дәп бу дуниядикى күчсиз, әбжәқ бизни Мәсиһкә йетәклиди. 25 Лекин әрзимәс «асасий қаидә-қанунийәтләр»гә етиқат йоли ашқарә болуп, биз әнді қарап янисиләр? Уларниң құллугига йәнә «тәрбийилигүчі»ниң назаритидә яңливаштын қайтишни халамсиләр? 10 әмәсмиз. 26 Чүнки һәммиңлар Мәсиһ Әйсаға Силәр алғанда күн, ай, пәсил вә жилларни етиқат қилиш арқилиқ Худаниң оғуллири етиварға елип хатириләшкә башлидиңлар! 11 болдуңлар. 27 Чүнки һәр қайсыңлар Мәсиһкә Мән илгири силәргө сиңдүргән әжрим bekар киришкә чөмүлдүрүлгән болсанңлар, кетәрмекин, дәп силәр үчүн әнсирөватимән. Мәсиһни кийивалған болдуңлар. 28 12 Қериндашлар, мән шуни силәрдин Мәсиһдә нә Йәнудий болмайду нә Грек өтүнимәнки, маңа охшаш болуңлар; чүнки болмайду, нә құл болмайду нә һәр мән силәргө охшаш болдум. Силәр әслидә болмайду, нә әр болмайду нә аял болмайду, маңа hec азар йәткүзмигән едиңлар. 13 һәммиңлар Мәсиһ Әйсада бир болисиләр. 29 Амма силәргө мәлумки, әтлиримдикى бир Силәр Мәсиһкә мәнсуп болған екәнсиләр, зәиплик түпәйлидин, мән хуш хәвәрни силәрму Ибраһимниң нәсли болисиләр силәргө бириңчи қетим йәткүзгән едим. вә униңға вәдә қилинған [бәхит-саадәткә] 14 У чағда, әтлиримдикى бу зәиплик миражордурсиләр.

4 Йәнә шуни ейтимәнки: Гәрчә бир бала пүтүн мүлүкниң егиси болсимиу, миражор гөдәк вақытлирида таки атиси бәлгүлигән вақыт тошмифичә, у өз өйидики құлдин пәркі болмайду. Чүнки у йәнилағожидалар вә бала баққучиларниң башқурушида болиду. 3 Шуниңға охшаш, бизмү гөдәк вақтимизда, бу дуниядикى «асасий қаидә-қанунийәтләр» астида құл болған едуқ. 4 Лекин, вақыт-сайти толук тошқанда, Худа Өз Оғлини [бу дунияға] әвәтти. У бир аял кишидин туғулған, шуниндәк Тәврат қануни астида туғулған еди. 5 Буниңдикى мәхсәт, Худа Тәврат қануни астида яшиған [бизләрни] бәдәл төләп һөрлүккә чиқирип, бизниң оғуллуққа қобул қилинишимиз үчүндер. 6 Һәм силәр Униң оғуллири болғанлиғиңлар үчүн, Худа Өз Оғлиниң: «Абба! Атам!» дәп чақырғучи Роһини әвәтип қәлбимизгә салди. 7 Шуниң үчүн, силәр һазир құл әмәс, бәлки оғуллири дурсиләр; оғуллири болған екәнсиләр, Худа арқилиқ Өзигә миражор болисиләр. 8 Бурун, Худани тонумиған вақтыңларда дәрвәқ ялған илаһиңарниң құллугига тутулғансиләр. 9

силәргө нисбәтән синақтәк болсимиу, лекин силәр мени қамситмиңлар яки чәткә қақымиңлар. Эксичә, мени Худа әвәткән бир пәриштини, һәтта Мәсиһ Әйса өзини құтқандәк күтүвалдинлар. 15 У чағдикى бәхит-бәрикитиңлар әнді нәгә кәтти?! Мән силәргө гувачи болуп ейталаимәнки, у чағда силәр мүмкін болса, маңа қөзлириңларни оюп беришкиму рази едиңлар! 16 Әндиликтә, силәргө һәқиқәтни сөзлигәнлигим үчүн дүшминиңларға айлинип қалдиммы? 17 [Мән ейтип өткән] нелиқи адәмләр силәргө қизғинлиқ көрситиду, амма нийити дурус әмәс; улар пәқәт силәрни [нижатниң] сиртиға чиқирип, қизғинлиғиңларни өзлиригө қаритивалмақчы. 18 Амма мән силәр билән биргә болған вақытлардилә әмәс, бәлки һәр дайим гүзәл ишқа қизғинлиқ қилишни өзи яхшидур, алвәттә. 19 Сойымлук балилирим! Мәсиһ силәрде терәлдүрүлгичә мән силәр үчүн толғақ азаплирини йәнә бир қетим тартиватимән! 20 Мениң һазирла йениңларға берип, силәргө башқиңа тәләппуз билән сөзлигүм келиватиду; чүнки бу әһвалиңлар тогрилиқ немә қилишни задила билмәйватимән! 21 И Тәврат қануниң илкидә яшашни халайдиғанлар, силәрдин шуни сорап

бақай, силәр Тәвратниң өзидә немә хәтнини қобул қылған һәр бир кишигә дейилгәнлигигә қулақ салмамсиләр? 22 Йәнә агаһландуруп һәқиқәтни ейтип Тәвратта, Ибраһимниң иккى оғли болуп, қояйки, уларниң Тәвраттику барлық әмирбидири дедәктин, йәнә бири һәр аялидин бәлгүлимиләргә [толук әмәл қилиш] болған, дәп хатириләнгән. 23 Дедәктин мәжбүрийити бардур. 4 Әй Тәврат болған оғул «эт билән» туғулған; һәр қануну арқилиқ өзүмни һәкәнайи адәм аялидин болған оғул болса Худаниң вәдиси қилай дегәнләр, һәр бириңлар Мәсиһтин арқилиқ туғулғандур. 24 Бу иккى ишни айрилип, мәһрум болуп, [Худаниң] бир охшитиш дегили болиду. Бу иккى шапаитидин чиқип, жиқилип униндин аял [Худаниң инсанлар билән] түзгән қалдиңлар. 5 Чүнки Роһقا тайинип иккى әһдисиниң вәқилидур. Биринчи һәкәнайиликқа бағланған арзу-арманни әһдә Синай [тегидин] келип, дәрһәқиқәт етиқат билән тәлпүнүп күтмәкимиз. балилирини қуллуқта болушқа туғиду; мана 6 Чүнки Мәсиһ Әйсада хәтнилик күчкә һәҗәр унинға вәқилдур; 25 демәк, һәҗәр егә әмәс, хәтнисизликму күчкә егә әмәс, болса әрәбистандыки Синай тегифа символ күчкә егә болғини пәқәт муһәббәт арқилиқ қилинип, йәни бүгүнки Йерусалимға иш қилидиган етиқаттур. 7 Силәр убдан охшитилиду; чүнки у шәһәр вә унин чепип меңиватқан единлар; бирақ ким балилири қуллуқта турмақта. 26 Амма силәрни һәкәнәткә итаәт қилиштин жуқуридин болған Йерусалим һөрдүр, тосувалди? 8 Бундақ қайыл қилиш амили у һәммимизниң анисидур; 27 Чүнки, силәрни Чакырғучидин болған әмәс! 9 [муқәддәс язмиларда] мұндақ йезилған: — «Кичиккинә хемиртуруч пүткүл хемирни «Хошал бол, и пәрзәнт кәрмігән туғмас болдуруп йогинитиду!» 10 Өзүм Рәбгә аял! Тәнтәнә қилип яңрат, товла, и толғақ қарап қайыл болдумки, силәрму бу ишта тутуп бақимиган! — Чүнки ғериб аялниң һеч башқычә ойда болмайсиләр. Амма балилири ери бар аялниңқидин көптүр!» силәрни қаймуқтуруватқан ким болушидин 28 Әнди и қериндашлар, Иshaq Худаниң қәтъийнәэр, у чокум тегишлик жазасини вәдисидин туғулғандәк бизму Худаниң тартиду. 11 Қериндашлар, әгәр мән «хәтнә вәдиси бойичә туғулған пәрзәнтләрмиз. 29 қилиниш керәк» дәп жақалап жүргән Лекин у чағда «әтләрдин туғулған» бала болсам, ундақта мән бүгүнки күнгичә йәнә «роһтинг туғулған» балиға зиянкәшлик немә үчүн [Йәһүдийлардин] зиянкәшликкә қылғинидәк, назир шундақ болиду. 30 учрап келимән? Әгәр шундақ қылған Лекин муқәддәс язмиларда немә дейилгән? болсам, «крест бизарлиғи» йоқ қилиннатты! Униңда: «Сән бу дедигиңиң оғли билән 12 Силәрни құтритиватқан бу адәмләр қошуп һайдивәт! Чүнки дедәктин тапқан өзлирини ахта қиливәтсүн дәймән! 13 оғул һәргиз һәр аялниң болған оғул билән Чүнки қериндашлар, силәр әрқинлигиккә мирасқа ортақ болмайду!» дәп пүтүлгән. чақырилдинлар. Лекин әрқинлигигиңарни 31 Әнди, қериндашлар, биз дедәкниң әмәс, әтләрниң арзу-һәвәслиригә қандурушниң бәлки һәр аялниң пәрзәнтлиридумиз. баниси қылмаңлар, бәлки мәһир-муһәббәт Мәсиһ бизни һөрлүктә яшисүн дәп һәр билән бир-бириңларниң қуллуғида қылди. Шуниң билән униңда тапан тирәп болуңлар. 14 Чүнки пүткүл Тәврат қануни туруңлар вә қуллуқни боюнтуругиға «Хошнаңни өзүңни сәйгәндәк сәйгин» деген қайтидин қисилицелік қалмаңлар.

бира әмирдә әмәл қилиниду. 15 Лекин пәхәс болуңларки, бир-бириңларни чишеләп тартип ялмап жүрүп, бир-бириңлардин жутуулуп кәтмәнләр йәнә! 16 Амма шуни дәймәнки — [Муқәддәс] Роһта мәңінлар, вә шу чағда силәр әтләрниң арзу-һәвәслиригә

5 Мана, мәнки Павлус силәргә шуни ейтип қояйки, әгәр силәр хәтнә қобул қылсаңлар, у чағда Мәсиһниң силәргә һеч қандақ пайдиси қалмайду. 3 Мән

йол қоймайсиләр. 17 Чүнки әт Роһқа өз-өзини алдиганлик, халас. 4 Лекин һәр зит болған ишларни арзу қилиду, вә Роһ ким өз әмәлийитигә қарап тәкшүрүп бақсун; әткә зит болған ишларни арзу қилиду. шуниң билән башқыларниңкидин әмәс, Улар иккиси бир-биригә қаримуқаршидур; бәлки өз әмәллиридинла пәхирләнгидәк нәтижидә, өзүңлар арзу қылған ишларни иш болса, пәхирләнсә болиду. 5 Чүнки һәр қылалмайсиләр. 18 Вәһаләнки, силәр Роһниң бир адәм өз жүкүни көтириши керәк. 6 йетәкчилигидә болсаңлар, у чағда Тәврат Худаниң сөз-каламидин тәлим алғучи өзигә қануниниң илкідә болмайсиләр. 19 Әнди тәлим бәргүчини өзида бар болған яхши әтниң әмәллири рошәнки — зинахорлуқ, һәрсиләрдин ортақ бәһримән қылсун. 7 Өзбузуклуқ, напаклик, шәһванийлик, 20 өзүңларни алдимаңлар — Худани алдап бутпәрәслик, сеһиргәрлик, өчмәнликләр, ахмақ қылғили болмайду; чүнки ким немә жәдәлләр, қызғанчуқлуклар, ғәзәпләр, териса, шуни алиду. 8 Өз әтлириниң арзуриқабәтлишишләр, 21 һәсәтхорлуқлар, киши өз әтлиридин чириклик һосулини қатиллиқлар, һарақәвшликләр, әйшалиду. Лекин Роһни хурсән қилиш үчүн ишрәтләр қатарлиқ ишлардур; бу ишлар уруқ чачқан киши болса Роһтин мәңгүлүк тогрилиқ бурунки ейтқинимдәк назир һаят алиду. (aiōnios g166) 9 Шуңа, яхши йәнә бир қетим агаһландуримәнки, ишларни қилиштин һармайли. Униңға бундақ ишларни қылғучилар Худаниң еримисәк вақти-сайти тошқанда чоқум падишилиғиға мираслиқ қылмайду. 22 һосул алалаймиз. 10 Шу сәвәптин, биздә Вәһаләнки, Роһниң мевиси болса меһир-пурсәт болсила, һәммәйләнгә, болупму муһәббәт, шат-хурамлиқ, хатиржәмлик, етиқаттики аилигә мәнсүп болғанларға сәвир-тақәт, меһриванлиқ, яхшилиқ, ишәш-яхши ишларни қилип берәйли. 11 Мана, өз садиқлиқ, 23 мөмин-мулайимлиқ вә қолум билән шунча чоң һәрипләр билән өзини тутувелиштин ибарәт. Мошундақ язғинимға қараңлар! 12 Силәргә ҳәтнини ишларни тосидиган һеч қандақ қанун қобул қилишни мәжбурлимақчи болғанлар, йоқтур. 24 Лекин Мәсиһкә мәнсүп болғанлар уларниң һәр бири пәкәт өзлириниң ташқи әтлирини, шундақла униндики ишқелар вә қияпитини пәрдазлап көрсәтмәкчи болған, һәм һәвәсләрни тәң крестлигән болиду. халас; уларниң бу мәхсити пәкәт «Мәсиһниң 25 Роһта яшаватқан болсақ, Роһқа әгишип крести» түпәйлидин болған зиянкәшликтин маңайли. 26 Бир-биirimизни рәнжитип, қечиштин ибарәт, халас. 13 Чүнки улар бир-биirimизгә һәсәт қилип, һакавур өзлириму ҳәтнә қилингини билән Тәврат шөһрәтпәрәсләрдин болмайли.

қанунига әмәл қылмайду; лекин улар әтлириңлардин махтиниш үчүн бәрибир силәрни ҳәтнини қобул қилдумақчи болиду. 14 Өзүмни елип ейтсам, Рәббимиз Эйса Мәсиһниң кресттики [өлүми]дин башқа һеч иш билән махтанмаймән! Чүнки Униң крести вастисидин бу дуния маңа нисбәтән крестләнгән вә мәнмұну бу дунияға нисбәтән крестләнгәнмән. 15 Чүнки Мәсиһ Эйсада нә ҳәтнилик нә хәтнисизлик дегәнләр күчкә егә әмәстур; бирдин-бир күчкә егә болидигини пәкәт 16 Бу қаидә бойичә йеңи бир яралғучидур! мәнидиганларға, уларниң һәммисигә вә Ҳуданиң Исраилиға хатиржәмлик вә рәһим-

6 Қериндашлар, араңлардин биригиниң назирму бир гуна-сәһвәнлик садир қиливатқанлиғи байқалған болса, араңлардики роһий кишиләр юаш-мулайимлиқ роһи билән уни йолидин қайтуруп келинләр. Шуниң билән бир вақитта, өзүңларниңму аздурулуп кәтмәслигиңларға дикқәт қилинлар. 2 Бир-бириңларниң еғирчилигини көтириңлар. Шундақ қылсанлар, Мәсиһниң қанунига әмәл қылған болисиләр. 3 Чүнки биригиниң таразига тохтиғидәк иши болмай туруп өзини таразига тохтиғидәк дәп чағлиса, у

шәпкәт болғай! 17 Буниңдин кейин ھеч ким
бы ишлар билән йәнә мени аварә қилмисун!
Чүнки мән өз бәдинимдә Әйсаниң яра
излирини көтиrimән! 18 Қериндашлар,
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң меһир-шәпкити
роһуңларға яр болғай! Амин!

Әфәсуслуқтарға

1 Худаниң ирадиси билән, Мәсиһ Әйсаниң расули болған мәнки Павлустин Әфәсуста туруватқан мұқәддәс бәндиләргә, йәни Мәсиһ Әйсада ихласмән болғанларға салам! **2** Атимиз Худа һәм Рәб Әйса Мәсиһтің силәрғе мәнир-шәпкәт вә хатиржәмлик болғай! **3** Бизни Мәсиһтә, әршләрде барлық роһий бәхит-бәрикәтләр билән бәрикәтлигән, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң Худаси һәм Атиси мубарәк болғай! **4** Чүнки У бизни, муһәббәт ичидә болуп Әзиниң алд�다 пак-муқәддәс, дағыс турушимиз үчүн аләм апирида қилинмай турупла талливалған еди; **5** У Әз ирадисигә яқынны бойичә бизни алдин-ала Әйса Мәсиһ арқылы Әзигә оғуллуққа қобул қилишқа бекиткән үмүтниң немилигини, Униң мұқәддәс еди; **6** бу ишта Униң мәнир-шәпкәтиңиң улуқлуғына мәденийә окулиду; чүнки У мәнир-шәпкәти билән бизни Әз сейгинидә шапаәтләндүргән еди. **7** Биз Униңда [Атиниң] мәнир-шәпкәтиңиң моллуги билән Униң қени арқылы құллуқтын һәр қилинишқа, итаәтсизликлиримизә қарита кәңүрүмгә муйәссәр болдуқ; **8** у [бу мәнир-шәпкәтни] барлық даналиқ һәм пәм-парасөт билән бизгә зор тартуқлидики, **9** — У Әз көңлигә пүккән гөзәл хәниши бойичә ирадисидици сирни, йәни вақит-заманларниң пишип йетилишини идарә қилиши билән барлық мәвҗудатларға, йәни әршләрде болғанниң һәммисигә, зиминда болғанниң һәммисигә Мәсиһни баш қилип уларни Мәсиһтә жәм қилиш мәхситини бизгә аяң қилди; **10** Униңда бизму Худаға мирас қилинған; биз шу мәхсәттә барлық ишларни әқил-ирадиси бойичә идарә Қылғучиниң нишани билән шу ишқа алдин-ала бекитилгән едуқ; **11** шуниң билән Мәсиһни авал таянч қылған бизләр Униң шан-шәрпиниң улуқлуғини намайән қылғучи болдуқ; **12** һәқиқәтниң калам-сөзини, йәни нижатиңлардың хуш хәвәрни аңлап силәрму Униңға таяндиндер — вә Униңға ишәнгиниңларда,

силәр вәдә қилинған Мұқәддәс Рөх билән мөһүрләндидиңлар. **14** Худаниң шан-шәривиниң улуқлуғи намайән қилинип, егилиги үзүл-кесил һөр-нижат қилинғичә, Мұқәддәс Рөх мирасимизиң «капаләт»и болиду. **15** Шуниң билән, силәрниң Рәб Әйсаға бағлиған етиқатиңлар вә барлық мұқәддәс бәндиләргә болған муһәббитиңлар тоғрилиқ аңлиғандын тартип, **16** дуалиримда силәрни әсләп, силәр үчүн рәхмәт ейтишни тохтатмидим; **17** тиләйдигиним шуки, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң Худаси, шан-шәрәпниң Егиси болған Ата силәрниң Уни толуқ билишиңларға даналиқ һәм вәһијини өзләштүргүчү роһни ата қылғай, **18** шуниң билән силәрниң қәлбетики көзлириңлар рошәнлишип, Униң чақириқыға бағланған үмүтниң бәндилиридә болған шәрәплик мирасиниң әндилиридә болған шәрәплик мирасиниң **19** вә Униң ишәнгүчи шапаәтләндүргән еди. **20** дәл шу құдрәтни У Мәсиһни өлүмдин тирилдүрүп, әршләрдә Әзиниң оң жеринде олтарғузғинида Униңда жүргүзгән еди; **21** пәкәт бу замандила әмәс, бәлки қәлгүсі замандиму Уни барлық һәкүмранлиқтинг, һоқуқтинг, күч-кудрәттинг, ғожайинлиқтинг вә барлық тиілға елинидиган һәр қандақ нам-шәрәптин көп үстүн қойған; (*aiōn g165*) **22** барлық мәвҗудатларни Униң путлири астиға қоюп, жамаәт үчүн Уни һәммигә баш болушқа ата қылған. **23** Жамаәт болса Униң тени, йәни һәммини һәммә жәһәттін Толдурғучиниң мүкәммәл жәвніридуру.

2 Вә силәр болсаңлар, қәбиһликлириңлар һәм гуналириңларда өлгән болуп, **2** бу дунияниң дәвригә әгишип, һаваниң һоқуқини тутқан һәкүмдарға, йәни бүтүнкі күндә итаәтсизликтин болған пәрзәнтләрни құтритиватқан роһқа әгишип, бу ишларда илгири маңғансиләр; (*aiōn g165*) **3** биз һәр биримизму илгири шуларниң арисида әтлиrimizдики шаһвәт-һәвәсләрде наял өткүзгәнмиз, әтлиrimiz һәм өз

оі-хиялимизниң хәнишлириға әмәл мошуниң вастиси билән өчмәнликни қилип, башқыларға охшаш, маһийәттә қәтл қилип, иккисини бир тәндә Худа «ғәзәптиki пәрзәнләр» болғанмиз; 4 бирақ билән әпләштүрди; 17 андин У келип, Худа, мол рәһим-шәпкәтни көрсәткүч жирақларда турған силәргиму енақлиқ хуш болуп, бизни сөйгәндә бизгә көрсәткән хәвирини жакалиди, йеқиндикиләргиму аләмбәхш мәһир-мухаббити түпәйлидин, енақлиқни жакалиди. 18 Чүнки һәр — 5 һәтта итаәтсизликләрдә өлгән иккимизниң Униң арқилиқ бир Роһта вақтимиздиму, бизгә Мәсиһ билән билла Ата алдиға кириш һоқуқимиз бардур. 19 жән киргүзүп (мәһир-шәпкәт билән Шуңа шуниндин башлап силәр мусапирлар, қутқузылдуңлар!), 6 бизни Униң билән яқа жuttикиләр әмәс, бәлки мүкәддәс билла тирилдүрүп, әршләрдә Мәсиһ Әйса бәндиләргә вәтәндаш болисиләр, Худаниң билән билла олтарғузған; 7 мәхсити өйидикилиридин болисиләр; 20 силәр кәлгүсі заманларда Униң Мәсиһ Әйсада расуллар вә пәйғәмбәрләр болған һүлниң үстігә қурулмақтисиләр; бенаниң «бүгжәк ипадиләнгән шапайтиниң шунчә ғайәт теші» болса Әйса Мәсиһ Өзидур; 21 Униңда зор екәнлигини көрситиштин ибарттур; пүткүл бена пухта жипсилаштурулуп, Рәбдә (αἰῶν γι65) 8 чүнки силәр шәпкәт биләнла мүкәддәс бир ибадәтхана болушқа өсүп ишәш арқилиқ қутқузылдуңлар. Бу иш бармақта. 22 Силәрму [қошулуң] Униңда өзүңлардин кәлгән иш әмәс, бәлки Худадин Худаниң бир туралғуси болушқа Роһта кәлгән илтипат, 9 у задила адәмләрниң бирләштүрүлүп қурулмақтисиләр.

әмәл-әжридин кәлмәйду, бу һәм һеч кимниң маҳтамнааслиғи учундур. 10 Чүнки биз Худаниң ишлигән һұнриидурмиз, хәйрханә ишлар үчүн Мәсиһ Әйсада яритилғанмиз; Худа әсли бизниң уларда меңишимиз үчүн бу ишларни алдин-ала тәйярлиған еди. 11 Шуңа силәр әслиде әтлириңларға аласән «ят әлләр» дәп һесапланғиниңларни, — инсанниң қоли билән әтлиридә «хәтнә қилинғанлар» дәп аталғанлар тәриpidin «хәтнисиз» дәп аталғанлиғиңларни, 12 шундақла шу чағда Мәсиңсиз болуп, Исраилниң пухралиқиниң сиртида туруп, вәдиләрни елип кәлгүчи әһдилирни ят билип, бу дүнияда үмүтсиз һәм худасиз яшигиниңларни есиңларда тутуңлар; 13 лекин әсли жирақларда болған силәр һазир Мәсиңниң қени арқилиқ йеқин қилиндинлар; 14 чүнки У бизниң енақлиғимиздур, У икки тәрәпни бир қилип оттуридики ара тамни чекивәтти; 15 йәни, Өз әтлири арқилиқ өчмәнликни түгитип, бәлгүлимиләрни көрсәткән, әмирләрни йәткүзгән қанунни бекар қилип, икки тәрәпни Өзидә әнеңи бир адәм қилип яратти, шуниң билән енақлиқни апиридә қилди; 16 кресткә миқлинип

3 Шу сәвәптиң силәр «ят әлдикиләр» үчүн Мәсиһ Әйсаниң мәһбуси болған мәнки Павлус — 2 (силәр бәлким маңа тапшурулған, силәргә Худаниң шәпқитини елип баридиган ғожыдарлығым тогрилиқ, 3 йәни Униң маңа вәһий билән сирни аян қылғанлиғи тогрилиқ хәвәрдәр болушуңлар мүмкін (мән бу тогрисида илгири аз-паз язған едим; 4 силәр уни окуғиниңларда, Мәсиңниң сири тогрилиқ йорутулғанлиғимни билип иетисиләр) 5 илгәрки дәвірләрдә бу сир инсан балилириға Униң мүкәддәс расуллири вә пәйғәмбәрлириға Роһ арқилиқ назирқидәк ениң вәһий қилинғандәк, аян қилинған әмәс. 6 Демәк, хуш хәвәр арқилиқ «ят әлдикиләр»дин болғанларму ортақ мирасхорлар, тәндики ортақ әзалар, Мәсиһ Әйсада болған вәдидин ортақ бәһримән болғучилар болиду; 7 Худаниң шәпкити маңа елип кәлгән илтипат билән, Униң күч-кудритиниң жүргүзүлүши билән, мән бу ишқа хизметкәр қилип тайинландым; 8 маңа — мүкәддәс бәндилири ичидики әң тевинидинму төвән болған маңа мошу илтипат, йәни әлләр арисида Мәсиңниң

мөлчәрлигүсиз байлиқлири төгрилик хуш чакырган [бүйүк] чакириқиға лайиқ һалда хәвәр жәкалаш **9** вә шундақла һәммини мәнишлириңларни өтүнимән, **2** һәммә яратқан Худада йошурун болуп көлгөн ишта кәмтәрлик вә юаш-мулайимлиқ билен, сәвирчанлиқ билән, бир-бириңларға мұнәббәт ичидә кәң қосақ болуп, **3** енақ-аманәт қилинди. (aiðn g165) **10** Буниң мәхсити хатиржәмликниң риштиси билән, Роһта әршләрдә болған һөкүмранларға һәм болған бирликни тутушқа интилишиңларни һоқуқларға Худаниң көп тәрәплимилик [өтүнимән]. **4** Тән бирдур, Роh бирдур, даналиғи жамаәт арқиلىк һазир ашқарә — худди чакырилғиниңларда, охшаш бир қилиништин ибарәттур. **11** Бу иш болса, арзу-үмүткә чакырилғиниңлардәк, — **5** Рәб Униң Мәсиһ Әйса Рәббимиәдә ижәр бирдур, иман-етиқат бирдур, өмөлдүрүлүш қилинған мәңгүлүк муддияси бойичидур; бирдур, **6** һәмминиң Худа Атиси бирдур; У (aiðn g165) **12** Униң ишәш-садиқлиғи арқиلىк болса һәммидин үстүн турғучи, һәммини биз жасарәткә һәм Худаниң алдига жүргүзгүчи вә һәммимизниң ичидә хатиржәмлик билән кириш һоқуқиға Болғучидур. **7** Шундақтиму һазир һәр егә болдуқ; **13** шуниң үчүн силәрдин биримизгә Мәсиһиниң илтипатиниң өлчими өтүнимәнки, мениң силәр үчүн тартқан бойичә шәпқәт тәқдим қилинғандар; **8** жапа-жәбирлирим түпәйлидин пәришан шуңа, муқәддәс китапта [Худа] ейтқинидәк: болмаңлар; чүнки бу иш силәрниң — «У жукуриға көтирилди, [Инсанларни] шан-шәривиңлар болиду). **14** Мән шу тутқун қылғучиларни У Өзи әсир қилип сәвәтпин тизлиримни Атиға пүкимәнки, елип кәтти, һәм инсанларға илтипатларни **15** (асман-зиминдики барлық атилиқ тәқдим қилди». **9** Әнді «көтирилгән» мунасивәтләр Униңдин «ата» намини зат болса, [авал] йәрниң тегигә чүшкән алиду) **16** У Өз шан-шәривидики байлиқлар затниң Өзи әмәсму? **10** Чүшкән зат билән, Роһи арқиلىк силәрни ички болса барлық әршләрдин жукуриға дунияйиңларда күчләндүргәй; **17** шуниң көтирилгәнниң дәл Өзидур; көтирилишиниң билән Мәсиһ қәлбиниңларда ишаш арқиلىк мәхсити, аләмниң барлығини толдуруштын туруп, силәр мәһир-муңәббәт ичидә ибарәт; **11** Шуңа, бәзиләрни расуллар, йилтиз тартқан, һүл селинған, **18** барлық бәзиләрни пәйғәмбәрләр, бәзиләрни хуш муқәддәс бәндиләр билән билә Мәсиһиниң әмәсмү? **19** Чүшкән зат билән өгилевалғайсиләр; йәни адәмниң билип бәндиләрни хизмәт вәзиписигә, жүмлидин йетишидин һәссиләп ешип чүшидиган Мәсиһиниң тенини қуруп чиқишиңа Униң муһәббитини билип йәткәйсиләр, қуранландауруп камаләткә йәткүзүштин шуниңдәк Худаниң муқәммәл жәвнери ибарәт; **13** вәзипә һәммимизниң етиқатта билән толдурулғайсиләр. **20** Әнді ичимиәдә һәм Худаниң Оғлини толуқ тонушта жүргүзидиган қудрити бойичә барлық бирликкә келишимизгичә, камил адәм тилигимиз яки ойлиғанлиримиздинму болуп йетишип чиқишимизгичә, — һәдди-һесапсиз артуқ вужудқа чиқиришқа йәни Мәсиһиниң муқәммәл жәвнери қадир Болғучига, — **21** Униңға дәвирдин гәвдиләнгән қәдди-қамәт өлчимигә дәвиргичә, әбәдил-әбәткічә жамаәттә йетишимизгичә давамлаштурулмақта; **14** Мәсиһ Әйса арқиلىк шан-шәрәп болғай! Амин! (aiðn g165)

4 Әнді шу сәвәпләрдин, Рәбниң мәһбуси болған мәнки, [Худаниң] силәрни

чақириқиға лайиқ һалда мәнишлириңларни өтүнимән, **2** һәммә ишта кәмтәрлик вә юаш-мулайимлиқ билән, сәвирчанлиқ билән, бир-бириңларға мұнәббәт ичидә кәң қосақ болуп, **3** енақ-аманәт қилинди. (aiðn g165) **10** Буниң мәхсити хатиржәмликниң риштиси билән, Роһта әршләрдә болған һөкүмранларға һәм болған бирликни тутушқа интилишиңларни һоқуқларға Худаниң көп тәрәплимилик [өтүнимән]. **4** Тән бирдур, Roh бирдур, даналиғи жамаәт арқиلىк һазир ашқарә — худди чакырилғиниңларда, охшаш бир қилиништин ибарәттур. **11** Бу иш болса, арзу-үмүткә чакырилғиниңлардәк, — **5** Рәб Униң Мәсиһ Әйса Рәббимиәдә ижәр бирдур, иман-етиқат бирдур, өмөлдүрүлүш қилинған мәңгүлүк муддияси бойичидур; бирдур, **6** һәмминиң Худа Атиси бирдур; У (aiðn g165) **12** Униң ишәш-садиқлиғи арқиلىк болса һәммидин үстүн турғучи, һәммини биз жасарәткә һәм Худаниң алдига жүргүзгүчи вә һәммимизниң ичидә хатиржәмлик билән кириш һоқуқиға Болғучидур. **7** Шундақтиму һазир һәр егә болдуқ; **13** шуниң үчүн силәрдин биримизгә Мәсиһиниң илтипатиниң өлчими өтүнимәнки, мениң силәр үчүн тартқан бойичә шәпқәт тәқдим қилинғандар; **8** жапа-жәбирлирим түпәйлидин пәришан шуңа, муқәддәс китапта [Худа] ейтқинидәк: болмаңлар; чүнки бу иш силәрниң — «У жукуриға көтирилди, [Инсанларни] шан-шәривиңлар болиду). **14** Мән шу тутқун қылғучиларни У Өзи әсир қилип сәвәтпин тизлиримни Атиға пүкимәнки, елип кәтти, һәм инсанларға илтипатларни **15** (асман-зиминдики барлық атилиқ тәқдим қилди». **9** Әнді «көтирилгән» мунасивәтләр Униңдин «ата» намини зат болса, [авал] йәрниң тегигә чүшкән алиду) **16** У Өз шан-шәривидики байлиқлар затниң Өзи әмәсму? **10** Чүшкән зат билән, Rohi арқиلىк силәрни ички болса барлық әршләрдин жукуриға дунияйиңларда күчләндүргәй; **17** шуниң көтирилгәнниң дәл Өзидур; көтирилишиниң билән Мәсиһ қәлбиниңларда ишаш арқиلىк мәхсити, аләмниң барлығини толдуруштын туруп, силәр мәһир-муңәббәт ичидә ибарәт; **11** Шуңа, бәзиләрни расуллар, йилтиз тартқан, һүл селинған, **18** барлық бәзиләрни пәйғәмбәрләр, бәзиләрни хуш муқәддәс бәндиләр билән билә Мәсиһиниң әмәсмү? **19** Чүшкән зат билән өгилевалғайсиләр; йәни адәмниң билип бәндиләрни хизмәт вәзиписигә, жүмлидин йетишидин һәссиләп ешип чүшидиган Мәсиһиниң тенини қуруп чиқишиңа Униң муһәббитини билип йәткәйсиләр, қуранландауруп камаләткә йәткүзүштин шуниңдәк Худаниң муқәммәл жәвнери ибарәт; **13** вәзипә һәммимизниң етиқатта билән толдурулғайсиләр. **20** Әнді ичимиәдә һәм Худаниң Оғлини толуқ тонушта жүргүзидиган қудрити бойичә барлық бирликкә келишимизгичә, камил адәм тилигимиз яки ойлиғанлиримиздинму болуп йетишип чиқишимизгичә, — һәдди-һесапсиз артуқ вужудқа чиқиришқа йәни Мәсиһиниң муқәммәл жәвнери қадир Болғучига, — **21** Униңға дәвирдин гәвдиләнгән қәдди-қамәт өлчимигә дәвиргичә, әбәдил-әбәткічә жамаәттә йетишимизгичә давамлаштурулмақта; **14** Мәсиһ Әйса арқиلىк шан-шәрәп болғай! Амин! (aiðn g165)

шундақ болғанда, йәнә гөдәк балилардин болмай, адәмләрниң құвлугидин ойлап чиқкан алдамчи нийәт-планлири билән, уларниң ھейлә-нәйриңидин чиқкан тәlimатиниң долқунлиридин урулуп,

униң һәр хил шамилида уяқ-буяққа сөз чиқмисун, пәкәт аңлиғучиларға шәпқәт учурулуп кәтмәймиз; **15** әксичә, меһир- йәтсүн үчүн, еһтияжқа уйғун вә адемни муһаббәт ичида туруп һәқиқәткә берилгіп қуруп чиқидиган сөзләрни ейтىңлар. **30** иш көрүп, бешимиз болған Мәсиһкә Худаниң Мұқәддәс Роһига азап бәрмәңләр; бағлиништа һәр жәһәттин өсүп йетилидиган чүнки силәр Униң билән һәр-нижат күни болимиз; **16** Униңдин пүткүл тән, әзалири үчүн мөһүрләнгәнсиләр; **31** өзүңләрдин бир-биригә жиپсилаштурулуп, озуқлуқ һәр қандақ өч-адавәт, аччиқ-ғәзәп, қәһр, тәминалыгүчи һәр бир үгә арқиلىк бир- жедәл-мажирандар, тил-аһанәт һәмдә һәр биригә туташтурулуп, һәр бир әзаниң хил қара нийәтләрни нери қилинлар; **32** өзигә хас өлчәнгән вәзипини өтиши билән бир-бириңларға меһриван, юмшақ диллиқ барғанчә естүрүлүп, муһаббәт ичида болуп, Худа Мәсиһтә силәрни кәчүрүм өз-өзини қуруп чиқишиң қылғанидәк бир-бириңнүларни кәчүрүм **17** Шуңа шуны ейтимәнки, Рәбтә уни қилинлар.

тапилаймәнки, ят әлләрниңкүдәк, йәни уларниң өз ой-пикирлириниң бемәналиғида маңгинидәк мәңвәрмәслигиңлар керәк; **18** улар қәлбиниң қаттиқлиғидин келип чиққан билимсизлик түпәйлидин, Худаниң һаятидин ада-жуда қилинип, чүшәнчиси қараңғулишип кәткән, **19** ар-номусни ташливетип, нәпсанийәтчилиги көпийип һәр хил ипласлиқларни жүргүзүшкә, кәйп-сапага берилгән. **20** Амма силәр болсаңлар, Мәсиһни шундақ йолда үгинип тонуган әмәссиләр — **21** (һәқиқәтниң Әйсада болғинидәк, уни һәқиқәтән аңлиған, униңда үгитилгән болсаңлар) — **22** демәк, илгәрки турмушуңларға хас болған, алдамчи арзу-іәвәсләргә әгишип өзини булғыгүчи «кона адәм»ни селиветип, **23** ой-зөнинүларниң роһида йеңилинип, **24** Худаниң охашашлиғига асасен, һәқиқәттин чиққан һәққанийлиқта вә пак-муқәддәсликтә яритилған «йеңи адәм»ни кийивелишиндер керәктүр. **25** Шуңың билән ялғанчилиқни селиветип, һәр биримиз өз йекинлиримиз билән һәқиқәтни сөзлишәйли; чүнки биз бир-биримизгә нисбәтән бир тәнниң әзалиридурмиз. **26** «Аччиқлининдер, амма гуна қылмаңлар»; ғәзивиңлар үн патқычә давам етивәрмисун; **27** яки Иблисқа һеч орун қоюп бәрмәңлар. **28** Оғри иккинчи оғрилиқ қылмисун; әксичә у меһнәт қилип иккى қолиға тайинип һалал иш қылсунки, һажити болғанларгыму бөлүп бәргидәк өз тапқини болсун. **29** Ағзиңлардин һеч қандақ иплас

5 Шуңа Худаниң сөйүмлүк пәрәзентлиридин болуп, Уни үлгә қилинлар; һәмдә Мәсиһ бизни сөйүп, Өзини биз үчүн Худаға хушшурақ сүптидә һәдийә-құрбанлиқ болушқа атап пида қылғандәк силәрмү муһаббәт ичида мәңиңлар. **3** Амма муқәддәс бәндиләргә лайиқ һалда, бузуқлуқ, һәр қандақ паскинилиқ яки нәпсанийәтчилик араңларда һәттә тилғиму елинмисун; **4** Шундақла ипласлиқ, әхмиңән парапчалар яки чакина чакчақларму тилиңларға елинмисун — буларму мувалиқ әмәстүр — бәлки ағзиңлардин тәшәккүрләр чиқсун. **5** Чүнки шуңыңдин қәвәрдарсиләрки, һәр қандақ бузуқлуқ қылғучи, напак болғучы яки нәпсанийәтчи киши (бундақ киши әмәлийәттә бир бутпәрәскә баравәр) Мәсиһ вә Худаниң падишлиғига мирасхор болалмайду. **6** Һеч кимгә өзүңларни қуруқ гәпләр билән алдатмаңлар; чүнки бу ишлар түпәйлидин Худаниң ғәзиви итаәтсизликтин болған пәрәзентләрниң бешиға үчшиду. **7** Шуңа уларға мөшү ишларда шерик болмаңлар; **8** чүнки силәр әсли қараңғулуқ едиңлар, лекин назир Рәбдә йоруқлуқсиләр; йоруқлуқниң пәрәзентлиригә лайиқ мәңиңлар **9** (чүнки йоруқлуқниң мевиси толук меһриванлиқ, һәққанийлиқ вә һәқиқәттин тәркиб тапқандур), **10** немә ишларниң Рәбни хүрсән қилидиганлыгини үгинип испатлаңлар. **11** Қараңғулуқтыки мевисиз ишлар билән четилип қалмаңлар; әксичә, уларни ечин

әйипләңлар; 12 чүнки уларниң йошурунчә баравәр. 29 Чүнки һеч ким әсла өзиниң ишилгәнлирини һәтта тилға елишму етидин нәпрәтләнгән әмәс, әксичә уни номус иштур. 13 Амма йоруқлук билән озуқландуриду һәм асрайду; бу худди әйипләп ашкараланған һәр қандақ һәрсә Мәсиһниң жамаәтни [озуқландуридигиниға очуқ көрүниду; йоруқлук ашкарилиған һәм уни асрайдигиниға] охшайды. 30 Чүнки һәммә һәрсә йоруқлукқа айлиниду. 14 биз Униң тениниң әзалиридумиз: — 31 Шуниң үчүн У мундақ дәйду: — «Ойған, «Шу сәвәптин әр ата-анисиниң йенидин әй үйқичи! Тирил өлүкләр арисидин! Вә айрлип, өз аялиға бағлиниду; иккиси Мәсиһ сени парлап йоритиду». 15 Шуниң бир тән болиду». 32 Бу сир интайин үчүн силәрниң меңиватқан йолуңларға чоңкурдур; амма мән һазир Мәсиһ вә еһтият билән диққәт қилиңлар; йолуңлар жамаәт төгрилик сөзләвасымән. 33 Амма наданларниңкідәк әмәс, даналарниңкідәк силәрму һәр бириңлар өз аялиңларни болсун; 16 вақыт-пурсәтни ғәниймәт билип өзүңларни сөйгәндәк сөйүңлар; аял болса, тутувелиңлар; чүнки мөшү дәвир рәзилдур.

17 Бу сәвәптин надан болмаңлар, бәлки Рәбниң ирадисиниң немә екәнлигини чүшәнгүчү болуңлар; 18 һарақ-шарап ичиш мәс болмаңлар; шундақ қилиқ адәмни шаллақлаштуриду; буниң орниға Рөнә толдурулғучи болуңлар, 19 бир-бириңларға зәбур-нәғмиләр, мәдһийә қўйлири вә роний нахшилар ейтишип, қәлбин්ларда нахшанәғмиләр яңритип Рәбни мәдһийиләңлар; 20 һәрдайим һәммә ишлар үчүн Рәб әйса Мәсиһниң намида Худа һәм Ата Болгучига тәшәккүр-рәхмәт ейтиңлар, 21 Мәсиһтин әйминип, бир-бириңларға бойсунуңлар. 22 Силәр аяллар, Рәбгә бойсунғандәк өз әрлириңләргә бойсунуңлар; 23 чүнки Мәсиһ жамаәтниң беши болғандәк, әр аялниң бешидур; Мәсиһ үйнә тәнгә құтқузгучидур. 24 Әндилиткә жамаәт Мәсиһкә бойсугандәк, аяллар әрлиригә һәммә ишта бойсунсун. 25 Әрләр аяллириңларни сөйүңлар, худди Мәсиһниңму жамаәтни сөйүп, униң үчүн Өзини пида қылғинидәк сөйүңлар; 26 [Мәсиһниң жамаәт үчүн] шундақ қилиши жамаәтни мүқәддәс қилип, «дасниң сүйи» болған сөз-каlam билән жууюп пакландуруш үчүндур, 27 шуниндәк жамаәтни шәрәплик һалда Өзигә һазир қилип, уни һеч дағ, қорук яки буларға охшаш һәр қандақ нәрсиләрдин халий қилип, толуқ мүқәддәс вә әйипсиз қилиштин ибарәттур. 28 Шуниңға охшаш, әрләр өз аяллирини өз тенини сөйгәндәк сөйүші керәктүр; өз аялини сөйгән киши өзини сөйгән билән

6 Балилар, Рәбдә ата-анилириңларға итаәт қилиңлар; чүнки бу дурусадур. 2 «Атаңни вә анаңни һәрмәтлә» — бу болса өз ичигә вәдини алған бириңчи әмирдур — 3 «Шуниң билән сениң ишилириң күтгүк болиду, зиминда узун өмүр көрисән» — [дәп вәдә қилинған]. 4 Силәр атилар, балилириңларни хапа қылмаңлар, бәлки уларни Рәбниң тәрбийиси һәм көрсәтмисидә бекіңлар. 5 Силәр құллар, эттин болған ғожайиниңларға Мәсиһкә итаәт қылғиниңлардәк чин көңлүңлардин әйминиш вә титрәш билән итаәт қилиңлар; 6 пәкәт көз алдидила хизмәт қилип, адәмни хуш қылғучи құллардин болмаңлар, бәлки Мәсиһниң құллириниң сүпитетдә Худаниң ирадисини жан-дил билән бежа қалтүрүңлар, 7 адәмләргә әмәс, бәлки Рәбгә чин дилиңлардин хизмәт қилиңлар; 8 шуни билгәнки, һәр қандақ адәм бирәр яхшилиқ қылса, мәйли у құл болсун яки һөр болсун, шу иш Рәбдин униңға яниду. 9 Силәр ғожайинлар, құллириңларғиму охшаш йол билән муамилә қилип, уларға һәйвә қилиштин қол үзүңлар; чүнки уларниңму вә силәрниңму ғожайиниңлар әрши蒂ур, Униңда һәр қандақ адәмниң үйз-хатирисини қилиш дегәнниң йоқлуғини билисилә. 10 Ахирда, қериндашлар, Рәбдә вә Униң күч-кудритидә күчләндүрлүңлар; 11 Иблисниң һейлә-найрәнлиригә тақабил турушуңлар үчүн Худаниң пүткүл савут-яриғини

кийивелиңлар; **12** чүнки елишидигинимиз сөйгү билән сейгүчиләргә мәһир-шәпкәт яр
эт вә қан егилири әмәс, бәлки һөкүмранлар, болгай!

һокуқдарлар, бу дуниядикى қараңгулуқни башқұргучи дунияви әмирләр, йәни әршләрдә туруватқан рәзил рохий күчләрдур. (aiōn g165) **13** Мошу вәжидин өзүңларға Худаниң пүтүн савут-яриқини елип артиңларки, рәзиллик кунидә бәрдашлиқ билән қаттиқ туридиган, ахир һәммә ишни ада қылип, йәрни чиң дәссәп туридиган болисиләр. **14** Әнди чиң туруңлар — һәкүкәт бәлвегини белиңларға бағлап, мәйдәңләргә һәққанийлик савутини кийип, путуңларға хатиржәм-енақлиқ хуш хәвирини йәткүзүшкә тәйярлиқ чоругини кийип, йәрни чиң дәссәп туруңлар. **16** Бу ишларниң һәммисидә иман-ишәшниң қалқинини қолға елиңлар; униң билән силәр рәзил болғучиниң барлық от оқылирини өчүриветәләйдиган болисиләр. **17** һәмдә бешиңларға нижатниң дубулғисини кийип, Худаниң сөз-каламини, йәни Роһниң қиличини елиңлар; **18** һәммә вақит-пәсилдә Роһта һәр хил дуа-тилавәт һәм илтиҗә билән дуа қилиңлар; дәл бу ишта қәтъий һошияр туруп барлық муқәддәс бәндиләр үчүн һәр тәрәплімә дуа-илтиҗалар қилиңлар; **19** мән үчүнму дуа қилиңларки, — еғиз ачқинимда маңа сөзләр кәлсүн, хуш хәвәрниң сирини дадиллиқ билән ашқарә қиласы. **20** Мән дәл шу ишқа зәнжирләр билән бағланған әлчимән; шуңа қилишқа тегишлигим бойичә, [хуш хәвәр йәткүзүштә] дадиллиқ билән сөз қилишимға [дуа қилиңлар]. **21** Әнди мениң тограмдикى ишлардин, мениң қандақ өтүватқанлиғимдин хәвәрлининиңлар үчүн, сөйүмлүк қериндаш һәм Рәбдә садиқ хизмәткар болған Тикикус силәргә һәммә ишларни мәлум қилиду. **22** Мениң уни дәл мошу иш үчүн йениңларға өвәтишим, силәрниң ишлиrimizдин хәвәрдар болушыңлар вә униң көнлүңларға тәсәлли вә илһам берishi үчүндур. **23** Қериндашларға хатиржәмлик, муһәббәт һәм иман-ишәш ХудаАта вә Рәб Әйса Мәсиҳтин болгай! **24** Рәб Әйса Мәсиҳни өлмәс-чиrimас

ФИЛИППИЛИҚЛАРҒА

1 Эйса Мәсиһниң құллири болған Павлус вә Тимотийдин, Филиппида туруватқан, Мәсиһ Әйсада болған барлық мұқәддәс бәндиләргә, жетекчиләр вә хизметчиләргә салам! **2** Силәргө Худа Атимиз вә Рәб Эйса Мәсиһтін мәнир-шәпқәт вә хатиржәмлик ата қылинғай! **3** Һәр қетим силәрни әслигинимдә мән Худайимға тәшәккүр ейтимән, **4** һәр қетим дуа қылғинимда, силәрниң биринчи күнидин тартып бұғынға қәдәр хуш хәвәр хизметиге болған һәмкарлиғиңдар түпәйлидин тохтимай шат-хурамлиқ билән силәрға дәл шуниңға ишәшим камилки, силәрдә яхши ишни Башлиғучи бу ишни таки Әйса Мәсиһниң күнігічә камаләткә йәткүзүп тамамлайду; **5** мениң һәммиңдар тоғрилиқ шуниңдақ ойлишим тоғридур; чүнки мән қәлбиңдерди дурмән; мән зинданда зәнжирләнгінимдиму вә хуш хәвәрни ақлигинимдиму, дәлиллигинимдиму [Худа маңа йәткүзгән] мәнир-шәпқәттін силәрму ортақ бәһримән болисиләр. **6** Мениң шунчилік тәлпүнүп сегінғанлиғимға Худа Әйсаниң ич-бағрида болуп силәрни шунчилік болисиләр. **7** Мениң дуа-тилавитим болса, силәрниң муһәббитиңларниң һәртәрәплимә билим вә әтраплиқ сават билән йортутулуп техиму ешип ташқайки, **8** силәр немә ишларниң әвзәл екәнлигини пәриқ етәләйдиган болуп, Мәсиһниң құнідә келидиган һәкқанийлиқниң мевиси билән шан-шәриви һәм мәдһийисини елип келидиган һәкқанийлиқниң мевиси билән толдурулисиләр. **9** Бирақ силәргә шуни шан-шәриви һәм мәдһийисини елип келидиган һәкқанийлиқниң мевиси билән техиму етиқатта алға илгирилишиңлар һәм шат-мениң бу әһвалим әмәлийәттә хуш хурам болушуңлар үчүн мән силәр билән хәвәрниң техиму кәң тарқалиши үчүн биләл қелип давамлиқ түримән дәп түрткә болди; **10** Чүнки мениң қамилишим Мәсиһ үчүн екәнлиги император әйипсиз болисиләр **11** Бирақ силәргә шуни шан-шәриви һәм мәдһийисини елип келидиган һәкқанийлиқниң мевиси билән техиму етиқатта алға илгирилишиңлар һәм шат-мениң бу әһвалим әмәлийәттә хуш хурам болушуңлар үчүн мән силәр билән хәвәрниң техиму кәң тарқалиши үчүн биләл қелип давамлиқ түримән дәп түрткә болди; **12** Чүнки мениң қамилишим Мәсиһ үчүн екәнлиги император ордисидики қаравулханидикіләргә вә әрқилиқ Мәсиһ Әйсада пәхирлинип тәнтәнә башқа һәммәйләнгә аян болди. **13** Шуниң қилишиңлар техиму зиядилишиду! **14** Шуниң билән қәріндашларниң қәпинчиси мениң қамилишим түпәйлидин Рәбгә тайинип [Худаниң] сөз-каламини қорқмай сөзләшкә техиму жүртәтлиқ болди; **15** дәрвәқә, бәзилири һәсәт қылышп қорқмай сөзләшкә бәзилири ақ қөңуллук билән Мәсиһни жакалайду; **16** кейинкилири болса әмәс, балки шәхсийәтчилигидин, қоюлғанлиғимни билгәнлигидин шундақ қылмақта; **17** Алдинқилири болса чин көңлидин әмәс, балки шәхсийәтчилигидин, мениң зәнжирләнгән дәрдимгә дәрд қошмақчи болуп шундақ қылмақта. **18** Әнди буларға немә дегүлүк? Қандақла болмисун, тоғра нийәттин болсун саҳтилиқтін болсун, охашаша Мәсиһ җакалиниду; мән шуниңға шатлинимән; бәрһәк, давамлиқ шатлининеримән. **19** Чүнки дуалириңлар вә Мәсиһ Әйсаниң Роһиниң қувәтлиши арқилиқ бу ишлар нижат-күткүзулушумға мәдәт болиду дәп билимән, **20** — демәк, тәқәzzалиғим вә үмүт-истиким бойичә неч ишта хижаләтчиликтә қалмастиң, тирик яки өлүк болай, һәрдайым болганидәк әнди несивәм үлүкленсун! **21** Чүнки маңа әнди несивәм үлүкленсун! **22** Женим нисбәтән һаятимниң өзи Мәсиһдур, өлүш болса техиму пайдилиқтур. **23** мән һаят билән мамат оттурисида тенимдә қалса, әнди несивәм үлүкленсун! **24** Женим тенимдә қалса, әнди несивәм үлүкленсун! **25** Әнди хизмәт болиду; лекин қайсисини әвзәл қисилип қалдим; чүнки бу дуниядин билип талливелишимни билмәйватимән; **26** мән һаят билән мамат оттурисида қисилип қалдим; чүнки бу дуниядин интизармән — бу иш зиядә әвзәлдур; **27** әнди несивәм үлүкленсун! **28** әнди несивәм үлүкленсун! **29** әнди несивәм үлүкленсун! **30** әнди несивәм үлүкленсун! **31** әнди несивәм үлүкленсун! **32** әнди несивәм үлүкленсун! **33** әнди несивәм үлүкленсун! **34** әнди несивәм үлүкленсун! **35** әнди несивәм үлүкленсун! **36** әнди несивәм үлүкленсун! **37** әнди несивәм үлүкленсун! **38** әнди несивәм үлүкленсун! **39** әнди несивәм үлүкленсун! **40** әнди несивәм үлүкленсун! **41** әнди несивәм үлүкленсун! **42** әнди несивәм үлүкленсун! **43** әнди несивәм үлүкленсун! **44** әнди несивәм үлүкленсун! **45** әнди несивәм үлүкленсун! **46** әнди несивәм үлүкленсун! **47** әнди несивәм үлүкленсун! **48** әнди несивәм үлүкленсун! **49** әнди несивәм үлүкленсун! **50** әнди несивәм үлүкленсун! **51** әнди несивәм үлүкленсун! **52** әнди несивәм үлүкленсун! **53** әнди несивәм үлүкленсун! **54** әнди несивәм үлүкленсун! **55** әнди несивәм үлүкленсун! **56** әнди несивәм үлүкленсун! **57** әнди несивәм үлүкленсун! **58** әнди несивәм үлүкленсун! **59** әнди несивәм үлүкленсун! **60** әнди несивәм үлүкленсун! **61** әнди несивәм үлүкленсун! **62** әнди несивәм үлүкленсун! **63** әнди несивәм үлүкленсун! **64** әнди несивәм үлүкленсун! **65** әнди несивәм үлүкленсун! **66** әнди несивәм үлүкленсун! **67** әнди несивәм үлүкленсун! **68** әнди несивәм үлүкленсун! **69** әнди несивәм үлүкленсун! **70** әнди несивәм үлүкленсун! **71** әнди несивәм үлүкленсун! **72** әнди несивәм үлүкленсун! **73** әнди несивәм үлүкленсун! **74** әнди несивәм үлүкленсун! **75** әнди несивәм үлүкленсун! **76** әнди несивәм үлүкленсун! **77** әнди несивәм үлүкленсун! **78** әнди несивәм үлүкленсун! **79** әнди несивәм үлүкленсун! **80** әнди несивәм үлүкленсун! **81** әнди несивәм үлүкленсун! **82** әнди несивәм үлүкленсун! **83** әнди несивәм үлүкленсун! **84** әнди несивәм үлүкленсун! **85** әнди несивәм үлүкленсун! **86** әнди несивәм үлүкленсун! **87** әнди несивәм үлүкленсун! **88** әнди несивәм үлүкленсун! **89** әнди несивәм үлүкленсун! **90** әнди несивәм үлүкленсун! **91** әнди несивәм үлүкленсун! **92** әнди несивәм үлүкленсун! **93** әнди несивәм үлүкленсун! **94** әнди несивәм үлүкленсун! **95** әнди несивәм үлүкленсун! **96** әнди несивәм үлүкленсун! **97** әнди несивәм үлүкленсун! **98** әнди несивәм үлүкленсун! **99** әнди несивәм үлүкленсун! **100** әнди несивәм үлүкленсун!

лайик тутуңларки, мән йениңларға болған намни бегишлидики, 10 Әйсаниң беріп силәр билән дидарлашқандыму, намыға асманларда, йәр үзидә һәм силәрдин айрилғандыму, ишириңлардин йәр астида барлық тизлар пүкүлүп, 11 аңтайдығиним силәрниң бир роһ бир ХудаАтиға шан-шәрәп қалтүрүп һәр бир жәнда болуп чиң дәссәп туруп, хуш тил Әйса Мәсиһниң Рәб екәнлигини хәвәрдіки етиқатниң йолида күрәшкә етирап қылиду. 12 Шуниң билән, әй интиливатқиниңлар, 28 шундақла қарши сөйүмлүклирим, силәр һемишә итаәт чиқкучиларниң һеч қандақ вәхимилиридин қылғиниңлардәк, пәкәт мән йениңларда патипарақ болуп кәтмигинаңлар болсун; болғинимдила әмәс, бәлки һазирқидәк силәрдики бу ғәйрәт, уларға һалакәтниң мән силәрдин нери болғанда техиму бәлгүси, силәргә болса күткүзулушуңларниң шундақ итаәт билән әймиништә, титригән аламити, шуниңдәк алайтән Худадин һалда өз нижатиңларни һәртәрәпкә қәлгән бир аламеттур; 29 Чүнки Мәсиһниң тәтбиқлашқа интилиңлар. 13 Чүнки Худаниң йолида силәргә пәкәт Униңға ишинишина гөзәл ҳаһиши бойичә силәрниң ирадә әмәс, әйнә Униң үчүн хорлуққа учрашму тиқлишиңларға вә шуниңдәк уни әмәлгә несиве қилинғандуру. 30 Чүнки силәр илгири ашурушуңларда ичинларда ишлігүчи Униң мәндә қөргиниңлардәк вә шуниңдәк һазир Өзидур. 14 һәммә ишларни ғудуңшимай аңлигиниңлардәк мән йолуққан күрәшкә яки талаш-тартиш қылмай қилиңлар; 15 силәрму йолуқмақтисиләр.

2 Әгәр әнди Мәсиһтә риғбәт бар дейилсә, мүһәббәтниң тәсәллиси бар дейилсә, Роһниң сирдашлиғи бар дейилсә, қәлбәдә ич ағритишлиар һәм ရәһимдиллик бар дейилсә, 2 – әнди охаш бир ой-пикирдә болуп, бир-бириңларға охаш мүһәббәттә бағлининг, бир җан бир нийәттә болуп, араңларда һеч иш риқабәттін яки қуруқ шөһрәтпәрәсліктін болмисун; әксичә, ой-хиялиңларда кичик пеиллиқ болуп һәр бириңлар башқыларни өзүңлардин жуқури дәп билиңлар; шундақ болғанда шат-хурамлиғимни камил қилисиләр. 4 һәр бириңлар пәкәт өз ишириңларға көңүл бөлүп қалмай, бәлки башқыларниңкигиму көңүл бөлүңлар. 5 Мәсиһ Әйсада болған ой-позитсийә силәрдиму болсун: – 6 У Худаниң тип-шәклидә болсыму, Өзини Худа билән тәң қилишни олжә қилип тутувалмиди; 7 әксичә, ү Өзидин һәммини қуруқиди, Өзигә құлниң шәклини елип, Инсанларниң сияқиға кирип, инсаний тәбиәттін ортақдаш болуп, 8 Өзини төвән қилип, һәтта өлүмгічә, әйни кресттики өлүмгічә итаәтмән болди; 9 Шуңа Худа Уни интайин жуқури көтирип мәртвилик қилди, Униңға һәр қандақ намдин үстүн шуниң билән силәр әйипсиз, сап диллиқ болуп, бу дәвирдики тәтүр, әсәбий адәмләр оттурисида яшап, уларниң арисида дүнияға йоруклуқ бәргүчиләрдәк парлап, Худаниң дағсиз пәрзәнтлири болисиләр; 16 шуниңдәк һаятниң сөз-каламини сунуп бәргүчү болғиниңлар түпәйлидин, мән силәрдин Мәсиһниң құнидә бекар жүгүрмәтпимән, бекар җапа тартмаптимән дәп пәхирлининг тәнтәнә қылайлайдиган болимән. 17 һәтта мән «шарап һәдийәси» сүпиді етиқатиңлардики қурбанлиқ һәм хизмет-ибадәтниң үстігә қуюлсамму, мән шатлинимән, шундақла силәр билән биллә ортақ шатлинимән. 18 Силәрму охашаш үолда шатлинисиләр вә мән билән биллә ортақ шатлинишиңлар керәк. 19 Лекин мән Рәбдә пат арида Тимотийни йениңларға әвәтишиң үмүт қилимәнки, әһвалиңларни аңлап мәнмү хуш болсам; 20 чүнки йенимда Униңға охаш, дилимиз бир болған, ишириңларға чин дилидин көңүл бөлгүчү башқа адәм յоқтур. 21 Чүнки һәммә адәм Әйса Мәсиһниң ишириға әмәс, бәлки өзиниң ишири билән шуғуллинишқа интилиду; 22 амма силәр униң салаһийитини, униң хуш хәвәрниң хизметидә худди атисиға һәмраһ болуп ишләйдиган балидәк мән билән биргә мәһнәт сиңдүргәнлигини

билисиләр. 23 Энди ақивитимниң қандақ Исаил миллитидин, Биняминниң болидиганлигини ениң билгән һаман, қәбилисидинмән, «Ибранийларниң уни дәрһал маңдуруветишини үмүт ибранийиси»мән; Тәврат-қануны тәрәптин қилимән; 24 амма өзүмниң йениңларға ейтқанда, «Пәрисий» мәзヒпидиму пат арида баридиганлиғимға Рәб арқылы болған мән; 6 Худаға болған қызғинлигимға ишәшим бар. 25 Амма буниңдин авал қалсәк, жамаәткә зиянкәшлик қылғучи едим; мениң қериндишим, хизмәтдишим һәм Тәврат қануни тәләп қылған һәкәнлийликқа сәпдишим болған, силәрниң әлчиңлар қалсәк, әйивисиз едим; 7 амма маңа немә һәм һажитимдин чиққан құрбанлик иш «пайдилик» болса, буларни Мәсиһ ярдимиңларни йәткүзгүчі Епафродитни сәвәвидин зиянлик дәп һесаплидим; 8 йениңларға әвәтишни зөрүп таптим, 26 Мәсиһ Әйса Рәббимни тонушниң әвзәллиги чүнки у һәммиңларға сегинип тәлпүңгән вәжидин, мән башқа һәммә ишни зиянлик еди һәм силәрниң униң кесәл һалидин хәвәр дәп һесаплаймән; мән дәрвәқә Униң тапқиниңлар түпәйлидин азапланды. 27 У үчүнү һәммидин мәһрум болған; бәрһәк, дәрвәқә кесәл болуп әжәлгә йеқинлишип Мәсиһкә еришишим үчүн буларни нижасәт қалди; лекин Худа униңға рәһим қилди; дәп һесаплаймәнки, 9 Мәсиһтә болуп, һәм мениң дәрдимниң үстүгә дәрәд өзүмдик қандақтур һәкәнлийлик (Тәврат болмисун дәп ялғуз униңғыла әмәс, бәлки қанунидин чиққан һәкәнлийлик) тин маңыму рәһим қилди. 28 Шуниндәк униң ваз кечип, Мәсиһниң етиқат-садиқлиғи билән йәнә көрүшүп шатлининиңлар вә арқылы болған һәкәнлийлик, йәни етиқат шундақла өзүмгә нисбәтән дәрдлиримни арқылы Ҳудадин болған һәкәнлийликқа азайтиш үчүн уни техиму жиддий йолға еришәләймән; 10 муддайим Уни тонуштур, салмақчимән. 29 Энди уни шат-хурамлиқ — йәни Униң өлүп тирилишиниң күч-билән Рәбдә қобул қилиңлар һәм униңдәк құдритидә яшап, Униң азаплириға сирдаш-адәмләргә һәрмәт қилиңлар; 30 чүнки һәмдәмліктә болуп, Униң өлүмини үлгә у Мәсиһниң хизметини дәп, силәрниң қилип өзгәртилип, 11 шундақла мүмкін маңа қилмақчи болған ярдимиңларни қәдәр өлүмдин тирилишқа йетишни бежириштә йолуққан бошлуқни толдуруп муддия қилимән. 12 Уларға ериштим яки әжәлгә йүзлинип, өз жөнини тәвәккүл камаләткә йәтгит демәкчи әмәсмән; лекин қилди.

3 Ахирида, әй қериндашлирим, Рәбдә шатлининиңлар! Буларни силәргә қайта үзизиш мән үчүн аваричилик әмәс, бәлки силәргә аманлық елип келиди. 2 Иштлардин һези болуңлар, яманлық қылғучилардин һези болуңлар, «тилим-тилим кәскүчиләр»дин һези болуңлар! 3 Чүнки һәқиқий сүннәтлікләр болса Ҳуданиң Роһи арқылы үбадәт қылғучи, Мәсиһ Әйсадин пәхирлинин тәнтәна қылғучи, эткә таянмайдыған бизләрдүрмиз. 4 Мениңмү эткә таянгичилигим бар! Башқилар «өз әтлиримгә таянсан болиду» десә, мән техиму шундақ; 5 сүннәткә қалсәк, мән туғулуп сәккизинчи күни сүннәт қилиндим;

Мәсиһ Әйсаниң мени тутувелишида болған муддия-нишанини өзүм тутувалсам дәп чепип жүрмәктымән. 13 Қериндашлар, мән өзүмни уни тутувалдым дәп қаримаймән. Пәкәт шу бир ишнила қилимәнки, өтүп қаткән ишларни унтуп, алдимдикі ишларға интилип, 14 нишанни қоғлап, Ҳуданиң Мәсиһ Әйсада болған бүйүк чақириқидики инъамиға қарап чепип жүрмәктымән. 15 Энди аримиздин кимки пишип йетилгән болса шу ой-мәхсәттә болайли. Әгәр башқиңе ой-мәхсәттә болсаңлар, Ҳуда буниму силәргә көрситип бериду. 16 Қандақла болмисун, қандақ өлчәмгә йәткән болсақ, шу өлчәм бойичә қәдәм бесиверәйли. 17 Мени үлгә қилип әгишиңлар, әй қериндашлар, шундақла биз силәргә тикләп бәргән нәмүнә бойичә охшаш йолда маңғанларғыму

көзүңларни тикип, улардин үгиниңлар. **18** шеһретлик болса, қисқиси һәр қандақ Чүнки силәргә көп қетим ейтқинимдәк, ишларда әхлақ-пәзиләт яки маҳташқа лайиқ вә һазирму көз яшилирим билән қайта тәрәпләр бар болса, шу ишларға қөңүл ейтимәнки, нурғун кишиләр Мәсиһиң қоюп ойлиниңлар. **9** Мәндидиң үгәнгән, қобул крестига дүшмән болуп маңмаңта. **19** қылған, аңлиған вә мәндә қөргәнләрниң Уларниң ақивити һалакәттур, худаси өзиниң һәр қандиқи болса, силәр шуларға әмәл қарнидур, шәриви қилип маҳтанғини өз қилиңлар; шундақ қылғанда хатиржәмлик номуссизлиғидур, ойлиғанлири пәкәт Егиси болған Худа силәргә яр болиду. **10** Әндиди бу дүниядикى ишлардур. **20** һалбуки, мән Рәбдә зиядә шатландымки, силәр һазир бизниң пухралиғимиз болса әрштидур, биз ахирда маңа болған көйүмчанлиғиңларни дәл шу йәрдин Нижаткарниң чүшүшини қайтидин қөрсәттиңлар (билимәнки, интизарлиқ билән күтмәктимиз — У болса маңа дайим көйүнүп қәлдиңлар, амма Рәббимиз әйса Мәсиһидур. **21** У барлық пәкәтла қөрситиш пурсити чиқмиди). **11** мәвжүдатларни Өзигә бойсундуридиған Мән бу гепимни, бирәр мұхтаҗлиқтін құдрити бойичә бизниң әбгар бу тенимизни ейтиватқиним йоқ; чүнки әһвалим қандақла өзгәртип, Өзиниң шан-шәрәплик тенигә охаша һалға қәлтүриду.

4 Әндиди, әй қериндашлири, сөйгәнлирим

вә тәлпүнгәнлирим, мениң шатхурамлиғим, мениң бешимниң тажи болғучилар, Рәбдә чин туруңлар, и сөйгәнлирим! **2** Еводиядин өтүнимән, вә Сунтихәдин өтүнимәнки, Рәбдә бир ой, бир пикирдә болуңлар! **3** Дурус, мән сәндиму тәләп қилимәнки, и һәқиқий һәмбоюнтуруқлуқ хизмәтдишим, бу аялларниң ярдимида болғин; мана улар мән вә Климән билән биллә, шундақла намлири «наятлик дәптири»ғә хатирләнгән башқа хизмәтдашлири билән биллә хуш хәвәр хизметини илгири сүрүштә биргә күрәш қылған. **4** Рәбдә шатлинин්лар; мән йәнә ейтимәнки, шатлинин්лар! **5** Силәрниң мұлайимлиғиңлар пүткүл инсанға аян болсун; Рәб йекіндур! **6** Ңеч иш тоғрилиқ әндишә қилмаңлар; бәлки һәр бир ишта тәшәккүр ейтип тилиғиңларни Худаға дуа һәм илтиҗә арқылы мәлум қилиңлар; **7** шу чағда адәмниң ойлиғинидин ешип чүшидиған, Худа ега болған хатиржәмлик қәлбиңларни вә ой-пикриңларни Мәсиһ Әйсада қоғдайду. **8** Ахирида, әй қериндашлири, немә ишлар һәқиқәт, немә ишлар алийжанаб, немә ишлар һәкқаний, немә ишлар пак, немә ишлар хуш-йекимлиқ, немә ишлар шан-

қилишни үгинивалдим. **12** Мән осал әһвалда яшашни билимән, һәм қәнричиликтә яшашниму билимән. һәр ишта, һәр әһвалда, һәм тоқлуқта һәм ачлиқта, һәм баяшатчилиқта һәм мұхтаҗлиқта яшашниң сирини үгинивалдим. **13** Маңа құдрәт Бәргүчигә тайинип һәммә ишни қиласлайдиған болдум. **14** һалбуки, мениң қийинчилиғимға ортақ болушуңлар билән яхши қылдиңлар. **15** Силәргиму мәлүмки, әй Филиппилиқлар, мән Македонийә өлкисидин айрилип чиққинимда, хуш хәвәрни башқа йәрләргә йәткүзгән дәсләптики вақитларда, силәрдин башқа ңеч қандақ жамаәт бериш вә қобул қилиш ишлирида мән билән һәмкарлашмиған. **16** Чүнки Тесалоника шәниридики вақтимдиму еһтияжим чүшкәндә силәр маңа бир нәчә қетим ярдәм әвәттиңлар. **17** Мениң бундақ дейишим, силәрдин бирәр согатни издәп соригиним әмәсттур, издигиним болса ңесаватиңларға [роһий] мевиниң қөп топлинишидин ибәрәттур. **18** Лекин мәндә һәммә нәрсә бар, һәтта йетип ашқидәк бар; силәр әвәткәнлириңларни Епафродиттин тапшурувелип терәмгә сиғмай қалдым вә молчилиқта чөмдүм. Бу әвәткиниңлар интайин хүшбүй, Худаға қобул болғидәк, шундақла Уни хүрсән қилидиған бир қурбанлиқтәк еди. **19** Вә мениң Худайим силәр мұхтаҗ болған һәммә нәрсини

Мәсиһ Әйсада болған шан-шәривидики
байлиқларга аласән мол тәминләйду. **20**

Әнди Худайимиз һәм Атимизға әбәдил-
әбәткічә шан-шәрәп болғай! Амин. (aiōn

g165) 21 Мәсиһ Әйсада болған барлық
муқәддәс бәндиләргә салам йәткүзүңлар.
Йенимдики қериндашлардинму силәргә
салам! **22** Барлық муқәддәс бәндиләрдин,
болупму Қәйсәр [императорниң] ордисида
болғанлардин силәргә салам! **23** Рәббимиз
Әйса Мәсиһниң мәһир-шәпқити роһун්ларға
яр болғай!

Колоссиликләргә

1 Худаниң ирадиси билән Мәсиһ Әйсаниң расули болған мәнки Павлустин вә қериндаш Тимотийдин, Колосси шәһиридә туруватқан мүқәддәс бәндиләргә, йәни садиқ қериндашларға салам! Худа Атимиздин меһир-шәпкәт вә хатиржәмлик силәргә болғай! 3 Биз Мәсиһ Әйсаға бағлиған етиқатиңлар вә барлық мүқәддәс бәндиләргә бағлиған мұхаббитетіңлар төгрилиқ аңлиғандын кейин, силәр үчүн дуя қылғинимиңда силәр үчүн әршләрдә сақлақтық үмүт түпәйлидин Рәб Әйса Мәсиһиниң Худа-Атисиға үзлүксиз рәхмәт ейтимиз; 5 Силәр илгири бу үмүт төгрисида хуш хәвәрдикі һәқиқәт сөзлири арқылық аңлиғансиләр; 6 бу хуш хәвәр пүткүл жаһанға йетип келип мева берип көпәймәкта, шундақла силәргиму йетип келип, силәр уни аңлап Худаниң меһир-шәпкитини һәқиқәтән билип йәткән бириңчи күндин башлап у силәрдиму мева берип көпийип бармақта; 7 силәр хуш хәвәрни сөйүмлүк ишдишимиз Эпафрастин үгәнгәнсиләр; у ярдимизде Мәсиһиниң садиқ хизметчисидур; 8 у бизгә силәрниң Роһта болған мұхаббитетіңларни аян қылды. 9 Бу сәвәптин бизмү буниң төгрисида аңлиған күндин башлап силәр үчүн дуя қилип илтиҗа қилишни тохтатмыдук; тиләйдигинимиз шуки, Худаниң ирадиси һәртәрәплик даналиқ вә роһий йортугулуш билән силәрдә толуқ билдүрүлсун. 10 Шундақ болғанда силәр Рәбгә лайиқ һалда һәртәрәпте Худани хүрсән қилип, һәр қандақ гөзәл ишларда мева бәргәндә, Худани һәқиқији билишиңлар арқылы өсүп йетилисиләр; 11 бизни мүқәддәс бәндиләрниң йоруқлуқта болған мирасиға мүйәссәр болушқа лайиқ қылған Атиға тәшеккүр ейтип, Униң шан-шәрәплик құдрити бойичә һәртәрәплик күч билән һәр ишларда шатлиққа толуп чидамлиқ вә сәвири тақәтлик болушқа күчләндүрүлсиләр. 13 У

йәткәп қойди; 14 Униңда һөрлүк-азатлиққа, йәни гуналиримиздин көчүрүмгә мүйәссәр болдуқ. 15 У болса көрүнмәс Худаниң сүрәт-образидур, пүткүл кайнаттики тунжиidor; 16 چүнки Униңда барлық мәвжудатлар, асмандикى болсун, зимиңдикى болсун, көрүнидиган болсун, көрүнмәс болсун, мәйли тәхтләр, ғожайынлар, һөкүмранлиқлар, һоқуқдарлар болсун, барлық һәммә Униң тәрипидин вә Униң үчүн яритилғандур. 17 У һәммидин бурундуру, вә һәммә мәвжудатлар Униңда бир-биригә бағлинип турмақта; 18 У әйнә тәнниң, йәни жамаэтниң бешидур; у башлиништур, өлгәнләрдин тунжа болуп тирилгүчидур; буниндикى мәхсәт, Униң пүткүл мәвжудатлар ичидә һәр жәһәттин әң үстүн орунда турushi үчүндүр. 19 Чүнки Худа Өзиниң мүкәммәл жәвһирины Униңда турғузушқа, 20 вә Униң арқылық барлық мәвжудатларни Өзи билән әпләштүрүшкә лайиқ қөргән еди, йәни, Униң кресттө төкүлгән қени арқылық енақылық елип кәлгәндін кейин, — У арқылық мәйли зимиңда болсун, әршләрдә болсун барлық мәвжудатларни Өзи билән әпләштүрүшкә лайиқ қөргән еди; 21 вә әслидә рәзил әмәллириңлар түпәйлидин Өзигә ят қилинған, қөңлүңларда дүшмәнлик болған силәрниму, У Өз әтлик тенидә өлүм арқылық Өзигә пак-мүқәддәс, әйипсиз вә дағсиз һазир қилиш үчүн Өзи билән әп қылған 23 (әгәр силәр етиқатта hул селинип мүстәһкәм турup, хуш хәвәрдикі үмүттін нери қилинмисаңлар); бу хуш хәвәр пүткүл асман астидики кайнатта жақаланған; мәнки Павлус Униңға хизметчи қилиндим. 24 Әнді мән силәр үчүн тартқан жапалириим үчүн шатлинимән, вә шуниндәк Мәсиһиниң жапалирида кам болғанлирини өз әтлиримдә Униң тени, йәни жамаэт үчүн толуқлаймән; 25 мән [жамаэт] үчүн Худаниң сөз-каламыға әмәл қилиш үчүн Униң маңа силәрни дәп тапшурған ғожидарлығи бойиш ахаметти қилиндим; 26 бу сез

бизни қараңғулуқنىң һөкүмранлиғидин азат қилип, сейгән Оғлиниң падишиларының 14 Униңда һөрлүк-азатлиқقا, йәни гуналиримиздин кәчүрүмгә мүйәссәр болдуқ, 15 У болса көрүнмәс Худаниң сүрәт-образидур, пүткүл кайнаттики тунжидур; 16 чүнки Униңда барлық мәвжудатлар, асмандикى болсун, зимиңдикى болсун, көрүндиған болсун, көрүнмәс болсун, майли тәхтләр, ғожайиллар, һөкүмранлиқлар, һоқуқдарлар болсун, барлық һәммә Униң тәрипидин вә Униң үчүн яритилғандур. 17 У һәммидин бурундуру, вә һәммә мәвжудатлар Униңда бир-биригә бағлинип турмаңта; 18 У йәнә тәннин, йәни жамаәтниң бешидур; у башлиништур, өлгөнләрдин тунжаболуп тирилгүчидур; буниңдикى мәхсәт, Униң пүткүл мәвжудатлар ичида һәр жәһәттин әң үстүн орунда туруши үчүндур. 19 Чүнки Худа Өзиниң мүкәммәл жәвлилерини Униңда турғузуша, 20 вә Униң арқилиқ барлық мәвжудатларни Өзи билән әпләштүрүшкә лайиқ көргән еди, йәни, Униң кресттә төкүлгән қени арқилиқ енақлиқ елип кәлгәндегин кейин, — У арқилиқ мәйли зимиңда болсун, әршләрдә болсун барлық мәвжудатларни Өзи билән әпләштүрүшкә лайиқ көргән еди; 21 вә әслидә рәзил әмәллириңлар түпәйлидин Өзигә ят қилинған, көңлүңларда дүшмәнлик болған силәрниму, У Өз әтлик тенидә өлүм арқилиқ Өзигә пак-муқәддәс, әйипсиз вә дағыз һазир қилиш үчүн Өзи билән әп қылған 22 (әгәр силәр етиқатта һул селинип мустәһкәм турup, хуш хәвәрдикى үмүттин нери қилинмисаңлар); бу хуш хәвәр пүткүл асман астидики кайнатта жақаланған; мәнки Павлус Униңға хизметчи қилиндим. 24 Әнді мән силәр үчүн тартқан жапалирим үчүн шатлинимән, вә шуниңдәк Мәсиһиниң жапалирида кам болғанлирини өз әтлиримдә Униң тени, йәни жамаәт үчүн толуклаймән; 25 мән [жамаәт] үчүн Худаниң сөз-каламиға әмәл қилиш үчүн Униң маңа силәрни дәп тапшурған ғожидарлыги бойича хизметчи килинлим: 26 бу сез-

каламидики сир барлиқ әсирләрдин вә билән, инсанлардин кәлгән тәлимләр, дәвирләрдин йошурун тутулған, амма һазир йәни бу дуниядикى «асасий қаидә-муқәддәс бәндилиригә ашқариланды; (aīn) қанунийәтләр» бойичә силәрни өз олжиси 9 чүнки Худа уларға әлләр арисида қилип аздумаслиғи үчүн һези болуңлар; әмәлгә ашурулуватқан бу сирниң шәрәплик 10 вә силәр Униңда, йәни Мәсиһдә, Худаниң байлиқлирини билдүрүшни халиди; бу барлиқ мукәммәл жәвәнири тән шәклидә сир болса шан-шәрәпкә елип барғучи үмүт туриду; 11 вә силәр Униңда, йәни барлиқ болған, силәрдә туруватқан Мәсиһниң һөкүмдарларниң һәм һокуқдарларниң Өзидур. 12 Биз уни жәкалаймыз, һәр беши Болғучида мукәммәлдүрсиләр; 13 бир адәмни Мәсиһдә камаләткә йәткән силәр Униңда адәмнин қолисиз болған 29 һалда Худа алдида һазир қилиш үчүн сүннат билән сүннат қилинғансиләр; демәк, барлиқ даналиқ билән һәр бир адәмгә Мәсиһниң сүннити билән [гуналиқ] эткә жекиләймыз, һәр бир адәмгә тәlim беримиз. бағланған тәндін халас қилинғансиләр; 14 29 Мән шуниңға интилип, Униң вужудумда Униң билән тәң өмүлдүрүлүштә дәпнә ишлигини бойичә күрәш қилип жапа қилинғансиләр; силәр йәнә Уни өлүмдин тартипмән; Униң вужудумда ишлигини тирилдүргән Худаниң вужудунларда дәрвәқә толиму зордур.

2 Чүнки мәндә силәр үчүн,

Лаодикиядикиләр үчүн, шуниңдәк дидаримни көрмігәнләрниң һәммиси үчүн нәкәдәр зор күрәшниң болуватқанлигини силәргә билгүзмәкчимән; 2 күришимниң нишани, һәммәйләнниң меһир-мухәббәттә бир-биригә бағлинип, қәлблириниң риғбәтләндүрүлүши, Худаниң сирини, йәни Мәсиһни чүшиништә вә толук билиштә болған ишәш-хатиржәмлилкә еришиши үчүндүр; 3 чүнки Униңда даналиқниң вә билимниң барлиқ байлиқлири йошурунғандур. 4 Мениң буны дейишим, неч кимниң силәрни қайил қиласырып силиқ-сипайә гәплири билән алдымаслиғи үчүндүр; 5 чүнки гәрчә тән жәһәтидин силәрдин нери болсамму, роһ жәһәтидин мән силәр билән биллимән, силәрниң сәптә туруватқиниңларға вә Мәсиһке бағлиған етиқатиңларниң чиңлигига қарап шатлинимән. 6 Мәсиһ, Рәб әйсани қандақ қобул қылған болсаңлар, шу һалда Униңда мәниңлар, 7 силәр тәлим берилгәндәк Униңда йилтиз тартип, етиқатиңлар күрулуватқан һалда, етиқатта хатиржәм қилинип, рәхмәт ейтишлар билән ташқынлап турғучи болуңлар; 8 неч кимниң Мәсиһ бойичә болмифан, пәйласоплуқ яки бемәна алдамчилиқ

билән тәң тирилгәнсиләр. 13 Әнди гәрчә итаәтсизлигиңлар вә әтлириңлардикى сүннатсизлигиңлар түпәйлидин өлгән болсаңларму, У силәрни Мәсиһ билән биллә жәнлантурди; һәммә итаәтсизликлиrimизни кәчүрүм қилип, 14 бәлгүлимиләрдә өз ичитә елинған үстимиздин әрз қилидиган, бизни әйипләйдиган пүтүкләрни өчүрүп ташлиди; У уларни биздин нери қилди, кресткә миқлатқұзди. 15 У һөкүмдарлардин вә һокуқдарлардин олжы елип, [кресттә] уларни рәсва қилип уларниң үстидин тәнтәнә билән ғәлибә қилди. 16 Әнди неч кимниң йемәк-ичмәк, һейт-байрамлар, «йеңи ай» яки шабат күнләр жәһәтиридә силәрниң үстүнлардин һөкүм чиқиришиға йол қоймаңлар; 17 бу ишлар болса бир көләңгә, халас; униң жисми болса Мәсиһниңкідур! 18 Неch кимниң силәрни «кичик пейлилк» вә пәриштиләргә ibадәт қилишқа дәвәт қилип инъамиңлардин мәһрум қилишиға йол қоймаңлар; мөшүндақ кишиләр [гуналиқ] әтлиридики ой-пикерлири билән һакавурлишип, көргән көрүнүшләргә есиливалмақтидур; 19 Улар «баш»ни чиң тутқини йоқтур; лекин баштит үгә вә сицирлар арқилиқ пүткүл тән қувәтлиниду вә бир-биригә бағлинип, Худадин кәлгән авуш билән

ашмақта. 20 Әгәр Мәсиһ билән бу толук билиштә дайим йеңилимақта; 11 дуниядик қаидә-қанунийәтләргә нисбәтән унинда һеч қандақ юнанлиқ яки Йәнүдий, өлгән болсаңлар, немишкә (бу дунияда сүннатлик яки сүннәтсиз, ят мәдинийәтлик, яшиғанлардәк) «Тутма!» «Тетима!» «Тәгмә!» Сkit, құл яки һөрләр мәвжут әмәстур; дегендәк бәлгүлимиләргә риайә қилисиләр бәлки Мәсиһ һәммидур, вә һәммидидур. 22 (бундақ [бәлгүлимиләр илкідики] 12 Шуңа, Худаниң талливалғанлириға, нәрсиләрниң һәммиси истемал қилиниш пак-муқәддәс вә сәйүнгәнләргә лайиқ, билән йоқилиду)? Мошундақ бәлгүлимиләр адәмгә ич агритидиган бағирларни, пәкәт инсанлардин чиққан көрсәтмиләр меһриванлиқ, кичик пеиллиқ, мөминлик вә вә тәлимләрдин ибарәт, халас; 23 уларда сәвиր-тақәтликни кийивелиңлар; 13 бирдәрвәқә бир хил пидайларчә ибадәт, кичик бириңларға йол қоюңлар, наразилиқ иш пеиллиқ вә өз тенигә қарита қаттиқ қоллуқ болса бир-бириңларни қәчүрүм қилиңлар; болушни дәвәт қилиш болғачқа, уларда Мәсиһ силәрни қандақ қәчүрүм қилған даналиқниң көрүнүши бар; әмәлийәттә болса силәрму шундақ қилиңлар. 14 [бундақ даналиқниң] пайдиси йоқтур — Мошу ишларниң үстигә камил бирликниң улар пәкәт әттики һәвәсләргә йол қойидула, халас.

3 Силәр Мәсиһ билән тәң тирилдүрүлгән

болсаңлар, әнді жуқуридики ишларға интилип издиниңлар; Мәсиһ шу йәрдә Худаниң оң үеинде олтириду. 2 Көңүл-зейнниңларни йәрдикни ишларға әмәс, бәлки жуқуриқи ишларға қоюңлар; 3 چүнки силәр өлгәнсиләр, вә һаятиңлар Мәсиһ билән биллә Худада йошурун туриду. 4 Амма һаятимиз болған Мәсиһ ашқарыланған чағда, шуан силәр униң билән биллә шан-шәрәпта ашқарылинидиган болисиләр. 5 Шуңа йәргә тәвә ишларни қылғучи һәр қандақ әзалириңларни, йәни бузуқлық, напаклик, иплас нессиятлар, рәзил ҳашишлар вә нәпсанийәтчилик (у бутпәрәсликка баравәрдур)ни өлүмгә мәһкүм қилиңлар; 6 چүнки бу ишлар түпәйлидин Худаниң ғәзиви итаәтсиз пәрзәнтләргә үчшиду. 7 Силәр булар арисида яшиған вақтиңларда, бундақ ишлардыму маңғансиләр. 8 Амма һазир силәр мошуларниң һәммисини өзүңләрдин селиветиңлар — йәни ғәзәп, қәһр-сәпра, яман нийәтләр, тәһмәт, ағзин්лардин чиқидиган иплас сөзләрниму силиветиңлар. 9 Бир-бириңларға ялған сөзлимәңлар; چүнки силәр кона адәмни құлмишилири билән селиваткәнсиләр, 10 вә үеци адәмни кийгәнсиләр; үеци адәм болса өзини Яратқучиниң сүрәт-образы бойичә

бериңлар. 15 Мәсиһниң хатиржәмлиги қәлбиңларда һәкүм сүрсун (силәр бир тән болуп бу хатиржәмликтә болушқа чақырилған екәнсиләр) вә шундақла рәхмәт ейтишларда болуңлар. 16 Мәсиһниң сөз-каламини өзүңларда байлиқ һасил қилип турғузунлар, барлық даналиқ билән бир-бириңларға үгитин්лар, жекиләңлар, чин қәлбиңларда зәбур-нәғмиләр, мәднийә қүйлири вә роһий нахшиларни яңритип Худани чирайлиқ мәднийиләңлар; 17 вә һәммә ишларда, сөз болсун, әмәл болсун, һәммисини Рәб Эйсаниң намыда қилип, униң арқиلىқ ХудАтиға рәхмәт ейтиңлар. 18 Силәр аяллар, Рәбдә болған сүпитетиңларға лайиқ өз әрлириңларға бойсунуңлар; 19 силәр әрләр, өз аяллириңларға муһәббәт көрситиңлар; уларға атчиқ құлмаңлар. 20 Силәр балилар, ата-анаңларға һәммә ишларда итаәт қилиңлар; چүнки бундақ қилиш Рәбдә болған гөзәл иштур. 21 Силәр атилар, балилириңларниң көңлигә азар бәрмәңлар; ундақ қылсаңлар көңли яра болиду. 22 Силәр құллар, әттин болған ғожайиниңларға һәммә ишта итаәт қилиңлар; пәкәт көз алидида хизмет қилип, инсанларни хүш қылғучи қуллардин болмаңлар, бәлки Рәбдин әйминип чин көңлүңлардин иш көрүнләр. 23 Немә ишни қиливатқан болсаңлар, униңда инсанлар алдидә әмәс, бәлки Рәб

алдида қилғандәк жан-дил билән униңға пәкәт мөшүлар бардур; улар маңа ишләңгәрләр; 24 чүнки мирасниң инъамиға тәсәлли болған. 12 Силәрдин болған, Рәбдин мүйәссәр қилинғанлиғиңләрни Мәсиҳ Әйсаның қули Эпафрас силәргә билисиләр; чүнки силәр Рәб Мәсиһиниң салам йоллайду; у силәрниң Худаниң ибадәт-қуллугидүрсләр. 25 Амма пүткүл ирадисидә мукәммәл, камаләткә ким һәккәнийсизлиқ қылса қилған йетип чиң турушуңлар үчүн һәрдайым һәккәнийсизлиги өз бешиға чүшиду; бу силәр үчүн дуаларда күрәш қилиду. ишта һеч қандак йүз-хатирә қилиниш 13 Чүнки мән униңға гувачимәнки, у йоқтур.

4 Силәр ғожайынлар, куллилириңларға адил вә тогра муамилә қилиңлар; чүнки әрштә өз ғожайиниңларниң барлығини билисиләр. 2 Дуа-тилавәткә һәр қандак вақитта бериліңлар, бунинда рәхмәтләр ейтишип һошияр туруңлар; 3 шунин් билән биз үчүнму дуа қилғайыләрки, Худа бизге Мәсиһиниң сирини жәкалаш үчүн Өз сөзигә ишик ачсун; мән дәл сир үчүн зәңжирләр билән бағланғанмән; 4 шуңа қилишқа тегишлигим бойичә, сирни ашқарылишимға [дуа қилиңлар]. 5 Сирттиклиләргә нисбәтән даналиқ билән меңиңлар, пурсәтләр чиққанда көңүл қоюп қолдин бәрмәңлар. 6 Силәрниң гәп-сөзлириңлар һәрдайым мәһир-шәпкәт билән болсун, туз билән тетитилсун; шунин් билән силәр һәр бир адәмгә қандак җавап беришни билисиләр.

7 Сөйүмлүк қериндаш һәм Рәбдә садиқ хизмәткар, ишишимиз болған Тикикус силәргә мән тогрилиқ һәммә ишларни мәлум қилиду. 8 Мән униң дәл мөшү иш үчүн йениңларға әвәтишим, силәрниң әһвалиңларни биливелиши вә шундақла көңлүңларға илham-ригбәт берishi үчүндүр. 9 Мән өзи силәрдин болған, садиқ вә сөйүмлүк қериндишимиз Онесимусни униң билән әвәттим; улар силәргә мөшү йәрдики барлық ишларни мәлум қилиду. 10 Түрмидишим болған Аристархус силәргә салам йоллайду; Барнабасниң нәври иниси Маркусму шундақ (силәр униң тогрилиқ тапшурұқларни тапшурувалдиңлар; у йениңларға қәлсә, уни қобул қилиңлар); 11 Юстус дәп атальған Йәшшуму салам йоллайду. Худаниң падишалиғи үчүн маңа хизмәтдаш болған сүннәт қилинғанлардин

14 Силәр үчүн, Лаодикиядикиләр үчүн вә Хейраполистикиләр үчүнму көп жапа тартиду. 15 Қараша-Архангел Михаил үчүн Лукадин силәргә салам, Демастинму шундақ. 16 Силәр үчүн Лаодикиядики қериндашларға биздин салам, Нимфаға һәм униң өйидә жигилидиган жамаәткиму салам ейтиңлар. 17 Бу хәт араңларда оқулғандын кейин, силәр уни Лаодикиядики жамаәттиму оқутуңлар, вә Лаодикиядикиләргә язған хәтни силәрмү оқуңлар; 18 Мәнки Павлустин өз қолум билән язған салам. Мениң кишәнлиниң қамап қоюлғанлиғимни әсләңлар. Силәргә мәһир-шәпкәт болгай!

Тесалоникалиқ 1

1 Мәнки Павлус, Силас һәмдә Тимотийдин Худаатимиз вә Рәббимиз Әйса Мәсиһдә болған, Тесалоника шәһиридики жамаәткә салам. Силәргә меһир-шәпқәт вә хатиржәмлик болғай! **2** Биз дуалиримизда силәрни яд етип туруп, Худаға силәр үчүн һәрдайым тәшәккүр ейтимиз; **3** Худаатимизниң алдида етиқатинчлардин болған әмәллириңларни, меһир-муһаббәттин чиқкан жапалиқ әжриңларни, Рәббимиз Әйса Мәсиһкә бағылған үмүттә болған чидамлиғиңларни изчил әсләп туруватимиз. **4** Чүнки әй қериндашлар, Худа сейғәнләр, Униң силәрни таллиғанлиғи бизгә аян. **5** Чүнки хуш хәвиirimiz силәргә йәткүзүлгинидә сөзләр биләнла әмәс, бәлки күч-кудрәт билән, Муқәддәс Роһ билән, мутләк жәэмләштүрүлгән һалда силәргә йәткүзүлгән; униң үстигә, бизниң силәрниң араңларда болғинимиңда силәрни дәп өзимизни қандақ тутқанлиғимизни убдан билисиләр. **6** Шуниң билән силәр еғир азап-оқубәт ичидә туруқлуқму, Муқәддәс Роһниң шатлиғи билән сөз-каlamни қобул қилип, бизни, шундақла Рәбниң Өзини үлгә қилип әгәштиңлар, **7** шуниң билән силәр Македонийә вә Ахая өлкiliридики барлық етиқатчиларға үлгә болуп чиқтиңлар; **8** чүнки Рәбниң сөз-каlamи силәрдин пәкәт Македонийә вә Ахаяғила Яңрап қалмастиң, бәлки һәммә йәргә Худаға бағланған етиқатинчлар тогрилиқ һәммә йәргә хәвәр тарқипту; нәтижидә, бизниң [шу йәрләрдә хуш хәвәр тогрилиқ] неч немә дейишимизниң һажити қалмиди. **9** Чүнки [биз барғанлиги жайдики] кишиләр силәрниң бизни қандақ қарши алғанлиғиңларни, силәрниң бутлардин қандақ ваз кечип тирик вә һәқиқиit Ҳуданиң хизмитидә болушқа, шундақла Униң Оғлинин, йәни У өлүмдин тирилдүргән, кәлгүсідә келидиган ғәзәптин бизни күткүзгучи Әйсаниң әрштин келишини

күтүшкә Худаға баққанлиғиңларни баян қилишиду.

2 Чүнки, и қериндашлар, бизниң араңларға киргенимиз тогрилиқ билисиләрки, у бекарға кәтмиди. **2** Силәргә йәнә шуму мәлүмки, гәрчә илгири Филиппи шәһиридә қийин-қистақ вә харлиққа учриған болсақму, зор қаттиқ қаршилиққа қаримай Ҳуданиң хуш хәвирини силәргә йәткүзүшкә Ҳудайимизниң мәдәт бериши билән жүрәклик болдуқ. **3** Чүнки бизниң өтүнүш-жекиләшлиrimиздә неч қандақ алдамчилик, напак нийәт яки һейлигәрлик йоқтур. **4** Эксичә, биз Худа тәриpidин хуш хәвәрниң аманәт қилинишқа лайиқ көрүлгән адәмләр сүпитетидә биз шуниңға мунасип һалда адәмләрни әмәс, бәлки қәлбимизни синиғучи Ҳудани хүрсән қилиш үчүн [хуш хәвәрни] жакалаймиз. **5** Чүнки силәр билгәндәк биз неч қайси вакитта араңларға хушамәтчилик билән вә яки тамахорлуққа ниқап тақап кәлмидүк – (бу ишта Худа бизгә гувачидур) – **6** гәрчә биз Мәсиһниң расулириниң сүпитетидә тәләп жүкләләйдиган болсақму, мәйли силәр болуңлар яки башқилар болсун, неч бир инсандин бирәр иззәт-шөһрәт издигән әмәс едуқ. **7** Эксичә биз араңларда худди бала имитидиган ана өз бовақлирини көйүнүп асриғандәк силәргә мулайим муамилидә болдуқ. **8** Шу чағда, силәргә шундақ тәлпүнгән едуқ, силәргә пәкәт Ҳуданиң хуш хәвәрини тапшурушнила әмәс, һәтта өз женимизни тапшурушқому разимиз; чүнки силәр бизгә интайин қәдирлик единчилар. **9** Чүнки, и қериндашлар, бизниң қандақ жапалиқ әмгәк қылғинимиз есіңларда бардур; неч қайсинарға еғириимизни салмаслиқ үчүн кечә-күндүзләп меһнәт қилдуқ, Ҳуданиң хуш хәвирини силәргә йәткүздуқ. **10** Етиқатчилардин болған силәрниң араңлардики әмәлийәтлиrimизниң қандақ ихласмән, һәкәнсайи вә әйипсиз екәнлигигә өзүңлар вә Ҳуданиң Өзимү гувачидур. **11** Вә йәнә силәр билгининчлардәк, атиниң

өз пәрзәнтиригә несиһәт бәргинидәк биз шәниридә ялғуз қелип, 2 алдинларға һәр бириңларға шундақ жекиләп, ригбәт- қериндишимиз һәм Худа йолида тәсәлли берип, силәрни өз падишилигиға вә Мәсиһниң хуш хәвиридә болуватқан шан-шәривигә чақириватқан Худаға лайиқ хизмәтдишимиз Тимотийни силәрни һалда меңишқа дәвәт қылдуқ. 13 Худаға йәнә етиқатта мұстәһікәмләш-қүчәтиш вә шу сәвәптин тохтавсиз тәшәккүр ейтимизки, риғбәтләндүрүш үчүн әвәтишни қарап силәрниң биздин аңлиған Худаниң сөз- қылдуқ; 3 [бизниң уни әвәтиштики] каламиға қулақ салғиниңларда, уни мәхситимиз, һеч кимниң бешиңларға инсанлардин қәлгән сөз сүпитетідә әмәс, чүшкән мошу зәхмәт-қийинчилиқтар бәлки униң әмәлий сүпитетідә, йәни Худадин сәвәвидин [етиқатта] тәвринип қалмаслиғи қәлгән сөз-каlam дәп уни қобул қылдыңлар; үчүндур. Чүнки өзүңлар бундақ ишларға у [сөз-каlam] һазир ишәнгүчи силәрдә учрашқа алдин-ала бекитилған, дәп ишлимәктә. 14 Чүнки силәр, и қериндашлар, билисиләр. 4 Чүнки биз силәр билән Йәһудийә өлкисидиқи Мәсиһ Әйсада болған биләр болған вақтимизда, силәргә жамаәтләрдин үлгә алдинлар; улар [шу һәммимиз азап-қийинчилиққа учримай йәрдә] Йәһудийлар тәрипидин қандақ қалмаймыз дәп алдин-ала ейтқан едуқ, харлиқларға учриған болса, силәрмү Әмәлийәттә һазир дегинимиздәк болди, өз жутдашлириңлар тәрипидин охшаш дәп билисиләр. 5 Шу сәвәптин тақитим харлиқларға учридиңлар. 15 Улар, йәни тақ болуп, етиқатиңларниң зади қандақ шу Йәһудийлар, еслидә Рәб Әйсани вә екәнлигини билиш үчүн, аздурғучи пәйғәмбәрләрни өлтүргән вә бизнимү силәрни аздуруп бизниң силәргә сиңдүргән зиянкәшлик қылип қоғливәткән еди. Улар әжримиз бесарға кәттимекин дәп әнсиәрәп, Худани нарази қилип, вә һәммә инсан билән Тимотийни йениңларға әвәткән едим. қеришип, 16 «ят әлликләр»ниң нижатлиққа 6 Лекин Тимотий бая йениңлардин еришиши үчүн уларға сөзлишимизгә қайтип қәлгәндә, етиқатиңлар вә мәһир-тосқунлуқ қиливатиду. Шуниң билән улар мұнаббитиңлар тогрисида бизгә яхши гуналирини үзлүксиз чекиға йәткүзмәктә; ҳәвәр елип келип, силәрниң бизни лекин ғәзәп уларниң бешиға толуғи билән һәрдайым сегинип турғанлығиңларни вә чүшүрүлүш алдида туриду. 17 Лекин худди биз силәр билән дидарлишишқа биз, и қериндашлар, амалсиз силәрдин тәлтүнгинимиздәк, силәрниңму бизни интайин қысқа вақит жудалашқан болсақму қөргүңлар қәлгәнлигини ейтти. 7 Шуниңдәк, (тәндә болсуму, қәлбәдә әмәс), силәр әй қериндашлар, бешимизға чүшкән билән йәнә дидар қөрүшүшкә қәвәтла мошундақ барлық азап-окубәт вә еғирчилиқ интизарлиғимиздин йениңларға беришқа ичидә туруватқинимизда силәрдин, йәни техиму бәк интилдуқ! 18 Шуниңдәк чиң етиқатиңлардин риғбәт-тәсәлли таптуқ; йениңларға барғумиз бар еди – әмәлийәттә 8 Чүнки Рәбдә чиң турған болсаңлар, мәнки Павлус қайта-қайта тиришип биз [өлмәй], наят қалимиз! 9 Әнди бақтим; бирақ буниңға Шәйтән тосқунлуқ силәр үчүн, Худайимиз алдида силәрниң қилди. 19 Чүнки бизниң истәк-арзуйимиз, вәжіңлардин толиму шатландуқ, бу шатлиғимиз вә Рәббимиз Әйса қайтип зор шатлиғимиздин силәр үчүн Худаға қәлгәндә пәхирлинидиған тажимиз немә қанчилик дәриҗидә тәшәккүр ейтсақ болиду? Бу дәл силәр өзүңлар әмәсму? 20 болар?! 10 Силәр билән дидар қөрүшүш Чүнки силәр бизниң пәхримиз, бизниң вә етиқатиңлардики йетәрсизликләрни шатлиғимиз!

мукәммәл қилишқа мүйәссәр болуш имканийити үчүн, кечә-күндүз Худаға зор тәлмүрүп йелинмақтимиз. 11 Әнди бизниң Худа Атимизниң Өзи һәм Рәббимиз

3 Шуниң билән биз [силәрдин ҳәвәрсиз] тақитимиз тақ болуп, өзимиз Афина

Әйса бизниң йолимизни йениңларға қиливатисиләр; шундақ болсому, и башлигай; 12 әнді мәһір-мухаббетимиз қериндашлар, шундақ қилишқа берилip силәргө толғандәк, Рәб силәрниң бир- техиму ешип тешиңларни, 11 шундақла бириңларға вә һәммә адәмләргө болған биз силәргө тапилигинимиздәк, тинич мәһір-мухаббетиңларни ашуруп, толуп жүрүшни, [башқыларниң ишлириға] таштурғай; 13 һәм шундақ болғанда, [ариласшамай], өз ишиңлар билән болуп, Рәббимиз Әйса Өзиниң барлық муқәддәс иккى қолуңларға тайинип яшашни нишан бәндилири билән биллә қайтип кәлгәндә қилип интилишиңларни өтүнимиз. 12 Мана қәлбин්лар бизниң Худа Атимиз алдида шундақ қылсаңлар, сирттиклиләр алдида пак-муқәддәсликтә нұқсансиз болушқа иззәт-һөрмәткә сазавәр болуп маңисиләр вә мустәhkәмлиниду!

4 Ахирида, и қериндашлар, биз Рәб Әйсада туруп силәрдин шуни өтүнимиз һәм жекіләймизки, силәр биздин Худани хурсан қилишқа қандақ мәңшиңлар керәклигини тапшурувалғиниңлардәк һәм һазир шу бойичә меңиватқыныңлардәк, шундақ қилишиңлар техиму ешип ташқай. 2 Чүнки силәр бизниң Рәб Әйса арқылың силәргө немә әмирләрни тапилиғанлигимизни билисиләр. 3 Чүнки Худаниң ирадиси шуки, пак-муқәддәс қилиниш, һәр қандақ бузукчилиқтн сақлининш, 4 йәни һәр бириңлар Худани тонумайдыған таипиләрдәк шәһваний һәвәсләргә берилмәй, бәлки қандақ қилип өз тенини башқуруп, уни пак-муқәддәсликтә ар-номус билән сақлашни үгинивелиштур. 6 Бу җәһәтләрдә hec ким өз қериндишиниң һәккигә чаң селип, өз пайда-мәнпәитини қоғлимисун; чүнки биз илгири силәргө чүшәндүрүп толуқ ағаһландурғинимиздәк, барлық мөшүндәк ишларда Рәб Өзи интиқам алғуцидур. 7 Чүнки Худа бизни напаклиққа әмәс, бәлки пак-муқәддәсликтә яшашқа чақырди. 8 Шуниң үчүн бу [һәккізәтни] рәт қылған адәм, инсаний һоқуқи әмәс, бәлки силәргө Муқәддәс Роһини ата қылғучи Худани рәт қылған болиду. 9 Әнді қериндашлиқ Рәбнин күни худди кечидә киргән мәһір-мухаббеткә кәлсәк, бу тогрисида оғриниң келишигә охшаш [туюқсиз] силәргө йеziп олтиришимизниң наҗити келиди. 3 Әнді кишиләр «[Дуния] теч-йоқ. Чүнки Худа Өзи бир-бириңларға аман болуватиду» дәп турғанда, худди мәһір-мухаббет көрситишни үгәтмәктә. 10 Чүнки силәр пүткүл Македонийә тутқынидәк, һалакәт үларниң бешига өлкисидиқи һәммә қериндашларға шундақ туюқсиз чүшиду; шуниң билән улар униңдин

кечип қутулалмайду. 4 Лекин силәр, и 20 Араңларда пәйғәмбәрләрчә йәткүзүлгән қериндашлар, қараңгулуқта турғучилар бешарәтлик сөзләрни кәмситмәңлар; 21 әмәссиләр; шуниң билән у күн силәрни һәммә гәпни тәкшүрүп испатлап көрүллар; оғридәк чөчүтүп қалмайду. 5 Чүнки силәр дурус болса уни чиң тутуп [қолдин һәммиңлар йоруқлуқниң пәрзәнтири, бәрмәңлар]. 22 Яманлиқниң һәр қандаң құндыңниң пәрзәнтири дүрсиләр; биз шәклидин өзүңларни жирақ тутуңлар. 23 кечигә тәвә яки қараңгулуққа мәнсүп Хатиржәмликниң Егиси болған Худа Өзи әмәсмиз. 6 Шуниң үчүн башқа һәммисидәк силәрни өзүл-кесил пак-муқәддәс қылғай, ухлимайли, бәлки сәгәк вә салмақ болайли. Рәббимиз Әйса Мәсиң қайта қәлгичә пүткүл 7 Чүнки ухлайдиганлар кечиси ухлайду, роһунлар, жениңлар вә тениңларни әйипсиз мәс болидиганларму кечиси мәс болиду. 8 сақлиғай. 24 Силәрни Чакырғучи болса Бирақ өзимиз құндыңға мәнсүп болғандын садиқ-вападур, У уни жәzmән ада қылмай кейин, салмақ болайли, көкргимизгә қалмайду. 25 Қериндашлар, биз үчүн дуа етиқат вә меңир-муһаббәтни савут қилип, қилиңлар. 26 һәммә қериндашлар билән пак бешимиңға нижатқа бағланған үмүтни сөййшләр билән саламлишиңлар. 27 Мән дубулға қилип кийивалайли; 9 үчүнки Рәбдә силәргә шуни жиңдий тапилаймәнки, Худа бизни Өз ғәзивигә учритиш үчүн бу хәтни [шу йәрдики] һәммә муқәддәс әмәс, бәлки Рәббимиз Әйса Мәсиң арқиلىқ қериндашларға оқуп бериңлар! 28 Рәббимиз нижатқа ериштүрүш үчүн таллап бекиткән. Әйса Мәсиңниң меңир-шәпкүти силәргә яр 10 У биз үчүн өлди — мәхсити, наят қелип болғай!

ойғақ турсақму яки [өлүмдә] ухлиған болсақму, бизниң Униң билән биллә наятта болушимиз үчүндүр. 11 Шуниң үчүн, һазир қиливатқининиңларға охшаш, бир-бириңларни давамлиқ риғбәтләндүрүп, бир-бириңларниң [етиқатини] қуруңлар. 12 Әнди и қериндашлар, араңларда жапалик ишләватель әнде Рәбдә силәргә йетәкчилик қилип, несиңәт бериватқанларни қәдиришиңларни өтүнимиз. 13 Бу хизмәтлири үчүн уларни чоңкур һөрмәт вә меңир-муһаббәт билән қәдириләңлар. Бир-бириңлар билән енақ өтүңлар. 14 Амма, и қериндашлар, силәрдин шуниму өтүнимизки, тәртипсиз жүргәнләргә несиңәт бериңлар, жүрәксизләрни риғбәтләндүрүңлар, ақызларға яр-йөләк болуңлар вә һәммә адәмгә сәвриchan болуңлар. 15 Неч қайсыңлар яманлиққа яманлиқ қылмаслиққа көңүл бөлуңлар, бир-бириңларға вә барлық кишиләргә немишә яхшилиқ қилишқа интилиңлар. 16 Һәрдайым шатлининиңлар. 17 Тохтимай дуа қилиңлар. 18 Һәр қандаң ишта тәшәккүр ейтىңлар. Чүнки мана булар Худаниң Мәсиң Әйсада силәргә қаратқан ирадисидур. 19 Роһиниң отини өчүрмәңлар.

Тесалоникалиқ 2

1 Мәнки Павлус, Силас һәмдә Тимотийдин

Худайтимиз вә Рәббимиз Эйса Мәсихдә болған, Тесалоника шәһиридики жамаәтка салам. 2 Худайтимиз вә Рәб Эйса Мәсиҳтин силәргә меһир-шәпкәт вә хатиржәмлик ата қилингай! 3 Силәр үчүн Худага һәрдайим тәшәккүр ейтишимизға тоғра келиду (һәмдә шундақ қилиш толimu лайиктүр), и қериндашлар, — чүнки етиқатиңлар күчлүк өсмәктә һәмдә бир-бириңларға болған меһир-муһаббитиңларму ешип ташмақта. 4 Шунин билән биз өзимиз силәрниң бешиңларға чүшкән, шундақла бәрдашлиқ бериватқан барлық зиянкәшлик вә жапа-егирчилиқлар ичидә көрсәткән сәвир-чидамлик вә етиқатиңлар үчүн, Худаниң һәр қайси жамаәтлиридә силәрдин пәхирлинимиз; 5 бу ишлар Худаниң келидиган адил һөкүмимиң көрситидиган рошән бир аламеттур вә шундақла, бу ишлар силәрниң Худаниң падишилиғига лайик несаплинишиңлар үчүн болиду; силәр мана шу падишилиқ үчүн зулум-зәхмәт чекиватисиләр; 6 шундақ екән, силәргә егирчилиқ салгучиларға Худа егирчилиқ салса, һәм шундақла Рәб Эйса құдратлық пәриштилири билән әрштин қайта көрүнгән чафда, егирчилиққа учриган силәргә биз билән тәң арамлиқ бәрсә дурус иш болмамду? 8 Шу чафда У Худани тонумайдығанлардин, шундақла Рәббимиз Эйса Мәсиһниң хуш хәвиригә итаәт қымайтындардин ялқунлуқ от билән интиқам алиду. 9 Бундақ кишиләр Рәбниң һозуридин вә күч-құдритиниң шаншәривидин мәһрум қилинип, мәңгүлүк **һалакет** жазасини тартиду. (αἰόπιος ց166) 10

У вақитта У Өзинин барлық муқаддәс бәндилерида улуқлинип, шу күнидә барлық ишәнгәнләрдә (силәр дәрвәкә бизниң гувалиғимизға ишәнгәндурысләр) Өзинин карамәтлигини көрситип, мәдһийиләнгили келиди. 11 Шунин үчүн, биз силәр үчүн дайим шундақ дуа қилимизки, силәрни

чақырған бизниң Худайтимиз силәрни Өз [улуг] чақыриқынга лайиқ несаплап, яхшилиққа интилған барлық гөзәл мәхсәт-муддиалириңларни вә етиқатиңлардин чиққан барлық хизмәтлириңларни күч-құдрити билән әмәлгә ашурғай. 12 Шунин билән, Худайтимизниң вә Рәббимиз Эйса Мәсиһниң меһир-шәпкәти арқилик Рәббимиз Эйса Мәсиһниң нами силәрдә шан-шәрәп болуп улуқлиниду вә силәрму Униңда шан-шәрәпкә еришиシリәр.

2 И қериндашлар, Рәббимиз Эйса Мәсиһниң

қайта келиши, шундақла бизниң Униң билән бир йәргә жәм қилинишимиз тогрисида силәрдин шуни өтүнүмизки, 2 Әгәр силәр «мәлүм роһтин кәлгән вәһиий»дин болсун, бирисиниң сөзтәлимидин болсун яки «бизниң намимизда» یезилған мәлүм хәтләрдин болсун «Рәбниң күни йетип кәлди» дегән сөзни аңлисаңлар, жиқдидишип һодуқуп кәтмәңлар яки дәккә-дүккигә чүшмәңлар! 3 Бу ишларда һәр қандақ адәмниң һәр қандақ усул билән силәрни алдишиға йол қоймаңлар; чүнки авал «[чоң] ўениш» болуп, андин «гунайиі адәм», йәни «һалакәткә мәһкүм қилингучи адәм» ашқарыланығынан, әшу күн кәлмәйдү.

4 Шу адәм худа дәп атальғанға яки кишиләр қоқунидиган һәр қандақ нәрсиләргә қарши чиқип, өзини һәммидин үстүн қилип көрситиду; у шундақ қилип Худаниң ибадәтханисида олтиревелип, өзини Худа дәп көрситип жақалайду. 5 Мән силәр билән биллә болған вақтимда буларни силәргә ейткүним есиңларда барду? 6 Вә унин бәлгүләнгән вақти-сайти кәлмігічә ашқарыланығы үчүн, неминиң уни тосуп туруватқанлиғи силәргә мәлүм. 7

Чүнки «қанунни йоқатқуучи сирлиқ күч» аллиқачан йошурун һәрикәт қылмақта; лекин бу ишларни һазирчә тосуп келиватқан бириси бардур; У оттуридин чиққичә шундақ тосуқлуқ пети туриди; 8 андин әшу «қанунни йоқатқуучи» ашқарылиниду; бирақ Рәб Эйса ағзидики нәпәси биләнла уни жутуветиду, кәлгән чағдикі парлақ

нури билән уни йоқ қиливетоди. **9** Амма Рәбдә, силәргә тапилиғинимизни «Қаңунни йоқатқучи»ниң мәйданға чиқиши қиливатисиләр, шундақла давамлиқ Шәйтаниң пәнтилири билән болиду, у қиливериду, дәп хатиржәммиз. **5** Энди Рәб һәр түрлүк күч-қудрәт, мәжизә вә ялған қәлбиңларни Худаниң меһир-муһаббитигә қарамәтләрни көрситип, **10** һалакәткә һәм Мәсиһниң сәвири-чиadamлиғиға йүзләнгәнләрни аздуридиган һәр хил қәбиң чөмкәшкә йетәклигәй. **6** Энди қериндашлар, һейлә-микирләрни ишлитиду. Уларниң Рәббимиз Әйса Мәсиһниң намыда шуни һалакәт алдida туруватқанлиғиниң тапилаймызки, биздин алған тәлимләргә сәвәви өзлирини нижатқа йетәкләйдиган риайә қилмай, тәртипсиз жүргәнләрдин һәқиқәтни сәймәй, униңға қәлбидин өзүңларни нери тутуңлар. **7** Биздин қандақ орун бәрмәслигидиндерүр. **11** Шу сәвәптин, ұлғә елишиңлар көрәклигини өзүңлар Худа уларға ялғанчилиққа ишәнсүн дәп билисиләр; чүнки биз силәр билән билә һәқиқәттін өтнитидиган бир күч әвәтиду. болғанда тәртипсиз жүрмигән едуқ. **8** **12** Нәтижидә, һәқиқәткә ишәнмәй, бәлки һеч кимниң ненини бекарға йемәйттүк; қәбиңликни хүрсәнлик дәп билгәнләрниң бәлки биз неч қайсиңларға еғириимизни һәммиси жазаға мәһкүм қилиниду. **13** салмаслиқ үчүн, кечә-күндүзләп тиришип-Лекин, әй, Рәб сөйгән қериндашлар, биз тирмишип җапалиқ ишләйттүк. **9** силәр үчүн һәрдайым Худага тәшәккүр Бундақ қилишимиз, силәрдин ярдәм ейтишимизға тоғра келидүки, Худа Роһиң күтүшкө һәклик болмigationлиздин вастисидә пак-муқаддәс қилинишиңлар әмәс, бәлки өзимизни силәргә биздин вә һәқиқәткә ишинишиңлар арқылық яхши ұлғә қалдуруп, силәрниң бизгә силәрни нижатқа еришишкә мүкәддәмдилә әгишишиңлар үчүн еди. **10** Чүнки биз талливалди. **14** У биз йәткүзгән хуш силәрниң йениңларда болғинимизда хәвәр арқылық силәрни шу нижатқа, йәни силәргө: «Бириси ишлимәймән десә, у Рәббимиз Әйса Мәсиһниң шан-шәривигә йемисун!» дәп тапилиған едуқ. **11** Чүнки биз еришишкә чақырди. **15** Шуниң үчүн, әй араңларда бәзиләрниң тәртипсиз лағайлап, қериндашлар, тапан тирәп туруңлар, биз һеч ишлимәй башқыларниң ишлириға силәргә еғизчә яки хәт арқылық йәткүзгән арилишип жүридиганлиғини аңлидуқ. тәлимни чиң тутуңлар! **16** Энди Рәббимиз **12** Биз мөшүндақларға Рәб Әйса Мәсиһдә Әйса Мәсиһниң Өзи вә бизни сөйгән, меһир-шәпкәт билән мәңгүлүк риғбәт-тәсәлли һәм гөзәл үмүт ата қылған Худа Атимиз қәлбиңларни риғбәтләндүргәй (*aiōnios g166*) **17** силәр, и қериндашлар, яхши ишларни һәмдә силәрни һәр бир гөзәл иш қилишта, қилиштин еринмәңлар. **14** Амма әгәр ушбу һәр бир яхши сөзләрни йәткүзүштә хетимиздики сөзләргә итаёт құлмайдиган күчләндүргәй!

3 Ахирида, и қериндашлар, биз үчүн дуа қилиңларки, Рәбниң сөзи худди силәргә йәткән чағдикигә охшаш, [һәр қандақ йәрдә] тез тарқалсун вә шан-шәрәплик дәп улуқлансун; **2** шуниңдәк бизниң қәбиң вә рәзил адәмләрдин күтулушимиз үчүнму дуа қилиңлар. Чүнки һәммила адәм ишәш-етиқатлиқ болувәрмәйду. **3** Амма Рәб Өзи ишәшликтур; У силәрни мустәһкәм қилиду һәм рәзил болғучидин сақтайду.

бириси болса, униңдин һәзәр әйләңлар вә уни хиҗаләткә қалдуруш үчүн униң билән барди-кәлди құлмаңлар. **15** Бирақ, уни дүшмән қатарида көрмәй, эксичә униңға бир қериндаш сүптидә несиһәт қилиңлар. **16** Хатиржәмлик Егиси болған Рәб һәр вақыт һәр йолда шәхсән силәргә хатиржәмлик ата қылғай. Рәб һәммиңлар билән билә болғай! **17** Мәнки Павлус бу ахирқи салимимини өз қолум билән яздым; бу, мениң һәммә хәтлиримниң өзигә хас бәлгүсидур. Мана бу мениң өз қәлимимдур. **18** Рәббимиз Әйса

Мәсиһниң мәһир-шәпқити һәммиңларға яр
болгай!

ТИМОТИЙГА 1

1 Күткүзгүчимиз Худаниң вә үмүтүмиз Мәсиһ Әйсаниң әмри билән Әйса Мәсиһиниң расули қилип тайинланған мәнки Павлустин 2 етиқат йолидики өзүмниң садық оғлум болған Тимотийға салам. Худатимиз вә Рәббимиз Мәсиһ Әйсадин саңа мәһир-шәпқәт, рәһимдиллик вә хатиржәмлик болғай! 3 Македонийә өлкисигә барғанда, сәндин өтүнгинимдәк [шуны йәнә өтүнимәнки], [шу йәрдик] бази кишиләргә бидъет тәлимләрни үгәтмәңлар дәп тапилишиң үчүн сән давамлиқ әфәус шәһиридә қалғин; 4 уларниң әспаниләр вә айиги йоқ нәсбәномиләргә бәнд болмаслигини тапилиғин; булар Худаниң етиқат арқилюқла әмәлгә ашурулидиган Өз өйигә болған планини илгири сүрмәйди, бәлки пәкәт beməna талаш-тартишларни кәлтүрүп чиқириду, халас. 5 Әндиликтә бизгә тапиланған тәлимнин муддиаси сап қәлб, пак вијдан вә саҳтилиқсиз етиқаттин келип чиқидиган мәһир-муһәббәттин ибәрәттүр. 6 Бу ишларда бәзи кишиләр чәтнәп, beməna гәпләрни қилишқа буруулуп кәтти. 7 Уларниң Тәврат қануниниң өлимаси болғуси бар; бирақ улар өзлириниң немә дәвәтқанлигини яки өзлириниң hәдәп қәйт қиливатқан сөзлириниң nemә екәнлигини чушәнмәйди. 8 Әнди бизгә мәлүмки, әгәр кишиләр Тәврат қанунини эйни муддиасида қолланса, у пайдиلىктур. 9 Чүнки биз йәнә шуни билимизки, Тәврат қануни һәкәнний адәмләр үчүн түзүлгән әмәс, бәлки қанунға хилаплиқ қилғучилар вә бойни қаттиқлар үчүн, ихлассизлар вә гунакарлар үчүн, иplaslar вә күпүрлүк қилғучилар үчүн, атисини өлтүргүчиләр вә анисини өлтүргүчиләр үчүн, қатиллар, 10 бузуқлуқ қилғучилар, бәччивазлар, адәмләрни құллукта булиғучилар, ялғанчилар, қәсәмхорлар үчүн вә яки сағлам тәлимләргә зит болған башқа hәр қандак қилмишларда болғанлар үчүн түзүлгән. 11 Бу тәлимләр тәшәккүр-мубарәккә лайик

Болғучи Худаниң маңа аманәт қилған шан-шәривини аян қылған хүш хәвәргә аласланған. 12 Маңа күч-кудрәт бәргән, мени ишәшлик дәп қарап, Өз хизметигә тайинлиған Рәббимиз Мәсиһ Әйсаға тәшәккүр ейтимәнки, 13 У мени тайинлиди! — бурун күпүрлүк вә зиянқәшлик қилғучи, залим бир адәм болсамму, маңа рәһим көрситилди; чүнки мән бу ишларни наданлиқ вә етиқатсизлиқтін қилған едим. 14 һалбуки, Рәббимизниң маңа көрсөткән мәһир-шәпқити зиядилишип, Мәсиһ Әйсада болған етиқат вә мәһир-муһәббәт вужудумға елип кирилиши билән ешип ташти. 15 Мошу сөз ишәшлик вә hәр адәм уни қобул қилиши тегишилктүр — «Мәсиһ Әйса гунакарларни күткүзүш үчүн дүнияға кәлди!». Мән гунакарлар ичидики әң әшәддийисидурмән! Лекин дәл шу сәвәптин Мәсиһ Әйсаниң әң әшәддий гунакар болған мени, кейин Өзигә етиқат қилип, мәңгүлүк һаятқа еришидиганларға мисал қилип мәндә Өзиниң барлық сәвира-тақитини аян қилиши үчүн, маңа рәһим-шәпқит көрситилгендур. (aiōn g166) 17 Әнди мәңгүлүк Падишаға, йәни өлмәйдиган вә көз билән көргири болмайдиган, бирдин-бир Худага әбәдил-әбәткічә hөрмәт-иззәт вә шан-шәрәп болғай! Амин! (aiōn g165) 18 Әй, оғлум Тимотий, бурун сән тоғрилиқ еityлған бешарәтлик вәнийләргә аласән бу буйруқни саңа тапшуримән. Бу вәнийләрни курал қилип, етиқатта вә пак вијданиңда чиң туруп, гөзәл уруш қилғайсән. Бәзиләр вијданида пак туруштын чәтнәп кәтти, нәтижидә уларниң етиқати худди хада ташқа уруулуп ғәриқ болған кемидәк вәйран болди. 20 Хуменеус вә Искәндәрләр мана шундақ кишиләрдиндур. Уларни күпүрлүк қилмаслиқни үгәнсүн дәп, Шәйтаниң илкігә тапшурдум.

2 Мән һәммидин авал, [етиқатчиilarға] пүткүл инсанлар үчүн Худадин тиләкләр тилишини, дуа-тилавәт қилишини, башқылар үчүн муражиәт қилишини вә тәшәккүләр ейтишини, 2 болупму

падишалар вә барлық әмәлдарлар үчүн дуа- **3** «Әгәр бириси жамаәткә йетәкчи болушқа тилавәт қилишини жекиләймән. Шундақ интилсө, у гөзәл бир вәзипини арзу қылғанда, биз толуқ ихласмәнлик вә қылған болиду» дегән бу сөз һәктур. салмақлиқ билән тинич вә аман-есән **2** Әнді йетәкчи болса әйипсиз, бир һаят кәчүрәләймиз. **3** Бундақ дуа-тилавәт хотунлук, салмақ, пәмлик, әдәплик, қилиш гөзәл иштүр, Күткүзгүчимиз Худани меһмандост, Худа тоғрисида тәlim хүрсән қилиду. **4** Чүнки У пүткүл инсанниң берәләйдиган болуши, **3** шундақла нарақкәш қуткүзулуши вә уларниң һәқиқәтни тонуп вә зораван болмаслиги, мулайым болуши, йетишини халайду. **5** Чүнки бирла Худа сәпра, нәпсанийәтчи болмаслиги, **4** әз бардур, Худа билән инсанлар арисида аилисими яхши башқуралайдиган болуши, бир келиштүргүчимү бар, У болсумы Өзи толиму салапәтлик билән пәрзәнтирины инсан болуп қалған Мәсиһ Әйсадур. **6** ата-анисига бойсунидиган қилип У барлық инсанларни һөр қилиш үчүн тәрбийиләләйдиган киши болуши керәк. **5** Өзини қурбан қилип бәдәл төлиди; Чүнки бириси өз аилисими башқурушни шундақ қилип бекитилгән вақит-саитидә билмисә, у Худаниң жамаитидин қандақум Худаниң нижатига гувалик берилди. **7** Әхәвәр алалисун? **6** [Йетәкчи] йеңи Мән бу гуваликни йәткүзүш үчүн жәкарчи етиқатчилардин болмисун; ундақ болса, у вә расул болушқа тайинлинип (мениң тәкаббурулишип кетиши мүмкін, шуниңдәк бу сөзлиримниң һәммиси раст, мән Шәйтаниң әйивигә кирип, у учриған ялған гәп қилмидим), ят әлликләргә һөкүмгә чышиду. **7** У [жамаәтниң] етиқат вә һәқиқәт йолида үгәткүчи сиртидикиләр тәриппидинму убдан болуп тиқләндим. **8** Шуна, мән шуни тәриппинидиган болуши керәк; шундақ халаймәнки, әрләр қәйәрдә болсун, дуага болғанда, у башқиларниң қарилшиға жәм болғанда ғәзәпсиз вә дәталашсиз учримайду, Шәйтаниң қылтиғиға һалда, һалал әмәллик қоллирини көтирип чүшмәйду. **8** Худи [йетәкчиләргә] охшаш, дуа қылсун. **9** Охшаш йолда аялларму жамаәтниң хизмәткарлириму салмақ, мұвапиқ кийинип, өзлирини ар-номус вә икки хил гәп құлмайдиган, нарақ-шарапқа салмақлиқ билән пәрдаз қылсун. Уларниң берилмәйдиган, нәпсанийәтчи болмидан өзлирини пәрдазлаш, чачлирини алаһида кишиләрдин болуши, **9** пак виждани билән ясаш вә алтун, үнчә-мәрвайит вә есил етиқатниң сирини чиң тутидиган болуши қиммәт кийим-кечәкләр билән әмәс, **10** лазим. **10** Бундақ адәмләрніму алди билән бәлки гөзәл әмәллири билән пәрдазлишини синап көрүп, әйип тәрәплири болмиса, халаймән. Бу, Худа йолида тәқвадар болай андин хизмәт вәзиписигә қоюшқа болиду. **11** дегән аялларға яришиду. **11** [Жамаәт Шуниңдәк, бу хизмәткарларниң аяллириму сорунлирида], аяллар тинич олтирип, толуқ тәмкін, питнә-пасат құлмайдиган, салмақ итаәтмәнлик билән тәлим алсун. **12** Лекин вә һөр қандақ ишта ишәшлик болғанлардин аялларниң әрләргә тәлим бериши яки улар болуши лазим. **12** Хизмәткарлар бир үстидин һөкүм сүрүшигә йол қоймаймән. хотунлук, өз пәрзәнтири вә аилисими Әксичә, улар тинич болсун. **13** Чүнки авал яхши башқуридиган кишиләрдин болсун. Адәм ата, кейин һава ана яритилған. **14** Аваль **13** Хизмәткарниң вәзиписини убдан алдинип аздурулғанму Адәм ата әмәс, бәлки орунғанлар өзи үчүн яхши нам-атақта [һава ана] еди. У толиму алданғанлиғидин сазавәр болиду вә Мәсиһ Әйсада болған уларниң итаәтсизлигигә чүшүп қалған етиқатта зор жүръәт-ишәшкә еришиду. еди. **15** Лекин аяллар етиқатта, меһир- **14** Мән гәрчә пат арида йениңға йетип муһәббәт вә пак-муқәддәсликтә салмақлиқ беришни арзу қылсамму, йәнила бу хәтни билән туридиганла болса, улар туғутта сақ- яздим; **15** Мабада мән һаял болуп қалсам, саламәт қутулиду.

хәттин Худаниң аилиси арисида өзүңни

қандақ тутуш көрөклигини билисән. Бу аилә пүткүл инсанларниң, болупmu етиқат болса тирик Худаниң жамаити, һәкүәтниң қылғучиларниң Күткүзгучиси — мәңгү haят түвруги вә тәглигидур. 16 Һәммәйлан етирап Худаға бағлидуқ. 11 Бу ишларни [жамаәткә] құлмай туралмайдуки, ихласмәнликниң тохтимай тапилиғин вә үгәткін. 12 Неч сири бүйүктүр: — «Әзи инсан тенидә кимниң сениң яшлиғиңға сәл қаришиға йол аян болди, Роh Униң һәкүәттегиңиң қойма; бәлки сөзлириңдә, әмәллириңдә, испатлиди, Пәриштиләрге у көрүнди, Униң меңир-муһаббәт, етиқат вә паклиқта хәвири пүткүл әлләрә җакаланди, Жаһанда етиқатчиларға нәмүнә бол. 13 Мән йениңға Униңға иман кәлтүрүлди, У шан-шәрәп барғында, өзүңни җамаәткә [муқәддәс язмиларни] окуп бериш, жекиләш вә тәлим беришкә бегишлиғин. 14 [Жамаитиңниң] ақсақаллири қоллирини учанға қойғанда, [Худаниң] вәһийиси арқылық саңа ата қиалиниши билән сәндә болған илтипатқа бепәрвалиқ қилма. 15 Бу ишларға берилип, өзүңни уларға толук атиғин. Шунин билән сениң алға басқанлиғиң һәммәйләнгә аян болиду. 16 Өзүңгә вә бәргән тәлимиңгә изчил көңүл қойғин. Чүнки шундақ қылғанда өзүңниму вә саңа қулақ салғанларниму күткүзисән.

4 Әнди Роh шуни алайында ейтидуки, ахир заманларда бәзиләр етиқаттын йенип, алдамчи роһларға вә жынларниң тәlimлиригә берилип әгишиду. 2 Бундақ [тәlim бәргүчиләр] саҳтилиқта ялғанчилик қилип, худди дағмаллап қөйдүрүвәткәндәк өз вижданини йоқитип қойған; 3 улар никәнлинишни вә бәзи йемәкликләрни истемал қилишни мәнъиң қилиду. Амма [улар мәнъиң қилидиган] йемәкликләрни Худа Әзигә етиқат қылған һәм һәкүәтни билгәнләрниң тәшәккүр ейтип қобул қилиши үчүн яратқан еди. 4 Чүнки Худа яратқан һәммә нәрсә яхшидур, улар тәшәккүр билән қобул қилинса, уларниң һеч қайсисини чәкләп рәт қилишқа болмайду. 5 Чүнки улар Худаниң сөз-калами вә инсанларниң дуаси билән һалал қилиниду. 6 Бу несиһәтләрни 3 һәкүйік тул аялларни һөрмәтләп, қериндашларниң сәмигә салсаң, Мәсиh уларниң һалидин хәвәр ал. 4 Лекин, тул Әйсаниң яхши хизметкари болған болисән. аялларниң пәрәнтилири яки нәврилири Шундақта, өзүңниң әстайидил әгәшкән болса, улар алди билән өз айлисигә етиқаттики вә сағлам тәlimләрдики нисбәтән ихласмәнликни үгинип, өз атасөзләр билән қувәтләндүрүлгәнлигигүзүн әнисиниң әжерини яндурсун; чүнки бу иш аян болиду. 7 Амма ихлассизларниң момайларниң әпсанилирини чәткә тул өтүватқан, ялғуз қалған аяллар болса, қеқип, өзүңни ихласмәнлик йолида үмүттіни Худаға бағлиған болуп, кечәчиниқтуруп йетиштүргин. 8 Чүнки күндиz дуа-тилавәттә болиду. 6 Лекин «Бәдәнни чиниқтурушниң азрақ пайдиси һозур-налавәткә берилгән тул хотун наят бар, лекин ихласмәнликтә интилишниң болсими, өлгәнгә баравәрдур. 7 Әнди һәртәрәплик пайдиси бар; у һазирқи вә башқилар тәриpidin әйиплинидиган кәлгүсі наят үчүн бәхит елип келиду» 9 әһвалға чүшүп қалмаслиғи үчүн сән — бу сөз һәкүтур вә уни қобул қилишқа уларға бу ишларни жекиләп тапилиғин. 8 пүтнүләй әрзийду. 10 Әмәлийәттә биз буниң Лекин биристи өз туқанлиридин, болупmu үчүн жапалиқ әжир сиңдүрүватимиз вә өз айлисидикиләрдин хәвәр алмиса, у хар қилиниватимиз. Чүнки үмүтүмизни етиқаттин танған дәп қарилип, капирлардин

5 Яшанған әрләрни әйиплигәндә қаттиқ сөзлимиғин, бәлки уларға атаң сүпитетдә несиһәт бәргин. Шуниндәк, жигитләргә қериндашлириң сүпитетдә сөзлиғин. 2 Яшанған аялларға анаң сүпитетдә, яш аялларға ача-сиңиллириң сүпитетдә һәр ишта пак қәлб билән муамилә қылғин. 3 һәкүйік тул аялларни һөрмәтләп, әнди һәкүйік тул аялларниң һалидин хәвәр ал. 4 Лекин, тул Әйсаниң яхши хизметкари болған болисән. аялларниң пәрәнтилири яки нәврилири Шундақта, өзүңниң әстайидил әгәшкән болса, улар алди билән өз айлисигә етиқаттики нисбәтән ихласмәнликни үгинип, өз атасөзләр билән қувәтләндүрүлгәнлигигүзүн әнисиниң әжерини яндурсун; чүнки бу иш аян болиду. 5 Әнди һәкүйік тул аялларниң һалидин хүрсән қилиду. 6 Әнди һәкүйік тул өтүватқан, ялғуз қалған аяллар болса, қеқип, өзүңни ихласмәнлик йолида үмүттіни Худаға бағлиған болуп, кечәчиниқтуруп йетиштүргин. 7 Амма ихлассизларниң момайларниң әпсанилирини чәткә тул өтүватқан, ялғуз қалған аяллар болса, қеқип, өзүңни ихласмәнлик йолида үмүттіни Худаға бағлиған болуп, кечәчиниқтуруп йетиштүргин. 8 Чүнки күндиz дуа-тилавәттә болиду. 6 Лекин «Бәдәнни чиниқтурушниң азрақ пайдиси һозур-налавәткә берилгән тул хотун наят бар, лекин ихласмәнликтә интилишниң болсими, өлгәнгә баравәрдур. 7 Әнди һәртәрәплик пайдиси бар; у һазирқи вә башқилар тәриpidin әйиплинидиган кәлгүсі наят үчүн бәхит елип келиду» 9 әһвалға чүшүп қалмаслиғи үчүн сән — бу сөз һәкүтур вә уни қобул қилишқа уларға бу ишларни жекиләп тапилиғин. 8 пүтнүләй әрзийду. 10 Әмәлийәттә биз буниң Лекин биристи өз туқанлиридин, болупmu үчүн жапалиқ әжир сиңдүрүватимиз вә өз айлисидикиләрдин хәвәр алмиса, у хар қилиниватимиз. Чүнки үмүтүмизни етиқаттин танған дәп қарилип, капирлардин

бәттәр болиду. 9 Тул аял тизимға елинса, жамаәт алдида тәнбиһ берип әйиплигин. 21 йеши атмиштин төвән болмаслиғи, бирла Худаниң, Мәсиһ Әйсаниң вә Худа таллиған әрниң аяли болған болуши керәк, 10 йәнә пәриштиләрниң алдида шуни саңа агаһ гөзәл әмәллири билән тәрипләнгән болуши, қилип тапилаймәнки, сән бу әмирләргә неч балилирини яхши тәрбийиләп чоң қылған, айримичилиқ қылмай, неч қандак ишта бир мусапирларға меһмандостлуқ көрсәткән, тәрәпкә ян басмай қәтъий әмәл қылғин. 22 муқәддәс бәндиләрниң puttлирини жуюп Бирәвниң учисиға қолуңни қоюшқа алдираң қойған, қийинчилиқта қалғанларға кәтмә; башқиларниң гуналириға шерик ярдәм қолини узартқан, өзини һәр хил болма. Өзүңни пак тутқын 23 (ашқазиниң хәйр-сахавәт ишлириға бегишлиғанлар яхши болмиғанлиғи, шундақла сән дайим болуши керәк. 11 Лекин яш тул аялларни ағрийдиган болғачқа, сула ичивәрмәй, [тизимликкә] киргүзмә. Чүнки уларниң бир аз шарапму ичиپ бәргин). 24 Бәзи ишқ һәвәслири қозғилип Мәсиһтин тенип, кишиләрниң гуналири бурунла еник, қайтаникаһлинишни арзу қилиду; 12 шундақла сорақ құнигиқа сақлиниду; лекин шунинң билән, улар дәсләп бәргән вәдисигә бәзиләрниңкі уларниң кәйнидин әгишп хилаплиқ қилиш сәвәплик әйиплик болиду. бариду, кейин ашкарә болиду. 25 Худди 13 Униң үстигә улар һорунлуқни адәт шунинға охшаш, бәзи кишиләрниң гөзәл қиливелип, өйму-өй доқуруп жүрүшни әмәллирини асанла көрүвалғили болиду; үгиниду; шундақла һорун болупла һазир ашкарә болмиса кейин ашкариланмай қалмай, ғәйвәт қилип, башқиларниң қалмайду.

ишлириға чепилғақ болуп налайық ишларға валақтайдиганлардин болуп қелиши мүмкін. 14 Шунин үчүн, бундақ яш тул аялларниңникаһлинип, пәрәнәт көрүп, өй ишлири билән шуғуллинишини халаймән. Шундақ қылғанда, бизгә қарши турғучига бизни һәр қандақ әйипләп-һақарәтләш пурсити чиқмайду. 15 Чүнки шундақ бәзи тул аяллар аллиқастан етиқаттинген тенип Шәйтәнниң кәйнигә кирип қәтти. 16 Әгәр етиқати бар бир әр яки аял кишиниң тул қалған түкәнлири болса, у өзи уларға ярдәм бәрсүн, жүки жамаәткә чүшмисун. Шундақ болғанда, жамаәт һәқиқиый егә-чақисиз тул аялларға ярдәм қиласлайду. 17 Жамаәтни яхши үетәкләйдиган ақсақаллар, болупму Худаниң сөз-каламини үәткүзүш вә тәлим бериштә әжир сиңдүргәнләр икки һәссе һөрмәткә сазавәр қилинсун. 18 Чүнки муқәддәс язмиларда: «Хаман тәпкән өкүзиниң ағзини боғма» вә: «Мәдикар өз һәқиқини елишқа һәкәликтүр» дейилгән. 19 Иккى яки үч гувачи һазир болмиғичә, ақсақал үстидин қилинған әрзни қобул қилма. 20 Әгәр [ақсақаллардин] бириси гуна садир қылған болса, башқиларниңму буниндин ибрәт елип қорқуши үчүн,

6 Қуллуқ боюнтуруқ астида болғанларниң һәммиси өз ғожайинлирини һәр тәрәптә һөрмәтлисүн. Шундақ қылғанда, Худаниң нами вә Униң тәлимимиң нақарәткә учришидин сақланғили болиду.

2 Ғожайинлири етиқатчи болса, қуллири: «Биз һәммимиз охшашла қериндашларғу» дәп, уларға һөрмәтсизлик қылмисун. Эксича, уларға техиму әстайидил хизмәт қылсун. Чүнки уларниң яхши хизмитидин бәһримән болидиганлар дәл садиқ етиқатчилар һәм сөйүмлүк бәндиләрдур. Сән бу тәлимләрни үгәткін вә жекилигин. 3 Охшимиган тәлимләрни тәргиб қылған вә сағлам сөзләрни (йәни Рәббимиз Әйса Мәсиһниң һәқ сөзлирини), шундақла ихласмәнликкә үетәкләйдиган тәлимни қобул қылмиған киши болса, 4 ундақлар дәвәкә көрәңләп қәткән, неч немә чүшәнмәйдиган кишиләрдиндур. Улар низа-муназирә пәйда қилишқа вә гәп талишишқа һерисмән; бундақ ишлардин һәсәтхорлық, жедәл-мақыра, төһмәт, рәзил гуманхорлық наисил болиду, 5 һәмдә нийити чирикләшкән, һәқиқәттинген мәһрум болған кишиләр арисида дайимлиқ сүркилиш

кәлтүрүп чиқириду. Бундақ кишиләр һәммини бизгә сехийлиқ билән толуп ихласмәнликни пайда-тапавәтниң бир ташкан һалда тәмилигүчү Худаға тайинип йоли дәп қарайду. 6 Дәрвәкә, [Худаға] үмүт бағлашни тапилиғин; (*aiōn g165*) 18 ихласмән вә разимән болуш ғайәт зор уларға яхши әмәлләрни қилишта [һәқиқий] пайдидур. 7 Чүнки биз бу дунияға heч бай болуңлар, хәйр-саҳавәтлик ишларда немә елип кәлмидуқ, шуниндәк униндин мәрт, башқилар билән ортақ бәһрлинишкә heч неминиму елип кетәлмәймиз. 8 Шуңа, қоли очуқ болуңлар дәп тапилиғин. 19 йемәк-ичмәк вә кийим-кечик йетәрлик Улар бундақ қылғанда, һәқиқий һаятни болсила булардин қанаәт қилимиз. 9 туруш учун келәчектә өзлиригә пухта бир Лекин бай болушни ойлайдиганлар болса асас-хүл болидиган бир ғәзәнә топлалайду. 10 һаман аздурулушларға учрап, қапқанча вә 20 Әй Тимотий, саңа аманәт қилинған шундақла инсанларни вәйранчилиққа вә [һәқиқәтләрни] қоғда. Өзүңни ихлассиз, һалакәткә чөктүридиган нурғун әхмиқанә қуруқ гәпләрдин һәмдә аталыш илимниң һәм зиянлиқ арзу-һәвәсләрниң илкигә талаш-тартишлиридин нери тутқин. 21 тейилип кетиду. 10 Чүнки пулпәрәслик Бәзиләр мөшундақ бемәна [илимгә] егимән һәр хил рәзилликләрниң йилтизиidor. дәп жақалап, етиқаттин өтниди. мәһир-Бәзиләр буниңға интилиши билән шәпкәт силәргә яр болғай!

етиқаттин өтнәп, өзлирини нурғун дәрд-қайгулар билән санжиди. 11 Амма сән, әй Худаниң адими, бундақ ишлардин жирақ қаң; һәкәннийлиқ, ихласмәнлик, ишәш-етиқат, мәһир-муһәббәт, сәвири-тақәт вә мөмин-мулайимлиқни интилип қоғла. 12 Етиқаттику ғәзәл күрәштә қүчеп күрәш қил. Мәңгүлүк һаятни чиң тутқин. Сән дәл буниңға чақирилдин һәмдә униң йолида нурғунлиған гувачилар алдида бу етиқатниң ғәзәл шаһитлиғини қилдин. (*aiōnios g166*) 13 һәммигә һаятлиқ бериватқан Худаниң алдида, шундақла Понтиус Пилатус алдида ғәзәл шаһитлиқни қилип гувалиқ бәргән Мәсиһ Әйсаниң алдида саңа шуны тапилаймәнки, 14 Рәббимиз Әйса Мәсиһ қайта аян болғиЧе, [Худаниң] бу әмригә heч қусурсиз вә дағсиз әмәл қылғин. 15 Униң аян болушини вақит-саити кәлгәндә бирдин-бир мәңгү өлмигүчү, инсан йекинлишалмайдиган нур ичиðә яшайдиган, heч ким көрмігән вә көрәлмәйдиган мубарәкләшкә лайиқ болған бирдин-бир һөкүмран, йәни падишаларниң Падишаси, рәбләрниң Рәбби әмәлгә ашуриду. Униңға иззәт-һөрмәт вә әбәдил-әбәт күч-құдрәт болғай, амин! (*aiōnios g166*) 17 Бу заманда бай болғанларға мәғурланмаслиқни, таянғусиз өткүнчи байлиққа әмәс, бәлки биз бәһримән болушқа

ТИМОТИЙФА 2

1 Мәсиһ Әйсада вәдә қилинған һаятни елип бериш үчүн, Худаниң ирадиси билән Әйса Мәсиһиниң расули болған мәнкі Павлустин сөйүмлүк балам Тимотийға салам: Худа Атимиздин вә Рәббимиз Мәсиһ Әйсадин саңа мәһир-шәпқәт, рәһимдиллик вә хатиржәмлик болғай! **3** Мән ата-бовилиримниң изини бесип сап вижданим билән хизметини қиливатқан Худага тәшәккүр ейтимән, чүнки кечә-күндүз дуалиримда сени тохтавсиз әсләп туримән; **4** көз яшлириңиң әслигинимдә, шатлиққа чөмүшүм үчүн сән билән йәнә дидарлишишқа қаттиқ тәллүңүп жүрмәктимән; **5** чүнки сениңдә болған саҳтилиқсиз етиқат есимдин чиқмайды. Бу етиқат әң авал момаң Лоиста, андин анаң Евникидә бар болған, әнди һазир сәндиму бар екән дәп хатиржәмдүрмән. **6** Шунин үчүн мән шуни қайтидин саңа әслитимәнки, қоллиримни учаңға қоюшум билән сәндә болған, [Худа] саңа тәкдим қилған илтипатни қайтидин ялқунлитип жари қилғин. **7** Чүнки униң Әфәсүс шәһиридә маңа көрсәткән Худа бизгә қорқанчақлиқниң роинини хизмәтлириниң қанчилик екәнлигини әмәс, бәлки бизгә күч-кудрәтниң, мәһир-мухәббәтниң вә салмақлиқниң Роинини тәкдим қилди. **8** Шуңа Рәббимиз һәккىдикى хәвәр-тұвалиқтын, яки Униң мәһбуси болған мәндин номус қилма. Әксича, Худаниң күч-кудрити билән хуш хәвәрни жаркарлаша йолидики харлиқ-мушәккәтни өз һәссәң бойичә ортақ тартқын; **9** Худа бизни өз әмәллиримизгә аласән әмәс, бәлки өз муддияси вә мәһир-шәпқитигә аласән қутқузуп, пак-муқәддәс чақирики билән чақырди; Униң бу мәһир-шәпқити һәммә дәвир-заманлардин илгирила Мәсиһ Әйсада бизгә бегишланғандуру; (*aiōnios 9:166*) **10** лекин бу мәһир-шәпқәт Күткүзғучимиз Әйса Мәсиһиниң келиши билән һазир аян болди; У өлүмни бекар қиливетип, хуш хәвәр арқылы һаятлиқ вә чиrimаслиқни йоруклуқта аян қилди. **11** Мән болсам

әлләргә бу хуш хәвәрниң жәкарчысы, расули вә тәлим бәргүчиси болуп тайинланған.

12 Мән шу сөвәптин һазирки бу харлиқ-мушәккәтләрни тартмақтимән. Лекин буниңдин номус қилмаймән; чүнки мән кимгә етиқат қилғанлиғимни билимән һәмдә Униң маңа тапшурған аманитини шу күнгичә сақлалайдығанлиғига қадир екәнлигигә ишәндүрүлдүм. **13** Мәндин аңлиған сағлам тәlim сөзлириниң нәмнунилек бир үзүндисини сақладап, Мәсиһ Әйсада болған муһаббәт вә етиқат билән чиң тутқын; **14** биздә маканлашқан Муқәддәс Роһقا тайинип саңа тапшурулған шу гөзәл аманәтни сақла. **15** Сән билгининдәк, Асия өлкисиди [етиқатчиларниң] һәммиси [дегидәк] мәндин йүз өриди. Уларниң арисида Фигелус вә Хермогенесму бар. **16** Рәб Онесифорниң аилисидиқилиригә рәһим-шәпқәт көрсәткәй. Чүнки у мениң мәһбус болғанлиғимдин һеч номус қилмай көп қетим мени йоқладап сөйүндүрди. **17** У Рим шәһиригә қәлгинидә мени тапқычә көп издәп аварә болупту. **18** Рәб шу қунидә уни Өзидин рәһим-шәпқәткә мүйәссәр қилғай; убдан билисән.

2 Шуңа әй оғлум, сән Мәсиһ Әйсада болған мәһир-шәпқәткә тайинип күчлүк бол; **2** вә сән көп гувачилар алдида мәндин аңлиғанлириңи һәм ишәшлик һәмдә башқыларғыму тәlim берәләйдиган адәмләргә аманәт қилғин. **3** Әйса Мәсиһиниң яхши жәнчиси болуш сүпитетідә, харлиқ-мушәккәтни өз һәссәң бойичә ортақ тартқын. **4** Жәнчі болған киши өзини әскәрліккә тизимлиған сәрдарини рази қилиш үчүн адәттики турмуш ишлирини өзігә һәләк қиливалмаслиги керәк. **5** Мусабиқигә қатнашқан тәнһәрикәтчиму мусабиқә қаидилиригә риайә қилмиса, ғәлибә тажига еришәлмәйду. **6** Эжир сиңдүргән деҳан һосулидин биринчи болуп бәһримән болуши тегишилктур. **7** Бу сөзлирим үстидә яхши ойла, шуңиң

билән Рәб саңа һәммә ишта йорутиду. мәһүрләнгәндүр. 20 Бай-баяшат адәмниң 8 Сән Давутниң насли болған, өлүмдин өйидә пәкәт алтун вә күмүч қача-қучиларла тирилгән Әйса Мәсиһни мән йәткүзүватқан әмәс, яғач, сапал қасыларму болиду. Қача-хуш хәвәр бойичә есінде чиң тут. 9 Бу хуш қучиларниң бәзилири әтиварлиниду, хәвәрни дәп көп харлиқ-мушәккәт чекип, бәзилири пәс көрүлиду. 21 Әгәр бир киши һәтта жинай-әтчи һесаплинин кишәнлинин өзини ундақларниң киридин тазилап халий ятимән. Һалбуки, Худаниң сөз-калами қылса, у муқаддәс қилинған, ғожайинимизға неч кишәнләнмәйдү! 10 Әнди мән дәл шу ярайдиган қасида, һәр қандак гөзәл сәвәптин, [Худа] таллиған бәндиләрниң ишларға тәйяр болиду. 22 Шунлашқа, Мәсиһ Әйсада болған нижатқа мәңгүлүк яшлиқниң арзу-һәвәслиридин өзүңни қаучурғин, пак қәлб билән Рәбгә ныда ишқа бәрдашлиқ беримән. (aiōnios g166) 11 қылғучиләр билән биллә һәкканийлиқ, Төвәндики бу сөзләр ишәшликтүр: — «Униң ишәш-етиқат, меһир-муһаббәт вә тинич- билән биллә өлгөн екәнмиз, Униң билән хатиржәмликтин қоғлишип издә. 23 Лекин наятын биллә яшаймиз. 12 Қийинчиликларға әхмиқанә, билимсизликтін чиққан талаш-бәрдашлиқ бәрсәк, Униң билән биллә тартишларға арилишишни рәт қил, чүнки һөкүм сүримиз. Биз униндин тансақ, Уму бундақ ишларниң жедәл терийдиганлыгини биздин таниду. 13 Биз Униңға садақәтсизлик билисән. 24 Әндиликтә Рәбниң қули қылсақму, У йәнила садақәтликтүр; жедәлләшмәслиги, бәлки һәммә кишиләргә Чүнки У Өзидин неч таналмайды». 14 Бу мулайым-меһриван, тәлим беришкә маһир, ишларни давамлиқ [қериндашларниң] сәвири-тақәтлил болуши керәк; 25 шуниң сәмиғе селип, уларни Рәб алдида бемәна билән өз-өзигә қарши болғанларға у Худа сөзләр үстидә талаш-тартиш қылмаслиқни бәлким уларға һәқиқәтни тонуп йетишигә әстайдиллиқ билән агаһландурғин. товва қилидиган қәлбни берәр дәп, мөмин-Бундақ талаш-тартишларниң неч қандак мулайымлиқ билән несиһәт қылсун; 26 пайдиси болмайла қалмай, бәлки бундақ болғанда улар уйқисини ечиp, аңлиғучиларни набут қилиду. 15 Уста өзлирини өз муддиасиға әмәл қилишқа тикимчи рәхтни тоғра пичқандәк һәқиқәт тутқун қылған Иблисниң қапқинидин сөзини дурус чүшәндүрүп, өзүңни Худа күтулалайды.

алдида тәстиқланғидәк, йәргә қарап қалмайдиган маһир бир хизметкәр қылип көрситишкә интилип көңүл қойғин; 16 лекин иплас, қуруқ гәпләрдин нери түр. Чүнки бундақ гәпләрни қылғучилар бәрибир техиму ихласизликә чөмүп кетиду. 17 Мошундақларниң гәплири худди мәрәздәк тезла ямрап кетиду. Хименеюс вә Филемослар мана шундақларниң ичидики иккисидур; 18 улар һәқиқәттін чәтнәп, өлгөнләрниң тирилиши дегән бу иш аллиқастан йүз берип болди, дәйду, шундақла бәзиләрниң етиқатини ғулитиду. 19 Һалбуки, Худаниң мәзмут ули чиң турмақта. Униң үстигә мәһүр билән: «Рәб Өзигә тәвә болғанларни тонуйду» вә «Рәбниң мубарәк намини ләвзигә алидиганларниң һәммиси рәзилликтин қол үзсүн» дәп

3 Амма шуниму билгinkи, ахир заманларда егер күнләр болиду. 2 У чағдикى инсанлар өзинила ойладиган, пулпәрәс, мәнмәнчи, һакавур, құпурлук қилидиган, ата-анисиниң сөзини тиңшимайдиган, түзкор, иплас, 3 көйүмсиз, кәчүрүмсиз, төһмәтхор, өзини туталмайдиган, вәһний, хәйр-сахавәтликкә дүшмән, 4 сатқун, тәлвә, шәһрәтпәрәс, һозур-һалавәтни Худадин яхши көридиган, 5 сиртқи қияпеттә ихласмән болувелип, әмәлийәттә ихласмәнликниң құдритини инкар қилидиган болиду. Бундақлардин жирақ түр. 6 Чүнки уларниң арисидики бәзиләр өйму-өй соқунуп кирип, гуналар билән бесилған, һәр хил шәһвәт-һәвәсләрниң қули болуп қалған надан аялларни аздуруп

өзигә әсир қилиду. 7 Бундақ аяллар дайим туридиған Мәсиһ Әйсаниң алдида, шундақла тәlim алсуму, һәргиз һәқиқәтни тонуп Униң қайта аян болushi вә Униң Өз иетәлмәйдү. 8 Әнді Яннис билән Ямбрис падишалиғи билән саңа шундақ ағаһ қилип Муса пәйғәмбәргә қандақ қарши чиққан тапилаймәнки, 2 [Худаниң] сөз-каламини болса, бу [аздургучиларму] һәқиқәткә жакала; вақит-пурсәт яр бәрсүн-бәрмисун, шундақ қарши чиқиду. Улар зеһин- униңға жиһдид қара. Толук сәвир-тақәт көңүллири чиригән, етиқат жәһәттә вә тәlim-әқидә билән несиһәт қылғин, дашқал дәп испатланған кишиләрдүр. тәнбиһ бәргин, риғбәтләндүргин. 3 Чүнки 9 Лекин әнді улар бу йолда алға шундақ бир заман келидүки, инсанлар илгиріләлмәйдү; чүнки [Яннис билән сағлам тәлимим аңлашқа чидимай, бәлки Ямбрис]ниң һамақәтлиги очуқ көрүнгәндәк, қулақлириға хуш яқидиган сөзләрни аңлаш буларниңму һәммигә көрүниду. 10 Лекин сән үчүн әтрапиға ез шаһвәт-һәвәслириға уйғун болсан мениң тәлимим, жүрүш-турушум, тәlim бәргүчиләрни топладыу. 4 Улар мәхсәт-ирадилирим, ишәш-етиқатим, һәқиқәткә қулақ салмай, әспаниләрни сәвир-тақитим, мәнир-муһәббитим, тиңшашқа бурмилинип кетиду. 5 Лекин чидамлиғим, мән учриған зиянкәшликләр сән һәр қандақ әһвальда ойғақ тур, вә азап-оқубәтләргә, жұмылдин Антакя, харлиқ-мушәккәтләргә бәрдашлиқ бәр, Кония вә Листра шәһәрлиридә йүз хуш хәвәрчиниң вәзиписини орунда, бәргәнләргә толиму көңүл бөлүп кәлдин, тапшурулған хизметиңни һәр тәрәптин шундақла мән бәрдашлиқ бәрген шунчә толук ада қылғин. 6 Чүнки өзүмгә кәлсәм, зиянкәшликләрдин толук хәвириң бар; женим курбанлиқниң «шарап һәдийәсі» дәк Рәб уларниң һәммисидин мени құтқузди. төкүлидиган вақти үетип кәлди, мениң бу 12 Дәрвәқә, Мәсиһ Әйсада ихласмән наят дуниядин кетиш вақтимму йекинлашти. 7 кәчүрүшкә ирадә тиклигәнләрниң һәммиси Гөзәл күрәшни мән қилип болдум, жүгүрүш зиянкәшликкә учрайду. 13 Лекин рәзил мусабиқисиниң мәнзилини бесип болдум, адәмләр вә езитқу-каззаплар бәрибир бирдин-бир этиқатни чиң сақлат кәлдим. 8 башқиларниму алдап, өзиму алдинип, һазир һәкәнайлиқниң [ғәлибә] тажи мән барғансери әсәбийлишиду. 14 Лекин сән үчүн сақлинип турмақта. Уни, һәкәнай болсан, үгәнгән вә толук ишәндүрүлгән сорақчи болған Рәб шу құнида маңа, һәқиқәтләрдә чиң тур; чүнки буларни шундақла ялғуз маңила әмәс, Униң келип кимдин үгәнгәнлигиңи билисән, 15 һәмдә аян болушыға тәлпүнүп турғанларниң балилиқ қағалириңдин тартипла муқәддәс һәммисигә инъем қилип кийгүзиду. 9 язмиларни билип кәлдин; буларниң Имканийәтниң баричә үенимға тездин саңа Мәсиһ Әйсаға бағланған этиқат үетип кәл. 10 Чүнки Демас бу һазирқи арқиلىқ болған нижат тоғрилиқ сени дана дунияни таңа қылғанлиғи үчүн мени ташлап қылалайдиганлигини билисән. 16 Пүткүл Тесалоника шәһиригә кәтти. Кристис мүқәддәс язмиларниң һәммиси Худаниң Галатия өлкисигә, Титус Далматия өлкисигә Роининиң йолйоруқ-илhamи билән үезилған кәтти. (aīōn g165) 11 Үенимда ялғуз Луқа болуп, у тәlim бериш, тәнбиһ бериш, қалди. Маркусни өзүң билән биргә елип кәл, хаталиқтарни түзитиш вә кишиләрни чүнки у хизметлиримдә маңа көп асқатиду. һәкәнайиэт йолиға башлашқа пайдиликтур. 12 Тикикусни болса Әфесүс шәһиригә 17 Булар арқиلىқ Худаниң адими толук әвәтивәттим. 13 Келишиңдә Троас шәһиридә қуралинип, барлиқ яхши әмәлләрни Карпусниң үениға қалдуруп қойған қилишқа тәйяр болалайду.

4 Мән Худа һәмдә тирикләр билән өлүккләрни сорақ қилишқа тәйяр

қалмайду. 15 Сән һәм униңдин һошияр бол; чүнки у биз йәткүзгән сөзлиримизгә қаттиқ қаршилиқ көрсәтти. 16 Тунжи қетимлиқ сорақта мениң ақлинишимға ярдәм қилидиган heч ким чиқмиди, һәммиси мени ташлап кәтти. Бу иш уларға несанланмиғай! 17 Лекин Рәб мениң билән биллә туруп, мән арқылы Иңжил жәкари толук қилиніп, бу йәрдикі барлық ят әлликләрдин болғанларниң аңлиши үчүн мени құчләндүрди; шуниң билән мән шириниң ағзидин қутқузувелиндим. 18 Рәб мени барлық рәзил иштин қутқузуп, әрштиki падишалиғиға сақ йәткүзиду! Шаншәрәп Униңға әбәдил-әбәткічә мәнсуп болғай! Амин! (aiōn g165) 19 Приска билән Аквилага вә Онесифорниң аилиси дикиләргә мәндин салам ейт. 20 Ерастус Коринт шәһиридә қалды. Лекин Трофимус кесәл болуп қалғанлықтын, уни Милетус шәһиридә қалдуруп қойдум. 21 Қиsh чұшұп кәткічә имканийәтниң барича бу йәргә кәлгин. Юбулус, Пудис, Линос, Клавдия вә барлық қериндашлардин саңа салам. 22 Рәб Эйса Мәсиһ рохуң билән биллә болғай! меһиршәпқәт силәр билән биллә болғай!

Титусқа

1 Худаниң таллиғанлириға аманәт болған етиқат вә ихласмәнликкә елип баридіган һәқиқәтниң билдүрүлүші үчүн, Әйса Мәсиһиниң расулы қилип тайинланған, Худаниң қули болған мәнкі Павлустин саңа салам — **2** (бу етиқат вә һәқиқәт мәңгүлүк һаятқа бағланған үмтүні елип келидү; бу мәңгүлүк һаятни мутләқ ялған ейтмайдыған Худа һәммә дәвир-заманлардин илгирила вәдә қылған еди; [αἴσιος 9:16] 3 лекин [Назир] вәдисиниң вақты келип Күткүзгүчимиз Худа буниң калам-хәвирини Өз әмри билән маңа тапшурған жақар арқиلىк ашқарылди) **4** — ортақ етиқатимизда өз оғлум болған Титусқа салам! ХудАтимиз вә нижаткаримиз Мәсиһ Әйсадин саңа мәһир-шәпқәт вә хатиржәмлик болғай! **5** Сени Крет арилида қалдуруштики сәвәп, орундилип болмиған ишларни бир тәрәп қилишиң үчүн вә һәр шәһәрдә саңа тапилигинимдәк жамаәтка ақсақалларни тайинлишиң үчүн еди. **6** Ақсақаллиққа тайинлинидыған киши әйипсиз болуши, бир аяллиқ, пәрәэнтлири болса етиқат қылғучи болуши вә ишлирида шаллақлиқ қилидыған яки [ата-анисиға] бойсунмайдыған әйиплири болмиған болуши керәк. **7** Чүнки жамаәтниң йетәкчиси Худаниң [аилисигे] ғожидар болуш сүпитидә, әйипсиз болуши керәк; башбаштақ әмәс, териккәк әмәс, һарақ-шарапқа берилгән әмәс, зораван әмәс, нәпсаныйэтчи әмәс, **8** бәлки меһмандост, сахавәтлик, яхшилиқни сөйидыған, салмақ, адил, ихласмән вә өзини тутувалған болуши лазим. **9** У йәнә сағлам тәлим билән ригбәт-тәсәлли бериш үчүн вә қарши чиққучиларға рәддийә бериш үчүн, тапшурулған тәлимдикі ишәшлик калам-сөздә чиң түруші керәк. **10** Чүнки Назир bemənə cəz қилидығan, kişilərinin kənlini ovlap ezitkuluq қилиdyغان, өз beshimchiliq қiliidigən kəpligən kishilər bar, bolupmu xətniliklərdin chikçanlar bar. **11** Ularniң afzini etish kерәк; чүnki

улар һарам дунияни дәп үгитишкә тегишлик болмиған тәlimlərni үгитип, həttə pütүн ailiilərni nabut қılmaqtı. **12** Shulardin biiri, yəni [Kret ariiliidikilərin] əzinic bir pəyfəmibi: «Kretlər həmişə yalғan cəzləyidigənlər, vəhşii həyvanlar və horun təyimaslardur» degen. **13** Bu guvалиq һəqiqəttür; shuna ularنىң etiqtatça saqlam turushi үchүn, shundaqla İyəhüid əpsanilərgə və һəqiqətting chətnigənlər tokuvallanınca insanın қaïdə-bəlgülimilərgə kulaq salmasligi үchүn ularни қattiq əyipləp ağaħlanndurfin. **15** Pak kişilər үchün həmmə nərcə pak; lekin bulgənfan napaklar və etiqtatcizlər үchүn heç қandaq nərcə pak əməstür. Chünki ularنىң oypikliririmi, vijdanimu bulfiniñ kətkən. **16** Ular Hudani tonuyimiz dəp davrañ қilsim, lekin əməlliri idə Uñindin taniyu; chünki ular jirkiniciliklər, heçgən aqlimайдigənlər, heç қandaq yaxşı iшlарни қilişkə яrimaidigənlardur.

2 Lekin sən bolsaç saqlam təlimgə қandaq uygun yاشashni үgitiishiç kерək. **2** Yاشanғan ərlərgə, hoşiyar, salmaq, təmkin, etiqtatça, məhəbbəttə və səvirkataqettə saqlam bolușni tapiliigin. **3** Shunindək, yashanғan aylalarfa jüryush-turuşta ixlas-muqəddəslikkə laiyik bolușni, chekimchiliq қilmasliqni, haraq-sharapqa berilməyidigən bolușni, gəzəl iшlарни ugətkuchilər bolușni tapiliigin. **4** Bu niñ bilən ular yash aylalarfa ərliriğə kəyūnüş, baliiliiriğə kəyūnüş, salmaq boluș, pak boluș, əy iшлирини puxta қiliş, mehriban boluș və əz ərliriğə bойсунушни үgitələidü. Shundaq bolgənnda Hudaniң səzi қarılanmайдı. **6** Shunindək yash ərlərni mu salmaq boluška jəkiliigin. **7** Əzüñmu həmmə iشتə gəzəl əməlliiriç bilən ularfa ulgə bolfin; təlim bərginiñdə pak-diyənətlik, egiр-besiç болup, **8** heç kim կusur tapalmaidigən, saqlam cəzələrni yətкүzgin; bunin bilən, қarşı chikçuchilar biz togriliq яman gəp қiliidigən yərni tapalmai xixjil bolidu.

9 Қулларға өз ғожайинлирини һәммә 6 бу Роһни Худа Нижаткаримиз Әйса ишта қанаәтләндүрүп уларға бойсунушни Мәсиһ арқилиқ вужудимизға мол қуйди. үгәткин. Улар гәп яндурмай, 10 оғрилиқ 7 Бу арқилиқ, Худаниң мәһир-шәпкити қилмай, өзлириниң һәр жәһәттә ишәшлик билән һәкәнаный қилиніп, мәңгүлүк наятқа екәнлигини көрсәтсун. Улар буниң билән еришиш үмүтини тутқан мирасхорлар Күткүзгучимиз Худаниң тәlimатига болдуқ. (aiōnios g166) 8 Бу сөзләр ишәшликтүр һәр жәһәттин зиннәт болиду. 11 Чүнки вә бу һәкәнәтләрни алайыда тәкитлишиңни Худаниң нижатни барлық инсанларға елип тәләп қилимән. Шундақ қылғининда, келидиган мәһир-шәпкити аян болди; Худага етиқат қылғанлар өзлирини яхши 12 у бизгә ихлассызық вә бу дүнияниң әмәлләрни қилишқа берилишкә көңүл арзу-һәвәслирини рәт қилип, назиркү бөлиди. Бу ишлар инсанлар үчүн гөзәл вә заманда салмақ, һәкәнаный, ихласмән наятни пайдилик. 9 Бирақ әхмиқан мұнаазириләр, өткүзгүшисиз билән, (aiōn g165) 13 улук Худа, нәсәбнамиләрдики [куруқ гәпләр], жедәл-нижаткаримиз Әйса Мәсиhiниң шан-шәрәп мажралар, Тәврат қануниға мұнаасивәтлик билән келидиганлығыға болған мубарәк талаш-тартишлардин өзүнді нери тутқин; үмүтүмизниң әмәлгә ешишини интизарлық чүнки булар пайдисиз вә bemənaliqtur. билән күтүшни үгитиду. 14 У бәдәл төләп 10 Ариға бөлгүнчилек қылғучи адәмни бизни һәммә итаәтсизликләрдин азат болса бир-икки қетим агаһланурғандың қилиш һәмдә бизни өзи үчүн пак қилип, кейин униң билән болған барди-кәлдини Өзигә мәнсуп болған, яхши әмәлләргә үзүвәт; 11 чүнки бундақ адәмни һәкәнәттин қизғин интилидиган хәлиқ қилишқа биз чәтниди, гуна садир қиливатиду, шундақла үчүн қурбан болди. 15 Барлық һоқуқунни өзини өзи җазаға мәһкүм қылған дәп ишлитип бу ишларни жакалап ейтқин, билисән. 12 Артемасни яки Тикикусни несиһәт берип жекелигиген вә агаһланурған. саңа маңdurғанда, мүмкін қәдәр тезрәк һеч ким сени кәмситмисун.

Никополис шәһиригә мениң йенимға кәлгин, чүнки у йәрдә қишилимақчи болуватимән. 13 Адвокат Зенас билән Аполлосниң сәпиригә көңүл бөлүп һиммитиңниң барича узатқин; кәм-күтилири болса, уларниң һажитидин чиққин. 14 Бизниң қовмимиз мевисиз қалмаслиғи үчүн һажатмәнләргә ярдәм қилип, өзлирини гөзәл әмәлләрни қилишқа беғишилашни үгәнсун. 15 Йенимдикиләрниң һәммисидин саңа салам. Етиқатта бизни сәйидигаларға салам ейт. мәһир-шәпкәт һәммиңларға яр болғай!

3 [Жамаәттиклир] шуни әслитип турғинки, улар һөкүмранларға вә һоқуқдарларға бойсунуп, шуларниң сезини аңлышун, һәр қандақ яхши әмәлләрни қилишқа тәйяр турсун, 2 неч кимниң яман гепини қымисун, жедәлхор болмисун, мулайим болсун, һәммә адәмгә һәр жәһәттә мөминлик көрсәтсун. 3 Чүнки биз өзимизму әслидә надан болуп, итаәтсиз, аздурулған, һәр хил шәһвәт-һәвәсләрниң һәм ләzzәтләрниң қули болған, рәзиллик вә һәсәтхорлуқ ичидә яшиған, нәпрәтлик болған һәм бир-биримиздин нәпрәтлинидиганлардин едуқ. 4 Бирақ Күткүзгучимиз Худаниң инсанларға болған меһриванлығы вә мәһир-муһәббити аян болуши билән, 5 (өзимизниң қандақтур һәкәнаный әмәллиримиз билән әмәс, бәлки Униң рәһим-шәпкити билән) йенидин туғулушта жуюшлири вә Муқәддәс Роһта йеңилиши арқилиқ У бизни қутқузы;

ФИЛЕМОНГА

1 Мәсиһ Әйсаниң мәһбуси мәнки Павлус вә қериндишимиз Тимотийдин сөйүмлүгүмиз вә хизмәтдишимиз Филемонга 2 вә сиңлимиз Афияға, сәпдишимиз Аркиппусқа вә өйүндө жигилидиган жамаэткә салам! 3 Худа Атимиз 17 шуниң үчүн, әгәр сән мени һәмдаш вә Рәббимиз Әйса Мәсиһтин силәргә мәһир-шәпкәт вә хатиржәмлик болғай! 4 Рәббимиз Әйсаға вә барлық муқәддәс бәндиләргө болған мәһир-муһәббитиң вә ишәш-етиқатиңи аңлат, мән дуалиримда һемиша сени яд етип туруватимән, сән үчүн тәшәккүр ейтимән; 6 Бизгә несип болған, Мәсиһни улуқлайдиган барлық яхши илтипатни толук тонуп йетишиң билән, сениң етиқатниң әмәллириде мәртләрчә ортақлишиң күчәйтисун дәп дуа қилимән. 7 Чүнки сениң мәһир-муһәббитиң маңа зор хошаллиқ вә риғбәт елип кәлди; чүнки и қериндишим, муқәддәс бәндиләриңиң ич-бағырлири сениң арқиلىк, көп сөйүндүрүлди. 8 Шуңа, гәрчә сени лайиқ ишни қилишқа буйрушқа Мәсиһдә жүръәтлик болалисамму, 9 лекин йәнила 23 Әйса Мәсиһкә хизмәт қылғанлиги Павлус һәмдә назирму Әйса Мәсиһниң ҮЧҮН зиндандишим болған Әпафрас, 24 мәһбуси болуш сүпитетдә саңа илтимас хизмәтдашлирим Маркус, Аристархус, қилип өтүнгүшни лайиқ көрдүм — 10 Демас вә Луқалардин саңа салам. 25 кишәнләрдә туруп түккән балам, йәни Рәббимиз Әйса Мәсиһниң мәһир-шәпкити Онесимус тоғрилиқ илтимасим бар. 11 У роңуңларға яр болғай!

бурун саңа пайдисиз болған болсимиу, амма назир саңиму, маңиму пайдиликтүр. 12 Мән назир уни — жанжигиримни сениң йениңға қайтуруп әвәтимән. 13 Хуш хәвәрни дәп кишәнләрдә турғинимда уни сениң орнуңда мениң хизмитимдә болушқа йенимда қалдуруп қалғум бар еди; 14 бирақ сениң разилифиңи алмай һеч немини қылғум йоқ; шундақ қылғанда сениң маңа қылған яхшилигиң мәжбuriй әмәс, бәлки разимәнлик билән болиду.

15 Чүнки сениң Онесимустин вақитлиқ мәһрүм болғиниңиң сәвәви, бәлким дәл сениң униңға әбәдил-әбәткічә несивә болушуң үчүн еди. (aīōnios g166) 16 Мениң шундақ дегиним, униңға қул қатарида әмәс, бәлки күлдин көп үстүн — маңа нәқәдәр сөйүмлүк, шундақла саңа техиму шундақ болидиган (инсаный мұнасивәтләр сөйүмлүк қериндаш қатарида егә болисән; 18 шуниң үчүн, әгәр сән мени һәмдаш қатарида көрсәң, уни мени қобул қылғандәк қобул қылғин. 19 Мана мәнки Павлус бу сөзләрни өз қолум билән йезиватимән: қәрзи болса өзүм қайтуrimән; лекин мән саңа өзүңниң жениң билән маңа қәриздар болғиниңиң тилға алмаймән. 20 Шуңа, әй қериндишим, мән Рәбдә сәндин мәнпәэткә еришмәкчимән; ич-бағырлиримни Мәсиһдә сөйүндүргин. 21 Ишәшим сөзүмни аңлайдиганлигиңиң камил болуп вә сориганлиримдин артуқ орунлайдиганлигиңиң билип, саңа мошундақ яздим. 22 Булардин башқа, маңа туралғу жай тәйярлап қойғин. Чүнки дуалириңлар арқиلىк мениң силәргә 22 Әйса Мәсиһкә хизмәт қылғанлиги 24 25

Ибранийларға

1 Худа бурунқи заманларда ата-бовиларға пәйіфәмбәрләр арқылы түркүм-түркүм бойичә вә нұргұн йоллар билән сөз қылған болуп, 2 мөшү ахирқи күнләрдә болса бизгә Оғли арқылы қөзлиди. У Оғлини пүткүл мәвжұдатниң мирасхори қилип бекәткән, Униң арқылы қайнатларни яратқан. (aiōn g165) 3 У Худаниң шан-шәривидин парлыған нур, Униң әйнийитиниң ипадисидур, У құдрәтлик сез-калами билән пүткүл қайнаттиқи мәвжұдатни өз орнида түрғузуватқан болуп, У гуналарни тазилаш хизметини ада қылғандын кейин, әршики шану-шәвкәт егисиниң оң йенида олтарди.

4 Шуниңдәк, У пәриштиләрдин көп үстүн нам-мәртвигә мирас болуп, улардин шунчә жүккәт түрди. **5** Чүнки Худа [муқәддәс язмиларда] пәриштиләрниң қайсисиға: «Сән Мениң Оғлумдурсән, бүгүн Мән Рәб арқылы үктурулған, һәм униң Сени туғдурдым», вә йәнә: «Мән Униңға Ата болимән, Уму Маңа Оғул болиду» дегән еди? **6** Униң үстигә, У Әзиниң тунжисини йәр Ызигә әвәткәндә, «Барлық пәриштиләр Униңға сәждә қылсун» дегән. **7** У пәриштиләр тоғрилиқ: — «У пәриштилирини шамаллар, Хизметтәрләрины от ялқуни қилиду», дегән еди; **8** лекин Оғли һәккідә болса Униңға мундақ дегән: — «Сениң тәхтиң, и Худа, әбәдил-әбәтліктүр; Сениң падишилигиндики шаһанә һасаң адаләтниң hasисидур. (aiōn g165) **9** Сән һәққанийәтни сөйүп, рәзилликкә нәпрәтлинип қәлгәнсән; Шуна Худа, йәни Сениң Худайиң Сени һәмраһириңдин үстүн қилип шатлиқ орнини пәриштиләрниңидин азғина төвән мейи билән мәсиң қылди». **10** Худа бекиткәнсән, Сән униңға шан-шәрәп вә Оғлиға йәнә мундақ дегән: — «Сән, и Рәб, шөһрәтләрни таж қилип кийдүрдүңсән; һәммиидин бурун зимиңниң улини салдин, Уни қолуң ясиганларни идарә қилишқа Асманларни болса қоллириң ясигандур; **11** тикилидин; **8** Сән барлық мәвжұдатларни Улар йоқ болуп кетиду, Лекин Сән мәңгү униң пути астида бойсундурғансән». турисән; Уларниң һәммииси кийимдәк Энди «барлық мәвжұдатларни униң пути конирап кетиду; **12** Сән уларни тон кәби астида бойсундурғансән» дегини, неч йөгәп қойисән, Шунда улар кийим-кечәк қандақ нәрсә униңға бойсунмаслиққа йәнғүшләнгәндәк йәнғүшлиниду. Бирақ Сән қалдурулмиган, дегәнликтүр. Бирақ, мәңгү өзгәрмігүчидүрсән, Жиллириңниң назирчә мәвжұдатларниң һәммиисиниңла

тамами йоқтур». **13** Йәнә, У қайсибир пәриштиғе: — «Мән Сениң дүшмәнлириңни тәхтипәриң құлмифика, Мениң оң йенимда олтирисән» — дегән еди? **14** Шундақ екән, пәриштиләрниң һәммииси пәкәт нижатқа мираслиқ қилидиганлар үчүн хизмет қилишқа [Худа тәрипидин] әвәтилгән хизметчи роһлар әмәсму?

2 Бу сәвәтпин, аллиқандақ йол билән [һәқиқий йолдин] тейилип кәтмәслигимиз үчүн, аңлиған һәқиқәтләргә техиму етивар қилишимиз лазим. **2** Чүнки пәриштиләр арқылы йәткүзүлгән сез-каламниң турақлиқ екәнлиги испатланған һәмдә униңға һәр бир бойсунмаслиқ вә итаәтсизлик қилиш тегишилик жазаға тартилидиган йәрдә, **3** шунчә улуқ қутқуозш-нижатқа етивар бәрмисәк, биз қандақыму [җазадин] қечип қутулалаймиз?! Чүнки бу нижатниң хәвири дәсләптә тәстиклиған; **4** униң үстүгө Худа бешарәтлик аламәтләр, қарамәтләр вә һәр хил құдрәтлик мәжизиләр арқылы, шундақла Өз ирадиси бойичә Муқәддәс Роһниң ата қылған илтипатлири билән тәң буниңға гувалиқ бергән. **5** Биз дәватқан қәлгүсі дунияни Худа пәриштиләрниң башқурушиға өткүзүп бәргини йоқ; **6** бәлки бу һәқтә [муқәддәс язмиларниң] бир йериә бирәйлән мундақ гувалиқ бәргәндур: — «[И Худа], инсан дегән немиди, Сән уни серинидикәнсән? Адәм балиси немиди, Сән униң йениға келип йоқладыкәнсән? **7** Чүнки Сән униң дегән немиди, Сән униң үстүн қолуң ясиганларни идарә қилишқа Асманларни болса қоллириң ясигандур; **8** Сән барлық мәвжұдатларни тикилидин; **9** Сән барлық мәвжұдатларни Уларниң һәммииси кийимдәк Энди «барлық мәвжұдатларни униң пути конирап кетиду; **10** Сән уларни тон кәби астида бойсундурғансән» дегини, неч қандақ нәрсә униңға бойсунмаслиққа йәнғүшләнгәндәк йәнғүшлиниду. Бирақ Сән қалдурулмиган, дегәнликтүр. Бирақ, мәңгү өзгәрмігүчидүрсән, Жиллириңниң назирчә мәвжұдатларниң һәммиисиниңла

униңға бойсунғанлиғини техи болғанлар, өзимиз етирап қылған Расул көрмәйватимиз. 9 Лекин биз үчүн вә Баш Қаһин, йәни Әйсага көңүл қоюп пәриштиләрдин «азғина вақит төвөн қараңлар. 2 Худди Муса [пәйғәмбәр] қылинған», өлүм азаплирини тартқанлиғи Худаниң пүтүн аилисидә хизмәт қылғанда үчүн һазир шан-шәрәп вә һөрмәт тажи Худага садиқ болғандәк, уму өзини кийдүргүлгөн Әйсани көргүчи болдуқ; тайинлап хизмәткә Қойгучиға садиқ чүнки У Худаниң мәһир-шәпқити билән болди. 3 Лекин өйни бәрпа қылғучи өзи һәммәйлән үчүн өлүмниң тәмими тетиди. 10 бәрпа қылған өйдинму артуқ шеһрәткә Чүнки пүткүл мәвжудатлар Өзи үчүнму һәм сазавәр болғинидәк, Уму Мусадин артуқ Өзи арқиلىқму мәвжут болуп туруватқан шан-шәрәпкә лайиқтур. 4 Чүнки һәммә Худага нисбәтән, нурғун огууларни шан-өйниң бәрпа қылғучиси бардур; лекин шәрәпкә башлиғанда, уларниң нижатиниң пүтүн мәвжудатниң бәрпа қылғучиси йол башлиғучисини азап-окубәтләр арқиلىқ болса Худадур. 5 Муса болса хизмәткар камаләткә йәткүзүшкә лайиқ кәлди. 11 салаһийити билән Худаниң пүтүн аилисидә Чүнки пак-муқәддәс Қылғучи билән пак-садиқлиқ билән кейинки ашқарылинидиган муқәддәс қилинғанларниң һәммиси дәрвәқә ишларға гувалиқ бериш хизметини қылған. охшаш Бирисидин кәлгәндүр; шуниң билән 6 Лекин Мәсиһ болса Худаниң аилисигә Оғул У уларни «қериндаш» дәйиштин номус салаһийити билән һөкүм сүриду; вә әгәр қылмайды. 12 Худди У [Худага (муқәддәс биз жасаритимиз вә үмүтүмиздин болған язмиларда йезилғандәк)]: «Намиңни иптіхарлықни ахиргичә чиң тутсақ, дәрвәқә қериндашлиримға жақалаймән, Жамаәт Худаниң әшү аилисигә тәвә болған болимиз. ичиә Сени нахшиларда күйлаймән» 7 Шуңа, [муқәддәс язмиларда] Муқәддәс дегән. 13 У йәнә: «Мән саңа тайинимән» Роһиниң дегинидәк, Бұғын, әгәр силәр вә «Қараңлар, мана Мән бу йәрдә Худа [Худаниң] авазини аңлисаңлар, 8 Әйни Маңа ата қылған пәрзәнтләр билән чағларда Уни ғәзәпләндүрүп, чөл-баяванды биллә» дегән. 14 Пәрзәнтләр болса әт Уни синиған құнидикидәк, Жүргиңларни билән қандын тәнлик болғачқа, Оғулму қаттиқ қылмаңлар! 9 Мана шу йәрдә ата- [шу пәрзәнтләрниңкігә] охшашла әт вә бовилириңлар Мениң синиди, испатлиди қандын тәнлик болди. Бундақ қилиштики һәм Мениң қылғанлиримни қириқ жил мәхсәт, У өлүм арқиلىқ өлүм һоқуқини көрүп кәлгән еди. 10 Мән шу дәвирдин тутқан Иблисниң күчини бекар қилип, 15 бизар болуп: — «Булар көңлидә дайим өмүр бойи өлүм қорқунучидин құллуққа адашқанлар, Мениң йоллиримни һеч билип тутулғанларниң һәммисини азатлиққа йәтмігән. 11 Шуңа Мән ғәзәплинип қәсәм чиқириш үчүн еди. 16 Чүнки У дәрвәқә ичип: — «Улар Мениң арамлиғимға қәтъий пәриштиләргә әмәс, бәлки Ибраһимниң кирмәйдү» дедим». 12 Әнді қериндашлар, әвлатлириға тутишиду; 17 Шуниң үчүн, У һеч қайсынларда яман нийәтлик вә Худага айт ишларда рәһимдил вә садиқ баш етиқатсиз қәлб болмисун, шундақла униң қаһин болуши үчүн, хәлиқниң гуналириниң мәңгү һаят Худадин йүз өрүмәслигигә көңүл кәчүрүм қурбанлигини берәлиши үчүн, болғұлар; 13 пәкәт «бұғұн»ла болидикән, У һәр жәһәттин қериндашлириға охшаш һеч қайсынлар гунаниң аздуруушлири билән қилиниши керәк еди. 18 Чүнки Өзи көңлүңларниң қаттиқлашмаслиғи үчүн синақларни Өз бешидин кәчүрүп, азап- һәр күни бир-бириңларни жекиләнләр. оқубәт чәkkән болғачқа, У синақларға дуч 14 Дәсләптики хатиржәмлигимизни кәлгәнләргиму ярдәм берәләйдү.

3 Шундақ екән, әй муқәддәс қериндашлар, билән шерик болған болимиз. 15 әрштин болған чақириққа ортақ несип Жүқирида ейтилғинидәк: — «Бұғұн, әгәр силәр [Худаниң] авазини аңлисаңлар,

Әйни чағларда [Уни] ғәзәпләндүргән «бүгүн» дәп бекитип, Давут [пәйғәмбәр] құнидикидәк, Жүригиндарни қаттиқ арқилиц үйнә шундақ ейтқан: — «Бүгүн құлмаңлар!» 16 (Әнди Униң авазини униң авазини аңлисаңлар, Жүригиндарни аңлап туруп, Уни ғәзәпләндүргәнләр қаттиқ құлмаңлар!» 8 Әгәр Йәшүа кимләр еди? Муса пәйғәмбәрниң [пәйғәмбәр] [Исраилларни] арамлиққа йетәкчилегидә Мисирдин [кутуулуп] чиққан киргүзгән болса еди, Худа кейин үйнә әшу [Исраилларни] һәммиси әмәсму? 17 У бир [арамлиқ] құни тоғрилиқ демигән қириқ жил кимләргә ғәзәпләнді? Йәнила болатты. 9 Қисқиси, шабат құнидики бир шу гуна өткүзүп, жиқилип жәсәтлири арамлиқ Худаниң хәлқини күтмектә. 10 өлдә қалғанларға әмәсму? 18 Шундақла Чүнки Худаниң арамлиғына киргүчиләр У кимләргә Өз арамлиғимға қәтъий худди Худа «Өз әмәл-ишлиридин арам кирмәсиләр дәп қасәм қылды? Өзиге итаәт алған»дәк, өзлириниң ишлиридин арам құлмиғанларни әмәсму? 19 Шуңа булардин алиду. 11 Шуңа һеч қайсизмизниң әнә көрүвалалаймызки, уларниң [арамлиққа] шу [Исраиллардәк] итаәтсизлик құлған кирмәслиги етиқатсизлиғи түпәйлидин налитида жиқилип үчүн, һәр еди).

4 Әнди Униң арамлиғына кирип бәһримән болуш тоғрисидики вәдиси [бизгә] қалдурулғандын кейин, араңлардикі бирәрсiniңmu униң несивисидин чүшүп қелишидин қорқунучта еһтият қилайли. 2 Чүнки хуш хәвәр худди [чөлдике Исраилларға] аңлитаңғандәк бизләргиму аңлитаңди. Лекин уларниң аңлиғанлири етиқат билән жуғурулғанлықтын, сөз-каlamниң уларға һеч қандақ пайдиси болмиған еди. 3 Чүнки бу арамлиққа киргәнләр болса – етиқат құлған бизләрмиз. Худди Худаниң ейтқинидәк: «Шуңа мән ғәзәплинип қасәм ичип: — «Улар Мениң арамлиғимға қәтъий кирмәйду – дегән». Худаниң әмәллири болса дуния апириде болғандила һәммиси тамамланған еди; 4 чүнки яритилишниң йәттинчи құни һәккідә мүқәддәс язмиларниң бир йерида мундақ дейилгән: «Йәттинчи құни қәлгәнда, Худа һәммә әмәллиридин арам алди». 5 Үйнә келип жуқурида ейтилғандәк Худа: «Улар Мениң арамлиғимға қәтъий кирмәйду» дегән еди. 6 Буниңдин көрүнәрликкі, Худаниң арамлиғына кирәләйдиганлар бар, амма униң тоғрисидики хуш хәвәрни авал аңлиғанлар итаәтсизлик құлғанлиғи үчүн, униңға кирәлмиди. 7 Шуниң үчүн, Худа әнә шу [арамлиқ тоғрисида] узақ тақтада кейинки мәлум бир құнни

бираимиз бу арамлиққа киришкә интиләйли. 12 Чүнки Худаниң сөз-калами жәнлиқтур вә күчкә егидур, һәтта жан билән роһни, илик билән боғумларни бир-биридин айриветәлигидәк дәрижидә, һәр қандақ қош бислиқ қиличтін иштиктур, қәлбиди ой-пикир вә арзу-нийәтләрниң үстидин һөкүм чиқарғучидур. 13 Униң алдида һеч қандақ мәвжудат ғайип әмәстүр; бәлки биздин һесап Алғучиниң қөзлири алдида һәммә иш очук-ашкаридур. 14 Шундақ болған екән, шундақла әрш-асманлардин өтүп чиққан улуқ Баш Қаһинимиз, үйни Худаниң Оғли Эйса болған екән, биз етирап құлған етиқатимизда чиң турайли. 15 Чүнки бизгә тайинланған баш қаһинимиз ажизлиқлиримизға һесдашлиқ құлмиғучи әмәс, бәлки бизгә охшаш һәр хил аздуруш-синақларға дуч кәлгән, лекин гуна садир қирип бақынғучидур. 16 Шуңа жүригимиз тоқ һалда рәһим-шәпкәткә еришиш вә ярдәмгә еһтияжлиқ вақтимизда шапаәт тепиш үчүн меһир-шәпкәт [аян қилинғучи] тәткә үеқинлишайли.

5 һәр қетимлиқ баш қаһин инсанлар арисидин таллинип, хәлиққә вакалитән Худаға хизмет қилишқа, үйни хәлиқниң атиған һәдийәлирини вә гуналар үчүн құлған қурбанлиқлирини Худаға сунушқа тайинлиниду. 2 Униң һәртәрәпләп вақиттін кейинки мәлум бир құнни ажизлиқлири болғачқа, билимсизләр вә

йолдин чәтнигәнләргә мулайимлиқ билән муамилә қиласлайду. 3 Шу аҗизлиги үчүн у хәлиқниң гуналири несавиға қурбанлиқ сунғандак, өз гуналири үчүнму қурбанлиқ сунушқа төгра келиди. 4 Неч бир киши бу шәрәплик мәртивини өзлүгидин алмайду, пәкәт һарунға охшаш, Худа тәрипидин чақырилғандила уни алиду. 5 Худди шуниңдәк Мәсиҳму баш қаһин мәртивисигә Өзини улуклап өзлүгидин еришкән әмәс, бәлки Уни [улуглигучи Худа] Өзи еди; у Униңға: — «Сән Мениң Оғлумдурсән, бүгүн Мән Сени туғдурдым» дегән. 6 У [муқәддәс язмиларниң] йәнә бир йеридә Униңға: — «Сән әбәдил-әбәткічә Мәлкизәдәкниң типидики бир қаһиндүрсән» дегән. (aiōn g165) 7 [Мәсиҳ] йәр үйзидики күнләрдә, Өзини өлүмдин күткүзувелишқа қадир Болғучига қаттиқ нидалар вә көз яшлири билән дуа-тилавәтләр вә жилинишларни көтәрди. Униң ихласмәнлигидин дуалири ижабәт қилинди. 8 Гәрчә У [Худаниң] Оғли болсими, азап чекишилири арқиلىқ итаәтмән болушни үгәнді. 9 У мана мөшүндақ мүкәммәл қылинған болғачқа, барлық Өзигә итаәт қылғучиларға мәңгүлүк нижатни барлыққа кәлтүргүчі болуп, (aiōn g166) 10 Худа тәрипидин «Мәлкизәдәкниң қаһинлик түзүмү тәртивидә баш қаһин» дәп җакаланди. 11 Бу иш тогрилиқ ейтидиган нурғун сөзлиримиз бар, лекин қулақлириңлар паң болуп кәткәчкә, буларни силәргә ениқ چүшәндүрүш тәс. 12 Чүнки силәр аллибурун тәлім бәргүчі болушқа тегишилик болған ҹафдумы, әмәлийәттә силәр йәнила Худаниң сөз-каламиниң асасий һәкүкәтлириниң немә екәнлигини башқыларниң яңливаштын үгитиштә мұхтажсылар; силәргә йирик йемәклик әмәс, бәлки йәнила сүт керәктүр. 13 Чүнки пәкәт сүт биләнла озықлиниңданларниң бовақтун пәркى йоқтур, улар һәкәнәйәт каламиға пишиқ болмайған горидур, халас. 14 Бирақ йемәклик болса йетилгәнләр, йәни өз аң-зәһинлирини яхши-яманни пәриқ етишкә йетилдүргәнләр үчүндүр.

6 2 Шунин үчүн, Мәсін төгрисидиң дәсләпкі асасий тәлимдә тохтап қалмай, — йәни қайтидин «өлүк ишлар»дин товва қилиш вә Худаға етиқат бағлаш, чөмүлдүрүлшләр, «қол тәккүзүш», өлгөнләрниң тирилдүрүлүши вә мәңгүлүк һекүм-сорақ төгрисидиң тәлимләрдин нул салайлы дәп олтармай, мукәммәлликә қарап маңайли. (aiōnios g166) 3 Худа халиған екән, биз шундақ қилимиз. 5 Чүнки әслидә йортулуп, әрштики илтипаттын тетиған, Муқәддәс Роһтин несип болған, Худаниң сөз-каламинин җахшилигини һәм кәлгүсі заманда аяң қилиндиған күдрәтләрни һес қилип баққанлар әгәр йолдин чәтнигән болса, уларни қайтидин товва қилдуруш һәргиз мүмкін әмәс. Чүнки улар өз-өзигә қилип Худаниң Оғлини қайтидин крестләп рәсва қилмақта. (aiōn g165) 7 Чүнки көп қетимлап өз үстүгә яққан ямғур сүйини ичкән, өзидә териғучиларға мәнпәттлик зираәтләрни өстүрүп бәргән йәр болса Худадин бәрикәт алмақта. 8 Бирақ тикән вә қамғақ өстүргән болса, у әрзимәс болуп, ләнәткә үеқин болуп, ақивити көйдүрүлүштин ибарәт болиду. 9 Лекин әй сөйүмлүклирим, гәрчә жуқуриқи ишларни тилға алған болсақму, силәрдә буниндинму әвзәл ишлар, шундақла нижатлиқнин елип баридиган ишлири бар дәп қайыл болдуқ. 10 Чүнки Худа қилған әмәллириңларни вә Униң муқәддәс бәндилиригә қилған вә һазирму қиливатқан хизметин්лар арқилиқ Униң нағыз үчүн көрсәткән мәһир-муһәббитеңларни унтуп қалидиган адалетсизләрдин әмәс. 11 Амма силәрниң үмүтгүларниң толук жәзм-хатиржәмлик билән болуши үчүн, һәр бириңларниң ахирғиңе шундақ ғәйрәт қилишиңларға интизармиз; 12 шундақла сөрәлмиләрдин болмай, бәлки етиқат вә сөвирчанлиқ арқилиқ Худаниң вәдилиригә варислик қилғанларни үлгә қилидиганлардин болғайсиләр. 13 Чүнки Худа Ибраһимга вәдә қилғанда, Өзидин үстүн туридиган һеч ким болмigaчқа, Өзи билән қәсәм қилип: 14 «Саңа чокум бәхит ата қилимән,

сени чоқум көпәйтіп берімән» — деди. Ибраһимму олжисиниң ондин бирини 15 Шуниң билән, [Ибраһим] узун вақит унинға атиған. 5 Дәрвәқә Лавийниң сәвир-тақат билән күтүп, Худаниң вәдисигә әвлатлиридин қаһинлиқни зыммисигә еришти. 16 Чүнки инсанлар өзлиридин алғанлар Тәврат қануни бойичә хәлиқтін, үстүн туридиган бирини тилға елип йәни өз қериндашлиридин Ибраһимниң қәсем қылиду; уларниң арисида қәсем пуштидин болғиниға қаримай тапқининиң испат-тәстиқ һесаплинип, һәр хил талаш- ондин бир үлүшини жиғиши әмир қилинған. тартишларға хатимә бериду. 17 Шуниңдәк 6 Лекин буларниң қабилә-уругидин Худа, Өз вәдисигә варислик қылғанларға Өз болмиған Мәлкізәдәк болса Ибраһимдин нишан-мәхситиниң өзгәрмәйдіғанлигини «ондин бир үлүши»ни қобул қылған андин техиму очуқрақ билдүрүш үчүн, қәсем Худаниң вәдиллиригә ега болғучи Ибраһимға қилип вәде бәрди. 18 Шуниң билән бәхит тилигән. 7 Шұбнысизки, бәхит қәтъий өзгәрмәс икки иш арқылы, көз тилигүчі бәхиткә еришкүчидин үстүндүр. алдимизда қоюлған үмүтни чиң тутуш 8 Бу йәрдикі «ондин бир үлүш»ни қобул үчүн [налақаттың] өзимизни қачуруп уни қылғучилар өлидиган адәмләрдиндүр; башпанаш қылған бизләр күчлүк риғбәт- у йәрдикі «ондин бир үлүш»ни қобул илһамға еришәләймиз (бу икки ишта қылғучи тоғрисида [муқәддәс язмиларда] Худаниң ялған ейтиши қәтъий мүмкін «У наят яшиғучи» дәп гувалиқ берилгендүр. әмәс, әлвәттә). 19 Бу үмүт женимизға чиң 9 Һәтта мундақ дейишкә болидуки, ондин бағланған кемә ләңгирідәк шүбхисиз һәм бир үлүшни алидиган Лавийму [Әждати] мустәһкәм болуп, [әрштики] ибадәтханиниң Ибраһим арқылы [Мәлкізәдәккә] ондин [ички] пәрдисисидин өтүп бизни шу йәргә бир үлүшни бәрген. 10 Чүнки Мәлкізәдәк туташтуриду. 20 У йәргә биз үчүн йол ечиң маңғучи Эйса биәздин авал киргән болуп, Мәлкізәдәкниң қаһинлиқ түзүмі тәртивидә мәңгүлүк тайинланған Баш Қаһин болди.

(aión g165)

7 Чүнки бу Мәлкізәдәк Салем шәһириниң падишаси, шундақла Әң Алий Болғучи Худаниң қаһини болуп, Ибраһим падиshalарни йеңип жәндін қайтқанда, униң алдига чиққан вә унинға бәхит тилигән еди. 2 Ибраһим болса еришкән барлық [олжисиниң] ондин бир үлүшини униңға атиған еди. [Мәлкізәдәк дегән исимниң] биринчи мәнаси «һәкқанийәт падишаси» дегәнликтүр; униң йәнә бир нами «Салемниң падишаси» болуп, буниң мәнаси «каманлық падишаси» дегәнликтүр; 3 униң атиси йоқ, аниси йоқ, нәсәбнамиси йоқ, күнлириниң башлиниши вә наятиниң ахирлишии йоқтур, бәлки у Худаниң Оғлиға охшаш қилинип, мәңгүлүк қаһин болуп туриду. 4 Әнди қараңлар, бу Мәлкізәдәк немидегән улуқ адәм-хә! Һәтта ата-бовилиримизниң чоңи

қабилисинаң қаһинлиқ түзүмі арқылы мукәммәл һәкқанийлиқ келәләйдиган болса (чүнки шу түзүмгә асаслинип Тәврат қануни Исраил хәлқигә چүшүрүлгән еди), кейинки вақитларда нарунниң қаһинлиқ түзүмі бойичә әмәс, бәлки Мәлкізәдәкниң қаһинлиқ түзүмі бойичә башқа бир қаһинниң чиқишиниң немә нақити болатты? 12 Әнди қаһинлиқ түзүмі өзгәртилгән болса, униңға [мунасивәтлик] қанун-түзүммү өзгәртилишкә тоғра келиду. 13 Чүнки бу ейтиливатқан сөзләр қаритилған зат болса башқа бир қабилидін болуп, бу қабилидін һеч ким құрбанғанта хизметтә болуп бақміған. 14 Чүнки Рәббимизниң Йәһуда қабилисисидин чиққанлиғи еник; Муса бу қабилә тоғрисида қаһинлиққа мунасивәтлик һеч бир нәрсә демигән еди. 15 Әнди Мәлкізәдәктәк башқа бир қаһин чиққан болуп, бу өзгириш муналардин техиму рошән болиду; 16 униң [қаһинлиққа]

тайинлиниши эт егилиригә бағлиқ әмир билән әмәс, бәлки пүтмәс-түгимәс һаятниң күрдитидин болғандур. 17 Чүнки бу һәкәт [мүкәддәс язмиларда]: «Сән әбәдил-әбәткічә Мәлкизәдәкниң типидики бир қашындың дәп гувалиқ берилгән. (аіðен 9165) 18 Чүнки алдинқи әмир-түзүм ажызлиги ибадәт чедириниң һәммисидә қашынлық вә унұмсизлиги түпәйлидин күчидин хизметини қылғучидур. 3 Һәр бир баш қалдурулған 19 (—чүнки Тәврат қануниң һәдийә һәм құрбанлиқтар сунуш неч ишни камаләткә йәткүзәлмиди). Униң үчүн тайинлиниду. Шуниң үчүн, [бизниң борниға бизни Худага յеқинлаштуридиған, баш қашынның] бирәр сунидигини униндин әвзәл үмүт елип келинди. 21 Униң болуш керәк еди. 4 Дәрвәқә әгәр Үйәр үстігә, бу иш [Худаниң] қәсими билән қалыптастырылғанда — чүнки бу йәрдә Тәврат қанун-түзүмі бойичә һәдийә сунидиган қашынлар болған еди; лекин, Әйса болса Әзіргө: — «Пәрвәрдигар шундақ қасәм ичти, һәм һәргиз буниңдин янмайду: — «Сән әбәдил-әбәткічә қашындың» Дегүчиниң қәсими билән қашын болди). (аіðен 9165) 22 Әнди Әйса шундақ улуқ иш билән әвзәл бир әһдиниң унинға келип: «Еһтият қылғинки, буларниң кепили қилинди. 23 Йәнә келип, илгири һәммисини саңа тағда көрситилгән өрнәк өткән қашынлар көп болуши керәк еди; бойичә ясигин» дәп агаһландурған). 6 Лекин чүнки уларниң [һәр бири] өлүм түпәйлидин назир Ү ([кона әһдигә айт] вәдиләрдин вәзиписини давамлаштураلمай қалған. әвзәл вәдиләр үстігә бекитилгәч) техиму 24 Лекин [Әйса] мәңгүгә турғачқа, Униң яхши бир әһдиниң васитичиси болғачқа, қашынлиги һәргиз өзгәртилмәстүр. (аіðен 9165) Унинға берилгән қашынлық хизмети башқа 25 Шу сәвәптин, Ү Әзи арқылы Ҳуданиң қашынларниң қидин шунчә әвзәл туриду. 7 алдига кәлгәнләрни үзүл-кесил күткүзүшқа Әгәр шу дәсләпки әһдә кәм-күтисиз болса қадир; чүнки Ү улар үчүн Худага муражиәт еди, кейинкиси үчүн орун издәшниң неч қилишқа мәңгү һаяттур. 26 Мошундақ бир қандақ һажити болмай болатти. 8 Лекин, баш қашын дәл бизниң һажитимиздин Худа коңа әһдини йетәрсиз дәп қарап, чиқидиган — мүкәддәс, әйипсиз, ғубарсиз, [Исраилларға] мундақ дегендө: — «Мана, шу гунакарлардин нери қилинған, әршләрдин күнләр келидүки, — дәйду Пәрвәрдигар, жукури елип көтирилгән қашындыр. 27 — Мән Исраил жәмәті вә Йәһуда жәмәті Ү әшү баш қашынлардәк һәр күни алди үчүн йеңи бир әһдини әмәлгә ашуримән. билән өз гуналири үчүн, андин хәлиқниң 9 Бу әһдә уларниң ата-бовилири билән гуналири үчүн құрбанлиқ сунушқа муһтаж түзгән әһдигә охшимайду; шу әһдини Мән әмәс. Чүнки Ү Әзини құрбанлиқ сұптиди ата-бовилирини қолидин тутуп Мисирдин сунғанда, һәммәйлән үчүн буни бир йолила күткүзуп йетәклигинимдә улар билән ада қылди. 28 Чүнки Тәврат қануни ажыз түзгән едим; чүнки улар Мән билән бәндә болған инсанларни баш қашын қылыштырып үзүшкән әһдемдә турмиди, мән улардин тайинлайды, лекин Тәврат қанунидин кейин кәлгән Ҳуданиң қәсәм-калами мәңгүгә камаләткә йәткүзүлгән Оғулни баш қашын қылыштырып тайинлиди. (аіðен 9165)

8 Ейтқанлиримизниң баш нүктиси шуки: Әрштики улуқ Құрбанлиқтар тәхтиниң оң тәрипидә олтарған шундақ бир Баш Қашынниң бар. 2 Ү мүкәддәс жайларда, шундақла инсан әмәс, қашындың дәп гувалиқ берилгән. (аіðен 9165) 3 Һәр бир баш қалдурулған 4 Дәрвәқә әгәр Үйәр үстігә, бу иш [Худаниң] қәсими билән 5 (бу [қашынлар] 6 Лекин чүнки уларниң [һәр бири] өлүм түпәйлидин назир Ү ([кона әһдигә айт] вәдиләрдин 7 алдига кәлгәнләрни үзүл-кесил күткүзүшқа 8 Лекин, 9 Бу әһдә уларниң ата-бовилири билән 10 Чүнки шу күнләрдин кейин, Мениң 11 Әйсуздың 12 Әйсуздың 13 Әйсуздың 14 Әйсуздың 15 Әйсуздың 16 Әйсуздың 17 Әйсуздың 18 Әйсуздың 19 Әйсуздың 20 Әйсуздың 21 Әйсуздың 22 Әйсуздың 23 Әйсуздың 24 Әйсуздың 25 Әйсуздың 26 Әйсуздың 27 Әйсуздың 28 Әйсуздың 29 Әйсуздың 30 Әйсуздың 31 Әйсуздың 32 Әйсуздың 33 Әйсуздың 34 Әйсуздың 35 Әйсуздың 36 Әйсуздың 37 Әйсуздың 38 Әйсуздың 39 Әйсуздың 40 Әйсуздың 41 Әйсуздың 42 Әйсуздың 43 Әйсуздың 44 Әйсуздың 45 Әйсуздың 46 Әйсуздың 47 Әйсуздың 48 Әйсуздың 49 Әйсуздың 50 Әйсуздың 51 Әйсуздың 52 Әйсуздың 53 Әйсуздың 54 Әйсуздың 55 Әйсуздың 56 Әйсуздың 57 Әйсуздың 58 Әйсуздың 59 Әйсуздың 60 Әйсуздың 61 Әйсуздың 62 Әйсуздың 63 Әйсуздың 64 Әйсуздың 65 Әйсуздың 66 Әйсуздың 67 Әйсуздың 68 Әйсуздың 69 Әйсуздың 70 Әйсуздың 71 Әйсуздың 72 Әйсуздың 73 Әйсуздың 74 Әйсуздың 75 Әйсуздың 76 Әйсуздың 77 Әйсуздың 78 Әйсуздың 79 Әйсуздың 80 Әйсуздың 81 Әйсуздың 82 Әйсуздың 83 Әйсуздың 84 Әйсуздың 85 Әйсуздың 86 Әйсуздың 87 Әйсуздың 88 Әйсуздың 89 Әйсуздың 90 Әйсуздың 91 Әйсуздың 92 Әйсуздың 93 Әйсуздың 94 Әйсуздың 95 Әйсуздың 96 Әйсуздың 97 Әйсуздың 98 Әйсуздың 99 Әйсуздың 100 Әйсуздың 101 Әйсуздың 102 Әйсуздың 103 Әйсуздың 104 Әйсуздың 105 Әйсуздың 106 Әйсуздың 107 Әйсуздың 108 Әйсуздың 109 Әйсуздың 110 Әйсуздың 111 Әйсуздың 112 Әйсуздың 113 Әйсуздың 114 Әйсуздың 115 Әйсуздың 116 Әйсуздың 117 Әйсуздың 118 Әйсуздың 119 Әйсуздың 120 Әйсуздың 121 Әйсуздың 122 Әйсуздың 123 Әйсуздың 124 Әйсуздың 125 Әйсуздың 126 Әйсуздың 127 Әйсуздың 128 Әйсуздың 129 Әйсуздың 130 Әйсуздың 131 Әйсуздың 132 Әйсуздың 133 Әйсуздың 134 Әйсуздың 135 Әйсуздың 136 Әйсуздың 137 Әйсуздың 138 Әйсуздың 139 Әйсуздың 140 Әйсуздың 141 Әйсуздың 142 Әйсуздың 143 Әйсуздың 144 Әйсуздың 145 Әйсуздың 146 Әйсуздың 147 Әйсуздың 148 Әйсуздың 149 Әйсуздың 150 Әйсуздың 151 Әйсуздың 152 Әйсуздың 153 Әйсуздың 154 Әйсуздың 155 Әйсуздың 156 Әйсуздың 157 Әйсуздың 158 Әйсуздың 159 Әйсуздың 160 Әйсуздың 161 Әйсуздың 162 Әйсуздың 163 Әйсуздың 164 Әйсуздың 165 Әйсуздың 166 Әйсуздың 167 Әйсуздың 168 Әйсуздың 169 Әйсуздың 170 Әйсуздың 171 Әйсуздың 172 Әйсуздың 173 Әйсуздың 174 Әйсуздың 175 Әйсуздың 176 Әйсуздың 177 Әйсуздың 178 Әйсуздың 179 Әйсуздың 180 Әйсуздың 181 Әйсуздың 182 Әйсуздың 183 Әйсуздың 184 Әйсуздың 185 Әйсуздың 186 Әйсуздың 187 Әйсуздың 188 Әйсуздың 189 Әйсуздың 190 Әйсуздың 191 Әйсуздың 192 Әйсуздың 193 Әйсуздың 194 Әйсуздың 195 Әйсуздың 196 Әйсуздың 197 Әйсуздың 198 Әйсуздың 199 Әйсуздың 200 Әйсуздың 201 Әйсуздың 202 Әйсуздың 203 Әйсуздың 204 Әйсуздың 205 Әйсуздың 206 Әйсуздың 207 Әйсуздың 208 Әйсуздың 209 Әйсуздың 210 Әйсуздың 211 Әйсуздың 212 Әйсуздың 213 Әйсуздың 214 Әйсуздың 215 Әйсуздың 216 Әйсуздың 217 Әйсуздың 218 Әйсуздың 219 Әйсуздың 220 Әйсуздың 221 Әйсуздың 222 Әйсуздың 223 Әйсуздың 224 Әйсуздың 225 Әйсуздың 226 Әйсуздың 227 Әйсуздың 228 Әйсуздың 229 Әйсуздың 230 Әйсуздың 231 Әйсуздың 232 Әйсуздың 233 Әйсуздың 234 Әйсуздың 235 Әйсуздың 236 Әйсуздың 237 Әйсуздың 238 Әйсуздың 239 Әйсуздың 240 Әйсуздың 241 Әйсуздың 242 Әйсуздың 243 Әйсуздың 244 Әйсуздың 245 Әйсуздың 246 Әйсуздың 247 Әйсуздың 248 Әйсуздың 249 Әйсуздың 250 Әйсуздың 251 Әйсуздың 252 Әйсуздың 253 Әйсуздың 254 Әйсуздың 255 Әйсуздың 256 Әйсуздың 257 Әйсуздың 258 Әйсуздың 259 Әйсуздың 260 Әйсуздың 261 Әйсуздың 262 Әйсуздың 263 Әйсуздың 264 Әйсуздың 265 Әйсуздың 266 Әйсуздың 267 Әйсуздың 268 Әйсуздың 269 Әйсуздың 270 Әйсуздың 271 Әйсуздың 272 Әйсуздың 273 Әйсуздың 274 Әйсуздың 275 Әйсуздың 276 Әйсуздың 277 Әйсуздың 278 Әйсуздың 279 Әйсуздың 280 Әйсуздың 281 Әйсуздың 282 Әйсуздың 283 Әйсуздың 284 Әйсуздың 285 Әйсуздың 286 Әйсуздың 287 Әйсуздың 288 Әйсуздың 289 Әйсуздың 290 Әйсуздың 291 Әйсуздың 292 Әйсуздың 293 Әйсуздың 294 Әйсуздың 295 Әйсуздың 296 Әйсуздың 297 Әйсуздың 298 Әйсуздың 299 Әйсуздың 300 Әйсуздың 301 Әйсуздың 302 Әйсуздың 303 Әйсуздың 304 Әйсуздың 305 Әйсуздың 306 Әйсуздың 307 Әйсуздың 308 Әйсуздың 309 Әйсуздың 310 Әйсуздың 311 Әйсуздың 312 Әйсуздың 313 Әйсуздың 314 Әйсуздың 315 Әйсуздың 316 Әйсуздың 317 Әйсуздың 318 Әйсуздың 319 Әйсуздың 320 Әйсуздың 321 Әйсуздың 322 Әйсуздың 323 Әйсуздың 324 Әйсуздың 325 Әйсуздың 326 Әйсуздың 327 Әйсуздың 328 Әйсуздың 329 Әйсуздың 330 Әйсуздың 331 Әйсуздың 332 Әйсуздың 333 Әйсуздың 334 Әйсуздың 335 Әйсуздың 336 Әйсуздың 337 Әйсуздың 338 Әйсуздың 339 Әйсуздың 340 Әйсуздың 341 Әйсуздың 342 Әйсуздың 343 Әйсуздың 344 Әйсуздың 345 Әйсуздың 346 Әйсуздың 347 Әйсуздың 348 Әйсуздың 349 Әйсуздың 350 Әйсуздың 351 Әйсуздың 352 Әйсуздың 353 Әйсуздың 354 Әйсуздың 355 Әйсуздың 356 Әйсуздың 357 Әйсуздың 358 Әйсуздың 359 Әйсуздың 360 Әйсуздың 361 Әйсуздың 362 Әйсуздың 363 Әйсуздың 364 Әйсуздың 365 Әйсуздың 366 Әйсуздың 367 Әйсуздың 368 Әйсуздың 369 Әйсуздың 370 Әйсуздың 371 Әйсуздың 372 Әйсуздың 373 Әйсуздың 374 Әйсуздың 375 Әйсуздың 376 Әйсуздың 377 Әйсуздың 378 Әйсуздың 379 Әйсуздың 380 Әйсуздың 381 Әйсуздың 382 Әйсуздың 383 Әйсуздың 384 Әйсуздың 385 Әйсуздың 386 Әйсуздың 387 Әйсуздың 388 Әйсуздың 389 Әйсуздың 390 Әйсуздың 391 Әйсуздың 392 Әйсуздың 393 Әйсуздың 394 Әйсуздың 395 Әйсуздың 396 Әйсуздың 397 Әйсуздың 398 Әйсуздың 399 Әйсуздың 400 Әйсуздың 401 Әйсуздың 402 Әйсуздың 403 Әйсуздың 404 Әйсуздың 405 Әйсуздың 406 Әйсуздың 407 Әйсуздың 408 Әйсуздың 409 Әйсуздың 410 Әйсуздың 411 Әйсуздың 412 Әйсуздың 413 Әйсуздың 414 Әйсуздың 415 Әйсуздың 416 Әйсуздың 417 Әйсуздың 418 Әйсуздың 419 Әйсуздың 420 Әйсуздың 421 Әйсуздың 422 Әйсуздың 423 Әйсуздың 424 Әйсуздың 425 Әйсуздың 426 Әйсуздың 427 Әйсуздың 428 Әйсуздың 429 Әйсуздың 430 Әйсуздың 431 Әйсуздың 432 Әйсуздың 433 Әйсуздың 434 Әйсуздың 435 Әйсуздың 436 Әйсуздың 437 Әйсуздың 438 Әйсуздың 439 Әйсуздың 440 Әйсуздың 441 Әйсуздың 442 Әйсуздың 443 Әйсуздың 444 Әйсуздың 445 Әйсуздың 446 Әйсуздың 447 Әйсуздың 448 Әйсуздың 449 Әйсуздың 450 Әйсуздың 451 Әйсуздың 452 Әйсуздың 453 Әйсуздың 454 Әйсуздың 455 Әйсуздың 456 Әйсуздың 457 Әйсуздың 458 Әйсуздың 459 Әйсуздың 460 Әйсуздың 461 Әйсуздың 462 Әйсуздың 463 Әйсуздың 464 Әйсуздың 465 Әйсуздың 466 Әйсуздың 467 Әйсуздың 468 Әйсуздың 469 Әйсуздың 470 Әйсуздың 471 Әйсуздың 472 Әйсуздың 473 Әйсуздың 474 Әйсуздың 475 Әйсуздың 476 Әйсуздың 477 Әйсуздың 478 Әйсуздың 479 Әйсуздың 480 Әйсуздың 481 Әйсуздың 482 Әйсуздың 483 Әйсуздың 484 Әйсуздың 485 Әйсуздың 486 Әйсуздың 487 Әйсуздың 488 Әйсуздың 489 Әйсуздың 490 Әйсуздың 491 Әйсуздың 492 Әйсуздың 493 Әйсуздың 494 Әйсуздың 495 Әйсуздың 496 Әйсуздың 497 Әйсуздың 498 Әйсуздың 499 Әйсуздың 500 Әйсуздың 501 Әйсуздың 502 Әйсуздың 503 Әйсуздың 504 Әйсуздың 505 Әйсуздың 506 Әйсуздың 507 Әйсуздың 508 Әйсуздың 509 Әйсуздың 510 Әйсуздың 511 Әйсуздың 512 Әйсуздың 513 Әйсуздың 514 Әйсуздың 515 Әйсуздың 516 Әйсуздың 517 Әйсуздың 518 Әйсуздың 519 Әйсуздың 520 Әйсуздың 521 Әйсуздың 522 Әйсуздың 523 Әйсуздың 524 Әйсуздың 525 Әйсуздың 526 Әйсуздың 527 Әйсуздың 528 Әйсуздың 529 Әйсуздың 530 Әйсуздың 531 Әйсуздың 532 Әйсуздың 533 Әйсуздың 534 Әйсуздың 535 Әйсуздың 536 Әйсуздың 537 Әйсуздың 538 Әйсуздың 539 Әйсуздың 540 Әйсуздың 541 Әйсуздың 542 Әйсуздың 543 Әйсуздың 544 Әйсуздың 545 Әйсуздың 546 Әйсуздың 547 Әйсуздың 548 Әйсуздың 549 Әйсуздың 550 Әйсуздың 551 Әйсуздың 552 Әйсуздың 553 Әйсуздың 554 Әйсуздың 555 Әйсуздың 556 Әйсуздың 557 Әйсуздың 558 Әйсуздың 559 Әйсуздың 560 Әйсуздың 561 Әйсуздың 562 Әйсуздың 563 Әйсуздың 564 Әйсуздың 565 Әйсуздың 566 Әйсуздың 567 Әйсуздың 568 Әйсуздың 569 Әйсуздың 570 Әйсуздың 571 Әйсуздың 572 Әйсуздың 573 Әйсуздың 574 Әйсуздың 575 Әйсуздың 576 Әйсуздың 577 Әйсуздың 578 Әйсуздың 579 Әйсуздың 580 Әйсуздың 581 Әйсуздың 582 Әйсуздың 583 Әйсуздың 584 Әйсуздың 585 Әйсуздың 586 Әйсуздың 587 Әйсуздың 588 Әйсуздың 589 Әйсуздың 590 Әйсуздың 591 Әйсуздың 592 Әйсуздың 593 Әйсуздың 594 Әйсуздың 595 Әйсуздың 596 Әйсуздың 597 Әйсуздың 598 Әйсуздың 599 Әйсуздың 600 Әйсуздың 601 Әйсуздың 602 Әйсуздың 603 Әйсуздың 604 Әйсуздың 605 Әйсуздың 606 Әйсуздың 607 Әйсуздың 608 Әйсуздың 609 Әйсуздың 610 Әйсуздың 611 Әйсуздың 612 Әйсуздың 613 Әйсуздың 614 Әйсуздың 615 Әйсуздың 616 Әйсуздың 617 Әйсуздың 618 Әйсуздың 619 Әйсуздың 620 Әйсуздың 621 Әйсуздың 622 Әйсуздың 623 Әйсуздың 624 Әйсуздың 625 Әйсуздың 626 Әйсуздың 627 Әйсуздың 628 Әйсуздың 629 Әйсуздың 630 Әйсуздың 631 Әйсуздың 632 Әйсуздың 633 Әйсуздың 634 Әйсуздың 635 Әйсуздың 636 Әйсуздың 637 Әйсуздың 638 Әйсуздың 639 Әйсуздың 640 Әйсуздың 641 Әйсуздың 642 Әйсуздың 643 Әйсуздың 644 Әйсуздың 645 Әйсуздың 646 Әйсуздың 647 Әйсуздың 648 Әйсуздың 649 Әйсуздың 650 Әйсуздың 651 Әйсуздың 652 Әйсуздың 653 Әйсуздың 654 Әйсуздың 655 Әйсуздың 656 Әйсуздың 657 Әйсуздың 658 Әйсуздың 659 Әйсуздың 660 Әйсуздың 661 Әйсуздың 662 Әйсуздың 663 Әйсуздың 664 Әйсуздың 665 Әйсуздың 666 Әйсуздың 667 Әйсуздың 668 Әйсуздың 669 Әйсуздың 670 Әйсуздың 671 Әйсуздың 672 Әйсуздың 673 Әйсуздың 674 Әйсуздың 675 Әйсуздың 676 Әйсуздың 677 Әйсуздың 678 Әйсуздың 679 Әйсуздың 680 Әйсуздың 681 Әйсуздың 682 Әйсуздың 683 Әйсуздың 684 Әйсуздың 685 Әйсуздың 686 Әйсуздың 687 Әйсуздың 688 Әйсуздың 689 Әйсуздың 690 Әйсуздың 691 Әйсуздың 692 Әйсуздың 693 Әйсуздың 694 Әйсуздың 695 Әйсуздың 696 Әйсуздың 697 Әйсуздың 698 Әйсуздың 699 Әйсуздың 700 Әйсуздың 701 Әйсуздың 702 Әйсуздың 703 Әйсуздың 704 Әйсуздың 705 Әйсуздың 706 Әйсуздың 707 Әйсуздың 708 Әйсуздың 709 Әйсуздың 710 Әйсуздың 711 Әйсуздың 712 Әйсуздың 713 Әйсуздың 714 Әйсуздың 715 Әйсуздың 716 Әйсуздың 717 Әйсуздың 718 Әйсуздың 719 Әйсуздың 720 Әйсуздың 721 Әйсуздың 722 Әйсуздың 723 Әйсуздың 724 Әйсуздың 725 Әйсуздың 726 Әйсуздың 727 Әйсуздың 728 Әйсуздың 729 Әйсуздың 730 Әйсуздың 731 Әйсуздың 732 Әйсуздың 733 Әйсуздың 734 Әйсуздың 735 Әйсуздың 736 Әйсуздың 737 Әйсуздың 738 Әйсуздың 739 Әйсуздың 740 Әйсуздың 741 Әйсуздың 742 Әйсуздың 743 Әйсуздың 744 Әйсуздың 745 Әйсуздың 746 Әйсуздың 747 Әйсуздың 748 Әйсуздың 749 Әйсуздың 750 Әйсуздың 751 Әйсуздың 752 Әйсуздың 753 Әйсуздың 754 Әйсуздың 755 Әйсуздың 756 Әйсуздың 757 Әйсуздың 758 Әйсуздың 759 Әйсуздың 760 Әйсуздың 761 Әйсуздың 762 Әйсуздың 763 Әйсуздың 764 Әйсуздың 765 Әйсуздың 766 Әйсуздың 767 Әйсуздың 768 Әйсуздың 769 Әйсуздың 770 Әйсуздың 771 Әйсуздың 772 Әйсуздың 773 Әйсуздың 774 Әйсуздың 775 Әйсуздың 776 Әйсуздың 777 Әйсуздың 778 Әйсуздың 779 Әйсуздың 780 Әйсуздың 781 Әйсуздың 782 Әйсуздың 783 Әйсуздың 784 Әйсуздың 785 Әйсуздың 786 Әйсуздың 787 Әйсуздың 788 Әйсуздың 789 Әйсуздың 790 Әйсуздың 791 Әйсуздың 792 Әйсуздың 793 Әйсуздың 794 Әйсуздың 795 Әйсуздың 796 Әйсуздың 797 Әйсуздың 798 Әйсуздың 799 Әйсуздың 800 Әйсуздың 801 Әйсуздың 802 Әйсуздың 803 Әйсуздың 804 Әйсуздың 805 Әйсуздың 806 Әйсуздың 807 Әйсуздың 808 Әйсуздың 809 Әйсуздың 810 Әйсуздың 811 Әйсуздың 812 Әйсуздың 813 Әйсуздың 814 Әйсуздың 815 Әйсуздың 816 Әйсуздың 817 Әйсуздың 818 Әйсуздың 819 Әйсуздың 820 Әйсуздың 821 Әйсуздың 822 Әйсуздың 823 Әйсуздың 824 Әйсуздың 825 Әйсуздың 826 Әйсуздың 827 Әйсуздың 828 Әйсуздың 829 Әйсуздың 830 Әйсуздың 831 Әйсуздың 832 Әйсуздың 833 Әйсуздың 834 Әйсуздың 835 Әйсуздың 836 Әйсуздың 837 Әйсуздың 838 Әйсуздың 839 Әйсуздың 840 Әйсуздың 841 Әйсуздың 842 Әйсуздың 843 Әйсуздың 844 Әйсуздың 845 Әйсуздың 846 Әйсуздың 847 Әйсуздың 848 Әйсуздың 849 Әйсуздың 850 Әйсуздың 851 Әйсуздың 852 Әйсуздың 853 Әйсуздың 854 Әйсуздың 855 Әйсуздың 856 Әйсуздың 857 Әйсуздың 858 Әйсуздың 859 Әйсуздың 860 Әйсуздың 861 Әйсуздың 862 Әйсуздың 863 Әйсуздың 864 Әйсуздың 865 Әйсуздың 866 Әйсуздың 867 Әйсуздың 868 Әйсуздың 869 Әйсуздың 870 Әйсуздың 871 Әйсуздың 872 Әйсуздың 873 Әйсуздың 874 Әйсуздың 875 Әйсуздың 876 Әйсуздың 877 Әйсуздың 878 Әйсуздың 879 Әйсуздың 880 Әйсуздың 881 Әйсуздың 882 Әйсуздың 883 Әйсуздың 884 Әйсуздың 885 Әйсуздың 886 Әйсуздың 887 Әйсуздың 888 Әйсуздың 889 Әйсуздың 890 Әйсуздың 891 Әйсуздың 892 Әйсуздың 893 Әйсуздың 894 Әйсуздың 895 Әйсуздың 896 Әйсуздың 897 Әйсуздың 898 Әйсуздың 899 Әйсуздың 900 Әйсуздың 901 Әйсуздың 902 Әйсуздың 903 Әйсуздың 904 Әйсуздың 905 Әйсуздың 906 Әйсуздың 907 Әйсуздың 908 Әйсуздың 909 Әйсуздың 910 Әйсуздың 911 Әйсуздың 912 Әйсуздың 913 Әйсуздың 914 Әйсуздың 915 Әйсуздың 916 Әйсуздың 917 Әйсуздың 918 Әйсуздың 919 Әйсуздың 920 Әйсуздың 921 Әйсуздың 922 Әйсуздың 923 Әйсуздың 924 Әйсуздың 925 Әйсуздың 926 Әйсуздың 927 Әйсуздың 928 Әйсуздың 929 Әйсуздың 930 Әйсуздың 931 Әйсуздың

уларниң қәлбигиму пүтимән; Мән уларниң бәрмәктики, бу биринчи ибадәт чедиридики Худаси болимән, уларму Мениң хәлқым түзүм инавәтлик болуп турсила, әң мұқәддәс болиду. 11 Шундин башлап ھеч ким җайға баридиган йол йәнила ечилмайду. өз жутдишиға, яки өз қериндишиға: — 9 Мана булар рәсімдәк һазирқи заманни «Пәрвәрдигарни тонуғин» дәп үгитишиниң рошәнләштүридиған бир хил образ, халас. һажити қалмайду; чүнки уларниң һәммиси, Буниндин шуны көрүвелишқа болидуки, әң кичигидин соңығычә Мени билип бу чедирда сунулидиған һәдийә вә болған болиду; 12 чүнки мән уларниң қурбанлиқтар ибадәт қылғучини вижданида қәбиһилклиригә рәһим қылымән һәмдә пак-камил қылалмайду. 10 Улар пәкәт йемәк-уларниң гуналири вә итаәтсизлигирини ичмәкләр вә бойини суға селишниң түрлүк мәңгүгә есимдин чиқириветимән». 13 рәсмийәтлиригә бағлиқ болуп, [қанун-Әнди Худаниң бу әһдини «йеңи» дейиши түзүм] түзүтүлүш вақты қәлгичилик күчкә бурунқисини «кона» дегәнлигидур; әнди егә қилинған, инсанларниң әтлиригила вақты өткән, конириған иш болса узун бағлиқ болған бәлгүлимә-низамлардур. 11

Лекин Мәсін болса қәлгүси迪ки карамәт яхши ишларни елип барғучи баш қаһин болуп, адәм қоли билән ясалм乏ан, бу дунияға мәнсуп болм乏ан, техиму улуқ вә техиму мүкәммәл ибадәт чедириға кирди; 12 өшкә яки мозайларниң [қурбанлик] қенини әмәс, бәлки Өзиниң [қурбанлик] қени арқылы У (Өзила мәңгүлүк һөрлүк-нижатни егилигән болуп) бир йолила мәңгүгә әң мұқәддәс җайға кирди. (aiōnios g166) 13 [Кона әһдә дәвридә] өшкә вә буқыларниң қени һәм инәкниң құллири напак болғанларниң үстүгә сепилсә, уларни әт жәһәтидин тазилап пак қылған йәрдә, 14 ундақта, мәңгүлүк Роh арқылы өзини тубарсиз қурбанлиқ сүпитетідә Худаға атиған Мәсінниң қени вижданиңларни өлүк ишлардин пак қылип, бизни мәңгү наят Худаға ибадәт қилишқа техиму йетәклимәмдү?! (aiōnios g166) 15 Шуниң учын у йеңи әһдиниң васитицисидур. Бунин билән (инсанларниң авалқи әһдә астида садир қылған итаәтсизликлири учын азатлиқ бәдилі сүпитетідә шундақ бир өлүм болған екән) Худа тәриpidин чақырылғанлар вәдә қилинған мәңгүлүк мирасқа еришәләйдү. (aiōnios g166) 16 Әгәр вәсийәт қалдурулса, вәсийәт қалдургучиниң өлүши тәстиқланғичә, вәсийәт күчкә егә болмайду. 17 Чүнки вәсийәт пәкәт өлүмдин кейин күчкә егә болиду. Вәсийәт қалдургучи наялта болса, вәсийитиниң ھеч қандақ күчи болмайду. 18 Шуниңға охшаш,

дәсләпкі әһдиму қан еқитилғандыла, андин **10** Тәврат қануни кәлгүсідә елип күчкә егә болған. **19** Чүнки Муса Тәврат келинидиган гөзәл ишларниң қануни бойичә һәр бир әмрини пүтүн өз әйнини әмәс, бәлки уларниң хәлиқә уқтүргандын кейин, мозай вә көләңгисинила сүрәтләп бәргәчкә, у өшкіләрниң суға арилаштурулған қенини тәләп қилинған, жилмужил сунулуп қизил жұң жипта бағланған зоға билән келиватқан охшаш қурбанлиқлар арқилиц қанун дәстуриға вә пүтүн хәлиқә сепип, [Худага] йекінлашмақчи болғанларни уларға: **20** «Мана, бу Худа силәрниң һәргизмү мукәммәл қиласлайду. **2** әмәл қилишиңларға әмир қылған әһдидиниң Болмиса, мөшү қурбанлиқларниң сунулушы қенинур» — деди. **21** У йәнә охшаш йолда ахирлишатти, чүнки ибадәт қылғучилар ибадәт чедириға вә өнердикі ибадәткә пак қилиніп, вижданы йәнә өз гуналири мұнасивәтлик пүткүл сайманларниң үстігә түпәйлидин азапланмайты. **3** Һалбуки, қан сәпти. **22** Дәрвәкә, Тәврат қануни бойичә мөшү қурбанлиқлар жилмужил өз һаммә нәрсә дегидәк қан билән паклиниду; гуналирини өзлиригә әслитип туриду. **4** [қурбанлиқ] қени тәқұлмугиң, гуналар Чүнки буқа вә өшкіләрниң қени гуналарни кәчүрүм қилинмайду. **23** Хош, әрштикиң һәргиз елип ташлалмайду. **5** Шуниц тәқлид қилип ясалған бу буюллар мөшүндақ үчүн, У дүнияға кәлгәндә мундақ дегән: [қурбанлиқлар] билән паклиниши керәк еди. — «Нә қурбанлиқ, нә атиған ашлиқ Бирақ әрштики нәрсиләрниң өзи булардин һәдийәлири болса Сениң тәләп-арзуюң есил қурбанлиқлар билән паклиниши әмәс, Бирақ Сән Мән үчүн бир тән тәйярлап керәк. **24** Чүнки Мәсиң әрштики һәқиқиң әрдин; **6** Нә көйдүрмә қурбанлиқлар, ибадәт җайыға тәқлид қилинған, адәм на гуна қурбанлиғидинму сөйүнмидиң; қоли билән ясалған мүқәддәс җайға әмәс, **7** Шуңа җавап бәрдимки — «Мана Мән бәлки Худаниң һозурида бизгә вәкіллік кәлдим! — Қанун дәстурунда Мән тогрилиқ қилип һазир болуш үчүн әршниң өзигә пүтүлгәндәк — И Худа, ирадәңни әмәлгә кирип болди. **25** [Йәр үйзидики] баш ашуруш үчүн кәлдим». **8** У жукурида: қаһининң җилмужил өз қенини әмәс, «Нә қурбанлиқ, нә ашилиқ һәдийәлири, нә бәлки [қурбанлиқларниң] қенини елип, көйдүрмә қурбанлиқлар нә гунани тилигүчі әң мүқәддәс җайға қайта-қайта кирип қурбанлиқлар Сениң тәләп-арзуюң әмәс, Сән түрғинидәк, у қурбанлиқ сүпитеті өзини улардинму сөйүнмидиң» (бы қурбанлиқлар қайта-қайта аташ үчүн киргинаң йоқ). **26** Тәврат қанунинң тәливи бойичә сунулушы Әгәр шундақ қилишниң зәрүрийити болған көрәк еди) дегинидин кейин **9** йәнә: «Сениң болса, дүния апиридә болғандын бері Унин ирадәңни әмәлгә ашуруш үчүн кәлдим» қайта-қайта азап чекишигә тоғра келәтти. дегән. Демәк, [Худа] кейинкисини күчкә Лекин У мана заманларниң ахирда гунани егә қилиш үчүн, алдинкисини әмәлдин йоқ қилиш үчүн, бир йолила Өзини қурбан қалдуриду. **10** Худаниң бу ирадиси бойичә қилишқа оттуриға чиқты. (*айн 6165*) **27** Һаммә Әйса Мәсінің тениниң бир йолила қурбан адәмниң бир қетим өлуши вә өлгөндін қилиниши арқилиц биз гунадин паклинип, кейин сораққа тартилиши бекитилгәнгә [Худага] аталдық. **11** Һәр қаһин һәр күни охшаш, **28** Мәсінімү нурғун кишиләрниң ибадәт хизметидә туриду, шундақла гуналирини Өз үстігә елиш үчүн бирла гуналарни һәргиз сақит қиласлайдыған қетим қурбанлиқ сүпитеті әнене сунулғандын охшаш хилдикі қурбанлиқларни [Худага] кейин, Өзини тәлпүнүп күткәнләргә гунани қайта-қайта суниду. **12** Бирақ, бу [қаһин] йоқ қылған һалда нижат қәлтүрүшкә болса гуналар үчүн бирла қетимлиқ мәнгү иккінчи қетим ашқарә болиду.

тәхтипәр қилингичә» күтиду. 14 У мөшү отни қоркунуч ичидә күтүшла, халас. 28 бирла қурбанлиқ билән Худаға атап Әңди Мусага чүшүргүлгән Тәврат қанунини пак-муқәддәс қилинғанларни мәңгүгә көзгә илмиған һәр қандақ киши икки яки муқәммәл қилди. 15 [Муқәддәс язмиларда] үч гувачиниң испати болса, кәңчилик [пүтүлгәндәк], Муқәддәс Роһму бу һәкәтә қилинмайла өлтүрүләтти. 29 Үндақта, бизгә гувалиқ бериду. Чүнки У авал: бир киши Худаниң Оғлини дәпсәндә — 16 «У күнләрдин кейин, Мениң улар қилса, Худаниң әһдисиниң қениға, йәни билән түзидиган әһдәм мана шуки, дәйду өзини пак қилған қанға напак дәп қариса, Пәрвәрдигар; Мән Өз тәврат-қанунлиримни шәпқәт қылғучи Роһни һақарәт қилса, уларниң зеһин-әқлигиму салимән, һәмдә буниндин техиму егир жазаға лайиқ уларниң қәлбигиму пүтимән» дегәндін һесаплиниду, дәп ойлимамсиләр? 30 Чүнки кейин, У йәна: — 17 «Уларниң гуналири [Тәвратта] «Интиқам Мениңкидүр, кишиниң вә итаәтсизлигирини мәңгүгә есимдин қылмишлирини өз бешига өзүм яндурумән, чиқириветимән» — дегән. 18 Әңди шу йолда дәйду Пәрвәрдигар» вә «Пәрвәрдигар гуналар кәчүрүм қилинған екән, гуналар Өз ҳәлқини сораққа тартиду» дегүчини үчүн қурбанлиқ қилишниң һажитиму билимиз. 31 Мәңгү һаят Худаниң қоллириға қалмайду. 19 Шунин үчүн, әй қериндашлар, чүшүп жазалиниш нәкәдәр дәһшәтлик иш-Әйсаниң қени арқилиқ әң муқәддәс жайға һә! 32 Әңди силәр йортулуштин кейин, азап-киришке жүрәтлик болуп, 20 (У бизгә окубәтлик, қаттиқ қүрәшләргә бәрдашлық ечип бәргән, ибадәтханиниң пәрдисидин бәргән әшу бурунки күнләрни есінәларда (йәни, Униң әт-тенидин) өтидиган шу тутуңлар. 33 Бәзи вақитларда рәсва қилинип жиппиеңи, һаятлиқ йоли билән) 21 шундақла һақарәтләш вә ҳарлинишларға учридиңлар Худаниң айлисимиңиң башқуридиган бизниң вә бәзи вақитларда мөшүндақ муамилиләргә улуқ қаһинимиз болғанлиғи билән, 22 учриғанларға дәрддаш болдуңлар. 34 диллиримиз виждандики булғунушлардин Чүнки силәр һәм мәһбусларниң дәрдигә сепилиш билән пакланған вә бәдинимиз ортақ болдуңлар һәм мал-мүлкүңлар сап су билән жуяулғандәк тазиланған һалда буланғандimu, кәлгүсідә техиму есил һәм етиқатниң толуқ жәзэм-хатиржәмлигі вә үйқап кәтмәйдиган бақий тәәллүқатқа егә сәмимий қәлб билән Худаға йекинлишайли! болидиганлиғиңларни билгәчкә, хошаллиқ 23 Әңди етирап қылған үмүтүмиздә билән бу ишни қобул қылдинңлар. 35 тәврәнмәй чиң турайли (чүнки вәдә Шунин үчүн, жасаритиңларни үйқатмаңлар, Бәргүчи болса сөзиәд турғучидур) 24 униндин интайин зор инъям болиду. 36 вә меһир-муһаббәт көрситиш вә гөзәл Чүнки Худаниң ирадисигә әмәл қилип, иш қилишқа бир-биримизни қандақ Униң вәдә қылғиниң муйәссәр болуш үчүн, қозғаш вә риғбәтләндүрүшни ойлайли. 25 сәвир-чидам қилишиңларға тогра келиду. Бәзиләр адәт қиливалғандәк, жамаәттә 37 Чүнки [муқәддәс язмиларда] [Худа] җәм болуштин баш тартмайли, бәлки бир-мундақ дегән: — «Пәкәт азғинә вақиттин биримизни жекиләп-илһамландурайли; кейинла», «Кәлгүчі дәрвәқә йетип келиду, болупму шу күниниң үйекинлашқанлигини У кечикмәйду. 38 Бирақ һәйқаний болгучи байқигиниңларда, техиму шундақ қилайли. етиқат билән яшайду; Лекин у қайнигә 26 һәйқиқәтни тонушқа несип болғандын чекинсә, Женим униңдин сөйүнмәйду». 39 кейин, йәнила қәстән гуна өткүзүвәрсәк, һалбуки, биз болсақ қәйнигә чекиниң һалак у чағда гуналар үчүн сунулидиган башқа болидиганлардин әмәс, бәлки етиқат билән бир қурбанлиқ болмас, 27 бәлки бизгә өз жәнимизни егилігәнләрдиндurmiz, қалидигини пәкәт сорақ, шундақла 11 Етиқат болса үмүт қылған Худа билән қаршилишидиганларни йәп ишларниң реаллиқтика ипадиси вә түгитишкә тәйяр туридиган ялқынлук

көрүнмәйдиган шәйиләрниң дәлилидур. 2 Шәһәрниң лайиһилигүчү һәм құрғучиси Чүнки бурунқы мәтивәрлиrimiz қедимдә Худа Өзидур. 11 Етиқати болғачқа Сараһ мана шу етиқат билән [Худадин қалған] гәрчә яшинип қалған, туғут йешидин өткән яхши гувалиқни алған. 3 Биз етиқат арқылы қаинатниң Худаниң сөз-калами билән орнитилғанлигини, шундақла биз көрүватқан мәвжудатларниң көргили болидиган шәйиләрдин чиққан әмәслигини чүшинәләймиз. (аюп 9165) 4 Етиқати болғачқа көп, деңиз саһилидики қумдәк сансиз һабил Қабилиниңидинму әвзәл бир әвлатлар барлықа кәлди. 13 Бу кишиләрниң құрбанлиқни Худаға атиған; етиқати һәммиси Худаниң вәдә қылғанлириға болғачқа Худа унин атиғанлирини тәріпләп, муйәссәр болмай турупта етиқати болған униңға һәкқаний дәп гувалиқ бәрди. Гәрчә һалда аләмдин өтти. Бирақ улар һаят өлгән болсими, етиқати билән у йәнила вақтида буларниң қәлгүсідә әмәлгә бизгә гәп құлмақта. 5 Етиқати болғачқа, ашурулидиганлигини жирақтын көрүп, Һанох өлүмни көрмәйла [әршкә] көтирилди; құчақ ечиң хурсәнлик билән күткән вә Худа уни көтирип елип кәткәчкә, у йәр өзлирини йәр йүзидә мусапир вә йолучи дәп йүзидә һеч тепилмиди. Сәвәви у елип ашқарә ейтқан еди. 14 Бу бундақ сөзләрни кетилиштин илгити, Худани хүрсән қылған қылған кишиләрниң бир вәтәнни тәшна адәм дәп тәрипләнгән еди. 6 Әндилиткә болуп издәватқанлигини ениң ипадиләйдү. етиқати болмай туруп, Худани хүрсән 15 Әрвәқә, улар өз жутини сегинған болса, қишлиш мүмкін әмәс; чүнки Худаниң қайтип кетиш пурсити чиққан болатти. алдиға баридиган киши Униң барлығыға, 16 Лекин улар униңдинму әвзәл, үәни шундақла Униң өзлиниң издигенләргө әжерини әрштики бир маканни тәлпүнүп издимектә. қайтурғучи екәнлигигә ишиниши керәк. Шуниң үчүн, Худаниң өзлириниң Худаси 7 Етиқати болғачқа, Нуһ техи көрүлүп дәп атилишидин номус қылмайду; чүнки бақыған вақиәләр һәккүдә Худа тәриpidин мана, У улар үчүн бир шәһәр һазирлиған. ағаһландурулғанда, ихласмәнлик 17 Ибраһим Худа тәриpidин синалғинида, қоркунучи билән аилисидикиләрни етиқати болғачқа оғли Иshaқни құрбанлиқ құтқузуш үчүн йоған бир кемә ясиди; һәмдә сүптидә Худаға атиди; гәрчә у Худаниң етиқати арқылы үшнәң қилип пүткүл вәдiliрини, жұмылдидин «Сениң наимиңи дуниядикиләрниң ғуналири үстидин давамлаштуридиган һәслиң болса Иshaқтын һөкүм чиқарди, шундақла етиқаттын келип чиқиду» дегинини тапшурувалған болған һәкканийлиққа мирасхор болди. болсими, у йәнила бирдин-бир оғлинин 8 Етиқати болғачқа, Худа Ибраһимни құрбан қилишқа тәйяр турди. 19 Чүнки у униңға мирас сүптидә бәрмәкчи болған һәтта Иshaқ өлгән тәғдирдиму, Худаниң уни зимиңға беришқа чакырғанда, у итаәт тирилдүрүшкә қадир екәнлигигә ишәнди. қылди; у қәйәргә баридиганлигини билмәй Мундақчә ейтқанда, Иshaқни өлүмдин туруп йолға чиқти. 9 Етиқати болғачқа у тирилдүрүлгәндәк қайтидин тапшурувалди. вәдә қылған зимиңда, худди яқа жутта 20 Етиқати болғачқа, Иshaқ оғуллари Яқуп түргандәк мусапир болуп өздерларни макан билән әсавиниң қәлгүсі ишилириға хәйрлик қилип яшиди. Худаниң униңға қылған тиләп дуа қылди. 21 Етиқати болғачқа, вәдисиниң ортақ мирасхорлири болған Яқуп аләмдин өтүш алдида Йұсупниң иккى Иshaқ вә Яқупларму униң билән биргә оғлинин һәр бири үчүн хәйрлик дуа қилип, шуниңға охашаш яшиди. 10 Ибраһимниң һасисиға тайинип туруп Худаға сәждә шундақ қилишидики сәвәп, у һуиллири қылди. 22 Етиқати болғачқа, Йұсуп сәкрәтқа мустәһкәм болған шәһәрни күткән еди; чүшүп қалғанда, бәни Исраилниң Мисирдин

чиқип кетидиганлигини тилға алди ажизлиқтун күчәйди, жәңләрдә батурлуқ һәмдә өзиниң устиханлири тогрилиқму көрсәтти, ят әлләрниң қошунлирини әмир қилди. **23** Етиқати болғачқа, Муса тери-пирәң қилди. **35** [Етиқати болғачқа], туғулғанда, униң ата-аниси уни үч ай аяллар өлгән уруқ-туққанлирини өлүмдин йошурди; чүнки улар Мусаниң ယекимлиқ тирилдүргүзүп қайтурувалди; бирақ бир бала екәнлигини көрди, падишаниң башқилар кәлгүсідә техиму яхши һалда пәрманидинму қорқими. **24** Етиқати өлүмдин тириләйли дәп, қутулуш йолини болғачқа, Муса соң болуп улук зат рәт қилип қийинилишқа бәрдашлиқ болғандын кейин, «Пи्रәвниң қызынин әрді. **36** Йәнә бәзиләр синилип хар-оғли» дегән атақта туруверишни рәт мәсқириләргә учрап қамчиланды, бәзиләр қилип, **25** гуна ичидики ләззәтләрдин һәттә кишәнлинин зинданға ташланды; вақытлиқ бәһримән болушниң орниға, **37** улар chalma-kesək қилип өлтүрүлди, Худаниң хәлқи билән билән азап чекишини һәрә билән һәрилинин парчиланды, әвзәл қөрди. **26** У Мәсихкә қаритилған синақларни бешидин өткүзді, қиличчинип һақарәткә учрашни Мисирниң ғәзнисидику өлтүрүлди; улар қой-өшкә терилирини байлиқларға егә болуштинму әвзәл йепинча қылған һалда сәрсан болуп жүрди, билди. Чүнки көзлирини [әрштики] намратлиқта яшиди, қийин-қистаққа инъамға тикивататты. **27** Етиқати болғачқа, учриди, хорланды **38** (улар бу дунияға зайә у падишаниң ғәзивидинму қорқмай қәткән еди), чөлләрдә, тағларда, өңкүрләрдә Мисирдин чиқип қетти. [Жапа-мушәккәткә] вә ғәмиләрдә сәргердан болуп жүрди. **39** чидиди, чүнки Көзгә Көрүнмигүчү униң Буларниң һәммиси етиқати билән Худаниң көзигә көрүнүп турғандәк еди. **28** Етиқати Өз гувайи билән тәрипләнгән болсиму, болғачқа, у «тунҗа оғлинин җенини алғучи» Худаниң вәдә қылғиниға әйни бойичә [пәриштиниң] [Исраилларға] тәғмәслиги еришкини йоқ. **40** Әндиликтә Худа бизләр үчүн [тунҗи] «өтүп кетиш» һейтини үчүн техиму әвзәл бир нишан-мәхсәтни орнитип, шуниңға мунасивәтлик қанни бекиткән болуп, улар бизсиз камаләткә [буйрулғини бойичә] сепип-сүркиди. **29** йәткүзүлмәйду.

Етиқати болғачқа, [Исраиллар] Қызил Дениздин худди қуруқлуқта маңғандәк менип өтти. Бирақ [уларни қоғлап қәлгән] Мисирлиқлар өтмәкчи болғанда суга ғәриқ болди. **30** Етиқати болғачқа, хәлиқ йәттә құн Йерихо шәһириниң сепилини айланғандын кейин сепил өрүлди. **31** Етиқати болғачқа, паһиша аял Раhab Исраил چарлығуцилирини достларчә күтүвалғачқа, итаәтсизләр [болған өз шәһиридикиләр] билән бирліктә һалак болмиди. **32** Мән йәнә немишкә сөзләп олтирай? Гидеон, Барақ, Шимшон, Йәфтаһ, Давут, Самуил вә қалған башқа пәйғәмбәрләр тогрисида ейтип кәлсәм вақыт йәтмәйду. **33** Улар етиқати билән әлләрниң үстидин ғалип кәлди, адаләт жүргүзди, [Худа] вәдә қылғанларға еришти, ширларниң ағзилирини етип қойди, **34** дәһшәтлик отниң ялқунини өчүрди, қиличчиниң тиғидин қечип қутулди,

12 Әнді әтрапимизда гувачилар шунчә соң булаттак бизни орувалғачқа, һәр хил егир жүк һәм бизгә асанла чирмишивалидиган гунани чөрүп ташлап, алдимизға қоюлған жүгүрүш йолини чидамлиқ билән бесип жүгүрәйли; буниңда қөзимизни етиқатимизниң Йол Башлигучиси вә Такамуллаштурғучиси болған Әйсаға тикәйли. У Өзини күткән қошаллиқ үчүн кресттиki азапқа бәрдашлиқ бәрди һәм униңда болған һақарәткә писәнт қилмиди. Шуниң билән У Худаниң тәхтиниң оң тәрипидә олтарғузулди. **3** Қөңлүңләрниң һерип совуп кәтмәслиги үчүн, гунакарларниң шунчә қаттиқ хорлашлириға бәрдашлиқ Бәргүчини көңүл қоюп ойланылар. **4** Гунаға қарши күрәшләрдә техи қан аққузыш дәрижисигә берип йәтмидинлар. **5** Худаниң силәргә Өз

пәрзәнтирим дәп жекиләйдиган [муқәддәс бирәр өч-адавәт йилтизи үнмисун. 16 язмилардикى] муны сөзлирини унтудуңлар: Араңларда heч бир бузуклуқ қылгучи яки — «И оғлум, Пәрвәрдигарниң тәрбийисига өзиниң тунжә оғуллуқ һоқуқини бир вах сәл қарима, Әйипләнгининдә көңлүң тамаққа сетивәткән Әсавдәк ихлассиз киши совуп кәтмисун, 6 Чүнки Пәрвәрдигар болмисун. 17 Чүнки силәргә мәлүмки, сөйгингигә тәрбийә бериду, Мениң оғлум Әсав кейин [атисиниң] хәйрлик дуасини дәп қобул қылғанларниң һәммисини елишнә ойлиған болсими, шундақла дәрриләйду». 7 Азап чәккىниңларни унциға интилип көз яшлирини еқитип Худаниң тәрбийиси дәп билип, унциға ялвурған болсими, у [бу ишларни орниға] бәрдашлиқ бериндер. Чүнки силәрниң [кәлтүридиған] товва қилиш йолини тәрбийә елишиңларниң өзи Худаниң тапалмай, рәт қилинди. 18 Чүнки силәр силорни оғлум дәп муамила қылғанлиғини қол билән тутқили болидиган, ялқунлап көрситиду. Қайси пәрзәнт атиси тәрипидин от йенип туруватқан һәмдә сүрлүк булат, тәрбийиләнмәйду? 8 Әнди [Худаниң] қараңгулуқ вә қара қуюн қаплиған әшу тәрбийилишидә һәр бир пәрзәнтиниң таққа қәлмидиңлар — 19 (у жайда канай өз үлүши бар; лекин бу иш силәрдә садаси билән сөзлигән аваз йәткүзүлгәндә, кам болса һәқиқиң оғуллиридин әмәс, буларни аңлиғанлар: «Бизгә йәнә сөз бәлки нарамдин болған пәрзәнти болуп қилинмисун!» дәп [Худаға] ялвурушты; 20 чиққисиләр. 9 Униң үстігә һәммимизиниң чүнки улар қилинған әмирни көтирәлмиди. өзимизгә тәрбийә бәргән эт жәһәттики «Егер бу таққа һәтта бирәр һайванниң айиги атилиримиз бар, биз уларниム һөрмәтләп тәгсими, چалма-кесәк қилип өлтүрүлсүн» кәлдүк. Шундақ екән, роһларниң атисиға [дәп тапиланған еди]; 21 у көрүнүш шундақ техиму итаёт қымамадуқ? Шундақта қорқунучлук едики, Мусаму: «Бәк қаттиқ һаятимиз яшнимамду? 10 Эт жәһәттики қорқуп ғал-ғал титрәп кәттим» дегән атилиримиз бәрһәк пәкәт өзи мувалиқ еди). 22 — Силәр бәлки Зион тегиға, йәни көргән йол бойичә азғинә вақит бизни мәңгү һаят Худаниң шәһири — әрштики тәрбийилигән. Лекин У болса бизгә Йерусалимға, түмәнлигән пәриштиләргә, пайдиلىқ болсун дәп, пак-муқәддәслигидин 23 исимлири әрштә пүтүлгән тунжә муйәссәр болушимиз үчүн тәрбийиләйду. түгүлғанларниң һейт-мәрика хошаллиғида 11 Әнди қаттиқ тәрбийә берилгән вақтида жәм қилинған жамаитигә, һәммәйләнниң адәмни хуш қымамаду, әксичә адәмни сорақчиси Худаға, такамуллаштурулған қайғуға чөмдүриду; бирақ буниң билән һәкәншиси қишиләрниң роһлириға 24 вә түзәлгәнләргә у кейин һәкәншиси үеңи әңдиниң васитичиси Әйсаға, шундақла чиққан тинич-хатиржәмликниң мөвисини һәм Униң сепилгән қениға кәлдиңлар. Бу бериду. 12 Шуниң үчүн, «Телип саңғилиған қан һабилниңкидин әвәзәл сөз қилиду. 25 қолундарни, әзиплишип кәткән тициңларни Бу сөзни қылгучини рәт қымаслиғиңлар русланылар» 13 вә «ақсақ»ларниң пүкүлүп үчүн диққат қилинлар. Чүнки йәр Ызыздә қалмай, бәлки шипа тепиши үчүн өзлиригә вәний йәткүзүп ағаһланудүргүчини пүтлириңларни түз йолларда мандуруңлар. рәт қылғанлар жәзадин қечип қутуламиган 14 Барлық қишиләр билән енақ өтүшкә вә пак- һәрдә, әрштә бизни ағаһланудүргүчини йүз муқәддәс яшашқа интилиңлар; муқәддәс өрүсәк, һалимиз техиму шундақ болмамду? болмиган киши һәргиз Рәбни көрәлмәйду. 26 Әнди шу чағда Худаниң авази зiminни 15 Ойғақ туруңларки, heч ким Худаниң тәвритивәткән еди; лекин әнди У: «Өзүм меһир-шәпкитидин мәһрум қалмисун; йәнә бир қетим зiminнила әмәс, асманнину араңларда силәргә иш тапқузып силәрни тәвритимән» дәп вәдә қилди. 27 «Йәнә бир көйдүридиған, шундақла көп адәмләрни қетим» дегән бу сөз тәвритилидиғанларниң, булғап напак болушқа сәвәп болидиган йәни яритилған нәрсиләрниң тәвритилиши

билән йоқитилидиганлигини, тәврәткили қурбангаһимиз барки, ибадәт чедирида болмайдыған нәрсиләрниң мәңгү муқим хизметтә болғанларниң униңдин йейиш болидиганлиғидин ибарәт мәнани һоқуқи йоқтур. 11 Чүнки гуна тиләш билдүриду. 28 Шуниң үчүн, тәврәткили сүптидә союлған, қени баш қаһин болмайдыған бир падишилиққа мұйәссәр тәрипидин әң мұқәддәс жайға елип болуп, меһир-шәпкәтни чиң тутуп бу кирилгән қурбанлиқ һайванларниң тени арқилиқ ихласмәнлик вә әйминиш- болса қарапғаһиниң сиртиға елип чиқилип қорқунуч билән Худани хүрсән қилидиган көйдүрүләтти. 12 Шуңа Әйсаму Өз қени ибадәтләрни қиласы. 29 Чүнки Худайимиз билән хәлиқни паклап Худаға аташ үчүн, һәммины үәвәткүчи бир оттур.

13 Араңларда қериндашлиқ меһир- муһәббәт тохтимисун. 2 Натонуш кишиләргә меһмандост болушни унтумаңлар. Чүнки бәзиләр шу йол билән билмәстин пәриштиләрни меһман қылған. 3 Зинданға ташланғанларни улар билән биллә [зинданда] зәңжирләнгендәк яд етицлар. Хорланғанларни өзүңларму тәндә туруватқан бәндә сүптидә яд етип туруңлар. 4 һәммә адәм никәһқа һөрмәт қылсун, әр-хотунларниң ятидиган йери дағсиз болсун; чүнки Худа бузуқчилиқ қылғучилар вә зина қылғучилардин hesap алиду. 5 Мениш-турушуңлар пулпәрәсликтин халий болсун, барыға қанаәт қилиндер. Чүнки Худа мундақ дегән: «Сәндин әсла айрилмаймән, Сени әсла ташлимаймән». 6 Шуңа, жүрәклик билән ейталаимизки, «Пәрвәрдигар мениң Ярдәмчимдур, неч қорқмаймән, Кишиләр мени немә қиласын?» 7 Силәргә Худаниң сәз-каламини йәткүзгән, силәрниң йетәкчилириңларни есиңларда тутуңлар. Уларниң мениш-турушиниң мевә-нәтижисигә көнүл қоюп қарап, уларниң етиқатини үлгә қилиндер: — 8 Әйса Мәсиң түнгүн, бүгүн вә әбәдил-әбәткічә өзгәрмәйду! (aiōn g165) 9 Шуниң үчүн, һәр хил ғәйрий тәлимләр билән езиқтуруулуп кәтмәнләр; чүнки инсанниң қәлби [курбанлиққа хас] йемәкликләр билән әмас, бәлки Худаниң меһир-шәпкәти билән күвәтләндүрүлгини әвзәл. Чүнки бундақ йемәкликләргә берилип келиватқанлар улардин неч қандақ пайда көргән әмас. 10 Бизләрниң шундақ бир

шәһәр дәрвазисиниң сиртида азап чекип өлди. 13 Шундақ екән, бизмү қарапғаһиниң сиртиға чиқып, Униң йениға берип, Униңға қаритилған һақарәткә ортақ бәрдашлиқ берәйли. 14 Чүнки йәр йүзидә мәңгү мәвжүт туридиған шәһиришимиз үйк, бәлки кәлгүсидики шәһәрге интилмәкимиз. 15 Шуңа, Мәсиң арқилиқ Худаға қурбанлиқ сүптидә мәдһийилиримизни тохтавсиз атайли, йәни өз ләвліримизниң мевиси сүптидә Униң намини етирап қиласы. 16 Әнди хәйр-сахавәт қилишни вә баринлардин ортақ тәқсимләшни унтумаңлар. Чүнки Худа бундақ қурбанлиқлардин хүрсән болиду. 17 Йетәкчилириңларға итаәт қилип, уларға бойсунуңлар. Чүнки улар өз хизметидин Худаға hesap беридиганлар болуп, һемиша жениңлардин хәвәр елишқа ойғақ туриду. Уларниң бу иши қайғу-әләм билән әмәс (чүнки ундақ болса силәргә неч пайда йәткүзүлмәйду) бәлки хошал-хурамлиқ билән елип берилсун. 18 Биз үчүн дуа қилип туруңлар; чүнки вијжданимизниң пак екәнлигигә, һәр бир ишларда тогра йолда менишни халайдиганлиғимизға қайил қилиндиқ. 19 Йениңларға патрақ қайтип беришим үчүн, дуа қилишиңларни алаһидә өтүнимән. 20 Әнди мәңгүлүк әһдиниң қени билән қой падисиниң катта падичиси болған Рәббимиз Әйсани өлүмдин тирилдүргүчи, хатиржәмликтин Егиси болған Худа (aiōnios g166) 21 Әйса Мәсиң арқилиқ силәргә Өзини хүрсән қилидиган ишларни қилдуруп, силәрни һәр бир яхши әмәлдә такамуллашурууп ирадисиниң ижрасишилири қылғай! Мәсиңкә әбәдил-әбәткічә шан-шәрәп болғай! Амин! (aiōn g165) 22 Силәрдин

өтүнимәнки, и қериндашлирим, бу несиһәт сөзүмгә егир көрмәй қулаң салгайсиләр; силәргә мошунчиликла сөзләрни яздим, халас. **23** Қериндишимиз Тимотийниң зиндандин қоюп берилгәнлигидин хәвәрдар болғайсиләр. Йеқинда йенимға келип қалса, мән силәрни йоқлап барғинимда у мән билән биллә бариду. **24** Барлық йетәкчилериңлар вә барлық мұқәддәс бәндиләргә салам ейтқайсиләр. Италийәдин көлгәнләр силәргә салам йоллиди. **25** меһир-шәпкәт һәммиңларға яр болғай! Амин!

Яқуп

1 Худаниң вә Рәббимиз Әйса Мәсиһиниң қули болған мәнки Яқуптін тарқақ туруватқан мұнажир он иккі қабилицегә салам! **2** И қериндашлирим, һәр қандақ жуқуридин, йәни [асмандик] [барлық] синақларға дуч кәлсәңлар, буни зор йоруқлуқтарниң Атисидин чүшүп келиуду; хошаллиқ дәп билилар. **3** Чүнки Унинда һеч қандақ өзгириш болмайду яки силәргә мәлумки, бундақ етиқатиңларниң синилиши силәрдә сәвир-чидамлиқ шислити қәлбіндерларда туруп шундақ пишип үшениңде әртүрлілік болмайду. **4** Сәвир-чидамлиқниң хислити қәлбіндерларда туруп шундақ пишип үшениңде әртүрлілік болмайду. **5** Сәз-каласы арқишиң болисиләр. **6** Бирақ әртүрлілік болмайду. **7** Ундақ киши Рәбдин бирәр нәрсиге еришимен, дәп һеч хиял қылымын; **8** ундақтар үжімә көңүл болуп, барлық үшениңде әртүрлілік болмайду. **9** Сәз-каласы арқишиң болисиләр. **10** Чүнки инсанниң ғәзиви Худаниң қоқум ата қылниңди. **11** Бирақ у һеч делигул болмайду. **12** Синақларға [сәвирчанлық билән] бәрдашлиқ бергән киши һәкәдәр бәлки уни ижәр қылғучылардин болуын. **13** Чүнки бириңиң үшениңде әртүрлілік болмайду. **14** Чүнки у синақтын өткәндегі кейин, [Худа] Өзини сейгәнләргә вәде қылған наят тажиға мүйәссәр болиду. **15** Адәм аздурулушқа дуч кәлгендә «Худа болса, өзини өзи алдайду; бундақ мени аздуруватиду» демисүн. Чүнки Худа өзиниң ихласмәнлигі беңудилитур. **16** Бириңиң үшениң ихласмән адәммән дәп қылған болиду. **17** Шуңа сейүмлүк қериндашлирим, алдинип қалмаңлар! **18** Барлық жүксәк сехийлиқ вә һәр бир мүкәммәл илтипат яратқан барлық] мәвжудатларниң ичида Өзігә дәсләп пишқан мевидәк болсун дәп, Өзінде әртүрлілік болмайду. **19** Шуниң Бирада әртүрлілік болмайду. **20** Чүнки инсанниң ғәзиви Худаниң қоқум ата қылниңди. **21** Шуниң қоқум ата қылниңди. **22** Амма өз-өзүңларни алдан пәкәт үшениңде әртүрлілік болмайду. **23** Чүнки бириңиң үшениңде әртүрлілік болмайду. **24** Чүнки бириңиң үшениңде әртүрлілік болмайду. **25** Лекин әшу қандак екәнлигини унтуйду. **26** Бириңиң үшениң ихласмән адәммән дәп қылған болиду. **27** Чүнки бириңиң үшениң ихласмәнлигі беңудилитур. **28** Чүнки бириңиң үшениң ихласмәнлигі беңудилитур. **29** Чүнки бириңиң үшениң ихласмәнлигі беңудилитур. **30** Чүнки бириңиң үшениң ихласмәнлигі беңудилитур.

2 Қериндашлирим, шан-шәрәп Егиси тәнтәнә қилиду. **14** И қериндашлирим! болған Рәббимиз Әйса Мәсиһниң етиқат Бириси ағзидა, «Мәндә етиқат бар» дәп йолини тутқан екәнсиләр, адәмниң ташқи туруп, амма [үниңда] [мунасип] әмәллири қияпитигө қарап мұамилә қилидиганлардин болмиса, униң немә пайдиси? [Бундақ] болмаңлар. **2** Чүнки синагогиңларға етиқат уни құтқузаламду? **15** Әнді әгәр алтун үзүк тақиған, есил кийингән бир aka-ука яки ача-сициллардин бири ялаңач бай билән тәң жул-жул кийингән бир қалса яки құндылық йемәклиги кам кәмбәғәл кирсә, **3** силәр есил кийингәнни болса, силәрдин бири уларға: «[Худаға] әтиварлап «Төргә чиқип олтарсила!» аманәт, кийимиңлар пүтүн, қосигиңлар десәңлар, кәмбәғәлгә, «У йәрдә тур!» яки тоқ қилингай!» дәп қоюпла, тениниң «Аяқ тәрипимдә олтар!» десәңлар, **4** өз ара һажитидин чиқмиса, буниң немә пайдиси? айримичилиқ қылған вә инсанлар үстидин **17** Шуниңға охшаш ялғуз етиқатла болуп, яман нийәт һәкүм чиқарғучилардин [үниңға] [мунасип] әмәллири болмиса, болған болмамсиләр?! **5** Кулақ селиңлар, [бундақ етиқат] өлүк етиқаттур. **18** Лекин и сәйүмлүк қериндашлирим — Худа бу бәзибир адәмләр: «Сәндә етиқат бар, мәндә дуниядикى кәмбәғәлләрни етиқатта бай болса әмәл бар» дәп [талишиду]. Лекин мән: болуш һәмдә уларни Өзини сөйгәнләргә «Әмәлсиз болған етиқатиңни маңа көрситә беришкә вәдә қылған падишалиғига қени?!», «Мән етиқатимни әмәлләр билән мирасхор болушқаталлиған әмәсму? **6** Бирақ көрситимән» дәймән. **19** — Сән «Худа бир» силәр кәмбәғәлләрни көзгә илмидиңлар! дәп ишинисән — Барикалла! Лекин һәтта Байлар силәрни әзгән вә сот-сорақларға жынларму шуниңға ишиниду, шундақла сәригән әмәсму? **7** Үстүнләрга қоюлған әшу қорқуп дир-дир титрәйдигү! **20** Әй, қуруқ мубарәк намға құпурлук қиливатқанлар хиял адәм! Әмәллири йоқ етиқатниң өлүк йәнә шу [байлар] әмәсму? **8** Муқәддәс етиқат екәнлигини қачанму биләрсән? **21** язмилардикى «хошнаңы өзүңни сөйгәнләк Атимиз Ибраһим өз оғли Ишақни құранған сей» дегән шаһанә қанунға һәқиқий әмәл үстигә сунғанда өз әмили арқылы һәққаний қылсаңлар, яхши қылған болисиләр. **9** Лекин дәп җакаланған әмәсму? **22** Әнді шуни кишиләргә икки хил көз билән қарисаңлар, көрүвелишқа болидуки, униң етиқати гуна қылған болисиләр, Тәврат қануны мунасип әмәлләрни қылди вә етиқати тәрипидин хилаплиқ қылғучилар дәп әмәлләр арқылы мүкәммәл қилинди. **23** бекитилисиләр. **10** Чүнки бир киши пүтүн Мана бу иш [Тәвретти]: «Ибраһим Худаға Тәврат қануниға әмәл қылдым дәп туруп, етиқат қылди. Бу униң һәққанийлиги [һәтта] униңдикى бирла әмиргә хилаплиқ һесапланди» дегән язмини испаттайду, қылса, у пүтүн қанунға хилаплиқ қылғучи шундақла у «Худаниң дости» дәп атальди. **24** һесаплиниду. **11** Чүнки: «зина қылма» Буниңдин шуни көрәләйсиләрки, инсанлар Дегүчи һәм «қатиллиқ қылма»му дегән. етиқати биләнла әмәс, бәлки әмәллири Шуңа, зина қылмисаңларму, лекин қатиллиқ билән һәққаний дәп җакалиниду. **25** қылған болсаңлар, йәнила [пүтүн] Тәврат Мошунинға охшаш, паһиша аял Рааб қануннан хилаплиқ қылған билән баравәр [Исраил] ғарылғучилирини өз ойидә күтүп, болисиләр. **12** Шуңа сөз-әмәллириңлар уларни башқа йол билән қачаруവәткәнлиги адәмни әркинликкә ериштүридиган үчүн, у охшашла иш-әмили билән һәққаний қанун алдида сорақ қилинидиганларниң дәп җакаланған болмамду? **26** Тән роһ салаһийитигө үйғун болсун. **13** Чүнки болмиса өлүк болғандәк, әмәллири йоқ башқыларға рәһим қылміғанларниң етиқатму өлүктүр.

үстидин чиқиридиған һәкүм рәһимсиз болиду. Әнді «рәһим қилиш» «һәкүм 3 Қериндашлирим, араңлардин көп чиқириш»ниң үстидин ғәлибә қилип киши тәлим бәргүчи болувалмаңлар!

Чүнки силәргә мәлумки, биз [тәлим турushiдин у даналиққа хас болған мөмин-бәргүчиләр] башқилардин техиму қаттиқ кәмтәрлик билән әмәллирини көрсәтсун! 14 сораққа тартилимииз. 2 Чүнки һәммимиз Лекин әгәр қәлбиңларда аччиқ һәсәтхорлуқ көп ишларда хаталишип путлишимиз. вә жедәл-мажира болса, әнді ялған сөзләр [һалбуки], әгәр бириси тилда хatalашмиса, билән һәқиқәтни йоққа чиқармаңлар, у камаләткә йәткән, пүткүл тенини маҳтанмаңлар. 15 Бундақ «даналиқ» әрштин тизгинләлигән адәм болиду. 3 Мана, әмәс, бәлки дунияға, инсан тәбийитигә биз атларни өзимизгә бекіндуруш үчүн хас болуп, җин-шәйтандин қәлгәндур. ағзига жүгән салимиз; буниң билән пүткүл 16 Чүнки һәсәтхорлуқ вә жедәл-мажира тәнлирини [халиған тәрәпкә] буралаймиз. 4 болғанла йәрдә қалаймиқанчилик вә һәр Мана, кемиләргиму қараңлар; шунчиллик хил рәзилликләр болиду. 17 Лекин әрштин йоған болсими, йәнә келип дәһшәтлик қалғән даналиқ болса, у алди билән пактур, у шамаллар тәриpidин уруулуп һайдилидиган йәнә течлиқпәрвәр, хуш пеил, башқиларниң болсими, лекин рольчи қәйәрәг ularни пикригә қулиқи очуқ, рәһимдил болуп, һайдай десә, у кичиккинә бир роль арқылык яхши мевиләр билән толған, униңда уни халиған тәрәпкә бурайду. 5 Шуниңға тәрәпбазлиқ яки саҳтипәэлиқ йоқтүр. 18 охшаш, гәрчә тил [тенимиznىң] кичик һәкәнанийлиқ уруқлири течлиқпәрвәрләр бир әзаси болсими, лекин толиму йоған арисида чечилип, течлиқ ичида мевә сөзләйду. Кичиккинә бир от учкуниниң бериду.

что орманға от туташтуралайдиганлигини ойлап бекіндел! 6 Тил — дәрвәкә бир оттур; у әзалиrimiz арисидин орун елип қәбиһлиkkә толған бир аләм болиду. У пүткүл тәнни булғигүчидур; у дозақ отидин туташтурулуп, пүткүл тәбиәтниң қақыға от туташтуриду! (Geenna g1067) 7 Чүнки һәртүрлүк һайванлар һәм учар-қанатлар, өмилигүчүи һайванлар һәм деңиздики мәхлүклар инсанийәт тәриpidin көндүрүлмәктә һәмдә көндүрүлгән еди. 8 Амма тиљни неч ким көндүрәлмәйдү; у тинимсиз рәзил бир нәрсә болуп, җәнға замин болидиган зәһәргә толғандур. 9 Биз тилемиз билән Пәрвәрдигар Атимизға шану-тәшәккүр қайтуrimiz, вә йәнә униң билән Худаниң образида яритилған инсанларни қарғаймиз. 10 Демәк, охшаш бир еғиздин һәм тәшәккүр-мубарәк һәм ләнәт-қарғаш чиқиду. И қериндашлиrim, бундақ болмаслиги керәк! 11 Бир булақ охшаш бир көздин бирла вақитта татлиқ һәм қыртақ су чиқирамду? 12 И қериндашлиrim, әнжир дәриғи зәйтунниң мевисини бәрмәйдү, яки үзүм тели әнжирниң мевисини берәләмдү? һәм тузлук [булақ] татлиқ суниму чиқирылмайду. 13 Араңларда ким дана вә пәмлик? Пәзиләтлик жүргүш-

4 Араңлардики уруш вә мажидалар нәдин келип чиқиду? Бу дәл тән әзалириңлар ичида жәң қиливатқан арзу-һәвәслириңлардин әмәсму? 2 Силәр арзу-һәвәс қилисиләр, лекин арзу-һәвәслириңларға еришмәйсиләр; адәм олтирисиләр, һәсәт қилисиләр, лекин еришәлмәйсиләр; жедәл-мажира чиқирип жәң қилисиләр. Еришмәйсиләр, чүнки тилимәйсиләр. 3 Тилисәңларму еришәлмәйсиләр, чүнки өз арзу-һәвәслириңларни қандуруш үчүн рәзил нийәтләр билән тиләйсиләр. 4 Эй зинахорлар! Бу дуния билән достлишишин әмәлийәттә Худа билән дүшмәнлишиш өкәнлигини билмәтниңлар? Кимдиким бу дунияни дост тутмақчи болса, өзини Худаниң дүшмини қилиду. 5 Муқәддәс язмиларда: «[Худа] қәлбимизгә макан қылдурған Roh начар арзу-һәвәсләрни қыламду?» дегән сөз силәрчә бекар дейилгәнмү? 6 Лекин [Худа] бәргән мәһир-шәпкәт буниндин үстүн туриду. Шуниң түпәйлидин муқәддәс язмиларда: «Худа тәкәббурларға қаршиидур, лекин мөмин-кәмтәрләргә шәпкәт қилиду» дәп йезилғандур. 7 Шуниң үчүн,

Худага бойсунуңлар. Шәйтандың қарши көйдүрүлгөндәк йәветиду. Силәрниң туруңлар; [шундақ қылсаңлар] у силәрдин байлиқларни топлишиңлар ахирки қачиду. 8 Худага йеқинлишиңлар, Худаму күнләрдә болди! 4 Мана, етислиғиңларда силәргә йеқинлишиду. Эй гунакарлар, ишләп һосул жиқәнларға хиянәт қилип [гунадин] қолуңларни жуюңлар; эй үжмә иш һәқлирини бәрмәй кәлдиңлар. Бу көңүлләр, қәлбиңларни пак қилиңлар. 9 тутувелингән һәк үстүңлардин пәряд [Гуналириңларға] қайғы-һәсрәт чекиңлар, көтәрмәктә, шуниндәк ормичиларниң наләхаза тутуп жиғланылар, күлкәңларни пәрядлири самави қошуңларниң Сәрдари матәмгә, хошаллиғиңларни қайғуға болған Пәрвәрдигарниң қулиқиға йәтти. 5 айландуруңлар. 10 Рәбниң алдида өзүңларни Силәр бу дунияда һәшәмәтчилик вә әйштәвән тутуңлар вә шундақ қылғанда У ишрәт ичидә яшап келиватисиләр. [Қойлар] силәрни үстүн қилиду. 11 И қериндашлар, боязулаш күнигә тәйярләнгәндәк, силәрму бир-бириңларни сөкмәңлар. Кимдиким боязулиниш күнигә өзүңларни бордал қериндишини сөксә яки униң үстидин келиватисиләр. 6 Силәр һәкәнний болғучини һөкүм қылса, Тәврат қануниниму сөккән вә гунаға мәһкүм қилип, өлтүрүп кәлдиңлар; у униң үстидин һөкүм қылған болиду. Шундақ силәргә қаршилиқ көрсәтмәйдү. 7 Шуңа, қилип қанун үстидин [тоғра-натогра дәп] қериндашлар, Рәбниң қайта келидиган һөкүм қылсаң, қанунға әмәл қылғучи әмәс, күнигичә сәвир-тақәт қилип туруңлар. Бәлки өзүңни [унин үстидин] һөкүм қылғучи Мана, дехан киши йәрниң есил мөвисини қиливалған болисән. 12 Күткүзушқа вә һалак қүтиду; йәр дәсләпки вә кейинки ямғурларға қилишша қадир болған, қанун Түзгүчі вә муйәссәр болғичә уни интизарлық билән һөкүм Қылғучи пәкәт бирдур! Шундақ екән, сәвир-тақәт ичидә қүтиду. Силәрму сәвир-сән башқылар үстидин һөкүм қылғидәк зади тақәт қилип қәлбиңларни мустәһкәм кимсән? 13 һәй, «Бұғын яки әтә палани- қилиңлар. Чүнки Рәбниң қайта келиши пүкүни шәһәргә баримиз, у йәрдә бир жил йеқинлап қалди. 9 Қериндашлар, өзүңлар туруп, тиҗәрәт қилип пайды тапимиз» сораққа тартылмаслиғиңлар үчүн бир-дегүчиләр буниңға қулақ селиңлар! 14 Эй әтә бириңлардин ағринмаңлар; мана, Сорақ немә болидиганлиғини билмәйдиганлар, Қылғучи ишик алдида туриду. 10 һаяттыңлар немигә охшайды? У худди ғил- Пәрвәрдигарниң намыда сөзлигән бурунқи пал пәйда болуп ықаң кетидиган бир парчә пәйғәмбәрләрниң қаңдақ азап-օкубәт туман, халас. 15 Буниң орниға, «Рәб бүйрүса, тартқанлиғи, шундақла сәвир-тақәт һаят болсақ, уни қилимиз, буни қилимиз» қылғанлиғини үлтә қилиңлар. 11 Биз мана дейишиңлар керәк. 16 Лекин әнди силәр мөшүндақ [сәвир-тақәт билән] бәрдашлиқ һазир ундақ йоған гәплириңлар билән бәргәнләрни бәхитлик дәп һесаплаймиз. маҳтинисиләр. Бундақ маҳтинишларниң Аюпниң азап-օкубәткә қандақ сәвир-һәммиси рәзил иштур. 17 Шуниндәк тақәт билән бәрдашлиқ бәргәнлигини кимдиким мәлум яхши ишни қилишша аңлиғансиләр вә Пәрвәрдигарниң тегишилек дәп билип туруп қылмиган болса, униңға ахирки қылғинини, шундақла гуна қылған болиду.

5 Эй байлар, қулақ селиңлар! Бешиңларға чүшидиган құлпәтләр үчүн дад-пәряд көтирип жиғланылар. 2 Байлиғиңлар чирип кәтти, кийим-кечигиңларни күйә үәп кәтти, 3 алтун-күмүчлириңларни болса дат басты, бу дат [қиямәттә] өзүңларға қарши гувалиқ берип, гөшүңларни отта

«Пәрвәрдигарниң ич-багри шәпкәт вә рәһимдиллиқ билән толған»лиғини көргәнсиләр. 12 Әнди и қериндашлирим, әң муһими, қәсәм қылмаңлар — нә асман нә зимин нә һеч қандақ башқа нәрсиләрниң нами билән қәсәм қылғучи болмаңлар, бәлки «болиду» десәңлар һәқиқи «болиду» болсун, «яқ» десәңлар һәқиқи «яқ» болсун. Шундақ қылғанда, [Худаниң]

жазасыға чүшмәйсиләр. 13 Араңларда азап тартқучи киши барму? У дуа қылсун. Хошал жүрүватқанлар барму? У күй-мәдһийә нахшилирини ейтсун. 14 Араңларда африқ-силақлар барму? Улар жамаәтниң ақсақаллирини чақыртип қәлсун; улар Рәбниң намида униң [бешига] май сүрүп мәсиһ қилип дуа қылсун. 15 Шундақ қилип иман-ишәш билән қилингән дуа бемарни сақайтиду, Рәб уни орнидин турғузиду. Эгәр бемар гуналарни қилған болса, булар кәчүрүм қилинди. 16 Шуниң үчүн өткүзгән гуналириңларни бир-бириңларға иқрап қилиңлар вә шипалиқ тепишиңлар үчүн бир-бириңларға дуа қилиңлар. Һәққаний адәмниң дуаси зор күч вә соң үнүмгә егидур. 17 Иляс пәйғәмбәрму бизгә охшашла инсаний тәбиәтлик еди. У ямғур яғмисун дәп ихлас билән дуа қилди; нәтиҗидә, зиминға үч жил алтә ай һеч ямғур яғмиди. 18 Андин у йәнә дуа қилди вә ямғур қайта яғди, йәрму һосул-мевисини йәнә бәрди. 19 Қериндашлирим, араңларда бириси һәқиқәттин чәтнигән болса, вә йәнә бириси уни [һәқиқәтке] қайтурса, 20 Мошундақ киши шуны билсунки, гунакар кишини азған йолидин қайтуруп әкәлгүчи шу кишиниң жениниң өлүмдин қутулушыға вә нурғун гуналарниң йепип қоюлишиға сәвәпчи болиду.

заманларниң мошу ахирқи вақитлирида етиқат қылғучи болған силәргө нисбәтән силәр үчүн [бу дунияға әвәтилип] ашқарә [ташниң] қәдири болиду. Лекин [Унициға] қилинди. **21** Силәр Униң арқилиқ Уни етиқат қымайтындарға нисбәтән У өлүмдин тирилдүрүп, Униңға шан-шәрәп [муқәддәс язмиларда дейилгинидәк] болди: бәрген Худаға етиқат қиливатисиләр. — «Тамчилар әрзимәс дәп ташливаткән бу Худаниң [шуны қылғини] етиқатындар вә таш, Бужәк [ул] теши болуп тикләнді!», умутындар Өзиге бағлансун үчүндүр. **22** Вә: — «[Бу таш] кишиләргә путликашаң Силәр һәкүкәткә итаат қылғанлығындардин таш, Адәмни жиқитидиған қорам таш қәлбиңларни паклап, қериндашларни болиду». Чүнки [мошундақ кишиләр] сөйидиған саҳтисиз меңир-мухаббәткә [Худаниң] сөз-каламиға итаат қылмаслиги кириштинлар; шуңа, бир-бириңларни түпәйлидин путлишип жиқилиду; уларниң чин қәлбиңлардин қызғын сөйгүллар. **23** бундақ болуши алдин бекитилгендүр. **9** Чүнки силәр яңливаштын туғулдуңлар — бу чирип кетидиған уруқ арқилиқ әмәс, бәлки чиrimас уруқ, йәни Худаниң наятый күчкә егә вә мәңгү туридиған сөз-калами арқилиқ болди. (*aiōn g165*) **24** Чүнки силәр болсаңлар [Худа] таллиған бир жәмәт, шаһанә бир қаһинлик, пак-муқәддәс бир әл, шундақла Өзиге алаһида хас болған бир хәлиқсиләр; буниң мәхсити, силәрни қараңгулуқтын Өзиниң тилсимат [худди муқәддәс язмиларда жөзилғинидәк]: йоруклуғыға чақыргұчиниң пәзиләтлирини «Барлық әт егилири от-чөптүр, халас, намайән қилишиңлардин ибарәт. **10** Бурун Уларниң барлық шан-шәриви даладики силәр бир хәлиқ *hесапланмайтынлар*, гүлгө охаш; От-чөп солишиду, гүл хазан болиду, **25** Бирақ Рәбнинң сөз-калами мәңгүгә туриду!» Силәргә йәткүэзүлгөн хүш хәвәрдә жақаланған сөз-калам дәл шудур. (*aiōn q165*)

2 Шуниң үчүн силәр барлық рәзиллик, барлық мәккарлиқ, сахтипәзлик, ھәсәтхорлук вә ھәммә төһмәтхорлуктарни ташлап, **2** Рәбниң меңриванлигини тетип билгән екәнсиләр, худди йеңи туғулған бовақлардәк болуп [Худаниң] сөз-каламидики сап сүткә тәшна болуңлар. Буниң билән, силәр нижатниң [камалитига] жетип өсисиләр. **4** Әнді силәр Униңға, йәни адәмләр тәрипидин әрзимәс дәп ташлинип, лекин Худа тәрипидин талланған вә қәдирләнгән тирик таш Болғучиниң йениға келип **5** силәр өзүңларму тирик ташлар сүптида бир роһий ибадәтхана қилинишқа, Әйса Мәсін арқылы Құдай хурсән қилидиган роһий қурбанлиқтарни сунидиган муқәддас қаһин қатаридикиләр болушқа қурулуватисиләр; **6** Чүнки муқәддәс язмиларда мундақ дейилгән: — «Мана, талланған, қәдирләнгән бүржәк ھул тешини Зионға қойдум. Униңға етиқат қылғучи ھәр ким ھәргиз йәргә қарап қалмайду». **7** Әнді вә мәһмандурсиләр, силәрдин өтүнмәнки, роһ-қәлбиңлар билән қаршилишидиган әтлириңлардикى нәпс-шәһвәтләрдин өзүңларни жирақ тутуңлар. **12** Жүруш-туршуңлар етиқатсизлар арисида есил-пәзиләтлик болсун. Мошундақ қылғанда, гәрчә улар силәргә яманлық қылғучилар дәп төһмәт қылсыму, дәл төһмәт қылған ишларда силәрниң яхши әмәллириңларға қарап, [Худаниң] уларни [ойғитип] йоқладыдан күнідә уни улуқлиши мүмкін. **13** Шуңа Рәбниң ھөрмитидә инсанлар арисидики ھәр бир ھакимијәтниң түзүмгә, мәйли әң жуқури мәнсәттика падишаға болсун яки у тайинлиған ھоқуқдарларға болсун бойсунуңлар. Чүнки бу ھоқуқдарлар [падиша] тәрипидин яман иш қылғучиларни жазага тартиш, яхши иш қылғучиларни ھөрмәткә сазавәр қилиш үчүн тайинланғандур. **15** Чүнки Худаниң ирадиси шундаққи, яхши әмәллириңлар билән надан адәмләрни орунсиз шикайәтлирини тувақлаштур. **16** Силәр әркін-азат

богииниңлар билән, бу әркинлигиңларни 3 Гөзәллигиңлар сиртқи көрүнүштин, яманлық қилишниң баниси қиливалмаңлар, йәни алаһидә өрүвалған чечиңлар вә бәлки Худаниң қули супитидә болуп, тақиған алтун зибу-зиннәтләрдин яки 17 Барлық инсанларни һөрмәтләңлар, есил кийимләрдин болмисун, 4 бәлки [етиқатчи] қериндашлириңларға мәһир- «қәлбиңлардикى өзүңлар», йәни мөмин вә муһәббәт көрситиңлар, Худадин қоркуңлар, тинич роһтин болған чи्रимас гөзәлликтин падишани һөрмәтләңлар. 18 Куллар, болсун; бундақ [гөзәллик] Худаниң алдида ғожайинлириңларға толуқ қоркунуч билән интайин қыммәтликтүр. 5 Чүнки бурунки бойсунуңлар — ялғуз мәһіриван вә хуш чағларда, Худага үмүтини бағылан пеил ғожайинларғила әмәс, бәлки териkkәк ихласмән аяллар дәл мөшүндақ [гөзәллик] ғожайинларғиму бойсунуңлар. 19 Чүнки билән] өзлирини зиннәтләп, әрлиригә әгәр бириси Худа алдида пак вијданлиқ итаәт қиласат. 6 Дәл мөшүндақ йолда болуш үчүн наһәқ азап-оқубәт чәксә һәмдә Сараһ Ибраһимни «ғожам» дәп атап, буларға сәвир-тақәт қиласа, бу Худани униң сөзлиригә бойсуннанни. Силәр һеч хүрсән қилиду. 20 Чүнки әгәр силәр қандак вәсвәсиләрдин қорқмай ишларни гуна өткүзүп, тегишилик урулғиниңларда, дурус қылсаңлар, силәрму [Сараһниң] униңға бәрдашлиқ бәрсәңлар, буниң пәрәзәнтири болған болисиләр. 7 Шуныңға маҳтанғидәк немиси бар! Лекин яхши охшаш, әй әрләр, силәрму аяллириңлар ишларни қилип азап-оқубәт чәксәңлар билән турушта, уларни аял кишиләр биздин һәмдә униңға бәрдашлиқ бәрсәңлар, у ажыз бәндиләр дәп билип уларни чүшинип Худани хүрсән қилиду. 21 Чүнки силәр йетиңлар; силәр улар билән [Худа] шапаәт дәл шуныңға чақырилдинлар. Чүнки қылған һаятқа ортақ мирасхор болуп, уларни Мәсиһиму силәр үчүн азап-оқубәт чекип, һөрмәт қилиңлар. Шундақ қылсаңлар, силәрни Өзиниң изидин маңсун дәп, дуалириңлар тосалғуға учримайды. 8 силәргә үлгә қалдурди; 22 «У гуна садир Ахирида, һәммиңлар бир нийәт бир қилип бақыған, Униң ағзидин һеч қандак мәхсәттә, бир-бириңларға һәмдәрд болуп, алдамчилиқ-ялғанчилиқму төпилмас». 23 У бир-бириңларни қериндашларчә сөйүңлар, һақарәтләнгенидә, тил қайтurmайтти. Азап- ич-бағри юмшақ вә кәмтәр болунылар. 9 оқубәт чәккәнда, У һеч тәһдит салмайтти; Яманлыққа яманлық, аһанәткә аһанәт әкисичә, Өзини адил һөкүм чиқарғучиниң билән әмәс, әкисичә, бәхит тиләш билән қоллириға тапшуратти. 24 У Өзи бизниң җавап қайтуруңлар. Чүнки силәр дәл гунаға нисбәтән өлүп, һәккәнйиликқа бу ишқа чақырилғансиләр; шуниң билән нисбәтән яшишимиз үчүн яғач түврүктә өзүңлар бәхиткә мирасхор болисиләр. 10 гуналиримизни зиммисигә алди; силәр Чүнки [муқәддәс язмиларда йезилғинидәк]: Униң ярилири билән шипа таптиңлар. 25 — «Кимки һаятни сейүп, яхши күн Чүнки бурун силәр қойлардәк йолдин езип қөргүчи болай десә, Тилини яманлиқтн кәткәнсиләр, лекин һазир женинларниң тартсун, Ләвлири мәккарлиқтн нери падичиси һәм йетәкчисиниң йениға қайтип болсун; 11 Яманлиқтн өзини тарттип, кәлдинлар.

3 Шуныңға охшаш, и аяллар, силәр әрлириңларға бойсунуңлар. Шундақ қылсаңлар, һәттә сез-каlamға итаәт қылмайдыған әрләр болса, өз аялиниң бу пәзилитидин тәсирлининг, ихласмәнлик билән өткүзгән пак жүрүш-турушиңларға қарап, гәп-сөзсизла қайил қилиниду.

Гөзәл әмәлләрни қилип жүрсун; Аман-хатиржәмлиknи издәп, уни қоғлап жүрсун. 12 Чүнки Пәрвәрдигарниң көзи һәккәнйиларниң үстидә туриду, Униң қулики уларниң илтиҗалириға очук туриду; Лекин Пәрвәрдигарниң йүзи рәэиллик жүргүзгүчиләргә қарши туриду». 13 Әгәр силәр дайим яхши ишларни қилишқа интилсәңлар, ким

силәргә яманлиқ қилас? 14 Лекин 4 Энди Мәсиһ тенидә азап-оқубәт чәккән һәтта һәкәнайлиқ йолида азап-оқубәт екән, силәрму шундақ ирадә билән чәксәңларму, охашла бәхитлиksиләр! өзүңларни қураллануруңлар (чүнки Лекин уларниң вәһимисидин қорқмаңлар вә [Худа йолида] өз тенидә азап-оқубәт алақазадә болмаңлар; 15 бәлки қәлбиңларда чәккән киши гунадин қол үзгән болиду; 2 Рәб Мәсиһни һәммиәтдин үстүн дәп ундақ киши тенидә қалған һаятни йәнә билиңлар; силәрдә болған үмүтниң инсаный нәпс-һәвәсләргә берилиш билән сәвәвини сориганларға мөмин-мулайимлик әмәс, бәлки Худаниң ирадисигә муварапиқ вә ихласлиқ билән жавап беришкә өткүзиду). 3 Чүнки құнлиrimизни ят һемиша тәйяр туруңлар. 16 һәрдайым әллик етиқатсизларниң ирадисигә әмәл вижданиңларни пак тутуңлар; шуниң қилиш билән, йәни һәртүрлүк бузуқчилиқ- билән силәргә «яманлиқ қылғучилар» шәһванийлиқ, нәпс-һәвәсләр, һаракәшлиқ, дәп тәһмәт қылғанлар силәрниң Мәсиһдә әйш-ишрәт, мәйхорлуқ вә жиркиничлик болған пәзиләтлик жүргүш-турушуңларни бутпәрәсликләр ичидә өткүзгінимиз көрүп, өзлири қылған тәһмәтләрдин хижил әнди купайә қилас! 4 Бу ишларда болсун. 17 Чүнки Худаниң ирадиси шундақ улар силәрниң уларға һәмраһ болуп болса, яхшилиқ қылғиниңлар үчүн азап- шундақ ипласлиққа жүгүрмігәнлигиңларға оқубәт чәксәңлар, бу яман иш қылғиниңлар әжәблинип, силәрни һақарәтлимәктә. 5 түпәйлидин азап-оқубәт чәккүниниңлардин Улар һаман һәм тирикләрни вә өлгәнләрни әвзәл, [әлвәттә]. 18 Чүнки Мәсиһ бизни Худа сорақ қилишқа тәйяр Турғучига несап билән яратштуруш үчүн, йәни һәкәнай бәрмәй қалмайду. 6 Шуңа дәл шу сәвәптин, Болғучи һәкәнай әмәсләрни дәп, бирла өлгәнләр әттә яшаватқан инсанлар [сорақ қетимлиқ азап-оқубәт чәкти; гәрчә У қилинидиган]дәк сорақ қилинип, Худаға тән җәһәттә өлтүрүлгөн болсуму, лекин нисбәтән роһта яшисүн дәп, уларғиму хуш роһта жанландурулди; 19 шуниң билән У ҳәвәр һәткүзүлгән. 7 Әнди барлық ишларниң солап қоюлған роһларниң үениға мөшү ахирлишидиган күни үеқинлашмақта; роһий һаятлиги билән берип, [Өзиниң шуңа, салмақ болуңлар вә дуа қилишқа бу ғәлибисини] җакалиди. 20 [солап сәгәк туруңлар. 8 Лекин һәммиәтдин мүһими, қоюлған] бу роһлар бурунки заманда, бир-бириңларға қызғын мәһир-муһәббәттә үәни Hyh [пәйғәмбәр]ниң құнлирида, кемә турувериңлар. Чүнки «мәһир-муһәббәт ясиливатқан мәзгилдә Худа сәвирчанлиқ нурғунылған гуналарни япар». 9 Бир- билән [кишиләрниң товва қилишини] бириңлардин ағринмай өз ара мәһмандост құтқинидә, Униңға итаәтсизлик қилди. болуңлар. 10 Худа тәриpidин һәр Пәкәт шу кемигә киргән бир қанчиси, үәни бириңларға ата қилинған илтипатқа бенаән, жәмий сәккиз жан су арқиلىқ қутқузылди. униң һәртәрәплик мәһир-шәпқитини 21 Мана бу «суга чөмүлдүрүш»ниң бешарити қишиләрғә һәткүзидиган яхши ғожыдарлар болған. Әнди чөмүлдүрүш — бәдәнниң сүпитетә, бу илтипат билән бир-бириңларға кирдин тазилиниши әмәс, бәлки адәмниң хизмет қилиңлар. 11 Ким сөз қилса, у пак виждан билән әйса Мәсиһниң Ҳуданиң калам-бешарәтлирини һәткүзгүчи тирилдүрүлүши арқиلىқ Худадин тилигән тәливи — бизни һазир қутқузыватиду 22 қилса, у Ҳуда ата қылған күч-құдрити (Мәсиһ [тирилип] әршә чиқип, пәриштиләр, барлық роһий һокуқтарлар вә күчлүкләр Ҳуда һәммә ишта әйса Мәсиһ арқиلىқ Униңға бойсундурулди вә у Ҳуданиң он үлүқлиниду. Барлық шан-шәрәп вә күч- үйенди турмақта).

12 Сеййымлұклирим, отлуқ синақниң бешиңларға чүшкәнлигигә

қарал, әжайип ишқа йолуғуп қалдим, тажіға еришиシリләр. 5 Әй яшлар, чоңларға дәп һәйран қалмаңлар. 13 Бәлки, бойсунуңлар. Шуниндәк, һәммиңлар бир-Мәсиһинң азап-окубәтлиригә қандақ бириңларға нисбәтән кичик пеиллиқни ортақ болған болсаңлар, силәр шундақ үстүңларға оривелиңлар. Чүнки: «Худа шатлиниңлар. Шуниң билән Униң шан-тәкәббурларға қаршиидур, лекин мөминшәриви аян қилинғинида, силәрму яйрап қәмтәрләргә шәпкәт қилиду». 6 Өзүңларни шатлиниシリләр. 14 Силәр Мәсиһинң Худаниң құдрәтлик қоли астида төвән нами түпәйлидин һақарәткә учрисаңлар, тутуңлар. Шундақ қылсаңлар, вақти-сайти бәхитлик болисиләр! Чүнки шан-шәрәпинң қәлгәндә Худа силәрни жукури көтириуду; Роһи, йәни Худаниң Роһи вужудуңларға 7 Барлық ғәм-қайғулириңларни Униң чүшкән болиду. 15 Араңлардин бириңин үстигә ташлап қоюңлар. Чүнки У силәрниң азап-окубәт чекиши һәргизмү қатыл, оғри, ғемиңларни қилиду. 8 Өзүңларни һошияр рәзил яки чепилғақ болуш сәвәвидин вә сәгәк тутуңлар. Чүнки дүшминиңлар болмисун. 16 Бирақ чәккән азап-окубити болған Иблис худди һөкирәватқан ширдәк, «Мәсиһий» дәп аталғанлиғи сәвәвидин жүткідәк бирисини издәп қатрап жүрмәктә; болса, у буниңдин номус қымисун; әксичә, 9 силәр етиқатинларда чиң туруп униңға мөшү нам [билән] [аталғанлиғи] үчүн қарши туруңлар. Чүнки билисиләрки, Худаға мәдһийә оқусун. 17 Чүнки сорақниң пүтүн дуниядик қериндашлириңларму башлиниңдиган вақти-сайти кәлди; сорақ охшаш азап-окубәтләрниң түгишигичә алди билән Худаниң өйидикилиридин чидаватиду. 10 Амма силәрни Мәсиһ Әйса башлиниду; вә әгәр биз билән башланса, арқиلىқ Өзиниң мәңгүлүк шан-шәривигә у һалда Худаниң хүш хәвиригә қулақ қақырған, пүткүл мәһир-шәпкәтниң Егиси салмифанларниң ақивити немә болар? 18 [Дәл] [муқәддәс языларда йезилғинидәк]: – «Әгәр һәккәнайыларниң күткүзулуши тәс болса, Ихлассизлар һәм гунакарларниң ақивити қандақ болар?» 19 Шуниң үчүн, Худаниң ирадиси билән азап-окубәт құдрәт әбәдил-әбәт мәнсүп болғай, амин! чәккәнләр яхши әмәлләрни давам қилип, (aiōn g165) 12 Мән бу қисқына хәтни йезип, женини вәдисидә туридиган Яратқучига өзүм садиқ қериндишим дәп билидиган аманәт қилип тапшурсун.

5 Әндиди мән араңлардикі ақсақаллардин (Мәсиһинң азап-окубәтлириның гувачиси, намайән қилиниңдиган шан-шәрәпкә несип болғучи вә силәрғә охшаш бир ақсақал сүпитетидә) шуни өтүнимәнки, 2 – Худаниң силәрниң араңлардикі падисини убдан бекиңлар; уларға йетекчилик хизмитидә болуп, уни мәжбурән әмәс, бәлки ихтиярән зиммиңларға елиңлар; пул-дуния үчүн әмәс, бәлки хошаллиқ билән қилиңлар. 3 Худаниң падисига ғожиниң өз тәэллүқатлирига болғинидәк болмай, бәлки уларға үлгә болуңлар. 4 Шундақ қылсаңлар, Баш Падици ашқарә болғанда, мәңгү тозумас шан-шәрәп

Силванусниң вастиси билән силәргә йоллидим. Ушбу хәтни йезишимиң мәхсити, силәргә жекиләш вә силәрни риғбәтләндүрүш, шундақла Худаниң һәқиқији мәһир-шәпкәтниң әнә шундақ екәнлигигә гувалиқ бериштин ибәрәттур. Бу мәһир-шәпкәттә чиң туруңлар. 13 Силәр билән биллә талланған Бабилда туруватқан жамаәт вә оғлум Маркустин силәргә салам. 14 Бир-бириңлар билән мәхриванларчә сөйүшүп саламлишиңлар. Силәргә, йәни Мәсиһдә болған һәммиңларға аманлиқ-хатиржәмлик яр болғай!

Петрус 2

1 Эйса Мәсиһниң қули вә расули болған мәнки Симеон Петрустин Худайимиз вә Күтқузгучимиз Әйса Мәсиһниң һәкәннеліги арқылық биз билән охаша күммәтлик бир етиқатқа мүйәссәр қилинғанларға салам! 2 Силәр Худани вә Рәббимиз Әйсани өңдір тонуғансери, мәнир-шәпқәт вә хатиржәмлик силәргә һәссиләп ашқай! 3 Бу [дайимниң] асаси — биз бизни Өзиниң шан-шәриви вә есил пәзилитиниң тәсіри арқылық Чақиригучини өңдір тонуғанлигимиз үчүн, Униң илаһий күч-құдрити наятимизға вә ихласмәнликте мәнишишимизға керәклик болған һәмминиң ата қылди. 4 У мөшү пәзиләтлири арқылық бизге қүммәтлик, әң улуқ вәдиләрни бәрди, булар билән силәр бу дүниядикі құтуулуп, Худалиқ тәбиәтке ортақ несип болалайсиләр. 5 Дәл мөшү сәвәптин, силәр пүтүн қүчүнлар билән етиқатиңларға есил пәзиләтни, есил пәзилитиңларға билимни, 6 билимиңларға тәмқинликни, тәмқинлигигүларға чидамлиқни, 7 Униңдин хүрсәнмән» дегендә шундақ зор ихласмәнлигиниңларға ихласмәнликни, 8 аңланғинида бизмүз өз қулиқимиз билән Чүнки бу хусусийәтләр силәрдә бар уни аңлидуқ. 9 Әмма әгәр толуқ йорутиқчә бу сөз-каlamға кулақ болса, шундақла ешип бериватқан болса, пәйғембәрләр йәткүзгән толиму ишәшлик булар силәрни Рәббимиз Әйса Мәсиһни бешарәтлик сөз-каlam бардур; силәр өңдір тонушқа [интилиштә] иш-әмәлсиз таң сүзүлгічә, таң юлтузи қәлбиниңларни вә мевисиз қалдурмайды. 10 Шуниң үчүн, и қериндашлар, силәр [Худа тәрипидин] чақирилғанлигиниңларни, шундақла талланғанлигиниңларни жәзмләштүрүшкә интилиңлар. Шундақ қылсанлар, нең қақан тейилип кәтмәйсиләр. 11 Шундақ болғанда Рәббимиз вә Күтқузгучимиз Әйса

Мәсиһниң мәңгүлүк падишилиғидимү қызғын қарши елини силәр. (aiōnios g166) 12 Шуна, гәрчә силәр бу ишларни билгән болсаңларму, шундақла бизгә егә қилинған һәқиқеттә мустәһкәмләнгән болсаңларму, мән йәнила һәрдайым бу ишларни есиңларға салмақчимән. 13 Дәрвәқә, мән мөшү чедиримда болсамла, буларни сәмиңларға селип, силәрни ойғитип турушни лайық көримән. 14 Чүнки Рәббимиз Әйса Мәсиһниң бурун маңа аян қылгинидәк, мениң бу чедирим пат арида учамдин селиветилидиганлигини билип туруптимән. 15 Бәрһәк, мән силәрниң бу ишларни мән бу дүниядын кәткнимдин кейинму һәрвақит есиңларға кәлтүрүшүңлар үчүн қүчүмниң баричә интилимән. 16 Чүнки биз силәргә Рәббимиз Әйса Мәсиһниң күч-құдрити вә назир болушими үқтүргинимизде һәргизмү һәйлигәрликтін ойдуруп чиқылған ривайәтләргә әгәшмидуқ, бәлки биз Униң һайвәтлик шан-шөһритеңгә өз қөзимиз билән гувачимиз. 17 Чүнки У мүкәддәс тағда Худа Атидин шан-шөһрәт вә улуқұлукқа еришкәндә, әшу улуқ шан-шәрәплик чидамлиқни, 18 қериндашлық бир аваз Униңға йәткүзүлүп аңланди. 19 Униңға һәмраң болуп қериндашлық Мүкәддәс тағда биз Униңға һәмраң болуп мәнирванлиқни, қериндашлық Мүкәддәс тағда биз Униңға һәмраң болуп мәнирванлигиниңларға мәнир-муһәббәтни биллә турған болғачқа, әрштин бу аваз көрситишни қошушқа интилиңлар. 20 Шуниң үстигә һәммимиздә Чүнки бу хүсусийәтләр силәрдә бар уни аңлидуқ. 21 Үниң үстигә һәммимиздә болса, шундақла ешип бериватқан болса, пәйғембәрләр йәткүзгән толиму ишәшлик булар силәрни Рәббимиз Әйса Мәсиһни бешарәтлик сөз-каlam бардур; силәр өңдір тонушқа [интилиштә] иш-әмәлсиз таң сүзүлгічә, таң юлтузи қәлбиниңларни турнидиган чиракқа ошаштур). 22 Шуниң үстигә һәммимидин мүһим дәп билишиңлар керәкки, мүкәддәс язмилардики һеч қайсы вәний пәйғембәрләрниң өз чүшәнчиси бойичә йәткүзүлгән әмәс. 23 Чүнки һеч қандақ вәний-бешарәт инсанларниң ирадисидин қәлгән әмәс, у бәлки Худаниң мүкәддәс адәмлири Мүкәддәс Роh тәрипидин

йетәклинип, Униң түрткиси билән ейтқан әтлиригә әгишип пасиқ һәвәсләргә берилгән, шундақла һоқуқ егилиригә сәл қариганларниң жазаси техиму шундақ болиду. Мошундақ кишиләр һали чоң, мәммәнчиләрдур, улар «[роһий] улуқларға һақарәт қилиштин һеч қорқмайдығандардур. 11 һәтта улардин күч-кудрәттә үстүн туридиган пәриштиләрму Пәрвәрдигарниң алдида бу «[улуғлар]»[ни] һақарәт билән әрз құлмайду. 12 Амма булар худди овланип боязулинин үчүн туғулған явайи әқілсиз һайванлардәк келип, өзлири үшәнмәйдиган ишлар үстидә һақарәтлик сөз қилиду вә шундақла өзлириниң һалакәт ишлири билән толук һалак болиду, 13 шундақла өз һәкәнжанисизлиғиға тушлуқ жазаниң мевисини йәйдү. Улар һәтта құндүзи очуқ-ашкарә әйш-ишрәт қилишниму ләззәт дәп несаллайду; улар [силәргә] номус вә дағ кәлтүрүп силәр билән бир дәстиханда олтирип, өз мәккарлиқлиридин зоқлиниду. 14 Уларниң зинахорлуқ билән толған көзлири гуна садир қилиштин үзүлмәйдү; улар тутами йоқ кишиләрни езиқтуриду; улар қәлбини ачкөзлүккә көндүргән, ләнәткә йеқин балилардур! 15 Улар тоғра йолдин чәтнәп, Босорниң оғли Балаамниң йолига әгишип кәтти. У киши һарам йолда тапқан һәкәни яхши көргүчі еди, 16 лекин у қылған қәбінлиги түпәйлидин тәнбиһини йеди (зустаныз ешәк инсанниң авази билән сөзләп пәйғәмбәрниң әхмиқанә ишини тости). 17 Мана мошундақ кишиләр қуруп кәткән булақтар, борандын һайдилип жүргән туманларға охшайду; уларға мәңгүлүк зулмәтниң қап қараңғулуғида жай һазирлап қоюлған. (questioned) 18 Чүнки улар ялған-явидақ йоган сөзләр билән маҳтинип, адәмниң әтлик һәвәслирини қозғитип әйш-ишрәт ишлири билән езитқулуқ йолида меңиватқанлардин өзлирини йенцила қачурғанларни аздуриду.

19 Улар мошу кишиләргә «Силәрни әркинликкә ериштүримиз» дәп вәдә қилиду, лекин өзлири әмәлийәттә бузуқлукниң қулиридур. Чүнки адәм немә тәрипидин

2 Лекин бурун хәлиқ ичидә саҳта пәйғәмбәрләр чиққан, шуниңдәк араңлардыму саҳта тәлим бәргүчиләр мәйданға қиқиду. Улар соқунуп кирип, һалакәткә елип баридиган бидъет тәлимләрни араңларға астиртпин киргүзүп, һәтта өзлирини һөр қилишқа сетивалған егисидинму тенип, буниң билән өз бешига тезла һалакәт қүшүриду. 2 Нурғун кишиләр уларниң шәрмәндилигигә әгишип кетиду, шуниңдәк уларниң сәвәвидин һәкүкәт йоли һақарәткә учрайду. 3 Улар ачкөзлүгидин ойдурма сөзләр билән силәрни сатидиган мели қилиду. Әнди уларниң бешига хелә бурунла бекитилгән жаза бекар олтармайду, уларниң һалакити болса ухлап ятмайду. 4 Чүнки Худа гуна садир қылған пәриштиләрни аяп олтармай, бәлки уларни тәһтисараниң һаңыға ташлап, сорақта тартқычә зулмәтлик қараңғулуқтыки зәнжирләр билән солап қойған йәрдә, (Tartarоō g5020) 5 шундақла қедимки дуниядикиләрни аяп қоймай, худасизлиққа берилгән дунияни топан билән ғәриқ қылип, пәкәт һәкәнжанисизлиққа дәвәт қылғучи Нуһни башқа йәттиси билән сақлап қалған йәрдә — 6 һәмдә кейин Содом вә Гоморра шәһәрлирини кейинки дәвиirlәрдикى худасизлиққа берилгәнләргә ибрәт болсун дәп бекитип, бешига күлпәтлек жазани чүшүрүп күл қылған, 7 шуниң билән биргә мошу әхлақсизларниң бузуқчилиқлиридин жиркинип азапланған, һәкәнжаный болған Лутни улар арисидин күтулдүрған йәрдә — 8 (әнә шундақ кишиләрниң ичидә яшиған һәкәнжаный Лутниң һәкәнжаный қәлби һәр күни аңлыған вә көргән итаәтсизликләр түпәйлидин азаплиннатти) 9 әнди шуни көрүвалалаймызки, Рәб ихласмәнләрни дүч кәлгән синақлардин қандақ күткүзүшни вә шуниңдәк һәкәнжанисизларни сорақ күнгичә жазалинишақ сақлап қоюшни билиду. 10 Буларниң арисидики өз

бойсундуруулған болса, шуниң қули нисбәтән бир құн миң жилдәк вә миң болиду. 20 Үңқи әтәр улар Рәббимиз жил бир күндәктүр. 9 Рәб Өз вәдисини вә Қутқузучимиз Әйса Мәсиһни тонуш [орундашни] (бәзиләрниң «кечіктүрди» арқылық бу дүнияниң пасиқлиқлиридин дәп ойлиғинидәк) кечіктүргини йоқ, бәлки қутулуп, кейин шуларға йәнә бағлинип, ھеч кимниң һалак болушини халимай, бойсундуруулған болса, уларниң кейинки һәммә инсанниң товва қилишиға киришини һали дәсләпкисидинму бәттәр болиду. 21 арзулап, силәргә қәңчилик қилип [вақитни Үңқи һәкәнайлиқ йолини билип туруп, созмақта]. 10 Лекин Рәбниң күни худди өзигә йәткүзүлгән мүқәддәс әмирдин оғриниң келишидәк [кутұлмиген вақитта] йүз өрүгәндін көрә, бу йолни әслидинла болиду. У құни асманлар шиддәтлик билмегини әвзәл болатты. 22 Мошу ишәшлик гүлдүрлигән аваз билән ғайип болуп, һекмәтлик сөзләр уларда әмәлгә ашурулиду: қайнатниң барлық қурулмилири шиддәтлик — «Ишт айлинип өз қусуғини йәр» вә отта ерип түгәйду; зимиң вә униндики йәнә «Чошқа жуонуп чиқипла қайтидин пүткүл һәрсиләрму кейүп кетиду. 11 һәммә патқақта еғинар».

3 И сөйүмлүклиrim, һазир силәргә бу үйезиватқиңим иккінчи хетимдур. һәр иккі хетимдә силәрниң сап көңлүнларни ойғитип, шу ишларни әслитишкә интилдимки, 2 мүқәддәс пәйғәмбәрләр бурун ейтқан сөзләргә вә Рәббимиз һәм Қутқузучимизниң расулириңлар арқылы үйәткүзгән әмригә қөңүл бөлүшүңларни өтүнимән. 3 Әң мүһими шуны билишиңлар керәккі, күнләрниң ахирауда өзиниң һавайи-һәвәслириңиң қәйнігә киридиған, мәсқи्रә қилидиған мазақчилар чиқип: 4 «Қени, Униң қайтип келимән дегән вәдиси?! Ата-бовилиrimиз [әлүмдә] ухлап қалғандын таки һазирғичә һәммә ишлар дүния апирида болған вақиттика билән охшаш һаләттә кетиватиду» дәп мәсқи्रә қилишиду. 5 һалбуки, улар әң қедимки заманда Худаниң сөзи билән асманларниң яритилғанлигини вә шуниндәк йәрниң судин чиққан һәм суниң вастиси билән барлықça қәлгәнлигини әтәй унтуйду; 6 шу амилларниң васитилири билән шу замандык дүния қәлкүндин ғәриқ болуп йоқалди. 7 Амма һазирқи асманлар билән зимиң охшашла шу сөз билән ихлассиз адәмләр сораққа тартилип һалак қилинидиган әшү күндә отта көйдүрүлүшкә сақлинип, та шу құнигиң һалидин ҳәвәр елинип туриду. 8 Әнді и сөйүмлүклиrim, шу иш нәзириңлардин қачмисунки, Рәбгә нәрсә маңа шундақ ерип йоқилидиған йәрдә, силәр қандак адәмләрдин болушуңлар керәк? — һаятиңларни пак-мүқәддәсликтә вә ихласмәнликтә өткүзүп, 12 Худаниң күнини тәлмүрүп күтүп, у күнниң тезрәк келиши үчүн интилишиңлар керәк әмәсму? У күнниң келиши билән путун асманлар отта йоқап түгәйду вә қайнатниң барлық қурулмилири шиддәтлик отта ерип түгәйду. 13 Лекин биз болсақ Униң вәдиси бойичә, یеңи асман-зиминни интизарлиқ билән күтмәкимиз. У йәр һәкәнайлиқниң маканидур. 14 Шуниң үчүн, әй сөйүмлүклиrim, бу ишларни күтүватқан екәнсиләр, [шу тапта] Худаниң алдда нұқсансыз вә дағсиз, енақлиқ-хатиржәмлек ичидә һазир болуп чиқишиңлар үчүн интилиңлар. 15 Вә Рәббимизниң сәвир-тақитини нижат дәп билиңлар, дәл сөйүмлүк қериндишимиз Павлусму өзигә ата қилинған даналиқ билән бу ишлар тоғрилиқ силәргә язған; 16 барлық ҳәтлиридиму у бу ишлар һәкқидә тохтилиду. Униң ҳәтлиридә чүшиниш тәс болған бәзи ишлар бар; бу ишларни тәлим алмиған вә тутами йоқ кишиләр мүқәддәс язмиларниң башқа қисимлирини бурмилиғандәк, бурмилап чүшәндүриду вә шуниң билән өз бешига һалақәт елип келиду. 17 Шуниң билән, и сөйүмлүклиrim, [мән ейтқан] бу ишларни алдин-ала билгән екәнсиләр, бу әхлақсизларниң сәпсәтлири билән аздуруулуп, мустәһкәм турушуңларни

йоқитип қоюштин һошияр болуңлар. 18
Әксичә, [Худаниң] мәһир-шәпқитидә һәм
Рәббимиз вә Қутқузгучимиз Әйса Мәсиһкә
болған билиштә давамлиқ өсүңлар. Униңға
һәм һазир һәм әшу әбәт күнигичә барлық
шан-шәрәп мәнсуп болғай! Амин! (aiōn g165)

Юханна 1

1 Эзэлдин бар болгучи, өзимиз аңлиfan, өз көзлиrimiz тикилип қарифан вә қоллиrimiz билән тутуп силиfan наятлиқ Калами төгрисида [силәргә баян қилимиз] 2 (бу наятлиқ бизгә аян болуп, биз уни көрдүк. Шуниң билән бу һәктә гувалиқ беримиз һәмдә Ата билән биллә болуп, кейин бизгә аян болған шу мәңгүлүк наятни силәргә баян қилимиз) **3** — силәрниму биз билән сирдаш-һәмдәмликтә болсун дәп биз көргөнлиrimизни вә [Әйсаның] маңғинидәк охшаш меңиши аңлиfanlirimizni силәргә баян қилимиз. **4** Бизниң сирдаш-һәмдәмлигимиз Ата вә [бурун аңлап бақмиған] йеңи бир әмирни Униң Оғли Әйса Мәсиһ биләндер. **5** Әмәс, бәлки дәсләптин тартип силәр Силәрниң хошаллиғиңлар толуп ташсун тапшурувалған кона әмирни йезиватимән. дәп, буларни силәргә йезиватимиз. **6** Вә Ушбу әмир силәр бурундинла аңлап биз Униңдин аңлиған һәм силәргә баян қиливатқан сөз-каламдур. **7** Лекин йәнә қилидиган хәвиirimiz мана шудурки, Худа нурдур вә Униңда һеч қандақ қараңғулуқ һәм силәрдиму әмәл қилинмақта, чүнки һәмдәмлигимиз бар дәп турup, йәнила қараңғулуқ өтүп кәтмәктә, вә һәкиүй қаранғулуқта жүрсәк, ялған ейтқан вә нур аллиқачан чечилишқа башлиди. **8** Әгәр биз Униң билән сирдаш- 9 Кимдәким өзини «нурда яшаватимән» ү Өзи нурда болгинидәк бизму нурда маңсақ, дәп турup, қериндишини өч көрсә, у үндақта бизниң бир-биримиз билән сирдаш- бүгүнгичә қараңғулуқта туруватқан болиду. 10 Қериндишига мәнир-муһәббәт көрсәткән һәмдәмлигимиз болуп, Униң Оғли Әйса Мәсиһиң қени бизни барлиқ гунадин киши йоруклуқта турмақта, униңда гунаға паклайду. **9** Әгәр гунайимиз йоқ десәк, өз 11 Лекин қериндишини өч көргән киши өзимизни алдиган болимиз һәмдә биздә қараңғулуқтидуру; у қараңғулуқта мәниду һәкиүт турмайду. **10** Гуналиrimizni икрап 12 Мән буларни силәргә үзүн көзлирини қарифу қылсақ, У бизниң гуналиrimizни кәчүрүм 13 Мән буни силәргә йезиватимән, қилип, бизни барлиқ һәкәнжайызлиқтн пак қилишқа ишәшлик һәм адилдур. **11** Әгәр гуна қылмидуқ десәк, Уни յалғанчи қылса 14 Мән буни силәргә үзүн көзлирини қарифу қойған болимиз вә Униң сөз-калами биздин орун алмиған болиду.

2 И әзиз балилиrim, мән силәрни гуна садир қымисун дәп, бу сөзләрни үзүн көзлиrinизни биләмәйдү. Мабада бириси гуна садир қылса, Атиниң йенида бир ярдәмчи вәкиlimiz, үәни һәкәнжайызлиқтн үзүн көзлирини қарифу қиливәткән. **12** Мән буларни силәргә үзүн көзлиrinизни биләмәйдү, и әзиз балилиrim, чүнки гуналиriңлар Униң нами үчүн кәчүрүм қилинди. **13** Мән буни силәргә йезиватимән, и атилар, чүнки силәр Әзәлдин Бар Болгучини тонудуңлар. Мән буни силәргә үзүн көзлиrinизни биләмәйдү, и жигитләр, чүнки силәр үзүн көзлиrinизни биләмәйдү, и әзиз балилиrim, чүнки силәр Атини тонудуңлар. Мән буни силәргә йезиватимән, и атилар, чүнки силәр Әзәлдин Бар Болгучини тонудуңлар. Мән буни силәргә йезиватимән,

и жигитләр, чүнки силәр күчлүксиләр, Атида яшаватқан болисиләр; **25** вә Униң Худаниң сөз-калами силәрдә туриду вә бизгә қылған вәдиси болса дәл шу — силәр у рәэзил үстидинму ғәлибә қылдинлар. мәңгү наятылыштар. (aiōnios g166) **26** Силәрни **15** Бу дунияни вә бу дуниядикى ишларни аздурмаңы болғанларни нәзәрдә тутуп, сәймәңлар. һәр ким бу дунияни сөйсә, буларни силәргә яздим; **27** Силәр болсаңлар, Атиниң сөйгүси униңда йоқтур. **16** Чүнки силәр Униңдин қобул қылған мәсиһилгүчүчи бу дуниядикى барлық ишлар, йәни әттики Roḥ силәрдә турувериду, силәр һеч кимниң һәвәс, көзләрдики һәвәс вә наятыфа болған үгитишигә мұнтаж әмәссиләр; бәлки әна шу мәғрурлуқниң һәммиси Атидин қәлгән мәсиһилгүчүчи Roḥ силәргә барлық ишлар әмәс, бәлки бу дуниядик болғандур, халас; тоғрилиқ үгитиватқандәк (У һәктүр, һеч **17** вә бу дуния вә униңдикى һәвәсләрниң давамлиқ Униңда яшайдыган болисиләр. **28** ирадисигә әмәл қылғучи киши мәңгү Әмисә, и әзиз балилирим, давамлиқ Униңда яшайду. (aiōn g165) **18** Әзиз балилирим, туруп яшавериңлар. Шундақ қылсаңлар, У заманниң ахирқи сайти йетип қәлди; һәр қастан қайтидин аян болғанда қорқмас вә силәр дәжжалниң [ахир заманда] болимиз һәм У қәлгинидә Униң алдидә һеч келидиганлигини аңлигининәләрдәк, хижжаләт болуп қалмаймиз. **29** [Худаниң] әмәлийәттә болса һазирниң өзиңділә һәққаный екәнлигини билгән екәнсиләр, нургүн дәжжаллар мәйданға чиқти; һәққаныйлиқça әмәл қылғучиларниң бунинң заманниң ахирқи сайти болуп һәр бириниң униң тәрипидин тұтуулғучи қалғанлиғи бизгә мәлум. **19** Улар аримиздин екәнлигиниму билсәңлар керәк.

чиқти, лекин улар әслидә бизләрдин әмәс еди. Чүнки әгәр бизләрдин болған болса, аримизда туривәргән болатты. Лекин уларниң һеч қайсисиниң әслидә биздикиләрдин болмификалиги паш қылинғанлиғи үчүн улар аримиздин чиқип кәтти. **20** Һалбуки, силәр болсаңлар Мұқәддас Болғучидин қәлгән мәсиһилгүчүчи Rohtin несип болдуңлар вә шуниң үчүн силәр һәммә ишни билисиләр. **21** Силәргә бу хәтни йизишимдикى сәвәп, силәрниң һәққиәтни билмігәнлигиңлар үчүн әмәс, бәлки һәққиәтни билип, ялғанчиликниң һәққиәттін келип чиқмайдиганлигини билгәнлигиңлар үчүндүр. **22** Әмисә, ким ялғанчи? Әйсаның Мәсиһ екәнлигини инкар қылғучи киши булса, у ялғанчидур. Ата вә Огулни инкар қылғучи киши өзи бир дәжжалдур. **23** Кимдәким Огулни рәт қылса униңда Ата болмайду. Лекин Огулни етирап қылса, униңда Ата болиду. **24** Силәр болсаңлар, бурундин аңап келиватқиниңларни өзүңларда давамлиқ турғузувериңлар. Бурундин аңап келиватқиниңлар силәрдә давамлиқ туривәрсә, силәрму давамлиқ Огул вә

3 Қараңлар, Ата бизгә шундақ чоңкур мәнир-муһаббәт көрсәткәнки, биз «Худаниң әзиз балилири» дәп аталдуқ — вә биз һәққиәтәнму шундақ. Бу дуния шу сәвәптин бизни тонуп йәтмәйдүки, чүнки бу дуния Уни тонумиди. **2** Сөйүмлүклирим, биз һазир Худаниң әзиз балилири дурмиз; қәлгүсідә қандақ болидиганлигимиз теки очуқ аян қылинмиған. Бирақ У [қайтидин] аян қылинғанда, Униңға охаш болидиганлигимизни билимиз; чүнки шу чағда биз Униң әйнән Өзини көримиз. **3** Вә [Мәсиһкә] үмүт бағлиған һәр бир киши У пак болғандәк өзини паклимақта. **4** Гуна садир қылған киши [Худаниң] қануниға хилаплиқ қылған болиду. Чүнки гуна садир қылғанлиқ [Худаниң] қануниға хилаплиқ қылғанлықтур. **5** Һалбуки, силәр Уни гуналарни елип ташлаш үчүн дунияға келип аян қылинған вә шундақла Униңда һеч қандақ гуна йоқтур, дәп билисиләр. **6** Униңда яшаватқан һәр бир киши гуна садир қылмайду; кимдәким гуна садир қылса, Уни көрмігән вә Уни тонумиған болиду. **7** Әзиз балилирим, һеч кимниң силәрни

алдишиға йол қоймаңлар. һәкәнайлиққа 20 Шундақтиму, мабада қәлбимиз бизни әмәл қылгучи киши У һәкәнай болғинидәк әйиплісә, Худа болса қәлбимиздин йәнә һәкәнайдур. 8 Лекин гуна садир қылгучи үстүндүр, һәммиңи билгүчидур. 21 Иблистиндүр. Чүнки Иблис әлмисақтын Сөйүмлүклиrim, әгәр қәлбимиз бизни тартып гуна садир қилип кәлмәктә. Худаниң әйиплімисә, Худаниң алдида жүрәклик Оғлиниң дунияда аян қилинишидики туrimiz 22 вә шундақла Униңдин немини мәхсәт Иблисниң әмәллирини йоқитиштур. тилисәк шуниңға еришәләймиз; чүнки биз 9 Худадин туғулғучи гуна садир қылмайду; Униң әмирлиригә әмәл қилип, Уни хурсән Худаниң уруги униңда орун алғачқа, у қилидиган ишларни қилимиз. 23 Вә Униң гуна садир қилиши мүмкін әмәс, чүнки у әмри шуки, униң Оғли Әйса Мәсиһинң Худадин туғулғандур. 10 Худаниң балилири намыға етиқат қилишимиз һәмдә Униң билән Иблисниң балилири шуниң билән бизгә тапилигинидәк бир-биримизгә мәнир-пәриклинидуки, кимдәким һәкәнайлиққа муһәббәт көрситишимиздин ибарәттур. 24 әмәл қилмиса вә яки өз қериндишиға Униң әмирлиригә әмәл қилидиган киши мәнир-муһәббәт көрсәтмисә Худадин [Худада] яшайдиган вә [Худаму] униңда әмәстур. 11 Чүнки силәр дәсләптин аңлат яшайдиган болиду. Энди Худаниң биәдә келиватқан хәвәр маңа дәл шуки, бир- яшайдиганлигини билгинимиз болса, У биримизгә мәнир-муһәббәт көрситишими兹 бизгә ата қылған Роһтиндур.

керәктүр. 12 У рәзилдин болған, инисини өлтүргән Қабилға охшаш болмаслигимиз керәк; у немишкә инисини қәтл қылди?

Унин өзиниң қылғанлири рәзил, инисиниң қылғанлири һәкәнай болғанлиғи үчүн шундақ қылған. 13 Шуңа, и қериндашлар, бу дуния силәрни өч көрсә, буниңға һәйран қалмаңлар. 14 Биз қериндашларни сөйгәнлигимиздин, өлүмдин наятылқа өткәнлигимизни билимиз. Өз қериндишини сәймigүчи төхи өлүмдә туруватиду. 15

Кериндишиға өчмәнлик қылған киши қатилдур вә неч қандак қатилда мәңгүлүк наятынң болмайдиганлигини билисиләр.

(aiōnios g166) 16 Биз шуниң билән мәнир-муһәббәтниң немә екәнлигини билимизки, у биз үчүн Өз женини пида қылди; шуниңдәк бизмү қериндашлигимиз үчүн өз женимизни пида қилишқа қәриздардурмиз.

17 Амма кимки бу дунияда мал-мүлки туруп, қериндишиниң мұнтаҗлигини көрүп туруп, униңға көкси-қарнини ачмиса, бундақ кишидә нәдиму Худаниң мәнир-муһәббити болсун? 18 Әзиз балилирим, сөз билән вә тил билән әмәс, бәлки әмәлдә вә һәкүқәттә мәнир-муһәббәт көрситәйли. 19 Биз шундақ ишлар билән өзимизниң һәкүқәттин болғанлигимизни биләләймиз вә [Худаниң] алдида қәлбимизни хатиржәм қилалаймиз.

4 Сейүмлүклиrim, һәр бир [«вәний қылғучи»] роһларниң һәммисигила ишинивәрмәнлар, бәлки бу роһларниң Худадин кәлгән-кәлмігәнлигини пәриклиндүрүш үчүн уларни синаңлар. Чүнки нургун сахта пәйғәмбәрләр дуниядикى жай-жайларға пәйда болди. 2 Худаниң Роһини мундақ пәриклиндүрәләйсиләр: Әйсани, йәни дунияға инсаний тәндә қәлгән Мәсиһини етирап қылғучи һәр бир роһ Худадин болиду; 3 вә дунияға инсаний тәндә қәлгән Әйса Мәсиһини етирап қылмайдиган роһ Худадин қәлгән әмәс. Бундақларда әксичә дәжжалниң роһи ишләйдү; силәр бу роһниң келидиганлиги тоғрилиқ аңлиған единцлар вә дәрвәқә у һазир дунияда пәйда болди.

4 Әй әзиз балилирим, силәр болсанылар Худадин болғансиләр вә уларниң үстидин галип кәлдинлар; чүнки силәрдә Турғучи бу дунияда турғучидин үстүндүр. 5 Улар болса бу дунияға мәнсуп; шуңа улар бу дунияниң сөзлирини қилиду вә бу дуниядикиләр уларға қулақ салиду. 6 Биз болсақ Худадин болғанмиз; Худани тонуған киши бизниң сөзлиrimизни аңтайду. Худадин болмиған киши болса бизниң сөзлиrimизни аңлимайду. Мана буниңдин һәкүқәтниң алдида қәлбимизни хатиржәм қилалаймиз.

Роһи билән езитқулуқниң роһини пәрик жазаси билән бағлинишилкүр; қорқунучи етәләймиз. 7 И сөйүмлүклирим, бир- бар киши мәһир-муһәббәттә камаләткә биримизгә мәһир-муһәббәт көрситәйли; йәткүзүлгән әмәстур. 19 Биз мәһир-муһәббәт чүнки мәһир-муһәббәтниң өзи Худадиндур көрситимиз, чүнки Худа алди билән бизгә вә мәһир-муһәббәт көрсәткүчиниң һәр мәһир-муһәббәт көрсәтти. 20 Әгәр бириси бири Худадин туғулған болиду вә Худани «Худани сәйимән» дәп туруп, қериндишиға тонуиду. 8 Мәһир-муһәббәт көрсәтмігүчи өчмәнлик қылса, у ялғанчидур. Чүнки көз киши Худани тонумиған болиду; чүнки алдидики қериндишини сәймігән йәрдә, Худа Өзи мәһир-муһәббәттүр. 9 Худаниң көрүп бақыған Худани қандақмұ сейсун? мәһир-муһәббәтті биздә шуниң билән 21 Шуңа биздә Униңдин: «Худани сәйгән ашқара болдик, Худа бизни Униң арқылы қиши қериндишиниму сейсун» дегән әмир наятықа еришсун дәп бирдин-бир йеганә бардур.

Оғлини дунияға әвәтти. 10 Мәһир-муһәббәт дәл шуниндин аянки, бизләрниң Худани сейгінимиз билән әмәс, бәлки У Өзи бизни сейүп гуналиримизниң жазасини көтәргүчи кәфарәт болушқа Өз Оғлини әвәткини билән аяндур. 11 И сөйүмлүклирим, Худа бизгә шу қәдәр мәһир-муһәббәт көрсәткән йәрдә, бизму бир-бirimizgә мәһир-муһәббәт көрситишкә қәриздардurmиз. 12 Неч ким неч қаған Худани көргән әмәс; лекин бир-бirimizgә мәһир-муһәббәт көрсәтсәк, Худа биздә яшайду вә униң мәһир-муһәббәтті биздә камаләткә йәткән болиду. 13 Биз бизниң Униңда яшаватқанлигимизни вә Униң биздә яшаватқанлигини шуниндин билимизки, У Өз Роһини бизгә ата қылған. 14 Биз шуни көргән вә шундақла шунинға гувалиқ беримизки, Ата Оғулни дунияға құтқузғучи болушқа әвәтти. 15 Әгәр кимдәким Әйсани Худаниң Оғли дәп етирап қылса, Худа униңда, уму Худада яшайду. 16 Биз болсақ Худаниң бизгә болған мәһир-муһәббәттіни тонуп йәттүк, шундақла униңға толиму ишәндүк. Худа Өзи мәһир-муһәббәттүр вә мәһир-муһәббәттә яшиғучи киши Худада яшайду, Худаму униңда яшайду. 17 Мошундақ болғанда, мәһир-муһәббәт биздә мукәммәллишиду; шуниң билән биз сорақ күнидә хатиржәм-қорқмас болалаймиз. Чүнки Әйса қандақ болуватқан болса бизму һазир бу дунияда шундақ болуватимиз. 18 Мәһир-муһәббәттә қорқунуч йоқтур; камил мәһир-муһәббәт қорқунучни һайдал үйкә чиқириду. Чүнки қорқунуч Худаниң

5 Әйсаниң Мәсиһ екәнлигигә ишәнгән һәр бир киши Худадин туғулған болиду; вә түфдүрғучи [Атини] сейидиган һәр бир киши Униңдин туғулғучиниму сәйиду. 2 Биз өзимизниң Худаниң балилирини сейидиганлигимизни шуниндин билимизки, Худани сейүп, Униң әмирилиригә әмәл қилишимиздиндур. 3 Худани сейүш Униң әмирилиригә әмәл қилиш демәктүр; вә Униң әмирилиридә турмақ еғир иш әмәстур. 4 Чүнки Худадин туғулғанларниң һәммиси бу дуния үстидин ғәлиә қилиду; вә дунияниң үстидин ғәлиә қилғучи күч – дәл бизниң етиқатимиздур. 5 Бу дунияниң үстидин ғәлиә қилғучи зади кимләр? Пәкәт Әйсани Худаниң Оғли дәп етиқат қилғучилар әмәсму? 6 У болса су вә қан арқылы қәлгән зат, йәни Әйса Мәсиһдур; Униң келиши пәкәт су биләнла әмәс, бәлки қан биләнму еди. Вә бу ишларға гувалиқ бәргүчи болса Роһтур, чүнки Роһ Өзи һәқиқәттүр. 7 Чүнки Униң тогрилиқ үч гувалиқ бәргүчи бар: – 8 булар Роһ, су вә қандын ибәрәттүр. Бу үчинин [гувалиғи] бирдур. 9 Әгәр биз инсанларниң гувалиқини қобул қылсақ, Худаниң гувалиғи буларниңкидин үстүндүр. Худа Өз Оғли тогрисида шундақ гувалиқ бәргән – 10 (Худаниң Оғлиға етиқат қылған кишинин ичидә шу гувалиқ бардур; бирақ Худаға ишәнмигән киши Уни ялғанчи қылған болиду, чүнки У Худаниң Өз Оғлини тәстиқлиған гувалиғига ишәнмигән) 11 гувалиқ дәл шудурки, Худа бизгә мәңгүлүк

һаятни ата қилди вә бу һаятлиқ Униң Оғлидидур. (aiōnios g166) **12** Шуңа Оғулға егә болған киши һаятлиққа егә болған болиду; Худаниң Оғлиға егә болмифан киши һаятлиққа егә болмифан болиду. **13** Мән буларни Худаниң Оғлиниң намиға етиқат қылған силәргө силәрниң мәңгүлүк һаятқа егә болғанлиғиңдерни билишиңлар үчүн яздым. (aiōnios g166) **14** Вә бизниң Униңға болған толук ишәш-хатиржәмлигимиз шундаққи, Униң ирадасигә мувапиқ һәр қандақ бир ишни тилисәк, У бизни аңладыу. **15** Уни һәр немә тиличинимизни аңладыу дәп билгән екәнмиз, дуайимизда Униңдин тиличинимизгә ериштуқ, дәп билимиз. **16** Бириси қериндишиниң өлүмгә мәһкүм қылмайдыған бир гуна садир қылғанлиғини көрсә, униң үчүн дуа қылсун; вә Худа өлүмгә мәһкүм қылмайдыған гуна садир қылғанлар үчүн униңға һаятлиқ ата қилиду. Өлүмгә мәһкүм гунаму бардур. Униң тоғрисидин тилисүн, демәймән. **17** Һәммә һәкканийәтсизлик гунадур; вә өлүмгә мәһкүм қылмайдыған гунаму бар. **18** Худадин туғулғучиниң гуна садир қылмайдығанлигини билимиз; чүнки әслидә Худадин туғулған Зат бундақ кишини қоғдан қалиду вә әшу рәзил униңға тегәлмәйду. **19** Әнді өзимизниң Худадин болғанлигимиз өзимизгә мәлум;amma пүткүл дуния болса у рәзилниң илкىдидур. **20** Йәнә бизгә мәлүмки, Худаниң Оғли дунияға қелди вә һәқиқий Болғучини тонушимиз үчүн көңлимизни йорутти; вә биз һәқиқий Болғучиниң Өзидә, йәни Униң Оғли Эйса Мәсінәдә яшаватимиз. У болса һәқиқий Худа вә мәңгүлүк һаятлиқтур! (aiōnios g166) **21** Әзиз балилирим, өзүңларни һәр қандақ бутлардин сақлаңлар.

Юһанна 2

дидар көрүшүп сөзлишишни арзу қилимән.

13 Худа тәрипидин талланған һәдәңниң

балилиридин саңа салам!

1 2 Мәнки ақсақалдин [Худа тәрипидин]

талланған ханимға вә униң әзиз балилириға салам! Мән силәрни һәқиқәттә сейимән вә ялғуз мәнла әмәс, йәнә һәқиқәтни тонуғанларниң һәммиси биздә яшаватқан вә шундақла әбәткичә бизгә яр болидиган һәқиқәтни дәп силәрни сейиду.

(aiōn g165) 3 Худаатидин вә Атиниң Оғли Рәб Әйса Мәсиһтин шапаәт, рәһим-шәпкәт вә хатиржәмлик силәргә һәқиқәт вә меһир-муһәббәт ичидә болиду! 4 Балилирииңиң арисида биз Атидин әмир тапшурувалғандәк һәқиқәттә маңғанларни көргиним үчүн интайин хүрсән болдум. 5 Әнди, һөрмәтлик ханим, мән сәндін бир-биrimizgә меһир-муһәббәт көрситәйли, дәп етүнимән. Мениң саңа йезип өтүнгиним йеңи бир әмир әмәс, бәлки дәслептин тартип биздә бар әмирдур 6 (меһир-муһәббәт шуки, униң әмириригә әмәл қилип меништур). Мана бу әмир силәр бурундин тартип аңлат келиватқандәк, униңда менишиңлар үчүн силәргә тапиланғандур. 7 Чүнки нурғун алдамчилар дунияниң жай-жайлирида чиқти. Улар Әйсаның дунияға инсаний тәндә кәлгән Мәсиһ екәнлигини етирап құлмайду. Бундақлар дәл алдамчи вә дәжжалдур.

8 Биз вә өзүңлар сиңдүргөн әжирни йоқитип қоймай, бәлки толук инъамға егә болушуңлар үчүн, өзүңларға ағаһ болуңлар.

9 Кимки Мәсиһниң тәлимидин һалқип чиқип, униңда чиң турмиса, Худа униңға егә болмайду. Лекин Униң тәлимидә чиң турғучи болса, Ата һәм Оғул униңға егә болиду. 10 Әгәр бириси Униң тәлимини елип кәлмәй силәрниң йениңларға кәлса, уни өйүңларға башлаймаңлар һәм униңға саламму бәрмәңлар. 11 Чүнки ундақ адәмгә салам бәргән киши униң рәзил әмәллиригә шерик болғучидур. 12 Силәргә пүтидиган йәнә көп сөзлирим бар еди; лекин қәрәз билән сияһни ишләткәндин көрә, хошаллиғимизниң толуп тешиши үчүн йениңларға берип

Юханна 3

һәқиқәт екәнлигини сәнму билисән. 13 Саңа

язидиган йәнә көп сөзлирим бар еди; лекин

1 Мәнки ақсақал өзүм һәқиқәттә сейгән қаләм билән сияһни ишләткәндін көрә, **14** сәйүмлүк Гаюсқа салам! **2** И сәйүмкүк Сән билән пат арида диңар көрүшүшни арзу [достум], жениң гүлләнгәндәк, һәммә қилимән; шу чаңда дәқәмдәдә сөзлишишимиз, ишлириңниң гүллинишигә вә тениңниң Саңа хатиржәмлик яр болғай! Достлардин саламәт болушыға тиләкдашмән. **3** саңа салам. Сәнму [у йәрдики] достларға Қериндашлар келип, сәндә болған исим-фамилиири бойичә мәндидин салам һәқиқәт тоғрилиқ гувалиқ бәргәндә, мән ейтқайсән.

интайин бәк хошалландым; чүнки сән һәқиқәттә давамлиқ меңиватисән. **4** Маңа нисбәтән, әзиз балилиримниң һәқиқәттә меңиватқанлигини аңлаштынму чоң хошаллиқ йоқтур. **5** Сәйүмлүк [достум], йениңға барған қериндашларға (гәрчә улар саңа натонуш болсыму) қылғанлириңниң һәммисидә ихласмәнлигиң испатлиниду.

6 Улар жамаәт алдидә сениң бу меһир-муһаббитиң тоғрисида гувалиқ бәрди. Уларни йәнә Худаниң йолига лайиқ сәпиригә узитип қойсан, яхши қылған болисән. **7** Чүнки улар [сәпәрдә] ят әллик [етиқатсизлардин] heч немә алмай, шу мубарәк нам үчүн йолға чиқти. **8** Шуңа, һәқиқәт билән хизмәтдаш болуп тәң ишилигүчи болуш үчүн биз шундақтарни қоллап-құвәтлишиմизгә тогра келиду. **9** Бу тоғрилиқ жамаәткә мәктүп яздим. Лекин уларниң арисида өзини чоң тутуп, жамаәткә баш болуш тамасида болған Диотрәпәс бизни қобул қылмайду. **10** Шуниң үчүн мән барғанда, унин қылған әскиликлирини, йәни унин бизниң үстимиәдин қылған рәзил сөзлири билән ғәйвитини йүзигә салимән; у униңлиқ биләнла тохтап қалмайду, йәнә [сәпәрдик] қериндашларни қобул қылмайла қалмай, қобул қылмақчи болғанларниму тосиdu вә һәтта уларни жамаәттин қоғлап чиқириватиду. **11** И сәйүмлүк [достум], яманлықтын әмәс, яхшилиқтын үлгә алғин. Яхшилиқ қылғучи Худадиндур. Яманлық қылғучи Худани heч көрмигәндур. **12** Демитриусни болса һәммәйлән, һәтта һәқиқәтниң өзи яхши гувалиқ берип тәрипләйдү. Бизму униңға гувалиқ беримиз вә гувалиғимизниң

Йәһуда

1 Эйса Мәсиһинң қули, Яқупниң ииниси мәнки Йәһудадин чақирилғанларға, йәни Худа Атимиз тәрипидин сөйүлгән, Эйса Мәсиһ тәрипидин қоғдилип кәлгәнләргә салам. 2 Силәргә рәхимдиллиқ, аманлиқ – хатиржәмлик вә меһир-муһаббәт һәссиләп ата қилингай! 3 И сөйүмлүклирим, мән әсли силәргә ортақ бәһримән болуватқан нижатимиз тогрисида хәт үезишқа зор иштияқым болсуму, лекин назир бунин орниға силәрни муқәддәс бәндиләргә бир йолила аманәт қилинған етиқатни қолунлардин бәрмәсликкә жиһдий күрәш қилишқа жекиләп ушбу хәтни язмисам болмиди. 4 Чүнки мәлүм кишиләр – ихлассиз адәмләр, хелә бурунла муну сораққа тартилишқа пүтүлгәнләр араңларға сукунуп киривалған. Улар Худаниң меһир-шәпкүитини бузуклуқ қилишниң баницыға айландурувалған, бирдин-бир Егимиз вә Рәббимиз Эйса Мәсиһтин танған адәмләрдүр. 5 Шунин үчүн мән силәргә шуни есиңларға қайтидин селишни халаймәнки (гәрчә силәр бурун һәммә ишлардин хәвәрләндүрүлгән болсаңларму), бурун Рәб [Өзиң үчүн] бир хәлиқни Мисирдин қутқузған болсуму, уларниң ичиқики [Өзигә] ишәнмигәнләрни кейин һалак қилди. 6 [Вә силәр шуниму билисиләрки], әслидике орнида турмай, өз маканини ташлап кәткән пәриштиләрни Рәб улуқ [қиямәт] құниниң соригиғиңе мәңгү кишинәләп мудһишиң қараңгулықта солап сақламиқта. (aiðios g126) 7 Содом вә Гоморра вә уларниң әтрапидике шәһәрләрдикиләрму шу охшаш йолда, йәни шу [пәриштиләргә] охшаш учига чиққан бузукчиликқа вә ғайрий шәһвәтләргә берилип кәткән, [кейинки дәвиirlәр] уларниң ақивитидин ибрәт алсун үчүн мәңгүлүк от жазасыға өрнәк қилинил көйдүрүлгән. (aiðios g166) 8 Лекин мөшү «чүш көргүчиләр» шу охшаш йол билән адәмләрниң тәнлириниму булғымақта, улар һоқуқ егилиригә сәл қарығучилардин

болуп, [әрштики] улуқларғиму һақарәт қилишмақта. 9 Лекин һәттә баш пәриштә Микаилмұ Мусаниң жәсити тоғрисида Иблис билән музакиရे қилип талаштартиш қылғанда, уни һақарәтлик сөзләр билән әйипләшкә петиналмифан, пәқәт «Сана Пәрвәрдигарниң Өзиң тәнбин бәрсүн» дәпла қойған. 10 Лекин бу кишиләр өзлири чүшәнмәйдиган ишлар үстидә күпүрлүк қилиду. Бирақ улар һәттә әқилсиз һайванлардәк өз тәбиитиниң инкасалири бойичә чүшәнгиниң яшап, шу арқилик өзлирини һалак қилиду. 11 Буларниң һалиға вай! Чүнки улар Қабилниң йоли билән маңди, мал-мұлукни дәп Балаамниң азған йолига өзини атти вә улар Корәнниң асийлиқ қылғиниға [охшаш] ахир һалак болиду. 12 Улар мәһир-муһаббәтни тәбрикләш зияпәтлириңларға heч тартынмай силәр билән биллә дахил болидиган, өзлиринила бақидиган хәтәрлик хада ташлардур. Улар шамаллардин һайдилип кәлгән ямғурсиз булат, йилтизидин қомуруп ташланған, кәч күздики мевисиз дәрәқләр, иккى қетим өлгөнләр! 13 Улар деңизниң давалғуватқан, бужғунлуқ долқунлири, улар өз шәрмәндичилигини қусмақта; улар езип кәткән юлтузлар болуп, уларға мәңгүлүк қап қараңгулықниң зулмити назирлап қоюлғандур. (aið 9165) 14 Адәм атиниң үттегинчи әвләди болған һанох бу кишиләр тогрисида мундақ бешарәт бәргән: – «Мана, Рәб түмәнмиңлиған муқәддәслири билән келиду, 15 У пүткүл инсанларни сорақ қилип, барлық ихлассизларниң ихлассизларчә жүргүзгән барлық ихлассизларлириға асасән, шундақла ихлассиз гунакарларниң Өзини һақарәтлигән барлық әсәбий сөзлиригә асасән уларни әйипкә буйруйду». 16 Бу кишиләр һаман фотулдап, ағринип жүриду, өз һәвәслириниң кәйнинг кириду; ағзидә йоғанчилиқ қилиду, өз мәнпәйтини көзләп башқыларға хушамәтчилик қилиду. 17 Лекин, и сөйүмлүклирим, Рәббимиз Эйса Мәсиһиниң расулириниң алдин-ала ейтқан сөзлирини есиңларда тутуңларки, 18 улар

силәргә: «Ахир заманда, өзиниң ихлассиз һәвәслириниң кәйнигә кирип, мазаң қылгучилар мәйданға чиқыду» дегән еди.

19 Мошундаң кишиләр бөлгүнчилік пәйда қилидиган, өз тәбиитигә әгәшкән, Роһқа егә болмған адәмләрдур. 20 Лекин силәр, и сөйүмлүклирим, әң муқәддәс болған етиқатиңларни һүл қилип, өзүңларни қуруп чиқыңлар, Муқәддәс Роһта дуа қилип, 21 адәмни мәңгүлүк наятқа елип баридиган Рәббимиз Әйса Мәсиһниң раһимдиллигини тәлмұрұп құтұп, өзүңларни Худаниң меһир-мухәббити ичидә тутуңлар. (aiōnios g166) 22 Иккилинап қалғанларға роһим қилиңлар; 23 бәзиләрни от ичидин жулувлелип құтудурувеңиңлар; бәзиләрғә һәтта әтлиридин нижасәт чүшүп булғанған кийим-кечигигиму нәпрәтләнгән һалда қорқунуч ичидә рәһим қилиңлар. 24 Амма силәрни йолда тейилип кетиштин сақлап, ечилип-йейилип Өзиниң шәрәплик һозурида әйипсиз турғузушқа Қадир Болгучига, йәни Қутқузғучимиз бирдин-бир Худага Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ шан-шәрәп, 25 һәйвәт-улуклуқ, қудрәт вә һоқуқ әзәлдин бурун, назирму та барлық заманларғичә болғай! Амин! (aiōn g165)

Вәхий

1 Бу китап Эйса Мәсиһниң вәхийиси, йәни Худа Униңға Өз қул-хизмәткарлирига йекин қәлгүсідә йүз бериши муқәррәр болған ишларни көрситиши үчүн тапшурған вәхийдур. Мәсиһ буни Өз пәриштисини әвәтип қули Юханнаға аламәтләр билән аян қилди. **2** Юханна болса Худаниң сөз-калами һәмдә Эйса Мәсиһ төгрисидики гувалиққа көргәнлириниң һәммисигә гувалиқ бәрди. **3** Бу бешарәтни окуп бәргүчи вә униң сөзлирини аңлат, униңда йезилғанларға итаёт қылғучи бәхитликтүр! Чүнки вәхийиниң вақти йекиндүр. **4** Мәнки Юханнадин Асия [өлкисидики] йәттә жамаәткә салам! һазир бар болған, еткәндиму болған һәм қәлгүсіде Кәлгүчидин, Униң тәхтиин алдидики йәттә Роһитин **5** вә садиқ Гувачи, өлүмдин тунжы Тирилгүчи, жаһандики падишаларниң һөкүмрани болған Эйса Мәсиһтин силәргә мәнир-шәпкәт вә хатиржәмлик болғай. Әнди бизни сөйгүчи, йәни Өз қени билән бизни гуналиrimиздин жуйған **6** вә бизни бир падишалиққа уюштуруп, Өз Атиси Худаға қаһинлар қылғанға барлық шан-шәрәп вә күч-құдрат әбәдил-әбәткіча болғай, амин! (*aīn g165*) **7** Мана, У булултар билән келиду, шундақла һәр бир көз, һәтта Уни санжығанларму Уни көриду. Йәр йүзидики пүткүл қабила-хәлиқ У сәвәплик аһ-зар көтириду. Шундақ болиду, амин! **8** Мән «Алфа» вә «Омега», Муқәддимә вә Хатимә Өзүмдурмән, һазир бар болған, бурунму бар болған һәм қәлгүсидиму бар Болгучидурмән, шундақла һәммиғә Қадирдурмән, дәйду Пәрвәрдигар Худа. **9** Силәниң қериндишиңлар һәм силәр билән биргә Әйсада болған азап-оқубәт, падишалиқ вә сәвир-тақәттін ортақ несипдишиңлар болған мәнки Юханна Худаниң сөз-калами вә Әйсаниң гувалиғи вәҗидин Патмос дегән аралда [мәһбүс] болуп туруп қалғандым. **10** «Рәбニң құны»дә мән Роһиниң илкігә елинишим билән, кәйнимдин канай авазидәк күчлүк бир авазни аңлидим.

11 Бу аваз: «Көридиганлирицни китап қилип яз вә уни йәттә жамаәткә, йәни Әфәсус, Смирна, Пәргамум, Тиятира, Сардис, Филаделфийә вә Лаодикиядики жамаәтләргә әвәт» деди. **12** Маңа сөз қылған авазниң кимниң екәнлигини көрүш үчүн кәйнимгә бурулдум. Бурулғинимда, көзүмгә йәттә алтун чирақдан **13** вә уларниң оттурисида учисига путлириғичә үшүп туридиган тон кийгән, көксигә алтун кәмәр бағлиған Инсаноғлиға охшайдиган бири көрүнди. **14** Униң баш-чечи ақ жуңдәк, һәтта қардәк аппақ еди вә көзлири гоя ялқунлап турған оттәк еди. **15** Путлири хүмданда тавлинип пақириған түчқа охшайтты, авази шарқирап еківатқан нурғун суларниң авазидәк еди. **16** У оң қолида йәттә юлтуз тутқан болуп, ағзидин иккى бислиқ еткүр қылғыч чиқип туратти. Чираи худди қуяшниң толук күчидә парлиғандәк ярқын еди. **17** Уни көргинимдә, айғыға өлүктәк жиқилдим. У оң қолини үстүмгә тәккүзүп мундақ деди: — Қорқма, Авалқиси вә Ахиркиси **18** һәмдә һаят Болғучи Өзүмдурмән. Мән өлгән едим, амма мана, Мән әбәдил-әбәткіча һаяттurmән, өлүм вә тәһтисараниң ачқучлири қолумдидур! (*aīn g165, Hadēs g86*) **19** Шуниң үчүн, көргән ишларни, һазир болуватқан ишларни вә булардин кейин болидиган ишларни йезип қалдур. **20** Сән оң қолумда көргән йәттә юлтузниң вә йәттә алтун чирақданниң сири мана мундақ — йәттә юлтуз йәттә жамаәтниң әлчилири вә йәттә чирақдан болса йәттә жамаәттур.

2 — Әфәсустике жамаәтниң әлчисигә мундақ язғин: «Оң қолида йәттә юлтузни тутуп, йәттә алтун чирақданниң оттурисида Маңғучи мундақ дәйду: **2** — Сениң әжир-әмәллириңи, тартқан жапалириңи һәм сәвир-тақитиңи, рәзил адәмләрниң қылмишлириға чидап туралмайдиганлиғиңи, шундақла расул болмисиму өзлирини расул дәп ативалғанларни синап, уларниң ялғанчи болғанлиғини тонуғанлиғиңиму

билимән. 3 Шундақ, сениң сәвир-тақәт барки, араңларда Балаамниң тәлимигә қиливатқанлиғиңи, Мениң намим әгәшкәнләрдин бәзиләр болмақта — Балаам вәжидин жапа-мушәккәткә бәрдашилқ болса Балақа Ибраилларни бутқа атап бәргәнлигиңи амма еринмігәнлигиңи қурбанлиқ қилинған гөшни йейиш вә билимән. 4 Лекин саңа шу бир етиразим жинсий бузуклуқ қилишқа аздурушни барки, сән өзүндикі дәсләпкі меһир- үгәткән еди. 15 Шуниңға охшаш, силәрниң муһәббәттин ваз кәчтиң. 5 Шуңа қайси араңларда Николас тәрәпдарлириниң һаләттин жиқилип чүшкәнлигиңи тәлимини тутқанларму бар. 16 Шуниң есіңгә елип товва қылғин, авалқи үчүн, товва қыл! Үндақ қылмисаң, йениңға әмәлләрни қайта қылғин. Болмиса тез арида берип, ағзимдикі қиличим йениңға келимән вә товва қылмисаң билән шуларға һүжүм қилимән. 17 Кулиқи чиракдениңи жайидин йөтківетимән. барлар Роһниң жамаәтләргә дегәнлирини 6 Бирақ, сениң шу артуқчиліғиң барки, аңлисун! Ғәлибә қылғучилар болса йошуруп Мән Өзүм нәпрәтлинидіған Николас қойған маннадин беримән вә һәр биригә тәрәпдарлириниң қылмишлиридин сәнму бирдин ақ таш беримән. Таш үстидә нәпрәтлинисән. 7 Кулиқи барлар Роһниң йеңи бир исим пүтүклүк болиду, шу жамаәтләргә дегәнлирини аңлисун! Ғәлибә исимни уни қобул қылған кишидин башқа қылғучиларни Худаниң жәннитиниң heч ким билмәйду». 18 — Тиятирадики оттурисидики наятылқ дәригиниң жамаәтниң әлчисигә мундақ язғин: — мевилиридин йейишкә мүйәссәр қилимән». «Көзлири ялқунлиған отқа вә пүтлири 8 — Измирдикі жамаәтниң әлчисигә мундақ пақирақ түчә охшайдыған Худаниң Оғли язғин: — «Авалқиси вә Ахиркиси, өлгән мундақ дәйду: 19 — Сениң әмәллириңи, вә Тирилгүчи мундақ дәйду: 9 — Сениң меһир-муһәббитиңи, етиқатиңи, әжир-азап-оқубәтлириңи вә намратлиғиңи хизметиңи вә сәвир-тақитиңи, шундақла билимән (лекин сән бай!), Йәһүдий һазирқи әмәллириңиң авалқидин ешип әмәс туруп өзлирини Йәһүдий дәвәлған, чүшүватқанлиғиниму билимән. 20 Лекин, Шәйтаниң бир синагоги болғанларниң саңа шу бир етиразим барки, өзини төһмәтлириниму билимән. 10 Алдиңда пәйғембәр дәп ативалған әшу хотун чекидіған азап-оқубәтләрдин қорқма. Йизәбәлгә йол қоюватисән. У хотун кул-Мана, Иблис араңлардин бәзилириңларни хизметкарларымға тәлим берип, уларни синилишиңлар үчүн зинданға жинсий бузуклуқ қилишқа вә бутқа атап ташлитиду. Силәр он құн қиинилисиләр. нәзири қилинған гөшни йейишкә аздурмақта. Таки өлгічә садиқ болғин, Мән саңа 21 Мән униңға товва қылғидәк вақыт бәргән наятылқ тажини кийдүримән. 11 Кулиқи едим, лекин у өз бузуклуғыға товва қилишни барлар Роһниң жамаәтләргә дегәнлирини халимайду. 22 Әнди мана, Мән уни [еғир аңлисун! Ғәлибә қылғучилар иккінчи кесәл] орниға ташлап ятқузымән вә униң өлүмниң зийиниға һәргиз учримайду!». билән зина қылғанлар қылмишлириға 12 — Пәргамумдикі жамаәтниң әлчисигә товва қылмиса, уларниму еғир азапқа мундақ язғин: — «Иккі бислиқ өткүр чөмдүримән. 23 Униң пәрәентлириниму қиличи бар Болғучи мундақ дәйду: 13 — Мән әжәллик кесәл билән уримән. Шу чағда, сән олтарған йәрни, йәни Шәйтаниң тәхти барлық жамаәтләр нийәт-нишанларни болған жайни билимән. Шундақтиму, сән вә қәлбләрни күзитип тәкшүргүчиниң Мениң намимни чиң тутуп, һәтта садиқ Өзүм екәнлигимни, шундақла Мениң һәр гувачим Антипас маканинда, йәни Шәйтаниң бириңларға қылған әмәлийитиңларға турған жайда қәтл қилинған күнләрдіму, яриша яндуридиганлиғимни билиду. 24 Маңа қылған етиқатиңдин тенип кәтмидиң. Лекин, Тиятирадики қалғанларға, йәни 14 Лекин саңа шу бир нәччә етиразим бу тәlimни қобул қылмифанлар (уларниң

пикри бойичә, Шәйтаниң аталмиш «чоңкур егә Болғучи, ачсам һеч ким япалмайду, сирлири»ни үгәнмигәнләр), йәни силәргә япсам һеч ким ачалмайду дегучи муны шунни ейтимәнки: Өзүңларда бар болғанни ишларни дәйдү: 8 — Сениң әмәллириңи Мән кәлгичә чиң тутуңлар. Устүңларға билимән. Сениң бир аз күчүң болғач сөзбүниңдин башقا жүкни артмаймән. 26 каламимға итаәт қылғиниң вә намимдин Ғәлибә қылғучиларға, йәни әмәллиrimни тенип кәтмигиниң үчүн, алдиңда һеч ким ахиргичә чиң тутқан кишиләргә болса, япалмайдиган бир ишикни ечиң қойдум. уларға пүткүл әлләргә һаким болуш 9 Мана, Шәйтаниң синағогидикиләрдин, һоқуқини беримән. 27 Мана бу Атам Маңа Йәһүдий әмәс туруп өзлирини Йәһүдий бәргән һоқуққа охшаш һоқуқтур: — «У дәп ативалған ялғанчиларни болса шундақ уларни төмүр калтәк билән падичидәк ақиәвәткә қалдурумәнки, уларни келип башқуруп, сапал қаçıларни уруп чақындаң сениң айигинға баш уридиган вә Мениң тар мар қилиду». 28 Мән униңға таң сени сөйгәнлигимни билидиган қилимән. 29 Кулиқи 10 Сән Мениң сәвири-тақәт йолумдикі барлар Роһниң жамаәтләргә дегәнлирини сөз-каламимни сақлап әмәл қилишиң аңлисун!»

3 — Сардистики жамаәтниң әлчисигә мундақ язғин: — «Худаниң йәттә Roһи вә йәттә юлтузиниң Егиси Болғучи мундақ дәйдү: — Сениң әмәллириңи вә шундақла «һаят» дегән нам-абрююңиң барлығини, лекин әмәлийәттә өлүк екәнлигиңи билимән. 2 Шуңа, ойған, сениңдә бар болған, амма өләй дәп қалған [хисләтлириңи] күчәйт; чүнки Худайим алдида әмәллириңиң түгәл әмәслигини билдим. 3 Униң үчүн [сөз-каламни] қандак қобул қилип аңлиғиниңни ядинға кәлтүрүп, уни чиң тутуп товва қылғин. Лекин ойғанмисаң Мән оғридәк үстүңкә келимән вә сән қайси сааттә үстүңгә келидигинимни һәргиз билмәйсән. 4 Лекин Сардиста өз кийимлиригә дағ тәккүзмigен бир нәччә шәхс бар. Улар ақ кийим кийип Мән билән биллә маңиду, чүнки улар буниңға лайиқтур. 5 Ғәлибә қылғучилар мана шундақ ақ кийимләрни кийиду. Мән уларниң намини һаятлик дәптиридин һәргиз өчүрмәймән, бәлки уларниң намини Атам Худаниң вә Униң пәриштилириниң алдида очуқ етирап қилимән. 6 Қулиқи барлар Роһниң жамаәтләргә дегәнлирини аңлисун!» 7 — Филаделфийәдикى жамаәтниң әлчисигә мундақ язғин: — «Муқәддәс вә һәкикىй Bolғучи, шундақла Давутниң ачқучига

үчүн бу дуниядикى инсанларни синашқа пүткүл йәр йүзигә چүшидиган вабалиқ синақниң вақит-сайти кәлгәндә сени униңдин сақлап қоғдан қалимән. 11 Мән пат арида келимән. Таҗиңни һеч кимниң тартивалмаслиги үчүн, өзүндә бар болғанни чиң тутқин. 12 Ғәлибә қылғучини болса, Худайимниң ибадәтханисига түврүк қилимәнки, у у йәрдин әсла чиқмайду. Мән униң үстүгө Худайимниң намини, Худайимниң шәһириниң намини, йәни әрштин — Худаниң йенидин چүшидиган үеци Йерусалимниң намини вә Мениң үеци намимни язимән. 13 Кулиқи барлар Роһниң жамаәтләргә дегәнлирини аңлисун!» 14 — Лаодикиядики жамаәтниң әлчисигә мундақ язғин: — «Амин Аталғучи, йәни Садиқ вә һәкикىй Гувачи, Худаниң кайнитиниң келип чиқишиниң Сәвәпчиси мундақ дәйдү: 15 Сениң әмәллириңи билимәнки, сән соғму әмәс, қызиқму әмәс. Мән сениң я соғ я қызиқ болушуңни халайттим! 16 Сән я соғ я қызиқ әмәс, бәлки илман болғанлиғиң үчүн, сени ағзимдин һө қилимән. 17 Сән бай адәммән, дөләтмән болдум, һеч нәрсигө һажәтмән әмәсмән дегиниң билән өзүңниң ғериб, бечарә, йоқсул, кор вә ялаңаң екәнлигиңи билмigәккә, 18 бай болушуң үчүн отта тавланған алтун, ялаңаңчиқ номуслуғуңниң ѹепилиши үчүн кийгүзүлүшүңгә ақ кийим-кечәк, көрүшүң үчүн көзлириңгә сүртүшкә тутияни мәндин

сетивелишиңиң несиһәт қилимән. 19 Мән — «Муқәддәс, муқәддәс, муқәддәстур, Бар кимни сөйсәм, шуның әйивини көрситип болған, һазирму бар һәм қәлгүсидимү тәрбийләймән; шуның үчүн қызғын көйүп- Болғучи, һәммигә Қадир Пәрвәрдигар пишип товва қил. 20 Мана, Мән һазир Худа!» — дейишәтти. 9 Һаят мәхлүкәләр ишик алдида туруп, ишикни қеңиватимән. 10 Әгәр бири авазимни аңлап ишикни ачса, уның үениғи киримән. Мән униң билән, уму Мән билән биллә ғизалиниду. 21 Ғәлибә қылғучини болса, Мәнму ғәлибә қилип, Атамниң тәхтидә униң билән биргә олтарғинимдәк, униму тәхтимдә Мән билән биргә олтиришқа мүйәссәр қилимән. 22 Қулиқи барлар Роһниң җамаәтләргә дегенлирини аңлисын!»

— «Мүкәддәс, мүкәддәс, мүкәддәстур, Бар болған, һазирму бар һәм қәлгүсидиму Болғучи, һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худа!» — дейишттә. 9 һаят мәхлүкәләр тәхттә олтарған әбәдил-әбәт һаят Болғучини улуқлап, Униңға һөрмәт-шәвкәт вә тәшәккүр изһар қылғинида, (aiōn g165) 10 жигирмә төрт ақсақал тәхттә олтарғучиниң айғыфа жиқилип әбәдил-әбәт һаят Болғучиға баш қоюп сәждә қылатти, тажлирини тәхтниң алдиға ташлап қоюп, мундақ дейишттә: — (aiōn g165) 11 «Сән, и Пәрвәрдигаримиз вә Худайимиз, Шан-шәрәп, һөрмәт-шөһрәт вә күдрәткә лайиқтурсөн. Чүнки Өзүң һәммини яраттиң, Уларниң һәммиси ирадән билән мәвжут еди вә яритилди!»

4 Аңдин мән қаривидим, мана, асманда бир ишик ечиқлиқ туратти. Мән тунжә қетим аңлиған канай авазыға охшап кетидиган аваз маңа: «Бу яққа чиқ, саңа булардин кейин йүз бериши мүкәррәр болған ишларни көрситәй» деди 2 вә дәрһал мән Роһниң илкидә болдум; мана, әрштә бир тәхт, тәхттә бир зат олтиратти. **3** Тәхттә олтарғучиниң қияпти үешил қашташ вә қизил квартсқа охшайтты. Тәхтниң чөрисини зұмрәттәк бир һәсән-һүсән орап туратти. **4** Тәхтниң әтрапида йәнә жигирмә төрт тәхт бар еди. Тәхтләрдә ақ кийимләр билән кийингән, башлириға алтун тажқ тақалған жигирмә төрт ақсақал олтиратти. **5** Тәхттин чақмақлар чекип, түрлүк авазлар вә гүлдүрмамилар аңлинип туратти. Тәхтниң алдида ялқунлап турған йәттә мәшъәл көйүп туратти; булас Худаниң йәттә Rohi еди. **6** Тәхтниң алди худди хрустальдәк пақирап туридиган, сүзүк әйнәк деңиздәк еди. Тәхтниң оттурисида вә тәхтниң чөрисидә, алди вә кәйни көзләр билән толған төрт һаят мәхлүқ туратти. **7** Бириңчи мәхлүқ ширға, иккінчи мәхлүқ буқиға охшайтти. Учинчи мәхлүқниң йүзи адәмниң чирайиға охшайтти. Төртінчи мәхлүқ пәрваз қиливатқан бүркүткә охшайтти. **8** Төрт һаят мәхлүқниң һәр бириңиң алтидин қанити бар еди; уларниң пүтүн бәденининиң чөриси һәттә ич тәрипиму көзләр билән толған еди; улар кечә-күндүз тохтимай:

5 Андин тәхттә олтарғучиниң оң қолида ич вә таш тәрипигө хәт пүтүлгән вә йәттә мәһүр билән печәтләнгән бир орам язмини көрдүм. **2** Жуқири аваз билән: «Орам язмини ечиш, печәтләрни йәшишкә ким лайиқтур?» дәп товлиған қавул бир пәриштиниму көрдүм. **3** Лекин нә әрштә нә йәр йүзидә нә йәр астида орам язмини ачалайдиған яки ичигә қарапайдиған неч ким чиқмиди. **4** Орам язмини ечишқа яки ичигә қараашқа лайиқ бирәрси тепилмиғачқа, қаттиқ жиғливәттим. **5** Андин ақсақаллардин бири маңа: — Жиғлима! Қара, Йәһуда қәбилисисидин болған шир — Давутнин үйлтизи Болғучи ғәлибә қылды; шуңа орам язмини вә униң йәттә печитини ечишқа У қадир, — деди. **6** Андин қарисам, тәхт билән төрт һаят мәхлүкниң арилиғида, ақсақаллар оттурисида бир Қоза өрә туратти. У йенела боғузланғандәк қиласатты; Униң йәттә мұңгүзи вә йәттә көзи болуп, бу көзләр Худаниң пүткүл йәр йүзигә әвәткән йәттә Рохи еди. **7** Қоза берип, тәхттә олтарғучиниң оң қолидин орам язмини алди. **8** Язмини алғанда, төрт һаят мәхлүк вә жиғирмә төрт ақсақал қозиниң айиғиға жиқилди; уларниң һәр бириниң чилтари вә хушбүй билән толған алтун чинилири бар еди (бу хушбүй мүкәддәс бәндиләрниң дуалири еди). **9** Улар йене бир күй ейтиши:

— «Орам язмини елишқа, Вә печәтләрни бир динариус пулға, Үч тавақ арпа бир ечишқа лайиқсәң; Чүнки бөгүзләндің Вә һәр динариус пулға сетилиду. Амма зәйтүн қәбилидин, һәр тилдин, һәр милләттин, һәр йеғигә вә шарапқа зәрәр йәткүзмигин!» әлдин болған инсанларни Өз қенең бәдилі — дегәндәк бир авазни аңлидим. 7 Қоза билән сетивелип, Худага мәнсуп қылдин. 10 төртинги печәтни ачқанда, төртинги наяты Уларни Худайимиз үчүн бир падишишликқа үюштуруп, Каһинлар қылдин. Улар йәр йүзидә һәкүм сүриду». 11 Андин көрдүм вә мана, тәхтнин, наяты мәхлүкләрниң вә ақсақалларниң әтрапида нурғунылыған пәриштиләрниң авазини аңлидим. Уларниң сани түмән миң-түмән миң, миллион-миллион еди. 12 Улар жукури аваз билән: «Бөгүзләнгән қоза құдрәт, дөләт, даналиқ, құч-құвәт, һөрмәт, шан-шәрәп Вә мәдһийигә лайиқтүр» дейишәтти. 13 Андин мән әрш, йәр йүзи, йәр асти вә деңиздики һәр бир мәхлүк вә уларниң ичидә бар болғанларниң һәммисинин: — «Тәхтә Олтарғучыға вә Қозига Мәдһийә, һөрмәт, шан-шәрәп вә һоқуқ-құдрәт Әбәдил-әбәткіча мәнсуп болғай!» дегинини аңлидим. (aiōn g165) 14 Төрт наяты мәхлүк «Амин!» дәп жавап қайтуратти, ақсақаллар йәргә жиқилип сәжәдә қылатти.

6 Андин Қоза йәттә печәтниң бирини ачқанда, мән қарап түрдүм. Төрт наяты мәхлүктин бириниң гүлдүрмамидәк аваз билән: «Кәл!» дегинини аңлидим. 2 Көрдүмки, мана бир ақ ат қәлди! Атқа мингүчиниң қолида бир оқ-я бар еди; униңға бир таж берилди. Үғалибә қылғучи сүпитетідә зәпәр құчуш үчүн жәнгә атланди. 3 Қоза иккінчи печәтни ачқанда, иккінчи наяты мәхлүкниң: «Кәл!» дегинини аңлидим. 4 Йәнә бир ат оттуриға чиқти, униң рәңги қып-қызил еди. Атқа мингүчигә йәр йүзидики течлиқни елип кетиши вә инсанларни өз ара қыргынчилікқа селиш һоқуқи берилди. Униңға йәнә соң бир қылич берилди. 5 Қоза үчинчи печәтни ачқанда, үчинчи наяты мәхлүкниң: «Кәл!» дегинини аңлидим. Мән көрдүмки, мана бир қара ат қәлди. Атқа мингүчиниң қолида бир тараза бар еди. 6 Төрт наяты мәхлүкниң арисидин: — «Бир тавақ буғдай

мәхлүкниң: «Кәл!» дегән авазини аңлидим. 8 Көрдүмки, мана бир татираң атни көрдүм. Атқа мингүчиниң исми «Өлүм» еди. Униң қәйнидин тәһитисара әгишип келивататти. Уларға йәр йүзиниң төрттин биригә һәкүмранлиқ қилип, қилич, ачарчилик, ваба вә йәр йүзидики житқүч һайванлар арқилиқ адәмни өлтүрүш һоқуқи берилди. (Hadēs g86) 9 Қоза бәшинчи печәтни ачқанда, Худаниң сөз-калами үчүн вә изчил гувалиқ бергәнлиги вәҗидин өлтүрүлгәнләрниң жаңлирини курбангаһниң тегидә көрдүм. 10 Улар қаттиқ аваз билән нида селишип: — Эй һакиммутләк Егимиз, мүкәддәс вә һәкүмий Болғучи! Сән қачанғичә йәр йүзидә туруватқанларни сорақ қылмай, улардин қенимизниң интиқамини алмайсән? — дейишәтти. 11 Уларниң һәр биригә бирдин ақ тон берилди. Уларға, өзүңләрға охаш өлтүрүлидиган қул-бурадәрлириңлар һәм қериндашлириңларниң сани тошқычә азгинә вақит арам елишиңлар көрәк, дәп ейтилди. 12 Андин мән Қоза алтинчи печәтни ачқинида көрдүмки, мана дәһшәтлилік бир йәр тәврәш йүз бәрди, қуяш бәййини қара жундин тоқулған бөздәк қап қара рәңгә, толун ай болса қанниң рәнгигә кирди. 13 Әнжир дәригиниң қаттиқ боранда силкимишидин әнжир ғорилири йәргә төкүлгәндәк, асмандикى յолтузларму йәр йүзигә төкүлди. 14 Асман худди орам язминиң түрүлгүнидәк ғайип болди, һәр бир тағ вә арал орнидин йөткәлди; 15 һәмдә дуниядикى падишилар, мөтиәрләр, сәрдарлар, байлар, құчлукләр, қуллар вә һөрләрниң һәммиси өңкүрләргә вә тағларниң камарлириға йошурунди. 16 Улар тағларға вә қорам ташларға мундақ дәп жар салди: — «Үстимизгә چүшүңлар! Бизни тәхттә Олтарғучиниң сиймасидин һәм Қозиниң ғәзивидин йошуруңлар вә сақлаңлар! 17 Чүнки Уларниң дәһшәтлик

ғәзәп күни кәлди, әнди ким пут тирәп туралысун?!».

мәдһийә, шан-шәрәп, Даналиқ вә тәшәккүр, һәрмәт вә күч-кудрәт Худайимизға әбәдил-әбәткічә мәнсуп болғай, амин!» (aiən g165)

7 Униндин кейин мән көрдүмки, төрт пәриштә йәр йүзиниң төрт булуңда туратти. Улар һәр қандақ шамалниң қуруқлуқ, деңиз һәм дәл-дәрәкәләргә урулмаслиғи үчүн йәр йүзиниң төрт тәрипидин чиқидиған шамални тизгиләп туратти. **2** Мән һаят Худаниң мәһүрини алған, күн чиқишинин көтириливатқан башқа бир пәриштини көрдүм. У қаттиқ аваз билән қуруқлуқ вә деңизларни вәйран қилиш һоқуқи берилгән әшу төрт пәриштиғе:

3 «Биз Худаниң құл-хизметкарлириниң пешанисигә мәһүр басқыча, қуруқлуқ, деңиз вә дәл-дәрәкәләрни вәйран құлмаңлар!» дәп товлиди. **4** Мән мәһүрләнгәнләрниң санини аңлидим — Исаилларниң һәр қайсы қәбилилиридин бир йұзы қириқ төрт миң киши, йәни: — **5** Йәһуда қәбилисидин он

икки миң киши, Рубән қәбилисидин он икки

миң киши, Гад қәбилисидин он икки

миң киши, **6** Ашир қәбилисидин он икки

миң киши, Нафтали қәбилисидин он икки

миң киши, Манассәһ қәбилисидин он икки

иқкеси миң киши, **7** Шимеон қәбилисидин он

иқкеси миң киши, Лавий қәбилисидин он

иқкеси миң киши, Иссакар қәбилисидин он

иқкеси миң киши, **8** Зәбулун қәбилисидин алтун

иқкеси миң киши, Йұсуп қәбилисидин сунушқа

униңға көп хушбуй берилди. он икки миң киши, Бинямин қәбилисидин

4 Вә хушбуйниң тұтұнлири мүқәддәс

он икки миң киши мәһүрләнгән еди. **9** Бәндиләрниң

дуалири билән биллә

Бу ишлардин кейин көрдүмки, мана һәр

пәриштиниң қолидин Худаниң алдиға

әл, һәр қәбилә, һәр милләттін болған, һәр

көтирилди. **5** Андин пәриштә хушбуйданни

хил тилларда сөзлишидиган сан-санақсиз

қолиға елип, уни қурбанғаһдики от билән

зор бир топ халайиқ тәхтниң вә Қозиниң

толдуруп, йәр йұзигә атти; шуның билән

алдида туратти; уларниң һәммисигә ақ

түрлүк авазлар, гүлдүрмамилар аңланди,

тон кийдүрүлгән болуп, қоллирида хорма

чақмақлар чекилди вә бир йәр тәврәш болди.

шахлири тутқан еди. **10** Улар жуқури

6 Андин қоллириға бирдин канай тутқан

аваз билән: — «Нижат тәхттә олтарғучи

йәттә пәриштә канайлирини челишқа

Худайимизға вә Қозиға мәнсуп болғай!» назирланди. **7** Биринчи пәриштә канийини

дәп вақиришатти. **11** Барлиқ пәриштиләр

чалди; шуның билән мәлдүр вә от қан

тәхтниң, ақсақалларниң вә төрт

һаят арилаш пәйда болуп йәр йұзигә ташланди,

мәхлүкниң әтрапиға олашқан еди. Улар

зиминниң үчтін бири көйдүрүлди, дәл-

тәхтниң алдида жиқилиц, Худаға сәждә

дәрәкәләрниң үчтін бири көйдүрүлди вә

қилип мундақ дейишетти: — **12** «Амин! һәмд-

пүткүл йешил от-чөпләр көйдүрүлди. **8**

Иккинчи пәриштә канийини чалди; шуның күнләрдә, инсанлар өлүмни издәйду, лекин билән гояки лавулдап көйүватқан йоган тапалмайду; өлүмни сегиниду, лекин өлүм бир тағдәк ғайәт зор [бир жисим] деңизға улардин қачиду. 7 Чекәткиләрниң кияпти ташланди. Деңизниң үчтин бири қанға худди җәңгә һазирланған атларға охшайтти. айланди 9 вә деңиздике жəниварларниң Башлирида болса алтун тажқа охшайдыган үчтин бири өлди; кемиләрниң үчтин бир нәрсә болуп, чирайи адәмниңкігә бири вәйран болди. 10 Учинчи пәриштә охшайтти. 8 Чачлири аялларниң чечиға, канийини чалди; шуның билән асмандин чишили ширниң чишиға охшайтти. мәшъелдәк ялқунлап янған соң бир юлтуз 9 Уларниң көкргижики савути төмүр чүстү; у дәрияларниң үчтин бириниң савутларға охшайтти; қанатлириниң авази вә булақларниң сулири үстигә чүстү. 11 җәңгә атланған нурғун ат-һарвуларниң Юлтузниң исми «Кәкәрә» еди. Суларниң авазыға охшайтти. 10 Чаянларниңкігә үчтин бири кәкридәк болуп кәтти, сулар охшаш қуирықлири вә нәштәрлири бар аччиқ болуп кәткәчкә нурғун адәм судин еди. Адәмни бәш ай азапқа салидиган күч өлди. 12 Төртинги пәриштә канийини чалди; болса қуирықлирида еди. 11 Уларни идарә шуның билән қуяшниң үчтин бири, айниң қилидиган падишиаси, йәни теги йоқ һаңниң үчтин бири вә юлтузларниң үчтин бири урулди. Нәтижидә, қуяш, ай вә юлтузларниң Аваддон; грекчә исми Аполийон еди. (Abyssos йоруклуғиниң үчтин бири қараңгулашты, g12) 12 Биринчи «вай» өтүп кәтти. Мана, күндүзниң үчтин биридә йоруклуқ йоқалди, буниңдин кейин йәнә иккى «вай» келиди. кечиниң үчтин биридиму шундақ болди. 13 Алтинчи пәриштә канийини чалди; мән 13 Йәнә көрдүмки, асманниң оттурисида Худаниң алдидики алтун құрбанғаһын төрт учуп кетиватқан бир бүркүтниң қаттық аваз мұңгузидин чиққан бир авазни аңлидим, бу билән: — «Канайни челишқа тәмшәлгән аваз канайни тутқан алтинчи пәриштиғе: — қалған үч пәриштиниң канай авазлири Чон Әфрат дәриясиниң йенида бағлақлиқ аңланса йәр йүзидә туруватқанларниң төрт пәриштини баштап, деди. 15 Дәл шу қоюлған бу төрт пәриштә инсанларниң үчтин бирини һаңак қилиш үчүн бағлақтын башитилди. 16 Буларниң атлиқ ләшкәрләр қошуниниң саны иккى йүз миллион еди. Уларниң саниниң жақаланғанлигини аңлидим. 17 Гайипанә көрүнүштә көзүмгә көрүнгән ат вә үстигә мингәнләр мана мундақ еди: атлиқларниң көкргижики савути чоғдәк қызил, көк яқуттәк көк вә гүңгүттәк сериқ еди. Атларниң башлири ширниң бешидәк еди; уларниң еғизлиридин от, түтүн вә гүңгүт чиқып туратти. 18 Бу үч баладин, йәни атларниң ағзидин чиққан от вә түтүн вә гүңгүрттін инсанларниң үчтин бири өлтүрүлди. 19 Чүнки атларниң күчи еғизлирида вә қуирықлирида еди; уларниң қуирықлириниң иланларға охшаш беши болуп, булар билән адәмни зәхимләндүртті. 20 Қалған инсанлар, йәни бу балаю-апәтләрдин

9 Бәшинчи пәриштә канийини чалди; мән асмандин йәргә чүшүп кәткән бир юлтузни көрдүм. Теги йоқ һаңға баридиган қудуқниң ачқучи унинға берилди, (Abyssos g12) 2 У теги йоқ һаңниң қудуғини ачти. Қудуқтун йоган хұмданниң исидәк түтүн өрләп чиқти. Һаңниң қудуғиниң түтүннидин қуяш вә кекни қараңғулуқ басты. (Abyssos g12) 3 Түтүнниң ичидин йәр йүзигө чекәткә ятди. Уларға йәр йүзидики чаянлардәк чекишиң күчи берилгән еди. 4 Уларға йәр йүзидики от-чөпләргә вә һәр қандақ өсүмлүк яки дәл-дәрәкәләргә зәрәр йәткүзмәнләр, пәкәт пешанисида Худаниң мөһүри болмиян адәмләргила зәрәр қилинүләр, дәп ейтилди. 5 Уларға адәмләрни өлтүрүшкә әмәс, бәлки бәш айғычә қийнашқа йол қоюлди; улар йәткүзидиган азап адәмни чаян чакқандықидәк азап еди. 6 Шу

өлтүрүлмәй қалғанлар өз қоллириниң орам язмини пәриштиниң қолидин елип әмәллиригэ товва қылмиди, йәни жынларга, йедим; дәрвәкә ағзимга һәсәлдәк татлиқ көрәлмәс, аңлалмас вә маңалмас алтун, тетиди, лекин йегәндін кейин ашқазиним күмүч, түч вә ягач бутларға чокунуштын ваз зәрдаб болди. **11** Шуниң билән маңа: — кәчмиди. **21** Улар қатиллиқ, сеһиргәрлик, Сән көп милләтләр, әлләр вә һәр хил жынсий бузуқлуқ вә оғрилиқлиригиму товва қылмиди.

10 Андин кейин, әрштин чүшүватқан йәна

бир күчлүк пәриштини көрдүм. У бир парча булут билән йепинған болуп, бешиниң үстидә бир һәсән-һүсән бар еди. Чирайи қуяшқа, путлири от түврүккә охшайтти; **2** қолида бир кичик ечиқлиқ орам язма бар еди. У оң путини деңиз үстигә, сол путини қуруқлуққа қоюп туруп,

3 ширниң һөкиришигә охаша қаттиқ аваз билән вақыриди. У вақыриғанда, йәттә

гүлдүрмама өз авазлирини аңлитип сөз қилди. **4** Йәттә гүлдүрмама сөз қылғанда, дегенлирини хатириливалмақчы болуп тураттим. Бирақ асмандин: — «Йәттә

гүлдүрмаминиң ейтқанлирини мөһүрләп, уларни хатирилимә» дегән авазни аңлидим.

5 Деңиз һәм қуруқлуқниң үстидә турған, мән көргән у париштә оң қолини асманға көтирип,

6 асманлар һәм уларда болғанларниң һәммисини, йәр-зимин һәм

униңда болғанларниң һәммисини, деңиз һәм униңда болған һәммисини Яратқучи,

йәни әбәдил-әбәткічә наят Яшиғучи билән қәсәм қилип: — Вақит йәнә кәйнигә сүрүлмәйдү;

(aīn g165) **7** бәлки йәттинги пәриштә канай челиш алдиди, йәни авази аңлиниш алдидики күнләрдә, Худаниң Өз

кул-хизметкарлири болған пәйғембәрләргә

хуш хәвирини йәткүзгинидәк Униң сири түгәллинип, әмәлгә ашиду, — деди. **8**

Мән асмандин аңлиған аваз маңа йәнә сөзләп: — Берип, деңиз һәм қуруқлуқниң

үстидә турған пәриштиниң қолидики ечиқлиқ орам язмини алғин, деди. **9**

Мән берип, пәриштиниң кичик орам язмини маңа беришини соридим. У маңа:

— Буны елип йә! Ашқазиниңиң зәрдаб қилиду, бирақ ағзиң, һәсәлдәк татлиқ болиду, деди. **10** Мән шуниң билән кичик

тилларда сөзлишидиганлар вә падишалар тоғрисидики вәний-бешарәтләрни йәнә жәкалишиң лазим, дейилди.

11 Маңа өлчигүч һасидәк бир қомуш берилип, мундақ дейилди: «Барғин,

Худаниң ибадәтханиси, қурбанғаны вә у

йәрдә ибадәт қиливатқанларни өлчигин.

2 Лекин ибадәтханиниң ташқириқи һойлисими өлчимәй қой, чүнки у йәр ят таипиләргә берилди, шуниң билән муқаддас шәһәр қириқ иккى ай дәпсәндә қилиниду.

3 Мән иккى гувачимға қудрәт беримән, шуниң билән улар бәз кийим кийип, вәний-бешарәтләрни бир миң иккى йұз атмиш күн йәткүзиду» **4** (булар йәр-зиминниң Рәбби алдиди турған иккى түп зәйтун дәриғи вә иккى чиракқандур). **5** Бирәрси уларни зәхимләндүрмәкчи болса, еғизлиридин от пүркүлүп чиқип, дүшмәнлирини йәп түгитиду. Уларни зәхимләндүрмәкчи болғанлар мана шундақ өлтүрүлиду. **6**

Улар бешарәт-вәнийни йәткүзгән күнләрдә ямғур яғдумаслиққа асманни етиветиши қудритигә егә; суларни қанға айландуруш вә һәр хил бала-ваба билән йәр-зиминни халиған вақитта уруш қудритигиму егә.

7 Уларниң гуввалиқ вәзиписи аяқлишиши билән, теги йоқ һаңдин чиқидиган дивә улар билән елишиду вә уларни ьеңип өлтүриду. (Abysos g12) **8** Жәсәтлири роһий жәһәттин Содом вә Мисир дәп атилидиган

шу катта шәһәрниң гол кочисида ятиду;

шу йәрдә уларниң Рәббиму крестләнгән еди. **9** һәр милләттин, һәр қәбилидин вә һәр

хил тилда сөзлишидиганлардин, һәр әлдин болған адәмләр уларниң жәсәтлиригә үч

йерим күн тикилип қараиду вә жәсәтләрниң йәрликкә қоюлушыға йол қоймайду. **10** Йәр

йүзидә туруватқанлар уларниң бу һалидин хошаллинип, тәбриклишип, бир-биригә һәдийәләр әвәтишиду; чүнки бу иккى

пәйғәмбәр йәр йүзидикиләрни қийнайтти. мана, йәттә башлиқ, он мұңғузлук, йәттә 11 Лекин үч йерим күндін кейин, Худадин бешида йәттә таж бар болған чоң бир кәлгән һаятлиқ нәпәси иккіләнгә кирди, қизил әждиһа туратти. 4 У қуйруги билән улар орнидин пут тирәп турди; уларға асмандикى юлтузларниң үчтін бириنى қараватқанларниң үстігө чоң бир қорқунуч сұпуруп, уларни йәр йүзигә өтөрүвтті. үшті. 12 Андин улар иккәйләнгә әрштин әждиһа туғай дәп қалған аял йәңгигән кәлгән: — «Бу яққа чиқ!» деген жукури һаман униң балисини ялмап жутуватмәкчи бир авазни аңлиди; шуниң билән улар болуп униң алдида турди. 5 Аял бир бала, дүшмәнлириниң көз алдида бир булут йәни пүтүн әлләрни төмүр һасиси билән ичида асманға көтирилди. 13 Дәл шу saat падицидәк бақидиған бир оғул туғди. ичида шиддәтлик йәр тәврәш үйз бәрди, Бала болса Худаниң вә Униң тәхтиниң шәһәрниң ондин бири гумран болуп, йәттә алдига ғаччида елип чиқилди. 6 Аял чөлгә миң киши һалак болди. Қалғанлири дәккә қақти; у йәрдә униң 1260 күн бекилиши дүккигә чөмүп, әрштики Худани улуқлашты. үчүн униңға Худа тәрипидин назирлап 14 Иккінчи «вай» өтүп кәтти; мана, үчинчи қоюлған бир жай бар еди. 7 Андин әрштә «вай» келишкә аз қалди. 15 Андин йәттинги жәң болди. [Баш пәриштә] Микаил вә пәриштә канийини чалди; әрштә жукури униң пәриштилири әждиһа билән жәң авазлар аңлинип мундақ дейилди: — қылғили турди; әждиһаму өз пәриштилири «Дунияниң падишалиғи Пәрвәрдигаримиз билән уларға етилди. 8 Лекин у үстүнлүк Вә униң Мәсиһиниң падишалиғи болди, У қазиналмиди, униңға вә пәриштилиригә әбәдил-әбәткічә һөкүм сүриду». (aiōn g165) 16 әрштә турушка орун қалмиди. 9 Шуниң Худаниң алдида өз тәхтилиридә олтарған билән зор әждиһа, йәни Иблис вә Шәйтанды жигирмә төрт ақсақал йәргә жиқилип баш дәп аталған, пүтүн жаһанни аздурғучи қоюп, Худага сәжә қилип мундақ дейишти: һелиқи қедимий илан йәр йүзигә ташланди. — 17 «Шүкүрләр ейтимиз саңа, И бар Болғучи Униң пәриштилириму униң билән тәң вә бар болған һәммиғә Қадир Пәрвәрдигар ташланды. 10 Андин мән әрштә жукури бир Худа, Чүнки улуқ құдритиңи қолуңға авазниң мундақ дегәнлигини аңлидим: елип, һөкүмүнің жүргүзүшкә башлидиң. 18 — «Кәлди Худайимизниң нижатлиғи, Әлләр ғәзәпләнгән еди, Әнди Сениң ғәзивиң құдрити, падишалиғи вә Униң Мәсиһиниң үтетип кәлди! Өлтәнләрни сорақ қилиш, Қул- һоқуқи! Чүнки қериндашлиrimизниң хизметкарлириң болған пәйғәмбәрләрни, үстидин Худайимизниң алдида кечә-күндүз Муқәддәс бәндиләрни, Төвән яки катта шикайәт қилип турған шикайәт қылғучи болсун наминдин қорққанларни инъамиға әрштин ташливетилди; 11 қериндашлар егә қилиш, Йәр йүзини һалак қылғанларни униң үстидин Қозиниң қени вә уларниң һалак қилиш вақти кәлди». 19 Андин гувалиқ сөзи билән ғалип кәлди; Улар Худаниң әрштики ибадәтханиси ечилди вә һәтта өлүмни қөзигө илмай өз женини әзиз униң әндә сандуғи ибадәтханиде көрүнди; көрмиди. 12 Шуниң үчүн, шатлининдер, чақмақлар, түрлүк авазлар, гүлдүрмамилар, әй әршләр вә уларда туруватқалар! Лекин һалицларға вай, әй йәр вә деңизлар! Чүнки Иблис үстүнләрға үшті; Вақтимиң аз қалғанлигини билгәч, Ғәзәп-қәһри билән кәлди!». 13 Әждиһа өзиниң йәр йүзигә ташланғанлигини көрүп, оғул балини түқән аялни қоғлашқа башлиди. 14 Аялниң иланниң үйзидин далдилиниши, чөлдә өзи [үчүн назирланған] маканиға берип бир мәзгил, иккі мәзгил вә йерим мәзгил

12 У ҹағда, әрштә әжайип бир карамәт пәйда болди — у қуяшни йепинчаклиған, пуглириниң астида ай, бешида он иккі юлтузлуқ таж бар бир аял еди. 2 У һамилдар болуп, толғақ йәп түгуш азавида дад-пәряд қөтәрди. 3 Андин әрштә йәнә бир аламәт көрүнди —

бекилсун дәп шу йәргә учуп кетиши үчүн, **10** ««Тутқун болиду» дәп бекитилгәнләр унинға йоған бир бүркүтниң икки қанити чоқум тутқун болиду, «қиличлиниду» берилди. **15** Андин илан аялниң арқисидин дәп бекитилгәнләр чоқум қиличлиниң ағзи билән дәриядәк су пүркүп, уни сәл өлиду». Муқәддәс бәндилириниң сәври-билән еқитип йоқатмағчи болди. **16** Лекин тақити вә етиқати мана шу ишларда мәлүм зимиң аялға ярдәм қилип, ағзини ечип, болиду. **11** Мән йәрдин чиқиватқан йәнә әждиһа ағзидин пүркүп чиқарған дәрияни бир дивини көрдүм. Униң қозиниңкүдәк жутуветти. **17** Буниң билән әждиһаниң аялға кичик икки мұңгүзи бар еди, лекин қаттиқ ғәзиви келип, униң қалған нәсли, авази әждиһаниңкүдәк чиқатти. **12** У йәни Худаниң әмирлиригә әмәл қилип, авалқи дивигә вакалитән униң пүтүн Эйсаның гувалиқини тутқан пәрзәнтири һоқуқини жүргүзүп, йәр йүзини вә билән жәң қылғили кәтти; у деңиз саһили унинде туруватқанларни әжәллик яриси үстидә туратти.

13 Андин, деңиздин он мұңгузлук, йәтте башлиқ бир дивиниң чиқиватқанлигини көрдүм. Униң һәр бир мұңгүзидә бирдин таҗ бар еди, һәр бир бешида күпүрлүк намлири йезиқлиқ еди. **2** Мән көргән бу дивә иллизға охшайтти, путлири ейиқниң пүтлириға, ағзи болса ширниң ағзига охшайтти. Әждиһа унинға өз құдрити, тәхти вә зор һоқуқини бәрди. **3** Дивиниң башлиридин бири әжәллик яриланғандәк туратти. Лекин, бу әжәллик яра сақайған еди. Пүткүл дуния дивигә һәйрануғас болуп унинға [әгәшти]. **4** Әждиһа дивигә [сәлтәнәтлик] һоқуқ бәргәчка улар әждиһаға чоқунушти. Улар йәнә дивигиму чоқунуп: — Дивиниң тәндиши барму? Униң билән киммү елишалисун? — деди. **5** Дивигә тәкәббурлук вә күпүрлүк қилидиган еғиз берилди; унинға қириқ икки ай иш көрүшкә һоқуқ берилди. **6** У Худаға күпүрлүк қылғили — Униң намиға вә Униң дәргаһиға, шундақла әршни макан қылғанларға күпүрлүк қылғили ағзини ачти. **7** Униң муқәддәс бәндиләргә қарши жәң қилип, уларниң үстидин ғалип келишигә йол қоюлди; һәр қабилә, һәр мілләт, һәр хил тилда сөзлишидиган әлләрға һөкүмрәнлиқ қилиш һоқуқи унинға берилди. **8** Йәр йүзидикиләрниң һәммиси — аләм апираидә болғандин буян боғузлинин болған Қозиниң наятлиқ дәптиригә нами йезилмиғанлар болса, унинға сәждә қилиду. **9** Кулиқи барлар, буни аңлисун!

13 У зор мәжизилик аламәтләрни көрситетти, һәтта кишиләрниң көз алдидә асмандин йәр йүзигә от яғдуратти. **14** У авалқи дивигә вакалитән көрситишкә һоқуқландурулған аламәтләр билән йәр йүзидә туруватқанларни аздуруп, уларға «қилич билән яриланған, лекин тирик қалған» дегендә авалқи дивигә атап бир бут-һәйкәл ясап тикләшни тапилиди. **15** Дивиниң бут-һәйкилигә нәпәс киргүзүп, униңға уни сөзләләйдиган қилиш вә униңға чоқунмиғанларниң һәммисини өлтүргүзүш құдрити берилди. **16** У төвән вә катта, бай вә қәмбәрәл, һәр вә құлларниң һәммисини оң қоли яки пешанисигә тамға бастурушқа мәжбурлиди. **17** У йәнә бу тамға, йәни дивиниң нами яки униң намидики рәқәм бесилғанлардин башқа һеч ким бир нәрсә сетивалмайду яки каталмайду, дәп бекитти. **18** Мана бу йәрдә һекмәт бар. Әқил-парасити барлығы кишиләр дивиниң рәқимини несаплап бақсун; чүнки бу рәқәм бир адәмниң рәқими болиду. Униң рәқими 666дур.

14 Андин мән көрдүмки, мана, Қоза Зион теги үстидә туратти. Униң йенида пешанисигә Өз нами вә Атисиниң нами йезилған бир йүз қириқ төрт миң киши бар еди. **2** Асмандин худди [шарқирап еқиватқан] нурғун суларниң авазидәк вә қаттиқ гүлдүрмаминиң авазидәк бир авазни аңлидим. Мән аңлиған аваз йәнә чилтарчилар чилтарларни чалған авазға

охшайтти; 3 һеликү кишиләр тәхтниң, Рәбдә вапат болуп өлгәнләр бәхитликтур! төрт һаят мәхлүкниң вә ақсақалларниң — Дурус, дәйду Poḥ, — улар һазир өз алдида йеңи бир күйни ейтишти. Бу күйни ишлиридин тохтап арам алалайду. Чүнки [гуналириниң] бәдилү төлинип бу дуниядин қылған әмәллири уларға әгишип келидү». азат қилинған кишиләрдин бир йүз қирик 14 Мән көрдүмки, мана бир парчә ақ төрт минىдин башқа һеч ким үгинәлмәйтти. 4 булут, булутниң үстидә бешиға алтун таж Улар аяллар тәрипидин гунада булғанмиған, кийгән, қолида өткүр бир оғақ тутқан чүнки улар пак адәмләрдүр. Қоза нәгә барса, Инсаноғлиға охшайдыған бириси олтиратти. уларму Униңға әгишип шу йәргә бариду. 15 Ибадәтханидин башқа бир пәриштә чиқип, Улар бәдәл билән инсанлар арисидин Худага булутниң үстидә Олтарғучыға жукури аваз вә Қозига һосулниң тунжы мевисидәк болуш билән: — Оргициңни сал вә орушқа башла! үчүн сетивелинған. 5 Улар әйипсиз болуп, Чүнки орма вакти кәлди, йәр йүзидики ағзидин һеч ялған сез чиқмайду. 6 Андин мән асманниң оттурисида учуп жүргән башқа бир пәриштини көрдүм. Униңда йәр йүзидә туруватқанларға, йәни һәр бир әл, қәбилә, һәр хил тилда сөзлишидиганлар, һәр милләтләргә елип йәткүзүши үчүн мәңгүлүк хүш хәвәр тапшуралды. (*aiōnios* g166) 7 У жукури аваз билән: — Худадин өткүр оғақ тутқан пәриштегә жукури қоркуңлар, Уни улуқланылар! Чүнки Униң аваз билән: — Өткүр оргициңни селип, сот қилиш саити йетип кәлди; асманни, йәр йүзидики үзүм телиниң сапақлирини зиминни, деңизни вә су булақлирини жигивал, чүнки үзүмлири пишип йетилди, Яратқучыға сәждә қилинлар! — дәйтти. 8 — деди. 19 Буниң билән пәриштә оргициңни Униң кәйнидин иккинчи пәриштә келип йәр йүзигә салди вә йәрдикү үзүм телиниң мундақ деди: «Гулиди! Катта шәһәр Бабил мевилирини жигип, Худаниң қәһриниң чоң ғулиди, у өз зина-бузықлуғиниң сәвдәлиқ шарап көлчигигә ташлиди. 20 Шәһәрниң шарабини пүткүл әлләргә ичкүзгән». 9 сиртидики шарап көлчигидики үзүмләр Алдинкү иккى пәриштиниң кәйнидин йәнә дәссилип, шәрбәтлири қан болуп, атниң бир пәриштә, йәни үчинчү пәриштә жукури тизгинигә чиқидыған егизликтә үч йүз аваз билән мундақ деди: — «Кимдиким чақирим жирақлиққа ақти.

дивигә вә униң бут-һәйкилигә чоқунса, униң тамғисини пешанисигә яки қолиға қобул қылса, 10 Худаниң қәһриниң әбжәш қилинмиған сап шарабини Униң ғәзиви билән толған қәдәһтә ичиду. У муқәддәс пәриштиләрниң вә Қозиниң алдида от вә гүнгүттә қийнилиду. 11 Уларниң қийнилиширидин чиққан ис-түтәкләр әбәдил-әбәт пурқирап туриду; дивигә вә униң бут-һәйкилигә чоқунғанлар яки униң наминиң тамғисини қобул қылғанларға кечә-күндүз арамлиқ болмайду». (*aiōn g165*) 12 Муқәддәс бәндилириниң сәври-тақити вә етиқати мана шу ишларда мәлүм болиду. 13 Мән йәнә асманда мундақ бир авазни аңлидим: — «Бу сөзни яз: «Буниңдин кейин

15 Асманда зор һәм қарамәтлик йәнә бир аламәтни, йәни ахирки йәттә балаю-апәтни тутуп турған йәттә пәриштини көрдүм (ахирки балаю-апәт дейишилтики сәвәп, Худаниң ғәзиви булар билән ахирлишиду). 2 Мән йәнә от арилаш әйнәк деңизидәк бир көрүнүшни һәм әйнәк деңизниң үстидә турған, дивә вә униң бут-һәйкили вә наминиң рәқими үстидин ғалип кәлгәнләрни көрдүм. Уларниң қоллирида Худа бәргән чилтартлар болуп, 3 улар Худаниң құл-хизметкәри болған Мусаниң қүйини һәм Қозиниң қүйини ейтиштатти: — «Улуқ вә қарамәт Сениң қылғанлириң, И һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худа,

Йоллириң адил вә һәктур, И пүткүл һөкүмлириң һәк вә адилдур» — дегәнлигини әлләрниң Падишаси! 4 И Пәрвәрдигар, аңлидим. 8 Төртингиси чинидикини ким Сәндін қорқмайдыған, Намиңдың қуяшниң үстігә төкти; буның билән улуқлимайдыған болалысун? Чүнки бирдин- қуяшқа инсанларни от билән өртигили бир мүкәddәс Өзүңдүрсән; Барлық әлләр қудрат берилди. 9 Шуниң билән инсанлар алдинға келиду, Саңа сәжә қилиду; Чүнки дәһшәтлик қизиқта өртәлди; бирақ улар һәкканий қылғанлириң ашқарә болди». 5 Неч товва құлмыди вә бу балаю-апәтләрниң Бу ишлардин кейин, мән көрдүмки, мана Егиси болған Худани улуқлашының орниға әршики ибадәтхана, йәни һөкүм-гувалиқ Униң намини қарғашты. 10 Бәшиңчиси чедири ечили! 6 Йәттә балаю-апәтни чинидикини дивиниң тәхтигә төкти; өз илкідә тутқан йәттә пәриштә пакиз, дивиниң падишилиғини қараңғулуқ басты, пақырап туридиган либас кийгән, көксиге кишиләр азаптин тиллирини чищләшти алтуң кәмәр бағлиған һаңда ибадәтханидин 11 вә ағриқ-азави вә чақа-жараһәтлириниң чиқти. 7 Төрт һаят мәхлүкниң бири йәттә дәстидин әршики Худани күпүрлүк пәриштигә әбәдил-әбәт яшайдыған Худаниң қилип қарғишип, құлмишлириға неч товва қәһри билән толған йәттә алтуң чинини қилишми. 12 Алтинчиси чинидикини бәрди. (aiðn g165) 8 Ибадәтхана Худаниң шан-улуқ Әфрат дәриясиға төкти; шу һаман шәриви вә құдритидин тұтұн билән лиқ құнчиқишин келидиган падишаларниң толди. Йәттә пәриштиниң йәттә балаю-йолини һазирлашқа дәрияниң сүйи қуриди. 13 Андин мән әждиһаниң, дивиниң вә саҳта пәйғәмбәрниң еғизлиридин чиққан пақыға охшайдыған үч напак роһни көрдүм. 14 Булар мәжизилик аlamәтләрни көрситидыған жынларниң роһлири болуп, пүткүл йәр йүзидиқи падишаларни һәммигә Қадир Худаниң дәһшәтлик құнидикі жәнгә жәм килишқа уларниң үненіңа чиқип кетивататты 15 («мана, Мән оғридәк келимән! Ялаңач маңмаслиқ, номуси көрүнмәслиги үчүн, кийимлирини чиң сақлап, сәгәк турғанлар бәхитліктүр!»). 16 Әнди [напак роһлар] [падишаларни] ибранийчә «хармагеддон» дәйилидыған йәргә жәм қилди. 17 Йәттингиси чинидикини һаваға төкти; әршики ибадәтханидин, тәхттін жуқури бир аваз көтирилип: «Иш тамам болди!» дәйилди. 18 Шуан чақмақлар чекилди, түрлүк авазлар вә гүлдүрмамилар аңланди вә дәһшәтлик бир йәр тәврәш йұз бәрди; инсанлар йәр йүзидә апирида болғандын бери бунчилек дәһшәтлик йәр тәврәш неч болуп бақыған еди. 19 Катта шәһәр үчкә бөлүнди; һәр қайсы әлләрдикі шәһәрләрму гулитилди. Шуниң билән катта шәһәр Бабил Худаниң ядига кечип униң әшәддий қәһрлиқ шараби билән толған қәдәһ униңға берилди. 20 Барлық араллар өзини қацуруп ғайип

16 Шуниңдин кейин, ибадәтханидин көтирилгән жуқури бир авазниң йәттә пәриштигә: «Беріңлар, Худаниң қәһри толған йәттә чинини йәр йүзигә төкүнләр!» дегәнлигини аңлидим. 2 Биринчиси берип ченидикини йәр-зиминға төкти. Буның билән дивиниң тамғиси бесилған вә униң бут-һәйкилигә чоқунғанларда бир хил жиркиничлик һәм азаплиқ чақа-жаһарәт пәйда болди. 3 Иккінчиси чинидикини деңизге төкти; деңиз сүйи өлүкниң қениға охшаш қанға айланди вә ичиидики пүткүл жәнлиқлар өлди. 4 Үчинчиси чинидикини дәрия вә булақтарниң сулириға төкти; уларниң сүйиму қанға айланди. 5 Андин мән суларниң пәриштисиниң мундақ дегәнлигини аңлидим: — «Мошундақ һөкүмләрни қиқиришиңда адил болғансән, И һазир бар Болғучи, бар болған Мүкәddәс Болғучи! 6 Мошу адәмләр мүкәddәс бәндиләр вә пәйғәмбәрләрниң қенини төккәнлиги вәҗидин, Сән уларға ичкили қан бәрдиң. Улар шуниңға лайиқтур». 7 Андин курбанғаһниң җававән: — «Шундақ, и һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худа,

болди, тағларму йоқ болди; 21 Инсанларниң йәттә таққа, шундақла йәттә падишаға үстигө һәр бир даниси бир талант егирилқта вәқиллик қилиду. 10 Буларниң бәши келидиган мәлдүр асмандин яғди. Мәлдүр жиқілған, бириси бар, йәнә бири техи апити шундақ дәштәтлик болдики, адәмләр кәлмиди. У кәлгәндә пәкәт азла вақит апәтниң дәстидин Худани құпурлук қилип туралайду. 11 Бурун бар болған, әнди һазир йоқ болған дивиниң өзи сәккизинчи падишадур, шундақла у һәм йәттисидин бири болуп һалакәткә қарап маңиду. 12 Сән көргән он мұңғуз өн падишадур. Уларниң падишалиқлири техи йоқ, әнди уларға дивә билән билә бир саатлик падишалиқ һоқуқи берилди. 13 Бу падишалар бир ой, бир нийәттә болуп өз құдрити вә һоқуқлирини дивигә беришиду. 14 Дивә вә падишалар бирлишип Қозыға қарши жәң қилиду. Қоза уларниң үстидин ғалип келиду, چүкі У рәбләрниң Рәбби, падишаларниң Падишасидур. Униң билән биргә турғанлар болса чақырлған, талланған вә Униңға садиқ болғанлардур». 15 Пәриштә маңа йәнә: — Паңишә аял үстидә олтарған, сән көргән сular болса миllәтләр, өз ара топлашқан нурғун кишиләр, әлләр вә һәр хил тилларда сөзлишидиган кишиләрдур. 16 Сән көргән он мұңғуз вә дивә бу паңишә аялдин нәпрәтлиниду, уни талан-тараж қилип ялаңачлап қойиду, униң гөшини йәп, өзини отта көйдүриду. 17 Ҙүнки Худа Өз сөз-каламлири әмәлгә ашқычә, әшу [он падишаниң] қөңлигә Өз ирадисини ижра қилип, бир қарапда тохтишип падишалиқ һоқуқини дивигә бериш нийитини салди. 18 Сән көргән аял йәр йүзидики падишалар үстидин һәкүмранлик қилидиган катта шәһәрдур, — деди.

17 Йәттә чиниси бар йәттә пәриштиниң бири келип, маңа сөзләп: — Бу йәргә қәл, нурғун сular үстидә олтарған соң паңишә аялниң тартидиган жәзасини саңа көрситип қояй. 2 Йәр йүзидики падишалар униң билән бузуқлуқ өткүзди, йәр йүзидикиләр униң бузуқлуғиниң шарабидин мәс болушти, — деди. 3 Шунин билән у пәриштә мени Роһниң илкідикү һаләттә бир чөлгә елип барди. У йәрдә йәттә башлық, он мұңғузлук, пұтұн әзайини құпурлук намлири қаплиған бир тоқ қызил дивиниң үстидә олтарған бир аялни көрдүм. 4 Аял сөсүн вә тоқ қызил кийим кийгән болуп, алтуң, қиммәтлик яқут вә мәрвайитлар билән пәрдазланған еди. Қолида жиркиничлик номуссизлиқлар вә өз бузуқлуғиниң нижәсәтлири билән толған бир алтуң қәдәһ бар еди. 5 Пешанисигә бир сир — «Катта Бабил, паңишиләрниң вә дуниядикі пұтқұл жиркиничлик номуссизлиқларниң аниси» дегән нам пұтқұлук еди. 6 Мән аялниң мұқәддәс бәндиләрниң қени вә әйсаға гувалиқ бәргүчиләрниң қени билән мәс болғанлигини көрдүм. Уни көрүп толиму тәәжжүп қилип интайин һәйран қалдым. 7 Пәриштә маңа мундақ деди: — «Немигә һәйран қалдиң? Аялниң вә уни көтирип турған йәттә башлық, он мұңғузлук дивиниң сирини саңа ейтип берәй. 8 Сән көргән дивә бир заманларда бар еди, һазир йоқ; узун өтмәй теги йоқ һаңдин чиқип, һалакәткә қарап маңиду. Йәр йүзидә туруватқанлар — дуния апиридә болғандын буян исимлири һаятлиқ дәптиригә пұтұлмigен кишиләр дивини көрүп интайин һәйран қалиду. Ҙүнки у бир заманларда бар еди, һазир йоқ, лекин йәнә пәйда болиду. (Abysos g12) 9 Мана буни чүшинишкә лазим болған һекмәт: — йәттә баш болса у аял олтарған

ичишти; Йәр йұзидики барлық падишалар шарап, зәйтун мейи, ақ ун, буғдай, кала, унин билән бузуклуқ өткүзүшти, Йәр қой, ат, һарву вә инсанларниң тәнлири вә йұзидики содигәрләр унин әйш-ишритиниң җанлири дегендеген малирини сетивалидиған әлвәкчилігидин бейиши». 4 Асмандин йәнә киши йоқтур. 14 [И Бабил], жәнисі мәстанә бир авазни аңлидим: — «И Мениң хәлқым, болған есил мевиләр сәндін кәтти, Барлық унин гуналириға шерик болмаслиғиңлар һәшемәтлик вә һәйвәтлик мал-дуниялириң үчүн, һәм унин бешиға чүшидиған балаю- сәндін йоқалди. Улар буларни әнді һәргиз апәтләргә учримаслиғиңлар үчүн, унин тапалмайду!» 15 Бу малларни септің бейиған ичидин чиқынлар! 5 Құнки унин гуналири содигәрләр болса шәһәрниң тартиватқан пәләккә یәткідәк дөгилинип кәткән, азавидин қорқуп, жирақта туруп унин Худа унин һәққанийәтсизликирни есигә үстидә жиға-зэрә қилишип дейишидуки: алди. 6 У башқыларға яңдурғаниндей — 16 «Вай исит, вай исит, и катта шәһәр! унин қылғинини өзигә яңдуруңлар; Униң Нәпис либас рәхтләргә, сөсүн вә тоқ қылмишлириға мувапиқ иккі һәссә қошлап қызил рәңлик гәзмалларға орилип, Алтун, қайтуруңлар; У [башқыларға] әбжәш қилип қиммәтлик яқутлар вә үнчә-мәрвайитлар бәргән қәдәхтә униңға иккі һәссә қоюқ билән безәлгәнсән! 17 Бир saat ичида әбжәш қилиңлар. 7 У өзини қанчилек шунчә катта байлиқлар вәйран болди!» улуқлиған болса, Қанчилек әйш-ишрәттә Барлық кемә ғожайинлири, кемидики яшиған болса, Униңға шунчилек қийнилиш барлық йолучилар, кемичиләр вә деңизға вә дәрд беріңлар; У көңлидә: «Мән тул тайинип җан бақидиганларниң һәммиси әмәс, бәлки тәхтә олтарған ханишмән; жирақта туруп, 18 Уни өртигән отниң ис-Мән дәрд-әләмни әслә көрмәймән» дегини түтәклирини көрүп: — Бу катта шәһәргә түпәйлидин, 8 Бу вәжидин бир күн қайси шәһәр тәң келәлисүн? — дәп пәряд ичида униңға чүшидиған балаю-апәтләр, көтиришти. 19 Улар башлириға топа чечип, Йәни өлүм, дәрд-әләм вә ачарчилиқ пәряд көтиришүп, жиға-зэрә қилишип: — келиду, У от билән көйдүрүлиду; Құнки Вай исит, вай исит, у катта шәһәр! У уни сорақ қылғучи Пәрвәрдигар Худа арқиلىк, униң дөлитидин, деңизда кемиси құдрәтликтүр!». 9 Униң билән бузуклуқ барлар бейиған еди! Бир saat ичида қылған вә униң билән әйш-ишрәттә яшиған вәйран болди бу шәһәр! — дейишиду. 20 — йәр йұзидики падишалар уни өртигән отниң «Униң бешиға қәлгәнләрдин шатлининлар, ис-түтәклирини көргәндә, униң һалиға Әй әрш, әй муқәддәс бәндиләр, расуллар қарал жиға-зэрә көтиришиду. 10 Улар униң вә пәйғәмбәрләр! Құнки Худа силәрниң тартиватқан азавидин қорқуп, жирақта дәвайиңлардики һәкүмни униң үстидин туруп дәйдуки: — «Вай исит, вай исит, чиқарған!». 21 Андин, күчлүк бир пәриштә и катта шәһәр! Ah Бабил, күчлүк шәһәр! түгмән тешіға охшаш йоған бир ташни Құнки бир saat ичида җазайиң бешиңға көтирип, деңизға ташлап мундақ деди: — чүшти!» 11 Йәр йұзидики содигәрләрму «Мана шундақ шиддәт билән, Катта шәһәр униң үстидә жиға-зэрә қилишиду. Құнки Бабил ғұлитаңылу, У қайтидин көрүмәйдү! әнді уларниң кемидики жүк-малирини, 22 Чилтарчиларниң, сазчиларниң, Нәйчиләр 12 йәни алтун-күмүч, қиммәтлик яқутлар, вә сұнайчиларниң авази сенинде қайтидин үнчә-мәрвайит, нәпис либас рәхт, сөсүн һәргиз аңланмайду, һәр хил һүнәрни рәхт, жипәк, тоқ қызил рәңлик гәзмал, қилидиған һүнәрвән сенинде қайтидин һәр хил хушбуй турунж յағачлар, пил һәргиз тепилмайду, Түгмәнниңмұ авази чиши буюмлири, әң есил яғач, туч, төмүр сенинде қайтидин һәргиз аңланмайду, 23 вә мәрмәрләрдин ишләнгән хилму-хил һәттә чирақниң йоруғи сенинде қайтидин буюмлар, 13 шуниңдәк қовзақдарчин, һәргиз йорумайду, Той болуватқан жигит-тетитқулар, хушбуй, мурмәккі, мәстики, қизниң авази сенинде қайтидин һәргиз

аңланмайду; Чүнки сениң содигәрлириң һәргиз ундақ қилма! Мәнму Худаниң сән вә йәр йүзидики әрбаблар болуп чиқты, Барлық Әйсага гувалиқ бәргүчи қериндашлириң әлләр сениң сөнир-апсунлириңға алданди; билән охашаш қул-хизмәткармән. Худағила 24 Пәйғәмбәрләрниң, мұқәддәс бәндиләрниң ибадәт қыл! Чүнки вәний-бешарәтниң роһ- [төкүлгән қанлири], Шундақла йәр йүзидә мәниити болса Әйса һәккідә гувалиқ барлық қырғын болғанларниң қанлириму унинде төпилди».

19 Бу ишлардин кейин, әрштә зор бир топ адәмләрниң вақиравшилиридәк бир авазни аңлидим. Улар: — — һәмдусана! Нижат, шан-шәрәп вә қудрат Худайимизға мәнсуптур! 2 Чүнки Униң һәкүмлири һәк вә адилдур; У йәр йүзини өз бузуклуғи билән бузған соң пәнишиниң үстидин һәкүм чиқирип, Өз қул-хизмәткарлириниң қенниң интиқамини униндин алди, — дейишәтти. 3 Улар иккінчи қетим: — «Һәмдусана!» дейишти. Униндин чиққан ис-түтәкләр әбәдил-әбәткічә пуркірайду! (aiōn g165) 4 Жигирмә төрт ақсақал вә төрт һаят мәхлүқ үйәргә жиқирилп: — «Амин! һәмдусана!» дәп, тәхттә олтарған Худаға сәждә қилишти. 5 Андин тәхттин көтирилгән бир аваз мұндақ деди: — «Әй униң барлық қул-хизмәткарлири, Униндин қорқидиган каттилар болсун, төвәнләр болсун, һәммиңлар Худайимизни мәдһийиләнләр!» 6 Андин зор бир топ адәмләрниң авазига, нурғун суларниң шарқиришиға, қаттиқ гүлдүрмамиларниң гүлдүрлишигә охаш бир авазниң мұндақ дегәнлигини аңлидим: — «Һәмдусана! һәммиңгә Қадир Пәрвәрдигар Худайимиз сәлтәнәт қилди! 7 Шатлинайли, тәнтәнә қилайли вә уни мәдһийиләп улуклайли! Чүнки Қозиниң той-мәриқа күни йетип кәлди, Қызыңиң тәйяр қилди!» 8 Қызға кийиш үчүн пакиз, пакирап туридиған нәпис либас берилди (нәпис либас болса мұқәддәс бәндиләрниң һәккәній әмәллирируд). 9 Андин, [пәриштә] маңа: — Муну сөзләрни хатириливал: — «Қозиниң той зияпитиге чақирилғанлар бәхитликтүр!» — деди. У маңа йәнә: — Булар Худаниң һәккүй сөзлириудур, — деди. 10 Мән униңға сәждә қилғили айиғиға жиқилдим. Лекин у: —

асман ечилди вә мана, бир ақ ат туратти; үстиға мингүчиниң болса нами «Садиқ» вә «Хәккүй» болуп, У һәккәнайлиқ билән һәкүм чиқириду вә жән қилиду. 12 Униң көзлири от ялқуниға охшайтти, бешида нурғун тажи болуп, тенидә Әзидин башқа неч ким билмәйдиған бир нам пүтүклүк еди. 13 У учисиға қанға миләнгән бир тон кийгән еди, Униң нами «Худаниң Калами» дәп атилиду. 14 Униң қәйнидин әгишп келиватқан әрштики қошунылар болса, ақ атларға мингән, аппақ, пак нәпис канап либас билән кийдүрүлгән еди. 15 Униң ағзидин өткүр бир қылич чиқип туратти; У буниң билән барлық әлләрни уриду; У уларни төмүр калтәк билән падицидәк бақири; У һәммиңгә Қадир Худаниң дәһшәтлик ғәзивиниң «шарап көлчиги»ниң әйлигүчисидур. 16 Униң тони вә янпиши үстиғе «Падишаһларниң Падишаси вә рәбләрниң Рәбби» дегән нам یезилған еди. 17 Андин мән қуяшниң ичидә турған бир пәриштини көрдүм. У асманниң оттурисида учуватқан барлық құшларға жуқури аваз билән: —Келиңлар, Худаниң катта зияпитиге жиғилиңлар! 18 Падишаһларниң, сәрдарларниң вә палванларниң, атларниң вә уларға мингәнләрниң, шундақла барлық эт егилириниң, құлларниң һәм һәрләрниң, каттиларниң һәм төвәнләрниң гәшшлирини йәңлар! — деди. 19 Шуниң билән мән дива, йәр йүзидики падиshalар вә уларниң қошуныларниң атқа Мингүчи һәм Униң қошуни билән жән қилиш үчүн топланғанлигини көрдүм. 20 Әнди дивә вә униңға вакалитән мәжизилик аламәтләрни көрсөткән саҳта пәйғәмбәрниң һәр иккиси тутувелинди (саҳта пәйғәмбәр шу аламәтләр билән дивиниң тамғисини қобул қылған һәмдә униң бут-һәйкилигә чоқунғанларни аздуруп жүргән еди). Улар иккиси гүңгүт

йениватқан от көлигे тирик ташланди. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Қалгини болса атқа Мингучиниң ағзидин чиққан қилич билән қирилди. Барлық пүтүн учар-қанатлар буларниң гөши билән йәп тоюнди.

20 Униңдин кейин, қолида теги йоқ һаңниң ачқучи вә йоган зәнжир тутқан бир пәриштиниң асмандин чүшұватқанлигини көрдүм. (Abyssos g12)

2 Пәриштә әждидінан, йәни Иблис яки Шәйттан дейилидиган ھелиқи қедимий иланни тутуп, миң жиллик әзәрләп қойди. 3 Униң миң жил тошқычә әлләрни аздурмаслиғи үчүн, уни теги йоқ һаңға ташлаш һаңниң ағзини етип печәтливәтти. Бу вақитлардин кейин, у вақтингә қоюп берилиши мүкәррәп. (Abyssos g12) 4 Андин мән тәхтләрни вә уларда олтарғанларни көрдүм. Уларға һөкүм қилиш һоқуқи берилгән еди. Мән йәнә, әйсаға бәргән гувалиғи вәжидин вә Худаниң сөз-калами вәжидин каллиси елингәнларнин җанлириниму көрдүм. Улар дивигә вә униң бут-һәйкилигә чоқунмисиган, униң тамғиси пешанисигә вә

қолиға урулмиғанлар еди. Улар тирилип, Мәсін билән бирликтә миң жил һөкүм сүрди 5 (өлгәнләрниң қалғанлири миң жил тошмиғичә тирилмәйду). Бу дәсләпки тирилиш еди. 6 Дәсләпки тирилиштин несивә болғанлар бәхитлик вә мүкәддәстүр; иккинчи өлүмниң булатни илкигә елиш һоқуқи йоқтур. Улар Худаниң вә Мәсінниң қаһинлири болиду вә Униң билән бирликтә миң жил һөкүм сүриду. 7 Мин жил тошқанда, Шәйттан зиндандин бошилип, 8 йәр йүзиниң төрт булуңидиқи әлләрни, йәни Гог вә Магогни аздуруш вә уларни жәң қилишқа бир йәргә топлашқа чиқиду. Топланғанларниң сани деңиз саһилидики күмдәк санақсиз болиду. 9 Улар йәр йүзидиқи кәң түзләңлилек чиқип, мүкәддәс бәндиләрниң барғаһини, йәни Худа сөйидиган шәһәрни муһасиригә алиду. Лекин асмандин от йеғип, уларни жутуветиду. 10 Уларни аздурған Иблис болса дивә билән сахта пәйғәмбәр көйұватқан

от вә гүңгүт көлигә ташлинип, у йәрдә кечә-күндүз әбәдил-әбәткіч қийнилиду.

(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Униңдин кейин, соң бир ақ тәхт вә униңда Олтарғучини көрдүм. Асман билән зimin Униң йүзидин өзини қачуруп, улар турған жай һәргиз тепилмайду. 12 Мән йәнә катта болсун, яки төвән болсун, өлгәнләрниң һәммисиниң тәхтниң алдидә турғанлигини көрдүм. Китаплар ечили; андин йәнә бир китап — «Һаятлиқ дәптири» дәп атальған китап ечили. Өлгәнләргә китапларда хатириләнгини бойичә өз әмәлийитигә қарап һөкүм қилинди. 13 Деңиз өзиңдә өлгәнләрни тапшуруп бәрди, өлүм вә тәһтисараму өзлиридики өлгәнләрни тапшуруп бериши. һәр кимниң үстүгә өз әмәлийитигә қарап һөкүм қилинди. (Hadēs g86) 14 Андин өлүм вә тәһтисара от көлидур. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15

Кимниң исмииниң «Һаятлиқ дәптири»дә йезилмиғанлиғи байқалса, от көлигә ташланди. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Андин, йеңи асман вә йеңи зiminни көрдүм; چүнки бурунқи асман вә зimin өтүп кәткән еди, деңизму мәвжүт болмиди.

2 Мүкәддәс шәһәрниң, йәни Худадин чиққан, худи өз жигитигә той пәрдазлирини қилип назирланған қыздәк йеңи Йерусалимниң әрштин чүшұватқанлиқи көрдүм. 3 Әрштин жукури көтирилгән бир авазниң мундақ макани инсанларниң арисидидур; У улар билән биллә маканлишип туриду, улар Униң хәлқи болиду. Худа Өзимү улар билән биллә туруп, уларниң Худаси болиду. 4 У уларниң көзлиридики һәр тамчә яшни сүртиду; энди өлүм әсла болмайду, нә матәм, нә жиға-зэрә, нә қайғу-әләм болмайду, چүнки бурунқи ишлар өтүп кәтти». 5 Тәхттә Олтарғучи: — Мана, һәммини йеңи қилимән! — деди. У маңа йәнә: Буларни хатириливал! Чүнки бу сөзләр һәкүмий вә ишәшліктүр, — деди. 6 У йәнә маңа мундақ деди: — «Иш тамам болди! Мән «Алфа» вә «Омега» дурмән,

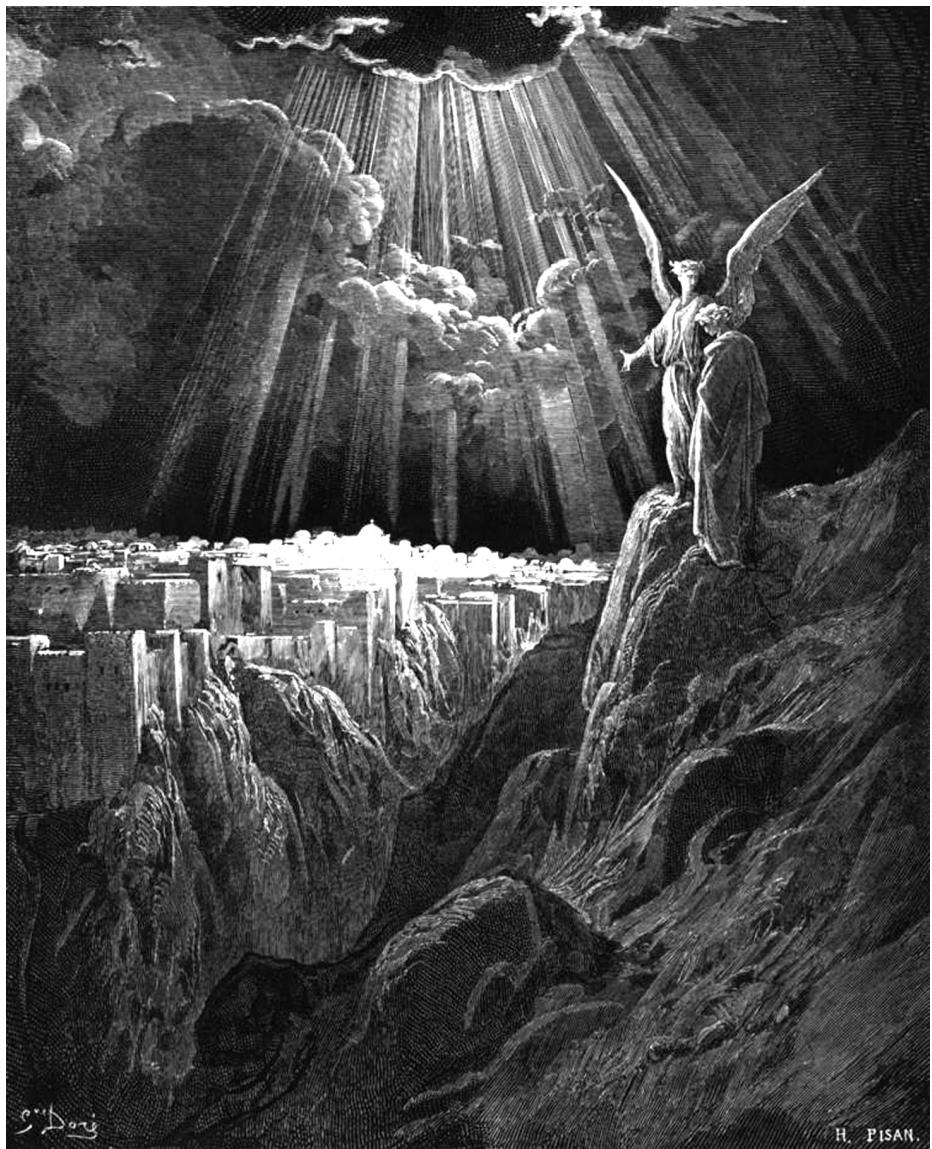
Мүқәддимә вә Хатимә Өзүмдурмән. Уссиган кәлди. **18** Сепилниң қурулуши болса йешил һәр кимгә һаятлиқ сүйиниң булиқидин яқуттин, шәһәр әйнәктәк сүзүк сап алтундин һәкисиз беримән. **7** Ғәлибә қылғучи һәр ким бена қилинған еди. **19** Шәһәр сепилиниң буларға мирасхорлуқ қилиду; Мән униң һуллири һәр хил қиммәтлик яқутлар Худаси болимән, уму Мениң оғлум болиду. билән безәлгән еди. Биринчи һул таш **8** Лекин қорқанчақлар, етиқатсизлар, жиркиничликләр, қатиллар, бузуклуқ қылғучилар, сеһиргәрләр, бутпәрәсләр вә барлық ялғанчиларға болса, уларниң қисмити от билән гүңгүт йенип туруватқан көлдур — бу болса иккинчи өлүмдүр». **(Limnè Pyg g3041 g4442)** **9** Ахирки йәттә балаусын яқут вә он иккинчиси пироза еди. апәт билән толған йәттә чинини тутқан **21** Он икки дәрваза он икки мәрвайит еди, йәттә пәриштидин бири келип, маңа демәк дәрвазиларниң һәр бири бирдин сөзләп: — Кәл! Саңа Қозиниң жориси мәрвайиттин ясалған еди. Шәһәрниң гол болидиган қизни көрситип қояй, — деди. Йоли әйнәктәк сүзүк сап алтундин еди. **22** **10** Андин у мени Роһиниң илкидә болған Шәһәрдә һеч қандақ ибадәтхана көрмидим, һалда йоған вә егиз бир таққа елип чүнки һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худа вә қойди. У йәрдин маңа Худадин чиққан Қоза униң ибадәтханисидур. **23** Шәһәрниң муқәддәс шәһәр Йерусалимниң әрштин йортулуши үчүн қуяшқа яки айға мұнтаҗ чүшүватқанлигини көрсәтти. **11** Униңда әмәс, чүнки Худаниң шан-шәриви уни Худаниң шан-шәриви бар еди, униң жуласи йортуқтан еди, униң чириғи болса Қозидур. интайин қиммәтлик гөһәрниң, үешил **24** Әлләр шәһәрдикі йоруқлуқта жүриду; йәр яқуттәк ялтириған хрусталъниң жуласыға йүзидики падишалар шану-шәвкитини униң охшайтты. **12** Униң соң һәм егиз сепили бар ичитә елип келиду. **25** Униң дәрвазилири еди; сепилниң он икки дәрвазиси болуп, құндыздә һәргиз тақалмайду (әмәлийәттә дәрвазиларда он икки пәриштә туратты. һәр у йәрдә кечә зади болмайду). **26** Һәр бир дәрвазиниң үстигә Исарайлларниң он қайси әлләрниң шану-шәвкити вә һөрмәт-икки қәбилисисиден бириниң исми йезилған иззити униң ичитә елип келиниду. **27** еди. **13** Мәшриқ тәрипидә үч дәрваза, шымал һәр қандақ һарам нәрсә вә һәр қандақ тәрипидә үч дәрваза, җәнүп тәрипидә үч жиркиничлик ишларни қылғучи яки дәрваза вә мәргип тәрипидә үч дәрваза ялғанчилиқ қылғучи униңға кирәлмәйдү; бар еди. **14** Шәһәрниң сепилиниң он пәкәт нами Қозиниң һаятлиқ дәптиридә икки һул теши болуп, уларниң үстигә йезилғанларла кирәләйдү.

он икки исим, йәни Қозиниң расулиниң исимлири пүтүклюқтур. **15** Маңа сөз қылған пәриштиниң қолида шәһәрни, униң дәрвазилири вә униң сепилини өлчәйдиган алтун қомуш өлчигүч hasa бар еди. **16** Шәһәр тәрт часа болуп, узунлуғи билән кәңлиги охшаш еди. Пәриштә шәһәрни hasa билән өлчиди — он икки миң стадийон кәлди (узунлуғи, кәңлиги вә егизлиги тәңдүр). **17** У сепилниму өлчиди. Сепилниң [келинлиги] инсанларниң өлчәм бирлиги бойичә, йәни шу пәриштиниң өлчими бойичә бир йыз қириқ тәрт җәйнәк

22 Андин [пәриштә] маңа хрусталъдәк пақирақ һаятлиқ сүйи еқиватқан дәрияни көрсәтти. Дәрия Худаниң вә Қозиниң тәхтидин чиққан болуп, **2** шәһәрниң гол йолиниң оттүрисида еқиватқан еди. Дәрияниң бу тәрипидә вә у тәрипидиму он икки хил мевә беридиган, һәр айда мевиләйдиган һаятлиқ дәриғи бар еди; дәрәкниң йопурмақлири әлләрниң шипаси үчүн еди. **3** Ләнәт дегән әнди болмайду; Худаниң вә Қозиниң тәхти шәһәрниң ичидә болуп, Униң қул-

хизмәткарлири Униң хизмәт-ибадитидә һәм Нәсли, Парлақ Таң Юлтузидурмән!» 17 болиду. 4 Улар Униң жамалини көриду; Униң Роһ вә тойи болидиган қыз: «Кәл!» дәйдү. нами уларниң пешанилиригә пүтүклük Аңлигучи: «Кәл!» десун. Уссигучи һәр ким болиду. 5 У йәрдә әсла кечә болмайду, кәлсүн, халиған һәр ким наятлиқ сүйидин нә чирақ нуриға, нә қуяш нуриға мұхтаҗ һәкçисиз ичсун. 18 Мәнки бу китаптиki болмайду. Чүнки Пәрвәрдигар Худа уларниң бешарәтниң сөзлирини аңлиғанларға үстидә йориду, улар әбәдил-әбәткічә гувалиқ берип ағаһландуруимәнки: һөкүм сүриду. (aiōn g165) 6 Пәриштә маңа: кимдиким бу сөзләргә бир немини қошса, — Бу сөзләр һәкүкүй вә ишәшликтүр; Худа униңға бу китапта йезилған балаю-пәйғәмбәрләрниң роһлириниң Рәб Худаси аපәтләрни қошиду. 19 Кимдиким бу йеқин кәлгүсідә йүз бериши мұқәррәр бешарәтлик китапниң сөзлиридин бирәр болған ишларни Өз құл-хизмәткарлириға сезни елип ташлиса, Худаму униндиң бу көрситиш үчүн, пәриштисини әвәтти, — китапта йезилған наятлиқ дәригидин вә деди. 7 («Мана, пат йеқинда келимән! мұқәддәс шәһәрдин болидиган несивисини Бу китаптиki бешарәтниң сөзлирини елип таштайду. 20 — Мана, буларға ағаһ-гұва тутқучи киши бәхитликтүр!») 8 Буларни Бәргүчи болса мундақ дәйдү: — «Шундақ, аңлигучи вә көргүчи мән Юһаннамән. Бу пат йеқинда келимән!» — «Амин! Кәл, я ишларни аңлиғинимда вә көргинимдә, Рәб Эйса!» 21 Рәб Эйса Мәсиһниң меһир-буларни маңа көрсәткән паришигә сәждә шәпқити барлық мұқәддәс бәндиләр билән қылғили айиги алдига жиқилдим. 9 биллә болғай, амин!

Лекин у маңа: — һәргиз ундақ қылма!
Мәнму Худаниң сән вә қериндашлириң болған пәйғәмбәрләр билән охашаш қул-хизмәткаримән. Худағила ибадәт қил! — деди. 10 У маңа йәнә: — Бу китаптиki бешарәтниң сөзлирини печәтлимә; чүнки буларниң вақты йеқин кәлди. 11 Қабиһлик қылғучи киши қабиһликни қиливәрсүн; пәскәш киши болса пәскәшликтә туривәрсүн; һәққаний киши болса һәққанийлигини жүргүзүвәрсүн; пак-мұқәддәс киши болса пак-мұқәддәсликтә туривәрсүн, — деди. 12 «Мана, пат йеқинда келимән! һәр кимниң әмәлийитигә қарап беридигинимни Өзүм билән биллә елип келимән. 13 Мән «Алфа» вә «Омега», Бириңчи вә Ахирқи, Муқәддимә вә Хатимә Өзүмдурмән». 14 Најатлиқ дәригиниң мевисидин несип болуш вә дәрвазилиридин шәһәргә киришкә муйәссәр болуш үчүн тоңлирини жуйғанлар бәхитликтүр! 15 Шәһәрниң сиртидикиләр — иштлар, сеһиңгәрләр, бузуклуқ қылғучилар, қатиллар, бутпәрәсләр, ялғанчилиқça хүштар болғанлар вә әмәл қылғучилардур. 16 «Мәнки Эйса жамаәтләрни дәп силәргә бу ишларниң гувалиқини йәткүзүш үчүн пәриштәмни әвәттим. Давутниң Йилтизи

Мүкәддәс шәһәрниң, йәни Худадын чиққан, худди өз жисигитигә той пәрдәзлирини қылуп һазирланған қыздәк үеңи Йерусалимниң әрштин үшүгөтәнәнлижни көрдүм.

Әрштин жуқуру көтирилгән бир авазниң мундақ дегенлигини аңлидим: «Мана, Худаниң макани инсанларниң арисидидүр; У улар билән биллә маканлишип түриду, улар Үниң хәлекү болиду. Худа Өзимү улар билән биллә түруп, уларниң Худаси болиду.»

Вәхий 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Cyrillic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Луқа 8:31
Римлиқларға 10:7
Вәһний 9:1
Вәһний 9:2
Вәһний 9:11
Вәһний 11:7
Вәһний 17:8
Вәһний 20:1
Вәһний 20:3

Паалийәтлири 3:21
Паалийәтлири 15:18
Римлиқларға 1:25
Римлиқларға 9:5
Римлиқларға 11:36
Римлиқларға 12:2
Римлиқларға 16:27
Коринтлиқларға 1 1:20
Коринтлиқларға 1 2:6
Коринтлиқларға 1 2:7
Коринтлиқларға 1 2:8
Коринтлиқларға 1 3:18
Коринтлиқларға 1 8:13
Коринтлиқларға 1 10:11
Коринтлиқларға 2 4:4
Коринтлиқларға 2 9:9
Коринтлиқларға 2 11:31
Галатиялиқларға 1:4
Галатиялиқларға 1:5
Әфәсслуқларға 1:21
Әфәсслуқларға 2:2
Әфәсслуқларға 2:7
Әфәсслуқларға 3:9
Әфәсслуқларға 3:11
Әфәсслуқларға 3:21
Әфәсслуқларға 6:12
Филиппишлиқларға 4:20
Колоссиликлөргө 1:26
Тимотийға 1 1:17
Тимотийға 1 6:17
Тимотийға 2 4:10
Тимотийға 2 4:18
Титусқа 2:12
Ибранийларға 1:2
Ибранийларға 1:8
Ибранийларға 5:6
Ибранийларға 6:5
Ибранийларға 6:20
Ибранийларға 7:17
Ибранийларға 7:21
Ибранийларға 7:24
Ибранийларға 7:28
Ибранийларға 9:26
Ибранийларға 11:3
Ибранийларға 13:8
Ибранийларға 13:21
Петрус 1 1:23

Петрус 1 1:25
Петрус 1 4:11
Петрус 1 5:11
Петрус 2 3:18
Юханна 1 2:17
Юханна 2 1:2
Йәнуда 1:13
Йәнуда 1:25
Вәһний 1:6
Вәһний 1:18
Вәһний 4:9
Вәһний 4:10
Вәһний 5:13
Вәһний 7:12
Вәһний 10:6
Вәһний 11:15
Вәһний 14:11
Вәһний 15:7
Вәһний 19:3
Вәһний 20:10
Вәһний 22:5

Матта 18:8
Матта 19:16
Матта 19:29
Матта 25:41
Матта 25:46
Маркус 3:29
Маркус 10:17
Маркус 10:30
Луқа 10:25
Луқа 16:9
Луқа 18:18
Луқа 18:30
Юханна 3:15
Юханна 3:16
Юханна 3:36
Юханна 4:14
Юханна 4:36
Юханна 5:24
Юханна 5:39
Юханна 6:27
Юханна 6:40
Юханна 6:47
Юханна 6:54
Юханна 6:68

aīdios

Римлиқларға 1:20
Йәнуда 1:6

Коринтлиқларға 1 8:13
Коринтлиқларға 1 10:11
Коринтлиқларға 2 4:4

aiōn

Матта 12:32
Матта 13:22
Матта 13:39
Матта 13:40
Матта 13:49
Матта 21:19
Матта 24:3
Матта 28:20
Маркус 3:29
Маркус 4:19
Маркус 10:30
Маркус 11:14
Луқа 1:33
Луқа 1:55
Луқа 1:70
Луқа 16:8
Луқа 18:30
Луқа 20:34
Луқа 20:35
Юханна 4:14
Юханна 6:51
Юханна 6:58
Юханна 8:35
Юханна 8:51
Юханна 8:52
Юханна 9:32
Юханна 10:28
Юханна 11:26
Юханна 12:34
Юханна 13:8
Юханна 14:16

aiōnios

Матта 18:8
Матта 19:16
Матта 19:29
Матта 25:41
Матта 25:46
Маркус 3:29
Маркус 10:17
Маркус 10:30
Луқа 10:25
Луқа 16:9
Луқа 18:18
Луқа 18:30
Юханна 3:15
Юханна 3:16
Юханна 3:36
Юханна 4:14
Юханна 4:36
Юханна 5:24
Юханна 5:39
Юханна 6:27
Юханна 6:40
Юханна 6:47
Юханна 6:54
Юханна 6:68

Юханна 10:28
Юханна 12:25
Юханна 12:50
Юханна 17:2
Юханна 17:3
Паалийәтлири 13:46
Паалийәтлири 13:48
Римлиқларға 2:7
Римлиқларға 5:21
Римлиқларға 6:22
Римлиқларға 6:23
Римлиқларға 16:25
Римлиқларға 16:26
Коринтлиқларға 2 4:17
Коринтлиқларға 2 4:18
Коринтлиқларға 2 5:1
Галатиялиқларға 6:8
Тесалоникиалиқ 2 1:9
Тесалоникиалиқ 2 2:16
Тимотийға 1 1:16
Тимотийға 1 6:12
Тимотийға 1 6:16
Тимотийға 2 1:9
Тимотийға 2 2:10
Титусқа 1:2
Титусқа 3:7
Филемонға 1:15
Ибранийларға 5:9
Ибранийларға 6:2
Ибранийларға 9:12
Ибранийларға 9:14
Ибранийларға 9:15
Ибранийларға 13:20
Петрус 1 5:10
Петрус 2 1:11
Юханна 1 1:2
Юханна 1 2:25
Юханна 1 3:15
Юханна 1 5:11
Юханна 1 5:13
Юханна 1 5:20
Йәхуда 1:7
Йәхуда 1:21
Вәһий 14:6

eleēsē

Римлиқларға 11:32

Geenna

Матта 5:22
Матта 5:29
Матта 5:30
Матта 10:28
Матта 18:9
Матта 23:15
Матта 23:33
Маркус 9:43

Маркус 9:45
Маркус 9:47
Луқа 12:5
Яқуп 3:6
Hadēs
Матта 11:23
Матта 16:18
Луқа 10:15
Луқа 16:23
Паалийәтлири 2:27
Паалийәтлири 2:31
Коринтлиқларға 1 15:55
Вәһий 1:18
Вәһий 6:8
Вәһий 20:13
Вәһий 20:14

Limnē Pyr

Вәһий 19:20
Вәһий 20:10
Вәһий 20:14
Вәһий 20:15
Вәһий 21:8

Sheol

Яритилиш 37:35
Яритилиш 42:38
Яритилиш 44:29
Яритилиш 44:31
Чөл-баявандыки сәпәр 16:30
Чөл-баявандыки сәпәр 16:33
Қанун шәрхи 32:22
Самуил 1 2:6
Самуил 2 22:6
Падишаһлар 1 2:6
Падишаһлар 1 2:9
Аюп 7:9
Аюп 11:8
Аюп 14:13
Аюп 17:13
Аюп 17:16
Аюп 21:13
Аюп 24:19
Аюп 26:6

Зәбур 6:5
Зәбур 9:17
Зәбур 16:10
Зәбур 18:5
Зәбур 30:3
Зәбур 31:17
Зәбур 49:14
Зәбур 49:15
Зәбур 55:15
Зәбур 86:13
Зәбур 88:3
Зәбур 89:48

Зәбур 116:3
Зәбур 139:8
Зәбур 141:7
Пәнд-несиһәтләр 1:12
Пәнд-несиһәтләр 5:5
Пәнд-несиһәтләр 7:27
Пәнд-несиһәтләр 9:18
Пәнд-несиһәтләр 15:11
Пәнд-несиһәтләр 15:24
Пәнд-несиһәтләр 23:14
Пәнд-несиһәтләр 27:20
Пәнд-несиһәтләр 30:16
Некмәт топлыгучи 9:10
Күйләрнин қүйи 8:6
Йәшәя 5:14
Йәшәя 7:11
Йәшәя 14:9
Йәшәя 14:11
Йәшәя 14:15
Йәшәя 28:15
Йәшәя 28:18
Йәшәя 38:10
Йәшәя 38:18
Йәшәя 57:9
Әзакиял 31:15
Әзакиял 31:16
Әзакиял 31:17
Әзакиял 32:21
Әзакиял 32:27
Ношия 13:14
Амос 9:2
Юнус 2:2
Набаккүк 2:5

Tartaroō

Петрус 2 2:4

Questioned

Петрус 2 2:17

Mesopotamia

Haran

Mediterranean
Sea

Damascus

Babylon

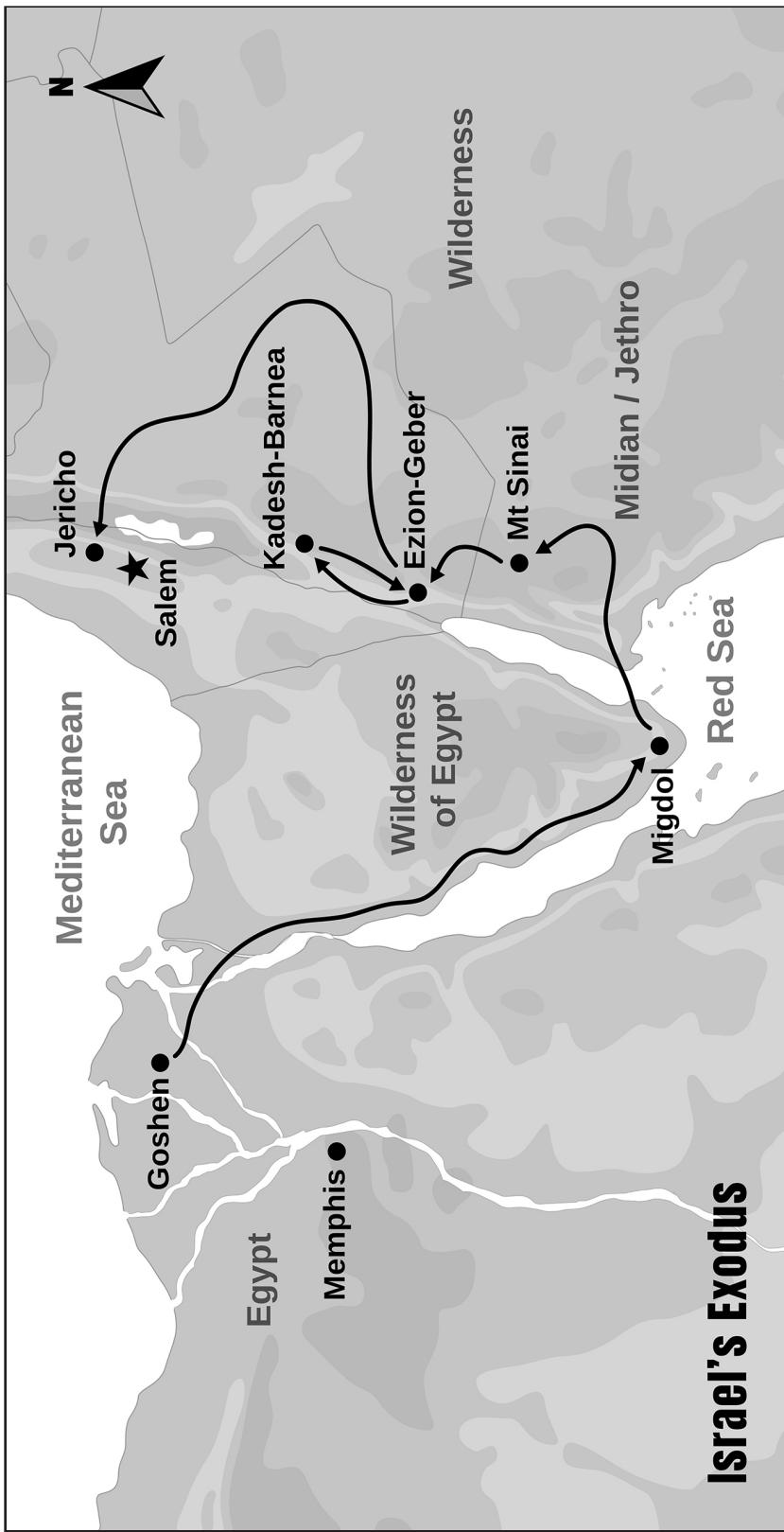
Salem

Egypt

Persian
Gulf

Abraham's Journey

Етихаты болатын, Худа Ибраһимнин упнега мирас сүптида бәрмәгү боласын зымнаса бершиңдә чархрәндә, у штает күнди;
у қайерге баридиенлигени билмәй түрүп йолға чыкты. - Ибраһимларға 11:8

Алма Пиралын халыкны көпшүкө үчрептөндөн кейин, Филистийларниң зиянидикүү йол айжин болгуту, Худа уларни шу йол билән баштаптады; чунки у: «хәлгүм жәнең үчреп қалса, өзөргүп тушайман қылшып, Мисирдин көпшилигүүн» дөп ойлышсан еди. - Мисирдин чиңгиз 13:17

Mediterranean Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★
Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

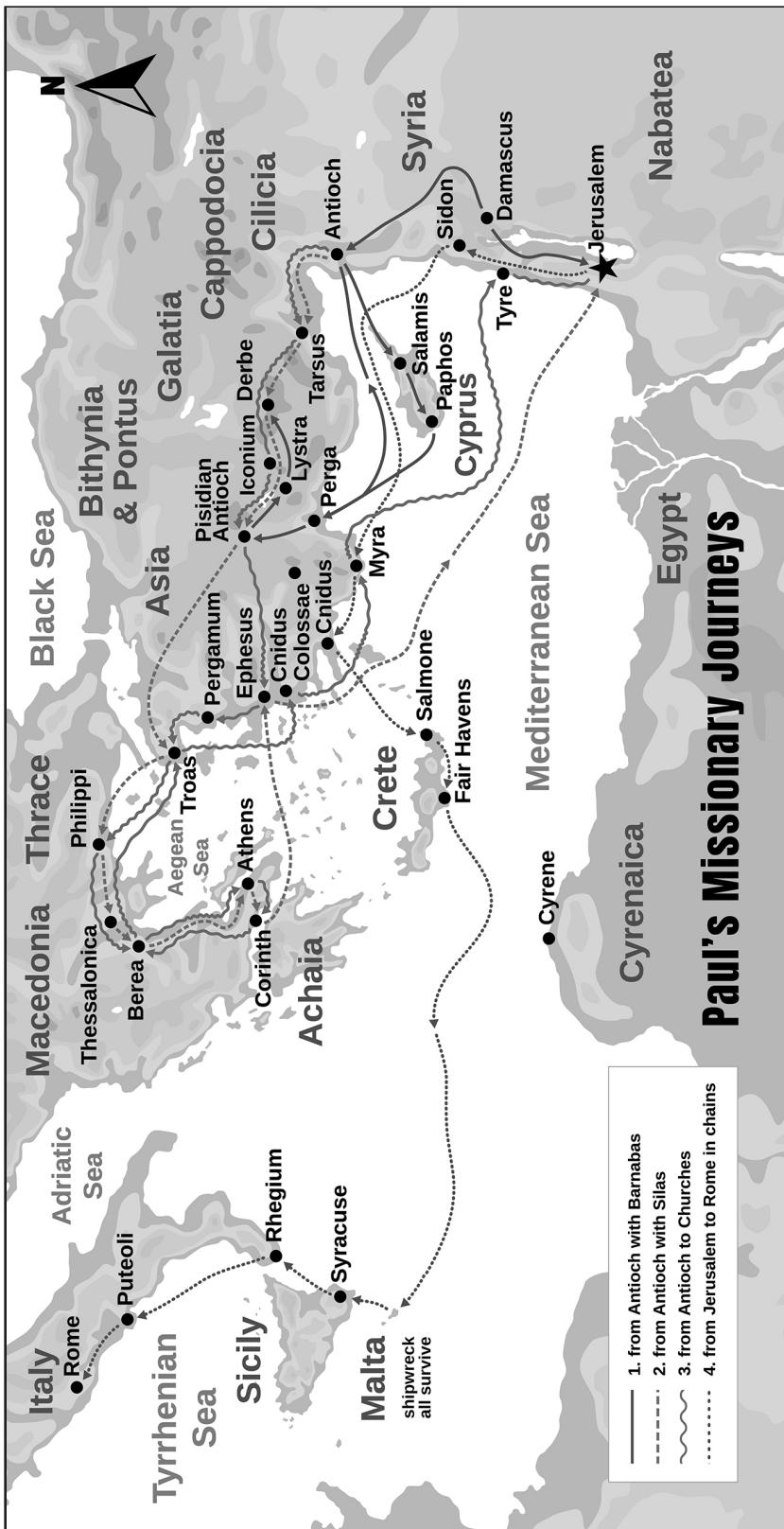
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Կիսկու Ինչողությունը ծրագրեց այ նոլա կերպով մենի խառնութեած բացսն ծմբայ, ճշլու կուպութիւն չհաստատէ եօնայ թէ յայ դը կը կը լու. - Մարկոս 10:45

Paul's Missionary Journeys

Расчленената пътешествия на апостол Павел са съставени от четири основни етапа:

- Римликларта 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Шүнүң үчүн, берип нұтқыл әлдөрни [өзүмдө] мұхис қалып ńеташтырығындар, шундай да уларни Ата, Оңын өз Мұнгаттас Роһиниң наимеа таңға қалыпт үнемгілдіргүп,

- Марта 28:19

